5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 620 — Joi 1 Ianuarie 1909

CRONICA ZILEI

LA MULȚI ANI!

Strîngînd, în mîna-i osoasă, banul pe care i l'am intins, moșneagul mă urează din nou:

— Să dea Dumnezeu s'ajungi mulți ani mulți... și pînă în adînci bătrîneți.

La el; și în chipul lui fără [illegible] vlagă, fără nimic din luminătoarea [illegible], pe care o pune [illegible] dragostea de viață,—e a[illegible] [illegible] obidă, în cît mă [illegible]

[illegible] mine:

— [illegible] blastemi, bătrîne? [illegible] mea nu e adevă[illegible] strîngi în mîna-ți [illegible] inima curată [illegible]

[illegible] rarea aceea [illegible] ascunse, și [illegible] pe care a cu[illegible], moșneagului [illegible] nu e nimic [illegible] în sufletul [illegible] ostea de viață. [illegible] preț, în ori ce [illegible] dacă se poate,— [illegible] loc, și cît mai [illegible] mentul fundamen[illegible] e e ființă — omenească [illegible] nu. — Pentru a trăi sîntem răi, pentru a trăi sîntem lași, pentru a trăi suferim, pentru a trăi jertfim tot ce ne poate sta în cale. Pentru a da un rost vieței ne făurim idealuri, imaginăm misiuni înalte, [illegible] absurde, glorii deșarte și sisteme etice care nu sunt decît expresia fățărniciei și egoizmului nostru.

E un timp—ce e drept—cînd viața, privită într'o anume perspectivă, are un aspect atrăgător,—cînd vrîsta și puterea domină și dau putință creierului de a năzui la toate acele lucruri—iubire, glorie, ideal, avere—[illegible] care viața socială le-a consacrat ca bunuri supreme.

Dar cu timpul deșărtăciunea vieții se arată: iubirea se stinge, averile se risipesc, gloriile apun,—și în aceeași măsură puterile slăbesc, suferințele cresc, trupul se ruinează, și moartea ne înghite încet, încet, zi cu zi, ceas cu ceas, cu fatalitatea ei inexorabilă.

De ce să dorim adînci bătrîneți? Bătrîni,—cercul vieței ni se restrînge; ochiul nu mai poate privi în depărtări nețărmurite; și pe cînd în jurul nostru totul se preface, vedem cum în fiecare lucru dispare cîteceva din noi, și cum toate legăturile cu noi înșine, cei de altădată, se desfac una cîte una.

De ce să dorim a fi bătrîni? Pentru a vedea cum ne mor cei tineri? Pentru a plînge cu disperare pe mormîntul copiilor noștri? Pentru ca în egoizmul feroce pe care-l exaltă suferințile vrîstei să fim o povară celor de cari suntem înconjurați? Sau în fine pentru a sîngera de ingratitudinea filială, ca bătrînul rege Lear, și a primi la fie-care pas injuria nedreptăților omenești și a absurdităților soartei, ca nenorocitul Oedip?

Firește, sunt și bătrîneți senine, care se încunună de venerație și de [illegible]iște. Dar pot fi oare chiar aceste un obiect de aspirație? A te simți redus la inutilitate, la rolul unui idol inert, fără însemnătate alta de cît aceea de a fi trăit odată și de a fi însemnat odată ceva, — de a fi un nume, și nimic altă,—nu însamnă a te vedea purtînd moartea în fie-care celulă și în fie-care fibră, și a sorbi din savoarea ei fadă, în începutul [illegible] glorie postumă?

[illegible] aceste, cine nu urează [illegible]ătrîneți, și cine nu și [illegible]-și? Mai cu samă în zile, ca aceasta, cînd se face numărătoarea unui an, care a trecut și se însamnă altul care vine—?

Mulți ani, și adînci bătrîneți? Aproape nici gîndim la conținutul real al acestor cuvinte așa de banale. Și mulți ani, pot însamna multe bucurii, dar în totdeauna însamnă multe dureri. După cum bătrîneți adînci, pot fi vreme de odihnă după luptă, dar în deobște sînt trudă și suferiță.

Și dacă fie-care și-ar face socoteala aceasta, și dacă fie-care ar adînci rostul lucrurilor și le-ar privi așa cum sunt,—lumea tot nu va înceta de a-și repeta aceleași sarbede urări, pentru că dragostea de viață e însuși secretul vieței și pentru că sentimentul acesta implică dela sine speranța în vremuri mai bune, mai prielnice și pururi mai frumoase.

E. Herovanu.

Reformatorii Brătieni

Cine a contestat fraților Brătieni spiritul de mari reformatori ai vieței noastre politice, s'au înșelat.

Ultimile evenimente petrecute în Capitală dovedesc că micii fii ai marelui om au luat cu mult înainte tatălui lor. Curat vorba ceia, capra sara masa, iedul sare casa.

Ast-fel de la Ion Brătianu ne-a remas ca sistem de luptă în alegeri, desgroparea morților. Partidul liberal ca venerațiune pentru întemeietorul seu, i-a urmat cu credință acest procedeu, ori de cîte-ori se găsea în luptă electorală cu adversarii.

In special în Capitală, cimitirile Belu și Viișoara, își deschideau largi porțile în ajunul fie-cărei alegeri și bieții morți pe nepoftită masă [illegible] le liberali și duși pe c[illegible] [illegible]rării la vot, pentru ca să mărească nu[illegible] glasurilor necesare candidaților l[illegible] [illegible] reuși.

Frații Brătieni, [illegible] pentru timpuri noi, nu s[illegible] [illegible] pe jos de cît defunc[illegible] [illegible] introdus o altă ino[illegible] [illegible]nțeleg să lupte și să se [illegible]

In loc de a des[illegible] [illegible] în-groapă vii și procedeul [illegible] aplică nu numai în materie electorală, dar în tot ce privește viața noastră politică.

Cele petrecute cu bătrînul lor șef Dimitrie Sturdza, constituie dovada cea mai strălucită a ingeniosului sistem al fiilor statuei de pe bulevardul Capitalei.

Și pentru ca inovația lor să-și poată produce tot efectul, Brătienii au început-o cu propriul lor șef.

Ast-fel pe sermanul Dimitrie Sturdza, pe care o crudă boală l'a făcut să se demită din prețedenția Consiliului, frații Brătieni l'au declarat mort, de și bietul bătrîn trăiește încă și scoțîndu-l fără știrea și învoirea sa din șefia partidului l'au îngropat de viu politicește, iar Ionel Brătianu s'a dus la clubul liberal și s'a proclamat singur șef al partidului în mijlocul a cîtor-va sute de sergenți și guarzi comunali cu cari fratele seu Vintilă Brătianu, primarul Capitalei avusese grija să împăneze de cu vreme clubul.

De-acum lucrurile vor merge mai ușor căci precedentul e creiat.

Frații Brătieni își vor continua sistemul, rînd pe rînd cu toți fruntașii partidului ca: Costinescu, Ferechide, Stoicescu, Robescu. etc., și unde mai pui că, pentru îngroparea lor, Vintilă Brătianu, în calitatea sa de primar al Capitalei, le-a pregătit locurile de îngropare gratis, așa că pe fiii statuei nu-i costă nici cheltuială lucrul acesta.

Așa că într'o bună zi, o să se pomenească că au îngropat de viu întreg partidul, ceia ce de alt-fel ei cred că nu înseamnă nici o perdere, căci în momentul ce poți guverna cu tradiții numele și familia, la ce mai trebuie partid.

Nu degeaba tribunul poporului, N. Fleva, a profetizat că Ionel Brătianu are să ajungă și are să fie șef de partid în această țară, dar fără partid. **V. P.**

In slujba cea adevarată

Subt acest titlu s'a tradus nu de mult în românește de pe originalul rusesc, de confratele nostru dr. I. Duscian nuvela lui Potapenko, marele scriitor rus.

Nu știu cum se face, dar lectura romanelor și nuvelelor rusești sînt mai înțelese de cetitorii români de cît toate creațiunile artistice din apusul Europei. Explicarea acestui fapt stă în fondul comun sufletesc slavo-romîn.

De aceia pentru mine cînd citesc literatura rusască mă interesază mai mult decît ori-care alta.

Un tînăr teolog, magistru al Academiei, părintele Kiril, băet de țară, dorește să se facă popă de țară, refuzînd ori-ce altă demnitate la oraș. Tip rar și în Rusia, mai rar și la noi, unde toți licențiații se îngrămădesc la oraș și la bisericele mari.

Episcopul—un om de bine! E o fericire pentru Eparhia sa, o fericire pentru Kiril, căci va găsi în el sprijinul contra tuturor uneltirilor. Ce departe e acest Episcop tip de Vlădică din popa Tanda, a lui I. Slavici care potrivindu-se intrigilor și camarilei sale lasă pe bietul popa Trandafir să bugețască tot în Sărăceni.

Tînărul popa Kiril găsește în tovarășa sa Maria, și ea fată de popă, un suflet iubitor, gata de a-l urma pînă la sacrificiu.

Popa Kiril se duce la Lugovoe. Aici găsește colegi îndatinați în vechile obiceiuri ale bisericei: popa să se tocmească cu poporănii pentru ori ce slujbă făcută și prețurile de obiceiu mărite.

Popa Kiril se rădică cu îndărătnicie contra acestor practice; poporanul va da atîta cît va putea pentru slujba făcută de popă și cum țăranii sînt șireți și caută a nu plăti nimic, toți colegii lui Kiril se revoltă, cînd se văd loviți în traiul lor, și întăiu șopotesc între ei, apoi se tănguesc chiar popei Kiril, și la cele din urmă se duc la Episcop.

Toți însă se întorc umiliți de la Episcop, care le recomandă purtarea apostolică a popei Kiril.

Și la noi se tocmesc slujbele bisericești; și la noi venitul epitrafirului de și legiferat în parte e călcat la fiecare pas de slujitorii altarului, iar toată vălva făcută în biserică în jurul acestui fapt se învârte.

Popa Kiril e partizanul lefurilor fixe în biserică. Cum însă în Rusia statul n'are amestec de loc în biserică, căci și actele stării civile tot la biserică se fac și astăzi, era greu să pună în cauză statul.

Potapenko pune în cauză o proprietăreasă din parohia Lugovoe, care își ia sarcina fixării salariilor. Aceasta e partea specifică rusească, căci în jurul proprietăresii se desfășură toată acțiunea lui Kiril ca preut și ca om.

Lefuri și venituri. Iată tot fondul acțiunii popei lui Kiril. Prin această schimbare de sistemă s'a izbutit în Lugovoe să se rîdice moralul țărănimei și să se curăță moralul clerului de îndatinatele obiceiuri ale bisericei luînd din laptele turmei mai mult de cît putea da.

Conceptul că serviciul bisericesc e un serviciu de stat nu putea intra în cadrul acțiunei lui Potapenko. Acolo totuși statului l'a dat proprietăresei, un tip de boeroaică rusă, crescută în străinătate, primblată prin toată Europa, căsătorită în mod extravagant la Paris, desgustată în curînd de viață și închisă în castelul ei din Lugovoe, fără a veni în atingere cu norodul, consacrîndu și toată munca în educația singurului ei copil.

Atingirea ei cu Kiril redește în proprietăreasă simțul și dorul de viață, dar chemarea apostolică a popei Kiril o readuce la simțul realității și menirea socială a marei proprietăți, se redește prin influența popei.

In Lugovoe dă o boală molipsitoare. Țaranii mureau pe un cap. Popa Kiril și proprietăreasa se consacră salvărei satul și izbutesc. Călcînd peste datoriile sale conjugale, nesocotindu-și nevasta și copiii, popa Kiril toată zina era în slujba norodului.

Păra pornită la Episcop n'a prins nici de data aceasta; iar părăsirea domiciliului conjugal a preutesei împreună cu mama soacra nu-l scot pe popa Kiril din calea apucată ci se consacră binelui poporului.

Nu știu de ce dar tipuri de preuți ca popa Kiril sunt rare în lumea noastră ortodoxă.

Preuții noștri n'au izbutit să ajungă a fi în o funcțiune socială de mîna întâia. In natura slujbei lor, țărcuiți la slujba altarului și a cultului, cuvîntul și fapta lor nu intră în largă măsură în mecanismul vieții noastre sociale.

Iată de ce lectura nuvelei lui Potapunko e ca și cum ar fi acțiunea petrecută la noi, cu schimbări de nume și situații. Iar traducerea prietenului nostru dr. I. Duscian are atîtea însușiri, că ne credem datori a-l obliga să ne dea cît mai multe traduceri din rusește, limbă atît de puțin cunoscută la noi, dar așa de necesară nouă prin apropierea sufletească între duhul slavului și al romînului.

Gh. Ghibănescu

CATE-VA NOTE

Sunt cîte-va săptămîni de cînd prin urzeala intrigilor din partidul conservator local și mai cu seamă prin deplasarea în străinătate a unui mare dar ignorat fruntaș din acelaș partid, d. Alex. Stroja a intrat în redacția *Evenimentului*, după ce părăsise cu cîte-va săptămîni mai înainte redacția aceluiaș ziar.

Bătrînul ziar conservator avea nevoie să mai întinerească—acesta fiind cuvîntul de ordine al junimizmului—și vigurosul pompier și-a făcut datoria; dar pentru bătrînul ziar, pompierul era prea tînăr, și atunci pompierul trebui să lase pompa gazetărească—*Evenimentul* ne anunță, că d. Stroja a ieșit iarăși din redacție.

E firesc, să ne întrebăm: pentru ce a reîntrat d. Stroja în redacția *Evenimentului?*

Pentru ce a părăsit d. Stroja redacția *Evenimentului.*

Această jonglerie ne amintește cunoscutul cîntec popular.

Geaba vii, geaba te duci,
Geaba rupi cei doi papuci,
Lumea tu mai rău încurci.
(Șișchi).

Și totuși, cine ar fi îndrăznit să-i amintească d-lui Stroja acest cîntec pe vremea—ce frumoasă vreme!—cînd avea nobila îndeletnicire de a mînui pompa salvatoare?

*

Liberalul, în opoziție cu presa guvernamentală din Capitală, se mulțumește a da numai rezultatul alegerei din Capitală, fără nici un comentar. *Liberalul* este se vede, convins de eloquența suficientă a cifrelor, așa că găsește inutil a mai deschide gura. Găsim, că e mai logic, de cît *Violența, Viitorul* și altele *ejusdem farinae* cari exală mirosul neplăcut al argumentelor nemistuite.

OAMENI ȘI LUCRURI

Cum sfârșim...

Ori cît ne-am înșela noi înșine, e în zadar: revelioanele, serbările, veselia, cîntecul nu pot ascunde sub vălul lor de iluzii singurul și cruntul adevăr: anul nou e o dată de aniversare a morții, In jocul nesfîrșit al vremei anii trec; oamenii plătesc tributul de sînge către a tot stăpînitorul timp și bucuria anului care naște ascunde numai jalea celui care a pierit pentru toți.

Aceasta e moartea în miniatură, moartea individuală, moartea de puțină însemnătate față cu cea mare, cea care domnește în univers și care îmbracă nenumărate forme și uriașe proporții. Nici odată, pare-se ca în acest sfîrșit de an ideea morții n'a stăpînit mai mult mintea observatorului și cugetătorului și mai cu drept cuvînt.

De abia aștept momentul—zicea dănăzi un prinț balcanic—să conduc „legiunea morții"—în contra Austriei: e spectrul amenințător al unui apropiat războiu care va însîngera poate în scurtă vreme fața Europei. Un fior de moarte străbate sute de mii de minții, la gîndul unui dezastru, poate a unui măcel, pentru plăcerea unor politiciani pe care istoria omenirii nu i-a învățat nimic.

Pînă să poarte națiunile războiu între ele natura însăși a dat oamenilor cel mai îngrozitor exemplu de cruzime, de lipsă de milă și cruțare, prin acea unică în felul ei catastrofă din Italia ale cării victime sunt mai numeroase ca ale unui războiu ce ar dura ani de zile.

Iar după acest—masacru—soldații sunt siliți a împușca zilnic un număr de jăfuitori ai cadavrelor:

La răsăritul nostru, în pravoslavnica Rusie clopotele sună în slava serbătorilor și tot odată în amintirea numeroșilor nenorociți pe care zilnic îi dăruește morței tribunalul marțial, spre cinstea noului regim...

Iar colo, în extremul apus, în Franța care a dat lumei cele mai strălucite pilde de milă și umanitate, triumfă din nou ideea necesității pedepsei cu moartea. Mii de vieți au pierit în marea [illegible] voluție franceză; dar omenirea nu [illegible] răscumpărat cu aceasta toate păca[illegible] sale. La cîrma Franței este astă-zi [illegible] om superior, un filosof al milei și [illegible] dreptății, un credincios al Nirvanei [illegible] un adept al ideei de egalitate pe[illegible] toți. Cu toate aceste el nu poate rămînea în fruntea trebilor—unde s'a pus [illegible] serviciul ideilor celor mai generoase, cît înclinînd pentru menținerea ghil[illegible] nei. Și nu fără dreptate, se pare.

Desființarea ei a înmulțit crimele, înrăit oamenii, a însuflețit cinismul [illegible] micșurat siguranța vieți. La ce e b[illegible] atunci—blîndețea, la ce servește p[illegible] cipiul că n'avem dreptul de a uci[illegible] după doctrina lui Tolstoi?...

Oamenii sunt răi!... După mii și [illegible] de ani în care natura ne învață zi c[illegible] ce mici, ce slabi, ce netrebnici, sunt în fața ei, tot nu știm nimic și în [illegible] locul omenirii înflorește viețul, păcă[illegible] crima, cînd ar fi așa de ușor să fie [illegible] mul bun, iertător, virtuos!

Dar ne 'nvață oare firea aceste toat[illegible] Nu, nu!...

Ea ne dă peste tot exemple de c[illegible] zime; ne ține în viață numai cu con[illegible] ținuea ca să omorîm, să distrugem, [illegible] pustiim; ne insuflă teama de moarte, [illegible] o moarte însoțită de durere și de c[illegible] nuri fără sens, în loc să ne ajute s[illegible] sfîrșim așa cum sfîrșește vremea: cu [illegible] seninătatea și fără a simți nici părere de rău, nici durere.

Numai atunci omul ar fi bun, și nepăsător ca vremea—și ar sfîrși ca dînsa...

Rodion.

Cod 14733
B.C.U. „M. EMINESCU"
IAȘI
Nr. 2 Sal.

Moartea unui sfînt

Un eveniment rusesc.—„Părintele" Ioan. Moartea unui profet.—Viața lui Ioan de Cronstadt.—Făcătorul de minuni.—Tolstoi persecutat.—Moartea unui țar. Sfîntul și savantul. — Proorocia dezmințită.

Protoereul catedralei sf. Andrei din Kronstadt, Ioan Ilitsch Sergiew, „făcătorul de minuni" al Rusiei, supranumit și Ioan de Kronstadt sau numai „Părintele" Ioan, a murit. El și-a dat obștescul sfîrșit în iubitul său Kronstadt, la 2 Ianuarie st. n., în vrîstă de aproape 80 de ani, răpus de o boală grea, care l-a ținut zece zile la pat.

Născut la 1829 în satul Sura, guvernămîntul Arhanghel, fiu de preot sărac, căpătă la academia teologică din Petersburg o cultură relativ bună. După ce a luat în căsătorie pe fiica celui de al doilea prelat al catedralei sf. Andrei din Kronstadt, a ocupat locul acestuia la catedrală.

Intreaga sa viață a consacrat-o pentru binele comunității din Kronstadt. Cauza influenței sale colosale se găsește în acțiunele sale filantropice, în devotamentul său, în „sfințenia" sa, în „minunile" sale.

Plin de religiozitate simplă și curată, lipsit de ori ce fanatizm confesional, prin iubirea aproapelui pînă la abnegație, își însuși în primii zece ani întreaga activitate de bine-facere din Kronstadt

Poporul rus, care din nenorocire nu este deprins cu ast-fel de fapte religioase, simți în persoana lui Ioan Sergiew ceva „deosebit". Nu trece mult și începe a se impune cu ale sale «molifte de vindecare».

In al 80-lea an al secolului trecut nu numai populația simplă ci și cele mai înalte cercuri aristocratice din Petersburg și toată Rusia s'a încredințat oă „Părintele" Ioan e înzestrat cu darul «minunilor».

Ca un mare medic e chemat la patul bolnavilor bogați—departare de zeci de kilometri. La sfîntul care se ruga pentru sănătatea oamenilor nu alergau numai ortodocși, ci și luteranii și catolicii. E vărsau sume mari de bani pentru opere de bine-facere.

In cei din urmă zece ani multe milioane de ruble au trecut pe mîna lui Ioan diu Kronstadt. Le-a întrebuințat pe toate pentru pomeni, pentru zidire de biserici și instituții caritabile.

Nemăsuratul respect, nemăsurata divinizare, la care n'ar fi rezistat nici spiritele cele mai tari, au fost în defavoarea „Părintelui" Ioan.

Credința curată, care l-a caracterizat altă-dată, a fost înlocuită cu vanitatea și amorul propriu. Aceasta reiesă și din raportul asupra rolului ce l-a jucat la patul de moarte a lui Alexandru III, în Liwadia.

Cînd arta medicală s'a aratat fără putere, a fost chemat «făcătorul de minuni». Dar a jucat un rol cu atît mai deplora-

il cu cît a deşteptat gelozia făţişă a prelaţilor de la Curte.

Cultul nebun ce-l nutriau Ruşii pentru persoana lui Ioan Sergiew se poate constata şi din vizitele sale la Petersburg cînd venia să se roage la patul vre-unui bolnav sau să oficieze vre-un serviciu religios ori cît de mic. Şi venea des, fiind-că se făcuse un fel de modă ca să fie invitat la serbările particulare mai de samă, cu toate că trebuia să se verse la cancelaria sa din Kronstadt o sumuşoară frumuşică.

Dar o „ceremonie de inaugurare" cu Ioan Sergiew era ceva neînchipuit de „fin". Pentru casa particulară sau pentru întreprinderea industrială care-şi permitea acest lux, era un fel de reclamă.

Cînd sosia „Părintele" la Petersburg toată strada în care se afla fericita casă se umplea de o mulţime de gură-cască şi de făţarnici superstiţioşi—mai ales femei. Aceşti oameni se simţeau fericiţi dacă puteau atinge roatele trăsurei sale, iar poliţia avea mult de furcă, spre a evita vre-o nenorocire.

A apărut şi o nouă secată, aceia a „Ioaniţilor", care considera pe „Părintele" Ioan ca o nouă incarnaţie a lui Christ. Se adunară în jurul său fel de fel de vagabonzi, care trăiau din pomenile sale, iar oraşul Kronstadt a devenit o adevărată patrie a cerşetorilor.

„Părintele" Ioan era în curent cu toate aceste îndeletniciri ruşinoase, s'a manifestat chiar şi contra secţiei, cu toate aceste a suferit pe aceşti oameni în apropierea sa, pentru că-i linguşiau vanitatea.

Puterea sa de existenţă morală nu mai există şi a devenit în ultimii ani ai Vieţei sale un instrument al politicei. El a susţinut cu bani rusificarea Finlandei. In predicile sale se pronunţă contra mişcărei de libertate şi, mai ales, în nenumărate rînduri, lucra contra lui Leon Tolstoi într'un chip cît se poate de exagerat şi de ordinar.

Ioan Sergiew e mort, dar şi mortul Ioan din Kronstadt va juca probabil un rol în istoria Rusiei. De pe acum se fac aluziuni relativ la canonizările sale. E pus alături de Serafim din Sarowa, a cărui canonizare a stăruit la 1903 atîta senzaţie...

Tot cu privire la „sfîntul" Ioan de Kronstast un contemporan aminteşte epizode picante din toamna lui 1894, cînd ţarul Alexandru III se lupta între viaţă şi moarte în Crimeea. Preotul Ioan, pe atunci în apogeul gloriei, fu chemat să asiste pe Autocrat, ori poate să-l scape. Sosirea „sfîntului", după chemarea ţarinei, fu un eveniment extraordinar şi locuitorii din Ialta l'au considerat ca o mare cinste şi fericire. Pretutindeni populaţia făcea întîmpinări entuziaste. Bisericile, rînd po rînd, îşi disputau onoarea de a-l primi la cîte un serviciu religios, bolnavii, ologii, infirmii, disperaţii, cu toţii alergau şi îngenunchiau înaintea lui, cerîndu-i ajutor şi mîntuire. Imprejurimile îl rugau de asemenea şi în una din aceste propietăţi de miliardar se afla sfîntul Ioan la masa unui prea bogate şi evlavioase familii care speră—în zadar, nu-i vorba!—că preotul făcător de minuni o să-i vindece o copilă hysterică, în momentul cînd un curier imperial veni să-l cheme grabnic ca să dee ultima binecuvîntare Ţarului în agonie. Cînd primi vestea, „sfîntul" îşi dete aere:

— Cum, ţarul e pe moarte? Nu se poate! Aşi fi ştiut şi eu...

In ajun profesorul Leyden prezisese că Autocratul nu va trece a doua zi. Prezicerea doctorului se adeveri, pe cînd tupeul sfîntului n'a folosit. Ioan din Cronstadt sosi după ce Ţarul îşi dăduse ultima suflare.

In Crimeea renumele preotului n'a fost de atunci tocmai mare. Aceasta n'a împedecat Rusia superstiţioasă de a crede în atotputernicia lui.

Lew Tolstoi a trăit de ajuns ca să vadă şi ultima manifestăre a prejudecăţii ruseşti: biserica proclamînd pe Ioan de Cronstadt ca un sfînt oficial...

CRONICA DRAMATICĂ

SHYLOCK

De cîte ori, în Veneţia, am străbătut cu barca splendidul Canal Grande, luntraşul cu obcinuita lui mîndrie pentru minunile lui istorice ale bogatului oraş, n-a uitat să-mi arăte ţărmul drept al Canalului:

— Palatul Desdemonei!

E clădirea veche—toate sunt vechi şi importante—unde se zice că s'ar fi desfăşurat episode din tragedia Maurului din Veneţia, Othello.

Iar dacă străbaţi Canalul pînă departe, trecînd sub vechiul şi înegritul „ponte di Rialto" barcagiul sau vr'un cicerone care aşteaptă, gata să pună mîna pe niscai-va oaspeţi, o să-ţi arăte cartierul de peste punte, cu inscripţia istorică:

— Il ghetto.

Aci s'a petrecut a doua tragedie shakespereană, aci a trăit şi s'a cultivat cu sute de ani în urmă eroul celeilalte piese: „Neguţitorul din Veneţia".

Astăzi, în vechea cetate toate s'au schimbat. In zadar ai căuta urmele *sociale* ale dramelor shakesperiane. Le găseşti numai în reminiscenţele clădirilor, în cărţi, în imaginaţie, în emoţiile ce-ţi trezeşte vederea acelor vechi şi înegrite zidiri pline de curiozităţi, sedus de ceţi-ea fabulelor literare.

Căci sunt, fără îndoială, simple fabule acele uriaşe drame shakespeareane: atîta sunt de naive uneori în concepţia şi execuţia lor tecnică. Totul e făcut şi înjghebat numai pentru a pune în evidenţă cîte-va, puţine caractere în care se sintetizează pasiuni culminante, cu izbucniri vulcanice, cu proporţii eroice, încremenite în vecii vecilor ca exemple clasice de pătimaşe manifestări. Iar amîndouă tragediile veneţiene, „Othello" şi „Shylock" se aseamănă; bătrînul evreu veneţian e gelos şi el, căci iubeşte pînă la patimă şi gelozie pe fiica sa.

Cine a văzut astă-seară—scriu aceste rînduri număi jumătate de oară după căderea cortinei—pe Novelli, poate înţălege pînă la ce punct un mare artist dramatic poate clarifica prin interpretare sensul, concepţia unui autor. Nespus de mult s'a scris şi tălmăcit rostul piesei lui Shakespeare; în zeci de feluri s'a înţeles figura şi limbagiul eroului. Cu toate acestea Novelli, care e un artist genial şi în acelaşi timp un cunoscător al Veneţiei, al moravurilor şi istoriei acestui oraş, ne arată pe Shylock aşa cum trebuie să fi fost, oglindit, prin spiritul epocei şi traiul cetăţii: pasionat de soarta unicei sale fiice a Yessicăi, torturat de la început pînă la sfîrşit de un singur gînd, de o singură frică: de a nu pierde pe Iessica.

L'aţi văzut. Cînd se întoarce, noaptea de la masa cu care l'au onorat dar pe care a plătit-o aşa de scump („ho pagato caro"!..) Antonio şi ceialalţi şi cînd vede deschisă o singură uşă, îl trăsneşte numai de cît gîndul că Iessica a dispărut şi numai după cîte-va clipe de căutare îl auzim mugind ca o fiară sălbatică.

— ha fugita! ha fugita!..

Pentru că de mult presimţia una ca asta: de mult avea cuvinte să se teamă ca duşmanii care-l uresc şi-l dispreţuiesc îl vor ataca în tot ce are mai scump, în afecţiunea cea mai mare, cea mai sfîntă, în iubirea şi duioşia lui de părinte.

Novelli concepe pe Shylock ca pe un erou al suferinţei, ca pe un om crescut în amărăciuni, în batjocuri, masca lui trădează numai durere, privirea lui e pururi înlăcrîmată; el ispăşeşte buna stare materială prin o continuă obsesiune morală, că e pîndit, urmărit şi va fi atacat.

E un om în luptă,—dar nu în luptă religioasă, ci socială. Căci cine, propriu zis, din personagiile piesei ar reprezenta vr'o convingere religioasă?

Shylock e evreu, de sigur, cu toate caracterele de evreu al ghettoului. Dar creştini, credincioşi şi luptînd în numele credinţei nu se văd nicăiri. N'or fi doară cavalerii de specia Lorenzo care răpesc pe frumoasa Iessika împreună cu lada de bani; n'or fi doară acei nobili veneţiani cari împrumută bani în condiţiuni nebuneşti, numai pentru a-şi satisface capriciile amoroase; n'o fi nici Antonio care insultă pe Shylock chiar atunci cînd se roagă de dînsul să-i dea bani cu împrumut; n'or fi nici acei prieteni ai lui Antonio—de ambele sexe—care-l deplîng pe acesta, dar nu-i dau banii la timp ca să-l scape.

In luptă sunt numai cîţi-va nobili îngîmfaţi sau scapataţi şi un evreu bigot, pe care frica de duşmani îl face precaut pînă la prostie şi pe care din momentul fugei fiicei sale trebuie să-l privim ca pe un anormal, pe un speriat şi de sigur antipatic ori stupid cînd în faţa judecătorilor ascute cuţitul ca să-şi iee, conform cu contractul, kilogramul cu carne. Negreşit: în fiece bucată de carne de a celor nobili veneţiani el va găsi urme de ură, de batjocură, de dispreţ pentru dînsul şi cei de o samă cu el. Dar mentalitatea noastră de moderni are impresiunea unui gest abject şi nu-l poate admira, oricît ar fi văzut că sufere bătrînul tată al Lessicăi, rămas singur în viaţă, singur şi sărac.

Dar autorul are de sigur simpatia pentru acest vrednic tovarăş al regelui Lear. El ni-l arată pînă la urmă ca victimă; justiţia găseşte faţă de el mijlocul de a tăgădui dreptatea şi de a ocoli bunul simţ. Din triumfător devine jertfă şi rămîne la urmă de rîsul tuturor:

„Si, si, voi siete christiani, e o sono ebreo..."

Cum poate el avea dreptate faţă cu aceşti nobili protejaţi şi uşurateci, el un biet neguţitor din ghetto, un *intrus* care speră în imparţialitatea codului, în litera legei?

A pierdut pe Lessica, a pierdut jumătate de milion, a pierdut 3000 ducaţi, a pierdut şi procesul. Aceasta e schiţa tragediei Sakespeareane şi aşa ne-o tălmăceşte Novelli, cu puternicul său genic dramatic.

*

In Apus se scriu astă-zi alte drame pe tema aceloraşi conflicte de rase şi credinţi. Cu jumătatea de milion un Shylock modern capătă un titlu de nobleţe şi un ginere din vr'o familie ilustră. Vremea s'a schimbat preste tot începînd cu acel cartier al Veneţiei care stă acum tăcut şi uitat în apropierea nodului Rialto.

Dar geniul marelui poet englez a cristalizat pentru totdeauna tipul umilului neguţitor pe care-l fanatizează şi-l sălbătăceşte Veneţia despotică, Veneţia nobililor decăzuţi dar romantici ce roiesc în jurul Porţiei, căria îi pot face curte numai cei bogaţi şi iluştri. Shakespeare s'a scoborît din Anglia pînă în Veneţia numai pentru a găsi o clasică figură de ghetto. Incolo putea să dramatizeze împrejurările în propria sa ţară, afară dacă îl opria comedia procesului, în adevăr ofensătoare pentru un om cu bun simţ. Un cîntec popular german îşi rîde de engleji, arătînd că figura lui Shylock şi a judecătorilor sunt ...englezeşti:

Shakespeare war ein kluger Mann,
Der sein Volk wohl kannte,
Drum den Christen Secchi,
Einen Juden nannte.
«Shylock» hat er ihm gekauft
«Kaufmann von Venedig»
Alle habt ihr ihn gesehnn
Und verurtheilt gnädig.

Secchi—e un erou popular al finanţelor engleze, romantizat apoi pe malurile Canalului Grande.

*

Dar cronica mea nocturnă devine excesiv de lungă şi n'am spus în ce chip admirabil Novelli a ştiut să emoţioneze publicul iaşan în această a treia reprezentaţie.

Publicul? E un eufemism. A fost un public aşa de rar, aşa de puţin numeros, în cît abia se poate vorbi de el. Iaşul a pierdut ocaziunea de a se arăta la înălţimea reputaţiunii sale de oraş cult, iubitor de artă adevărată. **As.**

Litere-Ştiinţe-Arte

1908—în literatură.—Iată o chestiune vastă în aparenţă, care însă va încăpea lesne în acest mic locşor al gazetei. In adevăr nimic mai uşor de rezumat în puţine rînduri de cît activitatea literară a Iaşului în anul expirat, pentru cuvîntul că a fost extrem de săracă această activitate. Căci ne ocupăm exclusiv de oraşul nostru.

Publicistica periodică n'a rămas în urma altor ani. Din contra, alături de înfloritoarea „Viaţa Romînească" ajunsă la putere în ambele înţelesuri ale cuvîntului, au răsărit cîte-va alte publicaţiuni, dintre cari s'a remarcat „Indrumarea", tînăra dar viguroasa revistă a d-lor Sebastian Moruzzi şi Dr. Zosîn. Activitatea literară documentară a înregistrat lucrări nuoi pe tărîmul slavisticei, începînd cu volumele ultiem ale d-lui Gh. Ghibănescu şi cu cercetările d-lui I. Bărbulescu, publicate în „Revista din Iaşi".

In domeniul criticei, avem cartea recentă a d-lui G. Ibrăileanu: „Spiritul critic", precum şi cîte-va merituoase încercări critice semnate de un tînăr, A. Spiru-Bacău, iar în belestrică — vorbind de cea publicată în volum — avem unicul volum de poezii: „Din cînd în cînd" a lui M. Codreanu. Activitatea poetică mai numără în acest an: „Adevăr şi minciună" libret de operă al d-nei Matilda Popi, scrieri de Codreanu, poezii nuoi prin diverse reviste, semnate de Gheorghe de Moldova, Ana Conta-Chernbach, Titu Lapteş, Barbu Lăzăreanu, C. Teodorescu, Enric Furtună şi alţii.

*

Vechiul almanach, al bătrînului Moore, atît de popular în Anglia prooroceşte o serie de curioase evenimente pentru 1909.

In Ianuarie, de exemplu: „Impăratul Germaniei va uimi lumea încă odată, dar prin un mesagiu de pace universală căruia îi vor răspunde toate naţiunile".

Să avem răbdare, că nu mai e mult!

*

La Bruxelles va avea loc în 1910 o expoziţie universală între ale cării curiozităţi va figura şi un „congres al cremaţiunii".

Nu ne îndoim că vor fi reproduse, ca reminiscenţe istorice, rugurile tuturor timpurilor, cari se pot socoti drept crematoriile cele dintăiu, pentru... vii.

*

Un zimbet în mijlocul marei tragedii siciliane poate fi considerat următorul episod. Există în Messina o veche catedrală, a Sfîntului Andrei. Inginerii municipali condamnase de mult această nenorocită clădire cerînd dărîmarea ei pentru siguranţa publică.

Iată însă că mii de case şi turnuri se prăbuşise în urma recentului cataclism, iar între foarte puţinele zidiri cari au rezistat catastrofei se află... catedrala veche a Sfîntului Andrei.

Natura are crude ironii la adresa ştiinţei omeneşti.

*

Interzicerea unei reprezentaţiuni în limba franceză la Strasburg a cauzat oarecare emoţiune în Alsacia-Lorena.

*

In Odeon se joacă actualmente o piesă a lui Saint-Georges de Bouhelier: „Tragedie Royale". E o dramatizare a unei fabule în care e povestită detronarea unui Rege impopular de către norodul răzvrătit. Ex-monarhul nu e numai detronat, dar torturat prin insultele şi calomniile plebei. El însuşi le poate auzi, retrăgîndu-se incognito într'un cartier depărtat al foastei capitale împreună cu fiică-sa. Pe toate le aude cu sînge rece, dar la un moment un pitar brutal povesteşte celor adunaţi în crîşmă că Regele a trăit cu propria sa fiică. La auzul acestora, fostul Monarc sare disperat şi indignat în sus aruncînd o sfidare curagioasa sălbaticilor care-l ponegresc atît de sîngeros. Iar acum va începe pentru el şi pentru fiica-sa era torturelor fizice.

Se credea că piesa va conţinea atacuri anti-monarhice şi regaliştii—în frunte cu nationalistul Jules Lemaître—intervenise să nu se joace această dramă cu titlu provocator. Reprezentarea piesei însă a probat că autorul—un poet însemnat—a studiat oamenii şi situaţiunile cu demnă imparţialitate.

*

STRUNA ZILE

MOARTEA VREMEI

31 Decembrie

Vreme, tu—mori în toţi anii
Dar mereu *ani noi* încep.
Care-i taina, mamă-vreme?
Mori de.... facere, pricep!

ACTUALITAŢI LITERARE

O piesă cenzurată

Un ziar berlinez publică fragmente din „Le Foyer" mult discutata piesă a lui Octave Mirbeau şi Thadée Nathanson în jurul căria a avut loc cunoscutul proces cu Jules Claretie, directorul Comediei Franceze.

Tribunalul a dat cîştig de cauză autorilor şi piesa fu reprezentată în mijlocul unei curiozităţi generale a lumei pariziane.

Cu toate acestea „Le Foyer", comedia celebră înainte de a fi jucată şi care a pasionat atîta lumea intelectuală a Parisului după ce a triumfat înaintea judecătorilor tribunalului civil, piesa precedată de o reputaţiune atît de gălăgioasă, a pierdut mult din valoarea sa după ce a fost supusă aprecierei publicului.

Vom încerca a da pe scurt subiectul piesei, în vederea marei actualităţi de care s'a bucurat.

Baronul Courtin, principalul erou al piesei, senator şi academician, ascunde sub masca respectabilităţii cele mai uricioase vicii. Investindu-l cu aceste două titluri, autorii piesei, n'au voit să sărăte că la Senat sau la Academie se găsesc astfel de ticăloşi—ci au dorit ca personajul, care trebue să reprezinte ruşinóse ignominii ale societăţii să întrunească două dintre cele mai înalte demnităţi oficiale.

*

La ridicarea cortinei asistăm, în salonul baronei, la un dialog care ne lămureşte asupra menajului Courtin. Barona Courtin a fost timp de mai mulţi ani metresa financiarului Armand Biron, care-i întreţinea casa.

La urmă însă, ea părăsi pe financiar, neputînd să reziste la farmecul tînărului socialist Robert d'Auberval. Insă Biron nu se poate consola de această părăsire şi vrea cu ori ce preţ să reacceareasca pe amanta infidelă, care-i place.

Aflăm tot odată că baronul e un soţ complesant, că cunoaşte şi aprobă infidelităţile de care profită. El doreşte să-şi facă o situaţie înaltă în lumea caritătii; a scris chiar unele broşuri tratînd despre starea mizerabilă în care se află lucrătoarele de prin fabrici.

El a fondat mai multe opere de binefacere, dintre care cea mai de seamă e „Le Foyer" care are de scop să primească fetiţe părăsite şi să le înveţe o meserie.

*

De remarcat e că în piesă se află numai caractere josnice. Pe lîngă colaboratorii baronului Courtin la „Le Foyer" se află abatele Laroze, preot fără scrupul, intrigant, violînd chiar secretul confesiuuei, şi directoarea instituţiunei, M-lle Rambert, care tortureazǎ copilele ce'i s'au încredinţat spre pază. Baronul însuşi nu se mulţumeşte cu avantagiile onorifice ce i le dă instituţiunea, ci caută beneficii materiale. Banii sustraşi îi servesc a-şi întreţinea în mod fastuos otelul şi a juca la Bursă.

Courtin a împrumutat 300.000 lei, din cassa operei ce prezidează, şi îi pierde. Insă, tocmai atunci un scandal de care se ocupă toate jurnalele atrage atenţiunea justiţiei asupra instituţiunei „Le Foyer", anume: o fetiţă maltratată de M-lle Rambert e condusă la spital într'o stare gravă.

La început Baronul încercă să ascundă afacerea, însă ea preocupă mult opinia publică; ancheta judiciară e inevitabilă şi Parchetul nu se va mărgini să controleze metodele pedagogice ci şi comptabilitatea dela „Foyer".

Aceasta nelinişteşte mult pe Courtin. Trebuie cu ori ce preţ să găsească cei 300.000 lei, ce lipsesc. El îi va cere lui Biron, a cărui generozitate o cunoaşte. Demersurile relative la această operaţiune financiară compun cele din urmă 2 acte ale piesei.

De notat e că Baronul nu ne mai interesează ca preşedinte al operei de binefacere „Le Foyer"—ci el este privit ca un simplu administrator al unei societăţi oare care—abuzînd de fondurile ce i s'au încredinţat.

Va decide el pe soţia sa să-l ajute? Se ştie că ea a părăsit pe marele financiar Biron pentru tînărul socialist d'Auberval. Autorii au pus toată francheţa în scena capitală unde ne arată soţul neruşinat şi soţia galantă; puţină hipocrizie n'ar fi stricat.

Baronul îşi îndemnă deci soţia să meargă la Biron, pentru a obţinea cei 300.000 lei, fără de cari e perdut.

Cum ea hezită însă, îi aruncă în faţă toata purtările ei scandaloase, pe care cunoştea—mărturisind ast-fel a fi complicele ei.

*

In actul al treilea ne găsim la Biron. Baronul vine să i se plîngă de necazurile ce sufere. Biron nu e de loc impacat de aceste aventuri ale lui Courtin şi promite totuşi să intervie pe lîngă Ministrul de Justiţie pentru a mai tempera zelul Parchetului. Cât despre cei 300.000 lei, financiarul rămâne neînduplecat.

Toată eloquenţa Baronului nu poate mişca un om de afaceri ca el. Ar fi numai voie de talentul Baronei Courtin pentru a-l decide la o astfel de generozitate. Baronesa înţelese datoria ce-i dicta onoarea casei şi la rîndul său soţi la financiarul la vechiul ei amant. Scena e penibilă dar afacerea e iute sfîrşită.

Biron organiză o croisière..... şi invită pe yacht pe Theresa Courtin, pe tînărul Robert d'Auberval şi chiar pe Baron căruia va avea răgaz să compuie un discurs asupra „premiului de virtute".

Cît despre „Le Foyer", Biron va aranja ca să devie o antreprisă avantajoasă, încredinţînd-o unui exploatator care va căuta să scoată un mare profit din munca copilelor din această instituţiune.

Cam aceasta este, în trăsături generale, piesă, care a stîrnit atîta zgomot înainte de a fi reprezentată şi care este ameninţată de.... căcere, dacă nu de uitare.

Informa

❑ *Facem călduroase urări prietenilor şi cititorilor noştri noului an 1909.*

❑ *Din cauza sărbătorilor Anul nou — viitorul nostru, nu va apărea ianuarie, la orele obicei.*

❑ După cum am de răsboiu a de... ofiţerilor de grăniceri de sub-ofiţeri.

Ofiţerii de frontieră vor pul ernei şi numai în ţinuturile lor pe frontiere, o mantaua şi guler de blană avînd de infanterie şi cu două rînduri toni de metal.

Chipiul va fi înlocuit cu o bonetă blană de astrahan la fel cu acea de infanterie.

Uniforma elevilor de la şcoala subofiţerilor de infanterie:

Tunica la fel cu acea a jandarmilor pedeştri cu epoleţi albi; mantaua va fi neagră după acelaş model ca acea a infanteriei cu vipiţa albă şi cu trese albe.

Aceste noi uniforme vor intra în vigoare de la 1 Ianuarie.

❑ Au fost înaintaţi la gradul de sublocotenent în reservă, următorii sergenţi plutonieri: Gh. Tătărăscu, din reg Ştefan cel Mare No. 13, în acelaş regiment; Neculai Mogoş, din batalionul 4 vînători în 9 vînători; V. Cantacuzino, din regimentul 7 roşiori în acelaş regiment.

Sublocotenentul I. Vasilescu, din reg. 7 roşiori a fost mutat în 6 roşiori, iar sub-locot. Gh. Pascu din reg. 6 roşiori în 7 roşiori.

Guardul de geniu cl. I Al. Ştefănescu, de la comand corpului IV de armată, a fost pus în poziţie de retragere.

❑ La Teatrul Naţional în zilele de Vineri 9, Sămbătă 10 şi Duminică 11 Ianuarie 1909, 3 representaţiuni de *Operetă Vieneză* cu concursul d-rei Mila Theren foastă prima Subretă dela Theater an der Wien. D-rele: Bertha Pirk, Gabriella Benda, Emmi Marion, Mary Scary, Marie Bernard. Domnii: Teodor Strack, Carl Gerold, Carl Schober, Otto Sarol, Felix Loeschner, Paul Ohlmuehl, Kurt Oestreicher, Hans Neumayer, Gustav Mild, Otto Vasco, etc. etc.

Vor juca Vineri 9 Ianuarie: *Liebeswalzer*, operetă în 3 acte de Ziehrer, jucată pentru prima oară în Iaşi.

Sămbătă 10 Ianuarie, *Ein Walzertraum* 3 acte de Oscar Strauss (Farmecul unui vals).

Duminică 11 Ianuarie, *Vogelhändler* (Vînzătorul de Pasări).

Preţul Locurilor: Fotoliu de orchestră (primele 4 rînduri), 8 lei; (de la 5 până la 3 rînduri), 7 lei; Stalul II (de la 9 până la 14 rînduri), 5 lei; Stalul III (de la 14 la 18 rînduri), 4 lei; celelalte rînduri rezervate d-lor studenţi, 3 lei; Balcon I, 4 lei; celelalte rînduri, 3 lei; Galerie 2 lei; Loge de 4 locuri, 40 lei; Loge de 5 şi 6 locuri, 50 lei.

Biletele se găsesc la Agenţia Teatrală „Thalia" (Maximovici).

❑ **Carnet Sf. Vasile**, 1 Ianuarie 1909. D-nii: dr. V. Bejan, Vasile I. Radu, V. Teodoreanu, Vasile Dimitriu, Vasile Rusovici, Vasile Buţureanu, Vasile Negel, Vasile Buşilă, Vasile Oiaga, Vasile Nădejde, Vasile Atanasiu, Vasile Costin, Vasile Popescu, Vasile Teodorescu, Vasile Negrutz, Vasile Brudea, Vasile Cires, Vasile Scorpan, Vasile Gafencu, Vasile Danu, Vasile Lohan, Vasile Manisale, Vasile Arsenie, Vasile Marţian, V. Adam, Vasile Coroi, Vasile Coroi, Vasile Cernătescu, Vasile Alexandrescu, Vasile Ionescu, Vasile I. Alexandrescu (tipograf), Vasile Ştefăniu, Vasile Hagiac, etc.

Intrunirea noastră de eri

— Cuvîntările d-lor N. Cananău, Dr. Hurmuzescu, L. Antoniu, O Teodoreanu, V. Pella şi Gh. Ghibănescu.—Telegrama către d. A. A. Badareu.—

Eri la orele 5 p. m., clubul conservator-democrat din localitate, a fost convocat în adunare generală, pentru a sărbători triumful nostru electoral din Capitală.

Incă de la orele 4, saloanele clubului erau înţesate de aproape unanimitatea membrilor, cari au ţinut să răspundă cu grăbire invitaţiunei simpaticului nostru fruntaş şi vice-preşedinte al clubului, d. N. Cananău.

Graba şi numărul mare al membrilor, cari au răspuns convocărei, dovedeşte puternica solidaritate ce uneşte pe toţi membrii partidului local; iar entuziasmul înălţător ce a domnit tot timpul întrunirei, şi caldele aclamaţiuni cu cari au fost primiţi toţi oratorii, arată sentimentele de dragoste de cari se bucură aceia, cari vorbesc în numele steagului şi principiilor de cari se călăuzeşte partidul conservator-democrat.

Cînd, la ora indicată în convocare, fruntasul nostru, d. N. Cananău deschide şedinţa şi luînd cuvîntul arată motivul, pentru care a convocat pe membrii partidului local, un entuziasm indescriptibil învălue întreaga atmosferă a clubului.

D. N. Cananău:

V'am convocat, Domnilor, înaintea sfărşitului de an şi începutul anului nou, pentru ca să sărbătorim împreună succesul, sau mai bine zis triumful nostru de alaltă-ieri. Triumful care însamnă în mod nediscutabil, consacrarea definitivă a noului nostru partid, care dovedeşte nevoia ce o simţea ţara de un nou partid, reprezentînd de o potrivă nevoile şi aspiraţiunile tuturor claselor sociale şi menţinînd echilibrul dintre ele. (aplauze).

Inverşunarea cu care au luptat partidele istorice contra noastră, este dovada forţei noastre şi triumful de alaltăieri ne-a rezbunat în contra tuturor calomniilor şi injuriilor ce s'au debitat pe seama noastră. Dea Domnul ca acest triumf să servească macar întru atâta de lecţie adversarilor noştri, încît să vadă că, calomnia şi injuria nu duc la succes; că în luptele politice fie ele cît de aprinse, nu toate mijloacele sunt bune pentru a învinge. (aplauze prelungite).

Am nestrămutata credinţă, Domnilor, în urma alegerei de alaltăieri, că cei ce ne guvernă astăzi, vor pricepe că într'o ţară constituţională minoritatea nu poate să guverneze şi că veselia ce 'i a cuprins la trista veste a boalei şi demisiunei veneratului lor şef, veselia ce au manifestat'o prin ordonare de retragere cu torţii şi muzici, iluminaţii şi arborare de drapele, va fi de foarte scurtă durată. Si acum înainte de a da cuvîntul amicului nostru, d-l Hurmuzescu, să-mi permiteţi ca odată cu urările de fericire ce vă fac pentru anul care începe, să strig împreună cu d-v.

Trăiască partidul conservator-democrat.

Trăiască alegătorii coleg. al II de Ilfov.

Trăiască aleşii lor.

Trăiască înţeleptul şi iubitul nostru şef spre binele ţerei şi fericirea neamului (aplauze prelungite).

D. *Dragomir Hurmuzescu*, Ni se impută nouă şi mie în special, că avem pentru şeful nostru, d. Take Ionescu, un sentiment de exagerată veneraţiune. Este curios, d-lor, că această învinuire porneşte tocmai de la liberali şi de la carpişti, cari s'au ilustrat atît de caraghios cu veneraţiunea şefilor lor. (aplauze).

Cine nu cunoaşte adulaţiunea dezgustătoare, pe cari o manifestă liberalii statuei de pe bulevardul Ioan C. Brătianu? Cine nu ştie, că gruperea junimistă s'a menţinut şi se menţine numai şi numai prin veneraţiunea reciprocă şi în special a şefului ei d. P. P. Carp. Cunosc domnilor, un caz tipic. Un fruntaj junimist, dispensaţi-mă de a spune numele—care ori de cîte ori se prezenta la vot, scotea fotografia d-lui Carp, şi făcîndu-şi cruce, o săruta în faţa alegătorilor. (aplauze ilaritate).

Sistemul cel mai uzitat de luptă al adversarilor noştri, este domnilor, calomnia. Dar ceia ce este caracteristic, e faptul, că acum nemai ştiind cum să ne calomnieze pe noi, 'a început să înjure în modul cel mai trivial pe alegători. Infuriaţi pe alegătorii col. II de Ilfov, liberalii, şi în special *Viitorul*, organul oficios al Brătieniştilor, îi taxează de corupţi şi inconştienţi. Dar inconştienţi sînt tocmai liberalii, cari nu-şi dau seamă de nevoile şi de aspiraţiunile acestor alegători (aplauze).

Şi ca să vedeţi pînă unde merg ei cu inconştienţa, vă rog, să citiţi în acelaş număr din *Viitorul*, în care se spune că „rezultatul alegerei din capitală era de prevăzut, întru cît se ştie, că acest colegiu este în mîna funcţionarilor primăriei şi poliţiei". Dar dacă este aşa domnilor cum s'ar putea explica reuşita noastră? Nu, inconştienţi sînt adversarii noştri şi nu alegătorii. (aplauze prelungite).

D. *Lascar Antoniu.*—Manifestaţiunea opiniei publice într'un mod aşa de puternic şi elocinte faţă de partidul conservator democrat, formează în istoria politică a acestei ţări şi în evoluţia acestui partid un adevărat eveniment naţional. Din capitala Moldovei a pornit succesul nostru, în Iaşi s'a dat prima consacrare politiceşte a partidului cu ocazia candidaturei d-lui Gh. Lascar, la col. I-iu de Senat. Şi succesul nostru a mers tot crescînd până la Bucureşti, capitala ţărei, unde s'a dat ultima şi definitiva consacraţiune pe care o aşteptam ca partid de guvernămînt. (Aplause).

Spiritul de independenţă pe care alegătorii celui mai mare colegiu din ţară l'a arătat votînd pe candidaţii conservatori-democraţi, dovedeşte că opinia publică este conştientă ca adevăratul partid conservator este cel de sub conducerea d-lui Take Ionescu, că acest partid este un element necesar cerut de evoluţia politică şi socială a acestei ţări şi că şeful partidului este într'adevăr un mare om politic şi barbat de stat, care va trebui să fie şef de guvern.

Şi va fi şef de guvern, dar va fi nu prin darul Coroanei cum i s'a oferit şefia liberală fiului statuei de pe bulevardul Ioan Brătianu, ci prin puterea meritelor sale personale, prin puterec partidului al cărui şef este, prin voinţa ţărei întregi care după cum în alegeri s'a arătat hotărît favorabilă partidului conservator-democrat, tot astfel va şti să'şi impue şi această neştrămutată cerinţă. [Aplause prelungite).

Am resistat până acuma la cea mai acerbă şi vehementă luptă de exterminare dată în contra noastră de cele două partide istorice şi nu numai că nu am eşit învinşi dar am fost chiar învingători, dînd astfel dovadă că suntem puternici. Şi suntem puternici pentru că fundamentul acestui partid este solid, suntem tari pentru că acei cari conduc şi compun partidul sunt puternici.

Să se ştie dar odată pentru tot deauna că vom resista ori care ar fi campania coalizaţilor junimişti şi liberali, iar partidul conservator-democrat nu va putea fi întru nimic împiedecat în mersul lui crescînd spre isbîndă.

Gruparea conservatoare reprezentată prin elementele reacţionare pe care le mai agită din cînd în cînd electorul Nicu Filipescu, nu va întîrzia să dispară ca ori ce specii, care conform teoriei lui Darwin, ne mai fiind apte şi pregătite pentru luptă, cad în faţa organizaţiunilor mai tari şi mai bine armate în resboiul vieţei sociale. (Aplause).

După cum în Franţa democrată elementele reacţiunei au fost îndepărtate pentru totdeauna de la conducerea ţărei, tot aşa şi la noi aceste elemente vor fi în curînd înlăturate din circulaţia vieţei noastre politice, ca unele ce nu mai corespund vremurilor în care trăim.

Doctrina selecţiunei prin ereditate a dat faliment, căci numai selecţiunea prin merit, prin valoarea personală este singura care formează debuşeul personalităţilor diriguitoare la statele şi popoarele moderne. Şi cînd acesta este adevărul ştiinţific, care răsare în mod atît de luminos din studiul desvoltărei şi al evoluţiunei mondiale, atunci se explică pentru ce în calea mersului nostru spre izbîndă nimeni nu va putea ca să împedice de a se impune ca şef de partid d. Take Ionescu, şi cu atît mai mult nu ne poate fi teamă de o remăşiţă preistorică conservatoare.

Cît priveşte de liberali, aceştia au făcut dovadă deplină că nu mai au nici un reazăm în ţară. Cît timp conducerea politică o avea până eri d. Dim. Sturza, prezenţa sa ca şef al acestui partid ne făcea să credem în o organizare mai bună a partidului liberal.

Astăzi însă, cînd şefia guvernului şi a partidului a fost dăruită d-lui Ionel Brătianu, omul care a deslănţuit furtuna în ţară, omul care continuă de a aţîţa resentimentele populaţiei, omul care a aprins incendiul la sate cu revoluţia din 1907,—în aceste condiţiuni organizaţia liberală nu mai reprezintă un partid politic de guvernămînt ci un cuib de anarhişti. (Aplause).

Partidul care va fi nevoit să succeadă acestor discrieraţi politici va avea de îndeplinit cel mai mare rol social, cea mai mare misiune istorică în această ţară, aceia de a distruge din rădăcină cuibul anarhiei liberale.

Pentru aceasta însă, va trebui un guvern capabil, cu autoritate şi prestigiu în ţară, iubit şi respectat în toate păturile sociale şi tare prin forţa lui propie. Acest guvern nu-l va putea forma de cît d. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat. (Aplauze prelungite).

D. *O. Teodoreanu* spune, că găsindune la sfîrşitul unui an şi pe pragul altuia care vine, se cuvine să facem bilanţul lui 1908, mai ales că acest an este bogat în fapte interesante.

Guvernul liberal s'a ilustrat printr'o serie de legi, al căror efect nu este altul, de cît răspîndirea anarhiei la sate şi la oraşe. De altfel, chiar din primele momente ale guvernării sale s'a putut întrevedea acest rezultat; căci partidul liberal luînd cîrma afacerilor ţării în timpurile grele prin care trecea Romînia în Martie 1907, nu a adus liniştea cu acel petec de hîrtie—manifestul regal—după expresia unui deputat liberal, raportor la răspunsul adresei; ci cu sistemul groaznic, de toţi cunoscut. (Aplauze).

Intru cît priveşte partidul conservator, el, în tot decursul acestui an şi-a dovedit incapacitatea şi impotenţa sa politică. Pe cînd noi, în diversele alegeri parţiale, ce s'au efectuat în acest an, am dobîndit prin lupta cinstită şi dreaptă cinci reprezentanţi, în parlamentul ţării, şi am fost întotdeauna capi de listă; partidul carpist a fost plasat mereu la coadă. (Aplause).

Astfel fiind, situaţiunea carpizmului în faţa ţărei este limpede. Partidul conservator, cu toate blazoanele şi cu toate averile sale rămîne cel mai antipatic ţării şi deci cel mai puţin indicat de a avea sarcina conducerii trebilor publice. (Aplauze).

Dar noi? Ar fi de prisos să inzistăm mult. Avînd de şef pe Take Ionescu, cel mai ilustru om al Romîniei contimporane; bucurîndu-ne de simpatia şi încrederea neţărmurită a corpulai electoral, constituţionaliceşte nu se poate concepe guvernul de mîne, de cît ca fiind un guvern Take Ionescu. (Aplauze prelungite).

Partidul nostru, domnilor, copil la începutul acestui an, a crescut şi s'a dezvoltat într'o aşa măsură în cursul anului ce trece, în cît a devenit barbat matur, gata să-şi ia răspunderea situaţiunii. (Aplauze multe).

Să nu credem însă că lupta noastră s'a sfîrşit aci. Dimpotrivă ura şi calomniile adversarilor noştri se vor dezlănţui cu mai multă furie, şi noi trebue să fim gata, ca mai pe urmă să încoronăm luptele noastre cu marele succes al guvernului conservator-democrat. (Aplauze prelungite).

D. Vespaian Pella. Acum cîteva luni—spune directorul nostru—după înfrîngerea de la Iaşi. şeful junimiştilor văzîndu-se trîntit până şi în judeţul Vaslui, unde este *fieful* seu politic, cu cunoscuta-i îngîmfare a dat d-lui Take Ionescu întîlnire la Craiova.

Dar şi la Craiova s'a petrecut acelaş lucru ca la Vaslui, partidul conservator democrat repurtînd victoria atît în contra liberalilor cît şi a junimiştilor. (Aplauze).

Dar d. P. Carp nu s'a aratat descurajat nici de această înfrîngere şi ne-a învitat la marea luptă din capitală care după d-sa trebuia să aducă nimicirea noastră.

Rezultatul se cunoaşte; am reuşit şi-n Capitală aşa că în afară de celelalte oraşe unde de asemenea am repurtat succese, cele trei Capitale, Iaşul al Moldovei, Craiova a Olteniei şi Bucureştii al Munteniei, s'au pronunţat în chip strălucit pentru noi. (Aplauze).

In cît dacă vom face bilanţul activităţii noastre politice din cursul anului 1908, pe care îl încheiem cu atîta bucurie acum, constatăm că partidul conservator democrat de abia după un an de existenţă şi-n opoziţie fiind, trimite în parlamentul ţării cinci reprezentaţi şi anume: Donici de la Vaslui, Economu de la Craiova, şi Fleva, Păltineanu şi Florescu din Capitală, osebit alegerea Comunală din Constanţa; partidul liberal la putere fiind, trimite trei reprezentanţi, doi ai colegiului ai treilea: Dorohoi şi Romanaţi unde puterea administraţiei are un rol prepoderent şi unul la colegiul de Senat din Piatra după o luptă de balotaj: iar partidul Carpist *nici unul.* (Vii aplauze).

Aşa că întru cît ne găsim în ajunul succesiunei liberalilor cari nu mai pot sta la putere, ar fi o copilărie, a se crede că M. S. Regele care şi-a făcut o glorie din respectarea constituţiei în tot timpul celor 40 de ani de Domnie, va putea să ofere puterea altui partid de cît aceluia pe care Ţara l'a indicat în chip atît de hotărîtor în cursul acestui an. (aplause).

D. Carp spunea acum cîţi-va ani că d. Cantacuzino e un ramolit, iar d. Cantacuzino îi respundea că d. Carp e un nebun. (Rîsete).

Cari din ei s'au înşelat în calificativele ce-şi dădeau, nu mă interesează, dar acolo unde pot să afirm că amîndoi s'au înşelat de-o potrivă, este cînd cred că dîndu-şi astă-zi mîna, au putut să formeze un partid de guvernămînt în această ţară. (Vii şi prelungite aplauze).

Corpul electoral a dovedit că nu-i voieşte, căci atît la Vaslui, unde d. Carp face de zeci de ani politică, cît şi la Prahova unde d. Cantacuzino, îşi are imensele sale latifundii şi e şi şeful partidului de acolo, au fost respinşi de alegători (Aplauze).

D. Pella analizează situaţia partidului liberal şi spune că trece printr'o teribilă criză şi că cu toată aparenţa de viaţă pe care crede că i-a dat-o venirea la preşidenţia Consiliului a d-lui Ionel Brătianu, se va retrage de la putere în foarte scurt timp.

Ast-fel, că anul 1909 va fi cu siguranţă pentru partidul conservator-democrat primul seu an de încercare la putere şi va avea prilejul graţie marilor calităţi ale şefului şi fruntaşilor săi să deie ţerii o operă de reformă şi progres, de care are atîta nevoie, după urma guvernării anarhice a liberalilor. (Aplauze prelungite).

D. Ghibănescu, spune că dacă în altă localitate se poate discuta dacă noul nostru partid are cu el tradiţia conservatoare, apoi aci în Iaşi chestiunea aceasta nu sufere discuţiune, căci începînd cu defunctul Lascar Catargiu şi sfîrşind cu iubitul nostru şef local Al. Bădăreu, partidul Conservator-democrat din localitate nu este de cît expresiunea fidelă şi continuatorul ideii şi tradiţiei conservatoare. (Aplauze).

Oratorul spune că ceia ce face superioritatea partidului nostru este unitatea de vederi şi de direcţiune care constituie suprema forţă a unui partid.

Pe cînd, la junimişti, şefii sunt cam tot atîţia cît soldaţi, iar ceia ce d. Carp afirmă într'o chestie, a doua zi d. Marghiloman, Filipescu sau alţii afirmă contrariul, iar la liberali partidul se găseşte într'o complectă debandadă, iar noul şef se proclamă înainte ca cellalt să se fi demis, conservatorii democraţi stau strîns uniţi în jurul unui şef adorat şi formează un bloc de granit peste care nu se poate trece, şi care îşi va însemna prin opere neperitoare viitoarea sa guvernare. (Aplauze prelungite).

D. Ghibănescu termină spunînd că în aceste momente de bucurie pentru triumful repurtat de partidul nostru, gîndul tuturor amicilor noştri ieşeni trebuie să se îndrepte către eminentul nostru president al Clubului Al. Badareu, care se găseşte în aceste momente în streinătate şi sa-i trimetem salutul nostru pentru serbătorirea unei victorii în care şi el îşi are partea sa de colaborare şi printr'o telegramă să-i urăm ca şi noul an care vine să aducă aceleaşi frumoase succese ca şi anul pe care îl încheiem acum cu atît de mare satisfacţie sufletească. (Vii şi prelungite aplauze, ovaţiuni şi strigăte de să trăiască Al. Bădăreu).

Iată şi telegrama expediată iubitului nostru fruntaş d. Al. A. Badareu:

Clubul conservator-democrat întrunit în şedinţa de serbătorire a marii izbînzi repurtate la Bucureşti îşi aduce cu drag aminte de iubitul său şef şi preşedinte şi îi urează sanatate şinoroc în anul ce începe.

Vice-Preşedinte
N. Cananău

Intrunirea s'a terminat la orele 7 şi 30 m., în entusiasmul general, care a încălzit sufletele tuturora în tot timpul întrunirii. *Rep.*

Ultime informaţii

❑ Din Bărlad ni se comunică, că Duminecă seara, cînd s'a aflat rezultatul alegerilor din Bucureşti, a domnit un mare entuziasm. Ca şi în celelalte oraşe ale ţărei, vestea a fost primită şi la Bărlad, cu o deosebită satisfacţie.

La clubul conservator-democrat a avut loc o întrunire, pentru sărbătorirea reuşitei. In urmă s'au expediat telegrame de felicitare aleşilor şi d-lui Take Ionescu, şeful partidului conservatvr-demosrat.

❑ M, S. Regele a semnat eri decretul prin care se primeşte demisiunea I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, Parthenie Clinceni.

Demisiunea a fost primită pe ziua de azi, 31 Decembrie.

In „Monitorul Oficial" de azi a apărut decretul relativ la primirea demisiunei şi autorizarea archereului Ghenadie-Băcăoanul să gireze afacerea sfintei Mitropolii din Iaşi.

❑ D. maior Gh. Moşeu, din regimentul 14 Roman, şi-a dat demisia din armată pe ziua de 1 Ianuarie.

❑ D. dr. V. Roşculetz, medicul primar al judeţului, însoţit de d. dr. A. Grossi, au plecat azi dimineaţă la Şipote, spre a proceda la facerea autopsiei cadavrului găsit pe şoseaua dintre Plugari şi Şipote.

Se crede că la mijloc ar fi o crimă. Un biet locuitor, care mergea cu sania la pădure spre a aduce lemne, a fost întîmpinat de nişte hoţi, care l'au omorît.

❑ In ziua de 30 Ianuarie seminarul „Veniamin Costachi" din localitate, îşi va sărbători patronul.

Tot în acea zi îşi va serbători patronul şi şcoala normală „Vasile Lupu".

❑ In cursul ultimei săptămîni s'au mai constatat în oraş vre-o 12 cazuri noui de scarlatină.

După cum se vede, epidemia progresează pe zi ce merge.

❑ D. Gh. Dimitriu—Păuşeşti, secretar inspector al Camerei de meserii, a inspectat eri corporaţia meseriaşilor din oraşul Roman.

❑ Suntem rugaţi a atrage atenţiunea celor în drept asupra faptului că vagoanele de la trenurile ce circulă pe distanţa Burdujeni-Iaşi, şi Paşcani Iaşi nu se mai încălzesc, de şi suntem în toiul ernei.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a înfiinţat cîte un post de învăţător în Horleşti—Cucuteni şi Cîrjoaia, din judeţul nostru.

❑ Deţinuţii: Gh. Cerneţ şi Virgiliu Berariu, fost silvicultori şi Teodor Boca, fost brigadier silvic, inculpaţi pentru mituire de bani de la societatea anonimă de exploatare de păduri foastă Göetz, au făcut cerere la Camera de punere sub acuzare spre a fi eliberaţi pe cauţiune.

❑ D. Const. Ernescu, grefierul penitenciarului central din localitate, a fost însărcinat cu girarea afacerilor şi conducerea penitenciarului, în locul d-lui Făgărăşanu, care e suspendat.

❑ D. I. Vîntul, defensor eclesiastic, a sosit azi dimineaţă în localitate, unde are a face o cercetare.

❑ *Amintim cetitorilor noştri că în seara de 5 Ianuarie are loc marele concert al orchestrei orbilor, în beneficiul „Vetrei Luminoase," sub patronagiul M. S. Reginei. Bilete se pot găsi la* „Thalia."

❑ **Recursul cîrciumarilor.** — Inalta Curte de Casaţie, secţia II-a a fixat ziua de 9 Februarie 1909 pentru judecarea recursului făcut de cei 110 cîrciumari din Iaşi în potriva decisiunei Curţei cu Juri din Vaslui, care se ştie că ia condemnat la cîte 100 lei amendă şi 200 lei despăgubiri civile pentru delictul de calomnie prin presă.

Motivele de casare cari au fost redactate de d-nii avocaţi Lascar Antoniu şi V. Pella sunt între altele:

1) Incompetinţa Curţei cu Juri de a judeca plîngerea d-rului Şumuleanu, întru cît lipseşte elementul publicităţei necesar existenţei delictului prin presă.

2) Viciu de formă în alcătuirea comisiunei juraţilor şi incompabilitatea unora din juraţi în îndeplinirea acestei funcţiuni.

3) Violarea art. 303 din cod. de procedura criminală în ce priveşte închiderea desbaterelor.

4) Reaua şi greşita redactare a verdictului supus deliberărei juraţilor, întru cît lipseşte menţiunea cu privire la intenţiunea frauduloasă a delicventilor în săvîrşirea calomniei.

5) Violarea legei în privinţa pronunţărei verdictului etc. etc.

❑ Societatea comercianţilor romîni din oraşul şi judeţul Iaşi, a organizat pentru seara zilei de 6 Ianuarie 1909 în sala Circului Sidoli o frumoasă „Serată Dansantă", sub patronagiul d-lui X. Eraclide, ajutor de primar.

Scopul acestei frumoase petreceri a comercianţilor romîni fiind în scop de bine-facere, îndemnăm publicul a da binevoitorul său concurs.

❑ Comitetul corporaţiei *„Progresul"* din localitate, 'şi dă toate silinţele pentru organizarea *balului familiar al meseriaşilor*, ce va avea loc în sala societăţei Turn-Werein, în seara zilei de 6 Ianuar 1909, ast-fel, ca să procure surprize cu totul noui, invitaţilor.

Se prevede a fi una din cele mai frumoase petreceri, pentru meseriaşi, cu familiile lor, cu care ocaziune, şi ceilalţi invitaţi, vor putea admira serbătoarea de înfrţire a meseriaşilor.

❑ Afacerea Steinheil—duplul asasinat din Paris, acoperit pînă astă-zi de vălul misterului, se va desfăşura Joi 1 Ianuarie, pe pînza cinematografului Pathè Freres din sala Sidoli. Vor rula bine înţeles, acele sujete cari au putut fi prinse de aparatele de înregistrare ale zisei case.

La acele reprezentaţii de Joi—atît la matineu, cît şi seara—programul, cu desevîrşire nou, cuprinde scene şi sujete foarte interesante, precum: Şoimii la vînătoare, scene de pe natură, Din epoca imparatului Cesar, reconstituire din Istoria antică şi un mare număr de comedii pariziane, recentele apariţii ale casei Pathé Freres.

Reamintim cetitorilor noştri că Joi 1 Ianuarie, are loc şi matineu la 3 ore ziua, cu preţurile pe jumătate la toate locurile.

Ultima Oră

Retragere la pensie

Bucureşti. — In Monitorul Oficial, apărut astă-zi, a apărut decretul de retragere la pensie a d-lui Scarlat Ferekide, prim preşedinte al Curţei de Casaţie.

Intrunirea de la Ploeşti

Bucureşti.—O delegaţie de 50 de membri ai partidului Conservator-democrat din Capitală va pleca astă-zi la Ploeşti, pentru a lua parte la întrunirea pe care o va ţinea partidul Conservator-democrat local.

O scrisoare a Regelui

Bucureşti. –Monitorul Oficial de astă-zi publică o scrisoare călduroasă, pe care Suveranul a trimes'o d-lui Dumitru A. Sturdza, fost preşedinte al consiliului de miniştri.

ANTREPRENORII
BERARIEI „AZUGA"
— din Piaţa Unirei —
aduc urări de fericire şi felicitări de anul nou simpaticei clientele a acestei berării.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Godin Rubeland și Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurindu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE — FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE — de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

și

Teatru de Varietăți

Prețuri populare

In fiecare Sîmbătă și Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă postală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Păcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinți No. 8 —

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștiincios și mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane și Pardesiuri

Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată țara —

Grăbiți-vă și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiți-vă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicliu cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.

Opera d-lui Toma Stelian

I

Nu e vorba de ultima operă legislativă a d-lui Toma Stelian *„modificarea legei de organizare judecătorească“*, căci avem credința că această operă nu va avea timpul s'o treacă prin parlament, guvernul din care face d-sa parte fiind pe ducă și fără autoritatea morală necesară de a legifera o modificare așa de importantă.

Ceia ce îmi propun să examinez în aceste articole este tot vechea sa lege asupra judecătoriilor de pace, din care Ministrul personal și adulatorii sei, Procurorii generali, se încearcă a'i face un titlu de glorie.

Nerăbdător de a vedea cu o oră mai înainte de a părăsi guvernul, rezultatele faimoasei sale legi de justiție rurală, ministrul a cerut tuturor Procurorilor generali rapoarte detaliate relative la aplicarea și eficacitatea operei sale legislative.

Dacă am fi avut de a face cu Procurori generali independenți, curagioși și leali, am fi văzut în rapoartele acestor magistrați superiori o oglindă fidelă a viciilor și neajunsurilor acestei legi, rezultat al meditațiunilor de vilegiatură a elegantului și ridicolului ministru de justiție. Dar Procurorii noștri generali, umbre supuse și instrumente îngăduitoare ale Ministrului—care i-a delegat, departe de a spune cu curaj adevărul relelor constatate, se încearcă, care mai de care să aducă laude și să facă ordinare platitudini, înălțind în slava cerului miraculoasele efecte și rezultate ale miraculoasei legi a ministrului lor.

Pînă acum «*Monitorul Oficial*» a publicat rapoartele Procurorilor generali din București și din Iași, din cele două Capitale ale țărei, cu privire la rezultatele celor cinci luni de aplicare—1 Mai—1 Oct. 1908—a celebrei legi a judecătoriilor de pace, opera primă și sperăm ultimă, a d-lui Toma Stelian.

Cu multă părere de reu am constatat, că nici d. Grigore Stefănescu, nici d. N. Leonescu, Procurorii generali din Bucureci și Iași, nu și-au înțeles rolul lor în investigațiunile ce au făcut. Primul gînd care i-a călăuzit în această superficială anchetă, a fost acela de a complace ministrului, lăudîndu-i legea și efectele ei magice. Căci în adevăr, citind rapoartele acestor doui d-ni Procurori generali, se pare că de *cinci luni*, notați bine: *cinci luni*, de cînd această lege s'a pus în aplicare, rîuri de lapte și de miere au început a curge pe pămînturile rurale ale blagoslovitei noastre țări. Ca prin farmec, au dispărut toate nedreptățile și toate neajunsurile de care sufereau țaranii, care azi, grație legei d-lui Stelian, trăesc ca în sinul lui Abraam. E ridicul, nu este așa?

Citiți însă, vă rog, rapoartele d-lor Gr. Stefănescu și N. Leonescu și veți vedea că nu exagerez nimic asupra miracolelor produse la țară de legea d-lui Toma Stelian.

Dar ca să nu avem aerul că glumim asupra conținutului puțin serios și neconform cu adevărul și realitatea lucrurilor, al acestor rapoarte pline de adulațiuni și platidudini la adresa ministrului, vom examina cuprinsul amândurora, făcînd citații autentice din «Monitorul oficial».

Dar mai înainte de toate, voi deschide o mică paranteză.

In principiu nu suntem în contra judecătorilor ambulanți în materie de justiție rurală. Intr'o serie de articole publicate unele în ziarul *„La Roumanie“* altele în *„Opinia“*, am aratat care sunt vederile noastre în această materie.

Inainte chiar ca legea d-lui Toma Stelian să-și fi avut vre-o ființă materială, adică înainte ca ea să fi eșit din capul d-lui ministru, ca Minerva din capul lui Jupiter, noi am aratat care este principiul diriguitor, singurul și cel mai sănătos, în cestia justiției populare.

Plecînd de la norma preconizată de justiția rurală engleză, care după veacuri de practică și experiență a dat rezultate admirabile, noi am propus judecători ambulanți puțini, dar culți, experimentați și bine plătiți.

Dar prin judecători ambulanți, nu am înțeles judecători nomazi, care sunt nevoiți să vagabondeze în condiții mizerabile și lipsite de prestigiu, din comuuă în comună, compromițînd ideia de justiție în loc de a o înălța, după cum sunt nevoiți s'o facă ambulanții d-lui Toma Stelian.

Noi propuneam înființarea de judecători ca să distribue justiția la sate în anumite timpuri și anumite centre, aproape identic cum se distribue justiția în Anglia, țara clasică a adevăratei justiții și a adevăratei magistraturi.

Dar, inchizînd paranteza, vom trece la examinarea rapoartelor d-lor Procurori generali Gr. Stefănescu și N. Leonescu, cu privire la constatarea miraculoaselor efecte produse de legea d-lui Stelian, în cele cinci luni de aplicare.

Aceasta o vom face în numerile viitoare.

Lascar Antoniu

Sălbătăcie liberală

De cînd cu lovitura teatrală a guvernului, care trădează și inconștiența dinastiei Brătianu și pornirea sălbatică a sentimentelor grupării Brătenieștilor față de d. D. A. Sturdza, liberalii —acei cari doresc să vadă pe d. Ionel Brătianu ca șef al partidului — și-au perdut cu desăvîrșire capul.

Așa liberalii din localitate, cari vor să ție recordul în această privință, fiind convocați de șeful lor, d. C. Stere, în adunare generală în ziua de 31 Ianuarie, în urma cuvîntării ad-hoc a șefului, au proclamat fără nici o discuție și fără nici o obecție șefia d lui Ionel Brătianu asupra partidului.

Insemnătatea acestei proclamări se vădește mai ales prin sentimentele ce au pentru șeful de eri liberalii de astăzi.

D. Sturdza nu s'a demis din șefia partidului, ci numai a guvernului; și totuși liberalii îl aleg pe d. Brătianu în șefia partidului. Și nu se mulțumesc cu atît.

După ce au făcut această ispravă, și după ce îl anunță pe ministrul președinte despre aceasta, găsesc nimerit —ce sălbătăcie! — să i-o vestească și d-lui Sturdza la Paris—tot telegrafic—dorindu-i în acelaș timp ani mulți și sănătate.

Desigur d. Sturdza de-acum este inofensiv, nu-i mai poate împiedeca în planurile lor anarhice, și—poate să mai trăiască. Și cînd te gîndești că oamenii aceștia exprimau mai eri vernerațiunea lor pentru șeful lor legal, d. Sturdza! Ce sălbătăcie!

A.

CONTRAST

Contrastul este între părerea ce o au despre d. Dim. Sturdza Suveranul și d. Ionel Brătianu cu toți partizanii săi.

Pe cînd d. Brătianu, pîndind momentul favorabil dă lovitura măgarului în acela, care acuma cît-va timp încă, era conducătorul partidului liberal în baza activității, prestigiului și numelui său: Suveranul, îi adresează o scrisoare elogioasă, în care îi exprimă recunoștința sa, pentru serviciile aduse Statului și Coroanei.

Pe cînd Regèle zice: „neprețuitele servicii ce ați adus țării și Coroanei, ca barbat de Stat și ca om al științei, vor rămînea neșterse în mintea tuturor și vă vor asigura o veșnică recunoștință: d. Brătianu și ai săi, uitînd serviciile personale ce i-a adus acelaș bărbat de Stat D. A. Sturdza, și meritele sale incontestabile ca cetățean, îl tratează ca pe o cantitate neglijabilă și încearcă a-l îngropa în nămolul uitării tuturora.

Este destul de izbitor contrastul acesta, nu-i așa?

Dar ori-cît va încerca fiul mai mare al statuei, să acopere cu vălul uitării personalitatea d-lui Sturdza, țara nu va uita cine a fost el, și fapta aceasta a d-lui Ionel Brătianu va constitui o pată de rușine pentru d-sa. Și scrisoarea M. S. Regelui, care este pentru noi o dovadă de frumoasele sentimente ce are El pentru barbații de valoare al neamului nostru, este înfierarea cea mai crudă și mai nimerită a ministrului de Interne.

Țara va fi recunoscătoare Suveranului, pentru lecțiunea binemeritată ce a administrat d-lui Ionel Brătianu. Oameni mari se cunosc prin sentimentele lor mari și înălțătoare; d. Brătianu însă, ori-cît caută să se cocoțeze tot mai sus, rămîne mic, căci ingratitudinea sa pentru acela, care l a scos la lumină și a căutat să-l releveze mereu, îl reduce la justa sa valoare.

Iată un contrast plin de învățăminte.

Idem

TEATRUL IAȘULUI

Cu ocazia reprezentațiilor lui Novelli, și mai ales a ultimei reprezentațiuni — Schylock — publicul ieșan trebue să o mărturisim—n'a fost la înălțimea lui tradițională de bun pricepător în ale teatrului.

Altă dată la representațiile lui Novelli teatrul nostru era prea strîmt, prea neîncăpător, și publicul entuziasmat de marele talent al artistului italian. Acum însă, nu știm de ce, șiruri întregi de locuri stăteau goale. Mai ales la ultima reprezentație, la marea și sublima creațiune a lui Novelli—Schylock—lucrul aceasta s'a putut remarca cu toată tristeța ce comportă.

Se pare, că activitatea nefastă a d-lui H. Lecca la Teatrul Național are consecinți mai mari, mai profunde. Se pare, că publicul ieșan, inteligentul și intelectualul public ieșan, s'a dezgustat nu numai de teatrul d-lui Lecca, ci de teatru în general. Se pare, că învierea lui Sherlock, a avut oarecare înrîuire și asupra lui Schylock.

Este tristă de tot constatarea aceasta, și de sigur nu pentru Novelli care prin marele său talent, stă deasupra fluctuațiunilor și capricilor publicului, ci pentru public însuși. Novelli nu a venit în Romînia, mînat de dorul reclamei și al cîștigului, ci din dragostea, pe care o are el pentru țara noastră, pentru poporul romîn.

Și aceasta s'a putut vedea și din puținele cuvinte ce le-a spus după ultima sa reprezentație.

La revedere în curînd, a zis Nevelli, și desigur că-l vom revedea, dar publicul nostru va trebui să țină seamă de sentimentele ce însufletesc pe marele Novelli, și să răspundă alt-fel și nu ca acum, dragostei cu care vine el să ne împărtășească din darul lui dumnezeesc.

CATE-VA NOTE

Anul nou ni-a adus un partid nou — partidul dinastiei — și un șef nou, fiul statuei.

Se zice, că anul nou, care are menirea de a se învechi, nu va avea cinstea de-a vedea învechindu-se și noul șef.

*

Violența se ocupă de d. Carp, șeful partidului conservator, și de raporturile dintre el și partidul său. Noi nu zicem că *Violența* nu are dreptate, decît ne mirăm că are curajul să vorbească de funie în casa spînzuratului.

N'ar face mai bine oare *Violența* dacă ne-ar spune cîte ceva despre raporturile dintre partidul liberal și șeful său — șeful veritabil, nu cel improvizat?

Dar... sînt lucruri despre cari nu e bine să vorbești...

*

In seara de anul nou—contra lui Sherlock—Teatrul Național a făcut o rețetă de 170—una stă șepte-zeci—lei.

O asemenea rețetă în ziua de 1 arie este desigur un eveniment. Ș nimentul acesta este cu atît mai r cabil, cu cît Sherlock al d-lui —viața și moartea—vor înmormîn Teatrul.

Este aceasta o perspectivă p d-lui Lecca?

*

D. D. A. Sturza e bătrîn; d. Sturza nu mai poate fi șeful par liberal. Senilitatea este deci cauza tru care d. Sturza este eliminat di fia partidului său, ca un simplu ș pe care profesorii îl găsesc nevre

Dar nu e așa. Nu bătrînețea d-lui S este cauza; ci *tinerețea* altora, car prea grăbiți, prea dornici de mărir lată o glumă tristă.

*

D. Em. Manoliu, directorul-prop al *Ecoului Moldovei* și pensionar a trului Național din Iași, a cerut r rea sa în societatea dramatică.

Evenimentul acesta este pre pentru a nu-l releva. In urma d teatrului nostru prin activitatea rului său, d. Em. Manoliu era se impunea.

Ieșenii primesc cu bucurie ve au toată încrederea în prosperit toare a scumpei lor instituții.

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSA URĂRILO

Cine a trecut, într'un somn și tihnit, cele cîte-va oare de dup velion pînă cînd l'a trezit lumina zil anul nou, are neîndoielnic, imp omului care după un vis delicios s'a lat de odată în plina proză a viet bișnuite.

Nu cunosc, într'adevăr o zi mai bădă ca această zi oficială a ură și-a pomenelor. E pînă la un punc devărat că sosirea zilei de schimba anului împrăștie oare-care sentiment tate și înduioșează fie în virtutea unui ces de educațiune fie cu puterea influe ce exercită asupra omului gîndul că răbojul vremii s'a însemnat încă punct de trecere către vecinicie. ceea ce predomină în acea zi este rea, în zeci, în sute de forme, prin g și prin scris, în versuri și în proză rarea în senz ascendent, de la mi mare, de la supus la suprepus,—de serv la stăpîn. Și cît de mulți di „stăpîni“ se simt, prin forța lucrur strînși în haină de slugi: dintr'odată prejurările sociale le luminează mi și le arată că condițiunea de exist și de succes îi aservește la rîndul îi coboară la rangul unei servituți, nu pentru pîne, propriu zis, cel pentru a face față luxului, căci e sul ca și sărăcia, lăcomia ca și n subjugă de o potrivă pe oameni.

De aceea o zi pe an care pur om în fața omului și în fața împr rilor, ar fi întru cît va folositoare tructivă; dar anul nou e consa prin tradiție, a umilinței sociale se fac ca prin instinct, fără m de conștiință și fără urmări; to fac mai cu seamă, sub influența mnțeli în care distingem două fe beții beția de cuvinte și beția p zisă.

Revelionul este petrecerea intimă băutura are caracterul tradițional s implică excese. In schimb, a do beția iea o formă... populară, întin intensă. Dărnicia unora se transf pentru alții în ocaziune bine venită tru a-și reînsufleți darul beției ș dată nu te întîmpină—chiar între care vin să ți ureze și să te încasez atîția oamenii uluiți și reduși la inc știință.

Au și scuza lor oamenii: fără aceas sfîntă amețeală de unde ar lua cu giul de a cere, resemnarea de a se um puterea de a se degradă? Căci ar naiv să credem că toți acei cari, în zi anului nou, se perindează înainte-ne urări de traiu lung și de noroc, care prezintă cu figurile radioase, cu priviri încîntate, cu gurile pline de drăgă toase bine cuvîntări ne sunt în adev prieteni și devotați.

Toate se fac sub influența rutinei, n voiei ori a amețelei și nu arareori *ur rea*—ascunde *ura*, pe care o poartă rădăcină.

Rodion.

Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn
ea la 3 Ianuarie 1909
Colectură Romînă Th. P. Maximovici
(Piața Unirei)
servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor
edat și până acum.
loz Lei 6 - Un sfert de loz Lei 3. Una optime lei 1.50.

bucățile literare se pot tipări
vreme — ca „umplutură“ —
em pentru ce s'ar stoarce ta-
cu literatura ocazională, me-
rece în uitare de îndată ce
înlocuit cu numărul imediat
r. Iată de ce am renunțat la
e a mai redacta numere spe-
—vpr renunța cu timpul toți
ii. Ziarul cată să rămînă —
.

*

uda-Pesta s'au pus în grevă co-
la operă, cerînd—nu opt oare
, dar o mărire de salariu. Direc-
coind să cedeze unor mijloace te-
s'a montat «Carmen“ fără cor și
imbat un număr de spectacole.

*

enua a avut loc un concert sen-
l: Bronislaw Hubermann a cîntat
ra lui Paganini, de 57 de ani în
păstrare a administrației or ș ului.
ul avu loc în folosul vi e lor
ilia și de aci marea favo pe
enovezii n'au vrut s'o facă o-
la moartea genialului cînt ț.

*

Freie Presse“ și „Die Z t“
are vieneze au actualizat
oblemă muzicală și anume:
Weingartner, celebrul șef de or-
tit de aplaudat la Paris, dă la
Viena excelente reprezentații
lui Wagner; presa însă îi în-
e că tae bucăți întregi din aceste
r'un articol, Weingartner, răs-
aceste tăeri sunt un drept al
mult chiar, o necesitate. Ziarul
trebat în această privință pe mai
de orchestră și compozitori. Hans
Felix Mottl, Humperdinck, An-
Kinzel s'au pronunțat hotărît,
egativă „Chestiunea este dificilă
ttl. Nici odată n'am auzit ca
ă fi avut ideia să tae barba lui
tatuia lui Michel-Angèlo. Orice
t de mică cintr'un cap de operă
act de vandalism, care nu este
de cît în teatrele mici și asta din
ipselor de mijloace. Regret că un
că Weingartner pe care îl stimez
st, ca om și ca amic, să dea un
de exemplu la marea Operă din
.
en d'Albert nu este de această pă-
după el acei cari s'au legat de
lui Weingartner sunt sau Wag-
i înfocați—cari judecă cu părtinire
snobi cari nu îndrăsnesc să'și ex-
adevarata lor părere. După Hans
r, reprezentațiile Vagneriene sunt
imperfecte în cît nu este drept
ntru o simplă tăere să se facă atîta
t. Hans Gregor, directorul operei
se întreabă de ce această discu-
se ridică cu privire numai la Vag-
se scurtează dramele lui Schiller,
tilează Faust al lui Goethe și ni-
nu protestează. De ce această deo-
?
lora cari pretind că operile prea
obosesc publicul, Humperdincke le
de: O reprezentație bună și fără
tăere nu m'a ostenit nici odată;
a rea chiar cu tăeri mă osteneste
ma.

*

criitor german remarcă într'o cro-
entă că parizianii sunt oamenii
iubitori de decorațiuni. Aproape
etățean poartă la butonieră mica
dă roșie sau violetă.
amilii în care afară de soț, poartă
și fiul cîte o asemenea distinc-

Recenta campanie pentru Senat a împrăștiat o nouă ploaie de decorații. Ziarul Rappel“ face socoteală că alegerea subsecretarului de stat Maujan ca senator au adus alegătorilor în 11 luni 7260 decorații, adică 22 pe zi și dacă se scad oarele de noapte, cîte două pe ceas.

Inocente slăbiciuni ale omului modern!

*

Doctorul Sinclair medicul ministerului poștelor din Anglia, a studiat într'un document Oficial, cauza numeroaselor erori, comise în transmisiunea telegramelor, și care cauzează disperarea ziariștilor și adesea mirarea cititorilor.

Se pare că cea mai mare parte din greșeli—scrie „Temps“—se datoresc unei nevroze profesionale, unui fel de cîrcel al mînei cauzat de oboseală și care se produce de cele mai multe ori mînuind aparatul Mars. Cînd telegrafistul care în condițiuni normale perupe bine cuvintele telegrafiei, fără ch ar a o eti—e ostenit simte în mîini un fel de cîrcel din cauza căruia semnul lui T și al lui R devin O; O devine G; G se schimbă P; K în D, H în I etc.

La început simptomele acestei nevroze nu se pricep în mod clar; dar cînd aceleași greșeli se reproduc, atunci nu mai încape îndoială că funcționarul, e atins de ast fel de maladie.

Doctorul Sinclair se întreabă cu drept cuvînt dacă va veni o vreme cînd răul va putea fi vindecat.

Informații

Ordinul de zi al M. S. Regelui.

❑ Cu ocazia anului nou, M. S. Regele a dat următorul Ordin de zi pentru armată, care se va citi de comandanții de trupe, soldaților din întreaga țară, mîine dimineață:

Ostași,

«Evenimentele, ce se desfășură în jurul nostru, ne arată că neîncetat trebuie să veghem asupra puterii noastre militare, spre a fi de apărarea pregătiți a înfrunta primejdiile care s'ar putea ivi.

«Insuflețită de dragoste pentru armată, Țara nu va cruța nimic, pentru a întări încă mai mult apărarea națională și a vă da toate mijloacele necesare la împlinirea mîndrei voastre chemări și a sfintei noastre datorii.

«Aștept dar de la voi o muncă încordată și un devotament nețărmurit, pentru a înrădăcina în inimele tuturor credința că nimeni nu poate sta în potriva noastră. Fiți siguri că silințele voastre vor găsi cea mai frumoasă răsplată în recunoștința Patriei și a Regelui vostru.

«Vă urez ani mulți, sanatate și fericire.

„Dat în București, la 1 Ianuarie 1909“.

CAROL

❑ Din comuna Popești, județul Tutova, ni se comunică următoarele:

In seara zilei de 28 Decembrie, pe la orele 6, în satul Cororești, pe cînd jandarmul Magdalinici împărțea straja în mijlocul sătenilor, a fost luat la bataie de aceștia și dus în secția jandarmăriei și tăiat înbucăți.

Prosurorul a sosit la fața locului, spre a ancheta. Se zice că numitul jandarm se purta violent cu sătenii.

In chestia demisiei Mitropolitului

Textul demisiei Mitropolitului Partenie. Primirea demisiei.—Ce va face fostul Mitropolit.—O coincidență.— Circulara către preoți.—Alte amănunte,

——

După cum am anunțat, I. P. S. S. Mitrupolitul Partenie Clinceni, a demisionat pe ziua de 31 Decembrie 1908, din înalta demnitate.

Demisia, după cum se știe, i-a fost primită.

Iată textul demisiunei I. P. S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei care a apărut în Monitorul Oficial de alaltă eri:

Sire,

Rîvna mea pentru casa Domnului și pentru împlinirea cu sfințenie a datoriilor mele pastorale, m'au făcut să nu cruț, un singur moment, sănătatea mea cea slabă și slăbănogită.

Munca aceasta încordată, timp de 22 de ani și insomnia cea de 10 ani; m'au istovit și mi-au ars ca focul puterile mele, îndrumîndu-mă de vre-o cinci ani către obștescul sfîrșit al vieței mele.

De aceea, eu zmeritul și nevrednicul robul lui Dumnezeu și al Majestății Voastre, slugă supusă și credincioasă, ne mai putînd purta, după datorie, sarcina cea peste măsură de grea a păstorului de suflete din eparhia sfintei Mitropolii a Moldovei și Sucevei, am gîndit și am dorit să întrebuințez rămășița vieței mele, întru a mă îngriji mai cu dinadinsul și în deosebi de mîntuirea sufletului. D-zeu fie lăudat în veci!

Pentru aceia am și început, mai din vreme, să mă pregătesc cu cele de înmormîntare; iar acuma mă demisionez din sarcina aceasta de Mitropolit al sus numitei eparhii, pe ziua de 31 Decembrie, anul curent 1908, rugîndu-vă cu stăruință, Sire, să fiu îngăduit a sta în casele din curtea Bisericei Antim, până la sfîrșitul lunei Martie 1908, pentru că nu am unde să duc numeroasa mea bibliotecă de 10,000 de volume, pinacoteca cu peste 300 icoane și tablouri; multe obiecte casnice, precum și divanul cu rafela și lumînările pentru înmormîntare.

Cu această rugăciune călduroasă și umilă, las lui Dumnezeu, Sire, să facă dreptate și judecată între mine robul său și între cei ce au șoptit la urechi, au vorbit cu glas și au scris bîrfeli îngrozitoare contra mea, ca să-mi necinstească bătrînețele și să-mi amărască puținii ani ai vieței mele.

Dumnezeu A tot puternicul să vă dăruiască, Sire, deplină sănătate și putere îndestulă, ca să conduceți, spre mărire mulți și fericiți ani scumpa Noastră Țară.

Vă rog Sire, și vă rog cu căldură să bine-voiți a erta pe sluga voastră zmerită, dacă vre-o dată din nepricepere, vă va fi supărat cu ceva.

Fieți-vă mila Sire, de arhierea mea și de bătrînețele mele, care sunt și rămîn cît voi trăi.

Al Majestății Voastre
Umilit și călduros rugător
Către Dumnezeul milelor și îndurărilor

† Partenie S. Clinceni
Mitropolit al Moldovei și Sucevei

București 1908, Decembrie 20.

*

Fostul Mitropolit al Moldovei și Sucevei va locui până în Martie a. c. la biserica Antim din București, iar de la sfîrșitul acelei luni se va duce la una din mănăstiri, unde își va întrebuința rămășița vieței.

La 11 Februarie a. c. I. P. S. S. Partenie Clinceni, urma să'și sărbătorească aniversarea de 7 ani de la urcarea sa pe scaunul Mitropolitan.

La care mănăstire anume se va retrage fostul Mitropolit al Moldovei și Sucevei, nu se știe. E probabil că Inaltul Prelat se va retrage la una din Mănăstirile din Muntenia.

*

După cum s'a anunțat, P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, vicarul Mitropoliei, a fost însărcinat cu conducerea Eparhiei Moldovei și Sucevei, până la alegerea unui nou Mitropolit.

Zilele acestea va sosi în localitate un reprezentant al cassei bisericilor, care va da pe samă locțiitorului de Mitropolit averea palatului Mitropolitan și a Mitropoliei.

E probabil că va fi coincidență cu instalarea noului Mitropolit; solemnitatea va avea loc în luna Februarie, în acelaș timp cînd s'a făcut și instalarea fostului Mitropolit Partenie Clinceni.

*

Eri s'au expediat circulare preoților din eparhia Moldovei și Sucevei, prin care li se aduce la cunoștință retragerea Mitropolitului Partenie.

In acele circulare li se pune în vedere preoților ca în timpul liturghiilor și a serviciilor divine, vor pomeni numele locțiitorului de Mitropolit, Archiereul Ghenadie, în loc de Mitropolitul Partenie.

Aceasta până la instalarea noului Mitropolit.

❑ Cuzinsky Vladimir se mîngîie de insuccesul lui Sherlock prin aceea că nici Shylock n'a prea atras public.

Cuzinsky a început să se compare cu Novelli din simplă... modestie.

❑ La seara de 31 Ianuarie se va reprezenta „Manasse“ cu d. Gh. Cîrjă în rolul creat de d-sa.

Piesa se va juca în beneficiul simpaticului artist Ioan Morțun.

❑ O comisiune de ofițeri studiază în prezent introducerea mitraliezelor la trupele noastre de infanterie.

După calculele făcute infanteria noastră ar avea nevoe de 176 mitralieze, împărțite cîte 4 la fiecare regiment de infanterie și batalion de vînători.

Acest nou armament ar costa până la 1.200.000 lei luîndu-se din sistemul cel mai bun.

❑ In ziua de 31 Ianuarie, între orele 3—7 a avut loc în salonul liceului național o splendidă serbare a pomului de Crăciun, făcut de cercul didactic pentru copii membrilor cercului.

Corul elevilor școalei primare Mihail Kogălniceanu, au cîntat minunat, sub conducerea domnului Ionescu institutor bucăți de stea și cîntece naționale și a făsut deliciul serbărei.

❑ Eri cu ocazia Anului Nou un Te-Deum s'a oficiat la Mitropolie.

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, vicarul Mitropoliei și locțiitor de Mitropolit al Moldovei și Sucevei, acompaniat de excelentul cor, de sub conducerea d-lui Dim. Dimitriu.

❑ După știrile sosite din Rusia, holera nu mai bîntuie nici la Petersburg și nici într'un alt oraș din imperiul vecin.

❑ Poimîne dimineață va avea loc la Camera de meserii depunerea jurămîntului noului comisiuni de arbitri a corporației constructorilor, din localitate.

❑ Societatea de vînătoare „Codrul“ va organiza zilele acestea o nouă mare vînătoare în județul nostru.

DIVERSE

— In seara de 31 Decembrie a avut loc în salonul cel mare al hotelului Trayan o frumoasă reprezentație de diletanți în beneficiul școalei de fete „Reuniunea femeilor israelite“.

Au interpretat cu talent și cu grație rolurile lor din piese franceze și germane d-nele Sophie Weisengrün, Fany Niemirover și Regine Wechsler, cum și d-nii Lupu Weisengrün, Albert Speier și M. Schnürer.

— Sîmbătă seara va avea loc la societatea de gimnastică, muzică și sport un frumos bal mascat la care sînt invitați a participa toți membri societății și familiile lor.

— Astăzi s'au reîntors în garnizoană soldații din prima serie lasată în congediu. Tot astăzi a plecat seria a doua, care urmează a se reîntoarce în localitate la 8 Ianuarie.

---

at, se ruga să-i fie cruțată tine-
omitea a nu mai deschide gura
trăi, de cît numai pentru a bine-
pe binefăcătorii săi. Autoritățile
oi, își băteau joc de el, îi ziceau
n purcel“ și-i strigau:
vino 'ncoace!
această chemare răspundea repede
supunere. In fie-care dată nădăj-
să afle vre-o veste bună, permisi-
de a se întoarce în țară, fără în-
; dar șefii își băteau joc de el.
au și ei, tot așa convinși ca și noi
evinovăția lui, dar credeau să îns-
inte cu această pedeapsă pe alți
mani purcei“ ca și cum n'ar fi fost
ajuns de lași prin firea lor!
purta bine cu noi toți, mînat de
singurătății; dar fețele noastre se
morau și se încruntau.
erzîndu-și cumpătul ne spunea:
mpi camarazi și amici“ iar noi dă-
n din cap, zicîndu-i:
Bagă de seamă! Poate să te-audă
va!
pe furiș arunca o privire către ușă.
ra oare posibil să rămîie cine-va
s, văzîndu-l? Și noi rîdeam cu voci
bicinuite de rîs. Atunci, el încura-
mîngîiat se apropia de noi, și sus-
d ne vorbia de cărțile preferate ră-
e acasă, pe masa sa, de mamă-sa,
rații săi mai mici, de cari nici nu
știa de mai trăiau, sau muriseră de groază.

Cînd în semn de protestare, începurăm a refuza ori-ce mîncare, fu cuprins de o spaimă nespus de comică. Ii plăcea să mănânce mult, și îi era frică de scumpii săi camarazi ca și de autorități, de viclenie ca și de stăpîni. Se învârtea în jurul nostru nedumerit, stergîndu-și într'una fruntea. Mă întrebă apoi îngrijat și șovăind.

— Postiți multă vreme?

— Da, foarte multă, răspunsei cu cruzime.

— Și nu mîncați nimic pe furiș?

— Ba, mama ne va trimite prăjituri, spuseiu din nou răzînd.

Se uită la mine neîncrezător, clătină din cap și plecă suspinînd. A doua zi, palid de frică de ce era să spuie ne anunță:

— Scumpi camarazi! Voesc să postesc și eu cu voi.

Răspunsul general fu:

—Postește singur!

In adevăr el posti. Noi nu l'am crezut. Ne gîndeam că mănîncă pe furiș; paznicii credeau acelaș lucru. Și cînd către sfîrșitul rezistenței noastre, fu atins de febră tifoidă, noi dădurăm din umeri: „sărman purcel“. Iar unul dintre noi — acel care nu rădea nici odată—zise plin de tristețe:

— Iată un camarat. Haidem lîngă el.

Delira, și visurile sale incoherente erau tot așa de păcătoase ca și întreaga-i viață. Vorbia, ca și în ajun de cărțile preferate, de mama și de frații săi, cerea prăjituri și jura că era nevinovat, se ruga să fie iertat. Și-și chema patria, nenorocita Rusie, scumpa Franță, a cărei fii plătiseră cu sîngele lor revoluția și libertatea! Oh! blestemată fie inima slabă a omului! Acest strigăt de „scumpă Franță“ ne sfîșia sufletul!

Am fost cu toții la infirmerie în momentul morții sale.

Luciditatea îi reveni înainte de agonie: se vedea slab, mic înconjurat de camarazii săi.

Atunci ne spuse:

— Cînd voiu muri să-mi cîntați „Marsellieza“ la mormîntul meu!

Scoaserăm cu toții o exclamație! Tremuram de bucurie și ură.

— Ce zici?

El repetă.

— Cînd voiu muri să cîntați „Marsellieza“ la mormîntul meu!

Pentru întâia oară ochii săi rămaseră uscați; iar noi, noi plîngeam cu toții fără excepție; lacrimele noastre ardeau ca focul de care se tem și fiarele.

Muri și noi cîntarăm „Marsilieza.“ Vocile noastre sincere și puternice întonară cîntecul majestos al libertății, acompaniate de sgomotul oceanului care pe crestele undelor, ducea către scumpa Franță, groaza palidă, și speranța de culoarea sîngelui.

Imaginea acestei nulități cu corp de iepure și inima de om, devenise pentru totdeauna stindardul nostru.

In genunchi în fața eroului, camarazi și amici!

Cântam. Puștile ne pîndeau amenințătoare: vârfurile ascuțite ale baionetelor se îndreptau către inimele noastre. Cîntecul teribil răsuna din ce în ce mai tare și mai vesel.

Purtat pe mîini prietenești de luptători, sicriul negru se cobora încet.

Cîntam „Marsellieza“! **M. A.**

FABRICA de CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Str. Lăpușneanu No. 37
a asortat complect depositul și vinde ocasional pentru sf. serbători corsete gata droit-devant cu prețuri de engros
Corsete de comandă
pentru rochii directoire și princesse se efectuează în 12 ore.

Ultime informaţii

❑ *Mercuri seara, membrii clubului liberal din localitate, au fost convocaţi în adunare generală, de către preşedintele clubului, d. C. Stere, adunare convocată de acesta în scopul de a da o lovitură, care probabil nu va întîrzia să fie dată şi la centru.*

D. C. Stere, în calitatea sa de preşedinte al clubului, a ţinut să arate situaţia critică în care se găseşte partidul liberal, aducînd în acelaş timp la cunoştinţă retragerea d-lui Dim. Sturdza din fruntea guvernului şi acceptarea d-lui Ionel Brătianu la preşidenţia cabinetului, acceptare care, a zis d. Stere, e o garanţie a clarificărei situaţiei din partidul liberal.

După seria de osanale aduse d lui Ionel Brătianu, d. Stere a cerut membrilor clubului, să adereze la încredinţarea conducerei întregei situaţii a partidului liberal fiului statuei şi proclamarea acestuia ca şef al partidului.

Membrii, prin aclamaţie, admit propunerea d-lui Stere. Nu se ştie atitudinea vechilor cadre întru cît acestea nu erau reprezentate de cît prin d. Ganea, care nu s'a manifestat.

Faptul a fost comunicat printr'o telegromă d-lui Ionel Brătianu, şi ca culme a ironie s'a expediat o telegramă la Paris d-lui Dimitrie Sturdza.

Se comentează foarte mult lovitura d-lui Stere, cu atît mai mult cu cît ştiut este că d. Dimitrie Sturdza, nu s'a demis de cît din preşedenţia consiliului, iar nici de cum şi din a partidului.

❑ In urma strălucitului succes al partidului conservator-democrat în alegerile din Capitală următorii domni au cerut înscrierea în clubul nostru din Piteşti:

Căpitan Savopol, mare proprietar; Teodor Bănescu, avocat; căpitan N. Dobrescu, V. D. Ştefănescu, avocat şi proprietar în Ţinteşti Mihail Popescu, comerciant, Nicolae D. Popescu, proprietar în Racniţa, etc.

❑ Societatea comercianţilor romîni din oraşul şi judeţul Iaşi, a organizat pentru seara zilei de 6 Ianuarie 1909 în sala Circului Sidoli o frumoasă „Serată Dansantă", sub patronagiul d-lui X. Eraclide, ajutor de primar.

Scopul acestei frumoase petreceri a comercianţilor romîni fiind de bine-facere, îndemnăm publicul a da bine voitorul său concurs.

❑ Direcţiunea generală a poştelor a pus eri în circulaţie noile timbre poştale a 1 şi 3 bani.

Aceste timbre, zise „en taille douce", sunt desemnate în mod artistic şi executate cu îngrijire în atelierele fabricei de la Filaret.

In partea de sus a acestor mărci poştale se poate distinge Coroana regală, aşezată-între două ramuri cu frunze de stejar; la mijloc este chipul M. S. Regelui; iar dedesubt, în litere citeţe, cuvintele: „Romînia" şi „1" sau 3 bani".

Numărul nouilor timbre poştale puse eri în vînzare, este de 1 mil. 803,000 bucăţi.

❑ In ziua de 19 Decembrie s'a găsit pe şoseaua Plugari-Şipote cadavrul locuitorului Gheorghe Smîntinică din comuna Lupărica. Fiind bănueli asupra morţii, parchetul a ordonat facerea autopsiei cadavrului.

Alaltă eri dimineaţa au plecat la faţa locului d-nii d-ri Alexandru Roşculeţ, medicul primar al judeţului însoţit de d. dr. Gossi, ajutorul medicului legist. Din cercetările făcute, s'a constatat că numitul în acea zi fusese la Hîrlău unde chefuise cu mai mulţi locuitori, după care suindu-se într'o sanie au pornit spre casă. Pe şoseaua Plugari-Şipote, numitul s'a dat jos din sanie ca să se reîntoarcă înapoi la Hărlău, pe drum însă din cauza gerului, şi fiind într'o stare de complectă beţie, a încetat din viaţă; apoi fiind găsit de alţi locuitori a fost ridicat şi dus lîngă o colibă unde a şi fost găsit.

Din autopsia făcută, s'a constatat că moartea i-a provenit din degerare precum şi din o pneumonie care-i survenise în acea zi.

❑ Domnul avocat Gh. Cristofor a plecat Luni 29 Decembrie, cu expresul, la Paris, unde va petrece vacanţa.

❑ O telegramă anunţă, că Justh, preşedintele Camerei ungare, cere ca proiectul de reformă electorală al lui Andrassy să nu se discute anul acesta.

De alt-fel dînsul respinge votul plural şi pretinde să se acorde ţărei vot universal. El vrea pace cu naţionalităţile.

❑ *Reamintim că în seara de 5 Ianuarie, are loc în sala Teatrului Naţional, marele concert al orchestrei orbilor interni ai „Vetrei Luminoase". Vor veni la Iaşi, 11 interni şi 4 profesori, aparţinînd orchestrei.*

Cu ocazia concertului, va sosi în Iaşi şi d. R. Monske, secretarul M. S. Reginei şi director al „Vetrei Luminoase".

❑ Cercul militar a serbătorit în chip deosebit revelionul, în seara de 31 Decembrie.

Unui frumos banchet, la care la mese diferite a tuastat atît ofiţerii cavaleriei cît infanteria, i-a urmat dansul, care a durat până la orele 5 dimineaţa.

❑ O telegramă din Salonic cu data de eri ne aduce ştirea că situaţiunea a devenit foarte ameninţătoare la Karaferia din causa încăerărilor dintre greci şi aromîni.

De oare ce musulmanii au luat partea aromînilor, s'a cerut patriarhatului să intervină îndată. De asemenea la Lubnitza, lîngă Ghewgheli, s'a produs un conflict în care au fost răniţi opt aromîni şi patru greci.

❑ **Din Bucovina.**—A doua zi de Crăciun a avut loc în Storojinetz, o frumoasă serată muzicală-literară, urmată de dans, organizată de societatea Academică teologică romînă „Academia Ortodoxă" din Cernăuţi.

Au luat parte numeroşi învitaţi din Cernăuţi. Storojinetz, Cămpulung, Boian, Suceava, Rădăuţi etc. Serata a avut un mare succes, atît moral cît şi material. S'a petrecut cît se poate de bine, până a doua zi dimineaţa la 8.

— In vederea alegerilor comunale, a avut loc Duminica trecută la Cernăuţi, o adunare creştin socială, la care a luat cuvîntul şi d. dr. Aurel Onciul.

— Duminică se va ţinea la Cămpulung adunarea asociaţiei districtuale a învăţătorilor romîni şi adunarea generală constitutivă a „Asociaţiei corpului didactic romîn din Bucovina".

— Din toate părţile provinciei se continuă cu trimeterea trupelor în Bosnia.

Cea mai mare parte din soldaţii trimeşi sunt romîni.

❑ In ziua de 26 Decembrie a avut loc la Bivolari o serată dansantă organizată în beneficiul Spitalului local.

Din asistenţa numeroasă, care a luat parte am remarcat pe d-nele: Profira Vrînceanu, Elisabeta Dolinescu, Ana Rîpeanu, Maria Bogdan, Aglaea Pelin, Margareta Bogdan, Natalia Munteanu, Bădărău, Vrînceanu, Lucreţia Ionescu, Negoescu, Tataranu, Regina Ornstein, Manole etc.

Domnişoarele: Aglăiţa Popovici tipul graţiei şi a frumuseţei, Regina balului, Olga Ţaicu bucuria şi floarea vieţei, Adeluţa Maxim, personificarea juneţei inocenţei. Lucreţia Bejanaru blondinetă veselă, Elena Popovici, Coca Grigoriu, Didina Vrînceanu, Lina Grigoriu, Turculeţ etc.

D-nii: dr. S. Ohl, Preotul Vrînceanu, Tl. Desideratoi C. Dolinescu, G. Badărău, A. Bogdan, N. Rîpeanu, D. Ţaicu I. Munteanu, Al. Dolinescu, G. Pelin, D. Ornştein, D. Bejanaru, N. Ionescu, Finkelştein, Proca, Negoescu, Manole etc.

Dansul a durat pînă la ora 6 dim. cînd asistenţii s'au retras, ducînd fie-care o frumoasă amintire.

Beneficiu neto 300 lei. **Cor.**

❑ Directorii şcoalelor secondare din localitate se vor întruni poimîne, spre a proceda la întocmirea programului sărbărilor ce vor avea loc de 24 Ianuarie, cu ocazia aniversărei a 50 de la Unirea Principatelor.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice va întocmi în cursul lunei aceştia tabloul învăţătorilor care s'au distins prin predarea cursurilor de adulţi.

Acestor învăţători li se vor acorda premii.

❑ Membrii camerei de meserii din localitate au fost convocaţi pentru Duminică seara, spre a discuta mai multe chestiuni.

❑ Ca în toţi anii, d. colonel Alexandru Musteaţă, preşedintele cercului militar, va organiza un bal la acel cerc, în folosul muzicei militare a regimentului 13 Ştefan cel Mare, care cîntă tot anul la balurile şi seratele militare.

Balul va fi patronat de distinsul militar şi soţia sa.

❑ D. Gh. D. Şerban, preşedintele Camerei de Comerţ, a adresat din partea camerei, următoarea telegramă M. S. Regelui, cu ocazia Sf. sărbători şi a anului nou 1909:

„Membrii Camerei de Comerciu şi Industrie din Iaşi cu ocaziunea sfintelor sărbători şi a anului nou 1909, depun la picioarele tronului Majestăţei voastre sentimentele lor de adînc devotament către tron şi dinastie, urînd Majestăţei Voastre, Majestăţei Sale Regina, Alteţelor lor Regale, Principilor moştenitori, ani mulţi pentru fericirea şi mărirea Romîniei."

De asemenei Camera de Comerţ a trimis următoarea telegramă camerilor surori din ţară, comercianţilor şi industriaşilor:

„Camera de Comerciu şi Industrie din Iaşi, transmite cu ocazia anului nou 1909, Reprezentanţilor Camerilor surori, mulţi ani de fericire pentru prosperarea comerciului şi industriei Romîniei, iar comercianţilor, industriaşilor, şi meseriaşilor ţărei, urîndu-le progres în întreprinderile lor, le dorim în viitor o mai bună organizare a muncei lor productive şi folositoare.

Tineritului nostru absolvent al şcoalelor comerciale, de meserii, agricultură etc., le dorim asemenea succes în carierile lor, care am dori din suflet să fie în cît mai des şi apropiat contact cu industria şi comerţul ţărei."

❑ Mîine se va face în sala de Depuneri din Capitală, tragerea clasei I-a a loteriei regatului romîn.

❑ In comuna Voineşti—s'a declarat epidemia de scarlatină.

Epidemia de febră-tifoidă, care bîntuia în comuna Beleeşti, s'a stins.

❑ Din sorginte absolut sigură aflăm că o mişcare prefectorială se pregăteşte pe ziua de 15 Ianuarie a. c.

❑ Consiliul de resboiu al corpului IV de armată va judeca în şedinţele din luna aceasta cîte-va procese importante.

Consiliul va fi presidat de d. colonel Georgescu, comandant de brigadă.

❑ Preoţii din comunele rurale au decis să intervină pentru ca pe viitor să li se achite salariile lunar, iar nu trimestrial şi tot-odată vor interveni pe lîngă casa bisericelor pentru a construi case parochiale.

❑ Aflăm cu părere de rău că azi dimineaţă a încetat din viaţă la locuinţa sa din strada Muzelor, d. căp. Condurato, pensionar.

Transmitem condoleanţele noastre familiei.

❑ La marea întrunire a partidului conservator-democrat din Ploeşti, care are loc în astăseară în sala teatrului „Cooperativa", vor lua cuvîntul d-nii:

Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, Nicolae Fleva, Const. Disescu senator, N. Xenopol şi alţi oratori

❑ Preotul Vasile Lascar, de curînd hirotonisit a fost numit la parochia Cepleniţa, din judeţul nostru, care era vacantă prin moartea preotului Ianoliu.

❑ Consistorul spiritual al Mitropoliei va fi convocat în a doua jumătate a lunei aceştia, spre a judeca cîte-va procese clericale.

D. loc.-colonel Constantin Langa, a trimis o scrisoare rectorului Universităţii prin care-i comunică că cu ocazia anului nou, donează Universităţii 50 de tablouri reprezentînd pe diferiţi bărbaţi însemnaţi ai Ţerei, cu condiţie ca ele să fie aşezate într'o sală, şi care să servească de pildă generaţiiior viitoare.

Dintr'aceste tablouri 20 sunt gata, iar restul sunt în curs de lucrare.

❑ Astă-zi s'a judecat la Curtea de Apel s. I apelul procurorului Scarlet, în afacerea L. Zoldestez şi G. Burghele, fost grefier, Curtea a respins apelul şi a achitat ambii pe inculpaţi.

❑ Cu începere de la primavară se va înfiinţa pe lîngă fie-care mănăstire din ţară cîte o staţiune de cultura gîndacilor de mătase.

Sumele necesare vor fi prevăzute în bugetul ministerului comerţului şi industriei, pentru desvoltarea industriei casnice.

❑ Consiliul comunal va fi convocat pe ziua de 8 Ianuarie a. c.

❑ Conferenţele culturale lunare ale institutorilor, care au fost suspendate cu ocazia vacanţei Crăciunului şi a anului nou, vor fi reluate în prima Duminică după vacanţie.

❑ S'a pus în vedere băncilor populare din întreaga ţeară de către Cassa centrală că Cassa Rurală nu dă curs cererilor făcute de săteni singuri; ei trebuie să se înţeleagă mai întîiu cu proprietarul moşiei şi împreună să se adreseze Cassei Rurale, arătînd, condiţiunile stabilite între dînşii.

Condiţiunile de vînzare şi cumpărare se tratează în numele sătenilor de o delegaţie compusă din trei persoane alese dintre ei şi care comisiune va îngriji de totul pînă la cumpărarea moşiei.

❑ S'a hotărît ca congresul maiştrilor de gimnastică să se ţie la Craiova, în zilele de 16, 17 şi 18 Maiu a. c.

La acest congres vor lua parte toţi maiştrii de gimnastică din ţară.

❑ D. Grigore M. Buicliu, consilier la Curtea de casaţie, a fost pus la retragere din oficiu pe ziua de 30 Decembrie, pentru limita de vîrstă.

❑ Afacerea Steinheil—duplul asasinat din Paris, acoperit de vălul misterului, se va desfăşura astă-seară Vineri 2 Ianuarie, pe pînza cinematografului Pathè Frères din sala Sidoli. Vor rula bine înţeles, acele scene cari au putut fi prinse de aparatele de înregistrare ale zisei case.

La această reprezentaţie—programul, cuprinde scene şi sujete foarte interesante, precum: Benvenuto Cellini la curtea regelui Francisc I, reconstituire istorică foarte reuşită. O ceartă de Anul Nou. In cinstea Uniformei. Celebra dramă „A doua mamă". Un nou Sherlok Holmes urmărit de doi poliţişti engleji. Şoimii la vînătoare, scene de pe natură, Din epoca împaratului Cesar, reconstituire din Istoria antică şi un mare număr de comedii pariziane, recentele apariţii ale casei Pathé Freres.

Reamintim cetitorilor noştri că mîne Sîmbătă şi poimîne Duminică 4 Ianuarie, au loc şi matineuri la 3 ore ziua, cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi serile reprezentaţii obişnuite.

❑ Societatea Clubului „Concordia" din Iaşi, prin d. Berman Iuster, cu ocazia anului nou a donat Principesei Aglaia Muruzi pentru Spitalul de copii „Caritatea" suma de 600 lei.

❑ *Firul special Iaşi—Bucureşti şi-a pierdut pe ziua de astă-zi „firea", aşa că n'am putut convorbi cu corespondentul nostru şi suntem nevoiţi a apărea fără ştirile din Capitală.*

Biletele norocoase de loterie pentru clasa I-a *tragerea la 3 Ianuarie 1909*, se găsesc de vînzare la
COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

Ultima Oră

Groaznica Explozie

Vesprem (Austria). In minele de cărbuni de la Ajka s'a produs o explozie de gaz din cauza unui scurt circuit. Ascenzorul a fost ars şi minerii nu mai puteau eşi din galeriile minei. E teamă că sunt numeroşi mineri morţi în fundul galeriilor. Până acum 16 lucrători au fost scoşi vii, din 240 mineri, care se aflau în mină.

Prăbuşirea unui teatru

Lisabona.—Teatrul popular în construcţie în Mahalaua „Avenida Dona Amelia" s'a prăbuşit în parte eri dimineaţa. Din fericire nu este nici o victimă. Se presupune că prăbuşirea s'a întîmplat în urma unui cutremur de pămînt.

Numiri

Petersburg.—Printr'un ucaz imperial senatorii Akîmow şi Golubew au fost numiţi, cel dintăi preşedinte al Consiliului imperiului pentru 1909. Ţarul a redus pedeapsa sau chiar ertat pe 73 persoane condemnate de tribunalul militar din Esaterinoslaw la moarte sau la munca silnică pe viaţă.

Tratativele austro-turce

Constantinopole.— Marchizul Palavicini a avnt o întrevedere cu d. Hyamil Tewfik, în privinţa stabilirei cîtor-va puncte din înţelegerea austro-turcă. Ambasadorul austro-ungar a intervenit din nou pe lîngă poartă în ceia-ce priveşte descarcarea vaselor austriace. Poarta a promis că se vor da ordine în această privinţă.

Prin urmare se speră că boicotarea va înceta în curînd.

Situaţia la Messina

Messina —De Marţi seara plouă fără întrerupere şi în mare abundenţă.

Eri s'a mai simţit o nouă sguduitură de pămînt. Recensemintul supraveţuitorilor e aproape terminat pentru Messina.

Declaraţia d-lui Milovanovici

Belgrad.—Ministrul de externe d. Milovanovici a declarat că ştirea dată de ziarul „Berliner Tageblatt" în privinţa unei pretinse convocării extra-ordinare a consiliului de miniştri, e absolut falşă ca şi ştirile fantesiste publicate de cîteva ziare străine despre nişte şedinţe furtunoase în consiliul de miniştri. Aceste ştiri sunt nişte simple născociri.

INŞTIINŢARE
Cofetăria Franco-Germană
W. DANOEUR & I. STREIT
IAŞI—PIAŢA UNIREI—IAŞI
ŞI FILIALA Str. GOLIA No. 75

Am adus pentru sfintele sărbători, un mare asortiment de bomboane, din cele mai renumite case străine din Viena şi Paris. Bomboane fondante şi chocolăţi pralines, marons confits, lisă, fructi confits.

Primim comenzi pentru nunţi, baluri, banchete, etc., precum şi comenzi pentru provincie.

Cu toată stima
V. Danoeur & I. Streit
foşti elevi a cassei Tuffli

Dr. Louis Mendel
Specialist în boli de gură şi dinţi.
Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Canciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.
A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

CABINETUL DENTISTIC
— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —
D-rii med. H. şi M. Pekelman
(2 săli de operaţie)
— Strada Alexandri No. 3 —
Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.
Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Poftiţi de cumpăraţi noutăţi din toate mărfurile sezonului cu ocazia sărbătorilor
Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi
e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.
In tot cursul acestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

O odae mobilată de închiriat în str. Soseaua Arcu No. 32 în condiţiuni avantajoasă cu s'au fără pensiune.
De preferat elevi de liceu.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Str. Sărărie 78

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** şi Boase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Totd'auna bine încălzit
Atelierul de
Fotografie Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
— I. ROTBARD —IAŞI—

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi
Au sosit toate Noutăţile de SEZON:
Mătăsuri, Lenajuri şi Velours
Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra
Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.
LINGERIE:
Mare specialitate în trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.
Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.
Taffetasveritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră
Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

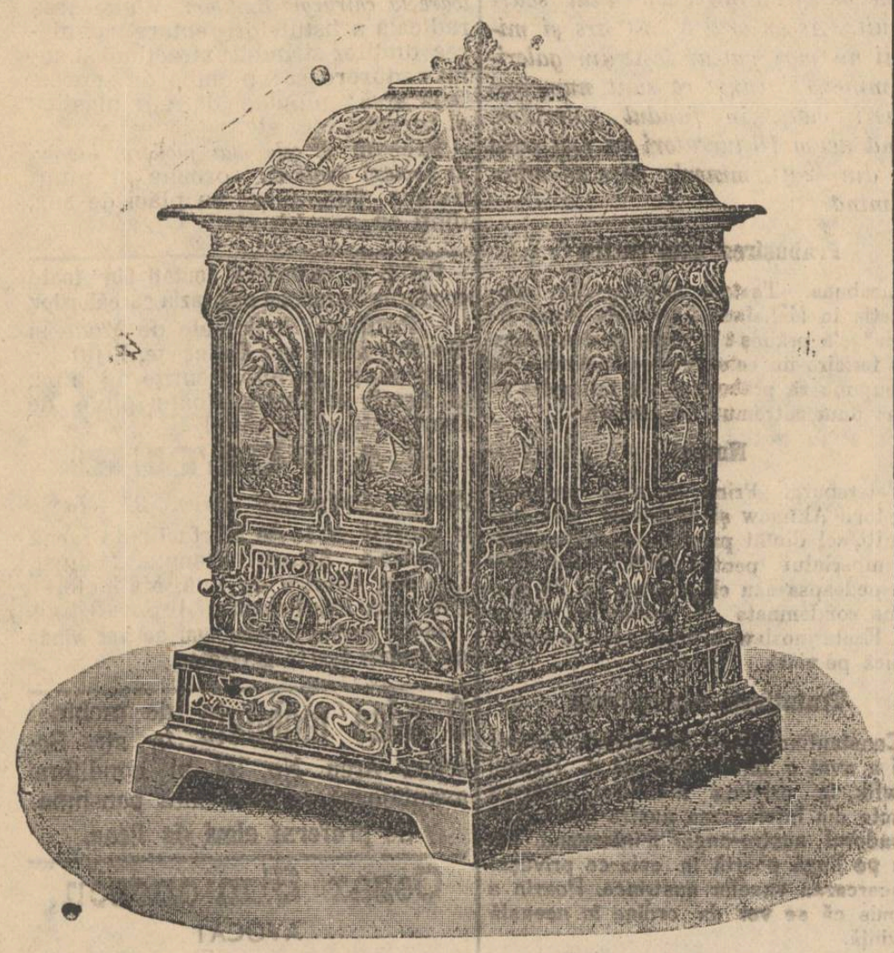

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Rubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care **seară**

la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

şi

Teatru de Varietăţi

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Facerî.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vevidaniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu orice maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane şi Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată ţara —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 622 — Duminecă 4 Ianuarie 1909

Țara n'are Guvern

Am publicat într'unul din numerile din urmă ale ziarului nostru, importantele declarațiuni făcute de d-nul N. Fleva, eminentul nostru fruntaș, cu privire la situația neconstituțională a guvernului, creiată prin numirea d-lui I. I, C. Brătianu ca președinte al consiliului.

Această chestiune, de o extremă importanță, preocupă azi toată lumea politică, și numeroși și distinși barbați politici, s'au pronunțat în senzul că, constituționalicește, țara nu are actualmente guvern, de oarece prin acceptarea dimisiunei d-lui Dimitrie Sturdza trebuie considerat retras întregul guvern.

Din această cauză se spune că îndată ce se va deschide parlamentul, chestiunea constituirei constituționale a actualului guvern va fi adusă în discuția Camerei și a Senatului și că d. Ionel Brăteanu va fi silit să se explice atît asupra situației ce și-a creat d-sale cît și întregei bănci ministeriale, prin venirea sa în fruntea guvernului.

Discuțiunile ce s'au încins între barbații politici și presa tutulor partidelor, asupra acestei delicate chestiuni, se învîrtesc în jurul art. 2 din legea de la 7 Aprilie 1831, relativă la creiarea prezidentului din consiliu.

După acest articol, atribuțiunile și responsabilitățile primului ministru, sunt acelea cari au fost stabilite prin legi și **usagiile** constituționale.

Ori uzagiile constituționale pînă în prezent n'au fost în țara noastră altele de cît acestea: ori de cîte ori M. Sa Regele, se găsea în fața unei demisiuni a primului ministru, acea demisiune era considerată ca fiind a întregului cabinet, de oare-ce acel cabinet nu era de cît alcătuirea primului-ministru și aprobată apoi de Suveran.

Șeful Statului, acceptînd demisia primului-ministru, accepta cu dînsa și pe cea a guvernului strîns legată una de alta; în cît totdeauna demisiunea unui șef de guvern a adus cu ea demisia acelui guvern.

Intr'o atare împrejurare, Regele nostru—căruia după constituție îi aparține dreptul de a însărcina pe unul din fruntașii politici și în deosebi pe șefii de partide cu alcătuirea noului guvern,—primea totdeauna ca bună lista ministerială **formată** de primul său consilier—și cu modul acesta se înjgheba cabinetul pe care 'l dirige și prezidează șeful guvernului.

Din această pricină, legătura dintre guvern și primul-ministru a apărut totdeauna așa de indisolubilă în cît nu s'a putut concepe că guvernul e al altuia de cît al primului-ministru care l'a format iar cînd acesta, din ori-ce împrejurări; se retrage, demisia sa aduce în mod fatal retragerea tutulor celorlalți miniștri—iar Suveranul rămîne din nou arbitrul situației și stăpîn a decide cui urmează a-i încredința sarcina formărei noului guvern.

Se poate întîmpla ca același fost prim-ministru să fie însărcinat tot cu formarea ministerului; se poate chiar întîmpla ca același prim-ministru să alcătuiască cabinetul aproape cu aceiași miniștri de mai înainte, dar în nici un caz, uzul constituțional în țara noastră și în tot timpul domniei Regelui nostru n'a fost altul de cît cel de mai sus.

Se știe că Ion Brăteanu în tot timpul a tot puterniciei sale, cînd voia să facă cîte o remaniare ministerială și nu putea obține demisia vreunui coleg al seu din Minister, atunci recurgea la Rege, și își dădea demisia pentru ca a doua zi să fie însărcinat din nou cu formarea ministerului, cînd apoi se alcătuia guvernul cu aceiași miniștri, fără bine înțeles aceii de care voia să se scape.

Sunt numeroase exemplele de asemenea primeniri ministeriale și lumea noastră politică nu s'ar fi arătat cu nimic surprinsă dacă M. Sa acceptînd odată cu demisia d-lui Sturza și pe aceia a întregului cabinet și însărcinînd pe d. I. I. Brăteanu, cu formarea noului minister, acesta i-ar fi prezentat Suveranului lista ministerială cu aceiași colegi din guvernul d lui Sturza.

Dar lucrurile s'au petrecut pe de andoasele, *miniștrii toți au fost considerați că rămîn la portofoliile lor*,—iar d-lui I. I. Brăteanu i s'a încredințat prezidența consiliului devenită vacantă prin demiterea d-lui Sturza.

Atunci al cui este guvernul acesta, pe care-l prezidează actualul prim ministru?

Al d-lui Dimitrie Sturdza nu mai e, căci însuși constituitoral seu, nu mai e;—al d-lui I. I. C. Brăteanu nu e, căci nu a fost format de D-sa—al Regelui cu atît mai mult nu e, căci nu Regele formează guvernele, ci persoanele însărcinate de Suveran cu acest lucru! Iar al țărei cu atît mai puțin întru cît ea s'a pronunțat de mult împotriva lui.

Iată dar delicatețea mare a acestei chestiuni—și situația dificilă creată vieței noastre constituționale și politice prin acest precedent cu urmări incalculabile.

De aceia cu drept cuvînt s'a zis că țara nu are astă-zi guvern, căci guvernul se consideră retras odată cu d. Dem. Sturdza, și că pînă azi nu s'a văzut sau auzit iar barbat politic de seamă, să fi fost însărcinat cu alcătuirea altui guvern.

Vespasian Pella

Criza din partidul liberal

Criza acută prin care trece partidul liberal, va avea consecințe funeste pentru acest partid și urmări importante pentru întreaga politică a țărei.

Suntem în ajunul unor mari evenimente politice, care vor aduce dacă nu nimicirea complectă a partidului liberal, dar o schimbare decisivă în viața acestui partid.

Luarea prezidenției consiliului de către d. Ionel Brăteanu, a grăbit această inevitabilă transformare. Vechile cadre liberale, conduse de cele mai de seamă căpitenii ca d-nii Stoicescu, Nacu, Robescu, și care reprezintă în partid *vechea tradiție liberală*, **vor combate șefia d-lui Brăteanu atît la guvern cît și mai ales diriguirea partidului, și rezultatul va fi că partidul se va rupe în două, iar d. Brăteanu va rămîne numai cu tineritul socialist și cu mică parte din vechii liberali.**

In asemenea situație, d-lui I. I. Brăteanu îi va fi imposibil să guverneze—demiterea sa cu a întregului guvern se va impune—așa ca cel mult pînă la sfîrșitul lunei, ne vom găsi în fața unei crize de guvern.

Ce vor face liberalii în opoziție îi privește—dar credința generală e că cei mai mulți din tinerii și bătrînii liberali încercați îi vor părăsi pe frații Brătieni, așa că acestora le vor trebui ani de zile ca să se refacă, de va mai putea fi ceva de refăcut din partidul liberal.

Iar conservatorii-democrați vor lua cu siguranță succesiunea liberalilor la putere, căci indicația țărei a fost atît de categorică pentru noi, în cît M. S. Regele, care e arbitrul situației și un păzitor neclintit al Constituției, nu va putea trece peste principiul constituțional că toate puterile emană de la națiune.

Lupta de la Ploești

La Ploești e luptă mare.

D. G. Cantacuzino, vestitul latifundiar al Prahovei, atît de sgărcit cînd e vorba de o faptă bună sau generoasă, și-a deschis larg punga și prin fiul d-sale Mișu Cantacuzino, căruia vrea să-i cedeze șefia politică a acestui județ, cumpără cu sute și mii de lei, voturi pentru alegerea de Duminică.

Liberalii conduși de d. Al. Radovici, nu se lasă nici ei mai prost de Nabab, și în afara de ultimile resturi ale fondurilor secrete de la Ministerul de Interne, utilizează în modul cel mai mizerabil puterea administrativă pentru a stoarce cît mai multe voturi pentru candidatul lor căzut în balotagiu.

O adevărată urgie, pătată de corupțiune și ingerințe, se desfășoară de o săptămînă în tot județul Prahova și în special în orașul Ploești.

Și pentru ce această luptă desperată?

Pentru'că partidul conservator-democrat se rîdică din ce în ce mai mîndru și mai hotărîtor deasupra celor 2 partide îmbătrînite în rele, și are speranța să cucerească și acest județ și oraș alături de cele cucerite în cursul anului 1908.

Liberalii nu pot admite ca în vechea cetate a libertății și democrației să înfingă alt partid steagul—dar ei nu vor să recunoască că adevărata libertate și democrație este de data asta patrimoniul scump al partidului conservator-democrat și că partidul liberal n'a mai rămas de cît cu faima trecutului!

Cantacuziniștii la rîndul lor de asemeni nu pot îngădui, ca în județul unde ilustrul Nabab, face de o jumătate de veac politică și s'a obișnuit a considera Prahova ca proprietatea sa politică, să-i treacă înainte partidul condus de d. Take Ionescu.

Dar ceia ce nu vor să creadă și să admită conducătorii acestor partide atît de mult disprețuite azi de majoritatea opiniei publice a țărei, o cred, o admit și o consideră ca o superioară datorie, alegătorii colegiului II de Senat de Prahova.

Conștiența acestui colegiu pare a se fi deșteptat astăzi cu desăvîrșire și partidul conservator-democrat are nădejdea să repurteze și la Ploești o mare victorie politică.

Astfel că dacă la primul scrutin, valorosul nostru amic Christu Negoescu s'a ridicat la 171 voturi, fiind cu 32 de voturi deasupra candidatului susținut de punga d-lui Cantacuzino și numai cu 19 voturi inferior candidatului sprijinit de fondurile secrete și de forța administrației, apoi Duminecă el va întrece cu mult pe ambii candidați adverși și va face a se înscrie pe steagul bătăliilor sale glorioase alături de Vaslui, Constanța, Craiova, București—și Ploieștii, frumoasa cetate a marelor lupte politice!

Societățile de gimnastică

Frumoasa serbare a societății de gimnastică, care a avut loc în ziua de 31 Decembrie, ne sugerează ideia marei utilități, ce prezintă asemenea societăți în dezvoltarea fizică a popoarelor.

La noi, unde în afară de politică, totul ni se pare superficial și neinteresant, asemenea societăți sînt încă în prima fază a desvoltării lor. Și încă, dacă n'ar fi cîți-va entuziaști muncitori în această direcție, desigur că despre capitolul acesta nu s'ar putea vorbi de loc.

Societățile de gimnastică nu aduc rezultate momentane și palpabile, aceasta este de netăgăduit. Cu toate acestea ele contribue într'o măsură mare la prosperitatea și la sănătatea unui popor, contribuțiune, care se vădește mai ales atunci, cînd poporul educat în aceste și prin aceste societăți sportive, își pune în evidență calitățile sale fizice.

Dar educațiunea fizică are o mare înrîurire și asupra educațiunei sufletești, contribuind într'o mare măsură la fixarea și rigurozitatea sufletului individului. In asemenea societăți sportive s'a format caracterul riguros al poporului german, care atunci, cînd a fost nevoie a dovedit cu prisosință taina sa sufletească.

Și de aceia, societățile sportive și în special societățile de gimnastică au luat o desvoltare colosală în statul german. De aceia sărbările acestor societăți sînt acolo cele mai entuziaste, cele mai populate, și au caracterul unor serbări naționale.

Noi cari, sub raportul acestei mișcări sociale, sîntem cu totul în urmă, trebue să privim cu dragoste, cu admirațiune și cu dorința de a imita activitatea minunată a poporului german. Iar aceia, cari muncesc cu atîta rîvnă la noi pentru educațiunea poporului prin aceste mijloace au dreptul la recunoștința noastră a tuturora.

B.

CATE-VA NOTE

Tachiștii, disidență liberală, este ultima invențiune a presei carpiste.

Noi putem adaoga încă: succesul nostru de la București ni l-a procurat însuși guvernul, prin cunoscutul gest al d-lui Ionel Brătianu în ajunul balotajului, numai și numai pentru a masca moralicescul cartel cu Junimiștii.

Ce ți-e, domnule, și cu spiritul inventiv al lui cc. Nicu de la *Epoca*.

*

Noul și tînărul prim-ministru este dispus să facă o mică remaniare ministerială, spre a introduce în guvern încă un brătenist, dacă nu chiar un Brătianu.

Unii miniștri însă, se pare că sînt, contra unei remanieri, ori cît de mici, de teamă că nu cum-va, grație precipitării neașteptate a evenimentelor, mica remaniare să se mărească pînă la proporția întregului cabinet.

Ar fi în adevăr o nouă lovitură, mai strașnică și mai teatrală chiar, de cît cea din ajunul balotajului din Capitală.

OAMENI ȘI LUCRURI

TRIUMFUL MORȚII

E titlul unui roman al marelui scriitor italian D'Annunzio și în momentele de față ni-l suggerează necontenit, ca o lugubră obsesiune, știrile ce vin și se publică mereu asupra neuitatei tragedii din Italia de sud, Messina, Reggio Palmi și celelalte.

O știre oficiala declară terminate toate încercările de a mai regăsi viețuitori dintre ruine. Tot ce e sub dînsele aparține morții și această mare stăpînă își serbează în acest sfîrșit de an cel mai mare triumf ce a serbătorit cîndva, de cînd lumea e lume. Poate în vremile potopului, poate în vremile legendare ale Sodomei și Gomorrhei... dar ele sunt prea înnegurate de umbra poveștilor și nu se știe nimic mai precis. Aci însă lucrurile s'au văzut, s'au simțit și după mii de ani ele vor fi cunoscute, cetite și amintite.

Iar odată cu știrea despre încetarea dezmormîntărilor a venit alta: că în Messina viața a reînceput ca iarba nouă în primăvară; că s'au înregistrat patru nounăscuți în ultima noapte... E eterna luptă între viață și moarte, între fecunditate și nimicire și existența lumei e plină de atari războiri din care — ori ce s'ar întîmpla—tot viața iese biruitoare. Moartea, pustiirea triumfă pentru scurt timp; firea însă repară repede pagubele mari. Se cunoaște reflecția cinică a lui Napoleon—și acesta un vulcan!—în urma unui mare dezastru:

— Nu-i nimic! Parisul repară toate aceste pierderi într'o singură noapte...

Adevărul e altul. In ultima sa operă: „Insula Pinguinilor" — Anatole France crede că nici pînă acum Franța nu și a revenit în fire după enormele pierderi suferite prin războaiele „gloriosului Napoleon", care a dus la moarte floarea tineretului francez, toată vigoarea și speranța națiunii.

...Poate aceasta a îndemnat pe Clémenceau—poetul prim ministru—să lupte împreună cu Fallières pentru desființarea pedepsei cu moartea, în credința că chiar cea mai păcătoasă viață trebuie cruțată.

Lupta n'a avut izbîndă. In ultimele zile ghilotina „văduva sîngeroasă" a fost din nou ridicată la Bethune, pentru mulțumirea și bucuria populațiunii de acolo care cerea cu violență executarea celor patru primejdioși criminali. Ei au fost executați; parlamentul amenința guvernul și acesta s'a supus în interese superioare. Căderea lui Clemenceau ar fi micșurat șansele de menținere a păcii europene și ar fi fost poate un adevarat triumf al morții...

Ce groaznică ironie! Adversarii pedepsei capitale trebuind să ghilotineze—pentru interese superioare ale păcii, spre cruțarea omenirii de vr'un măcel pentru care popoarele stau gata, de mult înarmate... Viața multora salvată prin sacrificiul puținora; viața a mii de nevinovați—cerînd jertfa cîtor-va criminali. Sub o formă ori sub alta, vedem, apărînd în omenire uneori în însuși interesul vieței —triumful morții!

Rodion.

DISCURSUL REGINEI

Acum trei luni—la 3 Octombrie 1908—s'a pus, în București, piatra fundamentală pentru clădirea mare, încăpătoare, care va adăposti „colonia orbilor". Se știe cu ce persistență exemplară, cu ce energie fără preget, Carmen Sylva a urmărit și urmărește încă acest proiect grandios, pe cale de înfăptuire.

In momentul cînd Suverana face apel la iașani prin „concertul orbilor" anunțat pentru seara de 5 Ianuarie spre sporirea fondului acestei clădiri, credem interesant a publica discursul rostit în ziua de 3 Octombrie cu ocazia solemnității amintite.

Din acea cuvîntare, splendidă ca formă și cuprins, se poate cunoaște lămurit în ce chip vede Suverana viitoarea organizație pe care a denumit-o colonia orbilor și cării înalte meniri sociale e chemată să răspundă.

„Cu inima mișcată, Ne aflăm împrejurul acestei pietre, destinată să fie cea d'intăia a unui locaș de pace! Dumnezeu să ajute pe toți cei cari au început cu iubirea lor nesfîrșită, această operă, să o înalțe pînă unde dorim Noi s'o vedem.

Aci trebuie să sfîrșască o suferință pămîntească nemărginită. Aci vor găsi mulți oameni nu numai o vatră și hrana lor de toate zilele, dar de aci trebuie să se răspîndească în lumea întreagă o desfatare curată.

De aci trebue să pătrundă lumina vie în sufletele multor greu încercați și de aci trebue să isvorască prima iubire ce se va răspîndi peste întregul pămînt și prin care o lume de gînduri curate și înalte va înflori și va găsi întreaga sa desvoltare.

Ne aflăm aci cu o nădejde atît de profundă și tăcută în inima noastră, cu înflăcărarea atît de sfîntă pentru tot ce este mai ales, cu o încredere atît de mare în sprijinul lui Dumnezeu care n'a lipsit nici odată celor cari îl caută—în cît nu ne putem îndoi de o izbîndă desăvîrșită.

Aci, nenorociții cari au fost condemnați de cei-l'alți oameni să pribegească ca cerșetori, vor fi cetățeni tot atît de folositori și de liberi, ca și cei cari se bucură de lumina zilei.

Aci vor prospera familii întregi, cari vor servi de pildă, prin muncă și sîrguință voioasă, tuturor acelor cari vor peregrina până aci. Acest cămin al orbilor va trebui să fie un atare cuib de pace, în cît toți cei cari vor intra aci să se simtă voioși. Flori și voci de copii veseli să-i întîmpine.

Aci trebue să se ridice nădejdea, care până acum zăcea în inima multor suferinzi.

Nu putem da lumina soarelui celor căror Dumnezeu le-a stins lumina ochilor, dar le putem da lumina mai vie a sufletului, a iubirei și a mulțumirei. De-o vrea Dumnezeu, această lumină va fi vie căci o iubire nemărginită a adus prima piatră aci, precum și daruri de la tineri și bătrîni, de la saraci și bogați, de la muncitori și țărani, de la soldați și copii de la străini și pămînteni.

Toate mîinele și toate inimele s'au deschis pentru a crea această vatră; iată de ce acest locaș nu poate fi de cît fericit și sfînt.

Mulțumim, mulțumim din nou tuturor acelora cari au deschis cu atîta dragoste mîna lor pentru a îndesni nefericiților o viață atît de bine cuvîntată, în cît nimeni nu va mai cuteza să le zică: „Nenorociții!".

Să se bucure de cele de cari se bucură toți: un cămin întemeiat chiar de ei, un neam iubit cu fii numeroși, o muzică înălțătoare, dătătoare de bucurie și liniște, grădini înflorite, în mijlocul cărora cei mici vor învăța să guste pacea și unirea. O vorbă rea nu se va auzi în aceste ziduri, nici o desbinare nu se va ivi, de oare ce toți se vor bucura de aceiași fericire. Aci mîinele se vor strînge cu frăție, se vor prețui unii pe alții, se vor ajuta și își vor face placere unii altora după puterile lor.

Nădăjduim că copii cari vor crește aci, orbi sau hărăziți cu lumina ochilor, vor fi de o potrivă folositori țărei. Orbii noștri nu vor mai fi o povară pentru nimeni ei vor fi un sprijin pentru neamul lor, ca și cei cari văd. Nici o umilință nu va apăsa inimile lor. Cu fruntea sus, ei se vor simți tari și liberi, știutori de muncă și de puterea ce au dobîndit. In Colonia Noastră, cîntecele se ver înălța spre cer cu aceiași veselie și cu aceiași siguranță

că bunul Dumnezeu le va auzi, ca și pe cele ale celor-l'alți oameni, cărora în aparență pare că le-a dăruit mai mult.

Nu știm de ce această suferință este permisă pe pămînt, dar tot atît de puțin știm de ce sărăcia, boala și moartea, lovesc atît de crud omenirea. Dacă lumea întreagă e plină de aceste rele înspăimîntătoare, este ca să ne dea o învățătură de neuitat. Să învățăm deci că sufletul poate fi mult mai străvăzător, tocmai pentru că ochii sunt închiși, gîndurile pot dobîndi o luciditate, o putere mai mare și că omul, trebuie să fie prietenul omului, ne avînd de ce să-l invidieze.

De aci pisma, răul cel mai covîrșitor, este isgonită. Toți se vor găsi bine aci, toți vor avea aci un cuib al lor. Lupta pentru viață, pe care orbii nu o pot duce celor cu vedere, este surgunită din acest locaș.

Aci voim să mulțumim încă odată din adîncul inimei tuturor acelora cari ne-au ajutat să punem prima piatră și nădăjduim că încă cît-va timp sprijinul lor bine-făcător nu ne va lipsi.

Peste puțin, nu vom mai avea nevoe să cerem ajutoare! Peste puțin, vom fi de sine stătători, cîștigînd veseli tot ce ne trebuie. Dar și această neatîrnare nu ne va aduce la trufie și nu vom uita pe bine-făcătorii de eri și de mîine, de la cari au izvorît atîtea daruri mici, încît au format un torent puternic. In scurt timp, nu se va mai auzi un orb plîngîndu-se: „Nu pot intra la „Vatra Luminoasă" pentru că am prea mulți copii!" Aci va fi loc pentru toți și toți, fie mare, fie mic, vor lua parte la munca comuna. Nu este nici o ființă ori cît de plăpîndă, care să nu poată fi folositoare: să poată stărpi buruieni, uda flori, învîrti o roată sau hrăni pasări.

Tot de aci vor pleca mașinele noastre de tipar și vor permite orbilor din lumea întreagă să citească tot atîtea cărți ca și cei cari se bucură de lumina ochilor. Aci știința va fi căutată, arta va fi iubită și adevărul prețuit. Vom încerca în mijlocul lipsurilor ce par că ne înconjor, să întemeiem un locaș atît de curat și de înalt, încît să fie luat drept perfecțiune, întru cît ea e posibilă pe pămînt.

Aci ne vom închina cu bucurie, căci fiecare rugăciune va fi o mulțumire pentru ajutorul ce ni s'a dat."

Mișcarea populației

Serviciul statisticei generale din Ministerul de Domenii publică tabela lunară a mișcării populațiunei în comunele rurale pe luna Aprilie 1908.

Totalul nașterilor se încifrează la 22.736, față de cele 22.700 nașteri din aceiași lună anul trecut.

Totalul născuților din Ianuarie până la finele lui Aprilie 1908 se ridică la 80.131 unități, față de cele 84.671 nașteri din aceiași perioadă anul trecut.

După sex născuții se împart în: 11.683 băeți și 11.098 fete. După starea civilă se împart în: 20.989 legitimi și 1.747 naturali.

După religiune în: 21.997 ortodoxi; 139 mozaici; 316 catolici; 35 protestanți 154 mahometani; 6 armeni și 92 lipoveni.

După naționalitate, numărul născuților se împarte în 22.457 romîni; 123 străini și 156 fără protecție.

Totalul căsătoriilor celebrate în comunele rurale, în Aprilie 1908, se încifrează la 644, față de cele 493 căsătorii celebrate în aceiași lună 1907.

De la începutul anului curent pînă la finele lui Aprilie s'au celebrat, în comunele rurale 23.301 căsătoriți, față de cele 30.171 căsătorii celebrate în aceleași perioadă 1907. După religiune numărul căsătoriților se împarte în: 1.201 ortodoxi; 38 mozaici; 47 catolici; 1 protestant; 44 mahometani. După Statul căruia aparțin căsătoriți se împart în: 1.228 romîni; 27 străini și 37 fără protecție străină.

Numărul total al divorțurilor rostite în Aprilie 1908 se ridică la 139, față de cele 120 despărțenii rostite în aceiași lună anul trecut, Totalul divorțurilor pe intervalul Ianuarie—Aprilie 1908 se încifrează la 512, față de cele 438 despărțenii rostite în aceiași perioadă anul trecut.

In luna Aprilie au fost 14.104 decese, față de cele 14,588 decese din aceiași lună 1907. Totalul morților de la începutul anului se ridică la 59.151, față de cele 58.718 decese din aceiași perioadă a anului trecut. După sex. morții se împart în: 7.233 bărbați și 6.317 femei. După vîrsta: 7.028 pînă la 5 ani; 1.215 de la 6—15—18 ani și 5.861 de la 18—19 ani în sus. După religiune morții se împart în: 13.660 ortodoxi, 51 mozaici, 205 catolici, 12 protestanți; 117 mahometani și 57 lipoveni. Dupa Statul căruia aparțin morții se împart în: 13.955 romîni, 80 străini și 69 fără protecție.

Totalul născuților-morți se încifrează la 433 dintre cari 392 legitimi și 41 naturali.

Excedentul născuților asupra morților a fost de 8.632 față de cele 8.112 unități cari formează excedentul din Aprilie 1907. De la începutul anului pînă la finele lui Aprilie s'a înregistrat un excedent de 20.980 unități față de un excedent de 27.353 nașteri din aceiași perioadă anul trecut.

Serbarea de la soc. gimnastică

Pentru ziua de 31 Decembrie 1908, între orele 3 și 7 d. a. era anunțată această mare serbare familiară și tradițională, al cărei frumos succes era pe deplin asigurat, datorită activității febrile, desfășurată de comitetul ce a secondat pe harnicul vice-președinte d. Vasile Theodorenu.

De alt-fel, un comitet compus din doamnele, Marie M. Viorescu, I. Burghele, Alice Berescu, dr. Buteanu, și d-șoarele Marie Ciudin, Marie Ionescu, Ecaterina Teodoreanu, Margareta Coșula, M. M. Ștefănescu, Madeleine Rîșcanu, Marie Popovici, Popescu etc, și d-nii M, Viorescu, I. Burghelea, Th. Berescu, Osvald Rachoviță, Brudea, Victor Stoienescu, Petrescu, Rohr M. Bădulescu, Th. Marto etc. era o garanție suficientă pentru a se putea prevedea rezultatul strălucit al serbărei.

Sălile splendid decorate au fost menite să cuprindă o numeroasă și selectă asistență, în cifră minimă de vr'o 800 de persoane, cari au ținut să ia parte cu tot sufletul și să dovedească că societatea trăește și trăește o viață ideală.

Se face trei și jumătate și dulcele repercurtări ale undelor unui refren din „Faust" executat de neîntrecuta muzică a Reg. 13 Ștefan cel Mare sub conducerea maistrului ei șef locot. Vlăduți, anunță deschiderea serbărei.

Urmează cîntece de stea executate de un grup de 12 băeți, îmbrăcați în costume naționale, care colindau saloanele societății, apărînd tot odată, într'un joc feeric de lumini, peștera Betleemului pe un vîrf de munte și imediat în dulcile modulațiuni ale muzicei întonînd „Ave Maria" se deschide și scena pe care apar bogat împodobite superbul și așteptatul Pom reeșind într'un imens și sclipitor joc de lumini revărsate în flori de nenumărate becuri electrice colorate; împreună cu alegoriile minunat potrivite ale trecerei gărbovitului an 1908 reprezintat de un moșneag cu coșul în spinare și cu ultima foaie din calendarul anului. dispărînd în peștera Neantului, spre a nu se mai întoarce, în timp ce noul an reprezintat de o tînără femee aducătore de fericire și speranțe se pregătește să ia locul, sub ochii gravi și nepăsători ai veșnicului unchiaș, „Timpul" cu coasa în mîna stînga, iar în dreapta cu balanța aplecată sub povoara anului trecut. Toate acestea sub ochii îmbătați de fericire ai spectatorilor transportați în lumea visurilor indiene.

Nu s'a sfârșit, ci continuă o serie de tot felul de distracții animate de cele mai alese melodii, executată de muzica militară, în timp ce funcționa cu înverșunare, concurența între două admirabile tombole de secsuri diferite, totul însă spre a se continua încă cu farmecul dansului ce se deschise pe luciul marelui salon de bal, unde în revărsatul luminilor furișate din becurile ascunse printre ghirlănzile de brad, se legănau visătoare sutele de perechi.

Martore nu pot fi de cît:

Doamnele: Brandia, Gîlcă, Eraclide, S. Racoviță, Stamatiu, Cleopatra Gheorghiu, Marie Viorescu, Dumbravă, Clemance Dobias, Doctor Iuliano, Roder, Căpitan Stoja, Matasariu, Eugenia Tomida, Gema Mezzetti, Rober, G. Gr. Gheorghiu Stratan, Răileanu, Burghele, Berescu, Lateș, Căpitan Filotianu, dr. Buteanu, Ștf. Drăghici, Păun, Lefter Dimitrescu, Andreiescu, Șumuleanu, Ida, dr. Gheorgescu, Locot. Voinescu, Theodorescu, Stihi, Lohan, Ionașcu, Clara Theodor, Constantius, Popescu, Vivoschi, Gr. Scorpan, Antoniade, Cuman, Orășanu, Cojocariu, Vasiliu, Scutariu, etc.

Martore iarăși demne de încredere dar și de admirație au fost domnișoarele:

Lina Brandia, Marie Ciudin, Marie Ionescu, Ecat. Theodoreanu, Margareta Coșula, Mimy Ștefănescu, Verner, Adela Rohr, Cleo Gheorghiu, Rober, Virginie Tofo, Augusta și Ciocănel Eraclide, Elena Minea, Adelina Ionescu Darzău, Florica și Artemisa Popovici, Taina Clemescu, Valeri și Mărioara Pop, Marie Popescu, d-rele Dospinescu Bălăceanu, Florescu, Marie și Aglăița Popovici Groholschi, Elenuța Stamatiu, Alice și Cecilia Botez, Aurora și Mariana Iuliano, Elena Vasiliu, Duduța Motăș, Olguța Pavelescu, Liciu, surorile Pivniceriu, Elenuța Viorescu, Duduța Munteanu Constantinescu, Eugenia Burghelea, Eugenia Vivoschi, Corina Antoniade, Tomida, Tiron etc... mii de acuze p. omisiunea restulului și a bucheșelului de la 12 ani în jos.

D-nii: Nicu Ganea, Atanasie Gheorghiu, I. V. Praja, C. V. Praja, Georgel Mărzescu, dr. Thiron, S. Stamatiu V. Adam, M. Viorescu, V. Theodoreanu, Climescu, Locot. Col. Alex. Călinescu, dr. Țăranu, Lazăr Theodorescu, George Dobias, Xenofon Eraclide, Gh. Neter, Maior dr. Vicol, Osvald Theodoreanu, Maior Liciu, C. Șumuleanu, Căpitan Al Stroja, Căpitan Mihailescu, Dim. Bădulescu, G. Grigoro Gheorghiu, Groholschi-dr. Buteanu, inginer Protopopescu, inginer Socilescu, Enrico Mezzeti, G. Lateș, N. Popa, Ioan Verner, dr. Nimereanu, I. Constantinescu, I. Mitru, Andriescu, St. Drăghici, St. Mătăsariu, preoții Păun și Gotcu, C. Pop, Gerome Sencovschi, G. Macovei, M. Stratan, Dim. Ionescu, St. Georgescu, Costescu, locot. Adam, T. Berescu, Ilie Burghele, căpit. Filoteanu, Ionescu, Gr. Theodor, Osvald Racoviță, lct. M. Voinescu, I. Șendrea, Lucian Roiu, inginer Botez, Th. Stihi, Ioan Stihi, M. Theodorescu, Gr. Lochan, căpit. Dumbravă, Constantius frații Ioan Atanasiu, R. Tufli, inginer Cuman, frații Ber. și A. Verner, M. Șerbănescu, Orășanu, lct. Linteș, Vlăduți, E. Rogus, Titus și Orest Panu, C. Vasiliu, Victor Stoienescu, Alex. și Cezar Simionescu, Victor Cristofor, frații Radu, loct. Vizanti, lct. Lăzărescu, sub-loct. Horia Pop, Andrievici; Antoniu, P. Bancov; Minea, frații B. și G. Rohr, Gh. Vasiliu, C. Motăș, I. Finichi, Titel Brandea, Alex. Ștefănescu, Petrescu, Iamandi, frații Săndulescu, Aramă, Tiberi Marto Drăgulănescu, Victor Renescu, Chirilovici, I. Bădăreu, Gh. Vasiliu, Marinescu, Gal, frații Stroja, Raicovici, Carpus, Răut, Serafim, I. Ștefănescu, Dobrovici, Zavalide, Vidrașcu, Munteanu, Gărcineanu etc. etc. și restul până la 800.

La orele 7 serbarea a luat sfîrșit întrunind entuziasmul de nedescris, iar participanții s'au despărțit cu regret însă cu gîndul la marele bal mascat ce va avea loc la 31 Ianuarie curent, care a și fost cuvîntul de ordine la dispărțire.

Litere-Științe-Arte

Un proces literar. — In primă-vara viitoare, cînd se va deschide Curtea cu juri din București, vom avea un proces de presă pentru calomnie. D. Gârleanu, liricul nostru prozator, a dat în judecată o revistă craioveană pentru insulte. Acea revistă, care ea însăși a fost pînă acum întreținută de d. Gârleanu, prin contribuirile lui nuvelistice, îl numește acum pe d-sa „întreținut" literar, adecă un fel de condei simbriaș, plătit cînd de unii cînd de alții. Epitetul acesta, mai ales dacă vei căuta într'însul sub-înțelesuri, e desigur absurd, insultător și merită reparație. Ceea-ce se poate prevedea este însă, că această reparație nu se va da scriitorului. In chestiuni de presă Curtea cu juri din București e foarte generoasă și respectă în largă măsură libertatea cuvîntului, garantată prin Constituție. Cazul Caion-Caragiale rămîne o pildă clasică în privința aceasta. Așa că d. Gârleanu, spre părere de rău, în loc de satisfacție judecătorească va trebui să se mulțumească cu ceea-ce d-sa a detestat totdeauna: cu sgomotul și reclama ce se va face cu ocazia aceasta în jurul d-sale.

D. Gârleanu anunță în ultimul număr al „Convorbirilor critice" intentarea acestui proces. Fi-vor de astădată jurații mai puțin indulgenți de cît au fost în cazul lui Caragiale, pentru care avocatul Delavrancea n'a putut smulge jurațiilor o satisfacție, deși fusese atît de sîngeros calomniat?

*

La ultima reprezentație a piesei lui Octave Mirbeau și Nathanson „Le Foyer" au avut loc scene zgomotoase organizate de tinerimea regalistă și naționalistă

*

De asemenea cursul din urmă al profesorului de la facultatea de filosofie a Sorbonei, Croiset, a fost întrerupt de studenți și colaboratori ai ziarului naționalist „Action Française".

*

După cărțile scriitoarei Ellen Key asupra amorului liber se vorbește acum mult despre scrierea originalului Leo Blum: „Viitorul căsătoriei".

Autorul e mult mai radical și mai îndrăzneț de cît Ellen Key și dovedește printr'o lucrare de un înalt lirism și de o mare putere că cea mai mare garanție pentru bărbat că nu are să se teamă de necredința femeei sale stă în condițiunea ca ea să fie cunoscut iubirea înainte de căsătorie. Altfeliu curiozitatea Evei va fi predominatoare și fatală în relațiunile dintre cei doi soți.

*

Ziarul „Matin" povestește că la institutul Pasteur un elev a lui Metschnikoff, Pierre Boveri, a reușit să producă la două momițe o arterioscleroză artificială. El speră că astfeliu să descopere un mijloc de a combate această boală fatală și inerentă bătrineței.

Știrea trebuie primită cu multă rezervă.

*

„Medizinische Wochenschrift" publică raportul profesorului Angelo Celli despre mersul malariei (frigurilor) în Italia. Arată că numărul cazurilor de moarte a fost în 1905 6,7838 de inși; în 1906 7,4886; în 1907 8,1416. Rostul cel mare l'a avut întrebuințarea chininei.

In 1905 6, statul a dat 18712 klg., în 1906 7, 20729 klg., și în 1907 8, 29351 kilograme.

Regula e doze mici 0.20 sau 0.40 pe zi, în loc de mari la răstimpuri mari.

*

Am vorbit de mai multe ori despre săpăturile ce se fac la Ierihon în Palestina. In alt ziar găsim cîte-va amănunte asupra păturilor arheologice.

Pătura cea mai veche, zisă canaaneană se cunoaște prin rămășițele de olărie. Profesorul Watzinger, arheologul expediției arată pe larg că vasele canaaneene și hîrburile lor se deosebesc foarte lămurit de canele, talerele și urcioarele cu torți din orașul Israeliților, care s'a întemeiat după multe sute de ani de la luarea, dărîmarea și afurisirea locului pe care fusese Ierihonul. De asemenea sute de ani au trecut între pătura cu rămășiți israelitene și cea bisantină veche.

Din aceasta s'au aflat amfore, vase mici de sticlă, lămpi, unelte de piatră, fier, bronz, os și lemn.

In numărul 38 al publicației sunt și o mulțime de figuri. Intre altele a movilei înainte și după săpături.

*

La Paris a avut loc zilele aceste o concurență originală. De oare ce părerile experților în materie variază mult asupra valoarei vioarelor diferitelor fabrici, s'a hotărît a se recurge la... glasul însuși al instrumentelor.

S'a organizat un concurs între șase vioare vechi, șase din secolul 19-lea și șapte vioare de fabricațiune modernă.

Instrumentele erau anonime, dar numerotate și s'a votat pentru fiecare număr de vioară, fără a se ști ce mareă are. Auditorul era compus din artiști, critici muzicali și experți. Vioarele au fost încredințate unor cîntăreți iscusiți și fiece vioară era destinată pentru o singură bucata.

Au obținut: Bernacdel 102 voturi, Stradivarius 96, Buillaume 92, Guadagnini 85, Guarneri 83 și așa mai departe.

*

Intr'o conversație pe care un colaborator al lui „Daily Telegraph" a avut-o cu amicul intim al lui Swinburne—Wats-Dunton—acesta i-a comunicat că marele poet englez lucrează la o nouă operă, la un volum, în jurul căreia păstrează cea mai mare tăcere.

Swinburne care se bucură de perfectă sănătate, a sărbătorit cu o bucurie copilărească Crăciunul; el continuă a-și face aproape zilnic obișnuitele preumblări cari i-au atras simpatia tuturor copiilor, căci nu e unul cu care să se întîlnească fără să nu-l mîngîie.

Poetul englez se ocupă cu politica și este un adversar infocat în contra acordărei dreptului de vot al femeilor! In ceea ce-l privește Watts Dunton a anunțat că va publica în curînd o operă inedită a lui Dante Gabriele Rosetti, o poemă umoristică intitulată: „Jean Van Huntel", care va pune poetul simbolist într'o lumină cu totul nouă.

*

STRUNA ZILEI

SHERLOCK BOLNAV...

Astă seară: «Tare-i Sherlock».
Mîne seară: «Moartea lui Sherlock.».

Sherlock *tare?* Toți se 'ntreabă
Căci — din contra — îl socot
Azi bolnav (*rețetă* slabă!)
Mîne seara — mort de tot...

Informații

❑ *Programul concertului organizat în folosul „Vetrei Luminoase" —clădirea coloniei—s'a publicat într'un număr recent al ziarului. E un program nu numai interesant, prin artisticile bucăți ce conține, dar atrăgător în gradul cel mai înalt prin faptul că orchestra, care va executa acele bucăți se compune din orbii interni ai „Vetrei". De asemenea piesa „O șezătoare la Vatra Luminoasă", pe care o vor interpreta orbii este datorită profesorului Ivela, el însuși fiind orb protejat de instituția generoasă a M. S. Reginei.*

E o datorie a Iașului să se asocieze la opera de bine-facere a Suveranei și să contribuie la succesul acestei reprezentațiuni unice în felul ei.

❑ La Palatul din Cotroceni se fac pregătiri în vederea botezului A. S. R. Principesei Ileana.

Botezul se va face între 8 și 10 Ianuarie a. c.

Nașii micei principesei vor fi:

M. S. Regele Eduard al Angliei, M. S. Regina Spaniei, A. S. I. Marea ducesă Vladimir, A. S. I. Marele duce Boris, A. S. R. Principele Albert al Belgiei, Marea ducesă de Coburg-Cotba și A. S. R. Principesa Elisabeta, fiica mai mare a familiei noastre princiare.

M. S. Regele Angliei va fi reprezentat la botez prin Ducele de Teck, atașatul militar englez la Viena, iar M. S. Regina Spaniei va fi reprezentată prin Escelența sa ministrul plenipotențiar al Spaniei la Viena.

Celelalte personagii, din Rusia și Belgia vor fi reprezentate prin șefii misiunilor diplomatice respective din Romînia.

❑ Prefectura de județ va întocmi zilele acestea tabloul persoanelor care urmează a fi decorate.

In fruntea acestui tablou vor fi înscriși deputații și senatorii care nu posed decorațiuni, cum și persoanele care de multă vreme n'au fost înaintați în grad.

❑ După cum am anunțat, cu ocazia reorganizărei artileriei, ministerul de resboiu va înființa încă 8 regimente noui de artilerie.

In cercurile militare se afirmă că unul din aceste noui regimente va avea sediul la Iași.

*

Pe ziua de 1 Aprilie viitor, escadronul de escortă din localitate (jandarmii călări) va fi mutat la București.

❑ Primim următoarea scrisoare, cu rugămintea de a o da publicității:

Domnule Director,

In interesul adevărului și a bunului simț a studenților Romîni din Paris, vă rog să faceți loc în ziarul d-voastră următoarei:

Am rămas uimit, și nu sunt singurul, citind în „Evenimentul" că d. dostorand în drept Manolescu-Mladian a fost ales cu 274 de voturi (!!!)prezident al cercului romîn din Paris, că lista prezentată de fii d-lui Bădăreu a căzut cu 17 voturi și că doi profesori de la Sorbona au sărbătorit printr'un banchet (!!!) această alegere, la care banchet dl. Manolescu a ținut un discurs de 2 ore.

Nu voiu insista asupra discursului de două ore a domnului Manolescu, ori cine îl cunoaște nu-l poate nici măcar bănui de așa ceva, nu insist nici asupra prezenței profesorilor de la Sorbona, ocupați cu altele de sigur de cît cu prezidări de aseminea banchete.

Afirm și invit pe ori cine să dezmintă.

In Paris nu există nici un cerc care să numere măcar cinci zeci de membri, iar în ceiace privește așa zisul cerc „Manolescu" nu are de cît pe hîrtie adesiunea a 16 romîni, între cari dascălul de la biserică și 3 studenți.

Nu fac nici un fel de politică și nici nu cunosc pe fii d-lui Bădăreu.

Nu-mi pot închipui însă ca d-lor să poată avea prostul gust de a sta la luptă cu d. Manolescu.

Mulțumindu-vă pentru ospitalitate vă rog să primiți salutările mele.

Radu Placa
Student în drept

❑ Ministerul instrucțiunei publice va înscrie în bugetul său pe anul viitor suma de 4000 lei, pentru a se face mai multe îmbunătățiri facultății de medicină din Iași.

Din această sumă, se va face diferite reparațiuni necesare, și în primul rînd se va înzestra facultatea cu o bibliotecă.

❑ De eri d. Iulian, reprezentantul casei Bisericelor, a început predarea averei Mitropoliei și a palatului Mitropolitan, pe sămă P. S. S. Archiereului Ghenadie Georgescu Băcăoanul, loc-țiitor de Mitropolit.

❑ Sunt numai cîteva zile până la reprezentațiile operetei vieneze. Foarte numeroase locuri au fost reținute la agenția „Thalia" și cele trei spectacole—cu operete nuoi și grațioase—se anunță ca trei mari succese ale acestei sărăcăcioase stagiuni.

❑ In seara de 8 Ianuarie are loc o mare reprezentațiune de beneficiu la cinematograful Bottez, în Sala Teatrului Sidoli.

Pentru acea seară se prepară publicului multe și variate surprize—pe pînza cinematografică.

❑ La 15 Ianuarie se va întruni la ministerul lucrărilor publice comisiunea inspectorilor generali în vederea alcătuirei tabloului de avansări în corpul technic.

❑ Iată în esență buletinul redijat de medicii parizieni cari au examinat pe d. Dim. Sturdza:

„Nici o leziune organică. Mare depresiune pricinuită de surmenaj și mîhniri.

Se recomandă șederea într'un climat blînd, liniște și odihnă absolută. Totul face să se spere că după 2 luni de cură bolnavul va fi pe deplin restabilit.

❑ Grecii din Oșan (Macedonia) excitați de preoții lor, au gonit pe aromînii de acolo care au trebuit să plece la Notje. In fruntea grecilor se găsea un șef de bandă.

❑ Proiectul de budget al ministerului de răsboiu e aproape terminat.

Prin viitorul budget, cifra cheltuelilor va fi sporită, din cauza cheltuielilor necesare pentru reorganizarea artileriei, pentru gradațiuni și pentru sporirea soldelor ofițerilor.

Cifra exactă a acestor sporuri nu e detinitiv fixată. Proiectul va fi depus pe biroul Camerei deputaților în primile zile după deschiderea Corpurilor Legiuitoare.

❑ Preotul Vasile Constantinescu, de curînd hirotonisit, a fost numit preot la biserica sf. Ioan din P. Neamtz.

DIVERSE

— Cu ocazia sezonului de iarnă, salonul de mode al domnișoarei Elena Deleanu, din strada Veche No. 27, a pus la dispoziția onor. public și onor. sale clientele modelele cele mai noi.

— Soldatul Pavel Neculai din batalionul 4 vînători, fiind cu o saca cu apă pe la Rîpa Galbenă, sacaua l'a luat înainte și l'a tîrît; bietul soldat s'a ales cu grave leziuni.

— Niște rău-făcători au furat chelnerului Th. Negură de la hotelul Trayan suma de 100 lei.

Se fac cercetări.

— Th. Prigoreanu din comuna Uricani a fost grav bătut, de individul N. Ursache, pe cînd venea cu căruța spre Iași.

Victima a fost internată la spital.

— Serva Leonora Vasiliu, din strada Marta, secția V-a, de la d. dr. C. Șumuleanu a reclamat că în ziua de 1 Ianuarie seara a fost maltratată de stăpînul seu.

Ultime informaţii

❑ *La clubul liberal din localitate, după cum am anunţat, d. Stere, în calitatea sa de preşedinte al clubului, a dat Miercuri seara lovitura cu proclamarea şefiei d-lui Ionel Brătianu.*

Deţinèm chiar de la un fruntaş liberal ştirea că „lovitura“ a fost pusă la cale chiar de însuşi d. Ionel Brătianu, care a crezut prielnic momentul acum de a'şi vedea visul cu ochii, de şi d. Dim. Sturdza, care se află bolnav în străinătate, nu s'a demis încă din demnitatea de şef al partidului liberal.

Trebuie însă să relevăm că gestul d-lui C. Stere, n'a fost admis de cît de socialiştii liberali sau aşa zişii tineri liberali.

Ca o dovadă esta faptul că la întrunirea de Mercuri seara de la clubul liberal, n'au luat parte toţi membrii clubului. Sunt un mare număr de membri, care de la proclamarea d-lui C. Stere ca preşedinte al liberalilor ieşeni, n'au mai calcat pe la club,—aceasta ca o estilitate la adresa d-lui C. Stere.

Cu toate acestea, în telegrama pe care preşedintele clubului liberal ieşean a trimes'o Mercuri seara d-lui Ionel Brătianu, şi prin care 'i vesteşte proclamarea sa de şef al partidului liberal, acei membri au fost semnaţi, ca şi cînd ei ar fi luat parte la şedinţă şi ar fi aderat la propunerea d-lui Stere.

Mai mult de cît atît: în acea telegramă, care a fost publicată în ziarul oficios local, au fost semnaţi şi unii membri ai clubului, care nu se aflau în localitate şi care prin urmare n'au fost consultaţi în privinţa proclamărei de şef a d-lui Ionel Brătianu.

După-cum ne-a declarat fruntaşul liberal, despre-care e vorba mai sus, d. Stere a profitat tocmai de ocazia absenţei acelor membri, pentru a evita un scandal, ca cel petrecut acum un an de zile la clubul de deasupra pităriei Forşt.

*

— «Ceia-ce au făcut socialiştii lui Stere,—spunea aseară un cunoscut liberal, e mai mult de cît nedemn; şi e cu atît mai nedemn, cu cît d-nul Sturdza se află încă în viaţă şi încă nu s'a demis de la conducerea partidului. Nu merita Sturdza o asemenea nesocotinţă, mai ales din partea acelora pe care i-a urcat».

*

O nouă dizidenţă liberală e pe cale de a lua fiinţă în Iaşi, datorită loviturei d-lui Stere.

Acei care de la proclamarea preşedenţiei d-lui Stere n'au mai calcat pe la club, sunt acum şi mai întărtaţi,—cu atît mai mult cu cît aceştia au fost semnaţi în telegrama de adeziune adresată d-lui Ionel Brătianu, fără consimţimîntul lor.

Mai sunt încă şi alţii, care au refuzat să ia parte la întrunirea de Mercuri seara.

Desfidem a fi desminţiţi, căci la nevoie am putea da nume.

❑ S'a pus în vedere diriginţilor şcoalelor primare rurale ca şi ei să sărbătorească ziua de 24 Ianuarie, într'un chip mai deosebit şi să ţie cuvîntări în faţa sătenilor, spre a le explica însemnatatea zilei.

❑ In personalul serviciului sanitar se va face o mişcare pe ziua de 1 Februarie a. c.

❑ In ziua de 30 Ianuarie a. c. se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul monumentalei biserice Trei-Erarhi.

Serviciul religios va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, locţiitor de Mitropolit, asistat de un mare număr de preoţi şi acompaniat de corul ceremonial al Mitrepoliei.

❑ Şcoalele primare din localitate, precum şi cele secondare se vor redeschide în ziua de 8 Ianuarie a. c.

❑ Examenul de capacitate pentru matematici, specialitatea secondară, se va începe în ziua de 8 Februarie a. c.

❑ Membrii Camerei de meserii se întrunesc în şedinţă extra-ordinară Duminică 4 c. orele 2 p. avînd de discutat mai multe chestiuni privitoare la corporaţiuni.

❑ Ni se comunică din Cernăuţi, că după toate probabilităţile deputaţii bucovineni vor intra în rîndurile partidului creştin social din Austria.

S'au început deja intervenţiile pe lîngă aceşti deputaţi.

❑ E probabil că în vacanţa Paştelui va avea loc în Capitală un congres al tuluror maiştrilor de muzică din întreaga ţară.

❑ Federaţiunea internaţională a studenţilor „Corda fratres“ a adresat rectoratului universităţii o adresă, prin care cere ajutor pentru victimile catastrofei din Sicilia.

D. profesor dr. Geoge Bogdan, rectorul universităţii, a şi deschis o listă de subscripţie printre profesorii universitari.

❑ Inaintea Curţei de Iaşi, secţia I, a venit astăzi pentru a treia oară în discuţie, chestia refuzului rabinului Taubes de a primi jurămîntul more judaico, deferit *ex officio*, apelantului Goldman în procesul cu Prima Societate de Economie.

Respingînd cererea de a reveni asupra formei acestui jurămînt, Curtea a condemnat pe rabin la o amendă de 300 lei, şi a decis ca jurămîntul să fie prestat în forma tradiţională, *la ori-care din sinagogile din Iaşi, unde s'ar găsi un rabin care să-l accepte.*

❑ Programul marelui concert al orbilor interni ai „Vetrei Luminoase“ s'a îmbogăţit cu o senzaţională noutate. Marea cîntăreaţă oarbă Hannah Lüer, supranumită „privighitoarea oarbă“, în urma unei audienţe, pe care a avut-o la M. S. Regina Elisabeta şi-a oferit în mod graţios concursul, numai pentru concertul de la Iaşi.

Cîntăreaţa va fi acompaniată de talentatul pianist al Curţei Regale, d. Th. Fuchs.

❑ Aflăm cu multă părere de rău că astă-noapte a încetat din viaţă, la locuinţa ei din strada Arcu, d-na Eugenie Petit, soţia regretatului Const. Petit.

Defuncta a fost un timp îndelungat profesoară la atelierul de flori şi mode la şcoala profesională sf. Sava din localitate.

Inmormîntarea va avea loc mîine Duminică 4 Ianuarie.

Transmitem îndureratei familii expresia sincerilor noastre condoleanţe.

❑ A apărut: „Instrucţia Practică de luptă a plutonului“ cum şi „Instrucţia practică de luptă a companiei şi batalionului“, de căpitanul Gh. Dabija, din marele stat major, cu o prefaţă foarte elogioasă la adresa autorului de d-l general Aslan, în care se relevă meritele şi munca fără preget ce pune căpitanul Dabija, pentru a facilita camarazilor sei cunoştinţele militare. Ne unim şi noi la elogiile făcute de dl. general Aslan, tînărului căpitan Dabija, care a îmbogăţit ştiinţele militare cu foarte multe scrieri, şi care au fost foarte mult căutate şi bine îmbrăţoşate de camarazi.

❑ Astăzi după amiazi s'a făcut la cimitirul „Eternitatea“ înmormîntarea regretatului căpitan Alex. Conduratu, din str. Muselor.

❑ **Judiciare.**—Camera de punere sub acuzare a respins cererile de a fi eliberaţi pe cauţiune a preveniţilor M. Anania, Gh. Cernet, Victor Berariu şi Toader Boca, inculpaţi pentru mituire.

— De asemenea a respins opoziţia făcută de C. Botez şi Isac L. Tanenţap, contra ordinului jud. instructor al trib. Neamţ, prin care li se respinsese cererea de eliberare pe cauţiune.

— Camera de punere sub acuzare a trimis în judecata Curţei cu juri din jud. Suceava, pe Vasile Popazu inculpat pentru crimă de dare de foc.

❑ Noutăţi de senzaţie, scene şi sujete interesante, precum: Benvenuto Cellini la curtea regelui Francisc I, reconstituire istorică foarte reuşită. O ceartă de Anul Nou. In cinstea Uniformei. Celebra dramă „A doua mamă“. Un nou Sherlok Holmes urmărit de doi poliţişti engleji. Şoimii la vînătoare, scene de pe natură, Din epoca împaratului Cesar, reconstituire din Istoria antică şi un mare număr de comedii pariziane, recentele apariţii ale casei Pathé Freres, sunt cuprinse în noul program din astă seară Sămbătă, al teatrului Cinematografic Pathé Freres ein Sala Sidoli.

Reamintim cetitorilor noştri că mîne Duminică 4 Ianuarie, are loc şi matineu la 3 ore ziua, cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi seara reprezentaţe obişnuită.

Peste cîteva zile cataclismul din Sicilia şi Calabria, scene cinematografiate imediat după catastrofă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti, 3 Ianuarie.

Consiliu de miniştri

—In chestia convenţiei—

Bucureşti,—Astăzi la orele 3 s'a ţinut un consiliu de miniştri presidat de d, Ionel Brătianu,

In acest Consiliu s'a discutat chestia Convenţiei Comerciale cu Austro-Ungaria,

Se afirmă că în intervalul cît au fost întrerupte tratativele, au avut loc cîte-va Conferinţe între domnii Ionel Brătianu şi Schoenberg asupra punctelor principale din Convenţie,

Se zice că peste cîteva zile tratativele vor fi reluate,

Delegaţiile romînă şi austro-ungare vor lucra de astă dată la Bucureşti,

Congresul partidului liberal

Bucureşti.—Congresul partidului liberal a fost fixat pentru Dumineca viitoare 11 Ianuarie, cînd se va face proclamarea solemnă la şefia partidului, a d-lui Ionel Brătianu.

Intrunirea din Ploeşti.

Ploeşti.—Aseară conservatorii democraţi au ţinut o mare întrunire în sala teatrului, „Cooperativa“ în faţa unui imens public.

A prezidat d-nu Take Ionescu, şeful partidului conservator democrat, înconjurat de un numeros stat major, printre care d-nii: Disescu, N. Xenopol, N. Fleva, Cantacuzino Paşcanu, Cincu etc. etc.

Au vorbit, în mijlocul unei mari însufleţiri, D-nii Burileanu, profesor universitar, C. Xeni avocat, I. Th. Florescu deputat al Capitalei, N. Fleva, Cristu Negoescu candidatul partidului nostru şi alţii.

In special discursul d-lui Nicolae Fleva a fost obiectul unei unanime manifestaţiuni de simpatie pentru luptătorul încercat şi atît de mult iubit în Ploeşti.

LOTERIA

Bucureşti.—Astăzi s'a făcut tragerea cl. I a a loteriei regatului romîn.

Au cîştigat:

No. 37,000 a cîştigat **20000** lei şi premiul de **40000** lei.

5000.—13570.

2000.—9230.

300.—17895, 7712.

200.—42086, 46,615, 18187.

150.—38595, 6850, 57320, 1785. 48965 34160' 42878, 45450, 12113, 53091, 8445.

100.—18528, 19498, 15632, 29135, 17139, 1565, 3972, 48579, 37149, 54714 30350, 2063, 11744, 27858, 48707, 1722 56,004, 8405, 56481, 11559, 39514, 49283 53435, 54895, 3841, 59272, 18518.

In ajunul alegerei

— De la trimisul nostru special —

Ora 11 dimineţă.

Ploeşti.—Oraşul are un aspect deosebit, în vederea alegerei de mîine.

Numeroşi alegători ai colegiului II de Senat au început deja să sosească.

Toate hotelurile sunt închiriate de fruntaşii tuturor partidelor politice din Capitală şi din întreaga ţară.

Marele hotel „Europa“ este închiriat de şefal partidului conservator-democrat şi de statul seu major.

Grand Hotel este reţinut de d. Gh. Cantacuzino şi numeroşi fruntaşi junimişti: d-nii Filipescu, Marghiloman, etc.

Nababul împreună cu fii d-sale: Mişu şi Grigaţă se dedau la acte de ne mai pomenită corrupţie, oferind între 500—1000 lei de vot, în scopul de a se ridica cel puţin deasupra candidatului nostru.

Lupta Nababului este o luptă de ambiţie, întru cît este vorba de judeţul al cărui şef politic se pretinde încă a fi.

Liberalii socialişti au primit cuvînt de ordine de la d. Ionel Brătianu, care e şi şeful partidului liberal din Prahova, ca să uzeze de toate mijloacele posibile pentru a cîştiga alegerea.

In acest scop, primul ministru a pus la dispoziţia d-lui Al. Radovici numeroase sume de bani din fondurile secrete ale ministerului de interne, precum şi ajutoare oculte de la banca Naţionale şi Creditul Rural.

In afară de aceasta, administraţia se dedă la cele mai mari ingerinţe; administratorii de plasă au primit ordine a aduce pe căprării alegătorii din judeţ şi a'i sequestra în anumite localuri de la diferitele barieri ale oraşului, pe cari liberalii le-au închiriat din timp.

Toţi alegătorii funcţionari, precum şi cei cari au legături şi nevoi cu administraţia, au fost opriţi de la vot.

*

O adevarată teroare domneşte în tot oraşul şi judeţul.

Conservatorii democraţi sunt hotărîţi să ducă cu cea mai mare energie lupta de mîine.

Dacă alegătorii din judeţ vor continua să fie sequestraţi la casele închiriate de administraţie, la barierele Cîmpinei. Văleni, Rudului etc., conservatorii-democraţi vor face apel la parchet şi vor cere primului procuror de Prahova să descindă la faţa locurilor şi să elibereze pe alegători.

In caz de refuz al concursului legal, solicitat, amicii noştri, cu propriile lor mijloace vor elibera pe alegători.

Legea electorală oprind sub pedeapsă, presenţa în oraşe a administratorilor de plasă, în timpul alegerilor, conservatorii democraţi au luat hotărîrea de a urmări şi pune mîna pe aceşti funcţionari şi a'i duce la parchet.

*

Nu se ştie încă, care va fi atitudinea grupărei d-lui Stoicescu.

In alegerea de la primul scrutin, se ştie, că liberalii din jurul d-lui Stoicescu au votat: unii pentru candidatul liberal, de oare-ce neavînd nici-o indicaţiune de la şeful lor, au socotit că urmează să deie votul lor partidului din care fac parte, alţii au votat pe candidatul cantacuzinist Luca Elefteresca şi în special d. Teodorini deputat, cu toţi amicii sei, de oare ce îşi luase un asemenea angajament faţă de d. Cantacuzino, iar alţii ca d-nii Gogu Negulescu deputat, Nedelcovici deputat etc., au stat în expectativă.

De data aceasta întreaga grupare a d-lui Stoicescu va merge într'un singur corp la alegere.

*

D. Carada, directorul general al Băncei Naţionale, a fost eri dim. la d. Stoicescu acasă şi i-a propus, în numele d-lui Ionel Brătianu, portofoliul ministerului de interne, în schimbul concursului de la Prahova.

D. Stoicescu a refuzat categoric oferta, declarînd d-lui Carada că nu ambiţia de un portofoliu ministerial l'a determinat să combată guvernul, ci nenorocita directivă a partidului, care dacă va continua ast-fel ameninţă să nimicească partidul.

Vă voiu telegrafia în ultimul moment, care va fi cuvîntul d-lui Stoicescu, pe care amicii săi îl aşteaptă astă-zi în Ploeşti.

*

După cum se prezintă lucrurile, situaţia candidatului nostru, d. Cr. Negoescu, este cu mult superioară celei de Duminica trecută.

Victoria repurtată de partidul nostru în Capitală a contribuit mult la mărirea şanselor candidatului nostru.

Dinpotrivă lovitura de teatru cu preşidenţia consiliului a d-lui Ionel Brătianu, care a avut un moment răsunet în ziua primului scrutin, a pus astă-zi pe candidatul liberal într'o vădită inferioritate, faţă de candidaţii opoziţiei. Toată lumea consideră astă-zi ca un provizorat guvernul d-lui I. Brătianu, pe cînd Duminica trecută d. Al. Radovici îl prezenta ca pe un guvern de o durată de cel puţin doi ani.

De asemenia, ingerinţele, ameninţările, abţinerile şi secvestrările de alegători au produs contra efect în corpul electoral sporind sentimentul de indignare şi de dezaprobare al alegătorilor împotriva liberalilor.

*

In ce priveşte pe candidatul Cantacuzinist, pe care nababul îl susţine cu punga sa, se face mare haz, printre unii alegători, cari deşi primesc parale sînt totuşi decişi a-i vota după conştiinţa şi simpatiile lor.

*

Vă voi ţine în curent cu modul cum se va da lupta în tot cursul zilei de mîine, şi vă voi comunica telegrafic rezultatul, care se speră că va însemna un nou triumf pentru partidul nostru.

Coresp.

Teroarea de la Ploeşti

— Prietenii noştri atacaţi de bande —

Ploeşti.—Feciorii Nababului, care nici odată n'au putut lupta cu inteligenţă, pe care n'o au, şi care nici odată n'au ştiut ce e meritul, pentru că n'au avut nici odată merit, se dedau la cele mai scandaloase acte de violenţe în vederea alegerei de mâine.

Aşa, aseară, la terminarea întrunirei conservatoare-democrată din sala teatrului „Cooperativa“ la care au luat parte mii şi mii de cetăţeni, Mişu Cantacuzino a trimis câte-va bande de bătăuşi la sala „Cooperativa“ în frunte cu vestitul V. Berechet, ca să atace pe cetăţenii care au luat parte la grandioasă întrunire.

Bătăuşii lui Mişu Cantacuzino s'au năpustit asupra cetăţenilor care eşeau de la întrunire şi au început să'i lovească cu ciomegile.

S'a dat naştere la o mare încăerare. An fost foarte mulţi răniţi.

E de remarcat că aceste başbuzucii s'au petrecut sub oblăduirea administraţiei liberale.

Svon neîntemeiat

Bucureşti.—Brătienieştii au răspîndit svouul că i s'ar fi oferit d-lui Stoiecescu demnitatea de ministru al ţeri la Roma şi că acesta ar fi renunţat la politica sa.

Svonul acesta este neîntemeiat.

Poftiţi de cumpăraţi noutăţi din toate mărfurile sezonului cu ocazia sărbătorilor

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR“

Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Creditul fonciar urban romîn din Iaşi

CONVOCARE

Consiliul de Administraţie, prin decisiunea No. 12 din 5 Ianuarie 1909, fixînd ziua de 15 | 28 Martie 1909, pentru Adunarea Generală ordinară, sunt invitaţi d-nii proprietari asociaţi şi d-nii detentori de scrisuri fonciare, ca să se întrunească în acea zi la ora 2 p. m. în localul Societăţei Str. Lăpuşneanu.

Chestiunile la ordinea zilei sunt:

1) Darea de seamă şi operaţiunile pe 1908 şi Bilanţul;

2) Descărcarea Consiliului de Administraţie de gestiunea sa pe anul 1908;

3) Votarea Budgetului pe anul 1909;

4) Alegerea a 2 membri în Consiliul de Administraţie în locul d-lor M. B, Cantacuzin şi G. Niculeanu eşiţi la sorţi;

5) Alegerea Comitetului detentorilor de scrisuri fonciare.

După art. 49 şi 51 din Statute dreptul de vot la Adunare generală se poate exercita de cei în drept în persoană sau prin procurator, procura însă nu se poate da de cît unui alt proprietar împrumutat la Societate şi cu drept de vot. Prin escepţiune minorii pot fi representaţi prin tutorii lor, persoanele supuse curatelor prin curatorii lor, casele de comerciu şi societăţile în general printr'unul din membrii lor avînd procură pentru aceasta; în fine femeile printr'un procurator autorisat în regulă, chiar cînd acel procurator n'ar fi un împrumutat al Societăţei.

Atît Societarul care va fi procurator, cît şi procuratorul femeilor, trebuesc să justifice dreptul lor cu 8 zile cel puţin înainte de ziua Adunării.

Toţi societarii cari au angajat la Societate o ipotecă de o valoare de cel puţin de 5000 lei, spre a putea lua parte la şedinţele Adunărei, sunt datori cel puţin cu 15 zile înainte de ziua fixată pentru Adunarea Generală se depună la casa Societăţei spre înregistrare chitanţa capitalului social.

Detentorii de scrisuri fonciare urbane Iaşi, spre a putea alege pe membrii comitetului detentorilor, sunt datori de a depune la casa societăţei, scrisuri fonciare urbane Iaşi, de o valoare de cel puţin dn 10,000 lei, conform art, 65 din Statutele Societăţei.

DIRECŢIUNEA

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori-ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate, vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceia ce ar putea mişcura încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii. Statului vecin, vă rugăm să bine voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poaţe servi cu deplină încredere.

Condiţiunile şi preţurile cu cari se pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No. 1.

Grigore Dimitrescu

Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi

AVOCAT

Str. Carol 14

FABRICA de CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Str. Lăpuşneanu No. 37

a asortat complect depositul şi vinde ocasional pentru sf. serbători corsete gata droit-devant cu preţuri de engros

Corsete de comandă

pentru rochii directoire şi princesse se efectuează în 12 ore.

ULTIMELE NOUTAȚI

In lenajuri, mătăsuri și catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale și Reasigurari

IN BUCUREȘTI

Direcțiunea generală : Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localitățile mai principale din țară prin Agenții săi și face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU și EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ȘI ASUPRA **VIEȚEI** *OMENEȘTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial și Maritim

—REPRESENTANȚA GENERALA PENTRU JUDEȚUL ȘI ORAȘUL IAȘI—

Strada Ștefan cel Mare No. 33

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară

la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

și

Teatru de Varietăți

Prețuri populare

In flecare Sîmbătă și Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Păcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vevidèniei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinți No. 8 —

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștiincios și mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane si Pardesiuri

Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată țara —

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zèci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează serviciu cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 623 — Marți 6 Ianuarie 1909

Opera d-lui Toma Stelian

II

Nu e greu de a face critica primei lucrări legislative a d-lui Toma Stelian. Voind a fi consecvent unui angajament din opoziție exprimat într'o întrunire de la Dacia cînd d. Stelian a spus că *„la țară nu avem justiție“*, abea venit în guvern la departamentul dreptății, d-sa a alcătuit într'o vacanță de vară, la Sinaia, fragetul seu proect de lege asupra *„judecătoriilor de ocoale“*. Votat în parlamentul din sesiunea trecută, în grabă și fără a ține socoteală de dreptele observațiuni ale reprezentanților opoziției, *«Legea judecătoriilor de ocoale»* din Decembrie 1907 face parte din seria legilor votate în pripă și sub presiunea sîngeroaselor răscoale din primăvara anului 1907. Desfințînd *judecătoriile comunale* reînființate în 1896, d-sa de la început revine la greșala din 1894 a d-lui Al. Marghiloman care le desființase prin *«Legea judecătoriilor de pace»* a cărei aplicare n'a durat de cît doui ani.

Dar d. Toma Stelian, care prin noua sa lege mărește în mod exorbitant și împovărător competența judecătoriilor de ocol, atît civilă cît și penală, le mai dă în sarcină și rezolvarea infimelor contravenții, de interes pur local, care pînă acum fusese în competența cutumieră a juraților comunali. Nu mai vorbim de principiul judecătorilor ambulanți, admis de d. Stelian, dar extins într'un mod exagerat și aproape imposibil de îndeplinit din partea judecătorilor. A vizita fie-care comună de două ori pe lună după cum prevede legea, în care timp să judece toate afacerile, să autentifice toate actele, să aranjeze toate tutelele, este aproape o imposibilitate materială, dacă lucrurile ar trebui să se facă în mod serios. Pe urmă, lipsa de mijloace a judecătorilor din punct de vedere al transporturilor, lipsa de localuri convenabile, lipsa de alimente, sunt atîtea greutăți care se opun exagerărei ce d. Ministru de justiție a dat principiului, sănătos de altfel, al judecătorilor ambulanți.

Formarea de *centre* de judecată, unde judecătorul să-și poată avea tot confortul și prestigiul său de magistrat, se impune ca o modificare imediată, a defectuosului sistem cuprins în legea d-lui Stelian. Pe urmă mărirea în mod exagerat a competenții civile și penale a judecătoriilor de ocoale, face ca judecătorii să nu poată aproape răsbi cu judecarea marelui număr de procese și mai ales cu redactarea sentințelor. De aceia judecătorii sunt nevoiți, cu toată buna voința ce ar avea, să judece grăbit, superficial, să nu aibă timpul de a asculta și a pătrunde plîngerile și nevoile mai ales ale țăranilor, așa că scopul legiuitorului, de a da țăranului o justiție mai bună, mai promptă și mai sigură, nu poate fi îndeplinit. Și doar aceta a fost micul scop al d-lui Toma Stelian, care striga la *„Dacia“* că *„la țară nu este justiție“*. Dar ne oprim aci, de oare-ce scopul nostru nu este de a face o critică propriu zisă avortatei opere a d-lui Stelian.

Noi ne-am propus în aceste articole să examinăm rapoartele procurorilor generali Gr. Ștefănescu și N. Leonescu, din București și Iași, cu privire la rezultatele date de această lege, în cele cinci luni ale ei de aplicare.

Deja, din articolul nostru precedent, s'a putut vedea care sunt părerile noastre cu privire la scopul urmărit de acești doui magistrați superiori în lunga și ditirambica lor proză.

Ce rezultate, la urma urmei, a putut să dea o lege, abia după cinci luni de aplicare, cînd ea are atîtea susururi și cînd aplicațiunea ei a fost încredințată unor tineri licențiați în drept, abea eșiți de pe băncile universității, și fără experiența necesară a lu rurilor și a oamenilor? Cu toate aceste, d-nii procurori-generali Gr. Ștefănescu și N. Leonescu, conchid în rapoartele d-lor, că aceste rezultate sunt uimitoare, ne mai văzute și ne mai auzite, că legea d-lui Stelian a adus «fericirea» și «pacea socială» la țară, iar țăranii în culmea mulțumirei aduc «în cor» laude d-lui Toma Stelian, pentru că le-a trimes asupra capetelor lor această bine—cuvîntată lege.

Dar voi continua în numărul viitor cu citațiuni autentice înșirînd toate minunile produse de această lege, grație descoperirei făcută de anchetele d-lor procurori generali de București și Iași.

Din aceste citațiuni, se va vedea pînă unde merge demnitatea și platitudinile unor magistrați inamovibili față de ministrul lor.

Lascar Antoniu

Balotagiul de la Ploești

Rezultatul alegerei de la Ploești, nu va surprinde pe nimeni; —din potrivă el va [illegible] o politică loială, cinstită și de convingeri.

Candidatul guvernamental a fost proclamat ales. Dar, reușita și-o datorește imoralului și ipocritului cartel dintre cele două partide învechite în rele.

Dacă la balotagiu, atît liberalii cît și carpiștii—indiferent de mijloacele de corupțiune și presiune întrebuințate—ar fi mers separat în luptă, așa cum au mers la primul scrutin, succesul nostru ar fi fost absolut sigur.

Dar un asemenea succes ar fi fost prea sdrobitor pentru guvern, și mai cu seamă pentru bătrînul Nabab, care de o jumătate de veac, de cînd conduce ca șef politica conservatoare la Prahova, se obișnuise a considera acest județ ca o proprietate a sa, gata de a-o transmite prin succesiune iluștrilor săi fii.

Și atunci de groaza acestor înfrîngeri, care ar fi adus prăbușirea complectă a situației sale, în Prahova, Nababul a dat cuvînt de ordin partizanilor săi, să deplaseze în favoarea candidatului guvernamental, ori cît de multe voturi, numai pentru a impedica reușita noastră.

Dar triumful è tot al nostru—și cifrele scrutinului de eri vorbesc atît de clar în cît e inutilă ori ce dovadă.

La prima votare, din cele **504** *voturi valabil exprimate, noi am obținut* **171**; *liberalii* **190**; *—iar—carpiștii* **143.**

La balotagiul de eri, noi am obținut din 517 voturi valabil exprimate, 194; liberalii 236; *iar carpiștii* **87.**

Prin urmare partidul canservator-democrat după o săptămînă de nouă propagandă electorală **cîștigă 23 de voturi** *peste cele obținute la primul scrutin; liberalii* **obțin 46** *de voturi mai mult; iar* **junimiștii pierd 56 de voturi** *deci aproape întregul stoc de voturi trecute la liberali.*

Căci dacă s'ar contesta lucrul acesta, atunci de unde sunt rupte cele 46 de voturi căpătate de liberali mai mult peste cele avute de ei la prima alegere?

De la corpul electoral al acestui colegiu, nu; de oare-ce la balotagiu n'au luat parte de cît 10 alegători mai mulți de cît la primul scrutin,

De la noi cu atît mai mult nu, căci noi înșine suntem în cîștig cu **23 voturi!**

Deci în aceste **56 de voturi** *junimiste, trebuesc căutate cele* **46 de voturi** *obținute de liberali și cari au determinat reușita lor.*

Ori, este imposibil de admis ca d. G. Gr, Cantacuzino să fi perdut în mod serios un așa de important număr de voturi, cînd o săptămînă întreagă fii d-sale secondați de diferiți fruntași junimiști au cutreerat întreg județul Prahova și au desfășurat cea mai aprinsă și destrăbălată propagandă electorală pentru reușita candidatului lor d. Luca Elefterescu, fost prefect în două guvernări conservatoare și milionar din afaceri petrolifere.

Ceva mai mult. In ajunul alegerei, junimiștii au ținut o întrunire publică în Ploești și d-nii Cantacuzino, Filipescu și Marghiloman combătînd cu înverșunare și pe liberali și pe democrați au conjurat pe alegători să voteze pentru candidatul lor.

Ce s'a petrecut peste noapte? D. Cantacuzino a văzut cît de sterilă a fost toată campania dusă în cursul săptămînei de balotagiu pentru susținerea mai departe a candidaturei junimiste, și că toată strădania partidului junimist nu va avea alt efect de cît de a menține cel mult același număr de voturi de la primul scrutin. Ori Nababul și-a făcut socoteală, că în cazul acesta reușita noastră este absolut sigură, și atunci a smuls de la candidatul d-sale cele **46 de voturi** *și le a dat candidatului liberal preferînd să se expue chiar ridicolului cu întreaga sa organizație politică, prin obținerea a* **87 voturi** *din* **521** *alegători votanți, de cît să vadă triumfînd partidul conservator-democrat.*

Căci cu adevărat, dacă scădem din **521** *de voturi cele* **143** *cît se impunea ca junimiștii să le fi avut și la balotagiu, cînd de drept trebuiau să se mai urce cu ceva, cum ne-am urcat noi, atunci vedem că rămîn* **379** *de voturi. Din aceste* **379** *de voturi scăzînd voturile obținute de noi la balotagiu de* **194**, *rămîn liberalilor numai* **185** *de voturi, ceia ce ar fi însemnat reușita noastră.*

Dar procedurea aceasta urîtă a d-lui G. Gr, Cantacuzino în județul unde de o jumătate de veac face politică și e conducătorul partidului junimist, e de natură să profite mai mult partidului nostru decît dacă am fi cucerit această alegere.

Căci țara întreagă a căpătat prin aceasta, dovada desăvîrșită că ambele noastre partide învechite, nu mai pot ține pentru moment piept murelui curent de popularitate și încredere a partidului conservator democrat, de cît printr'o monstruoasă și lașă coalizare și că pînă și în județul unde șeful liberalilor d. G. G. Cantacuzino și fostul șef conservator d. [illegible] sunt prezidenții comitetelor executive locale, conservatorii democrați, pot fi de o cam dată puși într'o mică inferioritate de voturi, însă grație numii acestei ipocrite și mizerabile tovărășii politice pe cari în viitor vor și să o nimicească spre binele țărei și asigurarea vieței noastre politice.

Vespasian Pella

UN NOU SUCCES

Alegerea de la Ploești trebue privită din două puncte de vedere.

Pentru junimiști -înfrîngere desăvîrșită, nimicire complectă —dezastru definitiv.

Conservatorii au perdut și județul unde d. Cantacuzino are imense latifundii și un trecut politic de aproape 50 ani.

Pentru liberali indicația e precisă că nu mai pot sta la putere, că țara le-a retras toată încrederea și că o schimbare de regim se impune pentru stabilirea unei opere de guvernare democratică și utilă tutulor claselor noastre sociale.

Cînd din 522 de alegători, în județul Nababului, numai 87 de alegători se pronunță pentru partidul junimist, atunci nu mai poate fi vorba de venirea d-lui Carp la putere, căci nu cu frînturi de partide se poate guverna țara.

Despre partidul d-lui Carp, se poate spune azi, că a fost!

Cît despre liberali, ei nu se pot lăuda cu un asemenea succes, cînd la putere fiind, de abea își pot scoate candidatul lor, cu concursul prețios al fondurilor secrete, al ingeriințelor administrației și a pungei Nababului, care din fost șef de partid a ajuns azi a fi agentul electoral al liberalilor!

Cît pentru conservatorii democrați, ei au tot dreptul să se mîndrească cu rezultatul alegerei, căci a te ridica la 194 voturi într'un județ unde până azi și liberalii și cantacuziniștii își disputau preponderența, înseamnă cu adevarat a repurta cea mai strălucită victorie.

Mult vorbăreața Epoca are acum cuvîntul să ne explice dezastrul junimist de la Ploești.

Ori a dat voturi liberalilor și atunci țara întreagă va constata neputința lor de a lupta în potriva noastră —ori nu au în acest județ al Nababului de cît 87 de voturi la col II de Senat și atunci nu pot fi considerați că există ca partid serios cu pretenții de a guverna țara.

CATE-VA NOTE

„Adînc mișcat“ — firește — d. D. A. Sturza felicită telegrafic pe d. Ionel Brătianu, zicînd că, *retrăgîndu-se în viața privată*, roagă pe a tot puternicul etc.

Sărmanul d. Sturza, a ajuns să joace după cum i se cîntă de Junele prim-ministru!

Și noi sîntem *adînc mișcați* și rugăm și noi pe atotputernicul să aibă în paza lui liniștea și odihna răposatului partid liberal.

*

La întrunirea ținută de carpiști la Ploești în ajunul balotajului, prensul, a susținut că „familia sa are leagănul aci, și prahovenii au ajutat pe tatăl său în orice ocaziune“.

Se gîndea oare prensul la calitatea de *nabab* al tatălui său? Probabil, căci întrucît privește politica nababului, ploeștenii nici altădată, și mai ales de astă dată n'au dat aprobarea lor afirmațiunei prensului.

*

La aceiași întrunire cc. Nicu de la Făurei a spus: „că se va rostogoli lumea poate, dar Tache Ionescu nu va veni la putere...“

Din nenorocire prahovenii au altă părere decît cc. Nicu. Nu s'a rostologit lumea, dar s'a rostogolit dinastia nababului cu toată clientela sa politică.

Să-i fie de bine.

OAMENI ȘI LUCRURI

SĂRACIE

Sărbătorile, vacanțele, aduc literatura la ordinea zilei. Cetitorii și mai cu seamă cetitoarele, sub impresia unor zile de înduioșare tradițională ori numai din cauza prisosului de timp liber, își aduc aminte mite bucăți cetite cu ani de zile în urma și astfeliu, de serbători, literatura în general, poezia în special ajunge a fi de actualitate mai mult ca în ori-care altă epocă a anului.

In asemenea împrejurări și grație unor sentimente de d licată curiozitate a unor cetitoare — cunoscute și necunoscute — mi-am cercetat micul bagaj de lucrări tipărite și am avut un curios sentiment recetind pe coperta primului volum de versuri titlul care formează și titlul articolașului de față: „Sărăcie“.

Cu o senzație particulară, un feliu de jenă sufletească, am privit cartea și am răsfoit cele cîteva pagini necesare pentru regăsirea unei bucăți căutate. Și nu puteam să nu-mi mărturisesc mie însu-mi acea senzație și să nu-mi pun întrebarea: De unde izvorește ea? Din ce colț al sufletului se alege? Prin care din numeroasele fețe ale prizmei, pe care o numim conștiință, se resfrînge senzația particulară resimțită acum?

Nu mai încape îndoială: mă supără titlul cărței și mi se pare nu numai prozaic, dar și presumțios în pretențiile lui de lirism juvenil! E de vină vremea; — cu aproape un deceniu și jumătate în urmă cuvîntul putea părea suggestiv și frumos. Regimul proletarismului—căci nu pot întrebuința cuvîntul de „proleteriat“ — înfloria ca o modă socială justificînd entuziasmul tineretului pentru anumite convingeri „politice“; pe-atunci putea fi titlu de glorie și mîndrie a te prenumăra între proletarii intelectuali și de la înălțimea nobleței acesteia puteai privi cu mult „dispreț“ toate celelalte categorii sociale — avînd aerul ori iluzia că lupți în contra lor.

E probabil iluzia unei asemenea „lupte“ — titlul pus de-asupra unui volum de versuri lirice: „Sărăcie“. E o vorbă cu ecouri de fanfară, cu aluri de protestare...

Dar anii au trecut. Ceea ce convenia anilor de student nu mai convine omului statornicit, burghez, cu legături sociale, nici măcar prozaicului ziarist care-și scrie articolele nu, ca poeziile de odinioară, în odăița scundă și obscură, ci în camere mari, luminoase, calde și încăpătoare...

Dacă nu e chiar jena „parvenitului“, e de sigur senzația puțin plăcută dar firească a omului care a părăsit formulele vagi, nebuloase, pe care le părăsește ori cine se izbește de realitatea vieței și de răspunderea pe care ea o comportă.

Apoi e un sentiment de egoistă părere de rău. Care cetitoare din „lumea bună“ poate lăsa pe masa unui salon, expus vederilor, un volum cu un titlu așa de prozaic: „Sărăcie“?

Rodion.

AMERICANISME

O lume de originali. — Sardanapali moderni.—Oameni și animale.=Cîni, mîțe, cai.—Lupa cea mai scumpă.—Pasărea chineză.—Ospețe fabuloase —Hotelierul misterios.

Americanii continuă a fi originali... Unul dintre miliardarii lor dete dăunăzi un banchet de cîini; un altul un banchet de pisici, și un al treilea un banchet de cai. Miliardarul cu cîinii e d. Harry Sandwers din Chicago,

Acest rege al aurului sau al hârtiei—monede posedă un sertter numit Toby, și în numele lui Toby a invitat două sute de cîini dintre cei mai de seamă. Fiecare dintre ei so i cu servitorul său și ospățul începu la o masă mare, unde cele două sute de capete de cîini se agitau, lătrau, sfărâmau oasele, fie care pe servieta sa.

Miliardarul cu pisicele este Lher de Bokton. Acesta dorind să sorbeze aniversarea unui angora, oferi cu această ocaziune un dejun sardanapolesc tuturor pisicelor distinse.

In fine miliardarul cu caii este Stecher. Acesta nu invită numai cai, ci și multe ume din înalta societate. Și a fost probabil un frumos spectacol de a vedea femeile decoltate și bărbați în fras flirtînd de cînd cai zvîrliau și nech ziau în toate părțile.

*

Asupra prodigalităților americane ne pot da informații suggestive, marii otelieri din Paris. Cînd vre-un arhimilionar sosește la Paris, el se dedă la cele mai colosale, la cele mai extra ordinare risipe.

Cele mai mari cheltuelile sunt cele mai plăcute și nici odată el nu-și alege nenu-ul cel mai bun, ci cel mai scump.

Pentru a ilustra aceste fapte, putem cita următorul dialog între un richissime American, care a stat la un mare otel din Paris, și bucătarul acestui otel:

scump, la dv.

— Adică cum, cele mai scumpe?

— Vreau niște bucate care costă suma cea mai considerabilă posibilă. Nu-mi răspunde chiar acum; îți dau tot timpul să te gîndești; îmi vei aduce răspunsul când vei fi găsit, ce-ți cer.

Peste cinci sau șase zile, bucătarul se întoarse și spuse Americanului, că mîncarea cea mai scumpă este o supă dintr'o pasere, ce se găsește în China, dar e foarte rară și acolo.

— Primesc, zise Americanul, dar veți face supa numai din ochii pasării...

— Cum, numai ochii??

— Numai, ochii.

Și Americanul nostru, avu o supă care costă trei mii lei.

*

In timpul Expoziției universale, era o vară tropicală de care parisienii își aduc încă aminte. Pe atunci, unul dintre regii Statelor-Unite, chemă într'o dimineață pe patronul otelului, unde își avea apartamentele, și-i spuse că ar dori să dea un mare dejun:

— Vreau o serbare unde să fie și o *ideie*, o ideie în raport cu vara ce traversăm. Veți face un plan și mi-l veți arăta. Masa va fi de 60 tacîmuri. Cît despre preț, cum veți vroi...

O sută de mii, cinci sute de mii, un milion de lei, cît veți dori, chestiunea aceasta e fără importanță... Dar vreau ceva grandios, ceva grandios într'adevăr, ceva grandios și demn de reținut.

*

In ziua următoare planul era gata, primit de către miliardar, și trei săptămîni mai tîrziu 60 de comesani au asistat la un dejun, de care și vor aduce aminte...

Intreg etagiul de jos al otelului au fost transformat în trei săli mari, și fiecare evoca un climat deosebit. Sala unde intrau comesenii îndată după sosirea lor, reprezenta o grădină tropicală, unde se aflau tot felul de vegetațiuni ecuatoriale, unde sburau în libertate, printre plantele și florile cele mai rare, stoluri de colibri și de păsări-muscă.

Această sală era o aluziune la căldura cea mare a verii... In urmă, lumea trecea pentru dejun, într'un peisagiu polar, fantastic iluminat.

Stînci de gheață de 3—4 metri înălțime, sclipind la lumina orbitoare a lampioanelor electrice, încunjurau sala cu un cîrd de ghețari. Mai jos acești ghețari, erau garnisiți cu specii rare de brazi, molizi, expediate în acest scop din regiunile septentrionale cele mai îndepărtate. In mijlocul acestor zăpezi eterne, pe un covor de brumă falșă, sub un plafond-cer unde strălucea luna și stelele, la o masă

împodobită cu cele mai variate flori, cei 60 de comeseni au făcut onoare unui dejun, pe care nici nu încercăm a-l descrie. Pentru orchestră—căci și la pol e nevoe de orchestră—s'au angajat niște țigani, deghizați în urși albi. In fine, pentru cafea, ei au intrat într'un salon parizian. Dar ce salon! Ce flori, ce lux, ce pyrotecnie de artă nouă și de modern-style!...

*

Cît costă serbarea? Nimeni n'a știut-o vre-odată; chiar patronul otelului, n'a consimțit a da nici o lămurire, nefiind sigur ori era treaz sau visa pe cînd făcea adunările de cifre.

Despre asociație și foloasele ei *)

Oameni buni,

Ați răspuns în număr așa mare la chemarea noastră, care căutăm să vă sfătuim și care de multe ori v'am mai sfătuit. Numărul mare arată că vă plac sfaturile noastre și că ați folosit cîte ceva din ele.

Intre foloasele ce ați căpătat în urma sfaturilor noastre este și banca noastră populară. *Ajutorul săteanului*, care acum are un capital așa frumos și prinde multe nevoi.

Vă amintiți cu cîtă neîncredere vă înscriați ca societari și cu cîtă jenă să făceau împrumuturi abia de 5 lei de persoană, astă-zi avem peste 300 societari și unii din ei au capital social 100 și cu mult peste 100; apoi vă facem împrumut la unii și cu 300 lei la diferite nevoi. Avam mulțămirea sufletească că munca grea a noastră și stăruința ce am pus, v'aduce acum folos, scăpîndu-vă de cămătari și nelăsîndu-vă ca la nevoi să vă perdeți vitele pe nimic, sau să angajați munca cu mai mult de cît vă îngădue puterile. Sunt, ca preot, tot-deauna cu d-voastră și între d-voastră, aud plîngerile ce le faceți la multele nevoi ce aveți și văd însu-mi multe lipsuri. Cea mai mare parte din satul Păuleni vă plîngeți de lipsă de pămînt de hrană și imaș la vite, să plîng deaceastă și parte din satul Rădeni.

Văd apoi că vindeți productele pămîntului cu preț mic de tot și cînd singuri aveți nevoe de ele plătiți prea scump. Chiar anul acesta, deși popușoii sunt puțini, dar îi vindeți cu preț prea mic, fără a vă gîndi cît veți plăti în vară de nu vă vor ajunge. Ați vîndut productul de pe oae compus din un mel, 2 ocă lînă și 5 ocă brînză cu 8 lei și acum plătiți numai pe 5 ocă brînză aproape 8 lei. Așa ați făcut cu pînea albă cu vinul deți, dați eftin și cînd cumpărați plătiți scump.

Oameni buni,

Mi-ați mai spus și cred că vă gîndiți să-mi spuneți și acum că o duceți greu și nu aveți pămînt de hrană și imaș la vite, fiind-că nu dă statul, vindeți eftin și plătiți scump fiind-că așa vă dă negustorul și la nevoie sunteți mulțămiți că găsiți. Statul face și el pe cît poate, cît a avut moșii de dat a dat și va mai da pe cît va putea. *Să ia cu sila de la alții și să vă dea nu să poate*, căci nici d-voastră nu vă poate lua cu sila vitele din ogradă și să le dea celor ce n'au nici nu vă ia puținul pămînt ce aveți, asemenea nu vă silește nimeni să munciți cui-va de nu sunteți angajați de mai înainte. Asemenea statul nu poate lua cu sila pămînt de la proprietari și arendași și să vă dea d-voastră. Ceea ce statul poate face, este ca să vă înlesnească ca prin bună învoială să căpătați pămînt de hrană și imaș la vite. Și pentru căpătarea de pămînt și imaș la vite ca și pentru alte nevoi ce mai sunt trebue să vă ajutați și singuri.

Pară mălăiață în gură și să se și mestece nu să poate, trebue să vă mai chibzuiți și munciți și singuri; de veți sta cu mînele în sîn și numai vă veți tîngui, veți rămînea numai cu tînguirile și tot în nevoi. Știu că vă stă pe buze să-mi răspundeți, că oare eu nu vă văd cum munciți de greu. Să mă ferească D-zeu să vă fac leneși, știu că munciți tare din greu și că nu prea trageți mare folos din munca grea ce faceți.

Tragem puțin folos căci muncim prea mult cu trupul și prea puțin cu mintea și ca să o duci bine și să faci față nevoilor e nevoe să muncești și cu capul. Avem și noi sătenii de la D-zeu minte și pricepere, dar suntem vinovați că nu știm să le întrebuințăm spre folosirea noastră la nevoile ce avem. In loc de a cîrti contra evreilor, care deși n'au voe să aibă pămînt de veci, unii n'au nici case de locuințe și totuși prin iscusința și hărnicia lor au ajus de țin ei mare parte din moșii în arendă și trăiesc mai ușor ca noi, să facem și noi cum fac ei să muncim ca și ei nu numai cu brațele, ci și cu mintea. Să avem încredere și noi unul în altul, să ne uimim pentru înlăturarea nevoilor noastre. Prin unire, prin asociație, evreii cîștigă foarte mult și să bagă în toate ramurile de activitate de la cele mai mici pînă la cele mai mari.

Vedeți la o moșie, la o pădure pentru tăere, la cumpărarea de producte, nu e unul singur, ci sunt cîte 10 și mai mulți, doi sau 5 cu capitalul, cîți-va cu munca și alții cu creditul. Vedeți singuri ce mare folos le aduce că au încredere unul în altul ca să unesc (că se asociază) în afaceri. Singuri d-voastră, acum cîți-va ani v'ați asociat și a-ți făcut banca populară.

Parte din Rădeni s'au asociat și în toamna aceasta au reușit să facă hanul ce are să aducă un cîștig mare pentru sat. Prin asociație sătenii din alte părți au luat și iau moșii în arendă, au luat și iau mașini de sămănat, au mașini de treier, să asociază de a cumpăra semințe de a și vinde productele în comun și altele. Ce să vă vorbesc de săteni din alte părți, a-ți auzit și parte știți că satul migieș al d-voastră Bivolarii, s'a asociat și făcînd obște, pe numele obștiei au luat în arendă moșia Soloneț și știți că ei să plîngeau mai mult ca d-voastră de lipsă de pămînt. Vedeți dar ce folosesc alții prin asociație, ce puteți folosi singuri de veți avea încredere unul în altul, vă veți uni și asocia.

(Va urma)

*) Conferință ținută în școala din Rădeni, județul Iași, la întrunirea cercului cultural în ziua de 21 Decembrie. 1908 de Ioan A. Parfenie Preot Paroh al Parochiei Rădeni.

Litera-Stiința-Arta

Opereta vieneză va veni zilele aceste în orașul nostru, ca o plăcută și aleasă varietate în sărăcăcioasa stagiune teatrală.

Lumea iașană s'a arătat cam refractară de astă-dată. Chiar un artist superior ca Novelli, n'a putut trezi entuziasmul cuvenit, poate în urma decepțiunii provocate de geniala Sarah Bernhardt, care a fost mai prejos de așteptările publicului.

Dar opereta e genul prin excelență agreabil iașanilor și, date fiind elementele minunate pe care le posedă trupa vieneză, putem prevedea marele succes pe care-l va avea. Cum sfîrșitul stagiunii se apropie iașanii vor profita de ocaziune, ca să petreacă bine în cele trei seri de operetă.

*

La Stockholm se așteaptă apropiata reîntoarcere a lui Sven Hedin, cel mai îndrăzneț explorator al prezentului. El se reîntoarce din marea expedițiune întreprinsă în Octombrie 1905 în Asia Centrală. Sosirea lui Sven Hedin va fi onorată cu o privire oficială și triumfală la care se vor asocia guvernul și parlamentul suedez, precum și lumea științifică a Suediei.

*

Se știe marele scriitor Anatole France nu iea parte la ședințele nici, la lucrările Academiei franceze din vremea afacerei Dreyfus. Nu de mult un candidat veni să ceară votul la un fotoliu vacant.

— Ți l'ași da bucuros, zice scriitorul dar nu mă duc nici odată la Academie. Nici ușierii nu mă mai recunosc. Voiu ruga pe amicul meu E... pe care ți-l recomand acum, să meargă el în locul meu la ședință și să te voteze.

Candidatul înțălese gluma și protestă.

— De alt-feliu urmă spiritualul romancier o să ai destule voturi. Ia să vedem pe cine poți compta. Să-i luăm pe rînd...

France se întrerupse și apoi, cu un gest ironic.

— Păcat că nu-i pot număra. Am uitat cine sunt academicianii.

Anatole France e un humorist nemilos.

*

Publicăm în foiletonul numărului de astăzi bucata inedită „O șezătoare la Vatra Luminoasă" datorită d-lui A. Ivela compozitorul orb care are la activ numeroase lucrări muzicale și literare. Șezătoarea va fi reprezentată astă-seara în programul concertului „Vetrei".

*

La Newjork se va clădi un teatru pentru copii, avînd în loc de parchet—o serie de loji, așezate în amfiteatru. Se va juca în după amieze, afară de sîmbătă, cînd se va juca seara. Autori speciali pregătesc anumite piese și feerii. La bufet se va servi ceaiu și șocoladă. Teatrul va fi gata în Octombrie viitor.

*

Baronul Gevaert valorosul compozitor și eminentul scriitor muzical belgian, mort de curînd, a lăsat prin testamentul său dispozițiuni foarte detailate cu privire la înmormîntarea sa.

Prima lui grijă a fost să respingă florile și mai ales discursurile. Toată ambiția sa postumă se mărgini la o ceromonie a cărei muzică să fie impecabilă. Iată dorințele lui.

„Doresc ca cîntecile liturgice să fie executate numai vocal, ne fiind acompaniate de orgă, dacă e posibil, excepție făcînd pentru Dies irae, pe careași voi să-l văd (sic) cîntat more parisiensi alternînd solo cu corul.

„Și voi că Absolve să fie cîntat de o singură voce de tenor; iar Domine Jesu Christe de 8 sau 4 voci de bas și cu o dicțiune mai puțin repede ca de obiceiu.

„La eșirea corpului din biserică ca De profundis să fie căutat cu ison, singur[illegible] auzit la înmormîntarea mea.

„Mai mult, atît cîntecul liturgic homofon, cît și toate părțile muzicale ale prohodului doresc să fie regulate de către d-nii Wotqueve și Marivoet de acord cu maestrul de capelă al parohei".

*

Noua revistă romînă sub direcția d-lui Rădulescu-Motru, profesor universitar.

Noutăți: Opinia publică în Serbia: Discursul d-lui dr. Milovan Milovanovitch, ministru de externe al regatului sîrb. — Premiile fundațiunei Nobel.—Autorii romîni în traducere germană.—Votul obligatoriu în Austria.—Jubileul lui „Britsh Museum" din Londra. — Săpături în Egipt.

Științe sociale: N. Zaharia. Opinia publică.—Stanislas Cihoski. Legitimitatea statisticei.

Pagini uitate: B. St. Delavrancea și Al. Marghiloman. Asupra partidelor istorice la noi.

Literaratura: Th. D. Speranția. Lumea țînțarilor. —Roberto Bracco. Două scrisori.

Note și discuțiuni: Gr. Patriciu. Delegații ministrului de instrucție la examenul de capacitate de la școalele normale.

*

STRUNA ZILEI

VECHEA VORBĂ

După două luni de repaos complect d. D. Sturza va fi complect restabilit.
«Buletin medical»

Cînd consiliul de miniștri
Au aflat aceasta, 'n cor
Suspinară toți, siniștri:
„Petit bonhomme vit encore..."

Informații

❑ *In cercurile clericale se asigură că P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei și actual locțiitor de Mitropolit, va fi urcat la demnitatea de Episcop, în locul ce se va declara vacant, prin alegerea unui Episcop ca Mitropolit al Moldovei și Sucevei.*

❑ Numele cîntăreței oarbe Hannah Lüer pe programul mult interesantului concert de astă seară a orbilor „Vetrei Luminoase" este o nouă atracțiune care asigură succesul complect al seratei. Venitul a consacrat pentru mărirea fondului necesar clădirii începute a „coloniei orbilor" și în acest scop orchestra orbilor va concerta în aproape toate orașele țării.

Iașanii au fost puțin darnici față cu inițiativa generoasă a M. S. Reginei de a crea un așezămînt pentru nenorociții orbi—între care se află și un număr de iașani—de aceia îndemnăm publicul iașan să se intereseze de această reprezentație, artistică și filantropică în acelaș timp.

Cîntăreața Lüer care are o mare reputație în Germunia va fi acompaniată de Th. Fuchs, talentatul pianist al Curții Regale.

❑ La 1 Februarie vor începe să lucreze în localitate comisiunile de impuneri și de scăderi de taxe.

In localitate vor funcționa 5 comisiuni, —cîte o comisiune de fie-care dispărțire, din care vor face parte cîte un membru din consiliul comunal și un controlor fonciar.

❑ Membrii camerei de meserii faseseră cenvocați pentru aseară Duminică, spre a rezolva mai multe lucrări.

Cum membrii nu s'au întrunit în numărul cerut, conform art. 19 din legea camerei de meserii, lucrările au fost rezolvate de biroul camerei și de membrii prezenți.

❑ Membrii societăței viticole urmau să ție eri ședință, în saloanele Camerei de comert.

Nemina prezenți de cei cîți-va membri, ședința s'a amînat pentru o altă zi.

❑ Alaltă-eri a fost aduse la Iași și internate în institutul antirabic 6 persoane din Bacău, între care și căpitanul pensionar Teodorescu, care au fost grav mușcați de un cîine turbat.

❑ In serviciul secțiunilor creditului agricol și viticol s'a făcut următoarea mișcare:

D. G. D. Muntcanu, secretar comptabil a fost înaintat șef de secție cl. II în locul domnului G. G. Alexandrescu, lăsat în disponibilitate.

D. Florea Cîrsurea a fost numit șef de secție clasa II în locul decedatului Traian Lalescu.

D. Gh. Rusu, împiegat cl. II-a a fost înaintat secretar comptabil.

D. I. Stoenescu, împiegat cl. II, a fost înaintat secretar comptabil în locul d-lui Muntcanu.

D. Damian Ionescu a fost numit împiegat cl. III.

❑ Joi seara are loc o reprezentație cinematografică extra-ordinară, pentru care sunt valabile biletele vîndute pentru seara de 3 Decembrie, în beneficiu.

Va fi un progam cu totul nou și senzațional, cuprinzînd și o bogată parte instructivă cum și multe piese comice. Un mic număr de bilete, rămase nevîndute, va fi depus la casa teatrului.

❑ D. Dobrovici, directorul general al penitenciarelor, va veni în cursul săptămînei viitoare în localitate, pentru a face o anchetă la penitenciarul central din localitate.

De aci, d. Dobrovici se va duce la Tg. Ocna.

❑ In programul trupei de operetă a survenit o mică schimbare. Se vor cînta Liebeswalzer, Ein. Valzertraum și Vogelhändler.

De remarcat e că opereta vine cu *orchestra din București.*

❑ D. N. Gane a dispus ca orbii interni ai „Vetrei Luminoase" care au sosit aseară în localitate să fie găzduiți la Seminarul Veniamin, împreună cu profesorii lor.

❑ D. Gh. N. Bucur a fost numit învățător la școala din Cerbureni, județul Iași.

❑ Alaltă-eri s'a deschis la Fălticeni, seziunea de iarnă a Curței cu juri.

Curtea e prezidată de d. A. Suciu, consilier al Curței de Apel din Iași.

❑ Pentru că unii perceptori nu achită la timp lefurile învățătorilor, ministerul instrucției a făcut o nouă și energică intervenire către cei în drept cerînd pe de o parte să se ia măsuri ca răul să înceteze, iar pe de alta ca acei perceptori cari vor fi dovedit rea voință să fie grabnic și aspru pedepsiți.

❑ Postul de revizor șsolar al județului a devenit vacant, după-cum se știe, prin demisionarea d-lui N. Ionescu.

Numirea unui nou revizor nu se va face de cît după vacanță.

Candidează pentru acest post d-nii institutori: N. D. Arbore și C. Vartic.

❑ Eri dimineață a sosit în localitate d. Niculescu, inspector domenial.

D-sa a plecat într'o anchetă la Andrieșeni.

❑ Comisiunea medico-legală, care va examina pe membrii corpului didactic primar ce urmează a fi scoși la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie a. c. va lucra în localitate de la 20 Ianuarie a. c.

❑ Pensiile civile și militare pe luna curentă se vor plăti la 18 Ianuarie a. c.

❑ Mîine fiind sărbătoarea Bobotezei, magaziile vor fi toată ziua închise.

DIVERSE

— D-na Lochman, proprietară de farmacie a oferit 50 de lei pentru un fotoliu de orchestră la concertul orbilor de astă seară.

— Niște rău făcători s'au introdus, prin spargere în locuința lui Neculai Ursachi, din șoseuua Păcurari No, 80 și au furat mai multe lucruri.

— Reamintim că mîine seară Marți are loc în localul circului Sidoli un frumos bal organizat de societatea comercianților romîni în scop de bine facere.

Frumoasa serată dansată e sub patronajul d-lui ajutor de primar X. Eraclide.

Comitetul de organizare a acestei petreceri a pregătit frumoase surprize publicului vizitator.

— După cum am anunțat, Duminică 4 Ianuarie a avut loc o adunare a meseriașilor, în scop de a lua antreprize, a se ajuta reciproc, a forma o casă de economie și o școală de adulți etc.

S'a dat numele „societății Redeșteptarea Meșterilor Uniți", și s'a ales următorul comitet: prim-președinte, A. D. Atanasiu, președinte activ Gh. N. Luchian, vice președinte, Ion Ratcu, controlor Păr. Ecom. Al. Arion casier, Ch. Gaman, perceptor și secretar, C. Dimitriu membrii: C.. Grigoriu, Iosef Bradler, C. Timofti, P. Arhip.

Adunarea viitoare, la care sunt invitați a lua parte ori care meseriași cînd se va hotărî, în mod definitiv, formarea statutelor, și cînd se va alege și restul de membri, din comitet, va avea loc Duminică 11 Ianuarie 1909, orele 2 p. m. precis, în str. Săvescu No. 14, casele d-lui Gh. N. Luchian.

O șezătoare la „Vatra Luminoasă"

— reprezentată de 5 orbi —

(Scena se petrece în sala de lucru de la („Vatra Luminoasă")

Intăiul

(Stă melancolic cu mîna pe frunte)

Ce negru fără margini în față ni se arată,
Și lumea 'ntreagă pare căzută 'ntr'un abis!
Un văl de 'ntunecime, de negură 'ndesată,
Cuprinde mintea noastră, ca 'ntr'un sinistru vis!
E noapte nesfîșită și ziua e tot noapte!
Și întuneric beznă într'una-i pentru noi,
Și par'că tot ne 'nghină înăbușite șoapte:
„S'a dus lumina dulce, e stinsă pentru voi!"
S'a stins lumina blîndă și bine-făcătoare
Lumina ce dă viață ori-cărui muritor;
Iar razele mărețe, ce 'mprăștie mîndrul soare,
Sunt numai pentru-aceia ce văd puterea lor,
Iar pentru noi sărmanii, ce bun pe astă lume?
Avem doi ochi, și totuși, noi nu vedem nimic!
Nici scînteierea mărei, nici Venera din spume,
Nici rîndunele 'n stoluri spre cer cînd se ridic.
Zglobia tinerețe, cea plină de putere,
Cu-avînturi și speranțe, o trecem umiliți.
Lipsiți de bărbăție, lipsiți de mîngîere,
Ne trecem viața 'n trudă și 'n gînduri adînciți!

Al doilea

(Lucrează la împletituri de scaune)

Nu plînge camarade, alungă cu tărie
Gîndirea amărîtă din sufletu'ți sdrobit!
Insenînează'ți fruntea și plin de bărbăție
Indură cu mîndrie destinul tău ursit.
Adevărat că-i scumpă a ochilor lumină
Și-acela ce o simte, cu ea e fericit:
Dar fericirea însă-și comoara cea divină,
Din suflet izvorește cînd omu-i mulțumit.
La viață avem dreptul și noi trăim în pace,
Ne bucurăm cu traiul modest și cumpătat;
Gîndim, simțim cu toții; și cugetul ne place
Să fie în tot-d'auna și sufletul curat.
Și să muncim ne place și ori-ce datorie
Ce omului se cere, voim s'o împlinim.
Virtuțile frumoase putea-vor să ne fie
Izvor de mîngîere în lumea ce trăim.
Fii harnic și lucrează și'n munca necurmată
Să'ți făurești icoana unei lumini cerești,
Și'n ea să se-oglindească cununa nepătată
De bunătăți, cu care ferice să trăești.

Al treilea

(cu o vioară in mînă)

Curajul tău îmi place și-s bine cugetate
Duioasele cuvinte ce tu ni le-ai rostit.
Gîndeam și eu adesea că-i mare nedreptate
Cu-această crudă lipsă, cînd soarta ne-a lovit.
Dar totuși suntem oameni și omului se cere
Să'și facă datoria, să știe a trăi,
Să lupte pentru viață, să 'nfrunte ori ce durere,
Să cate l'ai lui semeni folositor a fi,
Și dacă vălul negru ne stă tot înainte,
Avem noi ochii minții ce ne călăuzesc:
Gustăm, simțim plăserea atitor simțiminte
Trăim o viață internă, un trai pur sufletesc.

(cîntînd cu vioara)

I'ascultă ce deliciu, ce farmec e'n natură!
Ce desfătări divine în muzică găsim!
Plăcerea cea senină, nobleța cea mai pură,
Nectarul sfînt din ceruri, din cîntec noi sorbim
Cîntăm voios, și 'n cîntec ne desmierdăm uritul
Ce-apasă al nostru suflet atît de 'ntunecat.
E muzica sublimă prin care amăritul
Se simte dus în ceruri, în raiul fermecat!

Al patrulea

(scrie la mașina «Braille», cu puncte în relief

Da, muzica ne-aduce curata fericire
Cînd pe-ale ei dulci aripi ne legănăm ușor;
Avem și alte bunuri, ce sunt pentru o menire
Comori neprețuite și-al binelui izvor.
E scrisul și cititul ce mintea ne deșteaptă.
Focarul de lumină și de învățături,
Focar de 'nțelepciune, de judecată dreaptă,
Ce pun pe om d'asupra a ori cărei făpturi.
Neprețuit-avere ce-avem pe-această lume
Păstrat'am moștenire de la genialul Braille!
Slăvit fie apururi, iar prețiosu-i nume
Nemuritor să fie, ca sfinții cei din raiu!
Braille ne-a 'nvățat să scriem și ne-a înzestrat putința
De-a ne vărsa pe suflet balsam de învățături,
Ne 'mbogățim și mintea, ne oțelim credința,
Gustăm și noi plăcerea frumoaselor lecturi.
Ne stă deschis în față un cîmp larg de cultură
Și hrană bună minții, în cărți putem găsi,
Și cîte-s cunoscute în viață și natură,
Știința ca și arta putem a le 'nsuși.
Citim pe Carmen Sylva și mult ne 'nduioșează
Fermecătoarea-i lyră cu cîntecu-i ceresc,
Ce-atinge al nostru suflet întocmai cum o rază
Sărută lanu 'n care semințele sporesc!

Al cincilea

(lucrează la perii)

Am ascultat, prieteni, a voastră convorbire
Și fiind-că fusese vorba, nu trebue uitat
Că rostul vieței noastre, deplina fericire
In „Vatra Luminoasă" de-acum s'a destinat.
Regina Elisaveta, a țărei scumpă mamă,
In marea-i bunătate, s'a îngrijit de noi
Și-acum Mîntuitoarea sub aripa-i ne chiamă
Să ne adăpostească de griji și de nevoi.
Sub scutul ei ferice ni-i viață luminată
Și-n fața noastră totul ne pare că-i senin,
Ne cîștigăm în tihnă o viață cumpătată
Și onorăm prin muncă al nostru sfînt cămin.

Ultime informaţii

—

❑ *Din sorginte sigură aflăm că prefectul de Fălciu, dr. Lupu se va retrage foarte curînd de la prefectura, pe care a făcut-o celebră. Se ştie că guvernul i-a asigurat postul de medic primar al judeţului Ilfov. Cum însă în luna Martie se împlinesc doi ani de cînd şi-a trecut concursul va trebui să opteze pînă atunci pentru postul în chestiune, aşa că va lăsa prefectura vacantă spre bucuria... liberalilor huşeni.*

Viitorul prefect se crede că va fi o persoană străină de localitate dintre devotaţii d-lui Ionel Brătianu.

❑ **Un profesor universitar bătăuş.**—*Cazul d-lui dr. C. Şumuleanu.* Faimosul chimist-umoristic „dr. Corneliu Şumuleanu" a fost reclamat parchetului pentru un fapt, destul de nedemn, ca să nu zicemmurdar.

Umoristicul chimist a fost reelamat de servitoarea sa Elena Vasiliu pentru că a maltratat'o într'un mod cît se poate de barbar.

In seara anului nou, fără nici un just motiv „d-rul Corneliu Şumuleanu" să năpusti asupra sărmanei femei şi începu a o lovi cu pumnii peste cap, pînă cînd o năbuşi sîngele; dar barbarizmul umoristicului chimist, profesor de universitate dr. Corneliu Şumuleanu nu se mărginiţaci. Se repezi din nou la biata femee, o apucă la bataie, o trînti jos la pămînt şi o călcă cu picioarele, pînă cînd nenorocita rămase în nesimţire.

Cu toate intervenţiile celor din casă, chimistul umoristic, care devenise furios, merse pînă acolo că sculă de jos pe biata femee şi în lovituri de pumni o scoase afară.

La ţipetele servitoarei se strînse o mulţime de lume în faţa caselor d-lui Şumuleanu din strada Carp No 4 care cu drept cuvînt descalifică purtarea nedemnă a d-lui Şumuleanu.

Nenorocita servitoare se transportă la comisia I-a unde raportă cazul d lui sub comisar C. Dimitriu şi C. Bottez şi mai apoi d-lui comisar C, Stroian, care a dat ordin ca un agent să se prezinte la d. Şumuleanu, spre a lua lucrurile servitoarei, ce se aflau la stăpînul ei.

Astăzi numita femee s'a prezentat la parchet, depunînd plîngere pentru grava maltratare suferită de la stăpînul ei.

Ea a fost examinată de d. medic legist al parchetului, care i-a eliberat următorul certificat medical:

„Subsemnatul dr. Alex. Grosi, domiciliat în Iaşi, str. Universităţei, certific prin aceasta că examinînd în ziua de 5 Ianuarie 1909 pe femeea Leonora Vasiliu de 45 ani, domiciliată în Iaşi strada Marta, am constatat că prezintă: o echimoză în jurul ochiului stîng, precum şi cîte-va mici echimoze pe spate. Sus numita se mai plînge de dureri în tot spatele.

Leziunile mai sus enumerate au fost produse prin lovirea corpului cu un corp contondent, ele nu prezintă nici o gravitate, dar vor aduce o incapacitate de lucru de 2—3 zile".

Reclamanta a citat ca martori, pentru dovedirea celor reclamate, pe: d-na Clemence Şumuleanu; sub-comisarii: C. Dimitriu şi C. Bottez, Catinca Melinte, Mihai Iesenschi, Costachi Vasiliu, Alex. Vasiliu, Catinca Vasiliu şi comisarul C. Stroian.

Fapta d-lui Şumuleanu e destul de nedemnă, mai cu seamă pentru un profesor de universitate şi nu credem că s'ar găsi cine-va care să nu desaprobe şi să nu vestejească purtarea mai mult de cît barbară a numitului şi de mult celebrului domn.

❑ *Conform uzului, eri s'a procedat la clubul liberal la purificarea comitetului executiv al clubului,*

In şedinţa care a avut loc eri după amiază la orele 5 la clubul liberal, s'a procedat la tragerea la sorţi a membrilor care urmează a eşi din comitet.

Au eşit la sorţi d-nii: Ath. Ath. Gheorghiu, I. Motăş, Gh. Mîrzescu, I, Bottez, dr. G. Iuliano şi Vasile Cocuz.

In curînd va fi convocată adunarea generală a membrilor clubului, pentru a se proceda la alegerea unor noui membri în comitetul executiv, în locul celor de mai sus.

❑ In ziua de 14 Ianuarie a. se va oficia un Te-Deum la biserica Protestantă din strada Păcurari, cu ocazia aniversărei naşterei M. S. Imparatului Wilhelm al Germaniei.

Va urma apoi obişnuita recepţie la consulatul german.

❑ Boboteaza va fi sărbătorită mîine cu o deosebită solemnitate la Mitropolie.

După oficiarea serviciului divin, se va face în curtea Mitropoliei „sfinţirea apei", de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, locţiitor de Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, asistat de întregul cler mitropolitan şi acompaniat de excelentul cor al catedralei, de sub conducerea eminentului maestru d. Dim. Dimitriu.

In momentul cînd se va cînta „In Iordan botezîndu-te", salve de tunuri se vor da de pe dealul Galatei". Corul va cînta In Iordan" şi „D-ne miluieşte de 100 de ori".

La această solemnitate vor lua parte toate autorităţile civile şi militare din localitate.

Vor lua parte şi trupele din garnizoana locală.

❑ Direcţiunea generală a Regiei Monopolurilor statului a pus în vînzare cu începere de la 1 Ianuarie ţigarete noi şi anume:

„Gingaşa" a 6 bani bucata; „Meseriaşul" a 1 ban bucata şi „Plugar" care se vinde în pachete de cîte 14 bucăţi costînd 10 bani pachetul.

❑ Preotul Nesulai I. Procopie, de curînd hirotonisit, a fost numit paroh în judeţul Bacău.

❑ Colegiul universitar a fost convocat pentru Vineri 9 Ianuarie, orele 8 jum. seara, pentru a lua cunoştinţă de dispoziţiunile ministerului, în ceea ce priveşte stabilirea programului serbărei de la 24 Ianuarie, cît şi despre adresa ligei culturale.

❑ Ni se comunică că de cîtă-va vreme se dă bolnavilor de la spitalul sf. Spiridon un tratament şi o mîncare cît se poate de proastă.

Acelaşi lucru se întîmplă şi cu personalul de serviciu al spitalului. Intendentul spitalului, d. Patraşcanu, face o adevărată bataie de joc.

Ce zis oare d-nii epitropi?

❑ La cabinetul 3 al d-lui judecător de instrucţie, se cercetează actualminte o delicată afacere de faţă în acte, în care este băgat administratorul plăşei Voineşti d. Const. Manciu.

Dată fiind gravitatea faptului denunţat în potriva acestui funcţionar, în care figurează ca martori sub-alterni de ai băgatului, credem că în interesul descoperirei adevărului, d. prefect al judeţului ar trebui să ceară ministerului de interne suspendarea acestui administrator de plasă, pe tot timpul cît va dura instrucţia.

❑ Direcţiunea liceului din Pomîrla a luat iniţiativa de a înfinţa o fanfară cu elevii acelei şcoli.

❑ Sîmbătă seară a avut loc la cercul militar prima serată dansantă,

A luat parte un mare număr de invitaţi, mulţi militari şi civili şi în tot timpul a domnit cea mai mare animaţie şi bună dispoziţie,—aceasta datorită d-nei şi d-lui colonel Alex. Mustaţă, preşedintele cercului militar.

❑ La alegerea în balotaj de la Ploeşti rezultatul este următorul:

Inscrişi: 602, votanţi: 521, anulate: 4.

D. Demetrescu Agram, liberal 236 v., d. Cristu Negoescu, cons.-dem. 194 v., d. L. Elefterescu, conservator 87 v.

Biuroul a proclamat ales pe d. Demetrescu Agram, candidatul guvernului.

❑ O mare nenorocire s'a întîmplat eri în comuna Popeşti. In lipsa de acasă a locuitorului Vasile a Popoaei, o fetiţă a acestuia numită Maria, în etate de 2 ani, se fusese lasată singură în casă, apropiindu-se de foc, i s'au aprins hainele de pe ea, producîndu-i grave arsuri pe tot corpul. Cînd s'au întors părinţii, au găsit-o aproape carbonizată.

❑ D. Gheorghe Vizanti, custodele pinacotecei din Bucureşti a instalat zilele trecute, în pereţii celor două extremităţi a salei paşilor perduţi, a universităţii cele două mari tablouri de pictorul Mirea.

❑ D. judecător al ocol. I din Iaşi, fiind sesizat de plîngerea femeei Leonara Vasiliu, făcută în contra d-lui Corneliu Şumuleanu, pentru delictul de maltratare, a fixat ziua de 26 Ianuarie a. c. pentru judecarea acestui proces correcţional.

Se ştie, că aceste delicte cu incapacitate de lucru, mai înainte se judecau de către tribunal, cu apel la Curte, iar astăzi după noua lege a judecătoriilor de ocoale, se judecă de această din urmă instanţă, cu apel la tribunal.

❑ *Viitorul număr al ziarului nostru va apărea Joui 8 Ianuarie, la orele obicinuite.*

❑ In ziua de 3 Februarie a. c. se va ţinea la prefectură licitaţie pentru darea în antrepriză a construirei podului de pe şoseaua Huşi-Iaşi pe Prut, lucrare care va costa suma de 21500 lei.

❑ **Din Bucovina.**—Duminica trecută la Suceava s'a ţinut adunarea generală a reuniunei învăţătorilor din Suceava. S'au discutat în această adunare lucruri de interes general pentru învăţătorime şi lucruri cari îi privesc numai pe Romîni. Aşa s'au cerut bună oară, ca agendele şi corespondenţele şcolilor să se poarte în limba lor de instrucţie, de vreme ce sunt şi inspectori pentru fie care naţionalitate.

Un membru al acestei reuniuni (sup. Amf. Ţurcan) a spus, că la viitoarele alegeri pentru dietă să li cedeze învăţătorilor dirigenţi două mandate, fiind învăţătorimea mare la număr şi avînd ea de apărat interesele ei.

Preşedintele Reuniunei, dl. Nicu Donisă a făcut o amănunţită dare de samă despre activitatea comitetului, care a fost primită cu căldură.

Invăţătorul Dumitru Moldovanu a cetit referatul său: „Insemnătatea lecturii în particular pentru elevii din şcoala poporală". Pentru acest referat, care a plăcut mult i s'a exprimat referentului mulţămită din partea întregii adunări.

Comitetul s'a constituit în chipul acesta: sup. Nicu Donisă preşedinte; sup. Amf. Ţurcan vice-preşedinte; înv. Dim. Corjan secretar la externe; înv. Dim. Moldovanu secretar la interne; d-na Olga Reut, casieră; învăţător Dumitru Bondar bibliotecar; revizori înv. Procop Rodinciuc şi sup. Vasile Palamar, iar înv. sup. Vasile Stănescu, Alexandru Ţăran şi Eugen Botezat, membri fără funcţie.

— In Frătăuţul-Nou a încetat din viaţă Vineria trecută parochul Ioan Gramatovici, în etate de 72 ani.

— "Academia Ortodoxă, soc. asad.-teol. rom. organizează pentru Mercurî, în Rădăuţi, o frumoasă serată dansată, la care au fost invitate persoane de prin diferite districte.

— Filiala „Şcoalei romîne" din Storojinetz va ţinea Duminică 31 Ianuarie st. n., adunarea generală ordinară.

In seara acelei zile societatea va organiza o petrecere impreunată cu dans, în tovărăşie cu „Soc. Doamnelor Romîne".

Venitul acestei serate va servi la mărirea fondului pentru zidirea unui palat naţional în Storojinetz.

❑ Eri la orele 4 d. a. a avut loc la cimitirul „Eternitatea", înmormîntarea regretatei doamnei Eugenia Petit, foastă profesoară a şcoalei profesionale Sfîntul Sava.

Pe lîngă familie au asistat directoara şi doamnele profesoare ale şcoalei, cum şi un foarte mare număr din foastele şi actualele eleve a şcoalei.

❑ O nouă societate a studenţilor romini va fi înfiinţată la Paris.

Preşedinte de onoare va fi ales d. A. D. Xenopol, iar preşedinte activ d. St. Gheorghiu, fost deputat.

❑ Societatea „Armonia" a funcţionarilor de la percepţie va ţine în curînd o consfătuire spre a exclude pe toţi societarii remaşi în urmă cu cotizaţiele.

❑ In ziarul local „Fulgerul" cu data de 22 Decembrie 1908, s'a publicat o cronică relativă la fostul Mitropolit Parthenie; iar între altele se fac unele aluziuni la bătrînul colonel Langa, ba chiar şi la personalul corului mitropolitan.

Intîlnind azi, din întîmplare, pe unii din membrii excelentului cor şi, luîndu-ne între altele, de vorbă şi despre cronica din ziarul „Fulgerul" d-nii membrii ai corului ne-au declarat că privitor la cele scrise asupra fostului Mitropolit nu discută nimic şi nici într'un fel, ne stînd aceasta în îndatoririle D-lor şi mai ales că nu sunt iniţiaţi bine asupra acestei chestiuni.

In ce priveşte însă pe dl. Colonel Langa, ne-au declarat: că au ramas foarte rău impresionaţi, văzînd cele debitate asupra venerabilului cetăţean, căruia, membrii corului îi păstrează o deosebită dragoste şi veneraţiune nu pentru cadourile de cîte-va sute de lei, ce le face corului anual, ci mai mult pemtru dragostea şi sfaturile părinteşti ce le dă membrilor corului în ori-ce o casiuni.

Şi că din partea coriştilor d-sa are dreptul la respectul şi iubirea coriştilor pentru bunele intenţiuni ce le nutreşte bătrînul colonel, de a fi îndeplinite chiar şi după moartea sa, tot pentru binele şi folosul corului mitropolitan; în cît membrii corului nu doresc alta, de cît, ca dl. Colonel Langa să-şi găsească şi alţi imitatori în dragostea şi felul cum înţelege a aprecia şi a proteja corul Mitropoliei din Iaşi, care este o fală a ţărei.

Membrii corului ne-au declarat apoi că în cor nefiind nici o evreică, după cum afirmă ziarul „Fulgerul". faptul acesta neexact, i'au îndreptăţit a considera de fantasii răutăcioase toate cele publicate asupra corului şi venerabilului lor proteguitor, colonelul Constantin Langa.

❑ D. Const. Climescu, profesor la facultatea de ştiinţe, fost rector al Universităţei, şi-a regulat drepturile la pensie, pe ziua de 1 Aprilie 1909.

❑ Aflăm că ministrul ţărei la Paris va cere guvernului să deschidă un credit de un milion lei pentru clădirea unui palat al legaţiei romîne.

❑ D. Alex. A. Badareu, care se află la Paris, va pleca de acolo, spre a se reîntoarce în ţară, în ziua de 8 Ianuarie, aşa că Luni va fi în Capitală.

❑ *Din sorginte absolut sigură, aflăm că d. Ionel Brătianu a oferit un portofoliu d-lui C. Stere, în vederea reconstituirei ministeriale, ce va avea loc în curînd.*

D. Stere a refuzat să primească a intra în guvern.

Ceia-ce e de mirat nu e refuzul d-lui Stere, ci recomandaţia ce d-sa a făcut'o d-lui Ionel Brătianu.

Preşedintele clubului liberal ieşan a indicat d-lui Brătianu, ca sa încredinţeze portofoliul ce'l oferise d-sale, d-lui... I. G. Duca!

❑ Mîne Marţi 6 Ianuarie au loc la Teatrul Sidoli două reprezentaţii cinematografice. La 3 ore ziua Matineu cu preţurile pe jumătate la toate locurile şi seara reprezentaţie cu preţurile obişnuite. Atît ziua cît şi seara, programul este absolut nou şi cuprinde între altele: Luptele cu Taurii din Nîmes (Sudul Franţei). Numai Sudul Franţei mai păstrează acest sport şi scenele ce le dă cinematograful sunt luptele care au avut loc săptămîna trecută.

Se va desfăşura apoi o pagină glorioasă din Istoria Angliei, Epoca lui Olivier Cromwell (1599—1658), urmînd un mare număr de concedii, de cari abundă programul actual.

Atragem atenţia cetitorilor noştri că Marţi şi Mercuri 7 Ianuarie au loc de asemenea două reprezentaţii, Matineu la 3ore şi seara la 9 ore.

Ultima Oră

Bucureşti, 5 Ianuarie.

Starea d-lui Sturza

Bucureşti.—După o telegramă sosită din Paris starea d-lui Sturza s'ar fi îmbunătăţit simţitor; d-sa a fost internat în sanatoriul doctorului Magnain.

D-na Zoe Sturza a rămas la Paris pentru a îngriji de soţul d-sale.

In vederea alegerei

Bucureşti.—Din Tulcea vine ştirea că în vederea alegerei comunale s'a format o listă în frunte cu d. Sebastian Teodorescu,—aceasta ca o atitudine ostilă contra profectului Atanasiu.

O mărturisire a d-nei Stheinhal.

Paris.—Se zice că doamna Stheinhal ar fi declarat unei femei din închisoare că în adevăr ea e autoarea crimei, care a comis'o în complicitate cu un individ.

Tulburările din Praga

Praga.—Tulburările au reînceput iarăşi aci.

Un grup de studenţi germani eşind pe stradă s'au întîlnit cu un grup de studenţi cehi şi luîndu-se la ceartă au dat naştere la o mare încăierare.

A trebuit să intervie jandarmii, ca să restabilească liniştea.

Criza ministerială în Serbia

Belgrad.—Criza ministerială încă nu s'a terminat.

Din această cauză convocarea Skupcinei a fost amînată pentru 21 Ianuarie.

E vorba ca să se încredinţeze puterea tinerilor radicali.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

Cezar Simionescu
AVOCAT
Str. Sărărie 78

Inainte de a contracta pentru
Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate
Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la
BIROUL TECNIC
din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909
După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de
Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme
Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.
Informaţiuni, Devize şi Explicări
Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la
BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Abonamente de tramvai pentru elevi şi lucrători
Aducem prin aceasta la cunoştinţa tuturora că abonamentele de mai sus, se fac nu numai de la 1 pînă la 30 a fie-cărei luni, ci din ori şi care zi a lunei.
De pildă: un abonament luat în ziua de 20 Ianuarie, va fi valabil pînă la 19 Februarie,
Direcţia tramvaielor electrice

Poftiţi de cumpăraţi noutăţi din toate mărfurile sezonului cu ocazia sărbătorilor
Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi
e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.
In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Dr. Louis Mendel
Specialist în boli de gură şi dinţi.
Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.
A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

INŞTIINŢARE
Cofetăria Franco-Germană
W. DANOEUR & I. STREIT
IAŞI—PIAŢA UNIREI—IAŞI
ŞI FILIALA Str. GOLIA No. 75
Am adus pentru sfintele sărbători, un mare asortiment de bomboane, din cele mai renumite case străine din Viena şi Paris. Bomboane fondante şi chocolăţi pralines, marons confits, lisă, fructi confits.
Primim comenzi pentru nunţi, baluri, banchete, etc., precum şi comenzi pentru provincie.
Cu toată stima
V. Danoeur & I. Streit
foşti elevi a cassei Tuffli

Totd'auna bine încălzit
Atelierul de
Fotografie Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi
Au sosit toate Noutăţile de SEZON:
Mătăsuri, Lenajuri şi Velours
Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra
Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon in toate culorile moderne.
LINGERIE:
Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante.
Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.
Rayoane Speciale
bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.
Taffetasveritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisieră
Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

„O! mumă între mume, regină 'ntre regine,
Va străluci prin veacuri, măreţ, numele Tău,
Icoana bănătăţei s'a faptelor de bine
Prin Tine să se 'nalţe, voit-a Dumnezeu
In „Vatra Luminoasă, Regina Elisaveta"
Zidit-ai spre mărirea-Ţi un monument pios,
O operă măreaţă şi bine-cuvîntată
Ce'n veci va s'oglindească un suflet grandios!
Cînd „Vatra Luminoasă" prin sacra ei menire,
Va fi s'ajungă 'n lume al binelui focar,
Cînd „Vatra" va ajunge prin raze de mărire
Locaş de fericire şi-al muncei sanctuar;
Atunci cu admirare o lume nesfîrşită
Veni-va ca se plece înspre icoana Ta:
Zeiţa bunătăţei, apărurea slăvită,
Cu drept Eternitatea Te va glorifica!"

Biletele norocoase de loterie pentru clasa II-a se găsesc de vînzare la
COLECTURA PRINCIPALA
TH. P. MAXIMOVICI
Agenţia Theatrală „Thalia" Piaţa Unirei

ULTIMELE NOUTAȚI

In lenajuri, mătăsuri și catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale și Reasigurari

IN BUCUREȘTI

Direcțiunea generală : Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localitățile mai principale din țară prin Agenții săi și face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU și EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ȘI ASUPRA **VIEȚEI** *OMENEȘTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial și Maritim

—REPRESENTANȚA GENERALA PENTRU JUDEȚUL ȘI ORAȘUL IAȘI—

Strada Ștefan cel Mare No. 33

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat ruseștĭ)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară

la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

și

Teatru de Varietăți

Prețuri populare

In fiecare Sîmbătă și Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Păcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Voievodului No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinți No. 8 —

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștiincios și mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de catifea la Paltoane și Pardesiuri

Iuștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată țara —

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar cîștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz întreg	Lei 12,00

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicin cel mai Prompt și conștiincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant & Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 624 —Vineri 9 Ianuarie 1909

Opera d-lui Toma Stelian

— Rapoartele Procurorilor Generali Gr. Stefănescu și N. Leonescu —

Am văzut din articolele precedente în liniamente generale, care sunt lipsurile și efectele *„Legei judecătoriilor de ocoale“*, prima operă legislativă a d-lui Toma Stelian. Acei cari au avut ocaziunea de a sta de vorbă cu magistrații, cari aplică această nenorocită lege a d-lui Ministru de Justiție, s'au putut ușor convinge de imposibilitatea practică ce se întimpină zilnic cu ocazia punerei ei în lucrare. De aceia cu drept cuvînt ne întrebăm, referindu-ne la rapoartele d-lor Procurori Generali de București și Iași: cum era posibil, ca abia după cinci luni de aplicare a acestei legi lucrată în pripă și care schimbă radical felul de distribuire a justiției, cum era posibil zicem, ca ea să dea rezultate așa de miraculoase, după cum pretind acești doui magistrați superiori, adulatori inamovibili ai d-lui Ministru de Justiție? Nici chiar d. I. I. Brătianu și socialiștii sei, autorii legilor agrare, cu tot optimismul lor de renovatori ai vieței noastre sociale, nici ei nu au pretenția că *Legea tocmelelor agricole* nu are lipsuri, cusururi și că modificarea ei nu s'ar impune.

D. Toma Stelian nu are însă cel puțin modestia d-lui I. Brătianu, tănărul șef al guvernului actual, și pune pe uneltele sale inamovibile ca să-i facă rapoarte ditirambice cu privire la efectele mirobolante produse de celebra sa lege a judecătorilor ambulanți, abia după *cinci luni*, citiți bine vă rog, *abia după cinci luni de la aplicare!!*

Căci, o lege bună chiar și fără lacunele și defectele legei d-lui Stelian, nu putea să dea rezultate serioase și apreciabile, în acest scurt, foarte scurt interval de timp.

Totuși, iată prin ce fraze și tirade pline de platitudine caută acești doui d-ni Procurori Generali să ne demonstreze imposibilul, adică, că legea judecătoriilor de ocoale a ministrului lor, chiar în acest scurt, extrem de scurt interval de cinci luni, a dat rezultate admirabile, uimitoare, miraculoase, divine chiar!!

Vom începe mai întâi cu raportul d-lui Grigore Stefănescu, Procurorul General al Curței de Apel din București, din Capitala țărei. *„A tout seigneur, tout honneur“!*

De alt-fel, pentru noi, d. Gr. Stefănescu este o veche cunoștință. Am avut ocaziunea a vorbi de d-sa, cînd cu ancheta d-sale de la Teleorman, cu care ocaziune, spre a complace Ministrului și guvernului actual, a făcut scapat pe abuzivul prefect Iarca, care comisese niște îndrăsnețe arestări ilegale, sacrificînd în acelaș timp pe doui magistrați demni și distinși, care'și făcuse datoria. *A priori* deci putem ghici, cam ce anume ar putea spune un ast-fel de magistrat docil și slugă plecată a ministrului, despre opera legislativă a stăpînului seu.

De alt-fel, pe d. Gr. Stefănescu, l'a descris destul de bine și complect colegul seu d. Scarlat Popescu, prim-președintele Curței de Apel din București, care a arătat în mod luminos, că lozinca acestui Procuror General este de a lovi în magistrații demni, spre a complace Ministrului și Prefecților.

E singura dată poate, cînd sunt de acord cu d. Scarlat Popescu.

Iată cum se exprimă acest Procuror General, despre legea Ministrului seu, după cele cinci luni de aplicare: „Țăranii s'au convins că judecătorul venind în contact cu dînșii, „vede și aude păsurile lor; se ia măsuri urgente și eficace pentru înlăturarea relelor de care sufăr; că „legea se aplică de o potrivă atît „pentru ei, cît și pentru proprietar „sau arendaș, pe care *pînă aci* 'l credea pe deasupra legei. Cu toții *în „cor, în toate comunele, mulțumeau cerului*, că această lege i-a scăpat de „greutățile ce întîmpineau cu transportul. Au început *să se închine și „să bine-cuvînteze pe cei ce le-au făcut o „așa lege*, zicînd: dacă n'ar fi fost a„ceastă lege...!!! Inlesnirea cu care „li s'a făcut actele și fără nici o chel„tuială *i-a entuziasmat în așa grad, în „cît la plecarea judecătorului au strigat: „să trăiască ăl d'a făcut legea, vedem și „noi că pă ăsta a brodit'o guvernu*, cu„vinte la care judecătorul le-a răs„puns: voi vorbiți așa, pentru că a-ți „văzut îndată ușurări mari cu această „lege, dar să aveți răbdare, *că o să „vedeți roadele și la cele-lalte legi!!!* In „multe comune locuitorii ascultînd „povețele judecătorului, zic: D-lui e „tatăl nostru!!! Mulțimea proceselor „intentate de cămătarii de tot soiul, „au dispărut ca *prin farmec. Locuitorii „privesc legea ca o salvare!!* Judecătorii „de ocoale, ne aduc la cunoștință că „pretutindeni țaranii i-au primit bine, „cu căldură și încredere, *în unele lo„calități cu entuziasm chiar*, și în cîte-va comune primirea judecătorilor a fost *„o adevărată sărbătoare, făcîndu-le mani„festațiuni!!!*

„Așa în comuna Talea din Prahova „s'a organizat cu ocazia primei des„cinderi a judecătorului *o adevărată „sărbătoare.* Preutul și învățătorul sa„tului, în fața locuitorilor, *au ținut „cuvîntări calde...!!!!* Sătenii apreciază „cu mulțumire foloasele ce decurg „din o așa *lege bine-cuvîntată și con„servă un adevărat cult pentru legiuitorul „care* **le-a dat-o!!!**

Acei cari au avut pacienta să urmărească pînă aci proza plină de înjositoare platitudini a procurorului general din București, poate că nu vor crede ochilor citind extractele reproduse de noi mai sus, neputînd să-și închipue că un magistrat așa de superior, se poate coborî pînă la asemenea adulațiuni nepermise față de ministrul său. Acelora le recomand „Monitorul Oficial“ No. 189 din 20 Noembrie 1908, unde vor găsi negru pe alb înșirarea tuturor acestor laude desgustătoare cu privire la efectul produs de legea d-lui ministru de justiție, în cele *cinci luni* de aplicare.

Aceiași impresie ne produce și raportul procurorului general de Iași, d. N. Leonescu, publicat în „Monitorul Oficial“ No. 213 din 20 Decembrie 1908.

D-sa e ceva mai sobru în înșirarea laudelor, dar scopul urmărit e acelaș: de a tămîia efectul miraculos al operei legislative a d-lui Stelian. In scurt, d-sa arată că „rezultatul aplicărei legei judecătoriilor de ocoale este *considerabil* respectiv de țarani din punctul de vedere material și moral“!!!

A'ți auzit? „Efectul este *considerabil*“ abia după cinci luni de aplicare!! Ce va fi oare după cinci ani?! O adevărată bine-cuvîntare cerească, vorba colegului d-sale de la București! Iar mai departe d. procuror g-ral N. Leonescu continuînd spune:

„A adus o mare înlesnire țărani„lor; profitul *pot zice social*, este mult „mai mare. Țăranul nu mai perde „dreptatea. *Țăranul a început a se convinge că dreptatea se dă aceluia care o „are și nu unei anumite clase de oa„meni“!!!* Dobîndirea încrederei țara„nului în justiția țărei este un mare „bine social“!!!

Credem și noi aceasta, dar am întreba pe d. procuror general N. Leonescu: oare pînă acuma, adică pînă la aplicarea timp de cinci luni a legei d-lui Stelian, țăranii perdeau dreptatea, și ea nu să dădea aceluia care o are, ci numai unei anumite clase sociale? Cum? Oare foastele judecătorii și tribunale și curțile, care pînă acum judecau pe țărani, ele oare le dădeau dreptatea mai drămuită de cît le-o dă azi ambulanții d-lui Stelian? Nu vedeți d-le procuror general, că voind a adula pe ministru și opera lui, a'ți adus cel mai sîngeros ultraj colegilor d-voastră din tribunal și curte, care au împărțit pînă acum dreptatea la țărani? Căci după cum rezultă din raportul dv., abea astă-zi, după aplicarea legei d-lui Stelian, țaranii au ajuns și ei să-și capete dreptatea!

Mă opresc aci. Sunt de ajuns cred, citatele de mai sus, pentru a lămuri ceia ce aveam de demonstrat, că rapoartele d-lor procurori generali din București și Iași cu privire la aplicarea legei justiției rurale a d-lui Toma Stelian, nu sunt opera unor magistrați care au voit să constate adevărul, ci opera unor adulatori ai ministrului și a lucrărei sale legislative.

E trist, din partea unor inamovibili.

Lascar Antoniu

„Armonia Liberală“

Șefia partidului liberal este desigur chestiunea cea mare care agită pe partidul liberal din întreaga țară. Rezolvirea însă a acestei chestiuni, de un interes atît de grabnic, pentru liniștirea spiritelor liberale, profund tulburate, va aduce cu siguranță o dihonie mai pronunțată mai adîncă în rîndurile partidului de la cîrmă.

Dacă pînă acum antagonizmul dintre vechile cadre și grupul generoșilor nu a luat o întorsătură mai acută, și dacă n'a produs încă de cît mici dizidențe, aceasta din cauza personalității d-lui D. A. Sturdza, șeful partidului și al guvernului, care a avut ghibăcia de a menține pe cît posibil echilibrul între forțele antagonice din partid.

Situația însă s'a schimbat acum cu desăvîrșire. Șeful guvernului este astă-zi d Ionel Brătianu, tocmai persoana din cauza căreia se iscară nemulțumirile și dizidențele. Și cînd d. Brătianu, lucrînd cu partizanii săi în culise, pentru a căpăta și șefia partidului, negreșit, că vechile cadre, și mai ales acei liberali, cari au mai multe drepturi de cît d. Ionel Brătianu nu vor sta cu mîinile în sîn.

Așa se și explică pentru ce, apelului secret, pe care l-a făcut d. Ionel Brătianu șefilor de cluburi din provincii, nu s'a răspuns după cum se aștepta d-sa. Afară de vre-o 2—3 cluburi, printre cari s'a ilustrat clubul d-lui Stere, celelalte toate au răspuns cu tăcerea. Șefia d lui Ionel Brătianu este, după cum se vede, contestată cu tăcerea majorității.

Explicarea acestui fapt însă, ne o dă acțiunea, tot atît de secretă a d-lui Spiru Haret, care—firește—nu poate vedea cu ochi buni eventuala șefie a d-lui I. Brătianu,—întru cît aceasta ar însemna încălcarea drepturilor sale.

In această luptă surdă și secretă constă acum armonia liberală. *Cu ocazia congresului ce se va ține, în vederea alegerei șefului, această* armonie *se va vădi și mai bine, dînd prilej tuturor patimilor să izbucnească.*

Vom vedea.

Id.

CATE VA NOTE

Cunoscutul și mult popularul chimist ieșan d. Corneliu Șumuleanu, care s'a ilustrat atîta în turneul sau umoristic pe la București și Vaslui, a vrut să facă —cu ocazia anului 1909—un mare și frumos cadou științii.

Aplicînd servitoarei sale o serie de contacte electro magnetice bine simțite pe tot trupul, a căutat să-și dea seamă de reacția ce se va produce. Dar inculta și egoista servitoare, nepricepînd marile și frumoasele intențiuni ale stăpînului ei, a reacționat ea însă-și prin o plîngere la parchet. (Nu înțălegem ce amestec poate avea parchetul într'o chestiune de știință pură).

Precipitatul îl va stabili judecătorul Ocolului I, care a fost sezisat spre a se pronunța asupra marilor aptitudini chimice ale d-lui Șumuleanu.

Ce înseamnă să trăești în țara lui ...Hübsch! Parchetul și judecătorul să decidă asupra calităților unui așa de savant profesor! Mitică, desigur că ar fi fost mai aproape de soluțiunea cea adevărată. El ar fi propus încaltea o comisiune de medici.

Chestii politice

In preajma congresului liberal

Duminică 11 Ianuarie se întrunește la București, în sala Edison, marele congres liberal:

Guvernul de azi cu membrii săi, parlamentul întreg cu deputații și senatorii și toate cluburile politice liberale din județe prin delegații lor vor asista la acest mare congres.

Cărți personale de intrare; poliție sanitară politică pentru a se petrece totul în liniște, și congresul va lua sfîrșit.

Ionel Brăteanu va fi ratificat șef al partidului, după ce se va ceti prohodul de viu al înmormîntării politice a fostului șef al partidului, d. D. A. Sturza.

In grea atmosferă politică se întrunește acest congres!

Intăiu un congres politic de ratificare la șefie nu se face fiind la putere. Singură puterea e un motiv de presiune politică și de nedestoinică alegere.

Așa, iată un fapt, demn de remarcat. Nu în toate județele sunt cluburi politice liberale, cum e la Fălciu, unde administrația d-lui dr. N. Lupu a rupt pe liberali în 4. Nefiind cluburi comitetul central din București s'a adresat prefectului în persoană. Acesta ca urmare a convocat pe deputați și senatori la prefectură. La apelul prefectului n'au răspuns de cît 2 deputați: Ir. Gheorghiu și Leonida Costantin, iar ceilalți au lipsit de la invitare.

Din cei prezenți unul a luat la refec pe prefect că rău a procedat, de i-a convocat la prefectură și că în ceia ce privește delegația, nu se pot trimete funcționari administrativi, ori cît de liberali ar fi ei în credințele lor.

In adevăr prefectul alesese în delegație 4 funcționari: medicul primar, un medic de plasă și 2 administratori de plasă, lucru ne mai pomenit până acum în luptele noastre politice.

Prefectul s'a mulțumit cu admonestarea și dacă n'ar fi fost prefect, ci simplu doctor de sigur că nimene nu l'ar fi băgat în samă.

Deci, ca la Huși, pleacă la congres lumea liberală nu într'un gînd, nici cu o inimă, ci cu hotărîrea de a înghiți o situație, căci asa e dat partidului liberal să înghită șefia d-lui Ionel Brăteanu pentru a îndura mai apoi toate urmările unei asemenea șefii impuse cu raport și decret regal și ratificată prin presiune politică din cauza ființării la putere.

Va fi frumos după congres, căci parada congresului nu ne interesază.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

CONCERTUL ORBILOR

Cînd se ridică, pentru întăia dată cortina și se putu vedea, așezați în ordine și cu o religioasă tăcere, grupul orbilor cîntăreți, trecu în rîndurile spectatorilor un fior de emoțiune. Se simțea că, colo pe scenă, e o lume alta, cu totul diferită de lumea tuturor celorlalți, o lume de întuneric, o lume în care domnește numai noaptea, o noapte nesfîrșită, eternă, o noapte fără de speranță și fără de remediu.

Pînă să-i audă, publicul se preocupa de sigur, de interesul sufletesc, social al acelor nenorociți și în mintea fiecăruia răsărea întrebarea: ce s'o fi petrecînd oare în gîndul, în inima, în simțirea fiecăruia din ei? Ce-și vor fi închipuind oare *ei* despre *noi*, ceștia cari stăm dincoace de rampa scenei, despre noi cari am venit să-i *vedem* pe dînșii cari nu văd nimic din ce se întîmplă în jurul lor, cari nu cunosc nimic din ce se petrece și cărora nu le spune nimic nici frumusețea sălii, nici lumina feerică, nici figurile frumoase care împodobesc lojile în onoarea Inaltei și generoasei protectoare a acestor nenorocite ființe?

...Dar reflecțiile nu durează mult. Toată sala, în picioare, ascultă și salută „Imnul Regal“ cu care excelenta orchestră deschide programul concertului. Excelentă, în adevăr și fără nici o exagerare. Toate bucățile, de la cea dintăiu până la cea din urmă, sunt executate cu desăvîrșire și impresionează adînc prin frumusețe ca și prin varietatea lor.

Iar ceea ce surprinde și încîntă mai cu seamă este constatarea că acest bogat concert dovedește în afară de calitățile muzicale ale tuturor cîntăreților, o extraordinară cantitate de muncă și răbdare din partea profesorului și din partea elevilor cari sunt nevoiți să învețe fără a vedea notele.

...Răbdare! Da, ei au destulă răbdare, sărmanii! In viața lor fără lumină, în traiul lor fără liman, ei găsesc exemplul cel mai suprem de resemnare și de răbdare, după cum găsesc și cele mai înalte însușiri de luare aminte și de pricepere. In locul acelui simț esențial care le lipsește—vederea—ei au pe celelalte mai dezvoltate: al auzului, al pipăitului. Iar atențiunea concentrată la maximum preface uneori întunericul într'o strălucire, tăcerea într'o armonie gîndirea într'o viziune clară... Și întocmai cum micul Petrus în superba nuvelă psihologică a lui Korolenko, „Muzicantul orb“ asigură pe mama sa că a văzut un vis, că în acel vis a văzut-o pe ea și ceilalți care i sunt dragi, tot astfeliu și nenorociții aceștia, sub imperiul farmecului, a liniștei, a bunei stări ce li s'a creat în pacinica „Vatră Luminoasă“ ar putea asigura pe Mama lor iubitoare,—Carmen Sylva—că în anumite momente *au văzut* mulțumirea și frumusețea vieței, ei pentru cari orice nădejde de vedere e stînsă pentru veci-nicie.

De aceea în toată acea frumoasă seară de cîntec, de expanziune, de sociabilitate, se întrezărea ca un imn de slavă pentru duioasa și marea lor protectoare care a înțeles mai mult ca oricine abisul nenorocirii lor și a reușit să le ușureze amărăciunea, să le îndulcească suferințele.

Rodion.

Revoluționar și spion

Un fost șef socialist.—In solda poliției.—Tradarea descoperită.—De la bănuială la convingere.—Revoluționarii își condamnă „șeful“.

Jurnalele pariziane ne aduc știrea că în sinul partidului revoluționar rus ai cărui șefi trăiesc la Paris se petrec de cîtva timp evenimente menite a mai revoluționa organizația partidului.

Se știe că în Rusia există mai multe partide socialiste cu programe și idei deosebite; între aceste partide rolul preponderent pare a-l fi avut în timpul din urmă organizația care întrebuința teroarea ca mijloc de luptă. Unul din șefii organizației revoluționare, Eugen Filipovici Azew care locuia de cîtva timp la Paris, fu citat înaintea comitetului central revoluționar din capitala Franței. Azew însă nu se prezintă.

Comitetul revoluționar pronunță atunci condamnarea lui Azew și publică următorul manifest către partidul socialist revoluționar: „Comitetul central al partidului aduce la cunoștința tovarășilor că Inginerul Eugen Filipovici Azew în vrîstă de 38 ani, cunoscut sub numele de Legros, Ivan Necolaevici, Valentin Cuzmici, membru al partidului socialist revoluționar de la înființarea lui, ales în repetate rînduri în comitetul central al partidului, a fost dovedit ca fiind în legături cu poliția rusească și ca exercitînd meseria de agent provocator. Azew care a fugit înainte de pronunțarea condamnării lui, trebue să fie privit ca foarte periculos existenței partidului.

*

Azew a fost unul din șefii cei mai cunoscuți ai partidului socialist revoluționar din Rusia. Acuzatorii lui, au susținut înaintea comitetului central, că Azew era în solda poliției rusești încă din anul 1900 și că primea anual 14 mii de ruble adică 37 mii lei. Primele bănueli asupra trădării sale s'ar fi aratat prin 1906. Cu toate acestea, lui i se datorește organizarea mai tuturor atentatelor teroriste, comise în timpul din urmă, afară de acele contra lui Stolipin și a prințului Obolensky. Printre cele mai însemnate *„lovituri“* ale lui Azew se numără atentatul contra ministrului de interne Plehwe, a marelui duce Sergius și contra guvernatorului din Ufa, Bogdanovici.

Ziarele franceze dau oarecari detalii asupra activității revoluționare a lui Azew și anunță că se vor face în Duma rusească, senzaționale destăinuiri în această privință.

*

In 1906, Azew fu denunțat de către un membru al poliției din Varșovia anume Bakai, că ar fi exercitînd meseria de șpion polițienesc. Se susține că poliția ar fi dat lui Azew împuternicirea de a comite atentatele pe care le va crede el de cuviință. Erau scoși din cauză numai Țarul, familia imperială și miniștrii din Petersburg.

In ce privește Moscova, după afirmările lui Bakai, autorizația lui Azew suna: „In Moscova poți culca la pămînt pe toată lumea“. Se crede că poliția secretă din Moscova ar fi fost inștiințată prin mijlocirea lui Azew de atentatul contra marelui duce Sergius. Cu toate acestea, poliția n'a vroit—sau n'a putut să-l împiedice.

Interesante amănunte asupra modului cum s'a descoperit trădarea lui Azew, ne dă și ziarul „Humanite“. Cel dintîiu care a dat strigătul de alarmă a fost Burțew, un revoluționar. Acesta însă nu numai că nu fu crezut, dar fu oprit sub pedeapsă de moarte de a-l denunța.— Mai tîrziu, însă-și poliția rusească, căreia îi devenise foarte incomod, de altfel, neputînd scăpa de el, îl denunță tovarășilor sei. Auzind despre aceasta, Azew plecă la München ca să se restabilească. Tovarășii săi însă, cari îl urmăreau, aflară că a plecat la Petersburg pentru a se pune sub scutul șefului poliței secrete, unde se află și astăzi.

*

Asupra atentatului contra lui Plehwe, află „Humanite“ următoarele: Acest atentat ar fi fost comis de Azew în urma îndemnului unui subaltern al ministrului de interne, șeful poliției din Petersburg.

Acesta din urmă, căzut în disgrație pe urma unei anchete ce nu fusese făcută pe placul șefului seu, caută să se răzbune, punînd la cale pe Azew să comită atentatul.

„Opinia“ în provincie

DIN VASLUI

Din tabăra liberală.—Vasluiul ocupă locul de frunte între orașele în care liberalii se găsesc în adevărată descompunere.

Aci, după cum se știe, liberalii sunt grupați în două tabere; una condusă de d. Neron Lupașcu și alta condusă de un comitet de 3, compus din d-nii: P. V. Irimiade, Octav Dimitriu și Ion Bușilă.

Lupta fățișă ce se dă între aceste două tabere, a adus pe bieții liberali vasluenii într'o complectă zăpăceală.

Așa, bună-oară, în timp ce d. Neron Lupașcu face o convocare a membrilor, în vederea congresului de la București, comitetul celor 3 lansează o altă convocare, cu totul contrarie celei dintâi.

Iată convocarea lansată de d. Neron Lupașcu:

Domnule Membru,

In considerațiune că pentru ziua de 11 a curentei este o mare întrunire a partidului liberal în Capitală, veți cunoaște că termenul pentru convocarea noastră se fixează la 10 ale lunei curentei ziua Sîmbătă, în loc de 11, după cum s'a făcut cunoscut prin invitația de la 2 Ianuarie, rugîndu-vă cu toată insistența a vă prezenta.

Condițiunile sunt aceleași din invitația anterioară.

Primiți vă rog asigurarea considerației mele.

Președinte, *N. Lupașcu.*

In prima invitație pe care o făcuse d. Neron Lupașcu, se adăogase că membrii care nu sunt la curent cu cotizațiile, nu vor avea vot deliberativ.

Pe de altă parte, comitetul celor 3 a lansat următoarea invitație:

Domnul meu,

Cunoașteți că în Octombrie anul trecut 1908, Adunarea generală a Membrilor Clubului național-liberal din Vaslui a ales din sînul său un Comitet executiv compus din 15 Membri, iar pe 3 dintre acești Membri i-au desemnat cu îndeplinirea sarcinei de Președinte, hotărînd atunci și alte chestiuni la ordinea zilei.

Această decisiune a adunărei generale, deși definitivă, fiind dată cu mare majoritate a Membrilor Clubului, totuși d. N. Lupașcu, unul dintre membrii aleși în comitetul executiv, care nu figurează în delegațiunea de 3 a membrilor însărcinați cu îndeplinirea funcțiunei Prezidențiale, ne vroind ca să ție samă de aratata decisiune a adunărei generale—decisiune care pentru d-sa *și partizanii săi din minoritate,* nu ar exista—și crezîndu-se încă Președinte al Clubului, și-a permis a convoca adunarea generală a Clubului pentru ziua de 10 Ianuarie c., ceea ce constitue din partea d-sale o uzurpare a dreptului de inițiativă rezervat de statute numai Președintelui ales. In cazul nostru comitetului de 3 membri care represintă pe președinte în baza votului Adunărei de la 8 Octombrie 1908.

In vederea acestora vă rugăm cu insistență ca înainte de 10 Ianuarie adică la 9 Ianuarie curent să bine voiți a veni la Vaslui pentru a ne consfătui asupra chestiunei.

(ss) *P. V. Irimiade, Octav Dimitriu, Ioan Bușilă.*

Frumoasă armonie liberală!

Coresp.

*

DIN HUȘI

Serata de la clubul intim.—In orașul Huși s'a înființat în toamna anului 1908 un club intim, rupt din vechiul club. Președinte al noului club a fost ales dl. D. P. Andreescu, avocat fost primar și deputat. Acest club numără peste 100 membri și e instalat în noile clădiri ale d-lui I. Corivan, administratorul financiar. Fără culoare politică, găsim între membrii clubului reprezentante din toate partidele, scopul principal fiind *distracțiunea.*

Pentru sara de 3 Ianuar 1909 s'a dat prima serată cu dans. Iată în ce accente de lirism local ne descrie corespondentul nostru această primă serată:

In atmosfera de delicii care îmbată toată făptura omenească de sigur că trebue și dulcele repercurtări ale undelor unor refremuri de melodie, cînd toți ne înviorăm, cînd toți ca unul și unul ca toți ne'ridicăm capetele, ne descrețim frunțele și uitînd luăm poziția pe care o indică dulcele momente de adevarată petrecere intimă; toți într'un așa elan legănîndu-ne visători la reflexul becurilor ne continuăm fără preget petrecerea pînă la ziua albă.

Apogeul de admirație se atinge la Contre-dans, cînd gingașe perechi sub comanda d-lui Marcel Dahon, lunesă ușor și lin dînd loc la o priveliște, pe care nu o poți simți și nu o poți admira, ori unde și ori cînd.

Dintre distinse doamne remarc pe d-nele: I. M. Gavrilescu presed. de trib., Gheorghe Berea, Irimia Gheorghiu, Elenuța Gociu, Maria Talmaciu, Mitică Rallea jude-instructor, Euterp Gociu prea elegantă pentru a resista admirațiilor unanime, Margareta F. Popov adevarată Mademoselle de Marșan par Charles Nodiei, Rucsanda Popovici, Grigore Many gingășie și bunătate, Locot. Cordescu, Locot. Anastasiu, Niculescu, Theodorescu, Bogdan, Medic veterinar Ionescu etc...

Domnișoarele: Andrée și Marthe Mortier, Anette Popescu, Mița și Elise Ralle d-ra Popovici, Aurica Ralle, d-ra Vîntu etc. etc.

Domnii: Gavrilescu, Mitică Andriescu, Irimia Gheorghiu, Gheorghe Berea, Mitică Ralea, Alfred și Tecuță Gociu, Gh. Andriescu, Căpitan P. Popescu, Gr. Manea, Ionel Dobrianu, L. Noianovici, Al. Rîșcanu, Th. Ionescu procuror, căpitan Buznea, locotinent Popovici, Cruțescu, Anastasiu, Al. Boldescu, Paveluță Popov, Georgică Berea, Vasilică și Jenică Mitashi, etc.

— Nota unei perfecte armonii și al unui duice acord—ideal de altmintrelea în straturile tuturor cercurilor distinse; de sigur a strălucit pentru toți invitații, cu ocazia primei serate dansante dată de către comitetul Intimului Club „Huși“ în seara zilei de 3 Ianuarie 1909.

Gentileța și activitatea febrilă desfășurată de către președintele clubului d. Mitică Andriescu pe de o parte,—secondat în întregul aranjament al seratei, de către domnii Gheorghe Berea și Irimia Gheorghiu, ne-au făcut să asistăm la o serată pe care foarte de demult societatea Hușană nu a simțit-o, ne-au făcut să ne uităm un moment de orice și să ne ridicăm în lumea visurilor ideale.

Corespondent

Litere-Științe-Arte

O aniversare.—Astă-zi se împlinește primul an de la moartea lui Ronetti Roman. S'a vorbit și se va vorbi încă despre valoarea operei lui ziaristice și dramatice literare; s'au exprimat regrete pentru lucrările lui, rămase neterminate; dar a fost cu deosebire adîncă părerea de rău pentru dispariția omului bun, blînd și de un caracter ales, afabil, cult și prietenos, incapabil de o vorbă rea, ca și de o faptă rea.

Scriitorul a murit, dar opera a rămas. Teatrul Național din București joacă la intervale mici puternica dramă „Manasse“, care captivează încă mințile tuturor, prin claritatea cu care pune și înlănțuie una din cele mai complexe probleme literare. Iubitorii de literatură așteaptă o edițiune îngrijită a scrierilor, aproape toate epuizate astă-zi. Aceasta ar asigura pentru totdeauna admirația cuvenită puternicului scriitor și ar înlesni generațiunii de astă-zi să cunoască captivantul poem „Radu“, devenit cu totul rar, chiar pentru bibliofili, poemul pe care generația de eri îl recita cu duioșie și în care poetul pare a-și fi scris propriul epitaf:

...Și cînd o-i ști că-i Radu, ce cerul și pămîntul
Și tot ce-i bun și mare în suflet cuprindea,
Și 'n urmă ca făclia pe care-o stinge vîntul
In floarea vrîstei sale d'odată se stingea.....

*

In legătură cu rîndurile de mai sus amintim că „Manasse“ se joacă la teatrul național în seara de 31 Ianuarie în beneficiul artistului I. Mortun, cu d. Gh. Cîrjă în rolul creat de d-sa, al bătrînului „Manasse“.

*

La 27 Ianuarie are loc reprezentația de retragere din teatru a d-lui P. S. Alexandrescu.

Un program foarte interesant va permite veteranului artist să apară pentru ultima dată în unele creațiuni ale sale.

*

Artistul C. B. Penel care a petrecut cîtva timp în orasul nostru s'a reîntors în Capitală unde va urma cura d-nului profesor Marinescu încă timp de cîte-va săptămîni.

*

A apărut No. 22 din „Viața Nouă“ de sub direcția d-lui Ovid Densușeanu cu următorul sumar:

Ovid Densușianu, Ce cerem zilei de mîne. M. Cruceanu, Poemele oglinzilor. C. Damianovici, Nuvela isterică în literatura noastră—N. Gane. P. Păltănea, Din E. Poe—Ea doarme. ***, Păreri asupra artei—Ruskin. E. Slătineanu, Trei remele albe. S. Bascovici, In turnurile 'nsîngerate. Din mișcarea intelectuală. Dicționarul ilustrat «Socec»: Dicționar general al limbei romîne de Candrea și Densușianu. M. Eminescu „Poesii“ publ. de I. Scurtu. Din străinătate.

*

Intr'un articol istoric asupra d-lui Sp. Haret, revista locală „Cultura romînă“ scrie: «Cărmuitorii criminali n'au mai voit să verse nici o picătură de sînge (în timpul răsoalelor Nota red.) și atunci a venit la *crimă* d. Haret...»

Probabil c'a venit la... cîrmă, dar eroarea de tipar nu e rea.

Același număr din revistă anunță apariția volumului „Spiritul critic“ de G. Herculeanu. Iată-l pe d. Ibrăileanu, mitologizat!

*

A apărut de sub presă No. 12 al revistei „Viața Romînească“. Vom arata sumarul într'un număr viitor.

*

A apărut „Cultura Romînă“ de sub direcția d-lui I. Găvănescu, anul V No. 2, pe Decembrie 1908.

*

In ziua de 19 Ianuarie—stil nou—s'au împlinit 100 de ani de la nașterea lui Edgar Allan Poe, cel mai mare scriitor american, de origine pur americană și a cărui influență literară s'a resimțit în toată lumea.

*

In seara de Mercuri 14 Ianuar 1909, va avea loc, «Concertul Vocal» al micei Annie Iasskaia în etate de 11 ani, fenomenală artistă foarte mult apreciată la audițiunile M. S. Reginei. Inscrierile la Agenția Carmen-Sylva (Librăria Iliescu, Grossu & Co.)

Informații

❑ Directorul „Vetrei Luminoase“ d. R. Monske a fost alaltăieri în Iași spre a supraveghia lucrările pentru primul concert al orbilor.

D-sa s'a reîntors în București. Concertul și matineul „Vetrei“ au produs un venit net de aproape 2000 lei.

❑ Dl. Ștefan Străchinariu a demisionat din postul de învățător de la școala din Horodiștea, jud. Iași, fiind trecut în serviciul c. f. r.

❑ Examenul de capacitate pentru croitorie, s'a amînat pentru ziua de 1 Februarie a. c.

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocați cu începere de astă-zi Joi 8 Ianuarie în ședință ordinară.

❑ In cursul lunei aceștia va avea loc în sala conservatorului o producțiune organizată de elevii clasei de declamație, în scopul de a strînge o sumă cu care să se plătească taxele elevilor saraci.

❑ D. Dim. Sachelarescu, inspector școlar a plecat alaltă eri la București, pentru a lua parte la consfătuirea tuturor inspectorilor școlari ai învățămîntului primar, ce are loc astăzi la ministerul cultelor.

❑ Conferințele controlorilor și inspectorilor băncilor populare se vor începe Luni 12 Ianuarie a. c.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar a primit zilele trecute buletinul oficial cu privire la mersul holerei în Rusia.

Din acest buletin rezultă că holera mai bîntuie în un mic număr de guvernăminte; dar că epidemia a scăzut în mod simțitor.

❑ Examenul oral pentru judecători de ocol se va ținea la Universitatea din Capitală în zilele de 12 — 13 Ianuarie a. c.

❑ După cum am anunțat, examenul de definitivat al învățătorilor se va începe la 1 Martie a. c.

Din județul nostru se vor prezenta la acest examen următorii învățători: Ostavian Bart din Băiceni-Cîrjoaia, Elena Ionescu din Bucium, Gavril Mihailescu din Horlești, Augustina Grigoriu din Vlădiceni, Mihai Damir din Tetoești și Ioan Corlat din Borșa.

❑ Revizoratul școlar al județului a dat o circulară diriginților școalelor rurale și urbane, prin care le pune în vedere să ia înțălegere cu autoritățile civile și militare în vederea sărbătorilor ce se vor organiza cu ocazia aniversării a 50 ani de la unirea principatelor (24 Ianuarie).

❑ Un mare incendiu s'a declarat alaltăeri seara pe la orele 6, în strada Veche, la casele cu No. 18, locuite de Leiba Iosupovici.

Focul alimentat de vînt, după ce a distrus aproape întreaga clădire, s'a transmis la casele cu trei staje, cu No. 16 din acea stradă, proprietatea d-lui Motăș din Vaslui.

Cu foarte mare greutate focul a putut fi localizat de pompieri abia noaptea la orele 11.

Se presupune că focul a fost pus. Pagubele cauzate sunt mari.

S'au făcut cîte-va arestări.

❑ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, locțiitorul de Mitropolit, a făcut eri mai multe vizite pe la persoanele marcante din localitate.

❑ Din cauza gerului teribil care domnește de două zile, trenurile sosesc cu foarte mari întârzieri.

Trenurile de Pașcani au avut aseară întîrzieri de cîteva ore.

Acceleratul de București a venit azi dimineață cu o întârziere de 3 ore.

❑ Alaltaeri pe drumul ce duce la Slănic, nu departe de Trg.-Ocna, s'a prăbușit o stîncă enormă din munți.

Din această cauză circulația a fost întreruptă pînă a doua zi dimineață.

Din fericire n'a fost nici un accident.

❑ De alaltă-eri epitropii casei sf. Spiridon au început să lucreze la întocmirea budgetului epitropiei pe viitorul an financiar.

❑ In ziua de 17 Ianuarie sărbătoarea sfîntului Antonie cel Mare,—se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei „Vulpe“ din strada Sărărie.

A doua zi, 18 Ianuarie, se va oficia hramul bisericei Sf. Atanasie și Chiril, din strada cu acelaș nume, filiala bisericei „Vulpe“.

❑ Astă-zi s'au redeschis cursurile tuturor școalelor primare și secondare din localitate.

❑ Astă seară în sala teatrului Sidoli are loc una din cele mai splendide serate cinematografice din cîte s'au dat în cursul acestei stagiuni.

Adevărate surprize, foarte plăcute, sau pregătit pentru numerosul public care va lua parte la marea serată de beneficiu, cu un program nu numai nou dar și senzațional.

Prețurile obișnuite. Biletele vîndute în beneficiul școalei „Junimea“ pentru 3 Decembrie sunt valabile.

❑ Mîine seară, 9 Ianuarie, debutează trupa vieneză de operete cu „Liebeswalzer“ delicioasa operetă.

E destul să amintim că autorul ei este compozitorul Ziehrer, autorul „Vagabonzilor“. Sala va fi plină și încîntată.

❑ Sîmbătă seara va avea loc la societatea de gimnastică, sport și muzică, obișnuita serată dansantă săptămînală.

❑ D. Gh. Ghițescu, controlor la tramvai, a reclamat autorităților că vecinul său Kohanic, care e într'o veche dușmănie cu el, i-a otrăvit 11 rîmători, dîndu-le sticlă pisată cu sublimat cosoriv; din acestia 6 au murit imediat.

D. dr. Buzenchi făcînd operație rîmătorilor, a constatat că reclamația d-lui Ghițescu era justă.

DIVERSE

— **Balul comercianților.**—Marți seara a avut loc la teatrul Sidoli balul societății comercianților romîni, sub patronagiul domnului Xenofon Eraclide, ajutor de primar.

La ora 11 jum. s'a început balul, cînd au sosit și d-nii X. Eraclide, Gh. Mărzescu, deputat, At. At. Gheorghiu, deputat și Netter advocat al statului, luînd loc în loja pregătită la acest scop.

Comitetul societății a oferit un frumos buchet de flori naturale domnului X. Eraclide.

D. Spiridon Irimescu, președintele societății mulțumește d-lui Eraclide pentru că a primit patronarea petrecerei societății comercianților romîni, și-l asigură de recunoștința sa.

Respunde d. Eraclide spunînd că i-a făcut plăcere cinstea făcută de comercianți și nu are de cît să le mulțumească.

D. N. V. Ștefăniu, vice-președintele societății, zice că scoborîrea fruntașilor partidelor politice în mijlocul claselor producătoare cum sunt comercianții și meseriașii are o mare înrîurire morală asupra acestora și numai așa le vor putea cunoaște nevoile sociale de care sufăr pentru a li se putea aduce oare cari îmbunătățiri în situația lor.

Mai vorbesc d-nii At. Gheorghiu, Gh. Mîrzescu și Netter arătînd importanța comerțului și nevoia de a fi susținut.

După terminarea cuvîntărilor cari au avut loc în lojă în fața comitetului societății și a fruntașilor comercianți s'a servit șampanie.

La ora 3 jum. s'a ales regina balului d-ra Cristescu.

Balului s'a terminat la ora 5 jumătate ziua.

— Serbarea Bobotezei s'a oficiat cu o deosebită solemnitate la Mitropolie.

Serviciul divin și sfințirea apei s'a făcut de către P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, locțiitor de Mitropolit, asistat de întregul cler al Mitropoliei, și acompaniat de excelentul cor mitropolitan, de sub conducerea domnului Dim. Dimitriu.

Cînd corul a intonat „In Iordan botezîndu-te“, de pe dealul Galatei s'au dat salve de tunuri.

Au luat parte toate autoritățile civile și militare.

La urmă, d. general Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, a primit defilarea trupelor.

— Eri a avut loc botezul micuțului Gabriel, fiul d-nei și d-lui Martin Bucholzer.

Să le trăiască.

Traficul conștiinței, negoțul influenței

Una din tristețele oamenilor de vrîsta mea este de a constata cît de mult s'a mărit rolul argintului în culisele politicei într'un timp de abia o treime de secol.

Politica a devenit o manifestare suspectă, unde atît alegatorii cît și aleșii muncesc reciproc a se conrupe.

Unii pentru bani își vînd conștiința, ceilalți prin bani își vînd influența, așa că au alte legături de cît acea de simpli sectari, au o comună pasiune de cîștig.

Aceasta e devisa politicianilor de astăzi. Cine voește să picteze un viu tablou, politica celor din urmă ani, va avea ca subiect un frumos grup simbolic. Această existență prozaică, cu sufletul materializat și spiritul neemancipat, fiindcă argintul nu-i un instrument de libertate, tae din rădăcină acea floare supremă de civilizație, numită poezia virtuții.

Cît de melancolică devine atențiunea cînd urmărește viața țărei în aceste timpuri și cît de mult alterează curiozitatea morală cînd vezi lumea închisă în un fenomen atît de izolat!

Evoluția este o atitudine socială prin excelență, dar cercetînd'o și supunînd'o la contra-probă, ce valoare are și ce servicii ne-a dat, sau ar putea să dea sub punctul de vedere moral?

Am fost prea severi pentru trecut și prea indulgenți pentru prezent.

Faptele morale sunt aspectul particular al faptelor sociale, care deșteaptă în mișcarea obiceiurilor mersul drept în progresul legislațiunilor.

Statul e un magistrat însărcinat de a administra justiția, dar cînd joacă rolul și în evoluțiune cu o indiferență de mumă și devine o presiune socială, atunci trebue să-i restrîngem din ce în ce mai mult funcțiunile creerului social.

Extenziunea atribuțiunilor statului trebue limitată, căci a întinde sfera de acțiune este a'i mări dreptul de putere, a-i mări la infinit domeniul conrupțiunei administrative cu cîmpul exploatărei politice ce reprezintă și viețuește prin el.

Guvernul nu-i o ființă infailibilă, incoruptibilă; statul este representat de oameni în carne și oase, supuși la toate pasiunile și toate lăcomiile care adesea nu caută puterea de cît spre a'și satisface interesul, ambițiunile și ura. Statul sau guvernul e tot una, statul e în practică partidul de la putere, iar mîntuirea nu poate să ne vie de la el, ci noi suntem datori a'l scapa.

Cînd puterea executivă este sub jugul puterei legislative, atunci în această amestecătură de două puteri, adevărata libertate dispare, fiindcă nu poate fi nici libertate nici siguranță dacă aceleași puteri, cari fac legi sunt însărcinate a le aplica.

In loc de a face legi în vederea trebuințelor generale și pentru considerație de oare care durată, le fac sau le revocă în vederea unor trebuinți particulare. Am zis le fac cînd sunt comode pentru ai noștri și le revocă dacă ele îi indispun sau îi jenează tot pe ai noștri.

Instituțiile politice nu sunt prin ele înșe-le nici bune, nici rele și nu au valoarea lor de cît prin modul cum sunt aplicate, dar se cuvine să nu fie atît de rău combinate în cît nici prudența, nici arta să nu le poată îndrepta lipsurile.

Aceste reflexiuni mi-au fost sugerate prin seria apreciațiunilor, adesea contradictorii, ce s'au succedat în conduita politicianilor noștri.

Răul este în noi și nu poate fi vindecat prin remedii exterioare, el nu ne'a venit din afară ca un product exotic, ca o marfă de rasă străină, ci e holera noastră, născută spontaneu la noi și devenită endemică în Occident.

Pentru a ne apara puțin n'avem nevoe să stabilim lazarete la frontierele noastre sau leprozerii la porțile orașelor. Răul, după cum am zis, e în noi, el e organic și ține de vrîsta noastră, de regimul nostru social, de toate condițiile noastre de existență.

Avem nevoe de oameni liberi scutiți de preocupațiuni mercantile, care se opun la practica virtuții, pentru că goana după cîștig, împedică achiziționile înțelepciunei. Dar se pune întrebarea: cu cine mai remînem?

Sufletele sunt cuprinse de acea sete arzătoare, sete diabolică a argintului, ideia că fericirea atîrnă de bogăție și că averea e scopul vieței, pentru că a fi bogat e cea dintâiu dorință a omului modern.

Bogăția, fie ea adunată în mod necinstit sau administrată în mon prudent de mînele savante ale economiștilor nu ajunge pentru a ne vindeca, sîngele nu se preface cu aurul; opulența sau belșugul nu ne poate reda sănătatea, pentru că înainte de toate răul moral e o boală care trebne tratată cu remedii morale.

Această boală stă în suflet; de aceea mai întâi de el trebue să ne ocupăm a'l scapa de servitudinea argintului.

Noi vom face un mare pas în calea liberărei cînd vom înceta de a crede că scăparea ne vine prin bogăție și prin civilizația materială.

Să nu așteptăm ca vindecarea să ne vie de la stat, de la legi, cari nu pot reface interiorul omului.

Legea este un lucru mort, pentru că nu are în ea principiul vieței, ea nu a putut nici odată să oprească decadența națiunilor, nici statul, nici legile, nici chiar știința nu pot închide plăgile societății noastre.

Remediile eficace sunt înăuntru în renovațiuni morale.

Să reformăm societatea nu pretinde nimănea, dar să începem pe cît e posibil individual prin noi înși-ne mai întâi,

Este oare nevoe a mai numi viciurile în lațul căruia a căzut mare parte din contimporanii noștri, stăpîniți de acest mare agent de conrupție publică.

Poftiți de cumpărați noutăți din toate mărfurile sezonului cu ocazia sărbătorilor

Pe lîngă Articolele de Mode și Noutăți alese ca: Guleraşe, Rijulețe, Pieptenașe garnite, Gentițe de mînă, și **Eșarfe de Teatru**, toate pline de frumusețe, Magazinul

„LA VULTUR“

Strada Stefan cel Mare, 21—Iași

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Șaluri, Flanele, Mănuși, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezești și Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu prețuri foarte modeste.

In chestia şefiei d-lui Ionel Brătianu

Consfătuirea de la d. Brătianu.—Planurile socialiştilor.—Rolul d-lui C. Stere. —Cluburile din provincie au refuzat propunerea.—Insuccesul d-lui Stere. —Şedinţele de la clubul din Iaşi.—Deziluzia.—Ce face d. Haret.—Surprizele pentru congres.—

In cercurile politice şi mai ales în cele liberale, la ordinea zilei e acum chestia proclamărei ca şef al partidului, a d-lui Ionel Brătianu.

E interesant de ştiut, credem, amănuntele asupra modului cum s'a pus la cale şi cum s'a pregătit proclamarea şefiei d-lui Ionel Brătianu, rolul pe care l'a jucat d. Stere şi insuccesul obţinut—amănunte pe care le deţinem de la un cunoscut fruntaş liberal.

*

Cu o săptămînă înainte de anul nou socialiştii tineri liberali convocaseră la o consfătuire pe d-nii: Emil Costinescu, Spiru Haret, P. S. Aurelian, M. Ferekide, bine înţeles şi d. Ionel Brătianu, care pusese la cale această convocare.

S'au făcut propuneri, de formă bine înţăles, rînd pe rînd fruntaşilor ce erau de faţă, ca să primească şefia partidului; toţi s'au demis, afară de d. Spiru Haret, *care n'a vrut să se pronunţe* nici într'un fel şi care părea foarte surprins de propunerea ce se făcuse.

Cum adunarea, în cele din urmă a hotărît ca şefia să fie încredinţată d-lui Ionel Brătianu, o consfătuire a urmat imediat acasă la d-sa, la care de astă-dată n'au luat parte, de cît cîţi-va deputaţi, amici ai d-lui Brătianu.

Considerîndu-se deja stăpîn pe putere, d. Ionel Brătiauu, care ştia şi ştie foarte bine, că d. Spiru Haret îi pregăteşte o surpriză, a sfătuit şi îndemnat pe fruntaşii din provincie, ce se aflau de faţă, să plece imediat în localităţile lor, şi să organizeze ast-fel lucrurile, ca înspre seara de anul nou, adică în seara de 31 Decembrie, *toate cluburile liberale din ţară* în adunări generale, să proclame pe d. Ionel Brătianu, ca şef al partidului liberal.

D. C. Stere a fost însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dorinţei d-lui Ionel Brătianu, în întreaga Moldovă şi în acest scop, deputatul de Iaşi intervenise din timp către cluburile liberale din oraşele Moldovei, ca să convoace în adunare generală pe membri, pentru seara zilei de 31 Decembrie.

D. Stere, însă, care asigurase pe şeful seu de deplină reuşită, a avut însă şi de data aceasta un mare insucces.

Propunerea pe care a făcut-o d-sa celorlalte cluburi, n'a fost luată în consideraţiune, căci membrii cluburilor respective au refuzat să se adune, iar în unele părţi unde s'au adunat, ei au refuzat să aducă la îndeplinire propunerea.

Nu mică a fost deziluzia d lui Ionel Brătianu în spre seara de anul nou, cînd n'a primit proclamarea sa de şef, de cît din partea d-lui Stere de la Iaşi, dar nu mai puţină deziluzie a încercat şi d-nul Stere, care asigurase pe d. Ionel Brăteanu de o deplină reuşită.

*

Acelaş lucru era să se întîmple şi la Iaşi, ca şi în celelalte oraşe din provincie, dacă d. Stere nu recurgea la un truc.

D-sa observînd că cea mai mare parte din membrii clubului liberal ieşani nu sunt dispuşi să primească propunerea sa, a stăruit şi-i-a asigurat pe aceştia că toate cluburile din ţară vor trimite proclamarea lor şi în caz cînd aceştia ar refuza să'i îndeplinească propunerea clubul din Iaşi s'ar compromite şi s'ar da pe faţă neînţălegerile ce domnesc în rîndurile liberalilor ieşeni.

E ştiut, după-cum am mai anunţat, că cu toată stăruinţa d-lui Stere, o mare parte din membrii clubului au refuzat să participe la adunarea din 31 Decembrie, iar alţii au părăsit clubul chiar în timpul şedinţei.

Mulţi fruntaşi liberali, a doua-zi, cînd au observat insuccesul d-lui Stere, nu se sfiau, şi nu se sfiesc şi astăzi, să declare că d. C. Stere „i-a tras pe sfoară".

*

Speranţele d-lui Sp. Haret, cu ocazia acestui insucces, s'au mărit.

Sectarul de la culte, de îndată-ce a văzut că celelalte cluburi din ţară au refuzat să'şi manifeste încrederea în d-nul Ionel Brătianu, a început să lucreze în senzul ca la congresul ce s'a convocat pentru Duminică 11 Ianuarie, să se facă o nouă surpriză d-lui Ionel Brătianu.

Congresul de Duminică, ce se va ţinea în sala Edison la Bucureşti, promite deci a fi foarte interesant. Posibilitatea de a se face d-lui Ionel Brătianu o surpriză cu totul neplăcută nu e exclusă.

*

Diziluzionat, d. C. Stere, se spovăduia Duminică la clubul liberal, unor prieteni ai săi.

D-sa nu găsea calificative pentru a dezaproba purtarea fruntaşilor liberali din provincie, care-i promiseseră tot concursul şi care de fapt l'au compromis mult în ochii d-lui Ionel Brătianu.

D-sa a declarat între altele:

— „Trebuie să iau toate măsurile, ca macăr la congres să ieşim bine. Să facem aşa ca clubul din Iaşi să fie bine reprezentat".

D-sa a mai spus că ar fi bine ca la congres să ia parte un număr cît mai mare de membri.

In acest scop, s'a alcătuit o circulară după propunerea unui membru din comitetul executiv, care să fie trimesă membrilor clubului şi prin care să-i îndemne a lua parte la congres şi a veni să se înscrie, în acest scop la secretariatul clubului.

Circulara a fost încredinţată d-lui Gh. Săndulescu, prefectul poliţiei, spre a o trimete prin agenţi membrilor clubului.

Din ce motive nu se ştie, d. Săndulescu a primit înştiinţare de la d, Stere ca să se retragă circulara şi să nu mai fie trimesă membrilor.

După cît ştim din Iaşi, nu vor pleca la congres, de cît cîţi-va membri din comitetul executiv.

In orice caz congresul liberal de Duminică promite a fi interesant.

Ultime informaţii

❑ La telegrama pe care fruntaşul nostru d. N. Cananău, deputat, şi vice preşedinte al clubului conservator—democrat local, a adresat'o d-lui Al. A. Bădăreu, preşedintele clubului, care se afla la Paris, cu ocazia sărbătorirei succesului nostru de la Bucureşti, d. Al. A, Bădăreu, a răspuns următoarele d-lui Cananău:

„Mulţumesc personal ţie şi tuturor prietenilor pentru buna amintire şi vă urez muncă rodnică atît în domeniu privat cît şi public." *Bădereu*

❑ *Distinsul profesor universitar şi eruditul nostru istoric, d. A. D. Xenopol se reîntoarce Sîmbătă cu trenul de 6 şi 10 în localitate, venind de la Paris.*

❑ **In jurul alegerei de la Ploeşti.**— *Amicul nostru Christu Negoescu, candidatul partidului conservator-democrat la alegerea de Senat de la Ploeşti, intervievat de un ziarist asupra rezultatului acestei alegeri a declarat între altele următoarele:*

— *„Vă afirm că eu reuşeam cu siguranţă însă d. Mişu Cantacuzino cînd a simţit aceasta a îndemnat pe alegătorii junimişti să voteze pe candidatul guvernului".*

❑ *Oficiosul „Le Temps" din Paris, ocupîndu-se de marele succes repurtat de partidul nostru cu alegerea din Capitală scrie între altele:*

...„Succesul candidaţilor noului partid care se afirmă astfel pentru prima-oară într'o alegere aşa de importantă, cum a fost acea din capitala Romîniei, este un fapt politic care nu va trece neobservat"...

❑ Membrii clubului Jockei din localitate au fost convocaţi pentru Sîmbătă 10 Ianuarie a. c. pentru a proceda la votarea candidaţilor propuşi ca membri:

D-nii Bogdan Dimitrie, avînd de naşi pe d-nii Bogdan Leon şi Moruzi Jeorje (căpitan); Căpitanovici Theodor, avînd de naşi pe d-nii Catargiu Henri şi Isvoranu Constantin; Filodor Grigore, ca naşi d-nii Filodor N. şi Isvoranu C.; Şendrea St. Stefan, avînd de naşi pe d-nii Isvoranu Constantin şi Miclescu Constantin.

Votarea începe de la orele 12 am. până la orele 10 seara.

❑ Conform unui nou ordin, intendenţa corpului IV de armată a aplicat din nou sigilii, astăzi dimineaţă, pe magasiile cu haine ale regimentului 13 Ştefan cel mare, în vederea facerei din nou a recensămîntului hainelor şi cismelor.

❑ Astă-noapte a evadat din închisoarea militară de la Galata, soldaţii deţinuţi Bottez Dimitrie şi Ursu Ioan.

Şeful de post al închisoarei a fost arestat.

❑ **Sinuciderea unui elev.** Tânărul Georges Filateanu, elev al şcoalei fiilor de militari din localitate, fiul d-lui căpitan Filoteanu, din strada de Sus No. 116, a încercat eri să'şi puie capăt firului vieţei, împuşcîndu-se.

Profitînd de ocazie că se afla singur în camera sa, din locuinţa părintească, tînărul Filoteanu se hotorî să-şi puie în aplicare planul ce probabil de mai înainte şi'l făcuse, de a se sinucide.

Luând un revolver, numitul elev se aşeză pe un scaun şi îşi descărcă un glonte în piept; la detunătura produsă de armă, alergară cei din casă şi'l găsi pe nenorocitul elev, în nesimţire, scaldat în sînge.

Toate ajutoarele familiei disperate, erau zadarnice pentru a'l readuce în simţire. Glontele a pătruns în partea dreaptă a pieptului, făcându-i o rană adîncă.

Bietul elev, într'o stare destul de gravă. a fost transportat în grabă la spitalul Sf. Spiridon, din apropiere şi a fost internat în secţia d-lui prof. dr. Juvara. Aci i s'au făcut spălături şi i s'au dat ajutoarele necesare.

Se crede că va scapa cu viaţă. Cauzele care l'au determinat pe numitul elev la acest act desperat, nu se cunosc până în prezent.

❑ D. Vasile Grigoraş, institutor la Săveni, a fost permutat ca institutor la şcoala „V. Adamachi", în locul d-lui Dafinescu, numit inspector al învăţămîntului primar privat.

D. institutor V. Cucu a fost numit director al acelei şcoli.

❑ Marele stat major al armatei a dat ordin corpurilor de trupe, din toată ţara, ca să cheme sub arme toţi oamenii contingentului 1907, cari n'au împlinit stagiul de 2 ani sub arme, conform legei pentru reorganizarea armatei.

❑ D. Eduard Caudella a demisionat din comisiunea examinatoare pentru capacitatea de muzică. Examenul care trebuia să se înceapă astă-zi, s'a amînat pentru cîte-va zile.

In locul d-lui Caudella va fi numit d. D. Dimitriu, şeful corului Mitropolitan.

❑ Aflăm că pe ziua de 1 Aprilie a. c. se va înfiinţa în oraşul nostru un institut de bacteriologie.

❑ După toate probabilităţile alegerea noului mitropolit al Moldovei şi Sucevei, precum şi alegerea unui episcop în locul celui care va fi ales mitropolit, se va face în cursul săptămînei viitoare.

E mai mult ca sigur că Mitropolit va fi ales P. S. S. Episcopul Pimen al Dunărei de jos.

❑ E vorba ca în vara anului acesta să se construiască la Cernăuţi un local propriu pentru gimnasiul de stat No. 3.

Actualminte acest gimnasiu se află adăpostit în 5 clădiri, trei tracturi cu vre-o 350 elevi se află în strada Pitei-Ţetina, şi 2 tracturi în strada Şcolii cu 390 elevi.

❑ Din „Deşteptarea", ziar românesc, care apare la Salonic:

— Marţi seara înaintea Crăciunului o bandă de greci s'a dus să atace locuinţa fruntaşului aromîn Taşcu Cruşoveanul, care locueşte într'o mahala grecească; d. Cruşoveanul a prins de veste la timp şi descărcînd mai multe focuri de revolver asupra bandei, a scapat neatins.

— Aromînii din Veria au decis să înfiinţeze o bancă populară pe acţiuni.

Scopul băncei este de a ajutora şi a încuraja pe comercianţii aromîni.

❑ Alaltă-eri, cu ocazia Bobotezei, evreul muncitor David din Sloim, a trecut la religiunea creştină ortodoxă.

Sf-ta taină a botezului s'a oficiat la biserica sf. Neculai din strada Socola.

Naş a fost d. Ioan Botez, comerciant din strada Socola No. 195.

❑ D nii profesori M. B. Cantacuzino şi Vasile Dimitriu şi-au reînceput azi cursurile cu studenţii de la drept.

❑ Eri şi alaltă eri a avut loc o frumoasă vînătoare, organizată de societatea Vînătorilor „Tataraşi" în pădurile de la Lungani.

Duminică va avea loc o nouă vînătoare, organizată de societatea vînătorilor „Codrul" în ţinuturile din preajma Corneştilor.

❑ Astăzi s'au distribuit companiilor soldaţi din trupa cu schimbul contingentul 1906—1907 pentru complectarea efectivului trupei permanente.

❑ Un îndrăzneţ furt s'a comis astă-noapte pe la orele 2 in strada Păcurari No. 110 la d. Vasile Dorofte, măcelar.

Acesta era dus la un prieten şi în lipsa sa, nişte hoţi spărgînd o uşă, s'au întrodus înăutru, au stricat tejgheaua din căsăpie, in care însă n'au găsit nimic. Hoţii au spart apoi o fereastră de la o cameră, de unde au furat suma de 400 lei în hârtie de bancă, 60 lei în argint şi 18 lei monede de nichel, ce se aflau într'o cutie pe masă, două inele şi o verigă de aur, în valoare de 200 lei.

Poliţia cercetează.

❑ Astăsi la orele 3. d. a., d. maior Hengerliu locţiitor de comandant al regimentului 13 Ştefan cel Mare, a dat citire înaltului ordin de zi, pe care M. S. Regele l'a dat pe ziua de 1 Ianuarie, şi care din cauză că soldaţii erau în permisie nu li s'a putut citi pînă acum.

Au asistat asemeni şi comandanţii, de batalion.

❑ Poliţia a arestat eri pe un tânăr, anume Moisă Zilberstein, care se introducea în diferite case, sub nume falşe şi comitea escrocherii.

Eri numitul tînăr s'a introdus la d. Motăş, din strada Spinzi, şi s'a recomandat drept Leon Brüll, profesor de muzică, cercînd a stoarce o sumă de bani, sub pretext că e din alt oraş şi că n'are cu ce pleca.

❑ Eri a avut loc logodna uneia din cele mai drăgălaşe fice a Iaşului, d-şoara Mărioara Ureche, fica d-rului Ureche şi a d-nei căpit. Baldovici, cu d. Const. Răileanu, fiul d-lui maior Răileanu din Roman.

Logodna a avut loc în casele d-nei şi d-lui căpit. Baldovici.

Au asistat toţi membrii familiei, precum şi d-na şi d, maior Răileanu, d-na şi d. căpit. Baldovici, d-na şi d. Baldovici inspectorul poştei, d-na şi d. Ath. Gheorghiu, care vor fi nuni, d-na şi d. inginer Protopopescu, d-şoara şi d. Cujbă, d. col. Baldovici, d-na şi d. inginer Niţescu etc.

Cununia va avea loc în ziua de 10 Ianuarie a. c.

Felicitările noastre.

❑ După cum s'a anunţat, în seara zilei de 6 Ianuar a. c., a avut loc în sala societăţei de gimnastică Turn-Verein, *balul familiar* al corporaţiei meseriaşilor „Progresul" din localitate.

La această frumoasă petrecere de familiarizare a meseriaşilor, s'a observat că au participat şi persoane ce aparţin clasei intelectuale şi care au venit în mijlocul meseriaşilor spre a petrece şi a cunoaşte în deaproape elementul muncii,—a clasei meseriaşe.

In tot timpul balului, a domnit cea mai mare animaţie şi ordine.

Pe la orele 12½ în urma dispoziţiei luată de energicul preşedinte al acestei corporaţii, dl. Ioan Breabăn, care a condus şi dirijat balul, muzica a întonat Imnul Regal şi întreaga asistenţă, s'a concentrat în centrul salonului, luînd o poziţiune demnă.

Apoi, d. Breabăn, în numele corporaţiei „Progresul", printr'o scurtă cuvîntare mulţumeşte asistenţei şi tuturor acelora care au contribuit la succesul moral al acestui bal.

Ultima Oră

Bucureşti, 8 Ianuarie.

Starea d-lui Sturza

Bucureşti.—O telegramă din Paris anunţă că starea sănătăţei d-lui D. Sturza s-a îmbunătăţit foarte mult.

Sunt speranţe că fostul prim ministru va fi restabilit.

Atitudinea d-lui Stoicescu

Bucureşti. — Alaltă-eri d. Stoicescu a ţinut la Ploeşti o consfătuire cu amicii săi.

D. Stoicescu a sfătuit pe amicii sei din Ploeşti să meargă Duminecă la congresul din Bucureşti şi să recunoască şefia d-lui Ionel Brătianu.

Mişcarea de finanţe

Bucureşti.—După cum se ştie d. Jipescu, directorul general al vămilor, a fost numit secretar general al ministerului de finanţe.

In locul seu a fost numit ca director al vămilor d. Niculescu directorul statisticei, iar în locul acestuia a fost numit d. Staicovici, actual subdirector al contribuţiunilor indirecte.

Proectul lui Andrassy

Buda-pesta. — Se confirmă ştirea că Andrassy, neputînd să-şi asigure majoritatea, a obţinut de la Suveran amînarea proiectului său de lege electorală.

Erupţiuni

Londra.—Pe insulile Filipine a făcut erupţiune un vulcan, care a produs mare stricăciuni, însă nici o victimă.

Un document important

Berlin. — Un ziar din Salzburg, publică un foarte interesant document: textul unei convenţiuni secrete între Austria şi Rusia, convenţiune care s'a încheiat între aceste două state, în ajunul rezboiului din 1877.

Din acest document rezultă că Rusia, ca să asigure neutralitatea Austriei în rezboiul cu turcii, a convenit ca Austria, după rezboiu să puie mîna pe Bosnia şi Herţegovina.

In document se mai relevă un fapt foarte important pentru noi romînii, anume: Austria a convenit în schimb ca Rusia, imediat după terminarea rezboiului să puie mîna pe Basarabia.

Aceasta è încă o dovadă de rolul meschin, pe care Austria l'a jucat totdeauna faţă de noi.

Ciocniri studenţeşti

Paris.—Eri a avut loc o nouă mişcare a studenţilor antirepublicani.

S'a produs o ciocnire.

S'a constatat că în fruntea lor se aflau mulţi deputaţi din dreapta. S'au operat mai multe arestări şi s'au găsit la studenţi revolvere.

Cutremure

Smirna.—Un mare cutremur s'a simţit astă-noapte asi şi prin împrejurimi. N'a fosi nici o pagubă şi nici o victimă.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. **Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
—I. ROTBARD—IAŞI—

CABINETUL DENTISTIC
— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —
D-rii med. H. şi M. Pekelman
(2 săli de operaţie)
— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate, vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceia ce ar putea mişcura încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii. Statului vecin, vă rugăm să bine voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poate servi cu deplină încredere.

Condiţiunile şi preţurile cu cari se pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă
LEON BINDERER
Iaşi.—Str. Seulescu No. 1.

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMP
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** frumoase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Inginer B. Diamant & Co.
BIUROU TECHNIC, IAŞI
Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 **379** cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi **Patent Schmidt.**
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de brutărie mecanice.
Instalaţiuni de tâmplării mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina **„Benz"** de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, **Pompe**
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.
Construcţiuni de fer.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat **„Perfect"** pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.
Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Dr. Louis Mendel
Specialist în boli de gură şi dinţi.
Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.
A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

ULTIMELE NOUTAȚI

In lenajuri, mătăsuri și catifele

au sosit la Magasinul

A. M. DIAMAND

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale și Reasigurări

IN BUCUREȘTI

Direcțiunea generala: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localitățile mai principale din țară prin Agenții săi și face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU și EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ȘI ASUPRA **VIEȚEI** *OMENEȘTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial și Maritim

—REPRESENTANȚA GENERALA PENTRU JUDEȚUL ȘI ORAȘUL IAȘI—

Strada Ștefan cel Mare No. 33

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat ruseștĭ)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

1 se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

și

Teatru de Varietăți

Prețuri populare

In flecare Sîmbătă și Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare și lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Pădurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris acte, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinți No. 8 —

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștiincios și mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de catifea la Palfoane si Pardesiuri

Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată țara —

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa I a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 Ianuarie 1909

Se poate cîștiga in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 60,000 lei

Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 1,50
1/4	Un sfert	Lei 3,00
1/2	Una jumătate	Lei 6,00
1	Loz intreg	Lei 12,00

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicia cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 625 — Sîmbătă 10 Ianuarie 1909

Intîiul, nu al treilea

In urma strălucitului triumf, pe care partidul conservator-democrat l'a repurtat Duminecă la alegerea col. 2-lea de Ilfov, presa în general, și mai ales presa independentă, care are pretențiunea că vede lucrurile prin prizma cea adevărată, vorbește mereu de *al treilea partid*. Acest al treilea partid se zice că ar fi partidul nostru, partidul conservator-democrat.

Dar după care normă, pe baza cărui criteriu partidul conservator-democrat este *al treilea*? La această întrebare, presa independentă nu crede necesar să răspundă. Se pare însă, că *formațiunea în timp* a partidului nostru este criteriul acestei clasificări.

Greșit criteriu, greșită clasficare.

Oare partidele politice, factorii politici în viața popoarelor, se pot numerota și clasifica întocmai ca progeniturile cutărui onorabil și cinstit pater familias? Oare vrîsta, vechimea, cu toate consecințele ei firești asupra aptitudinilor ființei politice, ce se numește partid, să fie criteriul infailibil pentru aprecierea și clasificarea sa?

Netăgăduit că nu.

Criteriul este greșit; clasificarea și aprecierea ce se face pe temeiul său, de asemenea.

Un partid politic nu poate fi judecat și clasificat de cît după calitățile sale, după acțiunea sa, după întinderea și rădăcinile ce a prins în populațiunea, în sînul căreia s'a format și asupra căruia își exercită înrîurirea sa politică și socială. Un partid politic este intîiul sau cel din urmă, după intensitatea acțiunii sale; după cum *poate* sau după cum *nu poate* influența sau forma opinia publică; după cum el *are*, sau după cum *nu are* simpatia și creditul poporului. Ori-ce alt criteriu este fals și—în unele cazuri—chiar primejdios.

Și dacă privim lucrurile din acest punct de vedere—singurul corespunzător realității,—și dacă ne raportăm la cele trei partide existente în țara noastră, căutînd a le aprecia și clasifica după acest criteriu, apoi vedem că rezultatul este cu totul altul, de cît acela pe care îl etalează unele ziare.

Partidul conservator-democrat nu este al treilea, pentru că gruparea conservatoare inertă și informă, lipsită de cel mai mic credit politic înaintea poporului romînesc, nu-i poate sta înainte. Lasă că și din punctul de vedere al vrîstei, gruparea d-lui Carp, în formațiunea de astă-zi, nu are nici un avantaj față cu partidul nostru. Dar cînd ne gîndim la puterea de inițiativă și de luptă, la ideologia și la forța morală chiar a acestei grupări, apoi ea se găsește pe o treaptă inferioară partidului conservator-democrat.

Nu suntem iubitori de vorbe și de distincțiuni lipsite de un înțeles real și adînc. Faptele însă-și, cari se prezintă înaintea minții noastre cu toată logica lor nestrămutată, ne conduc la această concluziune, evidentă prin ea însă-și.

Se cunoaște înțelesul adevărat al luptei, care de un an încoace se dă între partidul conservator-democrat și gruparea carpistă. Și rezultatele acestei lupte, cari s'au vădit cu atîta elocvență în diversele alegeri parțiale, au fost — se știe — zdrobitoare pentru d. Carp și partizanii săi, și strălucite pentru partidul nostru. In fața acestor fapte, pe cari nici mentalitatea fariseică a d-lui N. Filipescu nu le poate nesocoti, cine ar putea aprecia și clasifica gruparea conservatore, ca fiind un organizm politic superior celui al partidului nostru?

Dar partidul conservator-democrat nu este nici al doilea. El ocupă locul de frunte între partidele politice din țara noastră. Și să nu se pară hazardată această afirmațiune, care s'ar putea interpreta de către unii ca un atentat la prestigiul partidului liberal.

Mai întâi, față de partidul liberal avem de făcut oare-care rezerve.

Ce este partidul liberal astă-zi? Un mare semn de întrebare. Știm ce *a fost* partidul liberal pînă mai dănăzi. Ne putem imagina ce va *deveni* partidul liberal într'un viitor mai mult sau mai puțin apropiat. Dar nu știm, și nici nu se poate ști ce *este actualminte* partidul liberal. Cunoaștem ce a făcut pînă acum partidul liberal și înrîurirea relativă ce a avut-o asupra mersului trebilor publice în țară; dar perturbările și prefacerile ce a suferit în timpul din urmă ne îndrituesc a spune, că el se află în momentul unei transformări radicale, care va avea de rezultat nașterea unui nou partid. Căci ceea ce se petrece astă-zi în partidul liberal, nu este numai schimbarea unui om, a șefului; ci îngropăciunea unei ideologii și a unui ideal, și întronarea unui nou curent, cu ideologia și idealul său, cu oamenii săi, cu politica sa.

Partidul liberal, partidul, pe care l-am cunoscut cu toții ca atare, este în complectă descompunere. El nu numai că nu poate însemna ceva în țara aceasta; dar răspîndește în juru-i mirosul neplăcut și specific procesului fiziologic ce se petrece în tostul său organizm politic. Neputincios stă și el astă-zi în fața partidului conservator-democrat, care se dezvoltă și se înalță tot mai mult, îmbrățișînd în vastele-i și multiple-i ramificațiuni întregul neam al țării. Căci luptele noastre nu le-am dat numai în contra adversarilor noștri de acum, ci și în contra partidului liberal, adversarul nostru de totdeauna.

Și în aceste lupte el a avut aceiaș soartă ca și gruparea conservatoare, și față de el și în contra lui, noi am avut aceleași succese. Cînd țara ne-a acordat încrederea sa, ea a respins cu acelaș dispreț și pe partidul de la cîrmă, ca și pe gruparea veșnicei opoziții.

Iată de ce spuneam, că o justă apreciare și clasificare plasează pe partidul conservator-democrat în fruntea celorlalte. Prin puterea de viață și expansiune, pe cari le-a dovedit cu prisosință; prin înrîurirea binefăcătoare ce o exercită asupra cetățenimei acestei țări; prin simpatia și prin creditul ce-i acordă această cetățenime, partidul conservator-democrat s'a rîdicat acolo unde este astăzi în scurtul timp ce trăește de la formațiunea lui.

Noi ținem să spunem lucrurile acestea, nu pentru mîndria deșartă de a ne releva; ci pentru a aduce la realitate pe aceia, cari au interesul de a mistifica lucrurile și de a-și ascunde păcatele, căutîndu-ne nouă păcate imaginare. Noi ținem să spunem că nu ne vom împiedeca nici de *forța morală* a unora, nici de tăria dinastiilor altora. Tuturor noi le răspundem cu forța țării, care ne întărește, și care ne face conștienți de situațiunea și de rolul nostru în statul romîn.

Em. Socor.

Mărturisirea cartelului

Cele scrise de noi în numărul trecut al „Opiniei", cu privire la alegerea de la Prahova, se confirmă acum de către presa carpistă.

Astfel: în articolul său de fond al numărului de Marți 6 Ianuarie, „Conservatorul" organul oficios al partidului carpist, recunoaște existența cartelului junimisto-liberal din județul Nababului.

„Conservatorul" spune între altele, categoric:

„Mulți alegători conservatori văzînd că candidatul d-lui Take Ionescu are sorți de a birui, tot asemenea după cum au biruit Takiștii la Vaslui, la Craiova și la București, au preferit să voteze pentru candidatul liberal".

Și numitul ziar aprobă în totul această procedare a partizanilor săi de la Prahova, mărturisind că numărul voturilor date guvernului se rîdică la 46, adică sunt tocmai acelea pe cari le au perdut de la primul scrutin pînă la balotaj.

Noi luăm act de această spovedanie a organului carpist și ne declarăm foarte mulțumiți. Ea dovedește slăbiciunea acestor adversari ai noștri de a lupta cu propriile forțe împotriva noastră, și reduce acest neputincios partid la urîtul rol de agent electoral al partidului colectivist.

Conservatorii democrați vor ști de azi înainte că în luptele lor electorale, candidații junimiști nu sunt puși de cît de formă și că voturile acestei organizații politice, nu sunt voturi de principii și nu urmăresc un scop mai superior, ci sunt conduse de un josnic și meschin interes.

Dar nu înțelegem pentru ce junimiștii n'au franchețea să se cartelizeze pe față împotriva noastră și să dee lupta piept la piept cu noi. Ce ar fi fost ca la balotaj să fi retras candidatura d lui Luca Elefterescu și să meargă cu toții mînă în mînă la vot pentru sprijinirea candidaturei guvernamentale?

Dacă scopul ce urmăreau ei se părea cinstit, pentru ce și mijloacele întrebuințate de ei în atingerea lui să nu fie utilizate în mod deschis și față de toată lumea?

Este în fățărnicia acestei acțiuni politice a junimiștilor, o notă de lașitate care îi înjosește și mai mult în fața opiniei publice și îi expune a perde în scurt timp și puținele simpatii ce le mai au printre proprii lor partizani.

In tot cazul nu noi suntem acei cari am perdut sau vom avea ceva de perdut din această pătimașă luptă ce d. Carp cu amicii săi duce împotriva noastră.

La Prahova, dacă noi n'am cucerit scaunul de Senat din cauza surplusului de voturi ce Nababul recunoaște prin presa sa că a dat guvernului, aceasta nu înseamnă că suntem noi cei învinși.

Cele 194 voturi obținute de noi valorează mai mult de cît cele 236 voturi obținute de liberali cu teroarea administrației cu fondurile poliției și cu pomana Nababului pe d'asupra.

Iar cele 87 voturi junimiste acoper de ridicol acest partid și îi ia cu desăvîrșire dreptul de a se considera că va avea cînd-va vre un rost în această țară.

VASLUI-PRAHOVA

Alegerile parțiale s'au terminat. Pretutindeni partidul conservator-democrat s'a afirmat ca cel mai puternic și popular partid politic din țară. Dar nu despre forța acestui partid voim să vorbim aci. Numele celor două județe de mai sus ne amintește eșecurile grupărei junimiste din aceste alegeri și ne explică rațiunea de a nu fi a acestui partid.

In adevăr din toate județele unde s.au efectuat alegeri pentru complectarea scaunelor vacante din parlament, Vasluiul și Prahova erau indicate să salveze situația partidului d-lui Carp.

Și motivul era că în aceste două județe atît fostul cît și actualul șef al vechilor conservatori își au fieful lor politic.

La Vaslui d. Carp face politică și se alege în parlament independent de natura combinațiunilor sale electorale, de aproape 40 ani. Și tot același lucru se poate spune și despre d. Gr. Cantacuzino la Prahova.

Prin urmare în aceste județe mai mult de cît aiurea ambii conducători junimiști sunt presupuși a fi făcut cea mai intinsă propagandă pentru partidul lor și ca atare în măsură de a compta pe majoritatea dacă nu chiar pe unanimitatea alegătorilor din fiefurile lor.

Și cu toate acestea ce înfrîngeri rușinoase, ce dezastru cumplit au avut de suferit ambii corifei în județele ce conduc!

La Vaslui d. Carp d'abia a putut aduna nouă alegători ai colegiului I de Senat, în jurul candidatului junimist și cu tot sprijinul alegătorilor inscriși în Vaslui, dar streini de localitate, totuși nu s'au putut rîdica de cît pînă la numărul de 18 voturi.

La Prahova din 516 alegători d. Cantacuzino d'abia a putut menține în lupta de la balotaj 87 de voturi cu toată propaganda făcută și mijloacele de corupțiune întrebuințate săptămîni d'arîndul.

Rezultatele se cunosc. La Vaslui am reușit noi cu o foarte mare majoritate.

La Prahova liberalii cu tot sprijinul junimiștilor de abia de-abia ne-au întrecut cu 40 voturi.

Ce înseamnă aceasta?

Că după liberali nu poate să urmeze la putere de cît partidul conservator-democrat, căci în acest partid insăși județele d-lor Carp și Cantacuzino, 'și au pus încrederea lor.

Și Vasluiul și Prahova s'au manifestat în chip evident în potriva nefastei politici junimiste și fostul și actualul șef conservator au primit din județele lor respective dovada desaprobărei și indiferenței pentru acțiunea lor politică atît de antipatică țărei.

Avertismentele date de județele Vaslui și Prahova nici n'aveau nevoe să le confirme și cele alte județe. D nii Carp și Cantacuzino trebuesc să se convingă de lucrul acesta, căci de aci li s'au dat cele mai severe lecții.

CATE-VA NOTE

Cine a zis, că partidul d-lui P. P. Carp este un partid inert, fără nervi? Eroare. Cine cunoaște energica acțiune întreprinsă la Ploești, cu ocazia balotajului de duminică de d. M. Cantacuzino, Al. Marghiloman, și N. Filipescu, știe prea bine că partidul asanării moravurilor are mulți nervi, are o cantitate enormă de.., *nervum rerum*.

Dar, nervum rerum nu este suficient, pentru alegătorii ploeșteni, și ast-fel parlamentul romînesc nu va luci de marea personalitate a d-lui... Luca Elefterescu.

*

Reprezentanții dinastiilor. Ionel cel mare și Griguță cel mic, reprezentanții celor două strălucite dinastii din țara romînească așteaptă amîndoi consacrarea.

Unul, cel dintâi, consacrarea de șef al unui viitor partid; celalalt, al doilea consacrarea partidului însuși. Și amîndoi, în jelanie comună își dau mîna zîmbind cu amărăciune: țara nu vrea să recunoască nici șefia unuia, nici partidul celuilalt.

La ce mai folosesc astăzi dinastiile?

OAMENI ȘI LUCRURI

DUȘMANUL IUBIRII

Intre aniversările la ordinea zilei, cu însemnătate universală, este și jubileul lui August Strindberg. Scriitorul scandinav împlinește astă-zi vrîsta de 60 de ani. Viața lui are curioase faze, variate manifestări și peripeții a fost rînd pe rînd activ ca profesor, ca actor, ca pictor, chimist dar mai cu seamă a fost și este un puternic scriitor, un poet al unor anumite manifestări sufletești, un apostol al unei anumite filosofii privitoare la relațiunile între cele două sexe.

Poate oare o decepțiune sau o nenorocire în iubire, să determine pe cineva a deveni de-a pururea și neîmpăcat dușman al celui mai sfînt și mai omenesc sentiment—al iubirii? Putință există la anumite firi și temperamente și Strindberg e de sigur o natură curioasă, un suflet complex, în care o deziluzie a putut să iee formele pasionate ale unei uri consecvente, demonice pe care a încercat s'o transmită lumei prin atîtea romane și drame cu unul și același refren: dragostea femeei nu e o simțire delicată, cum o cîntă poeții, ci o perversă luptă cu mijloace rafinate întru cucerirea și subjugarea bărbatului.

Strindberg s'a născut la Nord, în mijlocul climatului rece, între oamenii cari nu pot avea temperamentele iuți și încrezătoare, nici iubirile pasionale ale oamenilor de la sud. De acolo ne vin astăzi teoriile reci și ciudate asupra egalizării sexelor, propagate de Ellen Key. Dar în mijlocul tuturor scriitoriilor scandinavi Strindberg rămîne un fenomen unic și din fericire izolat, un protivnic al amorului, un dușman al femeei, căci ea este marea vinovată, ea este, în lupta dintre cele două sexe, elementul distrugător și numai din cauza ei iubirea este „un atac de friguri intermitente cu perioade de ură între accese"... El găsește sensualitate preste tot, dar nu poezie; descopere izbucniri brutale ale simțurilor, dar nu vede delicatețe; cunoaște o goană animalică după plăcere, dar nu gingășie și frumusețe și vis. Alții gasesc farmec pînă și în frivolitate, în dulcea pierdere de vreme cu întîlniri și priviri și strîngeri de mînă—platonism fără pericol și fără urmări; Strindberg nu vede nici o grație pînă și în cele mai ideale împerecheri sufletești: e animalul care triumfă în om și atît!

Anarhist al iubirii, el a semănat scepticism, neîncredere, dezgust prin opere satanice cum este „Iulia" sau „Tatăl", cum este „Infernul" ori „Dansul funebru". Din înălțimea celor 60 de ani împliniți, din pragul bătrîneței în care intră acum, vigurosul scriitor nu are drept dela recunoștință să aștepte omenire.

Poate să fi scris multe adevăruri; dar nu adevărul ne face fericiți, ci iluzia iubirii, minciuna ei—dacă vreți! August Strindberg însă mai mult ca Schopenhauer, mai mult ca Nietsche, a biciuit cu nemiloasă cruzime sentimentul frumosului, izgonînd parfumul iubirii, pustiind templul ei, nimicind credința ce trebue să avem către ea, profanînd respectul pudoarei și negînd idealismul nevinovăției însăși.

Rodion.

1878—1898—1908

Ieri, 8 Ianuarie 1909, a fost aniversarea morții lui Ronetti Roman. Publicul mare cunoaște aproape exclusiv puternica dramă „Manasse". Extrem de puțini cunosc opera poetică și mai cu seamă cea ziaristică a regretatului scriitor.

Din această din urmă face parte și un studiu politico-social apărut în 1898 sub titlul „Două măsuri" scrisă cu o vigoare și claritate care fac din această lucrare premergătoarea lucrării lui Caragiale: 1907.

Broșura fiind acum cu totul rară reproducem din ea cîteva pagini din cari vor putea cetitorii să judece calitățile de prozator și cercetător ale defunctului scriitor. Că în acești zece ani din urmă unele lucruri s'au schimbat, că împrejurările sunt acum altele, toate aceste nu schimbă nimic din interesul și din eloquența scrierei lui Ronetti Roman care îmbrățoșează studiul perioadei de desvoltare socială dintre 1878—1898.

„Așa era odată. Cu puțină muncă sgîriat abia la suprafață cu unelte primitive, pămîntul tînăr dădea roade eu prisosință. Grînele romînești erau căutate și aveau preț, căci America nu destupase încă atîtea întinderi, n'avea încă atîtea brațe și mijloacele de comunicație pe mare și pe uscat nu-i erau încă atît de desvoltate. Pe atunci Europa era silită să-și caute hrana în Europa.

In timp de cinci zeci de ani de pace populația din statele apusane se îndoise, pămîntul nu mai era în stare să îndestuleze și principatele dunărene erau unul din isvoarele slăvite de unde curgea mana pentru popoarele flămînde din Apus. „Dacă nu le-am trimete făină ar muri de foame"—era atunci o metaforă care avea un simbure de adevăr.

O bună parte din orașele mari austriace se hrăneau cu carne de boi romînești crescuți slobozi pe pășunile mînoase din văi, în umbră de păduri și îngrășați în velniță. La fie-care cotitură de deal, în fiecare livadă, în rariști, la margine de lunci erau prisăci cu sutimi și mii de stupuri; ceara era căutată și mierea avea preț.

Boerul bătrîn, cînd se întorsea dintr'o călătorie de prin străinătăți, povestea firește de frumusețea orașelor văzute, de mîndreța locuințelor, de poleiala moravurilor, dar spunea cu dispreț și de sărăcia și mizeria de oameni siliți să munceasca p'acolo zi cu zi tot anul în niște pescării murdare și funingunoase, de oameni osîndiți de soarta lor vitregă a fi toată viața lor niște cîrtițe, scormonind pămîntul în scorburi adînci și scoțind cărbuni la suprafață.

Și îi se umfla peptul, rîdica capul sus, îi se lărgeau nările, era mîndru, cînd putea să compare această mizerie cu țara lui frumoasă cu țaranii pletoși, lucrînd toată vara în aer liber și odihnindu-se toată iarna lîngă cuptor; în saline lucrau numai chiar adevărați ocnași.

Pentru dînsa numai țările nevoiașe cu pămînt puțin și sărac, neputînd hrăni mulțimea de norod, avea nevoe de industrie, dar țara romînească, slavă Domnului, n'avea nevoe. Ori cine ar fi cercat să-i explice că o țară industrială, exportează numai munca intelectuală și fisică care se reînoește, crește și se desvoltă cu fiecare generație, pe cînd o țară curat agricolă exportează măduva și sucul pămîntului, care mai ales cînd nu îi se dă nimic înapoi, trebue să se istovească, acela ar fi fost luat în rîs de boerul vechiu.

Credința lui era neclintită, pămîntul lui D-zeu nu se schimbă, bogăția lui nu se sfîrșește; lucru ca ăsta el nu văzuse încă. Cam la fel gîndeau și barbații politici

La 48, cînd s'a rupt istoria țării în două și fără pregătire, fără tranziție s'a făcut sărtura uriașă de plin evul mediu în plin timp modern, aceia cari au fost în capul mișcării și au rămas în urmă în capul țării, nu s'au distins atîta prin limpezirea minții, prin gîndirea practică rece, cît prin căldura inimii, prin patriotismul lor înflăcărat prin năzuința neurmată de a avea o țară modernă, de a eși din orient și a intra cît mai repede în occident. Rupînd cu trecutul, lăsînd o prapastie în urmă, neavînd ce desvolta, era firesc lucru să se ție de suprafață de ceea ce bătea la ochi în străinătate și să aducă din apus legi, instituțiuni, tot aparatul exterior, care să dea României înfățișarea unui stat modern.

Convinși și ei de fertilitatea vecinică a pămîntului romînesc, fiind înainte de toate entuziaști, apostoli ai românismului, se înfiorau de fericire, cînd după a-

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

tîtea veacuri de umilire și uitare au vezut iar fălfăind pe cîmpul de luptă steagul falnic romînesc, cînd au auzit iar numele Romîniei resunînd între popoare, și după războiu n'au căutat foloase materiale ci s'au mulțumit cu bunuri ideale, cu recunoașterea independenței, care exista de fapt și cu regalitatea. Asta era idealul dorit, l'au ajuns și erau mulțumiți.

In chestia avreiască și a străinilor în genere, nu vedeau o chestie de muncă și capital, ci numai o chestie de umanitarism sau de naționalism, ba cei ce mai mulți credeau că, închizînd ermetic, cetatea romînă, apără economicește pe poporul romîn, și cînd li s'au cerut sacrificii reale pentru aceasta, au fost gata să le facă, erau împăcați cu gîndul—au săvîrșit o faptă bună. Să fi venit cine-va și să le fi spus că un capital adus de ori unde și manipulat aici liber într'o ramură industrială ori-care, este un cîștig economic pentru toți, că ori-ce om din ori-ce neam, primit ca frate și muncind aice neîmpiedicat, mărește avuția țării întregi, ar fi răspuns și ei: Slavă domnului, de asta, țara romînească n'are nevoe, pămîntul ei bogat este un izvor nesecat de capital, în brațele țaranului are muncă destulă, e vorba numai să le apărăm și le-am apărat bine. Cînd ar fi venit și le-ar fi spus că vremea cavalerismului a trecut, că lumea a devenit de un realism fioros, că mîndria de vitejie fără rezultat practic mai este bună numai pentru făcătorii de balade și compilatorii de istorii pentru copii; că popoarele dacă stau înarmate pînă în dinți este ca să-și spere în apropiere și în depărtare piețele pentru mărfurile lor; că Germania de pildă, dacă n'ar fi cîștigat pe cîmpul de războiu francez de cît gloria de arme și anitatea națională, ar fi fost sfîșiată în cei dintăi cinci ani de instinctele separatiste, cu toate miliardele și provinciile primite; că ceea ce a ținut'o și o cimentează din zi în zi și mai mult sînt *exclusiv* interesele economice comune ale tuturor statelor germane—pe acela ei l'ar fi tratat de inimă strîmtă de negustor, de bărfitor asupra vitejiei armatei și a chemării ei înalte, de suflet josnic, incapabil a pricepe aspirațiuni sublime etc.

Bărbații ceia erau entuziaști sinceri cu toate calitățile și toate defectele entuziasmului; aveau în viața lor un ideal și l'au realizat cum au crezut mai bine. Acum sînt duși de pe lume, se odihnesc în pămîntul atît de iubit de dînșii—pace cenușii lor!

De la tratatul de la Berlin au trecut aproape douăzeci de ani. Și astăzi încă se importează tot din străinătate, de la ac și scobitoare pînă la tun și locomotivă, tot ce se poartă pe trup și tot ce se vede în casă, de la oala de bucătărie pînă la piano din salon, rochia de mireasă și vălul de doliu al văduvei, de la fașa care-l primește pe copil cînd intră în lume pînă la giulgiul care-l acopere pe mort cînd intră în pămînt. Dar țara are altă înfățișare, starea ei economică e alta.

Pe lîngă devastarea pădurilor pe toată întinderea țării, devastările făcute Duminică la București sînt o priveliște senină. Pe șes mai că nu mai sînt păduri. Dar se mai întîlnește cîte o pădure mică de stejar și acea e în mare parte brăcuită. Munții s'au desbrăcat și jefuit cum se desbracă un drumeț singuratic rătăcit. Pentru a scoate bradul din pripoare și de pe piscuri unde a mai fost cruțat de securi, trebue lucrări de artă, și cînd e adus la schele nu plătește munca. Cine mai cutează o asemenea întreprindere își îngroapă averea; nici marfa gata nu se poate vinde; în țară se cumpără puțin, nu's bani, și pentru export nu rentează, e de calitate inferioară și nu se caută. Ani întregi din păduri au curs milioane, acum seacă repede ca și izvoarele din păduri.

Pămîntul e mai sărac cu două zeci de recolte; nu i s'a dat nimica înapoi, e ostenit, stors. Acum e chinuit săracul cu unelte perfecte, brazda i se adîncește, se întoarce de-alungul și de-a curmezișul vîntului, dar nu mai poate, e bătrîn, istovit. Din an în an, cu rare excepțiuni dă mai puțin. De cînd s'au distrus pădurile și climatul s'a schimbat. De unde, mai înainte, din primăvară pînă în toamnă tîrziu, ploaia venea în restîmpuri de cîte o săptămînă, două, de cîți-va ani încoace încep a se statornici două perioade mari, una de ploaie, care ține o parte din primăvară și pînă în mijlocul verii, stingherind lucrările cîmpului, și una de secetă, care urmează și ține pînă la iarnă, împedicînd ca sămănăturile de toamnă să se facă în condițiuni bune. Concurența americană e grozavă; au acolo capitalul eftin, mijloace de transport eftene, deșelenesc necontenit pămînturi noue, și înundează Europa cu grîne. In porturile țării numai cerealele de primă calitate găsesc lesne cumpărători. Restul stă nevîndut cu lunile și se dă la urmă pe preț de nimic pentru a scăpa de cheltuieli de magazinaj și pentru a avea bani, mulți, puțini, că trebue. Clasa bogată și harnică de arendași mai că s'a stins. Mulți s'au ruinat și n'au mai putut merge înainte; unii văzînd că din an în an și pămîntul dă mai puțin iar prețul puținului, cît este, scade, s'au lăsat de agricultură; cine mai este legat prin contract, se luptă cum poate și așteapă mîntuirea contractului ca o adevărată mîntuire. Acum zece ani încă erau cîte zece concurenți pentru fiecare moșie scoasă în arendă.

Astăzi statul și epitropiile scot cîte douăzeci, treizeci de moșii și se prezintă abea vre-o doi trei amatori în totul, cari și aceia ofer prețuri necrezut de mici. Ar voi să'și mai cerce oamenii norocul. Poate că o să meargă.

Proprietari îndatoriți la Credit cu greu plătesc anuitățile, nu pot, sunt și ei tot atît de istoviți ca și pămîntul lor; și dacă nu sunt în stare să plătească, și le scot moșiile în vînzare, pămîntul se dă pe un preț care, cu zece ani în urmă, ar fi fost de rîs,—trei sute de lei falcea în jadelul Romanului. Astăzi unii se mai miră de acest preț, dar nimeni nu dă mai mult.

De cînd Austria, amica și protectoarea, îndată ce și-a regulat aici afacerea, a închis și granița pentru exportul vitelor, numărul vitelor s'a împuținat necontenit. Creșterea lor în mare e o afacere rea. Un bou crescut de un proprietar până la vrîsta de patru ani costă aproape îndoit cît face în tîrg. De aceea rar se mai văd astăzi părechi de acei boi mari plăvani cu fruntea lată și trupul lung întins, cum se duceau odată îngrășați la Olmütz și la Viena. Numai țăranul mai crește astăzi vite, dar sunt în mare parte stîrpituri cîrcite; nevoia le pune prea de tinere la jug, rămîn pipernicite și îmbătrînesc de vreme.

Și mai ales țăranul a sărăcit că ți se rupe inima privindu-l. Cu nenorocirea pe față se uită în văzduh cu ochii lui blajini și nu pricepe ce pacoste a căzut pe capul lui, ce lume e azi.

Ține și el minte că a fost odată o altă vreme, cînd mai în fiecare sat era o velniță, cînd acolo unde stau astă-zi sălduri triste, vărguite, eșea fum dintr'un h[illegible] mare, mișuia o grămadă de oamen[illegible] se ferbea rachiu în căldări mari, și [illegible] grășau boi în grajduri întinse; cî[illegible] cîștiga mult și se bea, se chefui[illegible] cheltuia mult; cînd se ducea la [illegible] din sat, sau la velniță, cu un car [illegible] pîine și se întorcea acasă cu un pumn plin de bani.

Astăzi duce la tîrg tot atîta pîine, își perde o zi întreagă și aduce acasă cîțiva lei în palmă, cu cari nu știe ce nevoie s'și închipuie întâi. Satele sînt într'o stare de plîns. Mizeria goală și flămîndă geme la toate răspîntiile. In toate colțurile țării se bate toba, nu a război la hotar, ci o jale și restriște. Se luptă perceptorii cu nevoia și sărăcia oamenilor. Cu darabana se vinde sumanul bărbatului, lusta femeii și căciula băiatului, căci statului îi trebuie numai de cît bani. Creditul particularilor, al negustorilor fără mușterii e și mai întins decît pielea de pe tobă, o lovitură ceva mai tare și se sparge ca geamul din prăvălie.

Cu această viziune îngrozitoare în suflet, stai uimit cînd vezi că în București se ridică palat lîngă palat, se plimbă, lume veselă și ușoară, gătită în toate zilele ca de sărbători, din care nimeni nu aude că sub trăsurile de lux trecînd în goana cailor pămîntul sună a deșert; nimeni nu pricepe că sub toată aceasta splendoare temelia e roasă și mîncată.

„Opinia" în provincie

DIN HUȘI

Politice.—E o mare ferbere în orașul nostru din cauza evenimentelor de la centru. Declararea șefiei d-lui Ionel Brăteanu a întărit—se zice situația d-sului N. Lupu, și a rîdicat ceva-ceva vaza d-lui deputat Irimia Gheorghiu, singurul brătenist *negeneros* în Huși.

O mișcare de concentrare liberală se observă printre fruntașii liberali, și alergătorul pentru împăcare e însuși Irimia Gheorghiu.

In vederea congresului de Duminică s'a trimes telegrame de convocare locală prefectului, nefiind un club liberal în Huși. Prefectul în urmare a convocat pe parlamentari la prefectură.

Din cei 5 deputați liberali locali n'au răspuns de cît 2: Constantin Leonida și Irimia Gheorghiu, iar d-nii Nicu Cișman, Ionică Dobreanu și Alexandru Rișcanu au lipsit de la apel în mod ostentativ.

De ce? Toți sînt contra prefectului dr. Lupu și în delegația avută la Ionel Brăteanu, li s'a admis dorința, punîndu-li-se înainte persoana d-lui dr. I. Munteanu. La această propunere singur Irimia Gheorghiu a fost contra, spre mirarea tuturor, așa că au rămas lucrurile cum sînt.

Prefectul odată cu convocarea înjghebase și o listă de delegați în numele clubului și anume pe d-nii dr. Lapteș (Probus), pe dr. Sp. Hobincu, și pe doi administratori de plasă. La cetirea acestei liste d. Constantin Leonida a sărit ars și a zis că nu înțelege o delegație politică din oameni administrativi, căci el știe că ori cîtă simpatie politică ar avea-o un slujbaș administrativ nu se poate erija în politician militant fără să nu fie în dauna slujbei lui. Eu n'am altfel de partizani a zis prefectul căci din rîndurile dv. toți mă dușmănesc.

Mîne cînd acești slujbași, și sînt mulți azi, nu vor mai fi în slujbe vor fi partizanii mei, nu ai dumnevoastră. Să dea D-zeu să nu fie în slujbă și să-i vedem cu cine ar fi atunci; mi se pare însă că vor preferi a ținea slujba și te-or uita pe d-ta, care iarăși vei deveni slujbaș.

Pe acest ton dusă discuția au rămas lucrurile baltă; toți avînd convingerea că cel ce umblă să pescuiască în apă tulbure e Irimia Gheorghiu și că acest prooroc Irimia caută să se arăte la centru ca singurul doritor de concentrare brătenistă, iar în Huși să îmble în 2 lături.

Lumea liberală s'a cam plictisit de politica în doui peri a lui Irimia și trece înainte.

La congres parlamentarii din Huși se duc ca și mai înainte: împăcați de formă asupra șefiei, dar dezbinați în fond asupra politicei locale.

Urmarea va fi că vor urma o serie de explicări. Intâi va fi exoflisit însuși prefectul dr. Lupu, care nu'și va găsi un club la Huși: La această exoflisire lucrează fără să voiască însuși Irimia Gheorghiu.

La el e tendința de exclusivism brătenist, fără a fi generos *lupist*, și persoana d-lui dr. Lupu îi stă în ochi. De aici îndepărtarea lupului cu automobil cu tot. Iar ceilalți deputați așteaptă opoziția pentru a vedea la ce se reduce înjghebarea focului de pae din jurul prefectului de azi cu tot tineretul său ales, ca atunci să-l scarmene în egal.

Fălciul nu va fi armonizat cu tot congresul liberal, și cu cît Lupu dăinuește la H[illegible] cu atît zarva va fi mai mare pentru viitor. Oficialitatea va îndemna pe unii să proceadă chiar la exoflisire, și de acum se prevede că cei indicați a fi exoflisiți vor fi dr. I. Munteanu și Alecu Rișcanu, numai de vor putea, căci lucrurile sînt trecătoare și vîrtejul puterii se întoarce de la unii la alții.

Vînzoleala de la Fălciu arată în mic ceia ce se petrece în mare la București și partidul liberal stă într'o cumpănă.

Coresp.

Litere-Științe-Arte

Politică?—Cele din urmă evenimente politice, cu deosebire alegerile din Capitală păreau a da un avînt nu numai prozei polemice, dar pînă și versului de actualitate, cu alură polemică. Așa bună-oară în coloanele „Viitorului" se putea ceti zilnic cîte-o „satiră" cu aluzii politice, semnată de cunoscutul pseudonim A. Mirea, care ascunde numele a doi poeți lirici, d-nii D. Anghel și St. O. Iosif.

Pseudonimul în chestiune e strîns legat de recentul volum al celor doi poeți, „Caleidoscop", care a avut oare-care succes și răsunet, nu însă datorită părților polemice și personalităților, ci strofelor satirice propriu zise, cu un caracter de generalitate. In această din urmă direcțiune scriitorii ar fi putut urma activitatea lor de poeți și observatori și ar fi fost urmăriți cu plăcere sau cu interes. Ceea ce însă a izbit în mod curios și adese-ori neplăcut a fost încercarea lor de a se pune escluziv în serviciul unei politice sau al unui ziar, părăsind terenul literaturii propriu zise, unde avea chemarea și datoria să rămînă.

Alegerile și senzațiunile politice sunt acum terminate. Nu ne îndoim că în cercurile literare, unde sunt apreciați poeții asociați sub pseudonimul de A. Mirea, au întîmpinat unanima părere de rău, pentru frumosul lor talent, care a alunecat un moment pe un povîrniș, care nu le poate aduce glorie—cel mult foloase materiale—și de unde e timp încă să revină.

*

Catedrala din Toledo, frumosul monument care atrăgea admirația călătorilor și aducea frumoase sume de la taxele de intrare, se află acum în pericol de ruină. O cercetare amănunțită a făcut să se descopere multe spărturi și turnul catedralei amenință cu deosebire să cadă. Toate aceste, pentrucă comisiunea însărcinată cu supravegherea monumentului a lucrat cu o negligență criminală.

*

Marele explorator Sven Hedin a fost primit în audiență de Regele Suediei, oupă ce-i s'a făcut o primire oficială și entuziastă la reîntoarcere în țeară. Pentru ziua de 5 Februarie Sven Hedin e așteptat în Londra.

*

Asociația medicală germană numără actualmente 27000 de membri din 50 de asociațiuni provinciale. Aceste din urmă sunt alcătuite la rîndul lor din cîte un număr de „Connty Associations" cari aleg delegați, după importanța lor numerică, pentru a compune astfeliu consiliul asociațiunei medicale americane. Ziarul ei oficial are peste 50,000 de abonați și are o mare influență științifică. In special duce o luptă energică în contra exercițiului ilegal al mediciuei și contra remediilor secrete.

*

Marele scriitor german Ernst von Wildenbruck, cunoscut prin numeroase drame clasice a murit în vrîstă de 64 de ani.

*

Un banchet original a fost celebrat mai zilele trecute în cercurile literare pariziane.

Tînărul scriitor Louis Thomas, abia de 25 de ani a serbat a 50-a revistă la care a reușit să colaboreze. El a serbătorit astfel un feliu de record literar și prietenii lui au recunoscut meritul real al succesului său.

*

Rectorul universității din Glasgow a provocat o vie indignare printre studenți pentru că a instituit un feliu de cenzură morală asupra purtării lor. Cum cenzura e de gen... femenin, rectorul a numit în această ingrată însărcinare pe o damă, cam tomnatică, spre a controla perechile studențești care nu discutau, în primbările lor, numai lucruri de... știință, ci și de—poezie.

*

O etimologie fatală este acea a numelui ce poartă orașul Reggio de curînd distrus în Sicilia. Acest nume nu vine de la cuvîntul latin „Rex", cum cred unii, ci de la un verb grecesc care însamnă „a se rupe".

*

„Forma literară e o primă decadență a ideei", așa vorbea Taine, explicînd nepotului seu, André Chevrillon, cum înțelegea el arta sa. Intreaga sa atențiune de scriitor — afirmă însuși Chevrillon în „Revue de Paris" — era îndreptată spre o întrebuințare riguroasă a sensului cuvîntului și spre o claritate perfectă a construcției, construcțiune necesară ca și aceea a unei teoreme de geometrie și care corespunde cu structiva perfectă și logică a marelui Taine, fiecare frază este îndreptată către un efect final care este: certitudinea „Arta de a dovedi, este arta mea", iată lozinca de la care nu s'a îndepărtat nici odată marele scriitor francez.

*

STRUNA ZILEI

„SHERLOK" IN AGONIE

„Contra"—Sherlok, „Tare"-i Sherlok...
Bietul dacă tot nu moare,
Cauza e că teatrul
N'are... bani de 'nmormîntare.

Informații

❑ S'au mai înscris în partidul conservator-democrat din Bîrlad și județul Tutova, d-nii: V. Bercaru, avocat, proprietar; A. Singurof, proprietar; Petru I. Ghimuș, proprietar alegător col. I de Senat și Cameră; C. T. Ariton, consilier comunal rural; B. Haram, pensionar; I. Georgescu, proprietar, Gh. Ionescu Georgescu proprietar; C. E. Balaban, proprietar; Iancu N. Balaban, proprietar; C. Georgescu, proprietar, alegător col. I adunare.

❑ D-nii: D. Gavrilescu, A. Bojinca, C. Cosmovici și C. Atanasiu, au fost numiți agenți-incasatori la corporația confecțiunilor din localitate.

❑ Plata pensiilor civile și militare pe luna curentă se va face de la 15 Ianuarie a. c.

❑ Colegiul electoral al comunei Gropnița, din județul nostru, va fi convocat în curînd, pentru a proceda la alegerea membrilor noului consiliu comunal.

❑ D. General Al. Tătărescu, comandantul corpului IV de armată, a plecat în inspectarea trupelor din garnizoana Vaslui.

❑ In cursul săptămînei viitoare d. Gh. Kernbach, prefectul județului va pleca să facă mai multe inspecții în județ.

❑ Revizoratul școlar al județului a înaintat ministerului cultelor tabloul învățătorilor care urmează a se prezenta la examenul de definitivat, ce se va începe la 1 Martie a. c.

❑ La ministerul de răsboiu se va lucra în cursul săptămînei viitoare la alcătuirea comisiunilor de recrutare, ale căror operațiuni vor începe la 1 Februarie a. c.

❑ Starea sănătății elevului Gh. Filoteanu, de la școala militară, care și-a tras un glonte de revolver în piept, se înrăutățise mult în ultimul timp.

Astă noapte numitul elev, în chinurile cele mai grozave, a încetat din viață.

Cauzele care l'au determinat să se sinucidă tot încă nu se cunosc.

❑ D na Iulia Zeidleschi a reclamat autorităților că prin fraudă, comisă de indivizii Varduca și Contingeanu, doui greci, a fost escrocată cu suma de 8284 lei; numiții i-au luat două polițe semnate de d. I. M. Verona.

Se ancheteză.

❑ **Din Bucovina.** — Duminica trecută a avut loc la Cîmpulung adunarea generală constitutivă a asociației corpului didactic romîn din Bucovina. A presidat d. G. Tofan. S'a discutat asupra faselor de desvoltare ale organizărei învățătorimei.

S'a procedat apoi la alegerea comitetului central și au fost aleși d-nii:

Soroceanu Dionisie, Brăteanu George, M. Chisanovici, D. Logigan, Filaret Doboș, G. Tofan, I. Abageriu, Petru Popescul (gimnaziul III), G. Rotariu, C. Cosmiuc, A. Țăran, Dorimedont Vlad, D. Rusceac, Nicolae Tocaciuc.

— D. profesor Sextil Pușcariu va ținea la universitate trei cursuri populare, în care va trata despre „Literatura romînă la începutul secolului XIX. Cursurile se vor ținea în trei Duminici consecutive, începînd de la 21 Febr. st. n.

— La 24 Ianuarie va avea loc la Rădăuți adunarea generală extraordinară a reuniunei învățătorimei romîne din districtul Rădăuțului.

— Un bun luptător romîn d. Nicu Oanea conducător școlar din Șarul Dornei, a încetat din viață Duminică.

— De aproape o săptămînă domnește un mare frig. Trenurile sosesc cu mari întîrzieri.

❑ Citim în „Voința Națională": „Ultimele știri despre sănătatea d-lui Dim. A. Sturdza sunt foarte îmbucurătoare.

O scrisoare a unui membru al familiei, stabilit la Paris, sosită eri în București, spune că celebrul profesor Magnand, specialist în bolile nervoase, medic șef al ospiciului Sf. Anna și director al sanatoriului din Suresnes, unde se află d. Dim. Sturza, a declarat că n'a găsit nici o urmă de demență senilă, nici de ramolisment; că există numai o excitațiune cerebrală, provenită dintr'un surmenagiu extra-ordinar, grefat asupra unor violente preocupări.

Insănătoșirea, afară de un caz cu totul neprevăzut, este sigură, și dacă n'am avea aface cu un om în vîrstă înaintată, restabilirea ar putea să se facă în cîte-va zile.

Deocamdată, d. Sturdza este cu desăvîrșire calm, dearme bine și mănîncă cu poftă, ceea ce înainte îi venea cu greu. D-sa conversează cu d-rul Magnand, dînd dovada unei vaste inteligențe.

❑ Pe ziua de eri s'au înregistrat iarăși cîte-va cazuri mortale de scarlatină.

După cum se vede această epidemie progresează din ce în ce.

După-cum suntem informați, la cîte-va școli primare de fete, se află cîte-va eleve bolnave de scarlatină.

Zadarnic însă, căci serviciul sanitar al comunei doarme!

❑ Reamintim că astă seară Vineri are loc prima reprezentație a operetei vieneze cu „Liebeswalzer" care a avut un mare succes în Capitală. Mîne seară deliciosul „Valzertraum",

❑ Consiliul comunal a fost convocat cu începere de la 15 Ianuarie a. c.

❑ Trenurile continuă de a sosi cu mari întîrzieri.

Aseară trenul de Pașcani ce vine de obiceiu la 6 și 10 a avut o întîrziere de o oră. Trenul de București a sosit aseară la 10 și un sfert, iar cel de Pașcani de 11 a avut o întîrziere de o oră și ceva.

Azi dimineață acceleratul de București a sosit la orele 9 și 20.

DIVERSE

— Din eroare eri la darea de seamă a balului comercianților romîni s'a pus că regina balului a fost aleasă d-ra Cristescu în loc de d-ra Croitoru.

— Reprezentația cinematografică de aseară a produs un beneficiu net de 2000 de lei.

— Sîmbătă 10 Ianuarie a. c. la Teatru Circ Sidoli va avea loc un bal mascat și nemascat cu surprize, confete sarpatine și altele. Orchestra regimentului Ștefan cel Mare No. 13 sub conducerea simpaticului capelmaistru Vlăduțu va cînta.

— Niște hoți întrodu cîndu-se în ograda lui Zisu Laitner, din strada Moțoc No. 48 au furat dintr'un paravan mai multe lucruri și niște haine.

— S'a cerut urmărirea și prinderea soldatului dezertor Grigore Mihai din reg. 2 Roșiori, care se crede a se fi refugiat la Iași și care acum cîte-va zile aflîndu-se în București, a furat de la laptarul Iancu Gh. suma 2600 lei.

— Poliția din Mizil cere urmărirea lui Const. Grecu, fost serv, la d. Cristodul C. Constantinescu, care împreună cu soția sa au furat de la acesta suma de 2000 lei și mai multe obiecte de valoare, iar apoi au dispărut.

Ultime informaţii

❑ Delegaţia clubului liberal local la congresul ce are loc Duminică în capitală, va pleca mîine seară.

Din partea liberalilor ieşeni va lua cuvîntul d. N. Gane.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei nu va fi convocat de cît la sfîrşitul lunei aceştia.

❑ Anul acesta conferenţa tuturor maiştrilor de desemn şi caligrafie se va ţinea în Bucureşti în zilele de 5, 6, 7 şi 8 Aprilie a. c. în localul liceului Lazăr.

Conferenţa va fi prezidată de d. St. Sihleanu, inspector general şcolar.

❑ Noul hirotonisit în preot Teodorescu Ioan, a fost numit paroch în comuna Adeşeni, judeţul Dorohoiu.

❑ Marele colegiu electoral pentru alegerea Mitropoliţilor şi a Episcopilor se va întruni la 20 Ianuarie c., pentru a proceda la alegerea noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

❑ Următoarea mişcare s'a făcut în corpul medical:

D. dr. I. Moga, de la spitalul Dărăbani şi plasa Prut (Dorohoiu), la plasa Coşula Berhometele, în locul d-lui dr. Soneriu, mutat.

D. dr. C. Vasiliu, dela circ. 2 Albeşti (Ialomiţa), provizoriu la spitalul Dărăbani şi plasa Prut (Dorohoi), în locul d-lui dr. I. Moga, mutat.

D. dr. I. Soneriu, actual medic al circ. Coşula Berhometele (Dorohoi), mutat definitiv ca medic la oraşul Herţa, circ. Herţa şi spit. Tărnauca, în locul decedatului dr. Al. Ticamis.

D. dr. I. Horburg, actual medic provizoriu la spitalul Copăceni Mogoşeşti (Ilfov), mutat la spitalul rural Drăgoeşti (Olt), în locul d-lui dr. Em. Florescu, transferat în locul celui dintăiu.

Au fost numiţi şi transferaţi:

D. dr. V. Ciobotaru, la circ. Brăneşti (Fălciu), în locul d-lui dr. C. Popa-Radu.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului IV de armată va fi convocat între 20 şi 25 Ianuarie a. c.

Consiliul va judeca cîte-va procese importante.

❑ In urma conferenţei pe care a avut'o d. Iancu Flondor cu deputaţii romîni din Bucovina, s'a decis în unanimitate ca deputaţi romîni să se puie în contact cu partidul creştin-social din Viena.

❑ Marţi vor începe la Cernăuţi alegerile suplimentare pentru consiliul comunal.

Alegerile vor dura pînă la 20 Ianuarie. Această alegere se face pentru 4 ani.

❑ **Academia romînă a luat dispoziţia să dăruiască tuturor liceelor şi şcoalelor secundare din ţară publicaţiunile ei, spre a putea fi folositoare profesorilor, elevilor şi publicului cititor.**

❑ **Şcoalele primare rurale care fuseseră închise, din cauza epidemiilor, încă înainte de vacanţa Crăciunului, au fost redeschise eri.**

❑ **Senatul universitar întrunit aseară a procedat la întocmirea programului după care să se facă serbarea zilei de 24 Ianuarie. Programul va fi redactat azi.**

❑ **Aseară urma să se întrunească consiliul facultăţei de litere pentru a cerceta lucrările candidaţilor la catedra de arheologie de la Bucureşti.**

Lipsind însă d-nul decan al facultăţei A. D. Xenopol şi d-nii P. Negulescu şi Philipide, se va face o nouă convocare pentru săptămîna viitoare.

❑ **După cum am anunţat la 1 Martie a. c. se va începe examenul învăţătorilor şi institutorilor, pentru definitivat.**

Examenul va consta din două probe: una extemporală conform art. 152, a doua de practică pedagogică. La ambele probe candidaţii trebue să obţină media 7; urmează dar că aceĭ cari vor obţinea o notă mai mică la proba extemporală, nu vor mai fi admişi la proba de practică pedagogică.

Institutori şi învăţătorii care fără motive valabile, vor lipsi de la examen, vor fi consideraţi ca respinşi.

❑ **Comitetul pentru zidirea unei biserici ortodoxe romîne în Ierusalim.**— **Se aduce la cunoştinţa publică, că comitetul văzînd că Romînii ce se duc la Ierusalim spre a se închina la Sf. Mormînt nu au avut un conac propriu al lor, unde să găzduiască, de aceea a închiriat frumosul şi măreţul palat al Regelui Menelik al Abisiniei, avînd 27 camere, 2 saloane mari, grădină frumoasă şi o cisternă cu apă bună de băut.**

In acest palat, căruia i s'a dat numele de „casa neamului romînesc", închinătorii, pe lîngă că vor auzi rugăciuni cetite în limba romînească, de către preoţii romîni, ce locuesc acolo, apoi vor găsi şi toate înlesnirile pentru traiul lor. Ne putem mîndri acuma, că şi noi Romînii avem pentru prima dată o casă a noastră romînească, în care să ne adăpostim la Ierusalim.

Preşedinte, *Teodor T. Burada*

❑ Eri la orele 3 d. a. d. maior Petala, asistat de ofiţerii comandanţii de batalion, a dat citire în faţa trupelor, ordinului de zi dat de M. S. Regele pe ziua de 1 Ianuarie.

❑ La 30 Ianuarie a. c., se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul monumentalei biserice Trei-Erarhi.

După toate probabilităţile hramul va fi oficiat de noul Mitropolit, ce urmează a fi ales în cursul săptămînei viitoare. E probabil că va fi primul hram pe care'l va oficia noul mitropolit.

❑ Consiliul de reformă de pe lîngă corpul IV de armată se va întruni la sfîrşitul lunei aceştia, avînd a se ocupa de cazul unui ofiţer.

❑ Şedinţele din luna aceasta a consiliului de război al corpului IV de armată, va fi prezidat de d. colonel Cruţescu.

❑ Examenele de capacitate pentru judecătorii de ocoale se vor ţinea în Capitală, în zilele de 22 şi 23 Ianuarie a. c.

❑ Elevul Manciu Constantin, de la oficiul telegrafo-poştal din Fălticeni, a fost transferat la Paşcani.

❑ In ziua de 2 Ianuarie a avut loc licitaţia publică, pentru vînzarea părţii din fabrica de bere „Zimbru" ce aparţinea d-lui Axelrad din Bucovina. Această parte a fabricei a fost cumparată de d. arhitect Reinike, coproprietarul care rămîne ast-fel singurul proprietar al întreprinderei, un vechiu şi interesant monument al Iaşului industrial.

Toate zvonurile, cari au circulat în presă asupra dispariţiei vechei fabrici, erau dar neîntemeiate.

❑ **Din Huşi.**—In cursul lunei Ianuarie se va judeca la Tribunalul de Huşi, procesul intentat de d. Dimitriu, maestru de gimnastică d-lui Iohan Zelinsky, directorul gimnaziului „Anastasie Panu" din Huşi pentru calomnie. Directorul a fost acuzat pe fostul secretar al gimnaziului, Dimitriu că ar fi falşificat acte şi chitanţe.

Inspectorul Valaori găsind acuzarea neîntemeiată, d. Dimitriu a tras în judecată drept calomniator pe fuguosul director.

Văzîndu-se prins în laţ, d. Iohan a intervenit la minister să impună maestrului retragerea acţiunei, fiind act administrativ. In adevăr la minister fără ştirea d-lui Haret şi Teodor directorul C. Ionescu s'a executat şi a ordonat d-lui Dimitriu să-şi retragă acţiunea, ca să nu fie silit ministerul să ia alte măsuri.

E o panică în tot Huşul de cînd Prefectul Lupu a înzestrat gimnaziul cu directoratul d-lui Iohan.

E un permanent scandal în cancelaria gimnaziului şi o mişcare surdă între profesori şi elevi contra directorului Iohan Zelinsky.

❑ **Carnavalul în Iaşi.**—A doua serbare a societăţei de gimnastică, sport şi muzică va avea loc în ziua de Sîmbătă 31 Ianuarie, cu un splendid şi ne mai văzut în Iaşi bal costumat şi mascat. Comitetul organizator format din persoanele cele mai de elită ale Iaşului şi-a luat însărcinarea, ca această petrecere să corespundă celor mai înalte cerinţi de moralitate, ca persoanele ce vor lua parte să nu aibă întru nimica a-şi imputa ceva în această privinţă. Vor fi admise a participa la acest bal numai persoanele invitate, căci biletele de intrare sunt nominale şi emise de membrii comitetului. Surprisele, glumele, farsele, costumele, grupele din întreaga sărbătorire sunt în aşa fel întocmite, în cît să procure de opotrivă delectare atît ochiului cît şi minţei şi inimei. Nimica din plăcerile înalt morale şi sufleteşti ce pot procura o asemenea distracţie—serbărei într'adevăr grandioasă—care va atinge în splendoare serbările veneţiene, nu va lipsi petrecerei familiare intime pe care o organizează societatea de gimnastică pentru societatea ieşană. La timp vom da un mai amănunţit program al tuturor detaliurilor ce vor contribui la reuşita strălucită a acestei serbări. Deocamdată ne mărginim a atrage atenţiunea acelor doritori de a petrece aşa de plăcut intelectual şi moral o sară, de a se pregăti din vreme. Pînă acuma *grupa Trubadurilor* (6 spanioli şi 6 spaniole cu mandolinele respective) vor căutc prin neîntrecutele lor romanţe a se lua la întrecere cu *grupul Ileana Cosinzeana* şi cu mult vesela grupă a *Şatrei ţigăneşti.* O mare surpriză iarăşi va fi acea pe care vor oferi-o acei cari vor reprezenta personalităţile marcante la ordinea zilei.

Cele mai cu haz vor fi cele din localitate.

❑ **Universitare.**—D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere şi filosofie, se va reîntoarce din străinătate mîne la ora 6 p. m.

— Cursurile la facultatea de litere şi filosofie nu vor reîncepe de cît de Luni.

— D. profesor Alexandru Popovici, face cunoscut studenţilor săi, că va reîncepe cursul de botanică Marţi 13 Ianuarie, iar lucrările practice Joi 15, orele programului vechi.

— Lucrările practice de morfologie, la d. profesor P. Bujor, le au reînceput studenţii de la ştiinţi de eri Joi 8 Ianuarie, iar azi Vineri, 9 Ianuarie, e prima zi de curs.

— D. Constantin Popovici anunţă studenţilor de la ştiinţi fizice şi matematici că va ţine prima din conferenţele sale, Sîmbătă 10 Ianuarie orele 4 jum. p. m. în o sală de cursuri.

❑ Până în prezent încă nu s'a întocmit programul serbărilor ce se vor organiza cu ocazia zilei de 24 Ianuarie, aniversarea a 50-a de la Unirea Principatelor.

Duminică directorii şcoalelor secundare se vor întruni în acest scop.

❑ Aflăm cu părere de rău că azi a încetat din viaţă în spitalul sf. Spiridon d. Gheorghe I. Popovici, învăţător în comuna Bucium, fratele prietenului nostru Sf. Sa Econ. Stavrofor Al. Popovici.

Defunctul era unul din cei mai devotaţi amici ai noştri.

Irmormîntarea va avea loc Duminică. Corpul a fost depus în biserica Sf. Gheorghe Lozonschi.

Condoleanţele noastre greu încercatei familii.

❑ Biletele norocoase de loterie pentru clasa II-a se găsesc de vînzare la COLECTURA PRINCIPALA **TH. P. MAXIMOVICI**

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 9 Ianuarie.

In chestia despăgubirilor

— Declaraţiile d-lui Costinescu —

Bucureşti.— Intr'un interview avut de ziarul Adevărul cu d. Emile Costinescu, ministru de finanţe, în chestia despăgubirei devastaţilor, acesta a declarat:

— Nimic precis nu s'ar putea stabili în chestia despăgubirilor, întru cît n'am primit încă toate rapoartele. Imi lipseşte încă raportul comisiunei din Vlaşca care e şi cel mai important.

In ce priveşte stabilirea cotei despăgubirilor d. Costinescu a declarat că iarăşi nimic nu se poate avansa.

— După toate probabilităţile până la sfîrşitul lunei voi primi toate rapoartele şi atunci voi şti ce să fac.

Intrebat asupra remanierei ministeriale d. Costinescu a declarat:

— Nu e nici o remaniare. Dar aşa sunteţi d-vs ziariştii, de cum vine un guvern la putere până pleacă anunţaţi sute de remanieri. E just că e un loc vacant în guvern şi acesta se va complecta chiar zilele acestea.

Ecouri de la balotaj

Bucureşti. — Rînd pe rînd i-s la iveală mijloacele şi împrejurările în care s'a dat lupta la balotajul de la Ploeşti.

La proclamarea rezultatului, feciorii Nababului au admonestat pe d. Luca Elefterescu, cu următoarele cuvinte:

— „D-ta, şef de club, să obţii un aşa de ridicol număr de voturi! Dacă nu eram noi nu le întruneai nici acestea".

In vederea congresului

Bucureşti.—Se face mare propagandă pentru a se aduna cît mai multă lume la congresul liberal de Duminică.

Din partea liberalilor din Moldova se zice că va lua cuvîntul dl. Nicu Ganea, aceasta în urma intervenţiei domnului C. Stere.

Se zice că va lua cuvîntul şi d. Stoicescu.

Chestia sesiunei de Ianuarie

Bucureşti. — Ministerul instrucţiunei publice, în urma avizului consiliului permanent de pe lîngă acel minister, a admis seziunea de Ianuarie numai pentru studenţii care au fost respinşi de la examene în Iunie şi Octombrie.

Acei care au obţinut numai bile negre nu vor fi admişi în această seziune.

Cei admişi nu vor plăti nici o taxă.

Examenele se vor ţinea între 15—31 Ianuarie a. c.

Marele incendiu din Brăila

Brăila.—Astă noapte a isbucnit un mare incendiu la magazinul de manufactură a d-lui Radu Pasere.

Incendiul a distrus aproape întreaga clădire şi nimic nu a putut fi salvat. Abia familiile care locuiau în acest apartament au putut scapa cu viaţă. Pagubile sunt colosale. Se crede că focul a fost pus.

Botezul princesei Ileana

Bucureşti.—Botezul micei princese Ileana a fost amînat peste 8 zile.

Prăbuşirea de la Ateneu

Bucureşti.— Aseară la Ateneul Român s'a prăbuşit bagdadia din sala Exarcu, în care sală se afla expoziţia d-şoarei Adela Jean.

N'a fost nici un accident.

Criza ministerială din Serbia

Belgrad.—Primul ministru a declarat eri în Skupcină că Regele a respins demisia cabinetului.

Asasinatele politice din Macedonia

Constantinopol.—Asasinatele politice din Macedonia au reînceput.

„Yeni Gazete" anunţă că eri a avut loc o ciocnire la Porfige între o bandă de greci şi jandarmi.

*

Salonic.—O bandă de bulgari, care a comis cîte-va asasinate, au pătruns alaltă-eri la Klabucicea, lineă Monastir, vrînd să atace biserica.

Cavaleria din Monastir a venit la timp şi o luptă s'a dat. Au fost mai mulţi răniţi şi morţi.

Demisie probabilă

Roma.—Ministrul de externe al Italiei va pleca zilele acestea într'un lung concediu.

Aceasta este cea mai bună dovadă că acest ministru va demisiona cît de curînd.

Cauza acestei demisie ar fi faptul că el n'a reuşit să înfiinţeze o universitate italiană la Triest, după cum îşi luase angajamentul.

Un dar

Madrid.—M. S. Regina Spaniei a trimes o splendidă colecţie de bijuterie, ca dar micei principese Ileana.

M. S. Regina Spaniei va trimete o delegaţie la botezul micei principese.

Politica la Tulcea

Tulcea.—Alegerile comunale la Tulcea vor avea loc la 1 Februarie.

Vor fi două liste: una în frunte cu d. Sebastian Teodorescu şi alta sprijinită de prefectul Atanasiu.

Şansa de reuşită se zice că o are d. Sebastian Teodoreăcu.

Violente manifestaţiuni

Dresda.—Un număr de 10,000 lucrători, au încercat să facă o demonstraţiune pentru votul universal înaintea palatului regal. Poliţia a ocupat castelul regal şi străzile.

S'au întîmplat ciocniri sîngeroase. Poliţia a făcut uz de sabie. Sunt multe persoane grav rănite. Un jandarm a fost înjunghiat cu cuţitul. Ordinea nu s'a restabilit decît după amiazi.

Starea Sultanului

Constantinopol.—Starea sănătăţei Sultanului s'a îmbunătăţit foarte mult, în ultimul timp.

Grigore Dimitrescu

Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi

AVOCAT

Str. Carol 14

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate **Inginerul Schwartz** este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.

dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

INŞTIINŢARE

Cofetăria Franco-Germană

W. DANOEUR & I. STREIT

IAŞI—PIAŢA UNIREI—IAŞI

ŞI FILIALA Str. GOLIA No. 75

Am adus pentru sfintele sărbători, un mare asortiment de bomboane, din cele mai renumite case străine din Viena şi Paris. Bomboane fondante şi chocolăţi pralines, marons confits, lisă, fructi confits.

Primim comenzi pentru nunţi, baluri, banchete, etc., precum şi comenzi pentru provincie.

Cu toată stima

V. Danoeur & I. Streit

foşti elevi a cassei Tuffli

Totd'auna bine încălzit

Atelierul de

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Cezar Simionescu

AVOCAT

Str. Sărărie 78

FABRICA de CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Str. Lăpuşneanu No. 37

a asortat complect depositul şi vinde ocasional pentru sf. serbători corsete gata droit-devaut cu preţuri de engros

Corsete de comandă

pentru rochii directoire şi princesse se efectuează în 12 ore.

Abonamente de tramvai pentru elevi şi lucrători

Aducem prin aceasta la cunoştinţa tuturora că abonamentele de mai sus, se fac nu numai de la 1 pînă la 30 a fie-cărei luni, ci din ori şi care zi a lunei.

De pildă: un abonament luat în ziua de 20 Ianuarie, va fi valabil pînă la 19 Februarie,

Direcţia tramvaielor electrice

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori-ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protéză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate, vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceia ce ar putea mişcura încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii. Statului vecin, vă rugăm să bine voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poaţe servi cu deplină încredere.

Condiţiunile şi preţurile cu cari se pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No. 1.

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi

Au sosit toate Noutăţile de SEZON:

Mătăsuri, Lenajuri şi Velours

Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra

Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII

Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.

Postav amazon în toate culorile moderne.

LINGERIE:

Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.

Rayoane Speciale

bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.

Taffetasveritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"

a se observa bine marca ţesută pe lisieră

Preţurile cele mai modeste. Echantillioane se trimit gratis şi franco

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

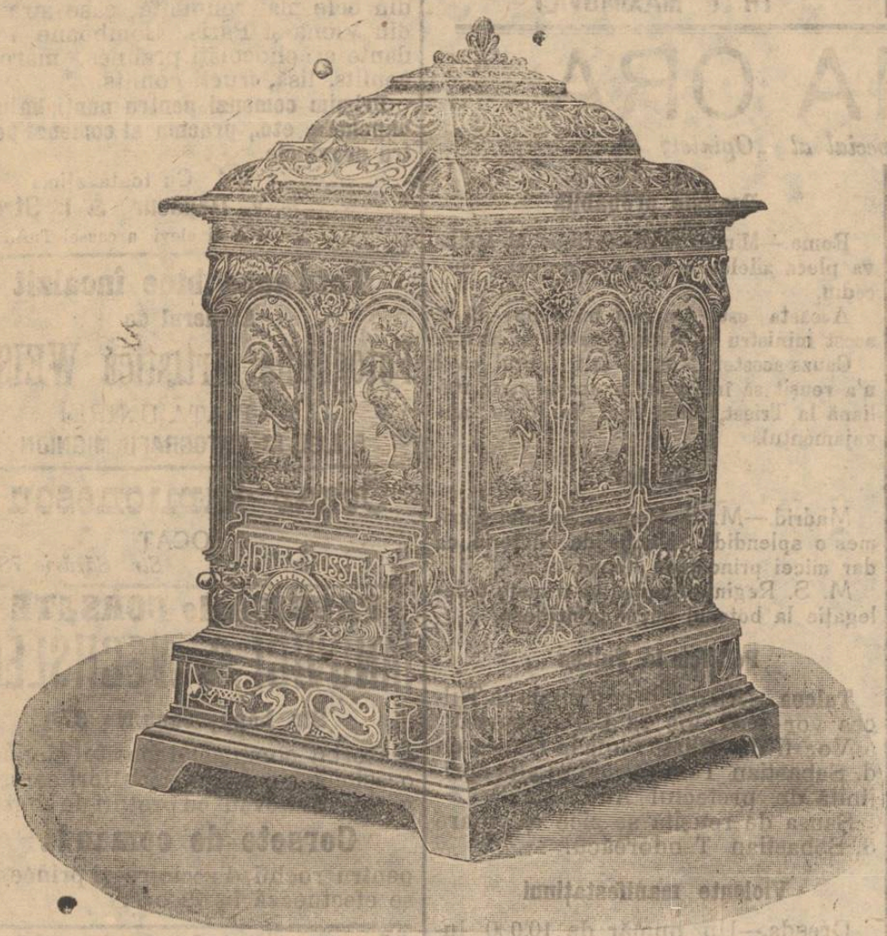

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Bubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurindu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE — **FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.**

CRAVATE — **de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine**

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

şi

Teatru de Varietăţi

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Facori.

Consultaţiuni 2—4 p. m —

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vămăriei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane şi Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată ţara —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicliu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 626 —Duminecă 11 Ianuarie 1909

LA CONGRES

Faptul politic de actualitate e convocarea congresului liberal.

Ionel Brăteanu urmează a fi ratificat în șefia partidului liberal, după ce s'a proclamat singur pe sine șef de partid la clubul central din București și a fost felicitat ca șef, de întregul aparat administrativ liberal de la Dorohoi la Severin.

Congresul se va găsi dar, în fața unui fapt împlinit și noi știm ce însamnă în politică puterea faptului împlinit.

Mamelucii din guvern cu mamelucii prezidenți ai corpurilor legiuitoare și-au uns pe șeful lor; iar delegații cluburilor și parlamentarii vor zice *amin* la toate acestea. Disciplina de partid cere aceasta; și liberalii voesc să arăte țării că la nevoe au o puternică disciplină de partid.

Ne închinăm și aprobăm aceasta Ea salvează aparențele și dă putere și viață unui partid, chiar cînd e blestămat de soartă să îndure șefia unui fruntaș ca Ionel Brătianu și întronarea unei dinastii de adevărate beizadele.

Prin o educație monarhică puternică, state întregi pot îndura domnii de regi nebuni și *feneanți*. Apa trece pietrele rămîn!

Apa sunt șefii, pietrele e partidul; și partidul liberal are puternice pietroae, care țin chiagul conglomeratului politic, prin acea coheziune datorită băncilor și creditelor diferite.

Partidul liberal sufere în 1909 de aceiași boală, de care a suferit partidul conservator în 1899.

In 1899 partidul conservator vine la putere. Cînd scrisoarea Regelui chema pe Lascar Catargi să formeze guvernul, bătrînul moare. După 11 zile de frămîntări se ia puterea, partidul dîndu-și de șef la pragul puterii pe d. Gh. Gr. Cantacuzino, *veneratul* șef. Siluirea partidului cu șefia d-lui Cantacuzino a produs frămîntările, ce și azi se țin lanț, în partidul conservator. Efectele șefiei de la 1899, nu s'au încheiat nici în 1909, și azi fiind deschis procesul luptei interne din partidul conservator.

Dar la 1899 Lascar Catargi murise de-al binelea.

La liberali scena se repetă în proporții mai dramatice. Șeful trăește acea viață moartă, cum spune Eliade în „Oda la Schiller", luîndu-și rămas bun de la o viață zbuciumată politică de 50 de ani. Prohodul politic i s'a cetit, fiind încă viu; iar succesiunea șefiei s'a deschis și serbătorit cu muzici și drapele, fără să se deschidă mormîntul celeilalte.

Partidul liberal nu și-a jelit încă șeful, nu l'a petrecut la groapă; n'a simțit durere despărțirei eterne, și a și cîntat cu lăutari pe noul șef. iar congresul liberal de Duminecă, este și un congres de cioeli și de proslăvitori a noului șef.

Nu știu de ce o adîncă strîngere de inimă mă cuprinde. Cînd mă gîndesc la o viață rodnică de 50 de ani, dusă de un bătrîn stejar ca d. D. A. Sturdza, om muncitor în toate direcțiunile, paleograf, numismat, buchinist, epigrafist, istoric, orator, politician, cu toate cusururile, cu toate însușirile; de la lucrătorul modest la roata mașinei de tipar a „Buciumului Romîn", pînă la premierul de 4 ori al Măriei Sale, în 1895, în 1897, în 1901, în 1907; cînd legi șir cu șir actele sale de înalțare și scoborîre, de patimă și patriotism, de josnice lupte de partid și de înalte chemări de neam, de abnegațiunile puse în slujba patriei, ca și de pornirile pătimașe puse în slujba partidului; acest amestec de însușiri l'a făcut să fie șeful unui partid de *epigoni*, pentru a cărmui istoria contimporană aproape 15 ani cu marea lui personalitate politică; ei bine, o singură boală crudă, punîndu-l în neputință de a dirigui efectiv partidul, a fost ignorat absolut total de ai săi, pentru a se cînta cu fanfare întronarea noului șef!

O crudă și amară ironie a soartei!

De mult d. D. A. Sturdza, nu mai era stăpîn în partidul său! De la 1904 s'a făcut prima dovadă, cînd cu greva parlamentară. D. A. Sturdza a fost de atunci un nume istoric, n'a mai fost stăpînul unui organism politic. Iar un partid politic este un organizm. Și Brătenii au acaparat pentru ei toate organismele politice liberale din țară.

Aceasta face tăria politică a Brătenismului și partidul se mlădoae cu resignare la șefia lui Ionel Brăteanu, fiind că vede, că tot ce e organizare politică e cu Brătianu. Iată de ce șefia lui se impune, nu în virtutea celui mai meritos; nu în virtutea celui mai muncitor; nu în virtutea celui mai capabil, ci numai în virtutea unei puternice organizări politice.

Iar congresul este încă una din verigele acestei înlănțuiri de organizare, care silește și impune partidului șefia lui Ionel Brăteanu.

Dacă fiul n'a moștenit de la tatăl, alte calități mai ceva, șleahta liberală din bănci și credite a prins de la Ion Brăteanu rostul organizărilor politice și acestea au asigurat lui Ionel Brăteanu șefia.

Efectele acestei intronări se vor resimți în timp.

Noi suferim și azi după șefia pripită a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino; după câți ani suferi-va și partidul liberal această șefie, vremea o va arăta.

De o cam dată lumea liberală se duce la congres cu aur, smirnă și tămîe, căci în biserica Brătenistă nu pot intra de o camdată schismaticii.

Să așteptăm dar în tihnă toarcerea vremii.

Gh. Ghibănescu

Mutismul „Epocei"

Mult gălăgioasa și vorbăreața „Epocă" care înainte de alegerile din Ploiești, ne sfida cu succesul viitor al junimiștilor în județul Nababului, nu mai suflă nici un cuvînt de la pronunțarea rezultatului.

„Conservatorul" a fost mai sincer și și-a mărturisit păcatul, recunoscînd că Cantacuziniștii au dat liberalilor cele 46 de voturi numai pentru a reuși guvernul în paguba conservatorilor-democrați.

„Epocei" însă, îi e rușine să afirme acest lucru, căci luni de zile ea s'a jurat că nu există, nici o înțelegere sau combinație politică între junimiști și liberali.

Și cu atît mai mult simte rușinea de a face azi o asemenea declarație, cînd e vorba de județul Nababului.

Dar, neputînd recunoaște cartelul de la Prahova ca justificare a marelui număr de voturi perdute la scrutinul de la balotaj, nici nu găsește cum să explice altfel ridicolul număr de 87 de voturi obținute de candidatul junimist.

A fost așa de mare deprimarea în rîndurile Cantacuziniștilor la pronunțarea rezultatului, în cît cu toții au rămas dezorientați și începînd cu „Epoca", întreaga lor presă a preferat să păstreze cel mai mare mutism despre această alegere, de cît să se încerce a da explicațiuni cari să-i facă și mai mult de rîs.

Și iată cum ceea ce pînă în prezent nu reușisem noi să facem, în a închide gura „Epocei", au reușit alegătorii Prahoveni.

Incă o alegere ca la Ploiești și „Epoca" va rămîne pentru totdeauna mută.

Ar fi și timpul și mărturisim că în afară de d. Filipescu n'ar avea nimeni de perdut.

Spre cinstea presei noastre.

Congresul liberal

Duminică se întrunesc liberalii în congres pentru proclamarea noului șef.

In acest scop s'au trimes adrese tuturor presidenților comitetelor executive din provincie, pentru a forma delegațiuni cît de numeroase și a le aduce în Capitală în ziua congresului.

Totul este aranjat de mai 'nainte; prefecții își vor îndeplini mandatul și vor expedia la București pe toți membrii congresului, cari au îndatorirea să declare pe d. Ionel Brătianu de șef al partidului liberal.

De altfel nu se îndeplinește de cît o simplă formalitate, căci fiul statuei și al ocultei, în nerăbdarea de a se vedea mai curînd ajuns în capul partidului, s'a proclamat singur șef la clubul liberal, în mijlocul uralelor fanaragiilor primăriei.

Se va căuta să se salveze cît de mult aparențele, presentîndu-se partidul unit; s'a comandat mult entusiasm, și s'au pregătit astfel lucrurile, ca noului șef să i-se facă o primire regească.

Dar cum la liberali totul e falș, îndată ce această mascaradă politică va trece, se va vedea cît de șubred este partidul și cum șefia d-lui Brătianu, departe de a-l întări, va fi de natură să-l desagregheze și mai mult.

Viermile care roade de mult acest partid este destinat să-i nimicească ultima putere de viață.

Liberalii au perdut în ultimul timp numeroase căpetenii, cari prin valoarea lor personală și experiența lor politică puteau să-l îndrumeze pe o cale mai bună și să-l salveze de la dezastrul la care împinge partidul, tineritul anarhic din jurul noului șef.

De aceea nu-i nevoe a fi cineva profet pentru a deduce rezultatele fatale care le va produce șeful partidului liberal d-nul Ionel Brătianu.

Dintr'un partid de ordine cu rostul său în conducerea statului și întărirea dinastiei, noul șef, împreună cu elementul revoluționar ce l înconjoară, va face în scurt timp un partid de desordine, periculos atît pentru stat cît și pentru dinastie.

Din această cauză vechii și doctrinarii liberali vor fi nevoiți să se retragă din partid, iar Brătieniștii cu sateliții lor vor rămînea o minusculă grupare fără nici un rost în conducerea intereselor statului, așa cum a fost gruparea junimistă pe vremuri, ba mai rău chiar.

Partidele politice ca și indivizii, au în viața lor momente de înălțare și declin. Ele trăesc și mor după cum ideile cari le călăuzesc și însuflețesc, corespund sau nu timpurilor în care ele se agită.

Partidul liberal a avut epoca sa de mărire, iar astă-zi s'a îndepărtat așa de mult de nevoile reale ale țărei, în cît apare ca un factor inutil pentru viața statului nostru.

Se vede că a fost o lege fatală, că dacă i-a fost dat lui Ion Brătianu să asiste și să contribue la formarea și rîdicarea partidului liberal pînă la cea mai înaltă treaptă, e dat și fiului său Ionel I. Brătianu să asiste și să contribue la declinul și la nimicirea sa.

9 IANUARIE

S'a împlinit un an, de cînd grație intrigilor d lui N. Filipescu, partidul conservator-democrat și-a luat ființă cu o oră mai înainte. Zicem, cu o oră mai înainte, pentru că, lovitura d-lui Filipescu n'a contribuit de cît la grăbirea unui eveniment, care, dat fiind cursul împrejurărilor, tot trebuia să se înfăptuească.

Situația în partidul conservator, fuzionat pentru a doua oară, devenise insuportabilă. Elementele democratice, profund separate prin convingerile și sentimentele lor de reacționarii din partid, grupate în jurul celei mai puternice personalități al partidului fuzionat, d. Take Ionescu, era fatal să nu poată trăi în armonie cu d. Carp, Filipescu și toți aceia, cari nu urmăreau politicește de cît realizarea tuturor intereselor lor privilegiate.

Formațiunea partidului nostru era necesitată, imperios necesitată de situațiunea țării și a partidelor politice.

Iar astă-zi, după un an de la „ruptura" partidului conservator, amintindu-ne de faimoasa vorbă a d-lui P. P. Carp, care califica partidul conservator, drept aventură, ne mîndrim, că îi putem răspunde: aventura a prins; aventura are simpatia întregii țări; aventura a format cel mai puternic și cel mai serios partid al țării.

Ziua de 9 Ianuarie, ziua aventurei, va însemna în istoria contemporană a țării romînești, una din paginile cele mai frumoase.

Iar aceia, cari au prilejit grăbirea aventurii, vor avea dreptul—numai prin aceasta—la recunoștința țării. Acesta este poate meritul lor cel mai mare.

Inmormântarea d-lui Sturza

Mîine d. Ionel Brăteanu înconjurat de generoșii săi amici înmormîntează la Edison, în prezența delegațiunilor expediate de prefecții județelor cu bilete de liber parcurs eliberate cu carnete întregi de la toate Ministerele, pe bătrînul lor șef, Dimitrie Sturza.

Inmormîntarea aceasta are întrînsa ceva odios care te face să te cutremuri, căci fiul statuei îngroapă de viu pe septuagenarul șef, care istovit de muncă pentru țara și partidul său, își petrece acum departe de țară, ultimele zile ale unei vieți consacrate desvoltărei Statului și întăririei dinastiei.

In istoria poporelor sălbatice șefii de triburi pentru a se putea ridica la aceste demnități, se ucideau unii pe alții și își întemeiau astfel dominațiunea asupra triburilor pe cadavrele celor distruși In statele civilizate, șefii de organizațiuni politice se succed la șefia partidelor atunci cînd succesiunea devine vacantă fie prin mortea fie prin demiterea de bună voe a conducătorului.

Și în țara noastră, se știe că la conservatori, d. Cantacuzino i-a succedat marelui Lascar Catargiu la conducerea partidului, numai după moartea acestuia, iar d. Carp, actualminte, după demiterea d-lui Cantacuzino—iar la liberali d-nul Sturza a luat conducerea partidului după moartea lui Ion Brăteanu.

Fiii însă ai întemeietorului acestui partid sunt mai practici și mai expeditivi. Ei n'au timp să aștepte ultimele zile ale bătrînului care își caută sdrancinata sanatate într'un sanatoriu; departe de țara sa,—și în viață fiind, 'l îngroapă politicește, 'l mormîntează de viu în mijlocul flămînzilor partidului, cari se temeau că boala bătrînului Sturza le-ar periclita șederea la putere și deci beneficiul bugetului Statului!

Să ne întoarcem dar, cu desgust capul de la întreaga paradă brătienistă organizată de cei doi cioeli, Carada și Protopopescu, eșiți din vizuinile Băncei Naționale și ale Creditului Rural.

O asemenea lugubră manifestație poate să înveselească numai pe acești cioeli după urma căreia au de tras profite, cum trag tot d'auna cioeli după orice în mormîntare—dar pentru adevaratul partid liberal, nu poate fi o zi de sărbătoare—cît pentru țară cu atît mai puțin un eveniment politic.

Din potrivă un trist și hidos episod din viața unui partid politic aflat în plin declin sau dezagregare.

OAMENI ȘI LUCRURI

GLOSSA VALSULUI

Aseară teatrul iașan a cunoscut din nou una din acele reînvieri pe care le serbează din cînd în cînd: o sală plină elegantă, frumoasă, răsunînd de ecoul unei vesele și sănătoase rumori, semnul plăcerei resimțite și al bunei dispoziții.

Căci sala teatrului este ea însăși un spectacol—înainte de rîdicarea cortinei—un spectacol cu armonii de glasuri și culori, un spectacol cu frumuseți estetice aparținînd figurilor, privirilor, juvaericalelor, rochiilor,—un spectacol cu muzică de glasuri între care poate fie care să-și aleagă pe cel mai plăcut și mai încîntător, un spectacol cu lumină și umbră,—lumină în antracte și umbră în timpul cînd pe scenă răsună melodiile valsului și glumele operetei.

Trăim într'un deceniu al valsului și de cînd „Walzertraum" a cucerit lumea cu ecourile lui de vis și armonie, nici o operetă nouă nu mai poate apărea, dacă nu întrunește condițiunea esențială: de a ne scălda simțirea în valul melodios al valsului, de a ne legăna în muzica lui ușoară, blîndă și ademenitoare.

Autorul „Vagabonzilor" — Ziehrer — a trebuit să se supună la rîndul său acestei cerinți universale și „Liebeswalzer" e o drăguță și o izbutită încercare. In primul act cu deosebire compozitorul a reușit iar artista Mila Theren a dat dovadă, de multă grație și volubilitate în duetul cu Guido. Cu aceste calități toată lumea și-a promis astăzi o seară delicioasă cu subreta Mila Theren în Franți și va întîmpina cu nerăbdare pe atît de doritul „Walzertraum" suverana operetelor moderne, pentru că în ea tronează și triumfă în adevăr melodia valsului, plin de ispititoare senzațiuni. Nicăiri ca în „Walzertraum" nu apare mai deplină plăcerea ce e în stare să împrăștie evocarea și apoteozarea valsului și dacă sala va fi frumoasă, ca și aseară atunci va fi complectă și nemărginită izbînda lui cuceritoare de suflete.

Căci, ori-ce ar zice scepticii sau iubitorii de artă „mare", frivola operetă a valsului are frumusețile ei și înțelesurile ei. Valsul, revărsat în unde abundente și de o voluptoasă moliciune, recheamă în inimi stînse străluciri cu cari inundează simțirile; el așterne alintătoare uitări peste suferinți trecute și în locul lor trezește nuoi speranțe, aprinzînd lumini pe zările stînse ale iubirilor umbrite de vreme și griji; el leagănă multe inimi triste și multe gîndiri abătute adăpostindu-le în calmul unor visuri suggerate de armoniile lui vagi, ușoare, dar înălțătoare; el ritmează ca într'un sunet de baladă imaginația rătăcitoare oprindu-o de-asupra unor priveliști încîntătoare; el știe să alunge tristețele, să descrețească frunțile, să samene duioșii, să regăsească iluzii din tinerețe, — și le face toate aceste spre binele nostru mîngîind pe cei amărîți, odihnind pe cei trudiți. Nu este oare aceasta putere a valsului—artă cu adevărat?

Rodion.

Teatrul lui Sardou

(O privire generală asupra omului și a operei)

In ultimul an scena franceză a perdut doi mari dramaturgi: pe François Coppée și pe Victorien Sardou. Cel dintâi mai mult om de litere, poet idealist, apoteozatorul a tot ce-i sărac, nedreptățit și bun. Sardou din potrivă, un adevărat om de teatru, care a înțeles secretul artei, desvăluind-o în lucrările sale cu succes, pe care nimeni nu l'a avut de la Scribe încoace.

Teatrul lui Sardou nu se sprijină de cît pe efecte scenice, pentru care actorii au un deosebit cult, căci știu și dînșii că acest lucru place publicului, nepregătit încă pentru apreciarea teatrului social și filosofic întrupat așa de perfect de genialul Ibsen.

De alt-fel și Sardou a observat acest gust artistic al poporului francez, înclinat pentru tot ce-i simplu, ușor, spiritual, unde gîndirea lucrează puțin, unde spectatorul primește totul de-a gata, supt o formă frumoasă și alegorică.

O comparație între teatrul lui Scribe și a lui Sardou există, căci amîndoi au scris „piesele", avînd în vedere scena și pe actor. Nici unul n'a căutat să facă o operă literară, care mai pe urmă să fie adaptată scenei. Ei s'au inspirat din teatru și au scris pentru el.

***Sechan*, decoratorul operei din Paris, contimporan cu Scribe, în amintirile sale spunea că a cunoscut mulți autori dramatici, distinși și fecunzi, dar ca Scribe nici unul nu avea darul invenţiunei, imaginație bogată, și atîta originalitate în alegerea decorurilor și la întocmirea scenei.**

Scribe a scris trei sute cincizeci de opere dramatice, din care două sute și patruzeci au avut un succes de primul rang, datorit acestei culturi exclusiv teatrale, însoțită de un spirit care uimise lumea după Voltaire.

Criticul Saint-Beuve a recunoscut și el că Scribe este cel mai mare comic din timpul său.

O particularitate a stilului, este scurtimea frazei din dialog, unde înțelesul se produce, dar nu se complectează. Apoi cuvintele se urmăresc unele pe altele, cu aluziuni și înțelesuri care produc un efect căutat și întrebuințat și azi în teatru modern, cu toate că pe atunci Scribe era supus la batjocura și ironia contimporanilor.

***Vitet*, ca răspuns la discursul lui Octave Feuillez la Academie, zicea: „că supremația și succesul lui Scribe în teatru, se datorește unui dar de invenţiune dramatică pe care nimeni nu-l avuse înaintea lui,—dar, de a descoperi la fiecare clipă, din nimic, înjghebări teatrale, de un efect nou și surprinzător. Aceste întocmiri teatrale Scribe nu le lăsa în stare embrionară, ci le scotea în relief, le introducea în acțiune și le punea pe scenă. In vreme ce confrații lui preparau un plan, el isprăvea mai mult de patru, și nici odată închipuirile sale nu erau turnate într'un tipar banal și lipsit de actualitate".**

Sardou a reprodus arta lui Scribe în timpurile noastre, și numai astfel a putut să dobîndească succese pe care însuși Dumas-fiul le-a invidiat,—cu toate că piesele erau slabe din punct de vedere literar.

La început s'a manifestat ca actor, jucînd o piesă a d-nei de Bawr, împreună cu prietenul Vernier, mai tîrziu un distins pictor modern, un Gavarni.

In saloanele acestei doamne Sardou a avut ocazia să audă vorbindu-se numai de teatru, încît tînăra imaginație s'a înflăcărat, scriind o piesă „Amicii închipuiți", în care se întrezărește ideia vagă din „Intimii noștri".

Indemnat, brodează pe un subiect istoric suedez o tragedie „Regina Ulfra". Piesa e scrisă în versuri alexandrine, în versuri de zece, de opt și chiar de două

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

picioare, aceasta după valoarea personajului, introdus pe scenă. Regina vorbește în alexandrine, miniștrii și deminitarii curții în versuri de zece și opt picioare, poporul și servitorul în versuri de două picioare.

In prima îndrăsneală și originalitate zice iules Claretie, căci Sardou are de imitator pe Shakespeare și curentul romantic, în dosul căruia se arată un dramaturg de la care așteptăm piese de valoare.—Dorința lui Sardou era, ca piesa să fie jucată de Rachel, cea mai celebră artistă a timpului. Lucru foarte greu, mai ales pentru un debutant. Incurajat de Dr. Londe, bibliotecarul Luxemburgului în 1848, și de pictorul Mouillard, îndrăznește să bată la poarta lui *Chotel* directorul teatrului Belliville, care jucase adeseori cu Rachela în provincie.

— Ce voești, întrebă bătrînul comedian ?

— Să mă prezinți d-rei Rachela, căci am scris pentru ea o tragedie.

— O tragedie pentru vremea asta, e foarte periculos!, zise surîzînd directorul.

— Nu te îngrji, căci piesa este urmată de o dedicație pentru Rachela.

— Poate că lucrul ăsta să-i placă, vino peste opt zile să-ți dăm rezultatul.

După acest interval prea lung... pentru un debutant,—Sardou a primit următorul răspuns de la Chotel: „Rachela a cetit piesa,—dedicația i-a făcut mare plăcere. Regina Ulfra nu se poate juca. Pune-te serios pe lucru, căci văd că ai aplicație pentru teatru".

O împrejurare face pe Sardou să întrerupă activitatea de dramaturg, pentru a'și căuta existența. Tatăl său disperat de moartea celor doi fii ai săi, pierduți într'o săptămînă de febră tifoidă, se hotărește să plece în orașul unde se născuse. Rămas fără nici un ajutor, la vrîsta de două zeci de ani, Sardou îmbrățișează de nevoe cariera de ziarist, pe care o părăsește în 1852, pentru a lucra împreună cu Didot la dicționarul enciclopedic. In această epocă scrie „Taverna Studenților", care însă a avut norocul să fie jucată la Odeon, producînd un scandal, ce l'a făcut cunoscut în tot Parizul. Iată în ce împrejurări s'a primit Taverna Studenților la Odeon. Venisă la direcțiune Valz și Alfons Royer. Portarul celebru al acestui teatru *Constant*, care văzuse în viața sa mulți autori și actori răd cînd scările Odeonului, într'una din zile vede pe un tînăr cu plete suindu-se radios. Aha, zise dînsul, încă una! Cu asta se împlinesc cinci-zeci de piese aduse azi!

Era Sardou, care aducea manuscrisul. Numai actrița Berènger a făcut ca piesa să fie primită. Zăzind caetul la direcțiune, se minunează de scrisul fin, cititeț și femenin al lui Sardou. Din curiozitate citește piesa, sustținînd ca să fie primită. La 1 April 1854, se anunță prima reprezentație cu *Au Printemps* de Laluyè și la *Teverne* de Sardou. Greșala direcțiunei a fost de a adăugat pe afiș și cuvintul *des Etudiants*. Studenții din cartierul Latin, crezînd că această piesă este o lovitură adusă de guvern, libertății studențești, o șueră. La a doua reprezentație se naște un mare scandal, tocmai în scena de dragoste dintre actorii Buthiau și d-ra Berenger. Șuerăturile și înjurăturile curgeau ca ploaia. Unii aplaudau pe Laluye, alții pe Sardou, încît cortina a fost nevoită să cadă. Studenții nu se mulțumiră cu acest zgomot asurzitor, ci la un moment stîng lumina din sală, așa că reprezentația a fost întreruptă. Piesa s'a mai jucat de cinci ori, avînd săli pline, în urmă din ordinul prefectului de poliție s'a scos de pe afiș.—Dar vom vedea că Sardou a triumfat pe deplin.

„Opinia în provincie"

DIN LITENI

Bal.—In seara zilei de 6 Ianuarie cor., a avut loc aci al doilea bal în folosul „Vetrei-Luminoase", care a avut o reușită frumoasă. A luat parte o asistență numeroasă și selectă.

Serbarea s'a deschis cu un monolog, recitat de dl. Cardaș (Tg. Frumos); a poi a urmat comedia: *„Piatra din casă"* în care a escelat diletanții, d-rele Olimpia Roiu, Cornelia și Virginia Tataru, d-nii: avocat Spiridon, Cristea, Atanasiu, Panaitescu. Spectacolul s'a sfărșit cu șansoneta „Moș Sbărciog" executată de dl. Cardaș, în aplausele tuturor

Fix la 11 s'a început dansul, care a durat până dimineață.

A fost de remarcat careul „frou-frou" compus din 70 perechi, condus cu mult talent și succes de dl. Cardaș.

Animația și cordialitatea a domnit până la ziuă. Excelenta orchestră a Reg. 16 Suceava a executat cele mai frumoase și noi arii.

Datorită muncei comitetului compus din d-nii: Dimitriu șeful gărei; Topliceanu ad-tor moșiei, Crețulescu notarul comunei;—Enășescu învățător și madolciu mecanic. Serbarea a întrecut toate așteptările.

Din numeroasa și aleasa asistență, notez în fuga condeiului:

Familiile: Dimitriu, Topliceanu, Crețulescu, Madolciu, Cristea, Atanasiu, Preotul Titu, Gavrilescu, Titu casier, Spridonescu, Petrovici, comptabilul moșiei, L. Leibovici, M. Marcovici (Liteni) Economu (Stolniceni) Cardaș (Tg. Frumos) Enășescu, Georgescu (Valea-Glodului) Arsene, Dumitrescu, Popescu (Dolhasca) Mahulschi, Romanescu (Fălticeni) Bălțărescu (Știrbăț) Cernescu (Dolhești) Simionescu (Fîntînele) Gheorghiu (Conțești) etc. etc.

Domnișoarele: Surorile Vasiliu, Gheorghiu, Apostol Petronela (Pașcani) surorile Florescu (Burdujeni), Roiu, Panu, (Iași) surorile Cardaș (Tg. Frumos) surorile Tătaru (Rotunda) surorile Gheorghiu (Conțești) Băltărescu (Știrbăț) neîntrecute și neobosite dansatoare; apoi d-rele: Mahulschi, Romanescu, Constantinescu (Fălticeni) Eremia (Probota) Economu (Stolniceni) Titu (Liteni) Spridon, Popescu (Dolhasca) etc. etc.

Tineretul: Nestor, oficiant, Spridon avocat, Găluşcă grefier, Cristea, Vasiliu, Theodorovici, Atanasiu (Pașcani) Băltărescu (Știrbăț) Zăhărescu (Iași) Vasiliu Petru, Zarian, Popovici comisar (Fălticeni) Atanasiu (Siretel) Madoleiu (Liteni) Staicovici, casier (Dolhasca) Pastia, școala militară (Dorohoi) Popovici, casier (Ruginoasa) Petrescu (Burdujeni) Manaru (Iași), Stoleru (Pașcani) etc. etc.

Bernani.

Litere-Științe-Arte

Kubelik.—Publicul vienez înaintea căruia se prezintă zilele acestea celebrul violonist a fost cam amețit de succesele artistice și materiale obținute de Kubelik în ultimul seu turneu prin America. Așa, patru concerte la Chicago—106.000 coroane, unul la New-Iork, 27,000. Aceste cifre sunt luate dintr'o biografie a artistului tipărită în țara dolarilor și a reclamelor și care s'a distribuit acum în ajunul unui concert anunțat la Viena unde Kubelik se bucură de un mare renume și a serbat cele mai strălucite succese ale carierei sale. Iașanii să profite de ocazia ce le oferă „Thalia" de a admira pe genialul virtuos.

*

Mijloace de vindecare a epilepsiei.

Lupta și vindecarea acestei boli de care suferă mulțimea, este de cîtva timp scopul celor mai de seamă medici și cercetători.

O veste bună va fi dar pentru acei cari sînt loviți de această grea maladie, că medicul specialist **dr. Alexander B. Szabo** din Budapesta a publicat un mijloc de procedare contra epilepsiei, pe care îl pune și în practică, dînd rezultate de vindecare uimitoare recunoscute de toți. Dr. Szabo, o autoritate în materie de tratament a epilepsiei, și-a format repede o reputație prin tratamentele sale bogate în rezultate bune. Acesta e gata a da lămuriri acelor pacienți, cari doresc să-și recapete sănătatea prin încercatele sale metode de vindecare.

Cake-Walkul e un dans foarte frumos. Dar cum nimic nu poate fi perfect în lumea aceasta și dansul acesta modern e legat de multe neplăceri. Așa, se constată o mică afecțiune patologică rezultînd din perturbările la care sunt expuși cake-walkorii. Iată cam în ce constau simptomele acestei afecțiuni... coreografice:

Mai întâi se observă o durere atroce la nări. Apoi se produce o inflamație în mucoasa pituitară și bolnavul se află într'o stare care se aseamănă cu influența și are tendința de a persista.

Boala aceasta are și un nume științific: se numește „guturaiul dansatorilor."

*

La librăria Schoenfeld din str. Lăpușneanu se vinde noul volum al poetului M. Codreanu: „Din cînd în cînd" cu 35 de bani în loc de 1 leu; de asemenea piesa „Martira" cu 75 bani.

*

După știrea dată de un ziar berlinez cutremurul de pămînt din Messina n'a distrus placa de marmoră ataşată pe fațada unei case din „Via Cavour" și care amintește vizita lui Goethe în 1788 în acel oraș unde a studiat efectele cutremurului groaznic de atunci (1783)

*

Criza de directorat la Marea Operă din Paris—provocată de demisiunea lui Andrè Messager—n'a fost încă rezolvită. Clemenceau a propus direcțiunea lui Albert Carrè, priceputul director al Operei comice, cunoscut prin o abilitate rară.

*

In ultimul timp se svonise că marele artist francez Coquelin senior, ar fi foarte greu bolnav. Această știre care îngrijase întreaga lume artistică, se desminte prin următorul buletin asupra sănătății ilustrului artist, semnat de d-rii Albert Robin, H. Huchard și Ch. Amat:

„Simptomele prezentate de d. Coquelin senior se datoresc unui surmenagiu momentan. Bolnavul n'are nevoe de altceva pentru a se face bine, de cît de un repaus de cîte-va zile.

*

Se pare că serul antituberculos al lui Marmorak va sfîrși prin a serba un triumf.

In ultima ședință a Academiei, de medicină din Paris profesorul Charles Monod a ținut o dizertație asupra zisului serum, pe baza a 43 publicațiuni apărute în 1903,—93 cu cele din 1907—și în care se referă asupra a 1379 cazuri de tuberculoză, tratată cu acel serum, în mare parte cazuri grele.

Monod stabilește că în tuberculoza pulmonară s'au constatat rezultate favorabile în 65 procente, iar în tuberculoze osoase și chirurgicale, la 72.

*

La Viena a murit cunoscutul cellist profesorul Robert Hausman, în vrîstă de 56 de ani.

*

Societatea de inscripțiuni din Paris a celebrat acum șase zile a 50-a aniversare a morței lui Prudhone prin punerea plăcei comemorative pe casa cu No. 10 din str. Passy.

Se știe că Prudhone, către sfîrșitul, vieței sale era cît p'aci să devie autor dramatic. El dictase fiicei sale, d-șoara Catherina Prudhone, care-i servea de secretar, scenariul complect al unei drame filosofico-sociale, intitulată Galileu. Caracterele lui Galileu al lui Toricelli, a marelui închizitor—a fetei lui Galileu, un fel de a doua Antigona—sunt trasate cu o mînă de maestru.

E de notat mai ales o scenă foarte tare, aceia în care Galileu apare în fața Sfîntului Oficiu.

Prudhone voia să facă o dramă simbolică, cam în felul părței a doua a lui Faust de Goethe.

*

La 28 Ianuarie va sosi în oraș trupa de operete sub conducerea d-lui Bejenariu, avînd în trupă și pe d-ra Margareta Dar. Ciclul de reprezentații va avea loc în sala Sidoli.

*

„Berliner Tageblatt" anunță că guvernul german are intenția de a introduce reprezentații cinematografice în toate școlile publice în vederea unei instrucțiuni mai intuitive în special pentru geografie, zoologie și geologie.

*

Apropos de cinematograf. In curînd va fi proiectată la cinematograful Bottez catastrofa din Messina, însoțită de proiecțiuni explicative în limba romînă.

Informații

❑ *Eruditul nostru istoric și distinsul nostru profesor universitar, d. A. D. Xenopol a sosit aseară cu trenul de 6 și 10 de Pașcani în localitate, reîntorcînd-se din Paris, unde după cum se știe a făcut gloria țărei prin cursurile sale de la Sorbona.*

❑ Școala fiilor de militari din localitate și-a redeschis cursurile eri dimineață.

❑ Membrii consiliului general al județului nostru vor fi convocați în sesiune ordinară, cu începere de la 1 Februarie a. c.

❑ In cursul acestei luni elevii clasei de declamație, vor organiza în sala conservatorului, o frumoasă producțiune.

Venitul acestei producții va servi la plata taxelor elevilor saraci de la Conservator.

❑ Către sfîrșitul acestei luni, d. general Tătărăscu, comandantul corpului IV de armată va inspecta trupele din garnizoana locală.

❑ Se dă ca sigură înlocuirea încurînd, a patru prefecți de județe, în scopul de a se da satisfacție liberalilor dizidenți.

❑ Societatea de bine-facere „Cuza-Vodă își va serba patronul în ziua de 24 Ianuarie a. c.

Cu această ocazie, în dimineața acelei zile, va avea loc la biserica Sf. Spiridon sfințirea drapelului societății, după care va urma la orele 12 un banchet în sala teatrului Pastia. Seara va avea loc în aceiași sală un bal, organizat de societate, pentru sporirea fondului.

❑ Examenul de definitivat al institutorilor și învățătorilor din circumscripția Iași, se va ținea în localul Seminarului „Veniamin Costachi".

Se știe că examenul se va începe la 1 Martie a. c.

❑ D. Dobrovici, directorul general al închisorilor, va veni în cursul săptămînei viitoare în localitate, spre a inspecta penitenciarul central din orașul nostru.

❑ Pe ziua de eri s'au ivit la Petersburg 37 noi cazuri de holeră, dintre care 6 mortale. Totalul bolnavilor e de 310.

S'a ținut eri o ședință extra-ordinară a serviciului sanitar.

❑ Numeroasa asistență care a luat parte la prima reprezentație a trupei de operetă a plecat cu cea mai mare mulțumire dîndu-și întâlnire astă seară la „Walzertraum".

In special d-ra Mila Theren, în rolul baronesei a fost mult aplaudată. Trupa cuprinde numeroase elemente de valoare, în special femei. Orchestra bucureșteană a fost de asemenea mult aplaudată. Mîne seară, Duminecă, ultima reprezentație cu „Vînzătorul de paseri" operetă atît de populară.

❑ Prelații romîni uniți au ținut o conferință la Blaj sub prețedenția Mitropolitului Mihali. Au asistat episcopii din Oradea și Lugoș, cel din Gherla fiind bolnav, a trimis pe vicarul său Gheorghiu. După ce s'a constatat părțile jicnitoare din proiectul Congriei s'a decis a se trimete un memoriu ministrului cultelor în care se cere a se înlătura articolele din proiect care impun grave condițiuni preoților.

❑ D-șoara Beatrice Dogaru a fost autorizată a preda lecțiuni de muzică vocală în școalele de fete.

❑ La ministerul de finanțe se studiază un proect de lege pentru modificarea legei pensiilor în sensul de a se mai reduce din termenul actual pentru trecerea la pensie.

❑ In Herța a încetat din viață institutorul Radu Niculescu, directorul școalei primare de băieți din acel oraș.

❑ Au fost șterși din controalele armatei, din cauza limitei de vrîstă următorii ofițeri în rezervă: generalul Badișteanu C. de la comand. corpului 4 de armată; guardul de geniu cl. I Ștefănescu At., de la comand. corp. IV de armată și guardul de geniu cl. II Blidescu Dim. de la acelaș comandament.

❑ Următoarele transferări s'au făcut în învățămîntul primar:

D. G. Pârdea, învățător la Săcueni—Bacău, a fost mutat la Ciuturești, Roman; P. Constantinescu a fost mutat de la Stănești-Ghizdaru la Purceni-Budești, Vlașca; d-ra Anastasia Beza de la Orodel, Dolj, la Dârvari Mehedinți; d-ra Ecaterina Stănescu de la Dirvari, Mehedinți la Orodel, Dolj; d-ra Smaranda Timotei de la Lișna Dorohoi la Trg. Burdujeni sc. fete, Botoșani: Gh. Mateescu de la Enășești la Cîrtojani, Romanați; Vlad Tănăse de la Mantești, R.-Sărat, la Surdila-Făureni, Brăila; Const. Herescu de la Călieru, Putna, la Peju, Tecuci; Miron Roșca de la Cosmești-Furcea la Lieşti, Tecuci; Gh. Pintilie de la Lieşti, Tecuci la Cosmești-Furcea același județ; Nicolae Nilea de la Parcelele de sus la Roșca jud. Romanați; Nicolae Popescu de la Slobozia, Argeș la Rusăr, Muscel și Ion Codreanu de la Vîrjurile la Colonul din jud. Dîmbovița.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară în strada de Sus No. 40 la d-na Ana Captan.

Focul a fost stins la timp de locatari.

— Eri, pe cînd se încercau niște tuburi de la fostul palat administrativ, un tub a căzut peste lucrătorul Herman Strul, strivindu-i mîna dreaptă.

Nenorocitul a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon,

— D-na Ana Conta-Kernbach a donat pentru biblioteca liceului internat o sumă de volume științifice și literare.

— Aseară la orele 5 s'a întrunit comitetul organizator al marelui bal costumat, și nemascat pecare-l pregătește societatea de muzică sport și gimnastică și-a făcut comanda minunatelor costume, măști, peruci și surprize care vor servi la acea distractivă și intimă petrecere familiară.

De asemeni comitetul a decis ca nimeni să nu ridice măștile nici de la orele 12 pentru ca intriga fină și gluma delicată să poată fi a tot stăpînitoare.

— La institutul antirabic din localitate sînt în prezent trei zeci de persoane mușcate de cîni turbați, supuse tratamentului antirabic.

— In seara de 24 Ianuarie corporația metalurgică va da o mare reprezentație de beneficiu la cinematograful Bottez în sala Sidoli.

Traficul conștiinței, negoțul influenței

Este oare nevoe a mai numi viciurile în lațul cărora au căzut mare parte din contimporanii noștri, stăpîniți de acest mare agent de conrupție publică și privată numit banul?

Putem oare să ne purificăm de domnia banului?

A cere aceasta slăbiciunei noastre e prea mult, dar să avem cel puțin sinceritatea de a recunoaște vina noastră; dacă nu avem curajul a ne converti, să avem cel puțin francheța a mărturisi greșelele noastre.

Iată ceea ce ar fi viril și creștinesc.

Antisemiții aruncă asupra „jidovilor" toate greșelele națiunei, zicînd că ei sunt sunt capabili, care pentru mîntuirea poporului trebue alungați.

Dacă Jidovii au uitat pe Moisi al lor, apoi nici creștinii nu'și mai aduc aminte de Mîntuitorul lor, fiind că noi vedem atît pe circoncisi cît și pe botezați făcînd roată și jucînd cu poftă în jurul vițelului de aur; dar chiar orgoliul și știința se curbează înaintea banului, așa că cuvîntul de profesie liberă" sună falș. Exercițiu profesional da, liber însă nu; ceva mai mult, chiar cele mai mîndre fiise, pleacă genunchii dinaintea acestei imagini.

Dreptul de a se îmbogăți este accesibil tuturor fiind de obicei prețul inteligenței și al muncei. Cine nu știe că omul se naște egal în drepturi? Dar acestei egalități teoretice, îi produce cele mai mari dureri, inegalitatea reală. Oamenii egali sub un raport voesc de a fi egali în toate.

Lumea nu vede de cît faptul material adică, neegalitatea în distincțiunile binelui social.

Dacă politica e un mijloc de a face avere, atunci toți cetățenii alegători, avînd parte la suveranitate, pretind să ia parte la profitul puterei.

De cînd ramurile arborelui puterei s'a aplecat la îndămîna tuturor mînilor, toți pretind a'i culege fructele de aur, dar savanții noștri venali au procedee discrete care nu lasă nici o urmă ca și otrăvile vegetale ale chimiei moderne.

Viața „modernă" e o școală de iperizie.

In lunga domnie tolerată a oligarchiei burgheze favoritul popular, marele șef al partidului era considerat ca o divinitate oficială. Pe timpul acelui sindicat electoral, inițiativa de conrupție nu venea dela particulari ci de la reprezentanții puterii.

Mînile lui Strusberg cari plăteau, erau deschise cu forța de mînile acelor ce primeau, așa că adevăratul conrupător era conrupt.

Conrupția politică nu fu de cît o erupțiune de virus interior. Evoluția s'a făcut cu o rapiditate stranie, căci ploaia de aur a îmbogățit pe toți ai noștri. Amorul banului, clocea în glodul inimei lor și cei ce gustau fericirea numai prin imaginație li s'a satisfăcut dorințele.

Sunt oameni cari au perdut sensul vieței și nu au altă grijă de cît a aduna avere.

Progresul civilizației a deșteptat aspirațiuni cari le a deschis apetitul. Simțurile noastre histeric-rafinate pentru diverse voluptăți cer cheltueli, totul este complicat și se plătește scump în viața modernă.

Clasele acelea unde altă dată ambițiunile nu se ridicau mai sus de condițiunile paternale, s'a modificat, așa în cît a ajuns tipul clasic constant și universal, care aleargă după cîștiguri.

Exemplele vin de sus; clasele mondene cari îndrăznesc încă a se numi creștine, ce duc o viață fără griji, dau exemple mulțimei de a nu stima de cît binele material, deșertăciunea banală a unui lux fără poezie, și prozaismul unui confort trîndav fără nici o nobleță.

Bogații predică saracilor iubirea argintului, obișnuindu-i a'l privi ca un suveran al binelui și singura rațiune de a vieții.

Lumea de astă-zi nu mai păstrează cel mai mic rest de pudoare antică.

Argintul deschide poarta paradisului pe pămînt, marele factor al vieței, arbitrul existenței, distribuitorul tuturor bucuriilor, bogăția nu face de cît a varia și rafina plăcerile, dînd mai mult ca nici odată poporului lecție de corupție cu precepte de materialism.

După cuvintele lui Tolstoi omul nu ambiționează a fi altceva de cît un pachet de nervi veseli și argintul să fie cheea plăcerei lor, fiindcă argintul e un bilet de schimb al tuturor voluptăților.

Acești oameni fără nobleța sufletului, fără distincțiunea spiritului, n'au nici macar vechimea timpului care să impue imaginației, nici prestigiul de rasă, nici o lungă moștenire de onoare, nici fapte de e r o i s m, nici o distincțiune personală; nu vedem nimic în aristocrația banului care să justifice o înaltă situație socială prin vreun serviciu oare care adus țărei.

Toată superioritatea lor stă în a se curba. Aceste fapte respingătoare atît de compatibile cu temperamentul ce'l au, stau în onoarea naturi lor. (Va urma)

Dr. I. Antoniu, Bârlad.

Totd'auna bine încălzit

Atelierul de

Fotografie Artistică WEISS

IAȘI—PIAȚA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Ultime informaţii

❑ *Senatul universitar, în şedinţa de aseară, a decis a ruga pe d-nii A. D. Xenopol şi P. Rîşcanu să vorbească în numele universităţei la festivalele ce se vor organiza cu prilejul aniversărei a 50 ani de la Unire.*

❑ Ni se comunică di Roman că neînţălegerile între liberalii locali se accentuiază din ce în ce.

Abia s'a putut înjgheba o delegaţie care să ia parte la congresul ce se ţine mîine în Capitală, delegaţie care va călători în Bucureşti pe contul administraţiei!

❑ Membrii clubului liberal din localitate vor fi convocaţi în cursul săptămînei viitoare, cînd se va proceda la alegerea a 7 membri noui în comitetul executiv al clubului, în locul celor ieşiţi din comitet prin tragerea la sorţi.

D. Stere a luat măsuri să intre în comitet numai adepţi de ai săi.

❑ In cursul lunei viitoare consiliul comunal va merge la Timişeşti, pentru a vizita lucrările de aducerea apei la Iaşi şi de a vedea până unde au ajuns acele lucrări.

❑ Comitetul inspectorilor generali ai armatei se va întruni în primele zile ale lunei Februarie, la ministerul de răsboiu, în vederea mişcărei ce se va face în armată pe ziua de 14 Martie a. c.

❑ Simţindu-se mare nevoie de apă la şcoala normală „Vasile Lupu" din Iaşi, ministerul Instrucţiunei a autorizat pe directorul şcoalei să angajeze doi sacagii din com. Copou care să aducă zilnic apă din fântânele din apropiere. In acest scop s'a pus la dispoziţie cîte 150 de lei pe lună pentru apă.

Toate aceste inconveniente vor lipsi cînd se va aduce apă.

In acest scop se vor face 2 elevatoare pentru apă; unul în faţa viei Neuschotz la Copou, şi alta la şcoala normală, ca aşa să se dea presiunea necesară pentru a servi oraşul în cele mai înalte ale sale puncte. De la rezervorul central la elevatorul întâiu de la Copou diferinţa de nivel e de 20 m., şi cu elevatorul încă 15 m. se va avea o înălţime suficientă pentru a da presiunea necesară apei. Lucrările vor începe imediat în primăvară, planurile fiind deja întocmite.

❑ In ziua de 23 Ianuarie a. c. se va oficia la toate bisericele şi mănăstirile din Eparchia Moldovei şi Sucevei, un parastas, cu ocazia aniversărei a 7 ani de la moartea fericitului întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu.

In acest scop, zilele acestea preoţii din localitate se vor întruni, spre a se consfătui dacă trebuie sau nu ca rămăşiţele pămînteneşti ale fericitului întru pomenire să fie desgropate sau nu, precum şi asupra normei după care să se facă pomenirea.

❑ S'a hotărît ca botezul micei principese Ileana să se facă în ziua de 15 Ianuarie a. c.

Sf. taină va fi oficiată de către I. P. S. S. Mitropolitul Primat Iosif Gheorghian.

❑ Sf. Sa preotul G. Constantin a fost numit paroh la comuna Vereşti, din judeţul Botoşani.

❑ D. profesor Vasile Dimitriu va ţinea examenele de drept comercial pentru studenţii înscrişi în această sesiune, în zilele de 17 şi 18 Ianuarie.

❑ Ministerul instrucţiei publice a trimis revizorilor şcolari o circulară, prin care îi invită să supravegheze, de aproape pe diriginţii şcoalelor din localităţile unde sunt grădini de copii, raportînd pe aceia cari nu vor da concursul pentru bunul mers al şcoalelor fröbeliene,—concurs ce li s'a cerut de către acest minister printr'un ordin trimis nu de mult.

❑ Primul proect de lege care va fi depus pe biuroul Camerei va fi acel relativ la alegerea consiliilor judeţene.

Acest proect a fost definitiv întocmit.

❑ Consiliul facultăţei de ştiinţi a fost convocat a se întruni mîne Duminică la orele 3 d. s.

❑ Comisiunea disciplinară a institutorilor şi învăţătorilor din circumscripţia III-a Iaşi, a fost convocată pentru ziua de 1 Februarie, orele 10 dim., pentru a judeca pe preotul I. Morarasu, învăţător la şcoala rurală din comuna Bălaşeni judeţul Botoşani, invinuit de abateri de la regulament.

❑ După cum se ştie, încă din anul trecut s'a început în ograda monumentalei biserici Trei-Erarhi, lucrările pentru construirea unei sale gotice şi a unui frumos paraclis.

După toate probabilităţile lucrările vor fi terminate în vara acestui an şi moaştele Sf-tei Paraschiva, care actualminte sunt pastrate în catedrala mitropolitană, vor fi strămutate în sala gotică.

❑ Intr'o informaţie din numărul nostru de eri, se spunea de unul Varducu, care a fost reclamat la parchet de d-na Iuliu Zeidleschi.

Ţinem să adăogăm, că nu e vorba de d. Ioan Varducu, reprezentantul societăţii de asigurare „Naţionala"; e de un anume Pericle Varducu din Roman.

❑ In astă seară are loc la cercul militar, obişnuita serată dansantă.

❑ **Carnavalul în Iaşi.**—A doua serbare a societăţei de gimnastică, sport şi muzică va avea loc în ziua de Sîmbătă 31 Ianuarie, cu un splendid şi ne mai văzut în Iaşi bal costumat şi mascat. Comitetul organizator format din persoanele cele mai de elită ale Iaşului şi-a luat însărcinarea, ca această petrecere să corespundă celor mai înalte cerinţi de moralitate, ca persoanele ce vor lua parte să nu aibă întru nimica a-şi imputa ceva în această privinţă. Vor fi admise a participa la acest bal numai persoanele invitate, căci biletele de intrare sunt nominale şi emise de membrii comitetului. Surprisele, glumele, farsele, costumele, grupele din întreaga sărbătorire sunt în aşa fel întocmite, în cît să procure de opotrivă delectare atît ochiului cît şi minţei şi inimei. Nimica din plăcerile înalt morale şi sufleteşti ce pot procura o asemenea distracţie—serbărei într'adevăr grandioasă—care va atinge în splendoare serbările veneţiene, nu va lipsi petrecerei familiare intime pe care o organizează societatea de gimnastică pentru societatea ieşană. La timp vom da un mai amănunţit program al tuturor detaliurilor ce vor contribui la reuşita strălucită a acestei serbări. Deocamdată ne mărginim a atrage atenţiunea acelor doritori de a petrece aşa de plăcut intelectual şi moral o sară, de a se pregăti din vreme. Pînă acuma *grupa Trubadurilor* (6 spanioli şi 6 spaniole cu mandolinele respective) vor căutc prin neîntrecutele lor romanţe a se lua la întrecere cu *grupul Ileana Cosinzeana* şi cu mult vesela grupă a *Şatrei ţigăneşti*. O mare surpriză iarăşi va fi acea pe care vor oferi-o acei cari vor reprezenta personalităţile marcante la ordinea zilei.

Cele mai cu haz vor fi cele din localitate.

❑ Societatea Crucei Roşie a Doamnelor din Romînia, a trămis către Crucea Roşie din Italia la Roma pentru victimele catastrofei din Messina, primul transport de patru baloturi mari, cu plapome, îmbrăcăminte bărbăteşti, femeesci şi pentru copii, ruferii lingerii complecte. Al doilea transport va urma septămâna viitoare.

Cu această ocaziune Societatea Crucei Roşie, face din nou apel la inimele caritabile de a contribui cu obolul lor în obiecte pentru acei nenorociţi şi roagă a se trimite ofrandele la Doamna Preziintă a Crucei Roşie a Doamnelor din Romînia la Bucureşti, Calea Victoriei No. 145.

❑ După autorizarea dată de d. ministru al Instrucţiunei Publice, în urma votului luat de congresul profesorilor de limbi streine la Craiova, dl. Sinigaglia, profesor din Iaşi, s'au lansat liste de subscriere pentru venirea în ajutorul membrilor corpului didactic loviţi în urma cutremurului din Sicilia şi Calabria.

Asemenea liste s'au trimes pe la toate şcolile publice din ţară.

Fapta vorbeşte de la sine.

❑ Din Vaslui ni se telegrafiază că eri la orele 4 p. m. a avut loc o întrunire la clubul liberal şi cu unanimitate, d. P. V. Irimiade a fost ales preşedinte al clubului, iar d-nii: A. Varlam şi Ioan Buşilă, vice-preşedinţi.

Bine înţeles că partizanii d-lui Neron Lupaşcu s'au abţinut de a lua parte la această şedinţă.

Astă-zi are loc întrunirea convocată de d. Neron Lupaşcu şi nu va fi de mirat dacă şi d. Lupaşcu va fi ales preşedinte.

Armonie liberală!

❑ In ziua de 29 Ianuarie a. c., se va ţinea în saloanele Camerei de Comerţ, adunarea generală a Camerei de comerţ circumscripţia Iaşi, sub preşidenţia d-lui Gh. D. Şerban.

❑ La Camera de comerţ se lucrează la întocmirea statisticei şi a raportului general al camerei, pe anul expirat 1908.

❑ Ministerul de interne a trimes o circulară prefecturei de judeţ, prin care o invită să ia măsuri ca comunele rurale să înscrie în budgetele lor, subvenţiile pe care să le plătească bisericelor din cuprinsul lor.

❑ In astă seară are loc la societatea de gimnastică, sport şi muzică, obişnuita serată dansantă săptămînală.

❑ In Cernăuţi s'a constituit de curînd o societate din care fac parte toţi refugiaţii militari romîni şi care are de scop obţinerea unei graţieri cu ocazia serbărei „Unirei principatelor romîne".

In ultima şedinţă societatea a votat şi înaintat o cerere Majestăţei Sale Regelui Carol I, Corpurilor legiuitoare şi d-lui ministru de resboiu, în care dezertorii imploră clemenţa regească în favoarea lor.

❑ De eri trenurile au început să sosească regulat, în gara Iaşi, fără nici o întîrziere.

❑ Corpul defunctului învăţător Gh. Popovici din comuna Bucium, care a încetat din viaţă eri în spitalul Sft. Spiridon, a fost depus în bisarica Sf. Gheorghe Lozonschi.

Defunctul era unul dintre cei mai merituoşi dascali, şi moartea lui este regretată de toţi.

Inmormîntarea va avea loc mîine Duminică 11 Ianuarie.

❑ In apropiere de Poiana-Cîrnului, jandarmii au reuşit să prindă o bandă de hoţi, care opera de mai bine de două luni prin satele din împrejurimi.

❑ S. S. preotul C. Georgescu profesor de religie la liceul Naţional, a obţinut un concediu de o lună de zile, din cauză de boală.

Sf. Sa va fi suplinit de P. C. S. Archimandritul Gherasim Miron.

❑ Cinci-spre-zece ţărani din judeţul Roman, alegători la colegiul I de Cameră, au cerut înscrierea lor în partidul conservator-democrat.

D. C. Cantacuzino-Paşcanu, şeful partidului nostru din Roman şi preşedintele clubului central al partidului conservator democrat, a oferit aseară un banchet la Roman în onoarea nouilor înscrişi.

❑ Până în prezent nu s'a numit pe nimeni încă în postul de revizor şcolar al judeţului, rămas vacant prin demisionarea d-lui N. Ionescu.

Se zice că d-sa va reveni asupra demisiei.

❑ Anul acesta conferenţele generale ale corpului didactic primar se vor ţinea în vacanţa Paştelui.

❑ După cum am anunţat, programul festivităţilor care vor avea loc cu ocazia zilei de 24 Ianuarie (aniversarea a 50 ani de la Unirea Principatelor), nu a fost încă întocmit.

Directorii şcoalelor secondare după ce vor chibzui asupra întocmirei acestui program, vor conveni apoi cu celelalte autorităţi, spre a întocmi programul definitiv.

❑ **Din Huşi**. Deputaţii de Huşi au trimes fie-care personal telegrame de felicitare noului şef, d-lui Ionel Brăteanu, care de care întrecîndu-se în stil de admiraţiune.

Răspunsurile primite au fost diferite, după cuprinsul celor de felicitare. Nimărui însă nu i-a venit în minte să se laude cu textul telegramei primite de la noul şef. Singur Irimia Gheorghiu a crezut să interpreteze a lor săi că din telegrama trimeasă ţie, ar reeşi că d-sa e desiguat de viitorul şef al partidului liberal din localitate în ciuda celorlalţi. La acest fapt d-sa mai adaugă că numai pe dînsul Ionel Brăteanu l'a reţinut la masă fără să aibă prilejul de a vorbi ceva politică locală.

Curios însă că această atmosferă prielnică nu i-o fac liberalii, ci consorţiul conservator, mai apropiat de Irimia prin legătura de nemurire,

In acest senz se vorbeşte la Vasilachi că Irimia Gheorghiu va izbuti să a ducă la liberali pe d-nii Iorgu Berea şi Pavăl Michiu. Toate aceste ştiri stau în legătură cu banca Iorgu Berea et comp. a cărei director e d. Irimia Gheorghiu, şi unde printre actele de bancă se fac şi legături politice.

❑ **Judiciare**—Curtea de Apel s. 2-a judecă astăzi o interesantă speţă de violare de domiciliu, întîmplată în următoarele împrejurări:

D-na Doiciu, născută Prăjescu, fiind în divors încă cu soţul ei, d. Anton Doiciu şi dorind să intre în administraţiunea averei sale dotale, al cărei uzufructuar este, pînă la desfacerea căsătoriei, soţul său, trimite un nou administrator la moşia sa Podoleni—imobil dotal—cu ordinul de a'l înlocui pe actualul administrator pus de d. A. Doiciu.

Noul administrator, îndeplinindu-şi ordinul samavolniceşte este dat judecăţii pentru violare de domiciliu înaintea trib. Fălciu şi condamnat la una lună zile de închisoare corecţională.

Astăzi Curtea s. 2-a se va pronunţa asupra apelului făcut de acesta.

❑ Astă seară Sîmbătă reprezentaţie feerică de cinematograf la Teatrul Sidoli. Scene teatrale, feerice, sportive şi instructive se cuprind în bogatul program. Sunt redate tot în astă seară Luptele cu taurii de la Nimes (Sudul Franţei) fidel după natură, scenele acestea se desfăşoară în tot complexul lor de la apariţia în arenă a toreadorilor până la lovitura de graţie dată taurului.

Mîne Duminică au loc două reprezentaţii, la 3 ore ziua matineu pentru familii şi elevi; preţurile pe jumatate la toate locurile, seara reprezentaţie obişnuită.

Programul nou viitor, începe Joi 15 Ianuarie a. c.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 10 Ianuarie.

Congresul de mîine

Bucureşti.—O consfătuire prealabilă a avut loc aseară la clubul liberal în vederea Congresului liberal ce se va ţinea mîine în sala Edison.

S'a hotărît să ia cuvîntul preşedinţii Corpurilor Legiuitoare, d. Ionel Brătianu şi cîte un delegat al cluburilor din provincie.

*

Spre a se asigura că mîine la Congres d. Brătianu nu va întimpina oare-cari neplăceri, s'a dispus ca să se distribuie bilete personale.

Nici chiar gazetarii nu vor avea intrarea în sala unde se va ţinea congresul.

*

In ce priveşte tratativele cu d. Stoicescu, ele încă n'au fost terminate în momentul de faţă.

Tratativele vor urma încă pînă diseară, aşa că nu se cunoaşte, care va fi atitudinea d-lui Stoicescu, cu toate că în consfătuirea pe care acesta a avut-o la Ploeşti cu amici săi, i-a sfătuit să ia parte la congres.

Ceia ce se ştie sigur, e că d. Stoicescu nu va lua cuvîntul la congresul de mîine.

Lipsă de ofiţeri

Bucureşti.—De oare ce se simte lipsă de ofiţeri, mai ales în arma infanteriei, ministrul de resboiu a decis ca să cheme în activitate un număr de două până la trei sute de sub-locotenenţi şi locotenenţi din rezervă.

Medalie comemorativă

Bucureşti.—Pentru comemorarea partidului conservator democrat, s'a bătut o medalie artistic lucrată la Paris.

Medalia are pe o parte portretul d-lui Take Ionescu şeful partidului iar pe verso inscripţia: „partidul conservator democrat 3 Febcuarie 1908". Medalia este frumos executată.

In chestia scandalului d-lui Iorga

Bucureşti. — In cercurile profesorale domneşte o vie indignare din cauză că nici până azi consiliul permanent superior de pe lîngă ministerul instrucţiunei, n'a luat nici o măsură pentru darea în judecată a d-lui Iorga pentru scandalul şi bataia provocată la Universitate în faţa studenţilor şi a profesorilor.

In cercurile politice se afirmă că la redeschiderea Camerei se va face o nouă interpelare d-lui ministru Haret în această chestie.

Numire probabilă

Bucureşti.—E vorba ca postul de prefect de poliţie, al Capitalei pentru care stăruie foarte mult dl. Procopiu, să fie încredinţat d-lui Cesărescu fost prim ajutor de primar al Capitalei.

Chestia examenului de corigenţă

Bucureşti.—O delegaţie de studenţi s'au prezentat la decanul facultăţii de drept cerîndu-i să fixeze zilele pentru examenul de corigenţa în senzul avizului dat de consiliul permanent.

Decanul le-a comunicat că nu poate lua nici o decizie pînă cînd nu va convoca consiliul profesoral şi că acordarea acestor examene depinde de numărul candidaţilor.

Decanul a mai adăugat că ştie foarte bine că profesorii sunt contra acordării acestor examene.

Inundaţii

Londra.—„Agenţia Reuter" află din Iohanesburg, că din cauza torenţialelor ploi căzute în ultimile zile mai multe case au fost dărîmate şi cîteva mine distruse. S'au înecat 40 de lucrători.

Tratativele austro-turce

Constantinopol.—Marele vizir a făcut aseară o vizită marchizului Pallavicini, ministrul Austro-Ungariei la Constantinopole, cu care a conferit asupra despăbirilor pe care Austro-Ungaria vrea să le acorde Turciei.

Foametea în Herţegovina

Moscova.—Un ziar din localitate află că în Herţogovina domneşte o mare foamete.

Autoritătile distribuie pîine la soldaţi.

Un nou dar

Madrid.—Colonelul Eleriada, aghiotantul regelui Alfons, a plecat aseară spre Viena, de unde va pleca spre Bucureşti, spre a aduce marele cadou, pe care regele Spaniei l'a acordat micei principese Ileana, cu ocazia botezului.

Apropiata cădere a guvernului ungurescu

Buda-Pesta.—In cercurile politice se asigură că cel mult în Februarie, actualul guvern va demisiona şi parlamentul va fi disolvat.

Criza ministerială a intrat în faza decisivă.

CABINETUL DENTISTIC
— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —
D-rii med. H. şi M. Pekelman
(2 săli de operaţie)
— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
—I. ROTBARD—IAŞI—

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijulete, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru**, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR"
Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în **str. Lăpuşneanu la No. 25**, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

HIRSCH-IASI
— Cassa de increderе —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** frumoase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Inginer B. Diamant & Co.
BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 **379** cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi **Patent Schmidt.**
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de **brutărie** mecanice.
Instalaţiuni de **tâmplării** mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina **„Benz"** de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, **Pompe**
Furnituri de articole technice.
Cumpărări şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.
Construcţiuni de fer.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat **„Perfect"** pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.
Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

Se caută la casa de bancă
Moritz Wachtel

O domnişoară sau domn ca ambloiant.
Se cere scriere frumoasă, sau scriere cu maşina „yost", cunoştinţă în comptabilitate şi să fi practicat un timp oare-care într'un birou comercial (cassă de bancă de preferinţă).
Ofertele se primesc între 9—12 a. m.

IMPORTANT

A sosit Canari de Hartz, cîntăreţi ziua şi noaptea se găsesc de vînzare la Berăria Zimbru în Piaţa Unirei.
Administraţia

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Godin Bubeland și Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI — Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

și

Teatru de Varietăți

Prețuri populare

In flecare Sîmbătă și Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Facori.

Consultațiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiler* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Pădurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vămii No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbei No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris a te, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spirți No. 8 —

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, conștincios și mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane și Pardesiuri

Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată țara —

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 și 4 Febr. 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zeci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac pentr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat poștal

Se garantează servicul cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediet după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 627 — Marți 13 Ianuarie 1909

Iar opera d-lui Toma Stelian

Voința Națională, ziarul oficios al guvernului, încearcă un răspuns la articolele, pe cari amicul nostru, d. Lascar Antoniu, le-a publicat în *Opinia* asupra rapoartelor procurorilor generali de la Iași și București, cu privire la aplicarea și efectele legii Judecătoriilor de ocoale a d-lui Toma Stelian.

Răspunsul *Voinței* însă lasă mult de dorit, în ce privește limbajul și logica. Sunt termeni și calificative în acel articol-răspuns, pe cari, din considerațiunea ce o avem pentru presă în general, noi nu le putem releva și asupra cărora deci, nu vom insista de loc. Pe terenul acesta discuțiunea ar fi și inutilă și degradatoare. Dacă *Voința* a crezut, că *așa* se poate discuta o chestiune serioasă, ca aceia a legii judecătoriilor de ocoale, să-i fie de bine. Noi nu o vom urma pe calea aceasta.

E cu totul alt-ceva însă, cu lipsa de logică, sau mai exact cu logica „sucită" a oficiosului liberal. Aceasta trebue să o relevăm, pentru că ea denotă reaua credință, cu care *Voința* încearcă să polemizeze.

Cine a cetit viguroasele articole ale d-lui Lascar Antoniu știe, că obiectul lor nu a fost critica legii d-lui Stelian, critică principială și teoretică; ci critica rapoartelor celor doi procurori generali ai Curților de Apel de Iași și București, cari strălucesc prin umilitoare și crase platitudini față de Ministrul Justiției, nesocotind ast-fel adevărul. Si pentru'a dovedi aceasta e de ajuns să cităm pasagiul final al ultimului articol, care sună:

„Mă opresc aci. Sunt de ajuns cred, citatele de mai sus — din rapoartele d-lor procurori generali Gr. Stefănescu și N. Leonescu — pentru a lămuri *ceea ce aveam de demonstrat*, că rapoartele d-lor procurori generali din București și Iași, cu privire la aplicarea legii justiției rurale a d-lui Toma Stelian, nu sunt opera unor magistrați, cari au voit să constate adevărul, ci opera unor adulatori ai ministrului și a lucrării sale legislative. E trist din partea unor inamovibili".

Și dacă *rapoartele* procurorilor generali de Iași și București, au fost obiectul criticei articolelor d-lui Lascar Antoniu, de ce atunci *Voința*, cu o detestabilă rea credință sau printr'o „sucită" logică, crede că în articolele sale amicul nostru a criticat însăși legea d-lui Stelian?

Pentru ce? Pentru ca tot cu aceiași rea credință sau logică „sucită", *Voința* să adauge, că d. Lascar Antoniu discutînd legea d-lui Stelian „ar fi trebuit să arate măcar în chip teoretic lipsurile și defectele, pe cari d-sa le găsește legii".

Dar încă odată. In *aceste* articole d. Lascar Antoniu n'a discutat, și prin urmare n'a criticat legea, nici „în chip teoretic", nici alt-fel; ci numai rapoartele celor doi procurori generali. In ce privește discuțiunea teoretică a legii și arătarea lipsurilor și defectelor ei, apoi d. Lascar Antoniu și *Opinia* s'au exprimat altă-dată și în repetate rînduri. De ce nu-și aminteşte *Voința* de lucrul acesta?

Dar vrea *Voința* să cunoască lacunele și defectele operii d-lui Stelian? Nimic mai simplu. Să treacă buretele peste scandaloasele raporturi ale celor doi procurori generali, și să se intereseze de numero sele rapoarte ale Judecătorilor rurali. In aceste rapoarte se poate lesne vedea, că distribuirea justiției rurale este mai mult împedecată acum, de cît înainte.

Pînă atunci însă, noi îi vom indica un mare defect al acestei legi, pentru care, suntem siguri, vom fi gratificați cu o sumă de epitete și de calificative din obișnuitul dar ordinarul vocabular al *Voinței*.

Se știe că prin noua lege a judecătoriilor de ocoale, competența judecătorului de ocol s'a sporit. De unde înainte vreme, judecătorul era competent în materie civilă și comercială pînă la 50 lei în ultimă instanță și pînă la 1500 lei cu drept de apel: prin noua lege, el poate judeca pînă la 300 lei în ultimă instanță și pînă la 3000 lei cu apel.

Sporirea competenței este netăgăduit un principiu bun. Cu toate acestea ea e numai imaginară în multe cazuri; și iată de ce.

Prin articolul 58 din lege, judecătorul de ocol nu poate judeca în comunele din ocolul său de cît reclamațiunile cari sunt supuse apelului, adică acele pînă la 300 lei, toate celelalte trebuind a fi judecate la reședință; iar articolul 6 spune: „ori de cîte ori va fi nevoie, și în mod obișnuit la zile fixate, și *cel mai puțin de două ori pe lună*, judecătorii vor merge în comunele din ocoalele lor, pentru a-și exercita funcțiunile ce le aparțin". Și dacă mai cercetăm tabloul oficial pentru determinarea judecătoriilor (Monitorul Oficial No. 13 din 17 | 4—1908) apoi găsim că din 267 de judecători, 69 au în jurisdicția lor 13—18 comuni.

Faptele acestea simple în aparență ne indică una din marile lacune ale legii, atît de mult lăudată de către procurorii generali de Iași și București. Căci dacă judecătorul trebue să se transpoarte în fie-ce comună *cel puțin de două ori pe lună*; dacă în comuni *nu poate judeca de cît pricinile pînă la 300 lei*; și dacă el are în jurisdicția sa *13—18 comune* apoi vedem că îi trebue numai pentru judecarea *acestor pricini* cel puțin 26 zile, adecă *toate zilele lucrătoare ale unei luni*. Cînd va mai statua judecătorul asupra pricinelor de la 300—3000 lei, și anumite delicte, pe care trebue să le judece la reședință?

Și acesta nu e un defect al legii dedus numai „în chip teoretic". Defectul acesta l-a constatat practica, el există în fapt, și nici *Voința* nu-l va putea tăgădui. Din această pricină multe judecătorii rurale, cum este și cea de la Iași, nu pot fixa termine de judecată la reședință pentru pricinile de la 300—3000 lei. Și astfel distribuirea justiției sufere; iar sporirea competenței devine de multe ori imaginară.

Dar d. Toma Stelian, în loc să se intereseze de rapoartele judecătorilor, cari spun acest lucru și relevă acest mare defect, însărcinează pe procurorii generali să-i facă rapoarte ca acelea, despre cari s'au ocupat amicul nostru, d. Lascar Antoniu; căci însă-și *Voința* spune: „procurorii generali *însărcinați* a raporta ministerului rezultatele aplicării legii..." Așa ne explicăm și noi conținutul acelor rapoarte, căci dacă ministrul le-a dat această însărcinare...

Iar *Voința* să facă bine, să aibă un limbaj mai cuviincios, cînd pretinde a discuta serios chestiuni serioase. Nu de alta, dar dacă oficiosul guvernului nu ține la demnitatea sa noi ținem la a noastră și a ziaristicei romîne în general.

Em. Socor.

ȘEF SAU CONDUCĂTOR ?

Partidul liberal și-a ales eri, în congresul de la Băile Eforiei, pe noul său șef, d. Ionel Brătianu.

Faptul acesta de sigur prezintă o importanță netăgăduită pentru partidul de la putere, căci schimbarea șefului, însemnînd întronarea și consacrarea curentului anarho-țărănist din partidul liberal marchează o nouă etapă în evoluțiunea sa.

Banca Națională, care a jucat în totdeauna un rol important în viața partidului liberal, va fi de acum stă pîna absolută a partidului.

Odată însă cu ungerea de șef a d-lui Ionel Brătianu și cu decapitarea d-lui Sturza, s'a mai înfăptuit încă un eveniment care merită a fi relevat.

Fruntașii liberali, cari nu vedeau cu ochi buni sporirea d-lui Ionel Brătianu, și cari în ultimul timp au dus o clandestină campanie în contra d-sale, au închis ochii de astă dată, și au recunoscut și ei șefia d lui Ionel Brătianu.

Curioasă e însă mentalitatea congresiștilor de eri. Pe cînd moțiunea votată în congres vorbește de conducătorul partidului liberal, ales în persoana șefului guvernului, oratorii de la congres cari l-au uns, spuneau mereu de *șeful* partidului.

Este de sigur o nuanță între *șef* și *conducător*, și ar fi o chestie de știut ce este d. Ionel Brătianu: șeful sau conducătorul partidului liberal?

Să nu tradeze oare această nuanță de la congres, o anumită nuanță în partid? **M.**

Sosirea d-lui A. D. Xenopol

De trei zile Iașul găzduește în sînul său pe unul dintre cei mai buni și mai străluciți fii ai săi, fruntașul nostru, d. A. D. Xenopol. Intors din capitala lumii, în cari savanții, creatorii științii, se întrec în a îmbogăți civilizația și cultura umană, d. Xenopol ne aduce simpatia celei mai culte și mai nobile națiuni, națiunea franceză.

Acolo, la Paris, d. Xenopol a știut grație întinselor sale cunoștinți să stîrnească dragostea și admirațiunea cercurilor savante. Prelegerile sale de la Sorbona de anul acesta, ca și cele de anul trecut, cu strălucitul lor efect, contribue în mod neîndoios nu numai la înalțarea sa atît, cît mai ales a poporului romîn, al cărui fiu demn și mare este.

De aceia, noi îi adresăm, cu ocazia reîntoarcerii sale în Iași, o caldă urare de bună venire.

D. A. Sturdza și I. Brătianu

Iată doi oameni, cari sunt astăzi la ordinea zilei. Cel întăi prin îndelungata activitate, stăruitoare și dezinteresată, pusă în serviciul statului și al neamului; cel de-al doilea prin acțiunea de culise, pe care a întrepins-o de cît-va timp, spre a-și satisface ambițiunea de a parveni la șefia partidului liberal.

Nerecunoscător d-lui D. A. Sturdza, pentru marile servicii ce i-a făcut odinioară, pe cînd n'avea alt titlu decît de a fi fiul tatălui său, d. Ionel Brătianu caută să-l înmormînteze politicește, sprijinit fiind în urîcioasa-i întreprindere de forța pivnițelor de la Banca Națională, și de slăbiciunea bătrînilor din partidul liberal.

Cari sînt meritele excepționale ale noului șef al partidului liberal și al guvernului? Nici unul altul decît coalizarea în jurul său a tot ce are partidul liberal mai dornic de parvenire, mai ambițios și mai anarhic. Sub raportul acesta, d. Ionel Brătianu are multe puncte de contact cu veșnic răzvrătitul d. Nicu Filipescu.

Și cîtă deosebire între d-sa, care n'a făcut altceva decît să dezlănțue patimile și să stimuleze ambițiunile în vederea unor profite politice personale, și între d. D A. Sturza, care a luptat atît, pentru nivelarea și omogenizarea partidului prin calmarea spiritelor tulburătoare și anarhice.

Pe cînd d. Sturza a fost un spirit eminamente organizator și împăciuitor, d. Ionel Brătianu excelează printr'o acțiune dezmembrantă și destructivă.

Iată ce se poate spune despre psicologia fostului și actualului șef al partidului liberal. *Id.*

Chestii politice

INTRE NOI

Procesul dintre cele 2 partide conservatoare l'a judecat țara. Și țara e suverană în aprecierea ei.

Țara a dat încredere deplină partidului conservator-democrat, și șefului său, d. Take Ionescu.

Cifrele sînt mai elocvente de cît ori ce altă afirmare. La început partidul Carpist făcea obiecțiunea că, cu ei au rămas majoritatea foștilor miniștri și scoteau 12 ciolane sfinte de foști miniștri. Cu Take Ionescu a mers partidul, dar n'au mers ministeriabilii.

Astăzi acest argument l'au părăsit, văzîndu-se că e ridicul. Intrarea în special a d-lui N. Fleva în rîndurile partidului conservator-democrat a dat lovitura de grație acestei obiecțiuni cantacuziniste.

Mai întîmpinau Carpiștii că țara e cu dînșii și ne-a dat întâlnire în toate județele, la toate colegiile. Minorizați la Iași, ne-au dat întâlnire la Vaslui; bătuți la Vaslui ne-au dat întâlnire la Craiova. Zdrobiți la Craiova ne au amețit cu Piatra. Rămași ridiculi cu Piatra ne-au asurzit cu București. Prăpădiți cu Capitala ne au tras în cursă la Ploești. Pretutindene însă au fost învinși, bătuți, zdrobiți.

Acuma tac.

S'au făcut alegeri în cursul anului trecut la 4 colegii I de Senat (Iași, Vaslui, Craiova și Piatra); peste tot candidații noștri au întrunit la acest I colegiu de Senat, colegiul marii proprietăți fonciare și intelectuale, 536 voturi, față cu 268 date candidaților carpiști. Adică noi am întrunit esact de 2 ori mai multe glasuri ca junimiștii. La colegiul al II-a de Senat (Prahova), candidatul nostru a întrunit 195 voturi față de 87 date candidatului Carpist; deci mai mult de cît îndoit.

In definitiv colegiile electorale de Senat au dat partidului nostru 731 glasuri, față cu 355 date Carpiștilor.

Cu 376 glasuri colegiile de Senat s'au pronunțat pentru partidul conservator democrat, trimițînd în Senat 2 senatori democrați: *D. Donici* și *Nicu Economu* și *nici un carpist.*

Venind la colegile de Cameră, junimiștii au dat dosul la colegiul al III, căci pentru ei colegiul țărănesc nici nu există.

Dacă la Romanați n'a fost un succes material pentru noi, succesul moral e al nostru, căci la colegiul al 3-a unde delegații te înădușă, nu e puțin lucru să întrunești 466 voturi, înfruntînd toată urgia administrației. Vitalitatea partidului conservator-democrat stă în aceasta că a cultivat și cultivă toată masa alegătorilor, și mai ales și-a îndreptat atenția la colegiul al 2-a și al 3-a pentru a întări viața cetățenească prin exercițiul liber și conștient de votul lor.

Iar succesul cel mai mare l'a dat capitala, la colegiul al II-a trimițînd 3 de putați democrați în parlament.

Dovada s'a făcut. Țara cu îndoite voturi mai multe s'a pronunțat pentru partidul conservator-democrat. Și cu toate aceste mai sînt de-al de *Toma* necredinciosul, cărora se poate spune vorba Mitropolitului Moldovei, care văzînd că în divan era curentul pentru unire, a zis: „unde e turma și păstorul".

„Unde e Țara acolo e și Regele".

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Imbrăcămintea care dezbracă

La Berlin s'a deschis cu cîte-va zile în urmă o expozițiune: „Femeea în artă și în modă". E o colecțiune foarte bogată și variată, referitoare la tot ce privește viața femeei și la tot ce poate contribui să înfrumusețeze viața ei,— viața în general. De la îmbrăcăminte pînă la mobilă, de la picturi pînă la juvaericale, de la dantele pînă la blănării, totul se găsește bine reprezentat și alcătuind strălucirea, ce pare desprinsă din aureola femeei tuturor timpurilor și a femeei de astăzi în deosebi.

Nu e o expoziție comercială, ci artistică; de la princesele de coroană ale Germaniei pînă la artista Sorel de la comedia franceză, de la d-na Bleichroeder pînă la firmele populare ale croitoriilor pariziane, toată lumea a contribuit la întregirea acestei expozițiuni menită a desvolta gustul artistic și a l îndruma în ce privește costumul. A mai insista asupra marei importanțe ce prezintă el pentru frumusețea formelor, pentru perfecționarea figurilor, credem de prisos și aceasta o vor fi știind mai bine grațioasele cetitoare care onorează această rucrică aruncîndu-și privirea asupra ei.

O cronicară germană observă că îmbrăcămintea ca și lengeria expusă urmărește scopul de a se lipi de corp și de a pune cît mai în evidență formele prin transparența lor.

Această observație ne amintește că tot la Berlin e la ordinea zilei, acum, și o altă chestiune, acea a d-rei Olga Desmond, dansatoarea frumoasă care a încercat să propage prin cel mai viu exemplu posibil ideea unei noi educațiuni, acea a—goliciunii.

Ea s'a arătat cît-va timp în fața unui public de amatori în costumul complect al Evei, apărînd cu deosebire în poza mitologică a anticei Phrynea, figura voluptoasă și ademenitoare pe care au cîntat-o și au iubit-o atît de mult poeții, sculptorii, artiștii înamorați de forme ideale.

Mulți au admirat pe d-ra Desmond, unii critici serioși au mărturisit că nu găsesc nimic „imoral" în apariția trupului gol, dar splendid al dansatoarei. Insă cenzura oficială a intervenit și în fața unei interpelări în Parlament s'a interzis dansatoarei de a-și continua seratele. Acum ea apare în costum de dansatoare și mărturisesc, am privit lung fotografiile celor două momente și mi s'a părut mai provocătoare, mai... goală așa cum i-a permis cenzura să apară, de cît înainte.

Chestiunea moralității e extrem de gingașă și de elastică. Cea mai morală expoziție femenină ce oare are ea în vedere de cît să pună în evidență frumusețea formelor ei trupești?

Perfecțiunea plastică a nudului întru cît oare e mai tendențioasă și mai imorală de cît decoltagiul oficial? Scopul suprem al hainei este să ne facă a descoperi ceea ce... acopere misterul ei și imaginația bărbatului o face aceasta cu atît mai ușor cu cît a vizitat mai multe expozițiuni de costume femeești,—oficiale și morale. **Rodion.**

TEATRUL LUI SARDOU [1]

— Perioada succeselor mari —

Sardou descurajat de aceste insuccese mai prezintă două piese: *Bernard Palissy* și *Fleur de Liane*, care nu se jócă cu toate stăruințele sale. In urmă îndemnat de directorul Teatrului L'Ambigu, scrie o piesă în care să fie un ghebos pentru actorul *Fechter*. Dar și această piesă e sacrificată pentru *Fanfan la Tulipe*, un succes al acestui teatru. Prezintă la Gymnase, o altă lucrare *Paris à l'Envers*, unde intercalează scena de dragoste de mai tîrziu din „Nos Intimes". Cetită, directorul o găsește bună, rugînd pe Sardou să dee voie lui Scribe s'o monteze.

Scribe dînd de această scenă, care a avut un mare succes în „Intimu noștri", o refuză găsind-o prea... modernă!...

Disperat Sardou își adună forțele și scrie les *Pattes de Manches*, primul său succes, care îi aduce gloria și îl scapă de sărăcie.

Pentru închierea acestei prime perióde de luptă, între „sărăcie și glorie" cum spunea Brunetière, e nevoe de a adăuga cunoștința pe care Sardou o face cu actrița Virginia *Dejazet*, o stea a teatrului francez, care crease cele mai mari roluri din vremea aceia.

Citez din memorie acea întîlnire, pe care mi-a povestit-o un actor la Paris, în 1904. Trecuse patru ani de la căderea piesei *Taverna* studenților. Sardou amărît avea o singură sperare în scrisoarea de recomandație pe care i-o dase Montigny cătră Dejazet. După un drum lung, Sardou ajunsese la vila marei actrițe. Un copil mi-a arătat scările care duceau la locuința acestei zîne. Intrați în salon, îmi zise surizînd o fetișcană blondă doamna vine îndată. Am intrat. Pretutindeni lucruri de artă întocmite cu mult gust. Inaintea mea un tablou de Jules Janin, reprezentînd „Amorul". Un foșnet de rochie. Era ea. I-am reprodus discursul pe care îl învățasem acasă, i-am dat manuscrisul piesei (Pattes de Manches), apoi strîngîndu-i mîna am plecat rușinat. Celebrei artiste plăcîndu-i originalitatea mea, ni-a luat sub aripele ei, sburînd spre succes.

*

Parisul care consacrase atîtea genii și talente în teatru, răușisă să impuie și personalitatea lui Sardou. Do acum drumul va fi mai ușor, de străbătut, căci și Sardou căpătase experiența lucrurilor. Dacă recapitulăm viața sr, vedem că a învins cu greu, fiind supus la multe lovituri morale care din fericire i-a întărit caracterul.

Pe cînd Coppée a cucerit celebritatea cu „Trecătorul",—Sardou a trebuit să jertfească mai multe piese. Insă Coppée a mers descrescînd în succese, pe cînd Sardou și-a păstrat tinerețe și vigoarea pînă în ultimul timp, cînd boala îl doborîse.

Mărețele triumfuri le-a căpătat cu următoarele piese: „Nos Intimes", „Babagas", „L'oncle Sam", „Daniel Rochat", „Thermidor", „Divorçons" și altele. „Nos Intimes", e o comedie de moravuri, în care se ridiculizează burghezimea, Babagas, o altă comedie, care a dat naștere la un mare scandal, căci se viza în chip malițios mai multe persoane politice. Thermidor,—o dramă istorică în care Sardou atacă revoluția.

Din pricina aceasta piesa a fost oprită să se joace în Franța, făcîndu-se pentru dînsa un nou scandal, urmat de interpelări în cameră. S'a jucat însă la Bruxelles cu un strașnic succes. In Daniel Rochat și Divorçons, face vre-o cîteva teorii asupra căsătoriei religioase.

După aceste piese s'ar părea că Sardou e un tezist înverșunat, care caută să lămurească unele apucături rele din

1) Vezi Opinia din 11 Ianuarie.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

societatea modernă, ridiculizîndu-le pe scenă.

E dovedit însă că Sardou nu urmărea probleme sociale ca Dumas-fiul, Paul Hervieu și alți autori moderni. Pe dînsul îl preocupa numai efectul, unde îl găsea sau prevedea, imediat îl aducea pe scenă fără să se gîndească mult la consecințele grave ce pornea din aceste actualități ne rumegate, puse în scenă cu un scop artistic, și apărînd în fața marelui public ca un atac, o provocare, o revoltă.

De aceia scandaluri și discuții aprinse la premierele sale. A rămas clasică polemica se s'a ivit cu reluarea *Teodorei* la Porte-Saint-Martin.

Sarah Bernhardt pentru care a fost scrisă în 1884, a dorit s-o monteze în 1907 după stampele și documentele păstrate în arhive. Evocarea bizanțului pe scenă într'un chip așa de exact și măreț, a fost o revelare pentru spectatori, în cît presa a lăudat mult această inițiativă.

Chiar *Darcel*, directorul muzeului de antichități, a scris un articol științific în Revue des Arts, mărturisind că decorurile, mobilierul și costumele din Teodora sunt copii exacte a timpului bizantin. Însă a protestat contra *furculiței* pe care o ținea Teodora în mînă, spunînd că ea n-a fost cunoscută la bizantini.

Atita a fost de ajuns, și presa dornică de senzații, începu campania pe tema „furculiții" lui Sardou. S'a scris articole întregi, s'a desvăluit documentele acoperite de colbul vremei, în cît Parisul a petrecut o lună de zile pe această temă!

Sardou întrebat, a răspuns flegmatic, că furculița a existat de cînd e lumea! Omul primitiv a cunoscut-o, s-a servit de ea, și să miră de descoperirea făcută de un om de știință ca Darcel.

Sardou a scris și librete pentru opere și vodeviluri ca: Roi Carotte, Haine, Piccolino, Richelieu, Garat, și altele.

Aceste lucrări sunt cu efecte scenice, care vor rămînea ca modele în technica teatrală. Sardou adaptase școala lui Scribe, modificînd-o după temperamentul său.

Tot ce vedea și auzia era pentru teatru. Un suflet rar, zice Fouquier, care a trăit pentru scenă, care împreună cu Talma și Scribe formează terțetul de glorie și emancipare a teatrului francez.

„Dați-mi decoruri, spunea Sardou, și vă voi scrie după ele o piesă!" Așa se explică cum Sarah Bernhardt ia comandat Tosca, Cleopatra, Termiodor și Teodora. Cum a făcut pentru Rejana Madame Sans-Gêne, jucată cu un succes unic în teatru universal. Cum nu s'a sfiit să scrie cuplete și librete în plină celebritate, căci efectul îl obseda și pentru el era în stare să sacrifice totul.

*

Rostand a respins cu indignare propunerea ca din L'Aiglon și Cyrano, să scoată librete, considerînd aceasta ca o înjosire pentru literatura dramatică.

Sardou din potrivă sacrificase literatura pentru scenă, așa că se poate spune despre el, ceia ce se zise odată despre Scribe:

„il n'était pas seulement un homme de théâtre, c'etait l'homme théâtre. Pour lui, tout se metamorphosait en pièces; pour lui, la vie humaine se jouait sur la scène, la nature même lui apparaissait souvent comme une décoration". O. M.

„Opinia în provincie"

(Corespondențe particulare a ziarului «Opinia»)

DIN HUȘI

Politice.—Județul Fălciu trece în ochii politicianilor ca unul din cele mai tari pentru junimiști. Dat fiind-că aici își au leagănul Telemaniștii, vechii conservatori junimistificați, apoi dat fiind că neamurile și încusurile lor sunt multe, ei s'au erijat în reprezentanții ideii conservatoare.

In jurul nepotismului lor ei au mai acaparat cîte-va elemente răzlețe, cari și azi se mențin neasimilate, căci la Huși nu se vorbește numai de neasimilarea evreilor, ci și de neasimilarea politică pe altă cale de cît prin sînge.

Pe lîngă acești neasimilați—și sunt mulți aceștia—mai sunt și oameni alergători puși în solda Telemaniștilor. Aceștia neavînd parte nici norocul să vadă deseori deslegate baerile pungii, ci doar prohodul șefului, căci, dă! e general! au început a-i trata cu Bog-da-proste și toate lumînările de la cele 7 biserici al Hușilor, bez Episcopia și skitul Coțoiului!

Ei bine, toți acești conservatori-junimistificați, cari fac larmă la Vasilaki, de ai crede că numai ei împărățesc în lumea asta, azi au pus botul pe labe. N'au parte, sărmanii! să scoată capul afară și să iasă pe uliță, că numai ce sunt întîmpinați cu vorbele: rău, d-le general; mîncați trîntală în toate părțile, de vă duceți de-a berbeleacu"!

Și berbeleacul are o deosebită accepțiune la noi la Huși. Curat vorba lui Conu Adam, care spunea în gura mare la Vasilaki, că la anul nu vom avea brînză, pentru că a căzut iarna de vreme și au rămas berbecii nebătuți.

S'au dus oile de-a berbeleacul, așa și carpiștii nu vor face brînză până la anul, fiind-că a dat iarna peste ei și au mîncat batae.

Și Conu Adam slujește la ceva cu înaltele sale cunoștințe de boi și oi, doar nu degeaba a fost prefect *și-a mai hi*!

Mizeritățile zdrobitoare ce le-au căpătat la București și Ploești, izbînzile romane căpătate în toate lagările au făcut ca să se uite chiondăriș unii la alții.

Carpiștii la Huși îs mai, îs plouați, îs abătuți, le-a amuțit gurița și încep a și bănui ei în de ei tăria lor cea slabă.

— Dar și liberalii nu-s mai puțin îngrijați; cităm că destrabalarea dintre ei este aceiași cu toată șefia lui Ionel Brătianu și al doilea că văd zilele numărate. Acțiunea lui Irimia Gheorghiu a slăbit, căci iscusințele sale de raliare n'au izbutit; își luase un rol care nu era de talia lui, căci ce credit politic poate avea Irimia Gheorghiu la colegii lui, dat fiind acțiunea lui pururea șovăelnică și egoistă.

La apelul prefectului n'au răspuns parlamentarii, ci fie care se duc la congres pe pielea lui și cu trecerea sa, iar la delegații s'au iscat divirginte căci dr. Lupu și-a pus slujbașii săi medici și polițiști: dr. Lapteș, dr. Hobincu, C. Dinescu, N. Tiron, C. Garofeanu, I. Constantinescu; iar primarele pleacă cu ai lui delegați: Dobre Dobreanu, I. Dobreanu, Gh. Săvescu, N. Cișman, A. Calciu, N. Calciu, A. Bendorf, căp. Mustea, căp. Petrescu, C. Antonescu; așa că se așteptă cu nerăbdare întoarcerea *delegațiunelor* Hușene pentru a ști și noi ce impresii le-a făcut asupră-le centrul, cum și ei asupra centrului.

— *Diverse:* Era bal la Oltenești în sara zilei de 28 Decembrie. Naționalistul dr. Lupu făcea cor cu evreii din bal pentru a cîștiga la tombolă.

Cercurile rurale au fost rău impresionate de această tovărășie pe față între evrei și naționaliști. Tot la Oltenești prefectul și-a perdut cheful de tot cînd a primit știrea pe la 10 sara că la București au ieșit democrații, iar la comanda de a se juca cadril, unul din sală a ripostat că ar face bine ca *ciocoii* din bal să se ducă la Huși ori Bîrlad să joace cadril, aici e la țară și să se cînte hora și brîul. Iar prefectul s'a executat.

— Prefectul Lupu se ține de baluri rurale, căci în oraș n'au parte de tămbălău. Se organiza un bal la Răducăneni și se aștepta se vede un rezultat favorabil de la București pentru a ști cum să chefuiască.

Aflînd de rezultat s'a dat ordin prin suprefectul N. N. Tiron să se strîngă toate biletele și să se contramandeze balul. Lupul la Răducăneni ar fi fost între Takiști și nu-i dădea mîna.

— La Vinețești s'a făcut școală, mutîndu-se învățătorul I. Ulea din Cordeni la Vinețești. Distanța între sate e de 500 metri.

Ca răzbunare politică contra învățătorului s'a stricat o școală bună ca să facă 2 răle, căci de unde în sala cea mare de clas, a lui Ulea încăpeau 110 elevi, azi în 2 cocioabe țărănești nu încap mai mult de 50 copii și să plătesc doi învățători.

Are să vie vremea, cînd Lupul are să plătească cu cojocul lui dandanalele de azi. Coresp.

*

DIN VASLUI

Politica din Vaslui.—După cum anunțat, alaltă-eri liberalii nemulțumiți s'au întrunit și au ales ca președinte pe d. V. P. Irimiade,

Iată procesul-verbal care s'a încheiat cu această ocazie:

Subsemnații membri ai comitetului executiv al partidului național din Vaslui, ales în ședința din Octombrie 1908, convocați fiind pe ziua de azi ne-am întrunit și la ordinea zilei, fiind alegerea unui președinte și a doi vice-președinți în locul delegațiunei numită în zisa ședință.

Am procedat la alegere și în majoritate comitetul a ales prin aclamațiune pe d-nii: Panaite V. Irimiade ca președinte al clubului, și pe d-nii Ion Bușilă și Aurel Varlam ca vice-președinți și secretar pe d. Gh. Marinescu.

Pentru care s'a dresat presentul proces-verbal.

(ss) O. C. Dimitriu, Lascar Cihodariu, I. Bușilă, Aurel Varlam, P V. Irimiade, Gh. Marinescu și A. Ciocan.

*

Eri la orele 2 p. m. a avut loc la clubul liberal, adunarea convocată de d. Neron Lupașcu.

Din numărul total de 72 de membri, n'au participat de cît 22, majoritatea funcționari.

Au asistat următorii: Neron Lupașcu, Ed. Ghica, prefectul județului, I. Gingir administrator de plasă, S. Gringir avocatul statului, V. A. Bejan, V. Sassu, deputat, M. Tăut deputat, Gh. Șerpescu din delegația județeană, I. Smărăndescu consilier județean, dr. G. Galin, Ed. Motăș primar, I. Silvestru farmacist, D. Tiron consilier comunal, Gavril Munteanu, I. Ioaniu funcționar, I. Teodorescu bărbier, G. Troin, I. Petrușanu, D. Salcianu, C. Desilă directorul prefecturei și Gr. Apostu.

S'a discutat asupra alegerei d-lui Ionel Brătianu ca șef și i-au trimes o telegramă de adesiune.

In urmă d. Neron Lupașcu a fost ales președinte al clubului, iar d-nii C. Călinescu și M. Tăutu vice-președinți.

Iată unde a ajuns armonia liberală: două cluburi cu doui președinți și două comitete.

E frumos, zeu! **Coresp.**

Litere-Științe-Arte

Primul turneu.—E interesantă, din punctul de vedere artistic și psihologic soarta artiștilor și artistelor mari în primul turneu. De cîte ori fac acest pas greu și hotărîtor—pasul dintîiu—au de luptat cu neîncredarea marelui public, care se află în fața unei enigme. In aceleași condițiuni a venit acum la țeară și Cora Laparcerie care însă a cucerit Capitala cu prima reprezentație, ceea ce înseamnă că succesul îi este asigurat în toată țeara. Iată ce scrie criticul de la „Adevărul", în genere foarte puțin darnic la laude,—asupra primului spectacol și în special asupra artistei:

Lumea n'a venit aseară cu mari așteptări la Liric; a plecat însă foarte mulțumită.

Explicația e simplă și firească: nu era anunțată o celebritate de primul ordin, dar s'a prezentat un bun ensamblu, cu elemente aproape egal de talentate și dibace; ceea ce publicul a început să aprecieze mai mult decît anumite celebrități cari-și trăse decăderea, sau vin înconjurate de nulități ori mediocrități insuportabile.

D-ra Cora Laparcerie' e ceeace se chiamă e bună actriță, care nu va strica un rol, ba va avea chiar multe lucruri reușite și care se prezintă și ca femee și ca pariziană, cu multe însușiri de grație, spirit și eleganță.

Cu ele a învins și cucerit aseară publicul în Gisèle Vaudreuil, eroina din „l'Evantail", care după ce torturează multă vreme pe sărmanul desgustat François Frèvoux, își sfarmă în fine evantaliul—simbolul cochetăriei sale—și biruită de dragoste, cade în brațele omului care o dorește de atîta vreme.

Piesa e produsul firmei Flers et Caillavet, urmașa de azi a marei firme franceze de odinioară, Meilhac et Halévy. Asta însemnează că avem a face cu o piesă în care o bună doză de psichologie se pierde, fără pretenție, într'un mediu de personagii fixate cu iscusință și într'un dialog care face forța întregei piese.

*

Almanahul „Inainte" al institutului grafic „Scherk"—Burbea, din Galați cuprinde o bogată și variată materie literară, artistică și satirică pentru care-l recomandăm amatorilor.

*

Cel mai tînăr jubilar al teatrului național va fi anul acesta artistul M. Popovici care împlinește la 14 Februarie 25 de ani de carieră dramatică. Pînă mai anii trecuți îi se zicea Popovici-junior. După jubileu aceasta nu ar mai fi permis.

*

Amintim că în seara de 27 Ianuarie are loc beneficiul de retragere din teatru al artistului Pekea Alexandrescu, cu o reprezentație de gală.

*

„Mannase" se joacă la 31 Ianuarie cu Gh. Cîrjă în rolul titular și cu Ion Morțun, în Zeilig Șor.

*

Mercuri, 14 Ianuarie 1909, orele 9 seara, va avea loc la Teatrul Național

CONCERTUL VOCAL

dat pentru completarea studiilor fenomenalei *Annie Iasskaia* în etate de 11 ani, cu concursul micului viorist Const. Bobescu, în etate de 9 ani.

Acompaniamentul de d. E. Mezzetti profesor de piano.

Program: 1) Rubinstein, „Die Nacht" Annie Iasskaia. 2) G. Biset, „Carmen Segnedille" Annie Iasskaia. 3) L. Wiest, „Nunta țărănească" C. Bobescu. 4) Danza „Torna" de Annie Iasskaia. 5) Oscar Spirescu, „De departe" Annie Iasskaia. 6) Gounnod, „Faust: Aria lui Zibel" Annie Iasskaia. 7) G. Bizet „Carmen chanson Boheme" Annie Iasskaia. 8) A. Bouldin „La Dame Blanche Violină și Piano". C. Bobescu. 9) Strauss „Walzertraum" Anie Iasskaia. 10) Ed. Caudella „Ochi albaștri și drăgălași" Annie Iasskaia.

Programe și bilete la Agenția „Carmen Sylva".

Informații

D. Alexandru A. Badareu a sosit aseară cu trenul de Pașcani de 11 și 10, în localitate, reîntorcîndu-se de la Paris, unde a petrecut vacanța.

Cu acceleratul de 9 și 5 de seară d. Badareu va pleca în Capitală.

❑ Trenul de București, ce sosește de obiceiu la orele 8 și 30 dim., a avut astă-zi o întîrziere de 2 ore.

❑ La începutul primăverei se vor începe lucrările pentru construirea unui local propiu pentru secția de pompieri din Nicolina.

Noul local va fi terminat la vară.

❑ Postul de canonarch la biserica Sf. Spridon devenind vacant, s'a fixat concursul pentru ziua de 28 Ianuarie a. c., pentru ocuparea acestui loc.

Doritorii vor trebui să se prezinte în acea zi la biserica Sf. Spridon pentru a da concurs.

❑ Mîine se vor fixa zilele în care va ținea ședintă consiliul de războ al corpului IV de armată și membrii care vor compune consiliul.

❑ La Paris s'a înființat un nou cerc al studenților romîni.

Cercul a ales de președinte pe d. Ștefan Gheorghiu, fost deputat; d. Secșoreanu a fost ales casier, iar d. Marcu secretar.

❑ In ziua de 16 Ianuarie a. c. se va ținea la prefectura de județ licitație pentru vînzarea spre explotare a mai multor păduri ale statului.

❑ Zilele acestea directorii școalelor secondare se vor întruni din nou în vederea întocmirei programului definitiv al sărbărilor ce vor avea loc în ziua de 24 Ianuarie, cu ocazia aniversărei a 50 de ani de la Unirea principatelor.

❑ P. S. S. Archiereul Ghenadie Georjescu, loc țiitor de Mitropolit al Moldovei și Sucevei, a fost chemnt eri în București.

P. S. S. se va reîntoarce mîine dimineață în localitate.

❑ Membrii consiliului comunal se vor întruni Joui 15 Ianuarie, la oarele 4 și jum. p. m., sub președenția d-lui N. Gane, primarul orașului.

❑ Acționarii Casei de Scompt din Iași vor fi convocați în adunare generală anuală pentru Duminică 8 Februarie a. c. Adunarea va avea loc în sediul societăței din strada Primăriei.

❑ După cum s'a mai anunțat, pe ziua de 1 Aprilie a. c., ministrul de rezboiu va înființa 8 regimente noui de artilerie.

In cazul cînd în Iași. nu va fi instalat nici unul din aceste regimente, vor fi detașate în orașul nostru două baterii.

❑ D. Dim. Dimitriu maestru de muzică vocală la gimnaziul Ștefan cel Mare și dirijorul corului mitropolitan, a fost detașat la catedra similară de la Seminarul „Veniamin Costachi", pe cîtă vreme titularul catedrei, d. Titus Cernea, va fi în concediu pentru boală.

❑ Aflăm cu plăcere că d. dr. V. Roșculetz, medicul primar al județului, care se afla suferind de apendicită, merge spre însănătoșire.

D-sa e în cura d-lor dri Carnabel și Lambrior.

❑ Din Kișinău ni se scrie că Sinodu a desființat limba romînă din cursul seminarului spiritual din acel oraș.

Profesorul Constantinescu, care a predat această limbă e destituit.

Constantinescu e din loc din Iași și avea 640 lei pe an pentru 4 lecții pe săptămînă.

— Se pare că de acum înnainte navigațiunea pe Prut se va face mai regulat și mai ușor, de oarece se iau măsuri serioase.

Principala piedică a navigațiunei sunt locurile neadînci, unde apa nu e mai adîncă de 1 m., în aceste locuri vasele se înnămolesc, chiar vase mici de 100—130 tone capacitate.

Mai periculoase sînt punctele de lîngă satele Leki, Fălciu și Brînza; în aceste puncte vasele venite cu încărcătură din susul Prutului se descarcă, ca să poată trece punctele periculoase și apoi iar se încarcă.

Spre a parveni diferite accidente. Comisiunea internațională pentru regularea navigațiunei Prutului a interzis ca două vase să stea alături sub pedeapsa unei amenzi de 10 fr.

Orașul Cahul vrea să organizeze transportul pe Prut cu tracțiune animală.

— Comercianții din Chișinău fac mari sferțări pentru înființarea unei camere de Comerț în acest oraș.

— Pentru Mai 1909 se proiectează în orașul Edinița a 14-a expoziție agricolă și industrială.

Expoziția va dura cel puțin 5 zile și va avea 12 secțiuni.

— Marele proprietar din Basarabia K. F. Cazimir organizează pentru toamna anului viitor în Odesa o mare expoziție agricolă și industrială.

La această expoziție vor lua parte guberniele: Basarabia, Podolia și Cherson.

❑ Mercuri 14 Ianuarie se va începe la cercul militar școala de răsboiu, pentru ofițerii din garnizoana locală.

Vor fi două serii de ofițeri: prima serie va face exercițiu Mercurea, iar cealaltă Sîmbăta.

Pentru seria I-a comisiunea va fi presidată de d. colonel Nesterian, iar pentru seria a II-a de d. colonel Cristodulo Georgescu, ambii de la statul major al corpului IV de armată.

❑ După cum am anunțat, la 1 Februarie a. c., vor începe să lucreze comisiunile de prefacere a contribuțiunilor.

In localitate, comisiunile vor lucra de la 1—20 Februarie.

In județ comisiunile vor începe cu comuna Scobinți și vor termina în ziua de 20 Februarie cu comuna Galăești.

❑ Alegerea noului Mitropolit al Moldovei și Sucevei se va face după toate probabilitățile în cursul săptămînei viitoare.

Un număr de cetățeni din localitate au adresat primului ministiu următoarea petițiune:

„Subsemnații cetățeni ai foastei Capitală a Moldovei, fără osebire de nuanță politică, avem onoare a vă supune următoarele:

Peste cîte-va zile urmează a se face alegerea de Mitropolit al Moldovei și Sucevei.

Cele petrecute cu foștii Mitropoliți Ghenadie și Partenie ne-au convins că în materie de cult, candidaturile oficiale, ale ori cărui partid fiind la putere în timpul alegerei, nu corespund cu așteptarea și obiceiurile noastre creștinești.

Pentru evitarea pe viitor de conflicte și abateri de la datoriile religioase, care ar slăbi credința poporului romîn, deprins cu persoane care au ilustrat scaunele Mitropolitane și Episcopale, este bine ca guvernul să consulte și populația creștină a eparhiei vacante.

Dorința noastră a romînilor moldoveni este: că alegerea să se facă în persoana episcopului Rîmnicului și noului Severin *Atanasie Mironescu*, căruia pe lîngă că-i cunoaștem calitățile religioase, apoi însușește și toate condițiile prevăzute de legea relativă la alegerea prelaților, capi ai sfintei noastre autocefale biserică romînă.

Bine voiți vă rugăm d-le Ministru a primi destinsa noastră considerație".

❑ Eri s'a făcut la cimitirul „Eternitate" înmormîntarea regretatului Gh. Popovici, învățător la școala din comuna Bucium.

❑ Sîmbătă 10 Ianuarie a avut loc în localul „Soc. de Gimnastică, Sport și Muzică" din Str. Scoalei de Arte obișnuita seară dansantă.

Și de astă-dată reușita a fost strălucită.

Din numeroasa asistență remarcăm d-nele: Marie Rober, Marie Vasiliu, A. Pilescu, Pulcherie Manole, Smaranda Zira, Celelia Rașcu, Panu, etc.

D-șoarele: Marguerite Gavrilescu, Corine Robert, Eugenie Vasiliu, Constance Pilescu, Marie Vasiliu, Aglae Pilescu, Didiea Panu, Anette Zira, Marie și Lucreția Michiu, Marie Manole, P. Palade, Eugenie Rașcu, E. Cardaș.

D-nii: V. Vrânceanu, G. Rober, G. Botez, C. Michiu, Gavrilescu, L.-et. Scheletti, Manolachi, Gherculescu, Sub-loc. Andrievici, Carp, Softa și Gotcu; A. Gall, Ionescu, Bazgan, Babeș și multe alte persoane ale căror nume ne scapă.

Serata, ca de obiceiu, a luat sfîrșit la ora unu.

DIVERSE

— Eri a fost găsită moartă într'o cameră din str. Nicoriția No. 11, bătrîna Savastia Petrovici, în etate de 60 de ani.

— Poliția din Tg. Frumos, fase cunoscut parchetului local, că locuitorul Const. Ciocîrlan, în etate de 80 ani, de loc din Tg. Frumos, astupînd soba, a murit asfixiat.

— D. I. Caner, din str. Păcurari No. 40, a reclamat poliției, că servul său Bușilă, de loc din Ivănești jud. Vaslui, a dispărut din serviciul seu, după ce i-a furat mai multe juvaeruri și argintării.

— Un accident s'a întîmplat aseară în strada Păcurari, care datorită numai întîmplărei n'a avut urmări mai grave.

Vagonul de tramvai No. 3, condus de manipulantul cu No. 89 Haim Pacher, venea cu o mare iuțeală spre halta Bădăreu, în acest moment venea din partea opusă un cotingar al locuitorului Gh. Zahorneanu din tg. Păcurari și o saca a pompierilor, care se ducea la un incendiu, condusă de sergentul C. Enache. Tramvaiul a dat peste saca, răsturnînd'o, așa că soldații s'au ales cu mici leziuni. In urmă soldații, crezînd că Zahorneanu ar fi încurcat circulația, l'au luat la bataie. Sosind agenții poliției au cercetat cazul și au constat că vinovatul era manipulantul tramvaiului, care dăduse o viteză nebună vagonului.

E de prisos să mai atragem atenția celor în drept, căci direcția tramvaiului nu vrea să ia nici-odată măsuri, cu toate că zilnic se întîmplă accidente.

— Direcțiunile școlilor publice locale, au cerut autorităților în drept, suplimente de lemne pentru școli.

Ultime informaţii

❑ *D. Emil Costinescu, ministru de finanţe, într'o consfătuire pe care a avut'o cu reprezentanţii viticultorilor din ţară, a făcut cunoscut acestora că va introduce o modificare în legea asupra monopolului crîşmelor, în senzul ca:*

1) *Numărul crîşmelor să nu fie limitat în comunele rurale;*

2) *Ca să înfiinţeze o taxă de 1 leu 60 bani de cap de locuitor, pe care s'o plătească crîşmarii. In satele care au 200 locuitori, limita taxei să fie de 300 lei.*

Viticultorii din Iaşi, întrunindu-se, au intervenit alaltăeri către reprezentanţii Iaşului în parlament, ca să stăruie să nu se impuie taxa anunţată de d. ministru al finanţelor, sau în cazul cel mai rău, taxa să fie limitată la cel mult 60 lei.

❑ *D. Pavel Michiu, fost deputat şi prefect de Fălciu, ne face întimpinare că ştirea dată de corespondentul nostru din Huşi cum că d-sa s'ar lăsa ademenit a trece la liberali prin acţiunea unora şi altora, e lipsită de ori-ce temeiu de adevăr.*

Luăm şi noi act de această declarare şi facem cuvenită rectificare. D-sa este şi rămîne membru al partidului conservator cu o acţiune politică conservatoare centrală.

❑ ***In chestia alegerei unui nou Mitropolit al Moldovei şi Sucevei încă nu e nimic hotărît.***

După-cum se ştie candidaţii sunt F. P. S. S. Episcopii Pimen Georgescu al Dunărei de Jos şi Atanasie al Rîmnicului şi Noului Severin.

In urma alegerei unuia dintre aceştia ca Mitropolit, va deveni vacant un loc de episcop.

După cît ştim, cel indicat pentru a fi ales episcop, în locul ce va deveni vacant, e P. S. Sa Arhiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei şi locţiitorul de Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

Va deveni apoi vacant şi un loc de Archiereu.

❑ In ultimul congres al preoţimei basarabene, s'a hotărît cu unanimitate să se întroducă în şcoalele bisericeşti de prin sate predarea bibliei şi a sf. scripturi în limba moldovenească.

Congresul a mai recomandat pentru şcoalele bisericeşti întrebuinţarea cărţei „Manualul de legea Domnului pe limba moldovenească", traducere din ruseşte, cu cari prilej a şi hotărît să se recunoască ca necesară şi folositoare această întrebuinţare, ca o parte de predare a cuvîntului divin, obligatoare din toate punctele de vedere, numai de cît în limba părintească a copiilor de săteni basarabeni.

❑ **Comisiunea medicală instituită pentru examinarea învăţătorilor şi institutorilor ce urmează a fi scoşi din învăţămînt din cauză de boală, se va întruni pentru a examina pe candidaţi, în zilele indicate de inspectorul general al învăţămîntului în una din salele universităţii.**

❑ **D. Pascu, student al universităţii noastre, a cerut decanatului facultăţii de litere să-i admită a trece examenul de doctorat în litere. D-sa e al doilea doctor ce va eşi de la facultatea noastră de litere şi îşi va susţinea titlul de doctor în filologia romînă cu o teză asupra „Cimiliturilor din punct de vedere limbistic şi filologic". In urmă se va constitui comisiunea înaintea căreia va urma a trece oralul acestui însemnat examen.**

❑ **Botezul princesei Elena.** După cum am anunţat, botezul principesei Elena a fost fixat în mod definitiv pentru Joui 15 Ianuarie.

Misiunea spaniolă, în frunte cu ministrul Spaniei la Viena, va sosi mîine în Bucureşti şi va fi găzduită la palat.

Tot mîine va sosi şi ducele de Teck, care va reprezenta la botez pe M. S. Regele Eduard al Angliei.

Solemnitatea botezului se va face la palatul regel la orele 5 d. a. în prezenţa suveranilor, a familiei princiare, a d-lor miniştri, a primarului Capitalei şi a reprezentanţilor augustelor persoane cari sunt naşii micei principese.

Serviciul divin şi scufundarea în apă se va face de către I. P. S. Sa Mitropolitul primat al ţărei.

❑ Suntem rugaţi a atrage atenţiunea d-lui Gr. Bârsan, directorul liceului naţional, asupra purtărei rele ce o au o parte din eleviii acelui liceu. S'au observat de cîte-va ori, elevi de liceu, care mergînd pe stradă acostează d-nele şi au purtare cu totul necuviincioasă.

Aseară la teatru, un grup de elevi din acel liceu, care se aflau la balcon, au provocat un scandal cu totul ragretabil şi conduşi de colegul lor Hefter au proferat o serie de necuviinţi la adresa unei d-ne.

Se sperăm că lucrurile se vor îndrepta.

❑ **După noua lege a recrutărilor, operaţiunile de recrutare vor începe la 1 Februarie a. c., iar nu la 15 cum s'a anunţat.**

❑ **Membrii societăţei viticole din localitate au fost convocaţi pentru Duminică 18 Ianuarie a. c., în saloanele Camerei de Comerţ.**

❑ **In satul Sbiereni, comuna Scobinţi, din judeţul nostru, s'au constatat 6 cazuri de scarlatină.**

S'au luat măsuri pentru combaterea epidemiei.

❑ **Direcţiunea generală a serviciului sanitar a intervenit la medicul primar al judeţului ca să puie în vedere medicilor de circumscripţie să ia parte la consiliile comunale şi sfaturile săteşti, ori de cîte ori ar fi invitaţi.**

❑ **Autorităţile comunale din Buznea au făcut cunoscut prefecturei că alaltăeri tînăra Maria Belcescu, din acea comună,—„frumuseţa satului", cum o numean băietanii, a dispărut dispărut din sat, în tovărăşia alesului inimei ei Ioan Gh. Ilincă Deleanu, după ce a furat de la părinţii ei suma de 100 lei şi mai multe lucruri.**

❑ Din Bîrlad ni se comunică înscrierea în partidul conservator democrat a d-lor: Vasile Bercaru, avocat, Al. Singurov propietar, Apostol M. Gheorghe propietar şi Ionescu Georgescu Gheorghe agricultor.

❑ Alaltă-eri s'a deschis la Bacău seziunea de iarnă a curţei cu juri.

Curtea este prezidată de d. D. Porfiriu, consilier al curţei de Apel din Iaşi.

❑ Rezultatul reuşiţilor la examenul de geometri-arpentori se va da zilele acestea.

❑ Marţi 27 Ianuarie va avea loc la Teatrul Naţional, representatia de retragere din teatru a decanului artiştilor P. S. Alexandrescu, după o muncă de peste 40 de ani.

Se speră că foarte multă lume va lua parte la acest festival.

❑ Ministerul Cultelor şi Instrucţiunii publice a înştiinţat direcţiunile şcolilor particulare ca în respunsurile ce le vor trimite la adresele şi circulările ministeriale să nu aplice timbre.

Curios însă e că poşta taxează toată corespondenţa cu acele iastituţii venite din partea ministerului, impunînd taxe duble, considerînd plicurile ca neoficiale.

❑ Marele colegiu universitar va alege în şedinţa sa de Marţi o delegaţiune de profesori care să reprezinte universitatea ieşană la serbările de aniversare a 500 de ani de la înfiinţarea universităţii din Leipszig.

❑ Mîne seară Marţi, la orele 8 se va întruni senatul universitar împreună cu consiliul facultăţii de litere şi filosofie, pentru a proceda la cercetarea lucrărilor candidaţilor la catedra de arheologie, vacantă la Universitatea din Capitală.

❑ Eri şi azi are loc în pădurile de la Corneşti o mare vînătoare organizată de societatea vînătorilor „Codru".

❑ D. profesor Traian Bratu, a obţinut un concediu de o lună de zile plecînd în străinătate. La catedra sa de limba latina de la liceul naţional d-sa va fi suplinit de d. Lupu licenţiat în ştiinţi, iar orele de limba germană le vor suplini d-nii profesori Gr. Bîrsan, Valentin Bude şi Popeia, luînd fiecare cîte 2 clase.

❑ D. profesor Ilie Bărbulescu a ţinut aseară la Ateneu o conferinţă vorbind despre o nouă problemă şcolară şi mai cu seamă socială romînească.

❑ D. profesor Stravolca a fost numit preşedintele comisiunei la examenele de capacitate în ştiinţi fisico-chimice, care vor avea loc la 20 Ianuarie la Bucureşti.

❑ D. Vasile Negruzzi, maistru de gimnastică a obţinut un concediu de o lună de zile, de la catedra sa de la liceul Naţional.

D-sa va fi suplinit de d. I. Popovici, absolvent al şcoalei societăţei de gimnastică.

❑ **Cursuri de adulţi.** — Direcţiunea liceului Naţional, din localitate ne roagă să publicăm următoarele:

Se aduce la cunoştinţa celor interesaţi, că de la 20 Ianuarie a. c. se vor deschide la liceul „Naţional" cursurile serale pentru adulţi cunoscători de carte.

Cursurile se vor ţinea în amfiteatrul şcoalei la orele ce se vor hotărî ulterior şi se vor afişa în cutia de la poartă.

D-nii profesori, cari au binevoit a primi să ţină cursuri de felul sus amintit sunt:

D-nul *Const. N. Iancu* va face: curs de popularizarea istoriei Romînilor şi istoria literaturei romîne, — Mercurea şi Sămbăta.

D-nul *Valeriu Hulubei* va face 4 lecţii de drept constituţional şi administrativ: cetăţeni romîni, diferite colegii; puterea legiuitoare, judecătorească, executivă; principiul separaţiunei puterilor. Din economia politică: luxul.

D-nul *I. G. Tufescu.* Din istoria şi geografia Ţărei,—de 2 ori pe săptămînă.

D-nul *Ioan Constantinescu.* Din geografia fizică a globului şi din geografia statelor cu care întreţinem relaţiuni comerciale mai importante, — o lecţie pe săptămînă.

D-nul *I. V. Luca.* Din ştiinţele naturale aplicate: parazitism etc. O lecţie pe săptămînă.

D-nul *Dr. Th. Stihhi.* Lecţii practice de higienă.

D-nul *A. D. Atanasiu.* Asupra desemnului aplicat la meserii şi industrii. Insemnătatea desemnului geometric, cu aplicaţiuni;—o lecţie pe săptămînă.

D-nul *G. I. Scorpan.* Caligrafie şi Desemn.

Inscrierile pentru toate cursurile amintite, în total sau în parte, se fac la direcţiunea liceului „Naţional" pe o coală de hîrtie netimbrată pînă în ziua de 19 curent.

Doritorii de a urma cursurile însă sunt rugaţi ca în petiţiune să specifice, dacă doresc să urmeze la toate cursurile sau numai la o parte, şi anume la care din ele.

In ziua de 19 curent se va afişa la poarta liceului şi orarul cursurilor, precum şi numărul celor înscrişi, care dacă va fi prea redus, cursurile nu vor mai avea loc.

Publicul doritor de a se instrui este rugat a aprecia bunavoinţa d-lor profesori, cari fac această muncă fără a mai aştepta altă răsplată, de cît aceea a constatării, că neamul nostru doreşte să fie instruit şi luminat, şi că cei ce caută să afirme contrarul trebue consideraţi ca bîrtitori.

Lecţiile vor fi ţinute mai mult sub formă de conferinţe poporale accesibilă pentru ori ce fel de pregătire culturală.

❑ In sala cea mare de intrare a universităţii s'a aşezat în ambele funduri, două minunate tablouri de pictorul Mirea, directorul pinacotecei din capitală. Tablourile sunt de o tonalitate închisă foarte frumoasă şi foarte bine reuşite ca portrete şi înscenare. Din ele unul reprezintă pe *Cuza-Vodă după alegerea lui ca Domn la 1859, înconjurat de oamenii cei mari ai timpului*; iar al doilea reprezintă tot pe *Cuza, decretînd înfiinţarea universităţei din Iaşi.*

Toată lumea a simţit cea mai vie mulţumire, văzînd cum noul nostru Domnitor a început a căpăta răsplata ce i se cuvine.

Tot în acea sală de intrare vor fi aşezate în nişe şi pe stîlpi, 60 portrete ale marilor oameni moldoveni, provenite din colecţia bogată a colonelului Constantin Langa, care a hărăzit-o universităţii din Iaşi.

Fapta patriotică a colonelului Langa stă de o potrivă de mare cu minunatele concepţii artistice ale pictorului Mirea. Sala de intrare a universităţii noastre se va preface astfel în un valoros muzeu de pictură istorică.

❑ In comisiunea pentru examenele de docenţă în drept, au fost numiţi ca membri următorii profesori universitari eşani. Pentru dreptul roman, d. M. B. Cantacuzin; pentru dreptul penal d-nii P. Misir, iar pentru economia politică d-nii C. Stere şi Cuza.

❑ **D-na Elena Gh. Mărzescu, inspectoara şcoalelor profesionale din ţară, s'a reîntors aseară cu trenul de 11 de Paşcani, venind din Paris.**

Universitare.—D. I. Ursu, profesor suplinitor de istorie medie şi modernă la facultatea de litere, îşi va ţinea lecţia de înaugurare, Mercuri 14 Ianuarie orele 5 d. a. în aula Universităţii, vorbind despre *Concepţia Istoriei.*

❑ **Judiciare.** — Leon I. Storfer din Bucureşti a cerut azi declararea în stare de faliment a firmei comerciale „Dunenfeld et Becker" din str. Stefan cel mare No. 40.

Tribunalul a cerut ca firma să prezinte bilanţul şi registrele comerciale, fixînd termen pentru 15 Ianuarie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 12 Ianuarie.

In contra d-lui Carp

Bucureşti.—In cercurile Cantacuziniste domneşte de cîte-va zile o mare vîlvă.

Cantacuziniştii, nu se ştie dacă cu voia sau fără voia d-lui Nicu Filipescu, lucrează din resputeri pentru decapitarea d-lui Carp, cu intenţia de a proclama ca şef pe d. Al. Marghiloman.

Din culisele Congresului

Bucuresti.—După cum se ştie, după congresul liberal de ieri, a urmat o recepţie la ministerul de interne a delegaţilor din provincie.

Cu această ocasie s'a putut observa cum din diferite judeţe ca: Botoşani, Roman, Vaslui, Huşi, Brăila, Olt, etc au luat parte cîte două rînduri de delegaţi.

Cu ocazia prezentărei delegaţiei din Olt a avut loc un incident.

In această localitate chiar în ajunul congresului se făcuse ruptura între liberali, aşa că la congres au luat parte o delegaţie în frunte cu d. Take Protopopescu şi alta cu d. Al. Iliescu. Ambele au ocupat locuri deosebite.

D. Brătianu a conferit mai mult timp cu d. Al. Iliescu. D-sa a făcut apel la unire. Unul din delegaţi d. Al. Vlădeanu a obectat d-lui Brătianu.

— Toate-s bune dar la Olt avem două capete şi unul trebuie tăiat.

*

De la Prahova n'a luat parte la recepţie de cît delegatia d-lui Radovici. Amicii d-lui Stoicescu au refuzat să ia parte.

*

D. Hariu Isvoranu a vorbit eri la Congres în locul d-lui Mitescu, care e bolnav. Acesta din urmă trimesese o telegramă d-lui Isvoranu, prin care-i făcea cunoscut că nu poate lua parte la congres şi pe care-l ruga să o dea citire.

D. Isvoranu a băgat telegrama în buzunar şi a început să vorbeaseă fără a i se cere aceasta. După ce a terminat d-sa a spus d-lui Costinescu:

— Am uitat să citesc telegrama lui Mitescu.

— Ai uitat tot ce era mai principal.

NOU CUTREMUR

Constantinopol.—In Asia mică s'au simţit eri mari cutremure de pămînt.

Au fost 750 de case dărămate şi un mare număr de morţi.

*

Messina.—Eri s'a simţit aci două noui sguduituri foarte puternice.

Bulgarii spre graniţa turcească

Sofia.—Un număr de 250 mii de bulgari au plecat azi dimineaţă spre graniţa turcească.

Această măsură a fost luaîn scop de a se ocupa un important post strategic al Turciei.

In contra d.lui Averescu

Bucureşti.—Brăteniştii sunt foarte indignaţi în contra d-lui general Averescu, —aceasta din cauză că ministrul de război n'a luat parte la congresul de eri.

Ei cer scoaterea din guvern a d-lui general Averescu.

CAMERA

Bucureşti.—Deşi se svonise dimineaţă că guvernul va fi interpelat în privinţa constituţionalităţei cabinetului, deşi s'a făcut o aprigă propagandă pentru a se face o manifestaţie noului conducător al partidului liberal, atmosfera era destul de calmă.

S'a distribuit priectul de lege pentru recunoaşterea de persoană morală a societăţii funcţionarilor tramvaiului din Iaşi, şi un alt proiect de lege pentru recunoaşterea societăţii „Piinea seracilor" din Iaşi.

S'au depus apoi pe biroul Camerei mai multe proiecte de legi de recunoaşteri şi împămînteniri.

Cei trei aleşi ai Colegiului al doilea de Ilfov n'au luat parte la şedinţa de azi, aceasta probabil pentru a lasa majorităţii toată libertatea de acţiune. D. Şuculescu noul ales al colegiului al treilea de Romanaţi s'a grăbit să vie la şedinţă.

*

Intrarea d-lui Ionel Brătianu a fost primită fără nici un fel de manifestaţie, atîta doară că în momentul cînd au luat loc pe fotoliul de prim-ministru d-nii Costică Cernescu şi procopiu au dat semnolul de aplauze.

D. Ferekide preşedintele Camerei a dat cetire telegramei de răspuns a preşedintelui Camerei turceşti.

D. Ionel Brătianu citeşte decretul regal prin care este numit preşedinte al Consiliului de miniştri.

D. ministru Haret depune proiectul pentru modificarea legei învăţămîntului primar şi normal. Se votează apvi proiectul de lege pentru întroducerea instrucţiei militare în şcoli.

D. Iorga anunţă că este gata să-şi dezvolte interpelarea sa asupra serbării unirei principatelor.

D. Brătianu respunde că zilele acestea va fi dispus să primească interpelarea.

D. Iulian Vrăbiescu vorbeşte din nou despre catastrofa din Messina şi propune ca să se voteze un ajutor de 200 mii lei.

D. Brătianu zice că dacă d. Vrăbiescu ar fi avut răbdare pînă mîine, ar fi văzut că s'a hotărît să se depue un proiect de lege, pentru acordarea unui ajutor de 200 mii lei, precum şi trimeterea de mare cantităţi de lemne şi alte ajutoare.

SENATUL

Bucureşti.—D. Const. Disescu adresează o interpelare, intrebînd pe ministrul de interne care a fost motivul ca să se îndepărteze de la normele Constituţionale şi ca printr'un simplu decret să fie numit preşedinte al Consiliului de miniştri. Interpelarea a produs o vie impresie.

In acest moment respunde d. Brătianu.

Tratativele Austro-Turce

Constantinopol. — Tratativele în privinţa înţelegerii Austro-turce întîmpină dificultăţi.

Tinerii deputaţi turci s'au declarat contra încheierei înţelegerei.

Sinucidere

Bucureşti.— Astă-zi la orele 12 a fost găsit strangulat în subsolul caselor părinteşti elevul Emanoil Neculau, de la liceul Matei Basarab.

Elevul era în etate de 17 ani şi este fiul d-nei Maria colonel Neculau.

Cauzele sunt necunoscute.

Convenţia cu Austria

Viena.—Ziarul „Neue Freie Presse", află din Bucureşti că tratativele pentru încheierea convenţiei cu Austro-Ungaria, continuă la Bucureşti pe cale diplomatică între reprezentanţii ambelor ţări.

Tratativele au progresat şi numai sunt de cît mici divirgenţe de păreri asupra avantajelor cerute de România în privinţa exportului de vite.

Se speră că în primele zile ale lunei convenţia va fi încheiată.

INŞTIINŢARE

Cofetăria Franco-Germană

W. DANOEUR & I. STREIT

IAŞI—PIAŢA UNIREI—IAŞI

ŞI FILIALA Str. GOLIA No. 75

Am adus pentru sfintele sărbători, un mare asortiment de bomboane, din cele mai renumite case străine din Viena şi Paris. Bomboane fondante şi chocolăţi pralines, marons confits, lisă, fructi confits.

Primim comenzi pentru nunţi, baluri, banchete, etc., precum şi comenzi pentru provincie.

Cu toată stima

V. Danoeur & I. Streit

foşti elevi a cassei Tuffli

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură şi dinţi.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpuşneanu 11 bis.

A N U N C I U

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate, vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceia ce ar putea mişcura încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii. Statului vecin, vă rugăm să bine voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poaţe servi cu deplină încredere.

Condiţiunile şi preţurile cu cari se pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No. 1.

Grigore Dimitrescu

Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi

AVOCAT

Str. Carol 14

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete

Aranjamente Sanitare, etc.

dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

CONST. JORNESCU

AVOCAT

— Strada Carp No. 5 —

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

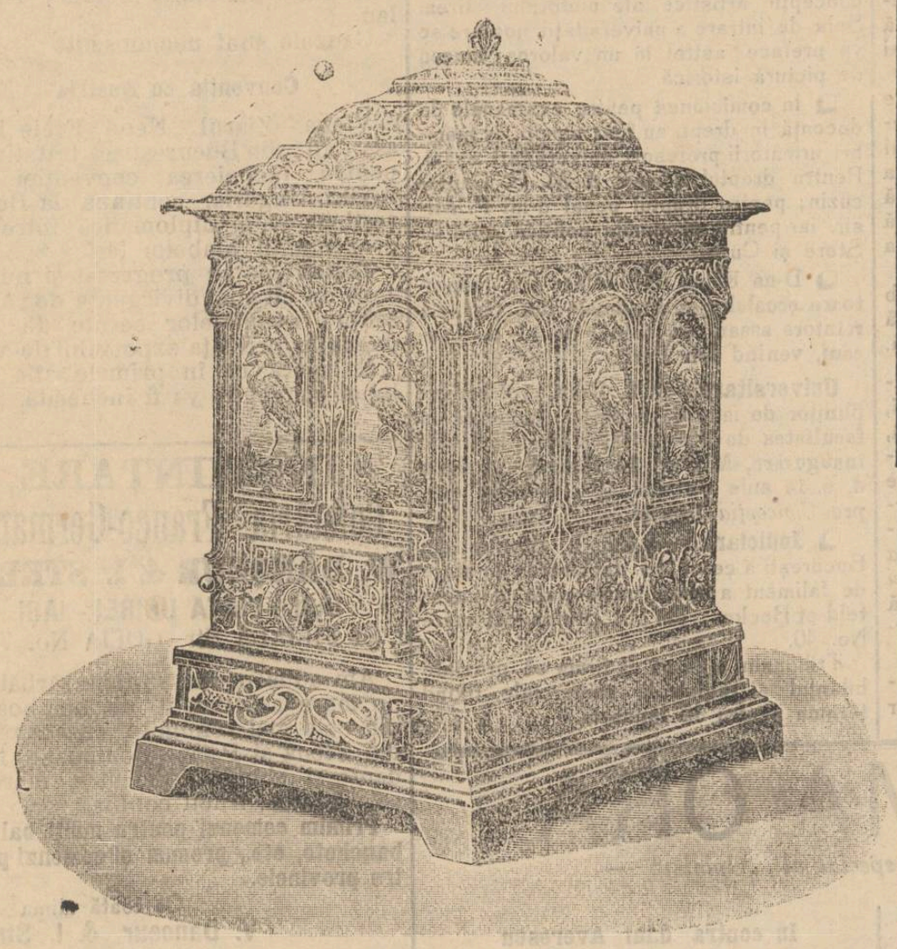

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox și Cărbuni de Forjá

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane și Engleze care ard și cu lemne.

Godin Bubeland și Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurindu-i cu cele mai *reduse prețuri.*

Efectuez și pentru Provincie.

J. BEINER

— IAȘI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul și complectul seu asortiment de

— INCALȚAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI și COPII

ȘOȘONI și GALOȘI

(adevărat rusești)

NANUȘERIE
FRANCEZA și ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase și calitățile cele mai fine

CAMASI, GULERE și MANSETE

Umbrele și Bastoane

Obiecte de Galanterie și Articole de Voiaj

Toate cu prețurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și inserții la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuțchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care **seară**

la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

și

Teatru de Varietăți

Prețuri populare

In fiecare Sîmbătă și Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu prețuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultațiuni 2—4 p. m —

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare și lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poștală scriind: *Agenției Ad. Steinberg, București,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societății *Fraterna-Plăcurari* și al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări și revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. și 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveidenei No. 1 —

primește consultație de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEȘ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărbos No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. și 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce mașina de scris a te, contracte și ori ce documente, cu preț modest.

Doritorii sunt rugați a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spiței No. 8 —

Prima Boiangerie și Curățătorie Chimică

pentru haine Bărbătești, Dame și Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sfi. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branșă, prompt, constiincios și mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane și Pardesiuri

Inștiințat prin o cartă poștală mă prezint la domicilin.

— Primesc comenzi din toată țara —

Grăbiță și

Cumpărați bilete de loterie

numai de la

NOUA ȘI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului celo mai

Mari Șanse de Bogăție

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 și 4 Febr. 1909

Se poate cîștiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar câștigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Șapte Milioane Trei sute doua-zèci și două Mii de Lei

Grăbiță a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua și Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iași

Prețurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz intreg	Lei 32,00

Prețurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2, 50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00 —lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare și costul se trimite prin mandat postal

Se garanteazâ servicul cel mai Prompt și conștincios

PLATA CAȘTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iași Strada Primăriei No. 17.—Instalație cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iași.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 628 – Mercuri 14 Ianuarie 1909

Şef nou fără directiva nouă

Congresul liberal din sala băilor Eforiei s'a isprăvit.

Decorul şi fastul congresului a ţinut scurt.

Bărboşii partidului, bărbile albe şi negre s'au perindat la tribună şi în cîntări de osana au uns şeful.

S'a ţinut să vorbească şi Moldova şi Iaşii au avut cinstea a 2 oratori, pe domnii C. Stere şi N. Gane.

C. Sterea a vorbit întâiul; el e şeful liberalilor locali şi preşedintele clubului; d. Nicu Gane a vorbit al doilea, căci e numai primar al Iaşilor, dar a mai vorbit ca o chezăşie a bătrînilor liberali Moldoveni.

Că Moldova ţine sau nu samă de d. Nicu Gane în politica liberală, nu ştim; ceia ce ştim e că nici Iaşii nu ţine samă de politica sa; dar vorba merge.

D. Nicu Gane a fost ministrul din vremile grele ale guvernului I. Brătianu. Nu se putea ca ministrul lui 14 Martie 1888, care a luat parte la prohodul guvernării tatălui, să nu asiste la botezul guvernării fiului. Firul lui 1888, cum şi figura lui I. Brătianu, care plana în sala Eforiei —după vorba d-lui Costinescu—nimenea nu le putea evoca mai cu tărie ca d. Nicu Ganea, căci d-sa drapelist n'a fost ca d. Emil Costinescu; d-sa n'a fost nici cel puţin cu Rosetaki, acărui cenuşer la gazetă era tot d. Emil Costinescu.

Ca Ieşeni ne bucurăm că oraşul nostru, a doua capitală a ţării, Iaşii deci, au avut locul de cinste la congresul liberal. Aceasta ne dă nota situaţiei. Şi iată de ce:

In Iaşi liberalii stau foarte rău. N'au nici un om de mîna întâia; energumeni sunt mulţi, dar fruntaşi nu. Nicăirea ca la Iaşi, liberalii n'au pierdut de la primul scrutin 4 locuri: al 5-lea l'au luat în balotaj cu mila opoziţiei; iar la colegiul al 3-lea, cît pe ce să piardă alegerea cu scandal mare, dîndu-se învinşi de un Tărăbuţă! Dacă din toate cetăţile ţării delegaţii veniţi la congres au asigurat ca cei de la Iaşi, de tăria partidului, de încrederea şefului, apoi slabă aureolă se întrevede pentru viitor noului şef în diriguirea partidului.

Şi aşa şi este.

Noul şef al partidului liberal a fost cîntat de bătrînii partidului, că el a fost cel mai de valoare din partid, după expresia d-lui M. Ferechide. La această constatare a prezidentului Camerii s'a asociat imediat şi ministrul de finanţe, care a adăogat în mod enigmatic, că nu numai Ionel Brătianu s'a arătat cel mai destoinic în a conduce partidul, dar că D-zeu a făcut ca şi un al doilea fiu a lui Ion Brătianu să fie tot aşa destoinic ca şi Ionel.

Adulaţiune plată, ori aluzie pe de departe la rolul jucat după vremuri de Dumitru Brăteanu, *faţă* de Ioan, zicîndu-i: hoţii la puşcărie Se prea poate ca istoria politică a partidului liberal să înregistreze repetarea scenelor dintre 1884—1888, cu rîvna fiilor lui Ion Brătianu pentru şefie.

Noi credem, că pe d. Emil Costinescu l'a luat gura pe dinainte, şi ştiut este că gura păcătosului adevăr grăeşte.

Interesantă este însă afirmarea şefului. Că bărbile albe s'au poclonit şefului tînăr, e o notă bună pentru bătrîni şi o chezăşie de cumineenie pentru tineret. Şeful a declarat că nu e locul de a schiţa un program, căci programul politic al unui partid de guvern îl fac împrejurările.

De la început se vede că politica ce o va urma noul şef va fi acea a *oportunismului politic*, va îndeplini atîta cît împrejurările vor ierta, nu cît doctrina politică şi idealul politic de partid te îndeamnă să îndeplineşti.

Şi aici glasul părintelui a răsunat în urechile fiului. La 1884 Ion Brătianu a realizat atîta, cît împrejurările politice i-au îngăduit, nu cît doctrina politică a partidului îl îndemna să realizeze. C. A. Rosetti a rămas utopist, ideolog şi s'a demis de la putere; Ion Brătianu a devenit oportunist şi soarta l'a ajutat. Şi în istorie, ca şi în statue, Roseti va sta la spatele lui Ion Brătianu, unul mărit, altul pitit.

Fiul reia în 1909 politica tradiţională a tatălui: *oportunismul politic.*

O mare decepţiune va cuprinde pe toţi ideologii partidului şefia lui Ionel Brătianu, căci tendinţa de echilibrare a forţelor lăuntrice ale partidului, îi va dicta ţinuta oportunismului, pentru a se menţinea la diriguire.

Iar d. C. Sterea făcînd teoria constituţională a şefului a început a-i trage cu vorba, că şefii se impun, nu se aleg, ca şi cum congresul ar fi fost altă-ceva de cît ratificarea unei alegeri de şef, impus prin decret Regal, lucru ne mai pomenit în ţara romînească,—nu prin cea mai intensivă muncă depusă de cel mai destoinic membru al acelui partid politic.

Iar în ceia ce priveşte directiva nouă de dat partidului s'a mulţumit să înşire *Domnia legilor*, cea mai plată parte dintr'un program politic, întru cît domnia legilor nu e un punct de program politic deosebit de partid, ci un punct comun în educaţia civică a ţării; şi tocmai partidul liberal a dat deplină dovadă, că nu regretă domnia legilor, el avîndu-şi în ţinută doctrine anarhice cu procedări revoluţionare.

Cel mai gălăgios şef a celui mai gălăgios partid, care e în stare să dea foc ţării, numai să piară şoarecii, el vorbeşte de *domnia legilor!*

In colo nu vedem nimic.

Chezăşii multe, dar enunţări ridicole.

Gh. Ghibănescu

DOMNIA LEGILOR

Iată cuvîntul magic, pe care noul şef al guvernului şi „conducător" al partidului liberal, l-a pronunţat cu morga-i de atot puternic, cu ocazia alegerii sale la congresul liberal de Duminică. Cuvîntul acesta, în care d. Ionel Brătianu părea că vrea să sintetizeze întregul său program politic, este poate singurul lucru ce a acceptat d-sa de pe urma succesiunei politice a defunctului D. A. Sturdza.

Dar cu toate că „domnia legilor" nu poate inspira de cît simpatie, în gura d-lui Ionel Brătianu cuvîntul acesta sună dureros şi impresionează rău.

„Domnia legilor" mai înseamnă domnia moralei şi a bunei cuviinţe, domnia bunelor şi frumoaselor sentimente, fără de cari legea este moartă. „Domnia legilor" nu poate constitui scopul politic al acelui, care pentru a-şi mulţumi ambiţiunile de mărire şi poftele partizanilor, a lovit atît de crud în unul din oamenii politici, de mîna întâi, a ţării sale.

„Domnia legilor" nu o va putea nici odată înfăptui d. Ionel Brătianu, care în purtarea sa faţă de şeful şi de binefăcătorul său d. D. A. Sturdza, s'a făcut vinovat de încălcarea celui mai elementar sentiment de recunoştinţă şi de dreptate, lovind cu un dispreţ nemărginit în simţul moral al întregii ţări.

„Domnia legilor" în gura primului ministru romîn este un cuvînt deşert, banal, trivial chiar. Să'şi făurească d. Ionel Brătianu alte idealuri mai potrivite firii şi mentalităţii sale. D.

Interpelarea d-lui C. Disescu

In şedinţa de eri a senatului, prima şedinţă a parlamentului după vacanţa de sărbători, fruntaşul nostru, d. C. Disescu şi-a dezvoltat interpelarea sa asupra neconstituţionalităţii actualului guvern.

D. Disescu este un vechi şi experimentat parlamentar şi în acelaş timp un profund cunoscător al dreptului nostru constituţional. D-sa a susţinut, şi cu drept cuvînt, că potrivit normelor noastre constituţionale, cînd primul ministru demisionează, întregul cabinet este demisionat, deoare-ce pluraritatea miniştrilor, în regimul nostru constituţional nu există decît din punct de vedere **administrativ**. *Guvernamentaliceşte însă, faţă de coroană şi de ţară, nu există decît* **primul ministru.**

Dar dacă primul ministru demisionează? Intregul cabinet constituţionaliceşte trebue a se considera demisionat, şi atunci Suveranul, uzînd de prerogativele ce i acordă Constituţia, trebue să desemneze persoana de încredere, care să formeze noul cabinet.

Aceasta este situaţiunea actualului guvern? Evident că nu.

Demisionînd d. D. A. Sturza din preşidenţia consiliului de miniştri, membrii cabinetului au continuat de a funcţiona şi ceea ce e mai grav **au desemnat ei**, *împreună cu preşedinţii corpurilor legiuitoare, pe noul prim ministru, fapt absolut împotriva spiritului Constituţiunii.*

Iată de ce, fruntaşul nostru a avut tot dreptul să zică, că guvernul este anticonstituţional alcătuit; că ţara din acest punct de vedere nu are guvern.

Negreşit, că guvernul încearcă să-şi salveze situaţiunea ilegală, şi d. Ionel Brătianu a şi invocat unele precedente din Franţa; dar precedentele, şi mai ales acelea ale vieţii constituţionale franceze, nu sunt de loc doveditoare.

Ori-ce ar spune d. Ionel Brătianu, guvernul său este anticonstituţional. **Id.**

CATE-VA NOTE

O nouă speţă de politiciani romîni a trecut în istorie. Au dispărut Sturziştii. Dar de astădată cauza—contrar de cum se întîmplă în multe dispariţii—este perfect cunoscută. Dar nici nu e cum ar crede unii. Cauza nu e dispariţia d-lui Sturza; ci *apariţia* unui nou personaj, a d-lui Ionel Brătianu ca „conducător" al partidului liberal.

Cît de urît sună!...

*

D. A. C. Cuza—erte ni-se, că-i pomenim numele—continuă în *Neamul* d-lui Iorga marea sa operă „Jidanii în presă", ocupîndu-se despre situaţia partidelor noastre politice, unele faţă de celelalte şi... „tob şebegoim harogh".

*

Contrar de cum s'ar crede, poziţia d-lui Ionel Brătianu este mai puţin lămurită de cît înainte. Odinioară d. Ionel Brătianu—toată lumea o ştia—era ministrul de interne al guvernului liberal.—Astăzi toată lumea se întreabă, ce e d. Ionel Brătianu: conducătorul sau şeful partidului liberal?

Chestii politice

NOI ŞI VOI

Dl. Mihai Ferichide, preşedintele camerei a explicat în cuvîntarea sa de la băile Eforiei de ce s'a dat d-lui Ionel Brăteanu şefia partidului liberal, pentru că dînsul pe lîngă numele ilustru ce poartă, s'a afirmat ca cel mai de valoare din partid.

Dl. Ferechide a pus în discuţie rolul *valorilor* şi *non valorilor*. D-sa găsise că numai un fiu al lui Ion Brăteanu merită atenţie, ca cel mai de valoare; dl. Emil Costinescu s'a rădicat imediat şi a arătat că şi al doilea fiu a lui Ion Brăteanu e o *valoare destoinică*.

De ce s'a uitat tocmai al treilea fiu? căci în firul tradiţional al poveştilor noastre, fiul cel mai mic de împarat era cel mai năzdrăvan şi el învingea smeii în lupte, nu cel mai mare, care era mai nătăfleaţă!

Dar desacordul produs între d-nii Ferechide şi Costinescu asupra valorilor politice a fiilor lui Ioan Brătianu, îl vor tălmăci ei cu ai lor; şi dacă al treilea fiu al lui Ion Brăteanu n'ar fi fost închis la Letea, probabil că industriaşul ministru l'ar fi tămăiat şi pe dînsul.

Semnificativ a fost tonul cuvîntării d-lui Ferechidi. De repetate ori dl. M. Ferechide a vorbit în persoana I, ca şi cum actul alegerei d-lui Ionel Brăteanu ca şef al partidului n'a izvorît din rărunchii partidului ca o indicaţie inexorabilă, ci din combinarea de culise a 10 inşi: 8 miniştri şi 2 preşedinţi de corpuri legiuitoare.

„Actul nostru" „noi singuri şi. dumnevoastră", au fost vorbe des repetate de dl. Ferekidi, cari au făcut o penibilă impresie asupra auditorului, căci se constată că congresul n'a avut nici o iniţiativă şi că el n'a fost chemat de cît să ratifice acte împlinite.

Ori cît s'ar fi ştiut că şefia lui Ionel Brăteanu nu era izvorîtă din nevoile de partid, ci din combinaţiuni oculte de culise, era prudent să se fi salvat aparenţele. Partidul îşi alege şeful prin organele sale esenţiale. La liberali din contra: anumite organe au ales şeful, şi partidul vine şi zice amin. „De aceia am crezut că numai noi singuri nu ne putem da asentimentul nostru fără a vă întreba şi pe dumnevoastră".

Noi şi dumnevoastră! noi şi voi! asentimentul nostru şi al vostru. Această deosebire între partid şi organele lui, ori cît ar constitui un fel de a vorbi al d-lui M. Ferechidi, tradează o anumită stare sufletească la liberali. Partidul nu se simte unit în acelaşi gând cu şefii; organizările interne sufăr de lipsă de omogenitate.

Dovada au făcut'o delegaţiile şi recepţia lor. Din vre-o 10 judeţe n'au venit anumite delegaţii, în mod ostentativ; din alte vre-o 8 judeţe au venit cîte 2 delegaţi, cari n'au catadixit să se întâlnească una cu alta; iar cînd cele de la Olt s'au întâlnit în faţa şefului s'au luat la hartă. „La Olt sînt 2 capete; şi unul din ele trebue tăiat".

Deci *noi* şi *voi* la congres; *noi* şi *voi* în delegaţii; *noi* şi *voi* în partid.

La Olt 2 capete; la Vaslui 2 capete; la Huşi 4 capete; şi tot aşa de la un cap la altul al ţării partidul liberal e frămîntat de lupta dintre noi şi voi, căci sînt multe capete în partidul liberal şi nu Ionel Brăteanu va fi cel destoinic să le reducă prin tăere la unitate.

***

OAMENI ŞI LUCRURI

PRIETENII IUBIRII

Cu privire la cele scrise de curînd asupra unui duşman al iubirii—August Strindberg una din cetitoarele acestei rubrici face cîte-va reflecţii interesante, pe care ne permitem a le reproduce, după ce am suprimat rîndurile măgulitoare ce bine voeşte a scrie la adresa modestului articolaş.

...„Nu ştiu cum am simţit dorinţa a-ţi mulţumi în numele sexului meu de apărarea cauzei noastre drepte.

Căci a fi contra iubirii, înseamnă a fi împotriva femeei, ceea ce e o mare nedreptate.

De ajuns că fără a fi cetit mulţi pe Strindberg sau alţi anti-femenişti tinerimea noastră e atît de sceptică, de îmbătrînită sufleteşte, că te gîndeşti cu groază la efectele ce le poate produce o asemenea otravă asupra inimilor tinere, a caracterelor neformate.

A reduce iubirea numai la senzualitate, e un păcat!

Dar ce nume putem da acelui avînt de neînvins, ce ne apropie de o fiinţă, încordîndu-ne toate puterile sufletului pentru a-i cunoaşte necunoscutul sufletului ei, în scop de a-i face binele şi fericirea?

Nu e iubire, aceasta? Şi dacă a privi iubirea numai ca senzualitate e păcat, a împrăştia în lume veninul acesta, sub forma a mii de exemplare, care e sorbit cu nesaţ de atîtea minţi tinere, e un atentat la viaţa morală a atîtor tineri, o crimă chiar!

Şi poate mulţi dintre bărbaţi, vor tolera acreditarea acestor idei, pe cît de imorale, pe atît de primejdioase, nedîndu-şi seamă că lovesc în prestigiul familiei.

A fi contra iubirii! Dar ori cît şi-ar rîde cine-va de ea în mod natural nu se va putea sustrage ei, fiind o trebuinţă sufletească mai întâi, căci prin ea viaţa ni se pare mai frumoasă, şi ori cît ar reduce-o marii scritori la scopul ei procrearea, nu vor putea împedeca să existe iubirea izvorîtă din pătrunderea curată a sufletelor.

Că iubirile nu mai au caracterul idealist de odinioară, sunt multe cauze, dar a face numai pe femee respunzătoare şi mare vinovată, e o judecată fără temei, un adevărat fanatism.

Cred, din ipotrivă, că femeea e mai idealistă în ubire de cît bărbatul şi ar fi multe dovezi de adus, nu e acum nici timpul, nici locul.

Zic numai atît că, dacă iubirea ar fi legată esclusiv de simţuri, ar trebui să ne întoarcem la acea stare de lucruri, la care Turcii au renunţat acum spre cinstea lor şi a femeilor turce. Şi chiar dacă s'ar zice că iubirea ideală ţine prea puţin, nu e un cuvînt a nega existenţa acelor clipe de extaz sufletesc acea viaţă vecină cu a îngerilor.

Să respectăm amintirea acelor clipe de viaţă sufletească intensă, lăsînd ca senzualitatea să fie considerată ca scop în iubire, numai de cei anormali. Da nu ei vor forma societatea omenească!

Voi căuta să citesc pe Strindberg, căci e bine să-şi cunoască cine-va duşmanii.

Mă gîndesc numai cît rău ar face în lume asemenea scriitori cu scrierile lor, dacă alăturea de ei nu s'ar ridica măcar din cînd în cînd, vocile oamenilor de inimă—suflete artiste cari ştiu să-şi dea seamă de influenţa bine făcătoare a iubirii sufleteşti, care înalţă pe om.

Cîte lucrări şi opere de artă n'au zbucnit sub impulsul celei mai curate iubiri? Femeea e în stare dar, să inspire pe bărbat, înălţîndu-şi amîndoi sufletele în domeniul artei unde totul se purifică".

Da, da, necunoscută dar simpatică cetitoare. Să urăm pe cei nedrepţi şi pesimişti, şi să fim înainte de toate prietena iubirii.

Rodion.

POMUL DE CRACIUN

O datorie sfîntă ni se impune ca să păstrăm obiceiurile şi datinele noastre strămoşeşti, căci nimic nu e mai caracteristic în viaţa unui poper ca datinele sale; în ele ni se arată ca printr'o oglindă ceea ce a fost acea naţiune, istoria ei, suferinţile ei şi învăluirile prin cari a trecut.

Introducîndu-se în datinele poporului nostru obiceiuri de ale străinilor, de sigur naţionalitatea noastră ca şi a oricărui popor, încetul cu încetul va apune şi nu va întîrzia de a dispărea.

La noi, cu cea mai mare mirare vedem că de vr'o cîţi-va ani a început a se introduce în datinele noastre, cîte odată la Crăciun, dar mai cu seamă în ajunul anului nou, un *copac*, care se serbează de catolici numai la Crăciun, şi se numeşte de Francezi *Arbre de Noël*, iar de Nemţi *Christbaum*.

Ce va fi însemnînd şi pentru ce începe a se furişa în vechile noastre obiceiuri acest *copac*, căruia i s'a dat numele de *pomul de Crăciun*, nu ştim şi nici nu ne putem da samă în ce scop ne silim a'l introduce.

Nici într'o istorie profană sau bisericească nu stă scris, că la Crăciun sau în ajunul anului nou, să se fi petrecut vre un eveniment, care să aibă vre-o legătură cu un asemene copac, nici o legendă n'a existat şi nici există în această privinţă.

Unele ziare mai numesc acest pom de Crăciun şi *tradiţionalul pom*, fără ca să'şi dea samă că în obiceiurile poporului nostru, fie la *Crăciun*, fie în *ajunul anului nou*, nu s'a pomenit să se fi făcut serbarea vre unui copac. Cu toate aceste un asemene copac, l'am văzut în ajunul anului nou (31 Decemb.), la petrecerea dată de *Societatea de gimnastică, Sport şi musică din Iaşi*, intitulată *Serbarea pomului* serbare familiară şi *tradiţională*, ne spun dările de seamă despre această petrecere.

Intrînd în localul Societăţii se vedea aşezat în fundul sălii, pe scenă, un copac mare, iluminat cu electricitate, şi un paiaţ mic, care tras de sfoară sărea şi făcea diferite întorsături.

Nu era oare mai bine, dacă în locul acelui copac ar fi fost o *Stea frumoasă, luminoasă, de la Dumnezeu trimeasă* şi în locul acelui paiaţ să fi fost *jocul păpuşelor*, teatrul nostru primitiv, care a înveselit sute de ani pe moşii şi strămoşi noştri, reprezentîndu-se scene din viaţa poporului nostru, scene din trecutul nostru istoric.

N'ar fi mai bine dacă această serbare familiară s'ar fi început cu *buhaiul* cu *sunetul talancelor şi al clopoţeilor* cu *pocnitul bicilor*, cînd tot atunci colindătorii cu uratul, să fi recitat frumoasele *colinde ale pluguşorului*.

Noi credem că această serbare, pe nedrept intitulată *serbarea pomului*, ar fi fost cu mult mai plăcută şi mai interesantă pentru public şi mai cu samă pentru copii, căci ar fi văzut desfăşurîndu-se înaintea ochilor lor, obiceiuri vechi strămoşeşti, devenind această petrecere, cu modul acesta, o serbare istorică.

Dar acest *pom de Crăciun*, îl găsim introdus nu numai prin *societăţile noastre*, prin *instituţiuni culturale, filantropice, cercuri militare* etc., ci încă şi prin şcolile statului. Il găsim chiar şi prin şcolile săteşti. Şi cum nu s'ar introduce şi pe acolo, cînd şi profesorii îl introduc prin oraşe?

Aşa în ajunul anului nou (31 Dec.), am văzut că s'a serbat *pomul de crăciun* în localul *Liceului naţional din Iaşi*, la care a asistat profesorii şi profesoarele cu familiile lor. In sala cea mare a Liceului era aşezat un copac iluminat nu cu electricitate, ca la Societatea de gimnastică, ci cu luminările atîrnate de crengile lui. N'ar fi fost mai bine şi aici, ca în locul acelui copac, să fi fost o *Stea frumoasă*, şi serbarea să se fi început cu obiceiurile strămoşeşti cari se fac în ajunul anului nou, *buhaiul, păpuşele* etc.

In mai multe rînduri am scris în contra introducerei acestui copac în obiceiurile noastre, şi nu voi înceta de a tot scrie înainte, şi cîte zile îmi va da încă Dumnezeu de trăit, nu mă voi opri un singur un moment de a lupta prin tot ce'mi va sta prin putinţă în contra a-

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

celor ce voesc să înlăture vechile obiceiuri și datini ale poporului nostru, introducînd în locul lor obiceiuri păgînești.

Vai vouă învățătorilor, institutorilor și profesorilor! Nu vă gîndiți că sunteți chemați ca pe lîngă cartea ce trebue să învățați pe copii, cărora le sînteți ca părinți, mai aveți și o sfîntă datorie de a sădi în inimile lor, iubirea de neam, iubirea de patrie și respectul către datinele și obiceiurile pastrate până în ziua de astăzi de moșii și strămoșii noștri ca prin minune, față de învălmirile prin cari a trecut țara noastră.

Au doară, nu vă gîndiți că prin introducerea obiceiurilor streinilor în datinile poporului nostru, nu se face alta de cît se răspîndește un venin primejdios în sufletul tinerelor vlastare menite a pastra naționalitatea noastră și bătrînețile noastre obiceiuri?

Au doară, nu socotiți că aveți răspundere de faptele voastre, și că aveți să dați sa-ă generațiunilor viitoare?

Disprețul și ura întregului neam romînesc fie vouă!

Mînia și urgia lui Dumnezeu urmărească-vă pretutindeni, și cadă asupra capetelor voastre!

Scris-am aceste, știut să fie.

Teodor T. Burada.

„Opinia în provincie"

(Corespondențe particulare a ziarului «Opinia»)

DIN HUȘI

Sociale.—In Huși viața de cafenea a luat o desvoltare foarte mare. Pe lîngă multe cafenele comerciale evreești și romînești, pe lîngă cafenelele cu dame cîntărețe, cari atrag tineretul până în spre ziuă, să petreacă pe banii babacăi, mai există un club social, unde toți cetățenii de seamă ai Hușilor erau membri, fără culoare politică.

Jocul de cărți era singura distracție, și cunoscătorii în specialitate nu se ferese a zice că Hușul este unul din cele dintăi orașe ca joc de cărți.

Unii și-au pierdut averi, alții le-au făcut și în Huși se numesc asemenea persoane *deochiate.*

Vechiul club s'a rupt în două. Din lista celor 87 membri ai vechiului club au rămas numai 10—12, restul a trecut cu casă cu tot la noul club „Intim Club", în casele lui conu Ion Corivan, lîngă grădina publică.

Noul club e instalat luxos, are sală de lectură, sală de biliard și 2 săli pentru joc de cărți.

Auspiciile supt care s'a deschis noul club sînt din cele mai favorabile, căci se zice că numai în luna întăia și-a scos peste 1500 lei din josul de cărți, și a și dat prima serată cu dans în seara de 4 Ianuarie a. c.

Președintele vechiului club a rămas d. V. Peiu, decanul clubmenilor, iar la noul club intim a fost ales *bîdia* Mitică, ahaș d. D. V. Andriescu, fost deputat, fost senator, fost de 2 ori primar al orașului.

Lucrurile sînt la început. Ruperea cluburilor în două va aduce ruperea lumei în două, și lucru mai de semnalat că intrigile nu vor lipsi, și viața acestor 2 cluburi va periclita unitatea și armonia famelionului.

Neîntîlnirea zilnică la aceiași masă verde, va aduce neapărat o răceală, o neîncredere, și azi una mîine alta se va pescui în apă tulbure, colportîndu-se fel de fel de știri *tendențioase*, cari au și început a se purta de la unii la alții.

Noul club intim a avut să voteze o nouă serie de membri, în număr de 16; Ei bine la acest vot s'a făcut o selecțiune ridiculă, căci s'au respins oameni cu o situație socială și politică, care a sfîrnit cu drept cuvînt indignare. I'au respins dela vot d. M. Gh. Botez, comerciant, absolvent de școală comercială superioară, ginerele d-lui Andrei Brigheiu carpist, s'a respins d. V. Bedreag, licențiat în drept și director al poliției orașului Huși; s'a respins d. Țintă absolvent al școalei de Arte-frumoase din Iași și ofițerul stării civile de pe lîngă Primăria de Huși; și alții.

Toți acești respinși protestează cu indignare contra votului clubului, căci văd că acolo se face o camarilă, care alege oameni după sprinciană.

Toate acestea vor avea urmările lor.

— Polemica politică la Huși a luat o formă nouă și literară. Se trimet prin poștă la cetățeni foi volante cu versuri la adresa oamenilor zilei: A. Calciu, Al. Rîșcanu (baritonul). Versurile vor fi urmate cu sudălmi, cu palme și publicul Hușan va rîde. Vom avea prilejul să dăm cîte va monstre de versuri șchioape ale poeților de ocazie de la Huși.

— La noi iese o gazetă săptămînală, numită „Sfatul Poporului", ceia ce mai bine s'ar numi „Dușmanul Poporului", dat fiind că redactorii acestei foi sînt doctori: Dr. N. Lupu (Ignotus), doctor Lapteș (Probus).

Tonul în care e scrisă această gazetă nu merită a ne opri asupră-i de cît că în dosul ei se ascunde un trafic din cele mai rușinease. Redacția și administrația acestei reviste e la prefectură; administratorul gazetei e directorul prefecturei, d. C. I. Dinescu, un neofit creștin social democrat.

Ca dovadă că e așa posedăm o circulară centigrafiată la prefectură, și scrisă de un cunoscut scriitor din prefectură; prin această circulară se fac agenți încasatori toți primarii, toți notarii lucru ce constitue un vădit abuz de putere din partea prefectului.

Iată textul:

Domnule Primar,

Vă rog ca, de cîte ori veți veni la reședința județului sau veți trimete pe notarul d-tră, să prezentați sub-semnatului socotelile de încasările abonamentelor la „Sfatul Poporului" precum și sumele încasate.

Primiți încredințarea considerațiunemele.

C I DINESCU Hași 11 Iulie 1908

Nu știu de cînd primarii și notarii s'au transformat în agenți încasatori la o gazetă de scandal ca „Sfatul Poporului" la Huși.

Intre multele abuzuri ce le-a făsut prefectul dr. N. Lupu e și acest abuz ce face de primari și notari. Publicînd aceasta facem atent pe ministrul de interne să ia măsuri în consecință, căci lucrurile se agravează la Huși.

Corespondent

Litere-Științe-Arte

Basarabenii.—Un mare scriitor rus N. Durnovo, care e pentru prietenia cu Romînii și redarea Basarabiei, descrie astfel starea bieților Romîni din Basarabia: „Poporul moldovean din Basarabia, mulțămită rusoficărei zilnice, a fost transformat într'o masă de robi inculți și muți, care nu știu carte și sunt aruncați la discreția evreilor. Ii este absolut oprit Romînului nu numai de a învața limba romînă ci, și de a se ruga lui Dumezeu în limba părintească. Sutimi de mii de hectare din pămînturile acestui popor s'au dat colonilor ruși, bulgari și germani, pentru a sili pe moldoveni să-și părăsească țara și să se strămute aiurea. In anul 1908 s'a dat voie la 855 familii de țărani moldoveni ca să se stramute în Siberia, părăsind pămîntul fertil al Basarabiei. La 16 Septembrie a. c. archiepiscopul Vladimir a fost mutat la Don. Vina prelatului a fost că dînsul a aratat dragostea păstorească pentru turma sa, că a iubit norodul moldovean. In locul său s'a așezat la Chișinău archiepiscopul Serafin, menit a distruge opera apostol că a predecesorului său și a rusifica Basarabia. Prin toate acestea neamul romînesc va trăi totuși în Basarabia.

*

Opereta vieneză a lasat ieșenilor o excelentă impresiune. Cu deosebire a treia reprezentație, în care d-ra Mila Thieren a jucat suberbul rol titular: „Foerster-Christel" a provocat entuziasm.

A fost o creațiune care va contribui a menținea bunul renume al grațioasei artiste și-i va servi pentru viitoarele turnee în țară.

*

O mare mișcare de curiozitate publică se observă pentru cele două reprezentații ale trupei franceze, Cora Laparcerie cu trupa ei de la Odeon. Spectacolele sunt foarte atrăgătoare: *L'Eventail* (Caillavel și De Flers), *Le Chemineau* celebra comedie lirică a lui Richepin.

*

Astă seară Miercuri are loc interesantul concert vocal al copilei de 11 ani Annia Jaskaia și al micului Bobescu. Programul s'a publicat în numărul de ieri.

*

Printre nemuritorii spanioli figurează de curînd preotul jesuit Coloma autorul unui roman intitulat „Nimicuri". Această lucrare, în care autorul atacă cu violență societatea înaltă din Madrid a avut un mare succes, atît din punctul de vedere literar cît și acel al librăriei. Discursul său de recepțiune la Academie era așteptat cu multă nerăbdare.

Curiozitatea publică n'a fost dezamăgită; părintele Coloma a cerut umilit iertare pentru romanul său, despre care a vorbit în termeni foarte aspri, regretînd că n'a putut prevedea polemicele la cari a dat naștere publicarea lucrărei sale.

*

Viața românească.—A apărut No. 12 al acestei reviste cu următorul sumar:

„Baba Marga", de D. Mihalache.

„Din preajma leagănului" (poesie), de Elena Farago.

„Scrisorile politice ale lui Dumitru Bălțiana", de N. Bănescu.

„Un nor...", de D. Nanu.

„Thomas Carlyle (II)", de Izabela Sadoveanu.

„Sbucium" (poesie), de Vi[illegible] Eminiv.

„Inspecțiunea munții", de [illegible]ien.

„Ochi albaștri" (versuri); [illegible]mpul și Amorul" (din italienește); Rada; „Răsipă" „La poarta raiului"; „Veacuri păgâne", de Gh. din Moldova.

„Clasificările literare", de H. Sanielevici.

„Din cerul limpede" (poesie după Paul Verlaine), de M. Petrov.

„Vârvoara", de I. Agârbiceanu.

„Cronica medicală" (medicina la țară), de dr. N. Lapteș.

„Cronica externă" (Liberali și Iorzi), de I. G. Duca.

„Cronica artistică", de Spiridon Antonescu.

„Cronica pedagogică" de I. Botez.

„Conisa veselă" (Caleidoscop— Unui fost ministru), de A. Mirea.

„Scrisoare din Germania, de G. C. Ionescu-Sinești.

„Viața romînească în Bucovina" (Societățile studențești), de Gt.

„Miscellanea".—Recenzii.

Informații

❑ **O tristă aniversare.**—Cinci ani se împlinesc astăzi, de cînd o moarte violentă, prea de timpuriu, a rîpit din mijlocul nostru, pe unul din cei mai iubiți prieteni și din cei mai aleși fii ai Iașului, pe acel ce a fost Spiru Prasin.

Cei care l'au cunoscut, păstrează încă și astăzi tristețа încercată prin cruda lovitură de acum cinci ani. Acei care l'au iubit și l'au prețuit vor păstra încă multă vreme amintirea de dragul lor prieten și vor simți încă mult timp golul ce a lăsat în urma-i.

Prin munca sa incontinuă și prin firea sa aleasă, prin calitățile sale intelectuale cu inima sa largă și simțitoare, Prasin își asigurase înălțarea într'o lume mai frumoasă, de cît aceia în care trăia.

Viața sa a fost o viață de muncă; firea sa fire de luptător, care nu dezarmează nici odată. Prasin era neclintit acolo unde'l chema datoria, mereu în acțiune.

De și modest și de și evita onorurile sgomotoase, Prasin ocupa un loc, pe care viitorul i l'ar fi făcut cu mult mai frumos și cu mult mai înalt.

Timp de 6 ani, de-arîndul, Prasin a condus cu demnitate ziarul „Opinia", luptînd în tot-deauna pentru întemeierea unei prese libere și demnă de o societate civilizată.

Prasin a dispărut prea de timpuriu dintre noi și golul lasat de el se va simți încă multă vreme în ziaristică.

Trista aniversare de astăzi reînoește și mai mult în noi, amintirea acestui drag prieten dispărut.

❑ Parastasul pentru fericitul întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu se va oficia în ziua de 26 Ianuarie, căci în acea zi se împlinesc 7 ani de la moartea Inaltului Prelat, iar nu în ziua de 23 Ianuarie, cum din eroare s'a anunțat.

Moartea fericitului întru pomenire a avut loc Sîmbătă 26 Ianuarie 1902 ora 9 și 40 a. m.

Parastasul va fi oficiat de toți preoții din localitate.

❑ Sf. Sa preotul Gheorghe Gheorghiu paroch în comuna Girovu, județul Neamț, a fost transferat în aceiași calitate la Mărgineni, acelaș județ, în locul preotului C. Trifan, care trece la Girovu.

❑ De multe-ori s'a anunțat retragerea la pensie a d-lui dr. C. Buicliu, medicul șef al orașului.

Acum aflăm din sorginte sigură că d. dr. C. Buicliu, își va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Se zice că în locul d-lui Buicliu va fi numit d. dr. Slătineanu, actual inspector sanitar.

❑ La Teatrul Național vor avea loc în zilele de Vineri 16 și Sâmbătă 17 Ianuarie 1909, 2 reprezentațiuni date de M-lle Cora Laparcerie, de l'Odeon du vaudeville et des principaux Theatres de Paris și de trupa sa.

Vineri 16 Ianuarie 1909 mare succes al Teatrului de Gymnase „L'eventail", piesă în 4 acte de M. de Flers și de Caillavet.

Sîmbătă 17 Ianuarie 1909, mare succes al teatrului Odeon „Le Chemineau", de Jean Richepin.

Biletele sunt de vînzare la Agenția „Thalia", (Th. Maximovici).

❑ **Din Bucovina.**—La Cernăuți a sosit știrea că Imparatul a sancționat legea privitoare la salarizarea învățătorilor, care s'a votat în ultima seziune dietală.

— Mîine Marți se încep la Cernăuți alegerile pentru consiliul comunal. Alegerea se face pe suburbii. Pentru mîine, din partea romînilor candidează d-nii: Tit cavaler de Onciul, inginer superior și Mihail Chisanovici, învățător. Joui va fi alegerea pentru suburbiile Roșa și Manasterește, din partea romînilor candidează d-nii: Modest Scarlat asistent la banca țărei și Mihai a lui Ioan Ducek, proprietar.

— O anchetă s'a deschis contra vicesecretarului Anton Zachar. S'a constatat că el și-a însușit o sumă de bani și că a comis o serie de excrocherii.

— S'a făcuț intervenție la comitetul țărei ca să se tipărească noile legi comunale în limba romînă.

❑ **Veterinare.**— Mișcarea punctului de observație veterinară Ungheni, după raportul medicului veterinar al acelui punct a fost în anul 1908, următoarea:

Export în Rusia: 31 tauri, 4869 boi, 715 vaci și 565 viței, adică 5661 bovine 4 bivoli și 728 oi.

In anul trecut s'a exportat mai multe bovine ca în 1907, cu un plus de 3167 oi 140 și boi 4.

Acest plus provine din pricină că în Rusia animalele sunt mai scumpe la noi.

Medicul veterinar al punctului Ungheni exprimă dorința ca direcția sanitară să aducă acestui punct următoarele îmbunătățiri:

1. Construirea unui grajd sistematic pentru maleinizarea cailor.

2. Un post de agent veterinar pentru controlarea pieilor și numerotarea baloturilor.

3. Un grajd de rîmători sistematic ca la T.-Severin.

In afară de aceasta medicul veterinar al punctului de observație veterinară Ungheni a mai cerut direcțiunei sanitare ca să iea măsuri pentru schimbarea punctului actual din spatele satului Ungheni în fața caprei podului Ungheni pentru a corespunde prevederilor legei de poliție sanitară veterinară și spre a se evita o probabilă infecțiune cu trecerea animalelor importate prin satul Ungheni.

Punctul cel nou a fost ales chiar de d. prof. Motăș, șeful serviciului veterinar.

❑ D. Ioan Prassa, profesor în învățămîntul secondar, a fost numit membru în comisiunea pedagogică pentru școlele secondare.

❑ **Legea consiliilor generale.**—Guvernul a întocmit definitiv anti proectul pentru modificarea legei consiliilor generale, proect care a fost comunicat prefecților de județ pentru a 'l studia.

In ceia-ce privește colegiul electoral, alegătorii pentru consiliile județiene, vor trebui: 1) să fie romîni sau naturalizați, 2) să aibă vrîstă de 21 ani împliniți, 3) să aibă domiciliul real în una din comunele județului.

Alegătorii care știu citi și scrie vor vota direct. Cei care nu vor implini această condiție vor vota prin delegație. Alegătorii direcți, militari în activitate și funcționarii statului, ai județelor și ai comunelor, nu vor fi aleși delegați.

Dispoziția legei pentru stabilirea revizuirea și permanența listelor electorale va fi aplicată și la listele electorale județiene, care vor fi întocmite de judecători și de tribunale.

In cazul cînd numărul alegătorilor unei circumscripții rurale va depăși de 1200 ea va fi subdivizată în secțiuni.

Alegătorii, direcți și delegații vor constitui, în loc de trei colegii, ca pînă în prezent, un singur colegiu electoral.

Numărul membrilor consiliilor județiene va fi de la 18—24 aleși pe un period de 9 ani.

❑ Iată mișcarea populațiunei orașului Iași pe anul 1908, după statistica întocmită de d. D. Sadoveanu, sub-șef de birou la starea civilă.

Născuți: băeți: 651 ortodoxi, 43 alte religii, 513 mozaici; fete: 575 ortodoxi, 39 alte religii, 471 mozaice. Total 1207 băeți și 1085 fete.

Căsătoriți: Total 575, din care 370 ortodoxi, 39 alte religii, 166 mozaici; *divorsați*: total 58 din care 46 ortodoxi și 12 mozaici.

Morți: Total 1098 barbarți și 871 femei; din cari barbați: 747 ortodoxi, 301 mozaici și 50 alte religii; femei: 553 ortodoxe, 284 mozaice și 34 alte religii. Din aceștia 288 sunt veniți din alte localități și morți în spitale.

Dintre toate boalele, *tuberculosa* are numărul cel mai cuprins de cazuri: 248; febra tifoidă 50; celelalte boli contagioase ca anghina difterică, scarlatină, tusa convulsivă etc., numărul se ridică la 55 de cazuri.

Sinucideri, omucideri, moarte accidentală sunt 47 cazuri.

❑ D. căpit. Alex. Vivoschi, din regimentul 13 Ștefan cel Mare, din localitate a inventat un aparat mobil contra gloanțelor, care prin felul de construcție pune capăt tuturor nenorocirilor, ce dese ori isvorau din rătăcirea gloanțelor pe cîmpurile de tragere la tir și cari nenorociri se întîmplă mai ales la primile trageri ale primilor soldați.

Acest aparat pune în imposibilitate a se mai rătăci gloanțele, trase ori cît de nedibaci și care aparat le înregistrează, oprindu-le în el.

D. căpit. Vivoschi a primit din partea direcției artileriei din ministerul de răsboiu o călduroasă adresă pentru invenția sa.

Inventatorul a încredințat executarea planurilor și formelor necesare d-lui Emil C. Sakellary, antreprenor constructor din Iași cu însărcinarea de a le supune brevetărei.

D. Sakellary le va expune în incinta lucrărilor romîne din Roma, ce se va deschide la sfîrșitul lunei Februarie. D. Sakellary va mai expune și alte 6 diferite invențiuni, apărute în cursul anului trecut în Iași.

❑ După cum am anunțat, actualul locțiitor de Mitropolit al Moldovei și Sucevei, P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, e cel mai indicat pentru a fi ales Episcop în locul vacant ce va fi prin alegerea unui Episcop ca Mitropolit.

In acest caz va deveni vacant un loc de Archiereu.

In acest loc va fi ales probabil P. C. S. Archimandritul Teodosie Atanasiu, fostul Egumen al bisericei sf. Spiridon și actual egumen al bisericei Preciata Mare din Roman, sau P. C. S. Archimandritul Nicodim Munteanu, actual Archimandrit de scaun la Episcopia Dunărei de jos.

❑ Pentru serbătorirea zilei de 24 Ianuarie, universitatea a admis să participe în chipul următor: toți d-nii profesori vor asista dimineața, la orele 10 a. m. la tedeumul ce se va oficia la Mitropolie.

Sîmbătă la orele 3 jum. p. m. va avea loc la teatru o șezătoare la care va vorbi ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol. Tot Sîmbătă, la orele 8 jum. seara va avea loc un festival la teatru.

Duminică va continua serbarea la universitate cînd în aula universității va vorbi d. profesor P. Rășcanu.

❑ Din Ungheni se telefonează că locuitorul Gh. Iordache Margină din Tomești, care suferea de epilepsie, într'un acces, și-a dat o lovitură de cuțit în abdomen.

Intr'o stare foarte gravă, nenorocitul a fost adus la Iași și internat la spitalul sf. Spiridon.

❑ D-nii N. Iorga și M. Dragomirescu, care au avut cunoscutul incident, în cancelaria universității din București, vor fi judecați la sfîrșitul lunei acești de către comisiunea de judecată a profesorilor universitari.

Această comisiune se va compune din d-nii: Caragiani, fost decanul facultății de tere din Iași ca președinte; Ermil Pangrati, decanul facultății de științe din București și dr. I. Cantacuzino, profesor la facultatea de medicină din Capitală și director general al serviciului sanitar, ca asesori. Ca supleanți vor fi d-nii profesori universitari dr. N. Măldărescu și P. P. Negulescu; grefier al comisiunei de judecată va fi d. Gr. Cernescu, secretarul universității din București. Acuzarea va fi susținută de d. St. Sihleanu, inspector general al învățămîntului secundar și superior.

D-nii Iorga și Dragomirescu nu și-au anunțat nici un apărător, d-lor se vor apăra singuri.

Alaltă-eri dosarul afacerei a fost trimes la Iași d-lui Caragiani, care va fixa ziua judecății.

❑ Azi dimineață s'a oficiat la cimitirul „Eternitatea" un parastas, pentru odihna sufletului mult regretatului Spiru Prasin, cu ocazia aniversărei a 5 ani de la moartea lui.

❑ Ziarul „Vecerna Posta" din Sofia comunică că zilele trecute d-nul Constantin Ionescu, student de la Universitatea din Paris, s'a prezentat la redacția acelui ziar. Studentul s'a angajat a face ocolul lumei, pe jos, în 6 ani, ca să cîștige premiul de 40,000 lei. A plecat din Paris la 1 Iulie 1905 și a fost pînă acuma la Londra, în America de nord și de sud, Portugalia, Spania, Italia și Austria, iar acum prin Bulgaria trece spre Asia mică, India China etc. Studentul va trebui să fie la 1 Iulie 1911 înapoi la Paris. El călătorește cu 25 bani în pungă, întreținîndu-se din conferințele ce le ține și vînzarea de cărți postale ilustrate.

DIVERSE

— Astă noapte a fost găsit în strada albă un copilaș abandonat ca de 8 luni. Micuțul e băiat. El a fost internat la institutul Grigore-Gyka.

— Acționarii Casei de Economie din Păcurari, sunt convocați a se întruni Duminică la orele 3 pînă, pentru alegerea unor membri în consiliul de administrație.

— La comisia secția I-a au fost arestați: Neculai Stan, Gh. Rață și Mihai Rusu zis Huțanu, bănuiți a ti autorii îndrăznețului furt comis în noaptea de 7 Ianuarie la măcelarul Vasile Dorofte, din strada Păcurari.

— Serva Lucreția Săndulescu, în etate de 14 ani, a dispărut din serviciul d-lui Ilie Nicolau, din strada Florilor No. 4, după-ce a furat mai multe lucruri, precum și niște linguriță de aur.

Ultime informaţii

❑ *D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, va fi Vineri oaspetele oraşului nostru.*

D-sa va sosi Vineri dimineaţă cu trenul de 8 şi 30, iar seara se va reîntoarce în Capitală.

❑ *Noul regulament al facultăţei de litere şi filosofie, care a fost publicat de ziarul nostru, se va pune în aplicare cu începere de acum din Ianuarie, întru cît consiliul acestei facultăţi, a hotărît ca în vederea trecerei de la regulamentul vechiu la cel nou să se acorde studenţilor o sesiune extra-ordinară de examene şi licenţe, în Ianuarie.*

❑ In ziua de 9 Martie a. c. se va ţinea în Capitală, la direcţiunea serviciului central de măsuri şi greutăţi concursul pentru obţinerea dreptului de a fi numit în posturile de verificatori-ajutori de măsuri şi greutăţi.

Candidaţii trebui să fie romîni, să fi satisfăcut legea recrutărei şi să aibă certificat de absolvire a cel puţin 4 clase gimnasiale.

❑ Societatea Crucea Roşie a d-nelor din România, Filiala Iaşi, aduce viile sale mulţumiri persoanelor, care şi-au manifestat solidaritatea omenească, una din calităţile sufleteşti a societăţilor moderne, contribuind prin obolul lor la ajutorarea nenorocitelor victime ale cutremurilor din Sicilia şi Calabria.

Sumele adunate prin liste de subscripţiune încredinţate Doamnelor din Societatea Iaşană pentru acest scop sunt:

Lista No. 1 d-na Elise Văleanu 300 lei; lista No. 2 d-na Sophie Sculy 34 lei; lista No, 3 d-na Uhrinovski 60 lei; lista No. 4 d-na Elise Mavrocordat 31 lei; lista No. 5 Princessa Marie Mourousi 202 lei; lista No. 6, d-na Constance Ghika 67 lei; lista No. 7 d-na Elena Mano 306 lei; lista No. 8 nu s'a trimis încă; lista No. 9 d-na Sophie Gane 25 lei; lista No. 10 d-na Cecile Racovitza 25 lei; lista No. 11 d-na Alice Tudury 20 lei; lista No. 12 d-ra Evangheline Cimara 372 lei. In total 1442 lei.

❑ D. decan al facultăţei de litere a respins astăzi petiţiunile studenţilor I. Teodorescu, Maria Munteanu şi C. Stamboliu pe motivul că aceşti aspiranţi la licenţă nu cunosc limba romînă, scriind seziune în loc de sesiune, în petiţii,—ceea ce nupoate fi permis de cît unor analfabeţi.

❑ Pe ziua de astă-zi d. Făgărăşanu, directorul penitenciarului central din localitate, care fusese suspendat a fost reintregrat în acest post, care pînă astăzi fusese îndeplinit de d. C. Ernescu, grefierul penitenciarului.

❑ Liga pentru unitatea culturală a tuturor Romînilor, secţiunea Iaşi, a trimes următoarea adresă preşedintelui clubului conservator-democrat, din localitate:

Domnule Preşedinte,

In ziua de 24 Ianuarie 1909, împlinindu-se 50 ani, de la marele act al Unirei, liga pentru unitatea culturală a tuturor Romînilor a hotărît să se sărbătorească această zi mare şi sfîntă în chipul următor:

1) La 10 ore dim. să se oficieze un parastas la Mitropolie, întru pomenirea marelui Voevod Alex. Ioan I. Cuza şi a colaboratorilor săi.

2) La ora 2 p. m. să se deschidă în localul Pinacotecei o mică expoziţie relativă la epoca Unirei.

3) La ora 3 jum. p. m. să aibă loc la Teatrul Naţional „Şezătoarea în care delegaţii cluburilor politice al Universităţei din Iaşi şi al ligei culturale să 'şi exprime modul lor de ved re relativ la acest mare act politic, precum şi delegaţii altor societăţi culturale.

4) Seara la ora 9 să aibă loc cîte un festival atît în localul Teatrului Naţional cît şi în localul Teatrului Sidoli.

Cu această ocazie, d-le Preşedinte avem onoarea a vă ruga să bine voiţi a participa la această mare sărbătoare a Neamului Romînesc şi în acelaşi timp a ne indica din vreme numele delegatului care să vorbească la şezătoarea de la Teatrul Naţional.

Primiţi etc,

Preşedinte, *dr. Manicatide*

Secretar, *M Tomida.*

❑ D. Petru Fîntanaru, primul ajutor de primar, a fost delegat a stabili programul definitiv al serbărei de la 24 Ianuarie.

Corpul didactic primar şi secundar i-a trămis în acest scop schiţele de programe parţiale ale lor.

Autorităţile militare vor lua de asemeni parte la aceste grandioase serbări care vor dura două zile.

❑ D. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere şi filosofie a numit pe domnii: Philippide, profesor de limba romînă, X. Gheorghiu, I. Caragiani şi P. Rişcanu în comisiunea pentru cercetarea lucrărei domnului Georges Pascu, candidat la doctoratul în filosofie şi Folkloristică.

Domnii Philippide şi Gheorghiu sînt însărcinaţi a cerceta teza şi a aviza.

Comisiunea va fi prezidată de d. decan A. D. Xenopol.

❑ D. Albert Cirillo a fost numit suplinitor al catedrelor de armonie şi teorie de la conservatorul nostru, în locul d-nei Sofia Teodoreanu şi Zira, care au obţinut cîte un concediu.

❑ Aflăm cu plăcere, că d. Anastasie Gusti simpaticul nostru concetăţean, şi-a susţinut cu un strălucit succes teza de doctorat la facultatea de drept din Paris în ziua de 8 Ianuarie a. c.

D-sa se va reîntoarce zilele acestea în ţară.

Urăm concetăţeanului nostru acelaş succes în cariera ce şi a ales.

❑ **Universitare.**—D. profesor I. Th. Burada va ţinea examenele din sesiunea Ianuarie în ziua de 15 Ianuarie.

Au fost chemaţi la examenul de Roman I d-nii Resmeriţă Vasile şi Vasiliu Ioan, la examenul de drept roman II d-nii Marcel Bastachi, Criste Constantinescu şi Ioan Dobrescu.

Iar pentru Vineri 16 Ianuarie, la orele 8 p. m. sunt chemaţi la examene d-nii Emilian Marcu, Ioan Gherasim, D. Mihteanu şi Simbătă 17 Ianuarie d-nii: I. I. Rang, Chersim G. Constantin, Ulrich C. Robert, şi St. Petrescu.

— La examenele de drept roman al d-nului profesor Grigore Demetrescu au fost înscrişi pentru ziua de 15 Ianuarie la roman I d-nii M. Borsea, Diamant Carol (Loti), Soroceanu Gh. Gh., Mitru I. C. (preot), Wilke Fr. W., Georgescu N. N., Ţaicu D., iar la roman II d-nii Raicu şi Mogoş N.

— D. profesor Vasile Dimitriu a fixat a examina pe studenţii înscrişi la examenul de drept comercial zilele de Vineri 16 şi Duminică 18 Ianuarie, orele 8 dimineaţă şi anume pentru Vineri 16 se vor prezenta în prima serie d-nii: St. Caliano, M. Gheorghiu, Petru Gîdei, M. Goilav, Ioan Cristea, Eugen Iacobescu şi D. Fanich, iar Duminică, în seria a II-a d-nii Lupu G. C., Alfons Stamatopol, Lupu Vasile, Antoniu Adolf, Alexandrescu M. D. şi Morosin D.

— D. I. Borcea a reînceput eri seara cursurile de zoologie.

Conferinţele le va urma Vineri 16 Ianuarie.

— Studenţii facultăţii de ştiinţi au fost înştiinţaţi a-şi achita până la 15 Ianuarie taxa universitară.

— D. profesor P. Bogdan şi-a redeschis eri Luni cursurile de chimie fisicală.

Lucrările practice de laborator se vor relua Sîmbătă 17 Ianuarie, la orele din program.

— D. profesor A. D. Xenopol şi-a reînceput astăzi prelegerile sale la Istoria Romînilor, pentru studenţii de la secţiunea istoriei.

— D. profesor P. P. Rişcanu, va începe azi la orele 3 p. m. cursul de istoria veche.

— D. I. Ursu anunţă începerea cursurilor pe Mercuri 14 Ianuarie orele 5—6. Ca lecţie de deschidere, va vorbi în aula universităţei despre „Concepţia istoriei" Mercuri de la 5—6.

Cursurile le va continua apoi: Lunia şi Mercuri, de la 4—5 istoria medie, şi Mercuria 5—6 Seminar. Vineri de la 4—5 Istoria contimporană.

— D. St. D. Popescu, anunţă începerea prelegerilor sale de geografie azi Marţi orele 5—6 în una din salele facultăţei de ştiinţi.

— Cursul de istoria limbei şi literaturei latine, a fost început eri Luni, de d profesor Xenofon Gheorghiu.

❑ La 1 Februarie a. c., se va reprezenta la Teatrul Naţional, frumoasa piesă „Lumea în care ţi se urăşte."

Reprezentaţia se dă în beneficiul talentatei noastre artiste d-na Aglae Pruteanu.

Se ştie că această piesă, la deschiderea Teatrului Naţional, a făcut serie şi publicului nu i se mai ura să vadă această piesă.

Benificienta va avea rolul principal.

Biletele se află de pe acum la agenţia «Thalia» (Maximovici) sau la benificientă.

❑ Printre copii din comunele Scobinţi şi Cotnari s'a ivit epidemia de scarlatină.

❑ D. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, a sosit azi dimineaţă cu trenul de 8 şi 30, în localitate.

D-sa a descins la hotelul Trajan.

❑ Următorii 4 învăţători din judeţul nostru vor fi examinaţi de comisiunea medicală, pentru a fi scoşi la pensie din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie a. c. I. Zavloschi, Gh. Dimitriu, M. Damir şi Gh. Iamandi.

❑ D. N. D. Arbore, institutor, a fost numit preşedinte ai cercului III a conferenţelor lunare ale institutorilor.

❑ D-nii institutori V. Cucu şi Grigoraş au fost numiţi la cursul de adulţi, în locul d-lor Dafinescu şi Munteanu,

❑ **Judiciare.** Astă-zi trib. s. 2 s'a pronunţat în procesul intentat de d. G. Costişanu d-nei Zoe Ştefănescu, foasta sa soţie, pentru a i se da în edacaţiunea şi îngrijirea sa, copilul Eugen, care pînă acum era în îngrijirea mamei.

Tribunalul a admis cererea d-lui Costişanu, acordînd totodată şi execuţiunea provizorie.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 13 Ianuarie.

Decepţiile d-lui Carp

Bucureşti.—In grupul Carpiştilor e o mare încurcătură şi se petrec nişte lucruri, care fac pe d. P. P. Carp să încerce o mare decepţie.

Cantacuziniştii lucrează pe toate căile pentru decapitarea d-lui Carp.

Intr'o discuţie. pe care şeful junimiştilor a avut-o cu nişte fruntaşi liberali, asupra succesiunei la putere în urma unei retrageri a liberalilor, d. P. P. Carp, foarte amărît a spus:

— Pe mine nu mă preocupă acuma chestiunea venirei la putere, cît mă preocupă unele lucruri, care se petrec în partidul meu.

O demisie

Bucureşti.—Carpiştii din Buzeu au fost foarte surprinşi din cauză că unul dintre cei mai de seamă fruntaşi ai lor d. Bardescu fostul prefect de Buzeu, i-a plăcut trecînd la liberali.

E vorba ca d. Bardescu să fie numit inspector agricol.

Ecouri de la Cameră

Bucureşti.—In cercurile politice a produs o vie impresie, faptul că eri la redeschiderea Camerei, nu s'a făcut de cît o mică manifestaţie de simpatie d-lui Ionel Brătianu şi mai ales faptul, că nu s'a spus macar nici un cuvînt din partea majorităţilor relativ la retragerea d-lui Sturza, care timp de o jumătate de veac s'a ocupat de interesele ţerii.

Aceasta e încă un act de desconsiderare faţă de fostul şef al liberalilor.

O afacere senzaţională

Bucureşti.—La parchetul de Ilfov se cercetează o afacere de homo secxualitate în care se zice că ar fi implicat o înaltă faţă bisericească.

Complectarea Cabinetului

Bucureşti. — Brăteniştii au respîndit svonul că d. Ionel Brătianu are intenţia de a complecta cabinetul chiar zilele acestea, prin numirea d-lui Alex. Beldiman ministrul plenipotenţiar la Berlin, ca ministru de externe.

D. Ionel Brătianu se teme însă că va întîmpina dificultăţi în numirea unui nou ministru plenipotenţiar la Berlin.

CAMERA şi SENATUL

Bucureşti.—Şedinţa Camerei pînă la ora 3 şi jum. nu s'a deschis.

Comisiunea pentru invalidarea alegerilor continuă cu discuţia în privinţa aleşilor colegiului al doilea de Ilfov.

D. Nicu Filipescu face vii propagande în culoare pentru invalidarea aleşilor.

*

La Senat de asemenea şedinţă încă nu s'a deschis, din cauză, că pînă la ora 3 jum., nu s'a prezentat nici un d. ministru.

Mobilizarea Bulgariei

Sofia. — In Sobranie ministrul de răsboiu, fiind înterpelat asupra mobilisărei diviziei a 8-a, generalul Papricoff a răspuns:

„Mobilizare nu există, dar numai un apel al rezerviştilor în scop de a întări divizia a 8-a şi spre a face exerciţii. Guvernul a fost silit să ia această măsură nu din spirit agresiv, fiind-că Bulgaria n'are intenţia să turbure pacea, precum ea a arătat de mai înainte; dar această măsură a fost impusă guvernului, spre a înlătura eventualitatea unei ciocniturі-bulgare.

In ultimul timp am declarat că negocierile erau pe o cale bună şi puteam spera că delegatul bulgar era să fie chemat la Constantinopole. Intr'adevăr, la sfîrşitul lunei trecute comisariatul turc la Sofia a comunicat guvernului o depeşă a marelui vizir, prin care acesta din urmă îl invită să trimeată delegatul bulgar la Constantinopole, spre a sfîrşi negocierele, dar de oare-ce, înainte de a părăsi capitala Turciei, delegatul bulgar a stabilit în mod definitiv şi comunicat Porţei baza pe care o înţălegere este posibilă, guvernul bulgar a crezut de cuviinţă să cunoască înaintea trimeterei delegatului dacă baza stabilită de cabinetul din Sofia fusese primită de Poartă, fiind-că în cazul contrar situaţia s'ar fi îngreuiat.

Răspunsul Porţei a fost nelămurit. Prin urmare. nu s'a trimes delegatul bulgar; după cîte-va zile s'a ivit o nouă chestie de rectificare de hotare, care înseamnă o cesiune de teritoriu, chestiune care nu fusese rîdicată mai înainte.

Faţă de aceste fapte, guvernul bulgar a crezut de datoria sa de a lua măsuri trebuincioase spre a preîntimpina ori-ce eventualitate. Totuşi guvernul bulgar nu s'a depărtat de la politica sa paşnică. Măsura luată este o simplă precauţie.

*

Constantinopol.—Ştirea despre mobilizarea unei divizii bulgare, a surprins cercurile diplomatice de aci şi a pricinuit nelinişte.

*

Sofia.—Măsurile luate au pricinuit o mare mişcare în populaţiune şi cercurile diplomatice. care se tem de conflicte, dat fiind spiritul îndîrjit al populaţiei de la hotar.

*

Sofia.—Pe cînd ziarul oficios „Vremea", declară că convocarea rezerviştilor nu este de cît o măsură preventivă, alte ziare vorbesc de mobilizarea efectuată a diviziei din Adrianopole.

«Vecerna Posta» zice că e foarte probabil, că rezerviştii din alte 2 divizii vecine, vor fi convocaţi în curînd, spre a ocupa 2 puncte strategice a căror posesie este contestată din partea Turciei.

*

Sofia.—Toţi vechii funcţionari, impiegaţi ai căilor ferate orientale, care aveau locuinţele lor în staţiile căei ferate, au fost siliţi să le părăsească imediat.

Măsurile luate fiind asămănate cu o mobilizare, calea ferată trece în mîinele administraţiei militare.

*

Colonia.—Ziarul «Köllnische Zeitung» zice că mobilizarea bulgară de la hotar a fost o măsură pripită, pricinuită de neîncrederea exagerată a Bulgarilor faţă de Turci.

*

Sofia.— Astă-noapte a avut loc la palat un consiliu de miniştri la care a luat parte şi ţarul Ferdinand şi un mare număr de generali.

S'a discutat asupra incidentului de la graniţă, precum şi asupra măsurilor ce au a se lua.

Holera la Moscova

Petersburg. — La Moscova unde până acum n'a fost nici un caz de holeră, au fost pe ziua de eri patru cazuri, toate mortale.

Ciocnirea de la graniţa Turcă

Viena.—Aci a venit ştirea că eri a avut loc la graniţa turcească o ciocnire între turci şi bulgari.

A fost 10 morţi şi un mare număr de răniţi.

In chestia Cretei

Constantinopol.—Ziarele turceşti publică ştirea că la consiliul de miniştri de eri au fost cetite depeşile ambasadorilor turci, care anunţă că puterile protectoare ale Cretei nu permit anexarea de către Grecia.

Insula Creta va continua a fi administrată sub supravegherea puterilor protectoare

Un duel

Paris.—Eri a avut loc aci un duel între principele Sturza şi d. Catargi, fiul ministrului Romînei la Londra.

Arma aleasă a fost pistolul.

D. Catargi a fost grav rănit la faţă.

In chestia Austro-Turcă

Constantinopol.—Un număr de 27 de deputaţi au hotărît să facă interpelări în Cameră asupra tratativelor dintre Turcia şi Austro-Ungaria.

Aproape toţi deputaţii tineri turci s'au declarat contra unui acord cu Austro-Ungaria.

Presa franceză şi Serbia

Paris.—„Le Temps" refuză să publice articolile ziarelor de la Belgrad, găsindu-le prea necuviincioase faţă de Franţa.

Marele ziar parisian, zice că serbii arată acum un patriotism aşa de obraznic şi de supărăcios faţă de amicii lor, în cît nimeni nu se miră, dacă Serbia a ajuns în starea ei de acum, prin acte neihibzuite.

Validarea aleşilor

Bucureşti.—Camera a validat în şedinţa de astă-zi, în urma unei lungi discuţiuni, alegerea d-lor; N. Fleva, B. Păltineanu şi J. Th. Florescu, la colegiul II de Cameră.

Se caută la casă de bancă

Moritz Wachtel

O domnişoară sau domn ca ambloiant.

Se cere scriere frumoasă, sau scriere cu maşina „yost", cunoştinţă în comptabilitate şi să fi practicat un timp oare-care într'un birou comercial (cassă de bancă de preferinţă).

Ofertele se primesc între 9—12 a. m.

IMPORTANT

A sosit Canari de Hartz, cîntăreţi ziua şi noaptea se găsesc de vînzare la Berăria Zimbru în Piaţa Unirei.

Administraţia

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori'ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protăză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Str. Sărărie 78

FABRICA de CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Str. Lăpuşneanu No. 37

a asortat complect depositul şi vinde ocasional pentru sf. serbători corsete gata droit-devaut cu preţuri de engros

Corsete de comandă

pentru rochii directoire şi princesse se efectuează în 12 ore.

UNTURA de PEŞTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

—I. ROTBARD—IAŞI—

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Guleraşe, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi Eşarfe de Teatru, toate pline de frumuseţe, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi

e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.

In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi

Au sosit toate Noutăţile de SEZON:

Mătăsuri, Lenajuri şi Velours

Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra

Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII

Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.

Postav amazon în toate culorile moderne.

LINGERIE:

Mare specialitate în trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.

Rayoane Speciale

bine asortate cu Stofe de Mobile, Cortinare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.

Taffetasverifabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"

a se observa bine marca ţesută pe lisieră

Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

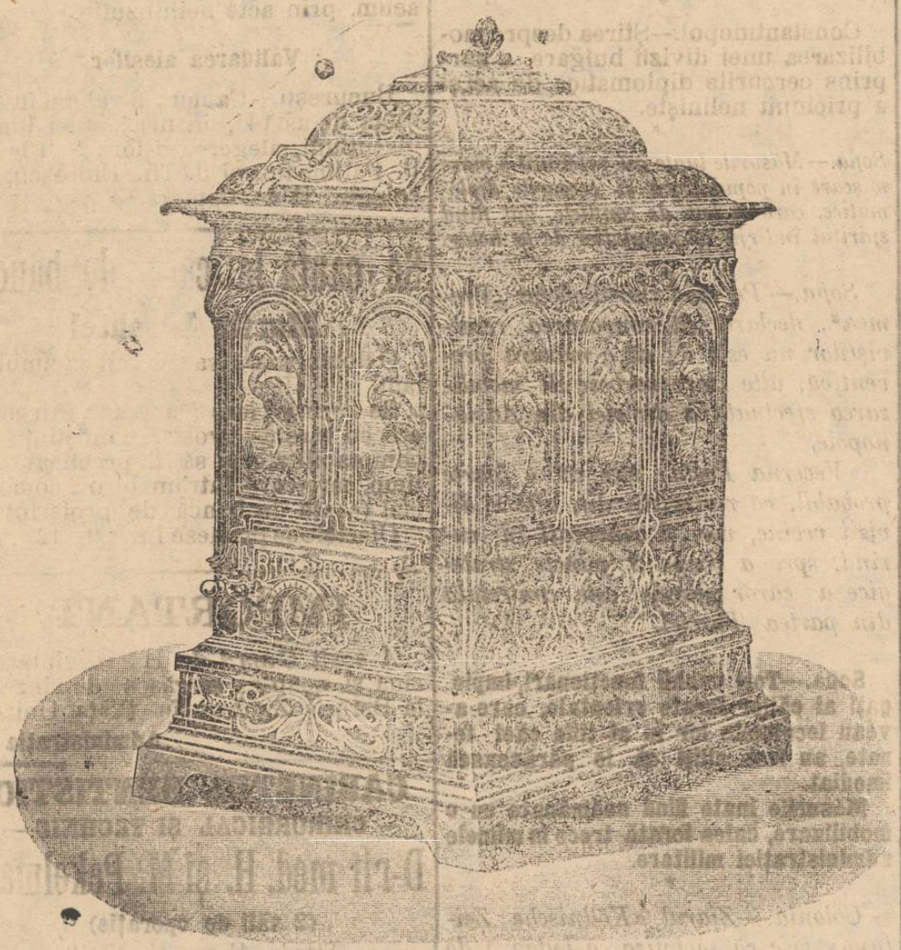

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Bubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, OMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

şi

Teatru de Varietăţi

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Facerî.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Prima Boiangerie şi Curăţătorie Chimică

pentru haine Bărbăteşti, Dame şi Militari

LA PARIZIANU

STRADA VECHE 45

(vis-à-vis de Biserica Sft. Sava)

se execută orice lucrări atingătoare de această branşă, prompt, conştiincios şi mai eftin ca ori-unde.

Se preschimbă gulere de cafifea la Paltoane şi Pardesiuri

Inştiinţat prin o cartă poştală mă prezint la domiciliu.

— Primesc comenzi din toată ţara —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 629 — Joi 15 Ianuarie 1909

Opera d-lui Tòma Stelian

— Respuns ziarului „Voința Națională“ —

Ziarul *„Voința Națională“* voind a atenua efectul dezastros, produs de cele trei articole publicate de noi în *„Opinia“*, cu privire la defectele și rezultatele proaste ale legei judecătoriilor de ocoale a d-lui Stelian, se încearcă a ne ataca pe noi, luînd firește apărarea ministrului și a operei sale legislative.

Dacă ziarul dinastiei Brătianu, s'ar fi mărginit numai la acest atac al subsemnatului și la apararea ministrului de justiție și a legei sale, n'am fi avut nevoe de a răspunde. Era natural ca acest ziar să se facă avocatul d-lui Toma Stelian, căci, după cît ne amintim, dintre toți miniștrii aflători în Capitală, *singurul* care a eșit la gară, la întoarcerea de la băi a d-lui Ionel Brătianu, a fost ministrul Toma Stelian. Incă de astă-vară dar, prevăzătorul ministru al justiției, a căutat să între în bunele grații ale viitorului prim-ministru și șef al partidului liberal, și drept răsplată a acestui act de adulațiune, puțin demn, dar profitabil, e firesc azi, ca *„Voința Națională“* să-i vie în ajutor și să'i ia apararea.

Dar, după cum spuneam *„Voința Națională“* nu se mărginește numai la aceasta. Ea se încearcă a lua și apararea procurorilor generali Gr. Stefănescu și N. Leonescu, vizați prin articolele noastre, căutînd să atenueze importanța gravă a lipsei curajului de a spune adevărul, și a lipsei de demnitate a acestor magistrați superiori, cari în rapoartele lor s'au coborît la cele mai desgustătoare platitudeni și la cele mai uricioase adulațiuni, față de Ministrul lor.

Căci, repetăm încă-odată cele spuse în precedentele noastre articole: o lege, ori-cît de bună ar fi,—ceia ce e departe de a fi legea d-lui Stelian,—ce rezultate serioase și apreciabile ar putea da, abea după cinci luni de aplicare? Și dacă din aceste cinci luni, mai scădem cel puțin o lună pînă la numirea și complectarea locurilor de judecători, pînă la fixarea judecătorilor în comunele de reședință și pînă la vizitarea tuturor comunelor de acești magistrați voiajori, apoi nu ne rămîn de cît *cel mult patru luni de aplicare a legei d-lui Stelian.* Apoi ce rezultate ar putea da o lege abea după patru luni de aplicare? Și aci găsesc eu greșala gravă a d-lor procurori generali, cari, în dorința lor neînfrînată de a complace ministrului, exagerează așa de neverosimil pretinsele efecte bune ale legei, *în cît ajung să inducă în eroare pe însuși Ministru!*

Dar, să ne explicăm.

Ori cît de vanitos și grandoman ar fi d. ministru Toma Stelian, totuși nu'l credem ajuns pînă la acea stare de ipertrofie a eului și a personalității sale, în cît să fi pretins procurorilor sei generali, ca să se scoboare pînă la cele mai desgustătoare platitudini de a'i lăuda legea *„coute que coute“*. De alt-fel lucrurile se știu. Ministrul, după cît sunt informat, a cerut procurorilor generali din țară ca să'i facă cîte un raport relativ la mersul aplicărei nouei sale legi și cîte un tablou de numerul afacerilor civile, comerciale, penale și tutele, întrate la fie-care judecătorie nou înființată. Care era scopul Ministrului cerînd aceste rapoarte și tablouri? De sigur că spre a fi informat pe de-oparte asupra lacunelor legei, a defectuozității ei și a numărului de afaceri, cu care sunt încărcați noii judecători. Gîndul cinstit și doritor de aflarea adevărului, nu putea fi de cît acesta din partea unui ministru, presupus conștient de rolul său social.

Or,... ce au făcut procurorii generali ai d-lui Ministru? In loc de a constata în anchetele și rapoartele lor aceste lipsuri și defecte fatale unei legi noui, în loc de a relata în mod fidel și leal doleanțele judecătorilor ambulanți, greutățile mari și aproape insuportabile ce ei întîmpină, dificultățile și une-ori imposibilitățile chiar ale transportului, ale mizeriei fizice și alimentare în care se află, numărul excesiv de mare al afacerilor, cari întrec puterile de muncă ale unui singur om, număr cu atît mai enorm, cu cît competența s'a mărit în mod considerabil, în loc de a face toate aceste, spre a îndruma în mod sănătos pe Ministru la o modificare rațională a legei, d-nii procurori generali din București și Iași se întrec, care mai de care, în a cînta laude și a aduce osanale, înjositoare pentru demnitatea lor de magistrați inamovibili, d-lui Ministru care i-a delegat.

Căci, cum putem califica mai blînd următoarele platitudini înjositoare, scrise negru pe alb în rapoartele d-lor procurorilor generali, adresate d-lui Ministru de justiție și publicate în „Monitorul Oficial“?

„Cu toții în cor, în toate comunele, au început să se închine și să bine-cuvînteze pe cel ce le-a făcut o așa lege!!...

„Locuitorii privesc legea ca pe o salvare“ !!! „D-lui e tatăl nostru“. „Au strigat; să traiască ăl de-a făcut legea, vedém și noi că pe ăsta a brodit-o guvernu“ !!!

E nevoe de comentarii? Și crede oare *„Voința Națională“* că am fost prea severi, stigmatizînd după cum merită un asemenea stil și asemenea obiceiuri, cari nu concordă de loc cu prestigiul principiului de inamovibilitate a magistraturei? Cum? Această înșirare de platitudini și adulațiuni dezgustătoare, această exagerare iperbolică a efectelor închipuite ale unei legi noui, abia după patru luni de aplicare, e admisibilă din partea unor magistrați inamovibili, a unor procurori generali din cele două Capitale ale țărei? Apoi atunci ce încredere ne mai pot inspira anchetele unor ast-fel pe înalți magistrați, în afaceri în care ar fi în joc onoarea și averea noastră? Dacă ei, se fac plecați ministrului, cînd e vorba de a'și da numai părerea asupra unei legi alcătuită de acel Ministru, ce să mai zicem de acele afaceri, în care sunt în joc interese de-ale guvernului, și unde intervenția Ministrului este directă? Care vor fi oare atunci veleitățile de independență, de caracter și iubire de adevăr, ale unor ast-fel de magistrați, umbre supuse și încovoiate ale Ministrului? Iată în ce consistă pericolul, marele pericol, al unor ast-fel de obiceiuri, care degenerează în supunere oarbă și în adulațiuni, obiceiuri încurajate după cum văd, de actualul Ministru de justiție Toma Stelian.

Și ast-fel stînd lucrurile, vom vedea dacă *„Voința Națională“* va mai îndrăsni să rîdice capul, luînd în mod fățiș apărarea acestor obiceiuri de adulațiuni desgustătoare, introduse pentru întâiași dată în magistratura noastră inamovibilă, de către cei doui d-ni Procurori generali din București și Iași.

Lascar Antoniu

Bîrfitori și intriganți

— Pentru d. Filipescu —

„Epoca“ care n'a găsit un cuvînt cum să explice dezastrul suferit de Cantacuziniști la Ploești, cu prilejul alegerei col. II de Senat, și a păstrat un mutism general asupra rezultatului atît de strălucit repurtat de partidul nostru, în acel oraș,—a devenit iarăși vorbăreață, cînd e vorba să plaseze o intrigă în potriva noastră sau să bîrfească pe vreunul din valoroșii noștri fruntași.

Așa într'unul din numerile trecute, pe o coloană și jumătate din pagina I-a, cu titluri și subtitluri, pamfletul intrigantului domn Filipescu, brodează o întreagă istorie cu privire la întruni rea ținută acum cîteva zile la Brăila, de către amicii noștri și din care rezultă nici mai mult nici mai puțin că tribunul N. Fleva, este în contra eminentului nostru șef local Al. A. Bădăreu!!

Cîte vorbe, atîtea neadevăruri,—și pe cari d. Fleva s'a grăbit să le desmintă prin ziarele noastre, cu toată revolta sufletească a unui om loial.

De sigur, că d. Filipescu, nu poate să vadă cu ochi buni, amestecul d-lui Fleva, în județul Brăila, unde patronul „Epocei“ își are de zeci de ani fiefful seu politic și pe care e amenințat acum să-l piardă, tot așa cum a pierdut d. Carp, Vasluiul—și Nababul, Prahova!

Și de aceia a inventat intriga cu marea desbinare din partidul nostru de la Brăila și acuzațiunea neroadă, și atribuită d-lui N. Fleva, în potriva scumpului nostru conducător local Al. A. Badareu, că încurageazǎ desbinările partidului nostru, prin județe!

D. Filipescu, care o întreagă viață politică, n'a făcut altceva decît să intrigheze, să bîrfească și să desbine pe toți bărbații de seamă din partidul conservator, nu vede azi de cît dezbinări în partidul nostru.

Știm că lucrul acesta l'ar bucura foarte mult, dar ce folos, căci colportările și insinuările meschine sunt patrimoniul scump al grupărei cantacuzinisto-bizantine și din cari se alimentează cu nesațiu și vecinic și fără de cari nici n'ar putea trăi.

Cît despre șeful nostru local, d. Al. A. Badareu, toată lumea politică o știe —și prieteni și adversari, chiar și d. Filipescu,—departe de a încuraja bisericuțele în partid—își are cu mîndrie locul printre cei mai de seamă organizatori politici, și că în ce privește partidul nostru, în toate actele sale, n'are ca unică preocupare de cît să-l vadă cît mai mult întărit, în care scop îi dă de la constituirea sa, tot tributul seu de muncă și sacrificii!

Este o veche zicătoare romînească, care spune că lupul își schimbă părul, dar năravul ba.

Același lucru se poate spune în politică și despre d. Filipescu.

Patronul „Epocei“ a putut în cursul atît de mult svînturatei sale vieți publice să-și schimbe adeseori haina politică sub care a lucrat la nimicirea partidului conservator, fie cînd cantacuzinist, cînd carpist, iar acum și una și alta, dar năravul de intrigant și desbinător de oameni în politică, nici o dată!

A cere d-lui Filipescu, să-și schimbe acest nărav, înseamnă a i cere să-și schimbe temperamentul, și atunci n'ar mai fi d. Filipescu.

Or, toată lumea așa s'a deprins să'l cunoască—și s'a obișnuit cu intrigile și bîrfelile d-sale cari constituesc prețioasa d-sale originalitate și superioritate politică, față de ceilalți barbați politici ai țărei.

De aceia i le tolerează, i le scuzează chiar—pentru că... nu mai pot produce nici un efect!

Chestii politice

Feciorii babacăi

Dinastia Brăteanu și-a văsut îndeplinit visul. Stăpînii ai partidului liberal, ei sunt astăzi stăpînitorii țării. Ei dețin puterea pentru sine, pentru ai lor, pentru cei ai lor și așa mai departe.

Fericit băbacă! fericiți feciori!

Ce departe sunt ei de nefericiții fii ai Nababului!

Contra unora stîrnită ura partidului, contra altora strînsă admirațiunea tuturora. Bătrînii sfetnici ai țării s'au poclonit intonînd imnuri de laudă la adresa epigonilor.

De ce această deosebire? Cu ce au greșit partidului și neamului fii Nababului, de nu li s'a împlinit visul cu ochii trăind tatăl?

Tatăl, ilustrul și veneratul șef al partidului conservator, omul care a pus tot sufletul său în slujba țării; ministrul care a luat parte activă la cele mai mari acte ale țării, a prevenit răscoalele; a ținut în mînele sale vînjoase steagul partidului; omul de sacrificiu și de abnegație, n'a izbutit să-și îndeplinească visul lui de a-și vedea pe cel mai mare fiu cel puțin șef electoral al Capitalei, necum șef de partid.

Ingratitudine din partea partidului! Astăzi cei 4 feciori ai babasăi conservatoare plîng pe ruinele partidului și nu-și cunosc unde se află, gîndind după vremuri de fericită amintire.

Și ce fericite timpuri pentru ei și ai lor, cînd își puteau permite luxul de a'și vinde fînul mai scump, de a face expropieri eftine pentru neplăceri sentimentale, a fi scutiți de taxe și parataxe, în fine a dispune de stat, județe și comuni după plac și după interes.

Și tatăl n'a sparat nici procese scandaloase, nici a păsuit assasinate pentru a se înveșnici în bronzul etern, pentru ca să poarte ponosul faptelor sale.

Partidul conservator a fost pentru feciorii Nababului cuibul de nerecunoștință, căci la un tată mic a ignorat pe fii cei mari.

Ce deosebire la liberali!

Un tată mare a putut rîdica în ochii partidului pe niște copii mici.

Și nu e numai unul
Și nu-s numai doi
Ci-s trei.

Capra cu trei azi! Soacra cu 3 nurori! Babaca cu trei feciori.

Babaca a creiat partidul! Băbaca a creiat băncile, creditele și alte ghelituri partidului. A fixat lumea în partid, primbîndu-le pe la nas portofoliile, cum s'ar prezenta ori ce nadă să se prindă chiticul.

Și au rămas în partid! Și ei au format statul major al tuturor apelpisiților, cari dispun de directiva partidului.

In ochii acestor îmbuibați de babacă, ficiorii babasăi erau alintații lor, mărit și înzorzonați prin însușiri ce nu le aveau.

In fața energumenilor partidului, ficiorii babacăi era mari, erau cuminți, erau isteți și se ignorau ori ce alte personalități chemate a însemna ceva în dirigui rea partidului; iar dacă cineva s'ar fi incumetat să se rîdice trebuia să ia calea pribegiei, să se destăreze din partid.

Și iată cum soarta vitregă a fost nedreaptă *ciumă*—cu ficiorii Nababului, căci li s'au nesocotit meritele prin lipsurile tatălui, și a fost *mumă* cu ficiorii statuei, dîndu-le înainte de vreme și pe nedreptul conducerea unui mare partid, ca cel liberal, pentru a-l duce la deplină decădere spre răul general al țării.

Dacă partidul conservator a fost nedrept cu ficiorii Nababului, a servit însă cauza mare de partid, că l'a scutit de o viitoare șefie rea; partidul liberal și-a greșit lui singur, dîndu-și de conducător pe un fiu al babacăi, numai pentru că poartă un nume ilustru.

Partidul liberal nu mai e de eri partid de progres, căci și-a însușit norma ca dirigui rea politică să se dea numai celor cu nume istorice.

* *

Validarea aleșilor Capitalei

Camera a validat ieri alegerea celor trei fruntași ai partidului nostru, Fleva, Păltineanu și Florescu, trimeși în parlamentul țărei de către bravii alegători ai colegiului II din Capitală.

Discuțiunile în comisiunea de verificare a titlurilor noilor aleși, au fost foarte aprinse și de abea după cîteva ore, s'a putut ajunge la validarea amicilor noștri.

In special, d. Filipescu, care adesea ori a fost văzut făcînd în parlamentul liberal acte de cel mai desgustător mamelucism s'a dedat cu această ocaziune la o vie propagandă pentru invalidarea aleșilor și în special a d-lui Fleva.

Dar guvernul și membrii comisiunei Camerei influențați pentru moment de spiritul rău și ispititor al d-lui Filipescu, 'și-au revenit după o discuțiune de cîte-va ore și au declarat bine aleși, pe acești trei reprezentanți ai Capitalei.

Acum, cînd validarea lor a devenit fapt îndeplinit, partidul conservator democrat îi aștepta să-i vadă cu mîndrie și încredere la muncă.

Camera actuală care inumără în sînul ei și alți distinși conservatori democrați, în frunte cu șeful nostru d. Take Ionescu, o ilustrație a parlamentului romîn, va avea mult de cîștigat prin intrarea celor trei aleși ai Capitalei.

Și în deosebi d. Fleva este cunoscut ca vechi și încercat parlamentar și va da prin cunoștințile, verva și talentul său o mai mare viață desbaterilor parlamentului actual.

Și astfel, nu numai partidul conservator democrat va profita mult de pe urma activității parlamentare a amicilor noștri pe cari Capitala i-a onorat cu mandatele ei, la 28 Decembrie, ci întreaga țară,—căci opoziția, cea adevărată, a cîștigat noi forțe de control și combatere a partidului liberal, care 'și îndeplinea linișit nefasta sa operă de guvernare sub culpabila tolerență sau îngăduire a opoziției miluite a carpiștilor, introduși azi în parlament numai prin grația guvernului!

OAMENI ȘI LUCRURI

DUPĂ CINCI ANI

Astă-zi s'au împlinit 5 ani de la moartea lui Spiru Prassin. A rămas un statornic obiceiu, a devenit o necesitate sufletească pentru noi toți, cari am fost legați de dînsul, de a comemora ziua aceasta, de-a pururea tristă, a dispariției lui.

Ce însemnează trebuința această psihică?

Oare vr'o urmă de cult religios în mințile acelora cari n'au mai păstrat nimic din cele așa zise credințe sfinte? E oare un simptom de altruism sau de egoism? De bunătate sau de răutate? Căci poate fi și una și alta în această necontenită evocare a unui nume și a unei figuri cărora soarta le-a însemnat în cartea vremei o dispariție atît de năprasnică, atît de nedreaptă, atît de uricioasă într'un cuvînt. Uricioasă nu e moartea,—dar împrejurarea, nemernicia imensă a condițiunilor în care avu loc, căci strigătoare fu uimirea pe care a trebuit, fatalmente s'o trezească. Dar poate fi și bunătate și altruism în pomenirea aceasta, căci an cu an figura celui dus o evocăm mai frumoasă, mai aureolată, mai împresurată de farmecul depărtării, așa cum un martiriu e mai nobil cu cît trece vremea, un eroism e mai generos, cu cît durează mai multă vreme. Moartea este supremul sacrificiu —acel al eternității—ce poate plăti o viață tînără: curagiul de a sfida moartea și a cădea pe altarul ei—este un eroism căruia cei rămași sunt datori a-i arăta recunoștință: căci actul generos și gestul frumos le face numai unul,—unul din cei puțini dar aleși și în ființa regretatului Prassin cu toții simțiam și presimțiam pe unul din aceștia.

Ce păcat că a dat prea curînd suprema dovadă și a plătit supremul sacrificiu!

.. Și de cîte ori ziua de 14 Ianuarie se reîntoarce pe foaia de calendar, de atîtea ori ne suggerează reflecții triste și amintiri pline de mîhnire.

— Așa trebuie să fi fost și atunci: flori de ghiață pe ferești, zăpadă proaspăt cernută din tărie și prinsă cu ușurința fulgilor pe streșini, pe ramuri, pe fețele oamenilor; așa trebuie să fi fost și atunci, o dimineață rece, uscată, plină de trosnete sub pașii oamenilor.

Ba nu,—era o dimineață urîtă, preludiul unei zile morăcănoase, amestec de toamnă și de iarnă, o zi tăcută ca de țintirim domnia în aleea singuratică, întreruptă doară de ecourile unor glonți ucigători.

Și apoi, — n'a mai fost nimic! A fost moartea care-l răpi pentru totdeauna pe cel mai expansiv, mai iubitor, mai sociabil dintre noi, pe cel care ni se părea că iubește viața mai mult ca toți, — dar care o iubia mai puțin, pentru că avea mîndria unei superiorități pe care viața socială o înnădușă în suflet și în simțiri...

Rodion

Erată. Fraza din urmă a articolului de eri trebuie cetită astfeliu: „Să urîm dară pe cei nedrepți și pesimiști și să fim înainte de toate prietenii iubirii.

Examen de capacitate

La ordinea zilei, în Rusia sunt execuțiunile în massă, pentru siguranța statului și tălhăriile descoperite în diversele organizații polițienești, începînd cu acele din Moscova.

Ca o imagine a acestor din urmă poate servi, credem, următoarea satiră pe oare o publică un ziar satiric din Berlin și care arată, întru cît organele polițienești din Rusia garantează viața și avutul supușilor. Bine înțeles,—e o simplă satiră și nimic mai mult...

Scena se petrece în biroul polițienesc dintr'un mare oraș.

PERSOANELE:

Șantajevici.—Șeful poliției.
Derbedeief | Pungașovici | Șnapanovici | Naivovici — Candidați

Șantievici.—Așa dar voiți să vă angajați ca polițiști?

Toți.—Da!...

Șantajevici.—Atunci depuneți mai întâi cauțiune cîte 50 de ruble de căpățînă... (Toți, afară de Pungașovici depun suma, care dispare în buzunarul Expresovici)

Pungașovici.—Domnule șef, vă anunț cu respect, că n'am nimic la mine!

Șantajevici. — (foarte nervos). Du-te dracului! Ia de unde știi!

Pungașovici.—Dar de unde?...

Șantajevici.—(zbiară). Fură, pradă, ucide! Ce-mi pasă mie de unde!

Pungașovici.—'Tăles! (Pleacă pe stradă și fură de la o damă). Domnule șef, iată banii!

Șantajevici.—Dă 'ucoace! Acum putem trece la examen. Marș toți în camera cealaltă și veniți cîte unul, la apel. (Se execută). Așa!

Candidat Derbedeief!

Derbedeief.—(intră) ...Zent)

Șantajevici.—Ce certificate ai?

Derbedeief.—Doi anișori de închisoare, cu respect...

Șantajevici.—Hm! Ei! Dacă ești în

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximov

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

fața unei bănci, și auzi că s'a pradat banca, ce te faci?

Derbedeief.—Mai întâi pun mîna pe ce-a mai rămas, pe urmă mă pun în urmărirea tîlharilor, îi închid, le ieau banii și pe urmă le dau drumul...

Șantajevici.—*Și principalul?*

Derbedeief.—Principalul?!

Șantajevici.—(zbiară) Da! Principalul.

Derbedeief.—Principalul e că vă depun banii, D-voastră!

Șantajevici.—(împăcat). Ai talent, băiete! Ai mult talent! Ești primit! Pleacă! Altul! Pungașovici!

Pungașovici.—(intră) Zent!

Șantajevici.—Dacă auzi de isprăvile unei bande de tâlhari, ce te faci?

Pungașovici.—Mai întâiu pun mîna pe ei. Dacă e ceva de luat, ieau iau!

Șantajevici.—Ei, și pe urmă?

Pungașovici.—Pe urmă vă dau banii, D-voastră.

Șantajevici.—Și banda o trimit în Siberia! Bravo! Bine ai vorbit! Ești primit! Pleacă! Șnapanovici!

Snapanovici.—(Se apropie). Zent!

Șantajevici.—Sub ce condiții vei da concesiunea proprietarului unui tripou?

Șnapanovici.—*Do ut des!*

Șantajevici.—Foarte bine. Și cum vei califica soiul acesta de contribuții?

Snapanovici.—Contribuția hazardului!

Șantajevici.—Bravo! Te fac locotenentul meu. Fără leafă, dar cu procente! Eși afară! Naivovici!

Naivovici.—(se prezintă) La ordin!

Șantajevici—Ia spune-mi, ce ai face tu, dacă ai vedea pe niște pungași atăcînd pe stradă pe un bancher bogat și fugind cu banii lui?

Naivovici.—Mai întâiu ași chema un doctor, pe urmă m'ași pune în urmărirea pungașilor, i-ași aresta, le-ași lua banii și i-ași reda păgubașului.

Șantajevici.—(roș de indignare). Idiotule! Nici ideie n'ai de datoriile polițistului!

Naivovici.—Ba da! Datoria polițistului e să mențină ordinea publică, siguranța cetățenilor...

Șantajevici.—(zbiară). Ești nebun! Idiotule! Tîmpitule! Nihilistule! Eși afară! Să nu te mai văd pe aici!

Naivovici.—Atunci, vă rog, cu respect, să-mi dați îndărăt cauțiunea...

Șantajevici.—(aproape să leșine de indignare). Ce? Cauțiunea? Gardist! Umflă-l și-l du la închisoare! Asta e copt pentru Siberia!...

In drumul spre Ardeal

Insărcinat să vizitez cele mai frumoase localități din țară, n'am perdut din vedere a lăsa să treacă vacanța, fără a mă repezi la frații de peste munți, mai ales că drumul nu mă costă de cît afară de frontieră. Cu ajutorul permisului pentru cinci zile, liberat de poliția din Rămnicu-Vălcea, luai trenul împreună cu colegul V. Dorin din Românești spre Verestorony. Grămădit într'un colț al vagonului, aproape de fereastră, sburam perindîndu-mi privirea setoasă de privelești noui, prin văgăunele munților, admirînd măreția lor. Natura a fost prea darnică cu această parte a țărei, făurind valea săltărețului rău Olt, care șerpuește în vale, printre munți, cînd pe dreapta, cînd pe stînga căei ferate. Ici se oprește privirea în peretele muntos, colo se aruncă în depărtare pe zarea munților proiectați pe albastrul cerului, dincolo se afundă în văi selbatice ca în vizuini, nepătrunse și necălcate de picior de om. Tocmai atunci Oltul își umflase apele în albia sa lată, preserată cu stînci, peste care se răpăd valurile făcînd spume și murmurul își perde ecoul în depărtare. In Ardeal, nemilosul, în urma unei ploi repezi, tărîse cirezi de vite, boi vaci și cai — peste 150 capete — și le lăsase stărvurile împrăștiete pe lîngă maluri, oprite de stînci. Trecurăm pe lîngă Călimănești unde am admirat vilele celor cu dare de mînă, clădite sub munte și pe țărmul răului.

Ceva mai la nord văzurăm biserica Cozia, zidire a lui Mircea Bătrînul, unde și azi mai stau cîțiva călugări, îngrijitori ai sfîntului locaș, în acest loc străin de lume și puțin văzut chiar de soare. Trecurăm pe sub zidurile și temelia bisericei Călinești, pe care n'a voit să o strice cînd s'a făcut calea ferată, apoi prin cîteva tuneluri mici săpate în stîncile munților. Sălbătăcia naturei 'ți încîntă privirea, dar cîtă grijă și frică nu intră în oase, cînd singur ai rătăci prin aceste locuri uitate de lume. Sus pe păretele-munte spre vest am privit la placa cu inscripția „Caroli Sixtus“ la o înălțime de aproape 25 m. de traseul liniei. Despre această piatră commemorativă unul din partea locului ne-a lămurit, că e săpată în amintirea luptei lui Al. Bassrab cu Carol Robert. Intru cît o fi adevărat nu se știe; căci această luptă a lui, istoria ne-o dă în M-ții Gorjului, iar nu în valea Oltului.

Paralel cu coasta muntelui, pe sub munte și pe unele locuri pe munte chiar se vede vechia șosea a Romanilor, care duce în spre Turnu-Roș. Aceasta e o zidire mîncată de vreme și năruită în albia rîului, înalt de peste 10 m. cu urme de ferestre spre sud și nordul văiei, iar spre vest pe munte se zărește urma unui zid—gard, ruinat ce se perde în desișul brazilor.

Admiram mai la nord grota lui Traian —peșteră la 10 pași de linia drumului de fer spre dreapta.

Cu cît mă apropiam de Ciineni, cu atîta inima bătea mai tare, mărită simțirea de grija necunoscutului și teama de a nu păți ceva în acele locuri unde legea e lege și slujbașul își face datoria fie oricine ar fi. Și era natural să mi se facă părul măciucă, căci granița era aproape și mai ales că mulți vizitatori au găsit bacanaua printre strănepoții lui Arpad. Odată văzut în trenul unguresc, suind gîfăitor spre a da pe povărnișul nordic al mîndrilor Carpați, nu îndrăzniam nici să rîdic ochii spre oamenii politici ungurești, cu privirele chiorîșe și scrutătoare. Dar iată că trenul trece hotarul țărei și suntem cu totul pe pămîntul ardelean, unde grănicerii cu armele la umăr stau de pază. Fiori reci străbat din tălpi până în creștet și nici pas nu-ți vine a face, dela locul tău, într'o atmosferă străină și neprietină.

Ajunși la Verestorony avurăm plăcerea a vedea între noi un tănăr românaș de 21, ani blond, cu mustața abea mijînd, bine făcut, frumos la față și grăsuliu, cu care am intrat în vorbă. Era Traia Herlea de loc din Venerea—Telkenyr. El trecea din spre Constanța în sătișorul lui, pe care nu'l văzuse de cîtva timp. Ne întreținurăm timp de 4 ore cît a ținut călătoria până la stațiunea Săliște, unde ne-am despărțit cu mîhnirea în suflet asupra celor auzite despre romînașii ardeleni, care duc traiu greiu în mijlocul ungurimei răutăcioase. Deși n'avea decît 6 clase primare din școala satului seu, dar puteai conversa întrebuințînd cel mai ales limbaj, el însuși întrebuințînd o vorbă aleasă, limbă literară cu cuvinte tecnice. Ne povestia cu mult foc suferințile ce îndură cu toții și mai ales a fost sublim în pațania sa cu ocaziunea unei serbări în onoarea dascalului din sat, din care cauză a suferit pedeapsa de 6 luni pușcărie. —„Da domnii mei— am stat șase luni în pușcărie, dar nu mi-e rușine căci nu sunt nici criminal, nici n'am furat nimic, sunt romîn și sunt mîndru de aceasta, căci am simțit și simt românește—aceasta în ciuda ungurilor, să crape de năcaz“. Vorbirăm apoi asupra nouei legi electorale, despre care se svonise și nu putu să spue mai mult căci controlorul vagoanelor intrase în compartimentul nostru și schimbarăm vorba asupra fănețelor artificiale în floare pe valea spre Silește, unde Sașii cultivă luțerna și trifoiul în chip sistematic. Era o plăcere să privești căpițele de fîn, ce păreau ca niște uriași sbărciogi înșirați rînduri-rînduri pe ogoroașe cu drag lucrate.

Și astă-zi par'că'mi răsună auzului cuvintele de renegat cu care apostrofa pe romînii unguriți și mai ales ultimele lui cuvinte la despărțire vărsîndu-și tot necazul asupra ungurilor și celorlalți străini așezați printre ei. Așa sunt romînii noștri ardeleni, aceasta s'o știți și Dv. Nu numai eu sunt astfel, ci ori-ce tînăr ca mine; alt-fel ne mănîncă străinii de aci. Cît despre dînșii, avem zicătoarea: Romînul cînd e năcăjit cîntă, ungurul se 'mpușcă șiAșul se spînzură“.

La Silește ne luarăm rămas bun și coborăm jos, spre a lua drumul pe jos spre sat, departe spre Vest ca la 2 km. de stații.

M. G. Ignat.
Negrești

Litere-Științe-Arte

Lumină!—Intr'un alt loc al ziarului cetitoriu vor găsi detalii asupra unei apropiate șanse ce le va oferi laboratoriul de electricitate din Iași—sub direcția d-lui profesor dr. Hurmuzescu—de a scăpa de obsesiunea contorilor electrici.

Se știe, în adevăr că delicata operațiune de controlare a contorilor e legată de un însemnat interes bănesc cu deosebire în anotimpul iernei și că foarte puține au deprinderea necesară pentru această operațiune. De aceea credem că detaliile pe care le dă ziarul la rubrica informațiilor prezintă un deosebit interes, ca actualitate propriu zisă și ca—știință. Mulți iașani sunt foarte sceptici față de zișii contori și doresc de mult să se facă lumină.

*

Mica artistă Annia Jasskaia care debutează astă seară la teatrul național e de origine rusă. Mama micei artiste cunoaște pe d. C. Stere care a și dat mult ajutor pentru reușita materială a concertului de astă seară.

*

Lumea iașană așteaptă cu mult interes reprezentația de retragere a veteranului artist P. S. Alexandresu.

In programul reprezentației de retragere figurează și două acte din „Lipitorile satelor“ de V. Alexandri.

*

Kubelik, genialul violonist nu e singura „stea“ ce vom avea pe la sfîrșitul stagiunei.

Ni se anunță sosirea d-șoarei Yvome Dubel, prima-donă a Operei dela Paris cunoscută și prin splendida ei voce și prin figura ei superbă cu care a înzestrat-o natura darnică uneori din cale afară.

*

Prima reprezentație a trupei doamnei Cora Loparcerie, în orașul nostru, va fi cu piesa „L'éventail“. In Capitală această piesă a avut un mare succes și ca dovadă cităm următoarele din numeroasele dări de seamă elogioase cite s'au făcut.

„Adevărul“ scrie:

„Cocheta a fost jucată de d-ra Cora Laparcerie cu destulă dibăcie și cu momente în adevăr frumoase.

Publicul are înaintea sa o artistă inteligentă, conștiincioasă, care zice bine și aduce cu ea eleganță și un glas simpatic“.

Confratele „Viitorul“ scrie:

D-șoara Laparcerie, a jucat rolul Gizelei nu cu fastuositatea marelor artiste, ci cu naturalul adevăratelor artiste. Atîta este de ajuns. Atîta este prea mult chiar. Gizela este femeea pe care o cunoaștem toți, pe care o vedem vecinic jucîndu-și rolul alături de noi înșine și căreia nu i cerem nici odată să-l joace nici cu declamații zadarnice, nici cu întorsături meșteșugite de ochi, nici cu ridicări și scoborîri de voce după cum cere împrejurările.

Și d-șoara Laparcerie și-a jucat rolul așa cum nimic nu poate fi mai simplu pe lume, mai simplu și mai adevărat.

*

Ziarul englez „Times“ într'un curios articol, apără memoria Jeanei d'Arc, împotriva scriitorilor francezi, cari de la Voltaire până la Anatole France, n'au vrut să creadă în geniul ei.

Parte din ei îi sunt ostili fiindcă Jeana d'Arc e o eroină a bisericei, alții fiindcă... e femeie!

Dar, la cei mai mulți, această dispoziţiune de spirit rezultă dintr'o aplicațiune stranie și neștiințifică a metodei științifice.

Fiecare secol are infirmitățile sale intelectuale, infirmitatea veacului nostru e să credem că „metoda științifică“ e totdeauna bună și mai mult, că nimica bun nu se poate îndeplini fără ajutorul ei. Știința își are bigoții, ca și religia; ei neagă faptele cari le contrazic teoriile. Se prea poate că de cele mai multe ori știința are să nege, de cît să probeze; dar nici odată nu e mai... științifică atunci cînd dezminte, de cît atunci cînd probează.

Istoricii moderni ai Jeanei d'Arc, aduc la alegerea mărturiilor, o prevenție împotriva miraculosului. Această prevenție este antiștiințifică.

*

Un jubileu original care a fost la ordinea zilei acum de curînd al marelui muzeu „British“ din Londra.

British Museum s'a înființat la 8 Ianuarie 1759, așa că biblioteca această, cea mai mare din lume, își serbează jubileul de 150 ani.

Înființarea Muzeului Britanic se datorește unui legat al lui Sir Hans Sloane din anul 1753; acesta cedase Statului prețioasele sale colecțiuni de opere de artă și manuscrise pentru suma de 500000 lei.

Colecțiunile lui Sloane fură contopite cu bibliotecile Harleian și Cattonian, formînd o bibliotecă nouă.

Biblioteca e colosală. Dacă s'ar așeza lîngă olaltă rafturile pe cari le posedă, ele ar forma o lungime de 25 mile engleze, adică 40 de kilometri.

Numărul cărților tipărite este mai mare de 2 milioane. In fiecare an colecțiunile cresc cu aproape 50.000 de volume.

Biblioteca are 60.000 de manuscrise, afară de papirusurile grecești, coptice și latinești și diferite acte și documente.

Informații

❑ **O instituție foarte bine venită.**—In toate țările din lume și la noi de asemenea există după cum se știe un control asupra măsurilor întrebuințate în comerț, ast-fel există birourile pentru verificarea măsurilor și a greutăților, adică: metrul, balanța și greutățile cu cari îți debitează negustorul pînza, zaharul etc.

Cu introducerea întrebuințărei energiei electrice la luminat, la mecanică, etc, s'a simțit de grabă necesitatea unei verificări din partea administrațiunei publice asupra aparatelor contori, cu care se măsoară energia electrică vîndută de o uzină deservind locuitorii unui oraș; de aceea s'au înființat birouri de control pentru acest scop.

Aceste instituțiuni cer o instalațiune mai complicată de cît cele dintâiu de aceea ele însăși formează adevărate laboratoare de electricitate, sau sunt alăturate pe lîngă laboratoare existente, dar bine prevăzute cu cele trebuincioase în aparate și isvoare de energie electrică.

Controlul și verificarea contorilor electrici este o lucrare mai delicată de cît verificarea unei balanțe, trebuește o educațiune științifică și tecnică specială mai deosebită.

In toate orașele unde există o distribuțiune de energie electrică publică, există și un ast-fel de birou pe lîngă laboratoarele de electricitatei aparținînd sau Universităților sau școalelor superioare tecnice din localitatea respectivă.

Aceste instituțiuni au un dublu scop: întâiu, de a forma educațiunea specială a studenților în această direcțiune, obicinuindu-i cu aceste experiențe; al doilea de a verifica aparatele întrebuințate la măsurarea energiei electrice debitată și de a da cu modul acesta încrederea clientului că contorul arată just, și deci nu este încărcat în socotele și ast-fel nu este la discreția uzinei.

La noi în Iași unde lumea este bănuitoare, neîncrezătoare în aparatele instalate de uzină, a căror funcționare n'o înțelege și pentru care n'are nici o adeverință de justețea lor se simte de mult necesitatea unui birou de control și verificare spre curmarea neînțălegerilor dintre uzina electrică și clienți săi.

D. profesor dr. Hurmuzescu a împlinit această lipsă, instalînd în laboratorul de electricitate a Universității din Iași un ast-fel de control, cu aparatele cele mai noi și mai precise. In prelegerile sale asupra aplicațiunilor industriale ale electricității va da anul acesta o întindere mai mare asupra verificărei contorilor electrici, va înlesni publicului înțelegerea acestor fenomene și îi va pune la dispoziţiune controlul acestor aparate.

Chestiunea interesînd, vom reveni în alt articol cu mai multe amănunte,

❑ Membrii consiliului de higienă al orașului au fost convocați pentru mîine seară în ședință ordinară.

❑ Am anunțat că d. Constantinescu, profesor de limba moldovenească, la seminarul din Kișinău a fost concediat.

Acum aflăm că în urma intervenților ce s'au făcut se va angaja un alt profesor de limba moldovenească cu 640 ruble pe an și care va preda, și cîntecele bisericești.

❑ D. Matei B. Cantacuzino și C. Stere au fost numiți membri în comisiunea examenelor pentru docență la facultățile de drept, pentru dreptul roman și civil.

D. P. Missir a fost numit membru în comisiunea pentru dreptul penal, public și internațional.

❑ Astă-zi fiind a 50-a aniversare a nașterei M. S. Imparatul Wilhelm al Germaniei, un Te-Deum s'a oficiat dimineață la orele 10 la biserica Luterană din strada Păcurari, la care au luat parte autoritățile din localitate, precum și reprezentanții puterilor străine.

După Te-Deum a urmat o recepție la consulatul german.

❑ Ministerul cultelor și instrucțiunei publice a depus eri pe biroul Camerei un proect de lege pentru urcarea amenzilor părinților care din neglijență nu iau parte la examenele fiilor lor din școalele primare.

Pentru școalele rurale amenda s'a urcat de la 2 la 5 lei, iar pentru părinții elevilor școalelor urbane de la 5 la 15 lei.

DIVERSE

— In ograda preotului Atanasie Popovici din strada Școala 154, a murit subit tăietorul de lemne Vasile, cu pronumele necunoscut.

Cadavrul a fost dus la morga spitalului sf. Spiridon.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la d. I. Berghel din strada Anastasie Panu 24.

Focul a fost losalizat la timp de locatari.

— Acarul Neculai Stoica, din gara Iași, din nebăgare de samă și-a prins piciorul stîng în roata de la macaz, rănindu-se grav.

Nenorocitul acar a fost transportat și internat la spitalul sf. Spiridon.

Traficul conștiinței, negoțul influenței

III

Cînd distincțiunile sociale sunt bazate aproape numai pe avere, atunci fiecare face paradă de ceea ce posedă și caută a se pune în evidență nu ca om simplu nici modest ci mai mult sau mai puțin ca un parvenit, ce caută să buimăcească lumea; el imitează mai totdeauna pe puternicii zilei, căci cei mici copiază pe cei mari, aceasta pentru ei e un mod a se retrage din comun, căci a sta sub alții este a-și mărturisi inferioritatea.

Vedem de sus și până jos dela ceea ce se numește lumea mare până la cel mai subțire burtă verde, o emulație de lux; aceasta e un fel de barieră artificială pentru a stabili diferența de condiții, un fel de probă de avuție, care deșteaptă mai multă invidie și mai puțin respect.

Acest lux insolent al parvenitului care își aproprie și păstrează manierele puternicului seigneur, ce i se plătește în aur până și contravăloarea neplăcerilor sentimentale nu e o aristocrație de merit—„noblesse oblige“.

In timpurile feodale cuvîntul de bogăție era sinonim cu puterea, pe atunci bogăția avea o altă natură și se cîștiga prin alte mijloace.

Feodalitatea nu a fost de cît o erarchie de proprietari, unica lor bogăție era pămîntul, și pentru a'și aduna averea nu avea nici un scrupul fiindcă era dreptul pumnului.

Mai tîrziu bogăția mobiliară a împins în al doilea rang bogăția teritorială.

Astăzi însă ori ce s'ar zice, bogăția și puterea nu mai sunt două lucruri inseparabile. Bogăția pare a fi inerentă desvoltărei civilizației materiale, dar nici odată atributul natural al puterei, așa ca una să procure pe cealaltă.

Argintul nu poate fi de drept natural suveranul legitim al epocei noastre ca unica superioritate, cunoscută încă de pe timpurile antice.

Sunt oare toate bogățiile un product al muncii?

Este oare bogăția resultatul experienților umane?

Nici într'o parte domnia banului nu e atît de puternică de cît acolo unde nu găsește nici o contra lovitură socială sau un frîu moral, și nu există o altă superioritate de cît bogăția pe care degenerații o admiră cu un fel de venerație amestecată cu iubire.

Ar trebui să nu uităm nici odată că două lucruri pot compromite bogăția și propietatea; unul este modul cu care e adunată, și altul este felul cum e întrebuințată, care de multe ori provoacă spiritul de revoltă a conștiinței publice, ca o protestare contra tendinței materialiștilor din zilele noastre.

Este oare posibil ca la vîrsta noastră rațională emancipată de toate dogmele să fim pe calea de a alunecă în o mizerabilă idolatrie și a ne înneca în un fel de neopăgînism?

Adevărul e că această afecțiune congenitală ca să zic așa, a tuturor națiunilor, e o boală senilă a societății antice, în fruntea căreia stă clerul ce are mai mult dragostea aurului de cît a crucei, așa că adeseori Mammon știe să facă un bun menaj cu Cristos.

Poate oare crucea să înnădușe astă-zi pasiunea banului, cînd hipocrizia în antereu a tuturor lanșchinetilor bisericești, începînd de la Papa până la cea mai mică insectă teologică, aleargă cu patima cea mai inversunată după comori?

Dar chiar la noi, cine nu a văzut sfinți preasfinți și înalți preasfinți în săptămîna patimilor cum veneau la Senat pentru dragostea diurnei așa să privindu-i ți se ridica tot sîngele în obraz de rușine.

Aș vrea să știu care din acești sfinți ar avea curajul să treacă pragul sfîntului Neculai cel sarac din Iași?

Zăresc bine încă pe catolici, pe protestanți, văd pe ortodoxi cari cred și se închină cu evlavie adîncă, dar oare cîți din ei sunt adevărați creștini?

Pentru cea mai mare parte creștinismul e prețuit în formule și rituri.

Ironia faptelor și deviziunea istoriei? Sunt patru sute milioane de oameni botezați în numele lui Christos, cîți din ei oare își fac oare un scrupul de a servi pe Mamon?

După opt-spre-zece secole acest zeu a devenit suveranul lumei, și până și cei cu frica lui Dumnezeu fac parte din supușii lui.

Declamațiile contra bogaților au un ecou pentru că ele excită mai bine invidia oamenilor, cu toate acestea săracii cari nu au pasiunea banului sunt nobili, ei nu au nici o aversiune contra nimănui.

Caritatea, amorul frățesc al saracului, este îngerul aproapelui. Numai lui i se aplică amenințătoarea parabolă din evanghelie „cămila și gaura acului“.

(Va urma)

Dr. I. Antoniu, Bârlad.

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură și dinți.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc și metal. Plombe de Aur și Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpușneanu 11 bis.

❑ Elevii pregătiţi în particular, cari au lăsat să treacă doui ani de la ultimul examen, vor fi obligaţi, cînd vor fi examinaţi de clasa următoare, să dea în prealabil un examen sumar al clasei anterioare.

❑ Judecarea procesului d-lor N. Iorga şi M. Dragomirescu, pentru incidentul ce a avut loc în cancelaria universităţei din Bucureşti, va avea loc de 26 Ianuarie a. c.

❑ P. S. S. Archereul Ghenadie Georgescu, loc ţiitorul de Mitropolit, s'a reîntors azi diminnaţă în localitate, venind din Capitală.

❑ Membrii consiliului comunal se vor întruni mîine după amiază la orele 4, sub preşedenţia primarului oraşului.

❑ Consistoriul spiritual al Mitropoliei nu va mai fi convocat de cît în cursul lunei Februarie, căci se va ocupa cu judecarea mai multor procese clericale.

❑ So zice să A. S. R. Principile Ferdinand va veni în Iaşi, în cursul lunei viitoare, cu ocazia unei mari vînătoare c. va avea loc pe domeniul coroanei la Poeni.

❑ Se zice că în locul defunctului Gamulea, va fi ales ca primar al oraşului Galaţi d. Petrovici, profesor la liceul din acel oraş şi fost ajutor de primar sub trecuta guvernare liberală.

❑ D. avocat Gh. Cristofor, s'a reîntors astă-zi în localitate venind de la Paris.

❑ D. V. Gheorghe a fost numit învăţător suplinitor la şcoala din Spinoasa-Erbiceni, din judeţul nostru.

❑ Examenul de capacitate pentru specialitatea croitoriei se va ţine la 1 Februarie a. c.

❑ Aflăm că o nouă mişcare în magistratură se va face pe ziua de 1 Februarie a. c.

❑ Astă-zi c'a făcut la Galaţi înmormîntarea defunctului G. N. Gamulea primarul oraşului, care a încetat subit din viaţă Simbătă seara.

❑ La clubul conservator democrat din Roman s'au început întrunirile săptămînale.

Duminică 18 Ianuarie va avea loc la orele 4 p. m. obcinuita întrunire.

Va vorbi d. I. Brumă despre «însemnătatea socială şi politică a chestiunei ţărăneşti».

❑ Conferenţele culturale lunare ale institutorilor din localitate vor reîncepe Duminica viitoare.

❑ Se zice că prefect al judeţului Neamţ va fi numit d. Panait Crivăţ profesor.

❑ Lucrările de construirea unui local de şcoală primară în Păcurari, pe terenul de vis-a-vis de berăria Zimbru, proprietatea comunei, se vor începe în cursul lunei Mai.

Se va construi un local de şcoală cu 6 clase.

Ultime informaţii

❑ *Vineri cu trenul de 8 jum. dimineaţă, soseşte în Iaşi iubitul nostru şef, d. Take Ionescu. Cu acest prilej d. Nicu Canandu va oferi un ceaiu la d-sa acasă, în onoarea d-lui Take Ionescu, invitînd la acest ceaiu pe toţi membrii comitetului executiv.*

❑ **Universitatea şi 24 Ianuarie.**—Aseară a avut loc la Universitate întrunirea marelui colegiu universitar, pentru a se consfătui asupra chipului în care vor găsi nimerit profesorii universităţii să serbătorească aniversarea a 50 ani de la unirea principatelor romîne. La această consfătuire au luat parte d-nii profesor d-r George Bogdan rectorul universităţii, A. D. Xenopol decanul facultăţei de litere, dr. Dragomir Hurmuzescu, dr. Ilie Bărbulescu, Paul Bujor, Iulian Teodorescu, Emil Puşcariu, M. Manicatide, G. Demetriade, Aurel Mănescu, Leon Cosmovici, C. Şumuleauu etc.

D. rector Bogdan după ce aduce la cunoştinţa colegiului adresele ministerului de instrucţiune şi a Ligei culturale comunică d-lor profesori că în urma unei consfătuiri anterioare, cu o parte din membrii marelui colegiu universitar, care au răspuns la trecuta convocare, a stabilit următoarea schiţă de progrum pentru participarea universităţii la serbările de Simbătă 24 şi Duminecă 25 Ianuarie.

1). Simbătă 24 Ianuarie, la orele 10 dimineaţa toţi d-nii profesori universitari. studenţi şi studente vor participa la Tedeumul dela catedrala mitropolitană.

In aceiazi zi, la orele 8 jum. d-nii profesori, în ţinută de gală, vor asista la şezătoarea organizată de Liga culturală la teatrul naţional.

Ia numele Universităţii va vorbi la şezătoare d. *A. D. Xenopol.*

3) Seara, la orele 8 va avea loc la teatrul festivalul.

A doua zi Duminică, 25 Ianuarie, orele 3 jum. ziua va avea loc în Aulă festivalul universităţii, cînd va vorbi d. rector GeorgeBogdan, apoi va cînta corul mitropolitan sub conducerea d-lui maistru de muzică D. Dimitriu.

După d. rector a luat cuvintul d. A. D. Xenopol, decanul facultăţei de litere şi filosofie, spunînd că se cuvine cu atît mai mult ca şi universitatea să sărbătoreescă această mare aniversare, cu cît închegarea acestui măreţ aşezămînt cultural „Universitatea" e o consecinţă a unirei. Admite propramul propus de d. rector.

D. *dr. Dragomir Hurmuzescu*, vorbeşte după d. Xenopol, zicînd că serbătorirea acestei mari aniversări şi scumpe Iaşului, ar trebui făcută în aşa chip, ca după discursuri, serbări şi serate teatrale, să rămîie şi ceva real Iaşilor, concretizîndu-se fie prin o instituţie culturală fie prin alt aşezămînt complimentar universităţii.

D. dr. *G. Demetriade*, la rîndul seu comunică, că se asociază cu părerea d-lui Hurmuzescu, şi spune că ceva în acest senz are de gînd să facă „Societatea medicilor şi naturaliştilor", al cărei local, unde societatea are sediul,—„Sala Elefantului" din str. de Sus, are o deosebită valoare istorică, de oare-ce acolo a avut loc neuitata şi emoţionanta şedinţă a alegerei lui Ioan Cuza, ca Voevod.

In acea sală şi azi se păstrează cu sfinţenie tronul domnesc, uniforma şi armele marelui Voevod.

Societatea, în acest scop, va ţinea mîne o şedinţă sub preşidenţia d-lui prof. dr. Russ, fiul bătrînului dr Russ, care a jucat un rol politic atît de important cu prilejul unirei.

La această serbare au fost invitate a lua parte toate autorităţile şcolare. Ea va avea loc în ziua de 25 Ianuarie la orele 10 dimineaţa.

D. rector Bogdan a comunicat că toţi d-nii profesori vor lua parte Duminică la orele 10 şi la sărbătorirea societăţii medicilor şi naturaliştilor. *Pazia*

❑ D. V. Gh. Morţun, ministru de lucrări publice, care a fost eri în oraşul nostru, a plecat aseară cu trenul de 9 şi 5 în Capitală.

❑ D. col. Georgescu, intendentul corpului 4 de armată, împreună cu d-nii căpitani Roşu şi Niculescu au procedat eri şi alaltăeri la cercetarea depozitului de haine de la regimentul 13 Ştefan-cel-Mare

❑ Astăzi s'a început la cercul militar jocul de răsboiu cu ofiţerii din garnizoana locală.

Exerciţiile au început la erele 4 şi vor dura pînă la orele 6 p. m. Astă-zi au luat parte ofiţerii din prima serie. Exerciţiile sunt conduse de d. colonel Nestorian, de la statul major.

Simbătă vor urma exerciţiile cu ofiţerii din seria II a.

❑ Eri trenul de 10 şi 15 a. m., care a plecat spre Paşcani, prin dreptul cantonului No. 144, a dat peste o trăsură cu doi cai, în care se afla locuitorul C. Vulturu.

Acesta a fost grav rănît, iar unul din cai a fost omorît.

❑ Proectul du lege asupra reorganizărei artileriei a fost definitiv întocmit şi va fi în curînd prezentat ministerului.

Acest proect determină repartizarea bateriilor cîte 6 de fie-sare regiment, precum şi creiarea unor noui baterii pentru a se putea complecta numărul total de 18 regimente de artilerie.

Se prevede de asemeni sporirea numărului comandanţilor de baterii, de la 4 la 9. Fie-care din aceste 9 comandamente va avea sub ordinile lor două regimente de artilerie şi va fi repartizată şi ataşată pe lîngă o divizie de infanterie.

Cele două semi-regimente de artilerie vor rămînea pentru moment aşa cum sunt, independente, dar vor fi ataşate la diviziile de cavalerie, până la viitoarea reorganizare a acestei arme.

In ceia ce priveşte sporirea soldelor ofiţerilor, ea ne va fi acordată de cît ofiţerilor până la gradul de căpitan inclusiv.

❑ Mîine Joui, după cum se ştie, va avea loc la palatul regal, ceremonia botezului micei principese Ileana.

Ceremonia religioasă va fi celebrată în marea sală a Tronului, în prezenţa Maestăţilor Lor, a familiei Princiare, a ambasadorilor extra-ordinari din străinătate, representînd pe M. S. Regina Spaniei şi pe Principele de Galles, a miniştrilor străini, a membrilor guvernului şi a înalţilor demnitari ai Statului şi ai naţiunii.

In astă-seară Mersuri va avea loc la palat un dineu de gală.

Azi dimineaţă a sosit în Capitală şi A. S. R. ducele de Teck, trimis extraordinar al M. S. I. şi R. Prinţul de Galles, naş al micei principese Ileana.

❑ Autorităţile au fost înştiinţate că în pădurea Grumăzeşti, din jud. Neamţ, a fost găsit mort soldatul Gavrilescu Petru, din regimentul 4 artilerie din Roman.

Numitul a plecat pe jos din P. Neamţ pentru a se duce la părinţii săi din Grumăzeşti şi din cauza frigului a murit.

❑ Parchetul a fost înştiinţat că eri după amiază a fost găsit asfixiat în casă locuitorul Vasile Munteanu, din satul Goruni.

Din cercetările făcute s'a constatat că numitul astupînd soba înainte de vreme s'au produs gazuri care l'au asfixiat.

❑ Ministerul cultelor comunică prefecturei de judeţ că a aprobat licitaţia ţinută la prefectură pentru arendarea terenurilor bisericeşti din comunele Ceplenţa şi Balţaţi la locuitori.

❑ Direcţiunea sanitară a luat hotărîrea ca ori-ce cereri de posturi de agenţi sanitari şi moaşe să se adreseze pe viitor numai medicilor primari de judeţ.

❑ In ziua de 8 Februarie a. c. se va face în comuna Gropniţa alegerea noului consiliu comunal.

❑ **Sinuciderea unui soldat.**—Un soldat din batalionul 4 vînători, anume Neculai Ştefăniu, punîndu-şi in gînd să'şi curme firul vieţ i, s'a împuşcat aseară cu un revolver.

Numitul soldat a venit aseară acasă la d. Tanase Stancov, din str. Tatarăşi No. 8. şi părea foarte abătut.

Pe la orele 7 şi jumătate el eşi în balconul caselor şi profitînd de ocazie că era singur îşi puse planul în aplicare.

El îşi trase un glonte de revolver în partea stîngă a pieptului. La sgomotul produs de armă au alergat cei din casă şi vecinii, care au găsit pe bietul soldat scaldat în sînge.

S'a dat apoi alarma şi într'o stare foarte gravă Neculai Ştefăniu a fost transportat la spitalul Paşcanu, unde a fost internat şi unde i s'au dat primele ajutoare.

Nu sunt speranţe că va scapa cu viaţă de oare ce se crede că glonţul a atins inima.

Cauzele care l'au determinat pe numitul soldat să se sinucidă, nu se cunosc. El făcea parte din compania I-a a batalionului 4 de vînători şi după cum ni se spune, era un soldat bun.

Starea lui era atît de gravă aseară, în cît abia i s'a putut lua un scurt interogatoriu.

Intrebat asupra motivului care l'a determinat să recurgă la disperatul act, soldat Neculai Ştefăniu a declarat că a făcut aceasta pentru că s'a săturat de viaţă.

E probabil că la mijloc ar fi o chestie de dragoste.

Autorităţile militare au deschis o anchetă pentru a stabili adevăratele cauze.

❑ **Judiciare.** — D-na Adela Kogălniceanu a fost citată pentru Simbătă 17 lanuarie, în camera de consiliu a tribunalului secţiei I-a, spre a i se lua interogatorul.

❑ Serata viitoare de la Societatea de gimnastică, nu va mai avea loc Simbătă 17 a. c., ci în seara de 24, pe cînd se pregătesc mai multe surprize.

❑ Neglijenţa celor din fruntea administraţiei comunale, a întrecut ori ce margine.

Circulaţia pe străzi a devenit imposibilă din cauza gheţei de pe trotuare şi de cîteva zile se înregistrează numai accidente. Aseară pe strada Lăpuşneanu o domnişoară a alunecat şi căzînd jos, a capatat o leziune nu tocmai uşoară la faţă.

Ce face serviciul de curăţire a străzilor?

❑ **Din Huşi.**—Lumea din Huşi se întreabă cu mirare, cum se face că în delegaţia trimeasă la Bucureşti, pentru a saluta pe noul şef al partidului liberal, a luat parte şi d. M. Străinu, şeful gărei Huşi.

Un şef de gară se manifestă pe faţă politiceşte, iată ceva ce numai la Huşi se petrece.

Explicarea e că dr. N. Lupu s'a vărît ca cumătru în familia şefului de gară.

Et pour cause...!

❑ Catastrofa din Messina, care a umplut de groază şi jale întreaga omenire, se desfăşoară la Teatrul Cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli în serile de Joi 15 şi Vineri 16 Ianuarie a. c. Sunt vederi înregistrate de aparate cinematografice, care ne înfăţişează exact de pe natură nemaipomenitul dezastru. Mesina, splendoarea Siciliei, care a devenit în cîteva secunde cel mai mare cimitir din lume, se va oglindi aevea, exact, în ochii spectatorului. Aceste vederi vor fi întovărăşite de proecţiuni explicative, cari vor arata terenurile, cauzele, etc. etc.

Noul program pe lîngă alte multe sujete interesante, mai cuprinde şi o piesă teatrală: „Mâna" în care d-na Charlotte Wiche joacă primul rol. D-na Wiche, una din cele mai mari artiste ale Parisului, este cunoscută şi ieşanilor; ea a jucat acum trei ani pe scena teatrului nostru din Iaşi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 14 Ianuarie.

Modificarea legei Sinodului

Bucureşti.—Guvernul întimpinînd mari dificultăţi în modificarea legei Sinodului, s'a adresat opoziţiei pentru a-i da sprijinul.

Importante modificări se vor introduce în legea Sinodului. Guvernul vrea să introducă în Sinod preoţi mireni, cari vor avea majoritatea.

Iată principalele reforme, care se vor introduce:

Din Sinod vor face parte opt episcopi. Arhiereii vor fi scoşi din Sinod. Vor fi introduşi în schimb cîte un preot din fiecare eparhie, aleşi de preoţii eparhiilor respective.

Vor mai face parte din Sinod cîte un delegat al Seminariilor, ales de profesorii Seminariilor; doi delegaţi ai mănăstirilor, aleşi de călugări; un delegat al facultăţii de teologie.

Va fi şi un procuror eclesiastic, care va reprezenta în Sinod pe ministrul instrucţiunei publice.

*

In ceia ce priveşte alegerea Mitropoliţilor şi a Episcopilor, noul proiect prevede ca marele colegiu să aleagă din cîte-şi 5 candidaţi.

Guvernul a voit să aibă şi părerea episcopilor asupra acestor reforme. In acest scop o consfătuire a Inalţilor prelaţi a axut loc eri la Mitropolitul primat. P. S. S. Episcopul Mironescu şi Arhiereul Serafim s'au pronunţat cu mare îndignare contra acestor reforme. Inalţii prelaţi au declarat, că prin întroducerea acestor reforme biserica noastră n'ar putea fi considerată, de cît ca o biserică schismatică.

Guvernul văzînd dificultatea, s'a adresat opoziţiei, cerînd concursul, pentru a îndeplini aceste reforme.

Tratativele continuă şi ele sunt conduse din partea guvernului de către d. Haret, iar din partea opoziţiei de d-nit C. Disescu şi P. Carp.

Interpelarea d-lui Iorga

Bucureşti.—In interpelarea pe care d. Iorga o va face în chestia serbărilor dela 24 Ianuarie, va cere ca să se înfiinţeze cu această ocazie la Iaşi o instituţie Comemorativă.

Boala d-lui Ştefănescu

Bucureşti.—D. Th. Ştefănescu, locţiitor de guvernator al băncei naţionale se află grav bolnav de cîte-va zile.

In chestia validărei

Bucureşti.— Guvernul pus la cale de d. N. Filipescu, a avut după cum să ştie intenţia de a invalida pe cei trei aleşi al colegiului al doilea de Ilfov.

La început d, Filipescu stăruia numai pentru invalidarea d-lui Fleva.

După cît-va timp d-sa a spus că are un motiv care ar putea pune în încurcătură pe toţi trei aleşi.

D. Filipescu sfătuise pe d. Brătianu să facă să se ceară în Cameră o anchetă pentru dovedirea conrupţiilor electorale. Cu modul acesta s'ar fi putut tragana lucrurile cîte-va luni de zile, sub cuvînt că durează ancheta şi ast-fel cei trei aleşi ar fi stat cîte-va luni de zile departe de lucrările Camerei.

La început d. Ionel Brătianu să hotărîse să procedeze întocmai. D-sa s'a interesat în primul rînd despre d. Fleva şi a întrebat la Roma dacă fruntaşul nostru şi-a trimes demisia. I s'a respuns că d. Fleva a procedat în regulă şi că dimisia a fost trimeaă d-lui Sturza.

Din acest moment d. Brătianu a cam perdut poftа de a mai pune în aplicare planurile d-lui Filipescu.

După o consfătuire pe care a avut-o cu cîţi-va fruntaşi liberali, d-sa a vroit să aibă părerea suveranului în această privinţă.

D. Brătianu a fost în audienţă la Suveran, de unde a eşit cu impresia că dorinţa M. Sale e ca să se facă validarea celor aleşi.

Chestia fostului Mitropolit Partenie

Bucureşti.—Iată cîte-va amănunte asupra împrejurărilor în care a demisionat fostul Mitopolit al Moldovei Partenie:

In ajunul Crăciunului autorităţile din Iaşi au fost informate că o demonstraţie ostilă se pregăteşte Mitropolitului Partenie la reîntoarcerea sa în Iaşi cu ocazia Crăciunului.

Mitropolitul Partenie a rugat atunci pe d. Brătianu să vie pînă la biserica Antim unde locuia.

La venirea d-lui Brătianu, Mitropolitul Partenie i-a cerut protecţia sa. D. Brătianu i-a spus că nu poate de cît garanta măsurile de ordine.

Mitropolitul Partenie care n'a rămas mulţumit de răspunsul d-lui Brătiauu a spus:

Eu nu pot să mă duc înaintea juraţilor să mă judec cu calomniatorii.

— Căutaţi alte căi pentru buua linişte a respuns d. Brătianu.

Mitropolitul Partenie a cerut un răgaz de 3 ore pentru a se gîndi.

După 3 ore cînd se reîntoarse d-nul Brătianu, Mitropolitul Partenie a spus:

Nu-mi rămîne de cît să mă retrag. Iată demisia mea.

D. Brătiann a primit demisia fără nici o ezitare.

O candidatură

Bucureşti.—Nuanţa Take Protopopescu a hotărît că în caz cînd va fi ales Mitropolit al Moldovei, Episcopul Pimen, să susţină la Episcopia Dunării de Jos candidatura Arhimandritului Ştefanovici superiorul Capelei romîne din Paris.

Incă o execuţie

Paris.—Aci a avut loc eri o nouă execuţie la moarte a unui condemnat.

In chestia complectării cabinetului

Bucureşti.—La portofoliul externelor candidează d-nii Alex. Djuvara, Em. Porumbaru şi Constantin Nanu.

Se zice că d. Brătianu ar avea simpatii pentru acest din urmă.

CAMERA

Bucureşti.—Foarte multă lume a venit ca să asculte intelpelările d-lor Diamandi şi Iorga.

D-nii N. Fleva şi Jean Th. Florescu, nouii aleşi ai colegiului al doilea de Ilfov au venit la şedinţa de azi şi li s'au predat cărţile de deputat.

Pînă la ora 3 jumătate şedinţa încă nu s'a deschis, sub pretext că deputaţii lucrează în secţiuni.

Cu toate acestea se poate observa cum deputaţii se preumblă prin culuoare.

Nici un ministru n'a venit pînă în prezent la Cameră.

D. Nicu Filipescu, care se ştie cu cîtă vehemenţă a atacat în „Epoca" pe aleşii colegiului al doilea de Ilfov, s'a apropiat de banca amicilor noştri şi contrar obiceiurile sale, a adresat o serie de amabilităţi d-lui Fleva.

SENATUL

Bucureşti. — Ne fiind nimic la ordinea zilei. Senatul a lucrat azi în secţiuni.

Amănunte asupra unui duel

Paris.—După „Le journal", principile Grigore Sturza a provocat pe d. Alex. Catargi, în culorele teatrului, în urma unor vorbe ale d-lui Catargi, ofensătoare pentru familia Sturza. Impacarea a fost cu neputinţă. Un duel cu pistolul a avut loc eri după amiazi. D. Catargi a tras cel întăi, iar principile Sturdza al doilea, rănind pe adversar în flancul drept. Procesul-verbal zice că glonţul se percepe în grosimea masei musculare la nivelul flancului stîng. Starea rănitului ar fi satisfăcătoare. Principele Sturza e foarte afectat. Glonţul e fost extras.

Situaţia la Messina

Roma.—Generalul Mazza, telegrafiază din Messina, că o parte din trupe încep a-o părăsi. Numărul prăvăliilor, pentru vînzarea alimentelor se măreşte pe fie-care zi.

Mobilizarea Bulgariei

Constantinopol. — Presa turcă şi Opinia publică este fireşte alarmată de mobilizarea parţială din Bulgaria, însă domneşte o deplină moderaţiune. Cercurile dirigente politice şi militare sunt cu totul liniştite şi socotesc că un conflict nu este de temut dacă Bulgaria evită de a-o provoca.

Constantinopol. — Turcii au trimes aseară trei vase mari de rezboi la Salonic.

De asemenea numeroase trupe au plecat spre Smirna.

Sunt temeri de isbucnire a unei crîncene revoluţii în Anatolia.

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea clasele următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

TEATRUL NAŢIONAL

Astă-seară Mercuri 14 Ianuarie 1909 orele 9 seara

CONCERTUL VOCAL

Dat pentru complectarea studiilor fenomenalei

ANNIE IASSKAIA

în etate de 11 ani

Amatorii de muzică să nu piardă ocazia de a asculta frumosul program

UNTURA de PEŞTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

—I. ROTBARD—IAŞI—

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

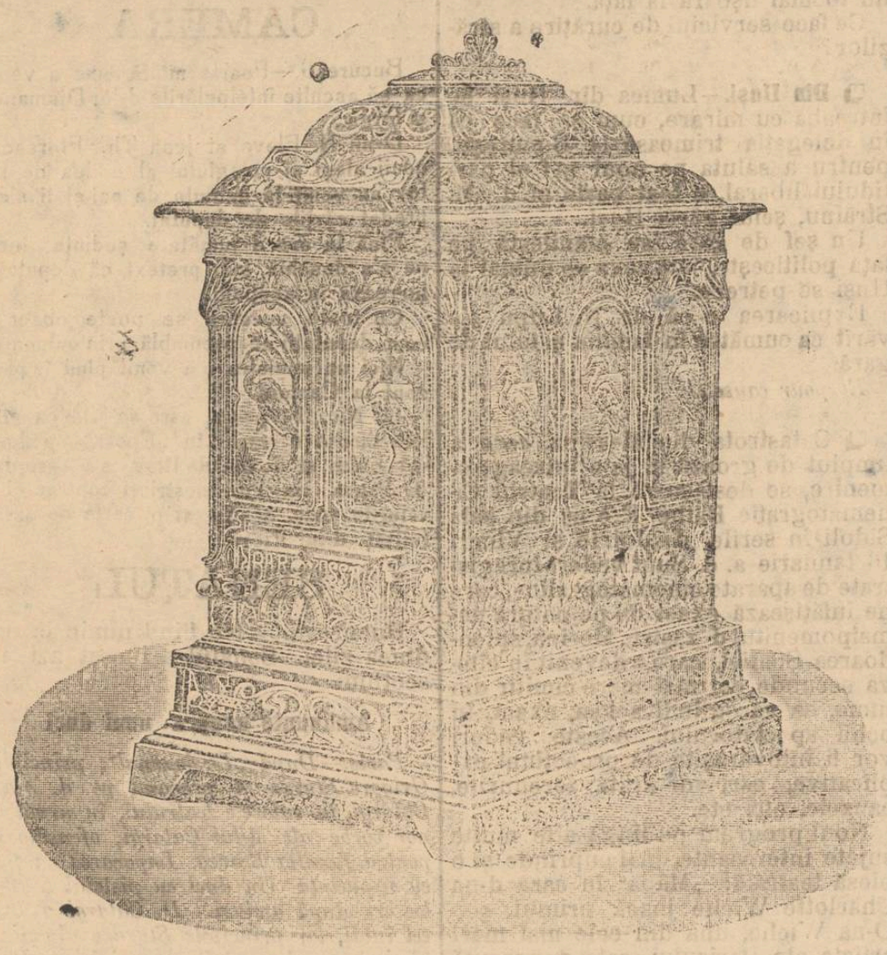

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Bubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care seară

la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

şi

Teatru de Varietăţi

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a serie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garanteazâ serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se tace imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 630 – Vineri 16 Ianuarie 1909

Decepțiile D-lui CARP

Trăirăm să auzim și asta : d. Carp decepționat. Bărbatul de stat, care în toate actele sale publice, a personificat optimismul în politică, iată-l acum în amurgul vieței, decepționat!

Mari trebue să fi fost amărăcianile cu cari amicii și în special d. Filipescu și fiii Nababului, au hrănit în ultimul timp pe bătrînul lor șef, pentru ca acesta să fie nevoit să-și exprime în public decepțiunile sale, cînd o viață întreagă a sfidat întreaga lume.

A fost o vreme cînd d. Carp se considera indispensabil politicei romînești ; cînd, pentru a guverna această țară credea că n'are nevoie de partid, și mai cu seamă de clientelă politică. Pentru d sa încrederea Regelui era totul. „Dați-mi puterea—spunea d-sa—și vă dau majoritățile, și partizani politici cîți voiți". Și șeful junimiștilor își făcea totdeauna un merit din faptul că n'a căutat nici odată puterea. Orgolios peste măsură, d. Carp a dus ambiția politică pînă acolo că nu s'a crezut obligat să facă cunoscute țărei ideile sale politice în scopul de a veni vr'odată prin trînsa la cîrma Statului.

Din potrivă d-sa a considerat totdeauna ca o înjosire ori-ce acțiune politică cu caracter de a grăbi prăbușirea unui regim pentru a-i lua succesiunea și în nemăsurata-i îngîmfare a întors sistemul politic cunoscut prin aceia că nu barbații politici trebue să facă apel la țară pentru a-le acorda puterea, ci țara și în special tronul e datoare să apeleze la dînșii, pentru a-i face marea grație de-ai da la nevoie tributul lor de muncă și aptitudine politică.

A trebuit însă să se scurgă o întreagă viață de om, pentru ca șeful junimiștilor să se convingă că o asemenea atitudine politică e departe de a profita țărei și că a persista într'însa înseamnă a nu fi nici odată pus în măsură să facă dovada priceperei sau calităților cu care e înzestrat.

Țara nu se poate guverna de bărbați politici ori cît de valoroși ar fi ei, dacă nu se sprijinesc pe concursul partidelor lor și care cu cît sunt mai puternice cu atît le facilitează opera lor de guvernare.

De lucrul acesta d. Carp a fost pătruns cînd în vara anului 1907 a luat conducerea partidului conservator. Dar se vede că o fatalitate l'a urmărit pe șeful junimiștilor ca să nu ajungă a se impune și țărei și palatului prin forța netăgăduită a partidului ce fusese chemat să-l conducă.

Abea șase luni au trecut și d. Carp cedînd ambițiunilor deșarte și intrigilor meschine ale coteriilor din jurul d-sale, produce cunoscuta ruptură din 1908 și întreaga armată conservatoare îl abandonează, urmînd pe d. Take Ionescu, care înființează astfel noul partid conservator-democrat.

Și iată-l pe d. Carp devenit iarăși conducătorul unei mici grupări politice, fără nici un rol sau chemare in rostul treburilor publice, din șeful unui mare partid politic, cel mai mare și cel mai puternic din timpurile actuale.

Atunci a văzut d. Carp marea greșală ce a făptuit cedînd forțelor periculoase ale camarilei ce i-a nimicit partidul.

Zadarnice au fost toate încercările de consolare ce i s'au adus mai pe urmă de către amici.

Decepția a început să încolțească în sufletul său și alegerile parțiale, cari s'au succedat în cursul unui an au contribuit și mai mult la mărirea acestei decepții și l'au făcut să vadă cît de ireparabilă a fost și este pentru D-sa, procedarea din Ianuarie 1908.

Cu drept cuvînt, este deci decepționat bătrînul șef al junimiștilor, căci între cele două partide politice, cari își dispută dreptul la conducerea țărei, gruparea D-sale nu poate avea nici-odată perspectiva de a da vr'un guvern, fie el cît de slab.

D. Carp ar fi putut fi, la un moment dat—șeful unui mare minister, care și-ar fi marcat trecerea sa prin guvern printr'o neperitoare operă de guvernare. Dar, ar fi putut fi—și atîta tot.

Evenimentele însă i-au răsturnat și sfărîmat o situație, cu care nu se va mai putea întîlni nici-odată,—și vina este numai a D-sale.

In politică sunt greșeli, cari se plătesc foarte scump. D. Carp e dintre barbații politici, cari cad victima unor asemenea greșeli.

Dar ce folos — ele sunt ireparabile, și nu lasă în sufletele celor atinși, de cît urmele unor adînci decepții, de cari nu se mai separ nici odată.

Bietul d. Carp, e demn de toată compătimirea!

Scandalul de la Cameră

Mamelucii de la Cameră, au căutat să provoace un scandal în ședința de eri cu prilejul răspunsului dat de d. N. Fleva în chestia demiterei sale din postul de ministru plenipotențiar al țărei, la Roma.

Dar, demnul ales al Capitalei a pus la locul lor pe nervoșii amici ai d lui Ionel Brăteanu, în frunte cu președintele lor Ferechide, care în ura pătimașă ce poartă d-lui Fleva, uitase că nu este numai președintele majorității liberale — ci a întregei Camere.

Mamelucii brătienești, credeau că dacă vor lua-o repede cu bătrînul Tribun, apoi 'l vor intimida și 'l vor face pe viitor să aibă o atitudine mai tolerantă cu guvernul deprins de aproape 2 ani, fără opoziție.

Dar d. Fleva i-a executat cum trebue pe toți, guvern, președinte și majoritate, așa că lecția de eri a tribunului le va tăia pentru multă vreme pofta de a mai fi necuviincioși, și le va calma întru cît-va nervii.

Guvernului, d. Fleva i a spus că are marea vină de a nu-i fi trimes de îndată la Roma scrisorile de rechemare — de și a așteptat 10 zile de la înaintarea demisiei la București — așa că a fost nevoit să se prezinte Regelui Italiei, fără asemenea scrisori și să-i explice motivele intoarcerei sale în țară.

Deci, dacă în procedeul d-lui Fleva este ceva neobișnuit pînă acum în diplomație—toată răspunderea—a spus d-sa — cade asupra guvernului, care dintr'un meschin interes politic, nu și-a făcut datoria pe care uzanțele diplomatice le impuneau.

Președintelui Camerei, care în mod intepestiv găsise prilegiul să'l întrerupă d. Fleva, i-a răspuns că aci nu se afla numai în fața Camerei ci a națiunei întregi.

Iar tinerilor mameluci tribunul le a arătat că ei au rămas azi numai cu reminiscențele rele ale vechiului liberalism.

Intr'un cuvînt ședința de eri a Camerei, a fost prima ședință mai vie a actualei legislaturi, iar guvernul și majoritățile s'au putut încredința că intrarea tribunului în Parlament le va da de lucru și le va face multe zile rele.

Nu fără motiv l'au combătut ei cu atita înverșunare pentru a-i împedica alegerea.

Știeau că vor avea de luptat cu un energic și de temut adversar politic și cu un vrednic și experimentat parlamentar.

Conrupțiunea electorală

Indată după terminarea de citit a raportului comisiunei de validare a aleșilor Capitalei, d. Diamandy, deputat de Tutova, a interpelat pe Ministrul de Justiție asupra măsurilor ce trebuesc luate pentru înfrănarea diferitelor mijloace de conrupțiune în alegeri.

Nu știm ce legătură a putut să existe între alegerea amicilor noștri din Capitală și ideia de conrupțiune electorală ce i-s'a sugerat deputatului de Bîrlad, cu această ocasiune.

Dar fiind-că fostul socialist Diamandy, a rîdicat această chestiune înaintea Camerei, să ne dea voe să-i spunem că numai liberalilor nu le poate fi permis să vorbească de conrupțiune în luptele electorale.

Țara noastră nu cunoaște partid politic, care să fi uzat de mai multe conrupțiuni în alegeri, ca partidul liberal.

Conștiința alegătorului a fost considerată totd'auna de către liberali, ca cea mai tiecăloasă marfă de vînzare, și instituțiunile de Credit și Bancă Națională au servit totd'auna la cumpărarea și înjosirea acestor conștiințe.

Istoria partidului liberal e plină de exemple de conrupțiune electorală.

Datorită acestor mijloace, partidul liberal, reușise să devină inamovibil la putere. Regimul de 12 ani de guvernare liberală din timpul a tot puterniciei lui Ion Brătianu excelează prin sistemul cel mai abominabil de traficare de conștiințe și libertate cetățenească.

Să nu ne facă deci pe moraliștii, domnii liberali, cari sunt cei mai culpabili autori ai introducerei obiceiurilor conruptibile în materie de alegeri.

Corpul electoral, dacă are azi multe bube de care suferă din punctul de vedere al cinstei și demnității civice, apoi aceasta o datorește numai partidului liberal, care a apelat cel mai mult timp la dînsul, în ultima jumătate de veac.

Noi suntem cei dintăi, cari subscrim cu ambele mîini, ori-ce proiect de lege cu caracter de a înfrîna diferitele mijloace de conrupțiune electorală.

Insă, teamă ne-e că un asemenea proect nu vom avea ocazia să'l vedem eșind de la liberali.

La liberali una i vorba și alta-i fapta.

Chestii sociale

De la crîșmă la biserică

Intre nostimadele legilor d-lui Emil Costinescu e și socoteala ce o face asupra distanței legale de admis între crîșmă și biserică.

In lumea veche, la Evrei, în templul lor era și tîrgul; și se știe cum Isus Hristos a alungat cu harapnicul pe zarafii și negustorii din templu.

In lumea Romană templele mari erau în *forum*, așa că din ușa bisericei intrai în cea a crîșmelor.

Legătura dintre biserică și crîșmă e mare, căci dacă nu slujește bine popei, slujește bisericei, căci ușurează clisiarhului drumul de adus vinul de împărtășenie.

Pridvorul bisericei și azi a rămas un prilej de tîrguit, lumînări, tămîe și altele.

Ce face d. Emil Costinescu? Imitînd legea d-lui V. Lascar, care a prevăzut distanța de 200 metri pentru alegători, ca să evite scandalurile de la ușa localului de vot, și-a zis că e bine ca să se legifereze ca și crîșmele să fie depărtate de biserică cale de 100 metri. Nu că ar strica bisericei mirosul de vin, ci sgomotul ce s'ar face în timpul slujbei bisericești de cei ce se închină lui Bachus.

Prin satele noastre bisericile fiind rîdicate în mare parte pe sprinceana dealurilor, la loc rîdicat, și la margini de sat, sunt ferite de atingerea crîșmelor. Un lucru numai, că țaranul nu prea bate des drumul bisericei, ci mai des cel al crîșmei.

Din Paște în Crăciun se mai duc și bărbătenii la biserică, încolo cîte o babă surdă pentru care toacă popa numai odată bate drumul bisericei. De aceia și la țară drumul spre biserică ori e acoperit vara cu bălării, ori e întroenit iarna de omăt.

Prin orașele mai mici tot așa se petrece. Acolo bisericile își au cimitirile lor împrejmuite cu ziduri și garduri streșinate. Tîrgul e departe și legea nu poate fi incomodată. Ocolești mult drumul până ce ajungi la ușa bisericei și profumul vinului nu tulbură sfințenia darului și a slujbei dumnezeești.

Dar iată că în orașe mari, ca București, clădiri peste clădiri cu 3—4 etaje, hoteluri moderne și mîndre s'au rîdicat întunecîndu-le în dosu-le bietele biserici pitite. Ce sînt, de pildă, cele 4 biserici din dosul palatului poștelor! Credincioșii cu greu își nimeresc drumul la biserică, așa sunt de închise și tupilate ele!

Dar otelurile au jos cafenele și de ajuns a pomeni de cafeul Union—Inionul lui Caragiale din Noaptea furtunoasă pentru a vedea ce ar fi perdut chiar literele romîne prin închiderea unei asemenea cafenele.

Ei bine, grație d-lui Costinescu, Inionul e asigurat în traiul său. Ministrul a redus distanța de la 100 metri la 70; iar în caz de litigiu se va hotărî ca distanța de 70 metri să nu fie de altar, ci de la ușa bisericei, iar dacă biserica are împrejmuiri de la poarta bisericei, iar *in extremis* de la fundul cimitirului ca doar-doar n'ar trece cei 70 metri.

Ne aducem aminte că înainte în măsurarea moșiilor și locurilor de case vornicii de poartă umblau cu palma în buzunar să nu se greșească măsura.

Palmele vechi erau ori *gospod* ori *proaste*, și domnia disposese a se bate în temelia bisericei sf. Neculai Gospod în Iași un stînjen de fer, ca și în visteria gospod, după care să se facă controlul. Pare că văd noii vornici de poartă ai visternicului Costinescu sfădindu-se de la punctul de plecare în măsurarea distanței de la crîșmă la biserică să nu se sfădească credincioșii în cinstea ce o fac lui Zeu Savaot sau lui Bachus.

* * *

CATE VA NOTE

Cc. Petrache, care avea obișnuința să profetizeze venirea sa la putere, este astăzi extrem de îngrijat de situațiunea din partidul său. A curmat cu profețiile venirii la putere, spre a profetiza... descompunerea totală a înjghebării sale politice, în care se manifestă multe și mari nemulțumiri în contra d-sale.

Cc. Petrache a avut naivitatea să creadă, că în țara romînească este posibilă existența unui partid de... *gogo mani*, pentru a utiliza acest expresiv termen pentru a cărui paternitate d-sa rivaliza cu răposatul Pogor.

*

Apostolul *Neamului* va compare curînd înaintea comisiunii de judecată a profesorilor universitari, spre a da seamă de provocarea urîtului incident de la Universitate. Cîrciumarii de la Vălenii de Munte și colaboratorii Kinder, ai *Neamului romînesc*, speră că *apostolul* care cu această ocazie va desvolta pe larg principiile partidului său, va face noi achiziționi pentru aventura sa politică.

Pînă una alta însă comisiunea de judecată va avea să se pronunțe asupra aventurii sale de la Universitate.

OAMENI ȘI LUCRURI

In oare târzii

Stau teancuri împrejur, de par'că ar aștepta să le vină rîndul tuturor: sunt hîrtii și cărți și ziare; sunt manuscrise cetite, necetite, necetibile,—sau numai neisprăvite. Fie care n'așteaptă de cît un scurt, un foarte scurt timp : dar un timp care lipsește, un timp care n'o să mai vie, căci nimic nu e mai grăbit la fugă că vremea, nimic nu e mai ireparabil ca dînsa.

Iar în fața lor, a tuturor, datoriilor de împlinit predomină o singură senzație, acea a oboselei.

Oboseala! Fiziologii o studiază, o analizează, o definesc .. Dar o cunosc oare? De sigur c'o cunesc: căci nu e om „modern", cine nu gustă din acest produs al civilizațiunii și al culturii,—oboseala.

Ea izvorește din întreg feliul nostru de a fi și de a trăi; ea se află la capătul drumului pe care-l străbatem instinctiv și inconștient, în virtutea unei necesități sufletești ce resimțim, acea de a cunoaște tot mai mult, de a afla tot mai mult din tainele tot mai mari ale existenței și ale cunoștințelor omenești, fără a mai vorbi de celelalte, de nevoia materială de a produce mult, de a munci mult,—acestea fiind condițiuni tot mai mult impuse de viața socială modernă.

In anii adolescenței supunem corpul și nervii la cheltueli de energie, sub diferite forme, între cari și manifestările pe cari le numim—plăceri. Ne putînd nici calcula, nici bănui limitele puterei organizmului, adeseori nu ținem seamă de nimic; educația omenească nu ține seamă de legile chibzuitei cumpătări și nu urmărește economia forțelor.

Și iată că după un mic număr de ani și de excese fizice, cantitatea de energie disponibilă scade; orizontul zilelor de lucru și oarelor de vis—se strîmtează; oboseala te cuprinde tot mai lesne și mai repede în brațele ei moleșitoare și odihna ți se arată ca un liman mîntuitor.

In zadar ai lupta; truda te birue și ea te cuprinde furișîndu-se, insinuantă, molipsitoare. Căci în oarele tîrzii—tăcerea din prejur devine un concert misterios : totul pare a întona un cîntec ușor, blînd, dulce, moleșitor; din toate părțile auzi ca un răsuflu de ușurare, o respirație, înceată, o ațipire dămoală, o chemare obștească spre repaos.

Și atunci arunci o ultimă privire către mormanele de cărți, de hîrtii, de ziare și de manuscrise ce stau împrejur, o privire de milă,—pentru ele și pentru tine, gîndindu-te că viața e scurtă, că munca e istovitoare, că puterile sunt măsurate și e păcat să-ți răpești ție însuți oarele liniștei și păcii. Iar gîndul că cetitorii așteaptă ceva „nou" îl împaci ușor, căci spui tuturor gîndurilor —și bune și rele :

„Noapte bună!" Rodion

IN APĂRAREA Pomului de Crăciun

Dl. Th. Burada, în coloana a 5-a din „Opinia" No. 628 se arată foarte supărat pe *Pomul de Crăciun*. D-sa găsește că acest *Pom*, introdus în obiceiurile țărei, va face ca „*încetul cu încetul* naționalitatea noastră *nu va întîrzia* de a dispărea" (sic). Nenorocitule Pom, de ce crimă te faci vinovat! Dar, dacă este adevărat, precum afirmă proza d-lui Th. Burada, că prin introducerea obiceiurilor străinilor la datinele poporului nostru se răspîndește un venin primejdios în sufletul tinerelor vlastare menite a păstra naționalitatea noastră, eu mă întreb : cum are d. Th. Burada curajul de a arbora tot timpul anului un *joben*, care nici odată n'a fost în obiceiurile poporului romîn? Oare nu compromite d-sa, naționalist sincer, prin acest *couvre-chef* antiromînesc, naționalitatea romînă?

D-sa, om de almintrelea foarte cinstit, declară că nu cunoaște origina „Pomului de Crăciun", care în Romînia a uzurpat astăzi locul cuvenit *Stelei de anul nou*; dar de sigur că nu cunoaște nici origina *jobenului*, căci, almintrelea, d-sa, naționalist convins, nu l'ar mai purta.

Jobenul, domnule Burada, este invenția unui pălărier jidan din Londra; el a fost adoptat mai întăi de elita societății dar astăzi a rămas (în Romînia) pălăria demodată a evreilor simandicoși, a sîtorva maeștri de caligrafie, și a d-lui Th. Burada.

S'a gîndit vre-odată, d. Th. Burada că prin purtarea jobenului jidovesc în locul căciulei moldovenești, va compromite naționalitatea romînească? Ei bine: „Pomul de Crăciun" al Societății de gimnastică (din care nu fac parte), al Liceului Național din Iași (unde nu sunt profesor) al altor așezămintelor publice sau caselor particulare, poate să compromită naționalitatea romînă, cît poate s'o compromită naționalitatea romînă, cît poate s'o compromită jobenul d-lui Burada, care este prin excelență un port străin și rîdovesc.

Nu, domnule Burada, introducerea „Pomului de Crăciun" în obiceiurile romînești nu poate să compromită sentimentul serios al naționalității; mai curînd acest sentiment va fi compromis de vorbele goale ale declamatorilor interesați și de lipsa unei munci vrednice pentru rîdicarea moralului, inteligența și forța economică a țărei.

Pomul de Crăciun este un simbol de dragoste; el nu este de origină *catolică*, precum crede d. Burada; este de origină păgînă.

Cultul copacilor a fost în mare onoare la popoarele nordice din vechime, și ar fi bine să-i păstrăm cu sfințenie și noi moderni: *pomul* este imaginea vieței roditoare și înveșelitare. *Pomul de Crăciun* a trecut din Scandinavia drăsdică în Germania protestantă, apoi în Franța și în Italia catolice.

Acolo era semnul renașterei naturei, aici e fost simbolul renașterei la o viață mai bună. Dar nici Germania, nici Franța nici Italie nu s'au desnaționalizat prin adoptarea acestui frumos simbol.

Pentru noi creștinii (indeferent dacă suntem catolici sau protestanți, sau ortodoxi) *Pomul de Crăciun* amintește darurile aduse de cei trei Crai din Răsărit la ieslele lui Cristos, și darul încă mai prețios pe care Cristos—arborele vieței—l'a adus pe acest pămînt: dragostea aproapelui, *steau frumoasă, luminoasă* de anul nou, nu este, precum crede d. Burada, un obiceiu esclusiv romînesc; ser-

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

barea catolică de la 6 Ianuarie numită *Epifania* (adică „apariția unea") este serbarea *stelei* care s'a arătat celor 3 crai în drumul lor spre Vitleem (Matei, II, 2) Chiar *buhaiul*, pe care d. Burada, cercetătorul meritos al datinelor strămoșești 'l crede instrument muzical curat romînesc, 'l va puteu auzi ori cine în Italia de jos, și mai cu seamă la Neapole, unde din timpurile cele mai vechi sforăitul seu resună pretutinneni la anul nou și la serbarea de la Piedigrotta (8 Septembrie). Numele seu este acela *buz-buz* sau *cacavele*.

Spre, a încheia: Un popor, d-le Burada, nu-și pierde naționalitatea sa prin introducere de obiceiuri străine; toate națiunile din lume n'au trăit și nu trăesc de cît din împrumuturile facute de la alte popoare; abia ieri Japonia europeizată a învins pe China și pe Rusia, țări cari s'au închis în cercul răstrins al tradițiilor strămoșești.

O țară își păstrează naționalitatea sa, numai atunci cînd toți cetățenii săi, respectînd datinele proprie, nu se sfiesc de a adopta obiceiurile străine dacă le sunt folositoare, se leapădă de toate prejudicile și de tot ce le este vătămător, și, mai cu seamă, cînd toți cetățenii muncesc din răsputeri pentru a se întări moralicește, intelectualicește și economicește dar pentru a ajunge la acest sfîrșit ne trebuiesc neționaliști de acțiune; nu din aceia cari vorbesc țanțoș pentru aplauzele clachei, ne trebue naționaliști cari își fac datoria în mod cinstit pentru a contribui la menținerea și propășirea neamului.

L. E. Sinigaglia.

„Opinia în provincie"

DIN HUȘI

Delegații de la Huși pentru a lua parte la congresul Liberal din București a plecat în patru grupuri:

1). Dr. *N. Lupu* cu delegații sei funcționari: dr. N. Lapteș, C. Dinescu, director Prefect, dr. Sp. Habincu, medic de plasă, N. N. Tiron, administrator, C. Garofianu, secretar de județ Gh. Teodor polițai și Mihai Străinu, șeful gării Huși cu care Lupu s'a încumetrit.

2). *Irimia Gheorghiu* cu Leonida Constantin formau un alt grup care aveau pe delegați pe Vasile Gheorghiu, apărător și Costică Popov avocat; pe lîngă care s'a mai alipit și dl. George Luca, cu sediul politic la Botoșani. D-nu Gheorghiu a mai telegrafiat și d-lui Gr. Perticare proprietar Hoișești, dar d-sa a respuns categoric că nu se amestecă în borșul Liberal. S'a observat lipsa d-lui George Constantin fratele senatorului Leonida Constantin.

3). Al treilea grup *Cișman-Dobrianu*, era însoțit de următorii membri: D. Harnagea, primar Grumezoaia, Ion Dobrianu, Alexandru C. Kalciu, Al. Bendorf, Ioan T. Ursulescu, Ilie Romila, Gh. Săvescu secretarul Primăriei, Ion I. Constantinescu avocat, căpitan C. Petrescu, căpit. Ant. Mustea, Panaite Bogdan, institutor, P. I. Harnagea, comerciant, Gavril Brădeanu, C. Antonescu institutor, Preot C. Vasiliu, Mihai Popa primar Oltenești, Preot I. Filip, C. Popescu Institutor și Chiriac Menciu.

De notat că numai delegaților lui Cișman-Dobrianu le-a trimes d. V. G. Morțun bilete gratuite pe C. F. R.

4). Un al patrulea grup îl formau membrii care nu au bisericuță aparte în partidul liberal din Huși și care-și au rostul politic personal; compus din Alex. Gh. Rășcanu, deputat; Gh. Andriescu resleșit printre liberali, toată familia fiindu-i junimistă, Gh. Vîntu, defensor eclesiasitc. D. R. Rallia, rentier și Jenică Calciu.

Irimia Gheoeghiu pentru a-și mări delegația și a face impresie bună d-lui Brăteanu a răspuns la convocaria Prefectului și în urmă la braț cu Lupu prin oraș s'au înțeles ca să se împace și să se prezinte uniți, însă nici unul sincer față de cel alt. Lupu credea că Irimia va avea mai mulți delegați de cît pe Vasile Ghiorghiu și C. Popov, iar Irimia spera să-și spele inima că nu are pe nimenea pe lîngă el cu funcționarii Prefectului. Irimia spre a se arata că el e șeful grupului s'a dus cu o zi înainte la București și a scos de la Clubul Liberal central cărți de intrare la congres pentru delegații sei și ai lui Lupu, a doua zi cînd a venit Lupu și a aflat aceasta i-a sărit țandura și el nevropat cum este s'a dus imediat la Cișman, a cerut scuze de insultele ce i-a adus prin ziarul seu, a negat că el e autorul articolului „*Omul negru*" și unde a scuipat, a lins, împăcîndu-se cu Cișman-Dobriceanu, cu condiție ca delegații ambelor grupări să se prezinte uniți și să declare șefului că vor lucra împreună în bună înțelegere.

Omul care voește să parvie, face totul, chiar imoralități, și permite totul partisanilor, apărîndu-i chiar cînd fac fapte pedepsite de codul penal. Așa e Lupu, a căutat să batjocurească întăi pe Cișman, care este un elector de temut, ca să devină stăpîn pe situație și să i se încredințeze lui conducerea partidului la Huși; cînd a văzut însă că și ceilalți deputați au năzuință de a nu se lăsa conduși de Lupu, i-a terfelit în modul cel mai înjositor prin „Neamul Românesc" ca să facă în urmă pe Irimia Ghiorghiu să se gudure pe lîngă el. Cu venirea lui Ionel ca șef crezînd că nu mai e nici o speranță să-l înlature de la Prefectura.

Lupu la București simțind, că șefui va căuta să satisfacă cadrele vechi și deci va da satisfacție la Huși lui Cișman și celorlalți imediat a întors fața și a lins unde a scuipat, a trecut peste totul și s'a împacat cu Cișman; numai ca să nu-și sdruncine pentru moment situația lăsînd baltă proectele cu Ieremia.

Delegațiile lui Cișman-Dobrianu Lupu, s'au presentat unite și incomodările le-a făcut dl. N. Cișman, avînd lîngă el pe prefectul Lupu și pe primarele Dobrianu; ceilalți s'au prezentat individual; după ce a eșit delegația de Fălciu numai ce apare Irimia Gheorghiu, secondat de V. Ghiorghiu și C. Popov și întîlnindu-se cu Lupu i-a reproșat de festa ce ia jucat; iar el s'a făcut că n'aude.

Ca consecință a împăcării lui Lupu cu Cișman și spre a face ca această împacare să dăinuiască și să aibă și resunet la Huși, C. C. Nicu, fiind vestit că va fi visitat de d-nii C. Sterea și Radovici, sfinții d-rului Lupu, au adunat pe toți delegații partisanii sei și i-a presentat corifeilor anarchiști și ironic C. C. Nicu a zis: „Aceștia, și sutele de alegători din dosul lor sunt forța mea electorală; de doi ani de zile suntem la putere, ei fără slujbe și fără indatoriri și cu toate presiunile exercitate de atot puternicii zilei, nu m'au părăsit nici nu ne vor părăsi. Atît Sterea cît și Radovici s'au luat angajamentul ca să moduleze firea lui Lupu și să satisfacă cerințele partisanilor lui Cișman.

Ieremia tot cu oiștia în gard a nimerit-o. A căutat să se înalțe pe spinarea unuia, care și acela nu are nici o statornicie. Lupu s'a împacat cu Cișman și a dat cu piciorul lui Ieremia tot în interesul său de a sta la locul seu; Mîne cînd va vedea că Cișman își ia nasul la purtare, cu concursul lui Sterea și Radovici, va căuta să-i tae unghiile. Purtarea însă a lui Lupu e desaprobată de toți.

Delegații s'au întors, iar căpiteniile au rămas spre a mai aranja politica Hușului și a mai satisface pe unii membri.

Ce a fost am văzut, ce o fi vom mai vedea. *Corespondent.*

Litere-Științe-Arte

Concurență!— Apariția unor nuoi organe de publicitate în Capitală n'a contribuit numai la ieftenirea ziarelor, la mărirea lor—avem astă-zi cu 5 bani ziare de cîte 6 pagini mari!—dar și la o oare-care încuragiare a produselor literare. Scriitorii, nuveliștii, poeții au ajuns la preț. Mai fiecare ziar are rubricile sale literare, unde nu se adăpostește numai schița, nuvela, dar chiar și poezia: de la lirism pînă la satiră.

E poate neajuns în privința revistelor, dar pentru literatură paguba de acest gen nu e esențială. In adevăr, revistele—chiar cele cari plătesc—nu pot retribui ca un ziar cotidian, iar aceasta din urmă are avantagiul abundenței, putînd să publice zi de bucăți variate. Cele trei-patru mai mari ziare populare ale Capitalei, revalizează din acest punct de vedere și chiar scriitori de mîna întîia sunt astă-zi angajați și recompensați pentru colaborarea lui pur literară.

E un simptom al vremei și nu dintre cele neplăcute. Din potrivă!

*

După cele citate ori după ziarele mari din București, cetitorii au putut vedea că artista de la Odéon Cora Laparcerie e o admirabilă interpreta, însoțiurată de o trupă excelentă. Ieșenii să profite dară de ocaziune și nu a asista la representațiile de Vineri și Sîmbătă seara.

*

Catulle Mendes a terminat o nouă lucrare dramatică: „Impărăteasa" care se va juca în curînd pe una din scenele mari pariziene.

*

La Paris a avut loc o singură reprezentație în folosul victimelor din Sicilia, cu un venit de 100,000 de lei. Au venit anume din Milano, spre a da concurs, personalul artistic al școalei din Milano, corpul de balet cu decorările respective. S'a cîntat „Vestala" de Spontini.

*

Abonații londonezi ai telefonului au fost avizați că vor putea să adauge la aparatele lor cîte un „telewriter" care să scrie în lipsa lor de acasă textul celor transmise prin firul telefonic.

Și noi nu putem încă vorbi din cauza eternelor accidente telefonice.

*

La Tokio au avut loc nu de mult tulburări studențești, din cauză că inspectorii învățămîntului hotărîse să combată depravarea ce bîntuie în rîndurile tineretului universitare.

Studenții au cerut atunci... demisia inspectorilor sau cel puțin—o reprimandă contra lor.

Zu-i tinerețe!

*

Noua operă a lui Richard Strauss „Electra" a avut un succes enorm la premiera ei în Dresda. Mai mult încă decît „Salome" noua operă a provocat entuziasmul publicului cunoscător în ale muzicei originale.

*

„Din vremea Unirii" se intitulează o o frumoasă poemă dramatică a d-lui Const. Calmuck, din Galați. Vom vorbi despre ea într'un număr viitor al ziarului.

Informații

❑ **O scrisoare.**—Ilustrul nostru istoric și distinsul profesor universitar, d. A. D. Xenopol a primit o frumoasă scrisoare de la d-na Eufrosina Simionescu, licențiată în litere și foastă elevă a sa lată acea scrisoare:

Stimate Domnule Xenopol,

Succesele d-voastră desăvîrșite ce le ați obținut în prelegerile ținute la „Sorbona„ și „Collège de France", imprimă cu litere de aur o pagină memorabilă din istoria noastră culturală.

Pentru acei, pentru care ilustrul istoric de la Iași a fost veșnic făptura cutotul superioară, aceste izbînzi strălucite nu pot fi de cît întărirea unei convingeri, că d-voastră sînteți și rămîneți geniul neîntrecut al neamului romînesc, care a-ți urcat faima culturei acestui popor pe catedra celei mai mari universități din lume.

Publicarea problemelor vaste, ce le a-ți dezvoltat în capitala Franței, va fi pentru o mare parte din lumea științifică ca și pentru cei ce n'au avut fericirea de a vă putea auzi în Paris, de o valoare neprețnită.

Și acum, cînd numele d-voastră constitue o adevărată mîndrie pentru țara al căruia fiu sînteți, și cînd streinii, în mijlocul cărora ați fost își o fac o glorie de a fi sărbătorit geniul d-voastră, îmi permit de a vă ruga cu căldură, să bine voiți a primi expresiunea celei mai profunde și nețărmurite admirațiuni a foastei d-voastre eleve.

Eufrosina Simionescu.
Licențiată în litere

❑ In afară de dispozițiile principale din noua reformă a consiliilor județene, pe care le-am publicat, mai sunt și următoarele:

Delegația permanentă nu va mai fi convocată, ca azi de prefectul județului, ci de președintele consiliului județean, ori de cîte ori acesta va crede de trebuință.

Delegația județeană va formula toate propunerile privitoare la situația financiară a județului, ea va lua inițiativa pentru toate îmbunătățirile ca: construcțiuni de poduri și șosele, construcțiuni de clădiri școlare etc.

Propunerile vor fi supuse consiliului județean, apoi vor fi date spre executare prefectului.

Numărul consilierilor județeni variază după populația fie-cărui județ. Vor fi 18 24 și 30 consilieri. Și anume județele mari ca Ilfov, Dolj, Prahova vor alege 30 consilieri, județele mijlocii vor alege 24 consilieri, iar cele mici 18 consilieri.

❑ **Representațiile d-nei Cora Laparcerie.**—„*Le Chemineau*"—cu trupa d-nei Cora Laparcerie.

Iată ce scrie confratele nostru „Acțiunea" și cu privire la reprezentația dată aseară de către d-na Cora Laparcerie cu piesa „*Le Chemineau*" și pe care marea artistă o va juca și la Iași în seara de Sîmbătă 17 Ianuarie.

Chemineau este un *Cutreeră lume*, un fel de om fără nici un căpătăi, obicinuit să pribegească pretutindeni fără a fi reținut locului cu nimic și de nimeni. Nici iubirea sinceră și curată a unei inimi tinere, nici chiar propriul său copil pe care'l descoperă după 20 ani nu isbutește a'l opri din pribegia sa.

Piesa d-lui Richepin, un adevărat capo-doperă, este bogată în scene mișcătoare, duioase, cari impresionează adînc inima spectatorului.

Afară de această *Le Chemineau* este scris în niște versuri admirabile la cari trebue să adăogăm excelenta interpretație a artiștilor.

D-na Laparcerie într'un rol prea important, a fost la înălțimea calităților sale de artistă desăvîrșită. D-sa a fost secondată de d-nii Hauterine care a făcut din Chemineau o creațiune admirabilă și de d. Luguet care a fost cum nu se poate mai bine în mișcătorul rol al bătrînului.

Cu un cuvînt o seară frumoasă, care nu se uită ușor.

❑ Sf. sa Economul Alex. Șerban, protoereul județului, a plecat eri în inspecție în județ.

❑ Ordinul prin care preoții din Eparhia Moldovei și Sucevei erau chemați pentru a face slujba de probă la Mitropolie, ordin dat de fostul Mitropolit Partenie, a fost revocat.

De la Crăciun nici-un preot n'a mai fost chemat.

❑ Au fost numiți definitivi la catedrele lor d-nii: Lucian Roin, profesor la liceul din Botoșani; C. Tufescu de la acelaș liceu și Anastase Spiridonescu de la gimnaziul din Fălticeni.

❑ In cursul lunei August a. c., se va alcătui statistica generală a științorilor de carte din țară.

Se vor considera ca știutori de carte toți acei cari știu să scrie și să citească.

Datele vor fi culese de învățătorii și institutorii, delegați de revizorii școlari.

❑ Duminică 18 Ianuarie se va juca la Teatrul Național „Don Jean de Marana".

Piesa se dă în beneficiul mult simpaticei coanei Atena Georgescu.

Biletele se găsesc la Agenția „Thalia".

❑ A apărut No. 1 anul al II-lea, al revistei juridice săptămînale «Jurisprudența".

❑ Ministrul de finanțe va depune în curînd pe biuroul Camerei, un proect de lege, prin care va cere autorizarea de a face o emisiune de monede de argint de 2 lei, 1 leu și 50 bani, pentru o valoare de 32 milioane lei.

O valoare echivalentă de monede de argint va fi demonetizată.

❑ In cursul săptămînei viitoare, ministerul de resboi va numi medicii și ofițerii recrutori, în vederea recrutărilor tinerilor care vor forma contingentul 1910, operațiuni care se vor începe la 1 Februarie a. c.

❑ Intre lucrările ce se se vor înfățișa la expoziția din septembrie viitor de către școalele elementare de meserii cari au ateliere de ferării, figurează și un car țărănesc sistematic—ca model pentru sătenii din județul respectiv.

In acest scop ministerul instrucției publice, a trimes acestor școale o circulară prin care le spune că dorectorii vor trebui să studieze, împreună cu maeștrii, amănuntele de construcție ale carului, atît în ceea ce privește partea de lemn, cît și cea de fer, înrocmind și un plan bine studiat, pe care îl vor trimite la expoziție odată cu obiectele.

La întocmirea planului se vor ține seamă de ferma generală de construcție ale ale carului de cari se servesc sătenii din acel județ.

Carul va trebui să fie de o formă practică, solid, ușor și cît mai eftin, deci accesibil mijloacelor micilor cultivatori. Lemnăria și ferăria nu vor fi vopsite. Fierăria nu va fi pilită ci va fi lăsată așa cnm a eșit din foc.

DIVERSE

Furturi.—Astă-noapte niște rău-făcători, prin spargerea unei ușe, s'au introdus în locuința lui Moise Șmil, din strada Cismărie No. 23 și au furat suma de 150 lei și mai multe obiecte de valoare.

*

Un alt fnrt s'a comis astă-noapte la Aron Riven din strada Cucu No. 57.

Hoții au furat mai multe haine.

*

La Vigder Naistat din strada Moara de Vînt, hoții au furat dintr'un grajd, un cal, ni„te hamuri noi și mai mulți saci cu orz și popușoiu.

— Astă-noapte a fost găsită pe strada Păcurari, înghețată, aproape în nesimțire, femeea Maria Urzică.

Nenorocita a fost trimeasă la azilul de bătrîni, din strada Speranță.

— In seara de 17 Innuarie, Sîmbătă va avea loc o mare reprezentație cinematografică în folosul „Azilului de bătrîni" din str. Sf. Constantin, vechea instituțiune filantropică.

— Un început de incendiu s'a declarat aseară la cîrciumarul Isac Șpaier, din strada Păcurari No. 63.

Focul a fost localizat la timp de pompieri.

Traficul conștiinței, negoțul influenței

IV

Saracii nu susțin ca unii să muncească și alții să mănînce pînea făcută cu sudoarea muncei, ei știu că nu toată lumea se ocupă cu agricultura, și nu pot luaț ca model paserile cerului, care nu/ară nici nu samănă. Numai cei leneși vor o egală repartiție în distribuțiunea binelui social.

Astă-zi lumea a îmbătrînit, pămîntul s'a rărit și a devenit mai puțin darnic; chiar fericitul Orient, unde sfinții și profeții rămîneau apropiați de natură, liberi sub cerul lui Dumnezeu astăzi și el însuși moare, se duce și dă înapoi fără încetare dinaintea civilizației noastre prozaice, Noi suntem sclavii trebuinților, prizonierii artelor noastre a industriei și a vieței noastre urbane năzuind spre bogăție, supuindu-ne domniei banului.

Nuvoi zice că bogăția ca și sărăcia nu ar avea meritul ei, are și ea ale ei virtuți cum are și viciuri, pericole și tentațiuni. La dreptul vorbind nici bogăția, nici sărăcia n'au preț prin ele însuși; eu nu a-și îndrăzni să afirm nici pentru una sau pentru alta, că ele ne rîdică sau ne înjosesc, că ne purifică sau ne mînjește.

Ele nu au de loc virtuți purificătoare sau acea grație de sfințenie, căci amîndouă valorează după sentimentul pe care îl păstrăm, și atît una cît și alta pot să se arate libere sau apăsătoare după cum noi știm a uza de ele.

Pentruce am intenta bogaților un proces pe care l'au cîștigat mai înainte în inima judecătorilor, sau am da contra lor o sentință pe care rațiunea noastră nu o boate sancționa?

Acei sfinți cari părăsesc toate bunurile și se închid în monastiri, ducînd o viață de sihastru, au tot dreptul a condamna bogăția; dar acei ce nu sunt consecvenți cu ei înșuși, acelora le șade rău.

Unde mai sunt evlavioșii noștri, magii de altă dată, oamenii cu dare de mînă și credință în Dumnezeu? Astă-zi avem o burghezime, căreia îi datorim falimentul economic și răscoalele țărănești din 1907. Această burghezime nu'i de cît o creațiune artificială de capitaliști, care nu va întîrzia de a apuca drumul cuvîntului de ordin al oamenilor cu pricepere ce se găsesc în această clasă socială de formație nouă.

Răul noi îl știm, că nu e bogăția, dar el e după cum am ,mai zis felul cum atîția bogați adună averile și modul întrebuințărei lor.

Răul cel mare de care sufer saracii și bogații este „cultul" banului, cult ignobil, „obscoena pecunia", cum ziceau cei vechi, respectul umilitor cu care îl învăluie în inima lor societățile noastre burgheze și chiar acei ce se revoltă contra lor. Ei nu consideră de cît argintul, nu stimează de cît averea, nu măsoară oamenii și familiile de cît după venituri. Iată ceea ce e murdar și conrupător, iată ce usucă inima și zugrumă spiritul.

Un poet a zis că adevărații bogați iubiți de cei mici și umiliți sunt saracii.

Nimic mai adevărat pentru acei ce au inima pentru lucru și înțălepciunea de a se mulțămi de puțin. Aceasta e virtutea omului cinstit.

Pe cînd saracii așteptă acte de caritate, cei bogați nu se mulțumesc nici cu mult. Lucrul nu e de mirare fiindcă vedem că pînă și Coroanele se pun în conflict cu opinia publică din cauza banului.

Cine nu'și aduce aminte cum în timpul războiului Turco-Grec, Măria Sa regele Gheorghe al Grecilor fiind sigur că supușii săi vor fi bătuți de Turci, a încurajat bancherii din Danemarca, mai ales pe cei din Copenhaga, ca să cumpere acțiunile turcești.?

Spiritul creștinesc, spiritul de caritate, care mult timp a parfumat lumea, acum se evaporează ca dintr'un vas spart; lupta pentru viață este în acelaș timp legea zilei, această luptă zisă pentru viață, astăzi în creerul popular nu e de cît lupta pentru argint.

Cea întăi datorie a umanității este de a se emancipa de noțiunea „sărăcie" pe care o privește ca o insultă a naturei și rațiunii, ca o rușine pentru individ și o igominie pentru societate.

Astăzi sărăcia nu mai are loc în noua concepțiune a vieței.

(Va urma)

Dr. I. Antoniu, Bârlad.

Dr. Louis Mendel

Specialist în boli de gură și dinți.

Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Cauciuc și metal. Plombe de Aur și Porcelan.

A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.

Str. Lăpușneanu 11 bis.

Lecţia de deschidere a cursului d-lui Ioan Ursu

D. I. Ursu, noul suplinitor de Istoria medie şi contemporană, şi-a desvoltat aseară lecţia de deschidere în aula Universităţii Subiectul lecţiei a fost „Concepţia Istoriei". In 40 de minute noul profesor şi-a desvoltat succint, cu grăbite pasuri, vederile sale, silindu-se nu numai a da o nouă definiţie istoriei: *„povestirea faptelor acelor popoare cari au contribuit la progresul omenirei"*, dar a face un excurs în evoluţia istoriei, sau cum a zis d-sa în *istoria istoriei.*

Faza întâia a fost acea a conceptului *interesului*, începînd cu interesul estetic (epopeele), apoi cu *anale*, apoi *cronicari* Faza a doua a fost acea *pragmatică* a povestirei faptelor fără nexul cauzal. Faza a treia—cea de azi—e cea *genetică.*

Trece apoi la studiul diferitelor şcoli istorice, care fac să precumpănească *mediul* sau *individul*, arătînd că de la revoluţia franceză, cu Condorcet, s'a pus pe tapet rolul *maselor* populare, scoborînd rolul individualităţilor.

Trece apoi la sistemul lui A. Comte, la Bückle, Ranke, şi stăruie asupra sistematizării epocelor istorice după Lamprecht de la Lipsca. Aminteşte de conceptul materialist a lui K. Marx, şi venind a se pronunţa asupra sistemului de care se va ţinea d-sa, înclină pentru cel ecletic, adică de a lua în samă şi *mediul* şi *individul*, după cum se influenţează reciproc. Exemplifică cele înaintate. Cazul citat din memoriile lui Bismark, că voinţa *unuia* dictează adesa ori împrejurările istorice, e fapt curent în luptele politice şi tot deauna „la raison du plus fort" va predomni, mai ales când e şi cel mai convingător ca idee.

In istorie va fi veşnica chestie până la ce margini individul mînă mediul şi până la ce măsură mediul influenţează individul, căci şi personalităţile istorice ori cît de preponderente fi-vor ele, nu sunt decît reflexul stărilor sociale, ele înţelegîndu-le mai bine, punîndu-se nu de-a curmezişul lor. Nu oamenii cari s'au pus de-a curmezişul evenimentelor s'au făcut mari, ci acei care le-au înţeles şi diriguit bine. O observare avem de făcut. Noul profesor a amintit de atîţia istorici, a căror concept filosofic asupra naturei istoriei nu prea circulă în lumea învaţaţilor; era o datorie ca tocmai profesorul de la Universitatea de Iaşi în prima lui lecţie să încadreze în ciclul doctrinarilor de istorie pe ilustrul savant d. A. D. Xenopol, care a izbutit să circule deja în cercul istoricilor filosofi cu noile sale păreri asupra conceptului istoriei ca ştiinţa exactă. Mai mult încă d-sa a şi aplicat acest concept istoric în lucrarea sa *Cuza-Vodă*, unde avem minunat de bine tratate aşa zisele *serii istorice*, incadrînd bine cu faza *genetică.* Din lapsus ori din ignorare s'a făcut aceasta, nu ştim, dar constatăm.

In restul lecţiunii tînărul profesor a arătat felul cum va face cursul, dînd precădere lucrărilor din *seminarul de istorie*, silindu-se să facă pe studenţi să creeze istorie, nu numai să inmagazineze fapte şi date, căci numai aşa şi poporul romîn va intra în concertul progresului lucrînd, creînd, nu numai primind.

Dorim tot succesul în frumoasa carieră, mai ales că această catedră a fost ţinută la Iaşi cu atît ecou de bătrînul profesor N. Ionescu şi apoi de savantul profesor d-l A. D. Xenopol.

***

Ultime informaţii

❑ *După dispoziţiile noului legi de reorganizarea armatei, tinerii care vor forma contigentul 1910, adică acei care vor trage sorţii în Februarie şi Martie a. c., vor fi încorporaţi la 1 Aprilie a. c.*

❑ D. profesor P. Bujor a demisionat din calitatea de membru senatului universitar, motivînd demisiunea sa ministerului, că avînd şi alte multiple ocupaţiuni universitare, pe lîngă acea de a lua parte la şedinţele senatului, d-sa nu poate veni de două trei ori la astfel de şedinţe, pentru una şi aceeaşi chestiune; căci în tot-deauna, unii din colegii d-sale dela senatul universitar, găsind nimerit a absenta cu o regularitate matematică dela astfel de şedinţe, se fac în totdeauna cîte o serie de convocări pentru aceeaşi chestiune.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată va ţinea şedinţe în cursul săptămînei viitoare. Consiliul se va compune din d-nii: Colonel Cruţscu (Roman) preşedinte şi membrii: maior Costăchescu (Bacău), Hengherliu (Iaşi), căpitan Săingiu (Dorohoi) şi căpitan Roşianu (Roman).

❑ După cît ştim, alegerea noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, nu se va face de cît după reformarea legei Sinodului.

După cum suntem informaţi, convocarea marelui colegiu pentru alegerea noului Mitropolit, nu se va face, de cît în primile zile ale lunei Martie.

Tot atunci, se va face şi alegerea unui episcop, în locul celui, care va fi ales Mitropolit şi alegerea unui Archiereu, în locul celui care va fi ales Episcop.

Pînă la acea dată, Eparhia Moldovei şi Sucevei, va continua a fi condusă de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Mitropoliei şi locţiitor de Mitropolit.

❑ *Cetim în* Epoca.

„Ni se scrie din Huşi că d-nii P. Mighiu şi I. Pivniceriu cari astă vară au venit la redacţia noastră şi ne-au declarat că sînt şi rămîn conservatori, au trecut la partidul liberal.

Dacă faptul se adevereşte, nu avem de cît să ne felicităm, felicitînd în acelaşi timp şi pe liberalii de la Fălciu pentru achiziţiunea ce au făcut în persoana acestor domni".

❑ Primăria oraşului Botoşani, a angajt pe d. inginer Ilie Radu, inspectorul general al serviciului technic din Romînia, pentru a inspecta în fie-care lună lucrările de captarea isvoarelor de la Bucecea pentru aducerea apei la Botoşani.

❑ Cursurile de adulţi ce s'au infiinţat la liceul Naţional se vor deschide de la 20 Ianuarie.

Inscrierile se primesc la cancelaria liceului.

❑ Concursul de medic primar de la spitalul Sf. Spridon, ce urma să începă săptămîna trecută, s'a amînat din cauză că d. dr. Babeş, delegatul direcţiunei generale a serviciului sanitar, se află bolnav.

E probabil că concursul va avea loc peste o săptămînă.

❑ Comisiunea examinatoare a institutorilor din Moldova, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie a. c. se compune din d-nii: S. Haliţa, inspectorul învăţămîntului primar, dr. Brăescu şi dr. V. Roşculeţ medicul primar al judeţului.

Comisiunea va lucra în ziua de 20 Ianuarie în localul Universităţei.

❑ Puţinul public care mai are dorinţa de a merge la Teatrul Naţional, e nevoit să se abţie, din cauza frigului ce să se obţie, din cauza frigului ce domneşte în sală în timpul spectacolui.

Caloriferele sunt stricate şi publicul de multe ori e nevoit să părăsască sala înainte de ase termina spectacolul.

❑ Seara de mîne, vineri, nu va fi numai o splendidă seară de artă dramatică, dar va aduce şi o adevarată surpriză literară şi anume o dizertaţie asupra „Teatrului modern" ţinută de poetul Jacques Richepin, fiul academicianului Jean Richepin şi el însuşi un poet de mare valoare, autor al unor importante piese de teatru. Artista Cora Laparcerie este soţia lui Jacques Richepin.

❑ In privinţa demisiei d-lui Dim. Sturdza din mandatul de senator al colegiului I de Brăila, circulă două versiuni.

După prima versiune, această demisie va fi respinsă de Senat; a doua versiune e că tinerii liberali fac propagandă pentru primirea demisiei, pentru a îndepărta ast-fel complect pe d. Dim. Sturdza de la viaţa politică.

❑ Bucovineanul Dumitru Zuravle, care a fost condemnat la 2 ani şi jumătate închisoare de către tribunalul Suceava (Bucovina), s'a refugiat la noi în ţară.

El a fost însă prins şi arestat în penitenciarul central din localitate.

S'a hotărît extradarea lui prin punctul Iţcani.

❑ Comisiunea regională a judeţului Iaşi continuă cu procurarea şi cumpararea de islazuri.

In ziua de 5 Ianuarie, comisiunea a cumparat 26 hect. islaz comunal de pe moşia statului,—Cetăţuia, pentru satele Valea Adîncă, Zanca, Lunca, Cetăţuia şi Juvăţu. In ziua de 13 Ianuarie comisiunea a cumparat 27 hect. de pe moşia Hadîmbu a d-lui dr. Gh. Rojniţă, pentru satul Hadîmbu, cu preţ de 600 lei hectarul.

Comisiunea va pleca în ziua de 16 Ianuarie în comuna Popeşti, pentru a cumpara islaz de pe moşia d-lui Eugen Ghica, iar la 19 Ianuarie comisiunea va pleca în comuna Fîntînele pentru a cumpara islaz de pe moşia Statului Cioara Nouă.

❑ Poliţia din Galaţi a făcut cunoscut autorităţilor noastre că acum cinci zile, nişte hoţi au spart casa de bani a d-lui Paraschiv Vasiliu, proprietar şi au furat suma de 50.000 lei în bilete de bancă a 100 lei şi diferite bijuterii.

❑ Prefectura judeţului Tutova a cerut telegrafic autorităţilor noastre prinderea şi arestarea lui Petrache Drăghici zis Gogu şi a lui Tudose Munteanu, condemnaţi la cîte 5 ani de zile pentru omor şi care au evadat alaltă-eri noaptea din arestul poliţiei de Bîrlad.

❑ La 26 Februarie a. c. se va ţinea în Bucureşti, un nou examen de aptitudine şi capacitate pentru funcţiunea de administratori de plăşi.

❑ De cît va timp, mai în fie-care noapte, la depozitul de nisip de la Copou, al societăţei de canalizare „Union Baugesellschaft, se furau mari cantităţi de nisip.

Alaltă-eri un funcţionar al societăţei a surprins pe hoţi în momentul chiar cînd operau. Erau 16 soldaţi din garnizoana locală, cărora li s'au confiscat instrumentele şi păturile cu care venise la furat.

Comenduirea pieţei anchetează.

❑ La festivalul organizat de liga culturală în ziua de 24 Ianuarie, au fost invitaţi să iee parte şi romînii din ţările surori subjugate. Liga a intervenit la minister pentru a li se asorda bilete gratuite pe căile ferate de la graniţă la Iaşi.

❑ Comerciantul de lemne Aron Katz din Dorna-Vatra (Bucovina), care avea întinse relaţii şi în Romînia, a fost declarat în stare de faliment.

Pasivul se urcă la suma de 930 000 coroane.

❑ La Cernăuţi se va înfiinţa, în curînd, o expoziţie telegrafică în localul palatului guvernului.

Expoziţia e organizată de agenţia telegrafică din Viena.

❑ In şedinţa sa ultimă, consiliul facultăţei de litere şi filosofie a delegat pe d-nii rector G. Bogdan şi A. D. Xenopol ca să reprezinte universitatea eşană la jubileul de 500 de ani de la înfiinţare, pe care-l serbează universitatea din Leipzig.

❑ **Judiciare.**—Procurorul tribunalului Bacău a făcut apel la Camera de punere sub acuzare, în contra jurnalului prin care s'a infirmat mandatul de ares, care a lui Alexandru Morţun, inculpat pentru abuz de încredere.

— D. Grigore Sturza, fiul defunctului principe D. Sturza, a fost citat pentru ziua de 31 Ianuarie, în camera de consiliu a tribunalului secţia I-a, pentru a i se lua un interogator, în urma cererei ce a făcut pentru a fi scos de sub consiliul judiciar.

❑ După cum am anunţat la 31 Ianuar, va avea loc în saloanele societăţei de gimnastică sport şi muzică, mult aşteptatul „Bal costumat-mascat" ne mai văzut până acuma în Iaşi.

Un comitet format din tot ce are societatea mai distins se sileşte ca această sărbare să reuşească şi să corespundă tuturor cerinţelor de moralitate.

Biletele s'au pus deja în vînzare. Ele sunt numai personele şi vor fi emise de membrii din comitet numai persoanelor cunoscute pentru a se evita ori ce neînţelegeri.

Se va petrece admirabil, o seară care va rămânea în amintirea tuturor multă vreme. Comitetul se întruneşte de 3 ori pe săptămînă şi lucrează cu multă rîvnă la aranjamentul şi reuşita serbărei.

Programul cel mai ales va distra publicul până la apariţia zorilor. Incă de pe acum s'au aranjat multe surprize farse şi glume care vor descreţi frunţile cele mai triste.

Nu se va cruţa nimic pentru ca această serbare să atingă în splendoare, sărbările carnavalului de la Roma. In acest scop s'a comandat de la cea mai mare fabrică de costume şi acesorii de bal mascat, furnisoarea marelor magazine din Paris şi Roma: V-ve E. Lapelletrie-Munier, Génève (Suise) un mare număr de costume şi măşti care pe lîngă costumele procurate din ţară, vor forma garderoba ce va fi pusă la dispoziţia publicului.

Intre altele s'a comandat: Costume de flori, Maci, garoafe. pansele, camelii etc.; capete ale oamenilor celebri, articulate: Edouard VII, Ed. Rostand, Fallières, Piu al X, Alphonse XII. Ibsen, Bismark, Méphisto, Margareta din Faust etc.

Costume reprezentînd animale, diferite rase de oameni etc.. aşa că în acea seară îşi vor da întîlnire la societate; reprezentanţii diferitelor rase etc.

De asemenea un om special va fi însărcinat cu deghizarea şi imitarea personagiilor influente din ţară şi localitate.

Incă de pe acum mulţi din invitaţi sau constituit în grupe; aşa avem Grupa Trubadurilor care vor cînta toată seara din gură şi mandoline ariele cele mai plăcute şi mai amoroase.

Grupa Ileana Cosinzeana, Şatra Ţigănească unde fie care îşi va putea afla norocul, trecutul prezentul şi viitorul etc., de asemenea şi alte grupe care se vor arăta în acea seară.

Cu această ocazie convocăm pe toţi membri societăţei pentru seara de Vineri 16 Ianuarie a. c., avînd a discuta încă cîte va chestiuni relative la acest bal, precum şi de a-şi alege fie care costumul pe care-i doreşte.

Preţurile? Bilet de familie compusă din 4 persoane 10 lei; Pentru necostumaţi 4 lei de persoană, pentru membri 2.50, pentru celelalte persoane costumate 3 lei.

Muzica militară a regimentului 13 Ştefan cel Mare sub conducerea valorosului capel-maistru Vlăduţ

❑ **Societatea funcţionarilor agricoli**, îşi va sărbători la 30 Ianuarie a. c., primul patron, cu care ocazie va avea loc şi adunarea generală a membrilor societari.

Adunarea generală va avea loc la sediul Societăţei din strada Unirea No. 9 Iaşi.

Ordinea de zi, relativ la chestiunele asupra căora va urma să se pronunţe adunarea generală, cum şi diferitele chestiuni de discutat, se va întocmi ulterior de către Consiliul de Administraţie, şi se va comunica fiecărui membru.

Membrii societăţei, care ar dori să propună vre-o modificare fie a Statutului, fie ca măsură pentru mersul regulat al afacerilor, fie pentru ori ce chestiuni în legătură cu scopul urmărit de Societatea să trimeată din timp manuscrisul seu, cel mai tîrziu până a 14 Ianuarie a. c. pentru a se putea trece în ordinea de zi şi comunica tuturor membrilor, cunoscînd că ori-ce manuscris trimis mai tîrziu de 14 Ianuarie şi care deci nu se va putea trece în ordinea de zi va fi considerat ca nevenit.

❑ **Teatrale.**—Aseară publicul a răspuns prin dese şi neîntrerupte aplauze la concertul dat în sala teatrului, de micii artişti: *Bobescu* şi *Ana Iaskaia.*

Tînăra concertistă, Ana Iaskaia, cînta după ureche, nu cunoaşte notele şi cu toate acestea a executat cu o acuraţeţă şi o interpretare demnă de relevat, cele mai fine modulaţiuni. Maestrul Mezzeti trebuia să urmărească cu toată atenţia mersul cîntecului. pentru acompaniamentul său la piano.

O povaţă de dat; ori-ce încordare, ori ce sforţare ar putea aduce rele urmări organului vocal, acum în desvoltare, întru cît se poate întrevedea micuţei Iaskaia desăvîrşite succese, avînd odată cu glasul şi celelalte însuşiri scenice.

Micul Bobescu în partea 2-a a stîrnit aplauze furtunoase executînd pe de rost o bucată întreagă muzicală.

Nu ştiu cum se face, dar arta în lumea celor mici, te transportă altfel, de cît în faţa celor maturiţi.

❑ Catastrofa din Messina, care a umplut de groază şi jale întreaga omenire, se desfăşoară la Teatrul Cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli astă seară Joi 15 şi mîne Vineri 16 Ianuarie a. c. Sunt vederi înregistrate de aparate cinematografice, care ne înfăţişează exact de natură nemaipomenitul dezastru. Mesina, splendoarea Siciliei, care a devenit în cîteva secunde cel mai mare cimitir din lume, se va oglindi aevea, exact, în ochii spectatorului. Aceste vederi vor fi întovărăşite de proecţiuni explicative, cari vor arata terenurile, cauzele, etc. etc.

Noul program pe lîngă alte multe sujete interesante, mai cuprinde şi o piesă teatrală: „Mâna" în care d-na Charlotte Wiehe joacă primul rol. D-na Wiehe, una din cele mai mari artiste ale Parisului, este cunoscută şi ieşanilor; ea a jucat acum trei ani pe scena teatrului nostru din Iaşi.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 15 Ianuarie.

In chesia modificărei legei Sinodului

Bucureşti.—Marţi seara, după cum am spus a avut loc la palatul mitropolitan o consfătuire care a fost prezidată de Mitropolitul primat. Numai episcopul Conon al Huşilor a lipsit. A luat parte şi d. ministru Haret. S'a discutat asupra reformei legei Sinodului.

Episcopul Atanasie al Rîmnicului a combătut cu energie reformele propuse şi a cerut d-lui Haret să renunţe de ocam dată la reforme pînă după alegerea unui mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

Mitropolitul a refuzat aceasta categoric. Singur episcopul Pimen s'a declarat partizanul reformei propuse de guvern.

Toţi ceilalţi episcopi s'au declarat contra acestei reforme.

Botezul Principesei Ileana

Bucureşti.—Misiunea spaniolă s'a dus azi dimineaţă la palatul Cotroceni. Marchizul de Cazza Arellan a prezentat darurile trimese de Suveranii spanioli micei principese Ileana.

La orele 4 şi 3 şferturi se va oficia taina botezului.

Botezul va fi celebrat de I. P. S. Sa Mitropolitul primat Iosif Gheorghian, asistat de P. S. Sa Arhiereul Nifon şi numeroşi preoţi.

Naşii micei princese sunt după cum să ştie Regele Engliterei, Regina Victoria a Spaniei, Marea ducesă Vladimir şi Ducesa de Coburg, Principile Albert al Belgiei şi Marele Duce Boris.

In afară de misiunile streine şi membrii corpului diplomatic din Bucureşti cum şi de d-nii miniştri, au fost invitaţi la botezul princiar d-nii: P. S. Aurelian, P. P. Carp, Take Ionescu, G. Gr. Cantacuzino, General Manu, Alex. Badareu, Al. Marghiloman, Ioan Lahovari, Titu Maiorescu, C. Olănescu, N. Filipescu, C. C. Arion, C. Stoicescu, B. M. Missir, Em. Porumbaru, M. Ferechide, I. C. Grădişteanu, General C. Budişteanu,—toţi foşti miniştri.

Remaniere ministerială

Bucureşti.—In cercurile brătieniste se afirmă că d. V. G. Morţun, ministrul lucrărilor publice, pentru a înlesni primenirea cabinetului, a hotărît sa se retragă din guvern.

De asemeni se afirmă că sacrificarea d-lui general Averescu este definitiv hotărîtă.

D. general Budişteanu actual vicepreşedinte al Senatului ar fi destinat ca se ia portofoliul rezboiului.

Boala d-lui Ştefănescu

Bucureşti.—După cum am anunţat, d. Theodor Ştefănescu locţiitor de guvernator general al băncei naţionale, se afiă grav bolnav.

Se zice că d. Ştefănescu ar avea un început de paralizie. Somităţile medicale au fost consultate.

CAMERA

Bucureşti.—Şedinţa s'a deschis la ora 2 şi un sfert.

S'a votat proiectul de lege prin care se acordă un ajutor de 200 mii lei pentru victimile catastrofei din Messina.

Interpelarea d-lui Diamandi, spre marea disperare a d lui Filipescu n'a avut loc.

D. ministru Costinescu a depus cîte va proecte relativ la scutiri de taxe.

Sanatatea Sultanului

Constantinopol. Un comunicat oficial asupra sănătăţei Sultanului zice: „Sultanul răsind uşor, catarul de care suferea s'a agravat în ziua baiaramului, dar acum e complect restabilit.

SENATUL

Bucureşti.—Un incident s'a petrecut astă-zi la Senat în cursul şedinţei, provocat de d. Neron Lupaşcu.

Acesta a susţinut indigenatul d-lui Anton Gheorghiu. La despoirea scrutinului d. general Budişteanu vicepreşedintele senatului, a spus că votul trebuie să fie nul de oare ce biroul nu era constituit, şi preşedintele nu era asistat de secretar.

D. Neron Lupaşcu a spus că este un precedent făcut de d. Costescu Comăneanu, cînd în seziunea trecută la uuindigenat ce s'a votat preşedintele nu era asistat de secretar.

D. Costescu Comăneanu a atacat violent în replică pe d. Lupaşcu, zicînd că d-sa nu cunoaşte regulamentul.

Votul d-lui Gheorghiu a remas nul.

Senatul s'a ocupat azi cu alte indigenate şi şedinţa apoi s'a rîdicat.

Moartea lua Coquelin

Paris.—Coquelin aîné a încetat astă-zi din viaţă.

Constant Coquelin s'a născul la Boulogne-sur-Meer, în anul 1841.

*

Coquelin a fost cel mai mare artist pe care l'a avut Franţa pînă astă-zi, în genul comic şi eroic. In urma unor diferende cu Comedia Franceză Coquelin aîné s'a retras de la această instituţiune, acum vr'o 15 ani şi a întemeiat un teatru al său propriu, care e administrat astă-zi de Jean Coquelin, fiul decedatului artist. Creaţiunile strălucite ale lui Coquelin sunt nenumărate, începînd cu repertorul lui Augier, Hugo şi Rostand, pînă la Labiche şi d'Ennery.

Cel mai mare triumf ce a văzut o scenă cînd-va, a fost creaţiunea lui Coquelin în „Cyrano de Bergerac" al lui Eomond Rostand, iar după cîţi-va ani „Flambeau" în „L'Aiglon". Acum se pregătea să joace marele rol al cucoşului din „Chanteller" tot de Rostand.

Unele turnee, mai cu seamă americane, le-a făcut împreună cu Sarah Bernhardt, cu care a împărţit marile succese şi marile cîştiguri.

Iaşanii au văzut pe marele artist de două ori în ultimul sfert de secol: odată în Teatrul Naţional de la Copou şi odată în sala Sidoli, cu piesele: „Avarul" de Molière şi „Legendre de Mr. Poirier".

De mai mult timp Coquelin „Cadet" e greu bolnav; cu toate aceste el a supraveţuit fratelui mai mare. In anii din urmă artistul şi-a censacrat activitatea, pentru crearea unui azil pentru artiştii bătrîni. N'a apucat însă să-l vadă realizat.

Situaţia în Balcani

Constantinopol.—Se afirmă în cercurile Porţei, că ambasadorul turc la Londra ar fi zis că la prînzul, la care a fost învitat la castelul de Windsor, Regele i-a s-a spus: „Poarta va trebui să se înţeleagă cu Bulgaria şi să primească suma oferită, resboiul putînd provoca perturbaţiuni în Balcani, de care Turcia ar fi responsabilă.

Ziarul „Servetifunn" află că Syr E. Grey, ministrul de externe englez, a dat instrucţii ambasorului Angliei Syr Glowther, pentru ca să declare Porţei că Marea Britanie doreşte, ca Turcia să ajungă la o înţălegere cu Bulgaria, primind despăgubirea de 1000 milioane franci. Franţa, Italia şi Rusia ar fi de acord pentru [illegible] jinirea acestei cereri.

Privitor la mobilizarea [illegible] curile Porţei declară, că se consideră suficiente forţele corpului II de armată. S'au dat însă ordine de a se trimete puternice detaşamente la graniţă, spre a se împiedeca un atac eventual.

*

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

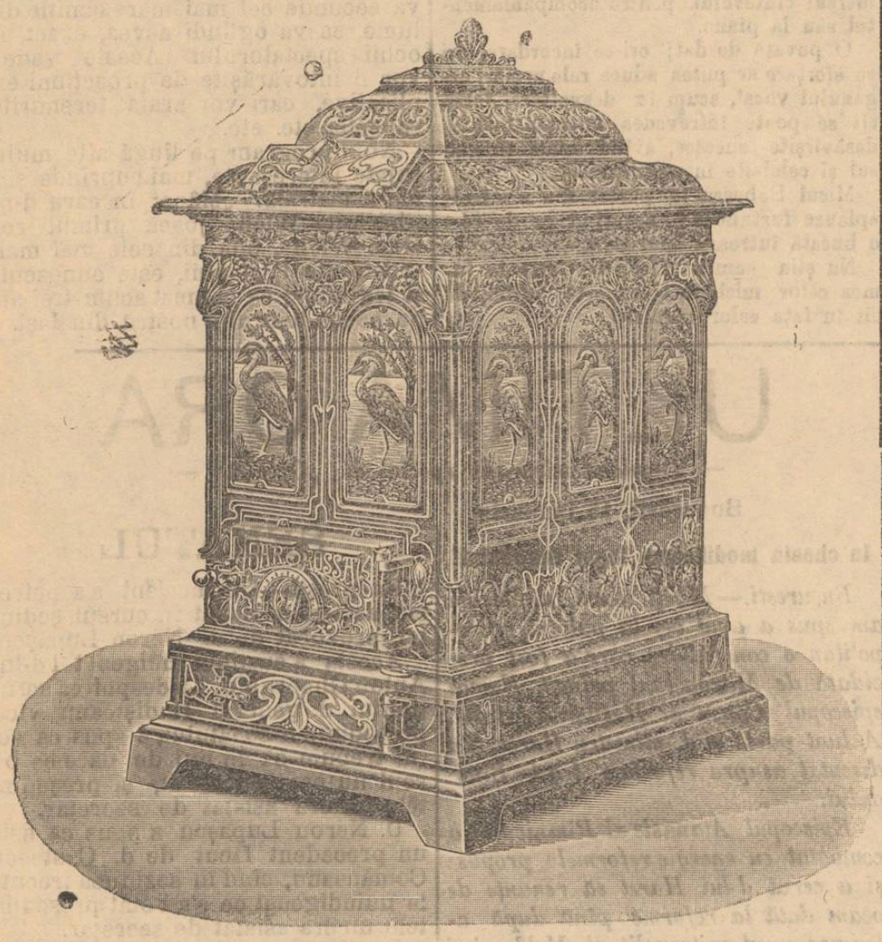

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Bubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurindu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

[illegible]nes şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 631 — Sîmbătă 17 Ianuarie 1909

După Congres...

Abea terminat Congresul liberal, și organizațiile din provincii au și început să se desfacă și să se desbine.

Frumoasă pildă a unității, de care ne vorbea mai ieri cu emfază „Viitorul“ organul tinerilor liberali!

Primul semnal al desbinărilor l'a dat Brăila.

Acolo, bătrînul liberal d. Cociaș, procopsit de d. Sturza cu moșiile Academiei, a fost răsturnat din șefie, și în locul său tinerii liberali, cu o bună parte din membrii partidului, au proclamat de șef pe d. Alexiu, deputat și conducătorul pînă acum al dezidenței liberale din acel județ.

Se zice că d. Ionel Brăteanu, va ratifica această șefie, dînd astfel prima-dovadă a sincerității apelului făcut la congres pentru unirea tuturor membrilor partidului.

La Slatina, d. Al. Iliescu, a alungat dintre conducătorii organizației liberale din Olt, pe d. Take Protopopescu, în potriva căruia d. Sturza a dus o crîncenă luptă pentru a'l isgoni din partid, iar d. Ionel Brăteanu, drept compensație îi prepară șefia Capitalei.

Și tot astfel și cu alte județe, pe cari cadrul acestui articol nu ne permite a le menționa și ilustra cu exemple. Peste tot însă același spirit de desbinare, de descompunere a partidului, ce a fost pe vremuri o invincibilă organizație politică!

Care este oare pricina acestei desfaceri continue și din ce în ce mai intense a acestui partid?

Este vorba oare numai de anihilarea completă și imediată din întreaga țară, a elementului Sturdzist, care la un moment dat,—mai ales dacă bătrînul fost șef, s'ar însănătoși și s'ar întoarce în țară—ar putea îngreuia, și chiar periclita liniștita conducere a partidului de către d. Brăteanu?

Este la mijloc oare numai cunoscuta luptă între tinerii și bătrînii liberali, sau mai bine zis între generoșii și vechile cadre, boală de care sufere acest partid de la 1899, de cînd cu trecerea elementului socialist la liberali?

Este oare în joc chestiunea unei supremații politice, pe care o încercă s'o cucerească în partid elementul adulator și adorator al dinastiei Brătieniste, pentru a-i închega domnia la toate avantagiile sau foloasele partidului?

Nu. Boala este mult mai gravă —și e departe de a avea un efect trăcător.

Partidul liberal, nu trece printr'o simplă criză, de natură a'l preface și întări apoi.

Din potrivă, el se găsește în plin declin, în plină desagregare. Vermele care 'l roade de cît-va timp, e ucigător, căci i-a supt ultima vlagă de viață.

Pentru a putea suporta criza care îi amenință existența, și a eși astfel cu puteri noi și sănătoase din frămîntările acestea prin care trece, partidul liberal are nevoe de un stat major compus din barbați politici de prima mînă și de un conducător de o supremă superioritate intelectuală și morală.

Dar unde este oare acel strălucit stat-major—care făcea pe vremuri gloria partidului și care să îi imprime azi acea indispensabilă forță de organizare, de viață?

Dar unde este mai ales conducătorul suprem, care dotat cu cele mai înalte calități ale minței și sufletului, să aibă puterea magică, de a schimba caracterul unei boli mortale, într'o criză de prefacere, de transformare și întărire a partidului?

Cu durere—și o spunem cu toată francheța—noi nu-l vedem. Și o spunem aceasta cu francheță—căci ca partid cari vom fi chemat în curînd să dăm tributul nostru de muncă și de jertfe pentru conducerea treburilor Statului, avem tot interesul, să vedem partidul liberal reprezentînd o forță politică în această țară.

Numai astfel ne vom putea măsura dragostea ce am avea și unii și alții pentru vecinica înălțare a Statului nostru fie în afară fie înăuntru.

Numai astfel ne vom putea întrece în continuarea succesivă a operei de progres de care țara noastră are atîta nevoe.

Dar ce folos, Congresul liberal, departe de a ne da asemenea speranțe, din potrivă ne-a făcut să întrevedem sfîrșitul unui partid.

Am dori să fim pesimiști.

Vespasian Pella

CINE SUNT INTRIGANȚII?

Pamfletul D-lui Filipescu, ne acuză pe noi de intriganți, pentru că am arătat că între Cantacuzinești și Carpești s'au ivit de cîtva timp mari neînțelegeri.

E nostim de tot, să auzi vorbind de intrigă tocmai pe politicianul care și-a făcut numai din intrigă un criteriu de viață în politică.

D. Filipescu, a dovedit de cînd a intrat în politica militantă, că e cel mai pervers și periculos intrigant. Dacă partidul conservator se găsește astăzi în starea aceasta, apoi o datorește numai intrigilor d-lui Filipescu.

Pe cînd trăia Lascar Catargiu, d. Filipescu a complotat într'una pentru a rupe marele guvern conservator de la 1892 și din care făceau parte personalități de frunte, pe lîngă bătrînul șef și D-nii Alexandru Lahovari, Carp, Take Ionescu, Jak Lahovari, Marghiloman, etc.

Dacă la 1895 acest guvern s'a retras de la putere, toată lumea o știe că nu puțin a contribuit și d. Filipescu cu intrigile sale, cînd „Epoca“ organul d-sale, a acuzat de bandit pe d. Marghiloman, ministrul de justiție din acel timp, pentru energica procedare în afacerea potlogăriilor lui Robescu dela Galați.

Mai pe urmă, în 1899 cînd d. Cantacuzino a format ministerul conservator cu d. Take Ionescu, cine a produs, prin toate intrigile și uneltirile cele mai viclene, îndepărtarea junimiștilor și în special a d-lui Carp de la ori ce conlucrare cu partidul conservator, de cît d. Filipescu?

D-sa este acela care a apostrofat cu violență, în plină Cameră, la 1899 pe d. Carp de distrugător al partidului conservator—pentru ca apoi, după cîte va luni să'l iee în brațe și să formeze minister fără D-nii Cantacuzino, Take Ionescu și General Manu, minister care în Februarie 1900 a fost răsturnat de la putere prin cunoscutul vot de blam dat de Cameră.

Dar în ultima guvernare conservatoare dela 1904—1907?

Cine a instigat mai mult pentru desbinarea d-lui Cantacuzino de dl. Take Ionescu, de cît tot d. Filipescu care reușise să-și cîștige de partea sa pe fii Nababului pentru a căpăta apoi și pe Nabab?

Deci, Epoca să fie mai modestă cînd vorbește de intrigă.

Fără intrigă, acest organ, nici n'ar mai avea vr'o rațiune de a trăi.

Fie care număr al său nu cuprinde de cît insinuări infame și intrigi murdare, doar de va produce desbinări în partidul nostru.

Se știu invențiunele ridicole cu pretinsele vorbe ale d-lui Fleva de la Brăila.

Noi cînd spunem că între Cantacuzinești și junimiști există mare desbinare, spunem un mare adevăr. Și nu va trece multă vreme și cearta dintre aceste două fracțiuni imposibile de fuzionat sau de asimilat una cu alta, va eși la lumina zilei.

„Epoca“ cînd spune că la noi sunt desbinări, minte cu bună știință, intri ghează și vrea să ne desbine.

Dar cum noi nu vom reuși vr'odată —și nici nu vom încerca să-i împăcăm pe dînșii—apoi cu atît mai mult, ei nu vor reuși să ne desbine pe noi, căci legăturile ce ne unesc pe toți, sînt indisolubile.

Diamandy alesul conrupțiunei

Este o zicătoare romînească: „Să nu vorbești de funie în casa spînzuratului“. D. deputat Diamandy ar fi trebuit să se gîndească puțin la acest înțelept și bătrînesc proverb, înainte de a-și fi anunțat cunoscuta interpelare cu privire la conrupția electorală.

Deputatul de Tutova, este alesul colegiului III de Cameră. Dar ce fel de ales? Făcut'a d-sa vr'o propagandă politică în județul, care l'a ales deputat? Avut'a d-sa vr'un contact ori-cît de mic cu alegătorii țarani, cari i-au încredințat sufragiile? Doamne ferește, nu. D. Diamandy — nu locuește în Bîrlad — iar pe vremea alegeritor era bolnav, așa de bolnav, în cît era oprit de medici să părăsească patul.

Și totuși, fostul socialist, a fost ales deputat și încă cu o mare majoritate.

Dar cine l'a ales deputat pe acest îndrăsneț tînăr liberal?

Prefectul de Tutova ar putea-o spune în locul nostru.

Și-ar puteau-o spune și toți inspectorii comunali, toți primarii, notarii, șefii de garnizoane, controlorii fiscali, perceptorii, pînă și jandarmii rurali, cu un cuvînt, întregul aparat administrativ și guvernamental, care se știe ce rol hotărîtor au într'un colegiu țărănesc.

Atunci, dacă d. Diamandy, este alesul presiunei, ingerințelor și teroarei administrative și polițienești — ar face mult mai bine, să fie mai modest, cînd ne vorbește de conrupțiune în alegeri.

Conrupțiune în alegeri? Dar ce conrupțiune mai mare, poate fi într'o luptă electorală, cînd te susține numai urgiea administrativă, cu întregul ei sistem de teroare și nelegiuire?

D. Diamandy a făcut un prost serviciu și partidului și persoanei sale, cînd s'a expus să-și anunțe interpelarea sa. Iar dacă cum-va a ascultat de sfaturile d-lui Filipescu, cînd s'a hotărît să aducă înaintea Parlamentului, o discuție de asemenea natură, atunci să ne creadă pe noi, a căzut victima acestui reu ispititor de suflete.

Noi așteptăm pe d. Diamandy să-și desvolte interpelarea,—și suntem siguri că n'are să-i placă ce-i vor auzi urechile.

Și va regreta amarnic de pe urma imprudenței sale.

I. I. BRĂTEANU și N. IORGA

Camera a ascultat eri întrebarea d-lui N. Iorga în chestia felului cum se va serba unirea la 24 Ianuarie, cum și răspunsul ministrului președinte, d. I. I. Brăteanu.

Iată că de data asta constatăm că N. Iorga a fost în neta cea dreaptă. D-sa a cerut:

1) Ridicarea unui monument lui Cuza Vodă la Iași.

2) Transportarea rămășițelor pămîntești ale lui Cuza Vodă dela Ruginoasa la Iași.

3) Ridicarea unei statui lui Cogălniceanu.

4) Înființarea unui muzeu istoric la Iași, el fiind primul oraș istoric în țară.

5) Botezarea unui regiment cu numele de *Cuza Vodă*.

Cererea acestor lucruri bine venite din partea ori și cărui deputat, erau mai indicate să fie făcute de N. Iorga, căci d-sa e istoric, profesor și deputat de Iași. D-sa a răspuns datoriei sale întreite, și bine a făcut.

Ce a răspuns d. Ionel Brăteanu? Plat și sec. D-sa știa că inițiativa luată la Iași de cetățeni să se ridice o statue lui Cuza Vodă a fost oprită de guvernul liberal din 1901—1904. S'au dat atunci ordine expresе prefecților și suprefecților, să împedese subscrierele și s'au împedecat.

Tot d-sa mai știe că în saltarele sigilate ale fostului premier D. A. Sturza, zace închise de 45 ani corespondența lui Cuza Vodă.

Această zăvorire nu se datorește unei adulațiuni făcute Coroanei, căci autorul baronului de Hahn n'a era hrănit cu adulațiunea, dar unei uri personale a premierului contra fostului domn, de pe cînd îi era secretar, care nu-l prea economisise în raporturile sale personale.

Nu se putea dar ca șeful de azi, următor tradiției partidului și urei predecesorului, să fi înlesnit a se urca la putința unor vederi mai largi și senine.

Argumentele aduse de ministrul președinte sunt o sforțare a omului ce caută să stoarcă din crier argumente de ocazie:

1) *fraze de paradă:* serbătorirea Unirei să cuprindă unanimitatea sentimentelor.

2) *problema istorică;* Unirea s'a făcut de națiunea întreagă nu de anumite persoane sau chiar de Domn (!?!)

3) *Concluzia:* E greu a întrupa unirea într'un singur om. (Bre!!!)

4) *Făgăduieli deșarte:* rîdicarea monumentului Unirei la Iași.

Ergo: asigur că serbătoarea va fi demnă.

Fiecare propozițiune a premierului e supusă discuției, e stoarsă din gîndiri ascunse și nu spune adevărul adevărat.

Inchêeri: n'are dreptul Iașii să sărbătorească în mod deosebit actul Unirei, ci națiunea întreagă.

Nici Cuza, nici Cogălniceanu n'au făcut unirea, ci națiunea. Dar unirea s'a făcut cu votul celor aleși de cei 5000 alegători.

Nu se cuvine să se rîdice lui Cuza statue, ca domn, ci monumentul Unirei. Aici premierul nu știe istoria cît de cît. Fără rolul personalității lui Cuza Vodă Unirea s'ar fi hîlit altfel, sau s'ar fi periclitat.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Dramă și melodramă

Afișele cinematografului anunță de vr'o două zile o noutate senzațională: Messina.

Am văzut numai titlul acesta mare și vremea nu mi-a permis să citesc subtitlurile, dar mi le închipuesc lesne, fără multă sforțare de imaginație.

Cinematograful a ajuns astăzi la cea mai mare perfecțiune posibilă: nu numai că poate reproduce realitatea printr'o infinită serie de fotografii instantanee, dar găsește și mijlocul de a ne reda în mod postum fapte întîmplate cu o repeziciune groaznică, precum a fost acea neasemănată „lovitură de maestru“ a naturei: catastrofa din Sicilia, Italia a avut și Moartea și Renașterea în stil mare—în decursul istoriei.

Subtitlurile dară ne vor fi vorbind de dramele izolate ale imensei tragedii: cutremurul în succesiuni lungi și numeroase, căderea turnurilor, zidurilor, caselor, prăbușirea a tot ce e înalt, a tot ce stă în aer, și pare a sfida cerul,—apoi acea năprasnică și uriașă năvălire a apei de asupra nscatului, înnecarea în massă a oamenilor și a tuturor viețuitorilor cari stăteau în calea valurilor, înnecarea ruinelor sub cari gemeau încă numeroase și calde, trupurile omenești și ultimele speranțe de scăpare..

Toate aceste și poate încă mult mai mult ne va reda, în „fidele“ reconstituiri cinematograful, ca o mărturie pururea vie, ca o povestire ilustrată a celor întîmplate și cari sunt absolut unice, în istoria lumei, prin urieșia și proporția lor. Vom revedea pe pînză—sute, mii de oameni alergînd, în goană nebună și dezordonată, fugind cu instinctul însuflețitor al omului care își caută salvarea, care găsește o rezervă de neprevăzute și mari puteri în fața primejdiei și în dorința supremă de a trăi; vom vedea modernul Babel și modernele Sodoma și Gomorra la olaltă; vom vedea potopul în a doua edițiune mărită și modernizată...

Toate aceste ni le promite și de sigur ni le va da aparatul cinematografic al atelierilor Pathè și nu e nici o îndoială că curiozitatea va atrage legiuni enorme de spectatori.

Aci însă începe partea interesantă, psihologică a lucrului: de unde izvorește oare maladiva curiozitate a noastră de a vedea—cu sacrificii de bani și de timp—asemenea zguduitoare catastrofe? In ce colț al sufletului se află ascunsă senzația stranie de a revedea nenorociri pe care ar fi natural să le acoperim de uitare?

E una din curiozitățile puțin înțelese ale omului de a preface în „artă“ marile suferinți și de a transforma în paradă—ceea ce un moment a cutremurat universul.

După emoțiunea dramei,—iubim senzația melodramei...

Să vizităm dară Messina—la cinematograf...

Rodion

Instituțiunile publice și administrarea lor

In revista Uniunei absolvenților școalelor Comerciale din București, ou data de 30 Noembrie 1908, a apărut un articol relativ la modul cum sînt administrate instituțiunile publice la noi, cum introducerea noilor sisteme de contabilitate întîmpină dificultăți din cauza rutinei.

In adevăr Instituțiunile publice fie statul, județul sau comuna fie ori ce persoană juridică și chiar o persoană particulară, avînd a administra un patrimoniu, trebue să se servească de mijloacele și sistemele cele mai perfecte de administrare și control, pentru a se putea înlătura abuzurile, fraudele și delapidările atît de numeroase, și atît de ruinătoare. Zicem deci că este nevoie a se introduce un sistem perfecționat în contabilitatea publică, pentru că bunul public cere un control serios și se dă seamă de dînsul societății întregi.

Aceste mijloace de administrare și control ni le procură știința contabilității.

Pentru a putea ține o contabilitate sistematică este nevoie a avea un personal competent, un personal anume pregătit, care se poate recruta dintre absolvenții Școalelor Comerciale și un sistem impus prin lege.

Este nevoie deci a introduce mai întâi sistemul de contabilitate în partidă dublă la toate instituțiunile și atunci funcționarii și contabilii în mod forțat ar trebui să fie numiți numai absolvenți de ai școlilor Comerciale.

In starea actuală de lucruri funcționarii și contabilii nu sînt cunoscători în arta contabilității și pentru aceasta nici nu pot stărui a se aduce îmbunătățiri și sisteme noi în serviciul contabilității; ei sînt rutinari, au deprins mașinalicește sistemul de contabilitate ce au găsit adoptat.

Aceasta în mod firesc pentru că nu avem sistemul partidelor duble impus prin lege.

In legea asupra contabilității publice a statului, din 21 Martie 1903, art. 148, 149, și 150 trebuesc modificate. Art. 148 zice: In fie care minister se va ține o contabilitate centrală pentru înregistrarea operațiunilor privitoare la execuțiunea budgetului de cheltueli al departamentului respectiv.

Contabilitatea tuturor ministerelor trebuește ținută după aceleaș principiu, aceleaș procedeuri și aceleași forme și după indicațiunile primite de la ministerul finanțelor.

La ministerul finanțelor deci trebue să funcționeze o comisiune de contabili care se organizeze sistemul partidelor duble la toate ministerele și la toate instituțiunile ce depind de fie care minister.

Ei simte nevoie de a se face această mare operă de sistematizare și organizare a contabilității fiind că am făcut progrese sub toate punctele de vedere, economic și financiar.

Să luăm ca exemplu Italia, patria contabilității; Parlamentul Italian prin legea din 22 Aprilie 1869 a introdus contabilitatea în partidă dublă la toate instituțiunile statului.

Și un progres mai mare: Contabilul general al Statului, Giuseppe Cerboni, născoci un sistem de contabilitate în partidă dublă mai perfecționat, de o aplicațiune generală și care corespunde cerințelor ori cărei administrațiuni fie mică sau mare, privată sau publică, acesta este sistemul Logismografie.

Prima experiență cu acest nou metod îl făcu Cerboni în contabilitatea Societății anonime de omnibuse din Florenza, și mai tîrziu în contabilitatea ministerului de resboiu.

Rezultatele au fost satisfăcătoare și după congresul de la Roma din 1873, acest sistem de contabilitate intră în domeniul public cu succes, fiind adoptat în contabilitatea generală a statului.

Astfel Italia numără printre fii ei pe inventatorul Logismografiei, și la expoziția universală din Paris obținu cu unanimitate de voturi medalia de aur. In Italia deci de aproape jumătate de veac s'au introdus sistemele perfecționate de contabilitate în instituțiunile statului.

Acum sîntem în perioada numeroase legi sau făcu[illegible] tual a făcut o duzină de legi; dar în ce privește organizarea și sistematizarea contabilității în toate instituțiunele statului pentru a înlătura abuzurile fraude și delapidările de a numi în funcțiunile unde se cere cunoștințe de contabilitate numai oameni anume pregătiți deci de a

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

da fiecărui meritul lui, aceasta o va face noul și vigurosul partid conservator democrat.

I. V. Atanasiu
Diplomat al școalei Comerciale, avocat.

Reorganizarea artileriei

Noul proect.— Cîte regimente de artilerie vom avea.—Artileria pe divizii.— Alte noui amănunte.

După cum am anunțat, d. general Averescu, ministrul de resboiu, a alcătuit definitiv proectul de lege pentru reorganizarea artileriei noastre.

Prin noul proect de lege se vor înființa, după cum am mai spus 5 noui regimente de artilerie.

Noua organizație a artileriei noastre corespunde în totul cerințelor moderne, mai ales din punctul de vedere al întrebuințărei în luptă.

La baza reorganizărei artileriei, rezidă principiul extinderii acestei arme. Pe lîngă cele *13*, deja existente, se vor creia încă *5* noui regimente de artilerie—vom avea, așa dar, în total *18* regimente, — fiecare a cîte *6* baterii grupate în 9 brigade, adică una de fiecare divizie de infanterie.

In afară de cele *4* actuale, se vor înființa încă *5* noui comandamente de brigade.

Actualmente regimentele de artilerie au 6—9 baterii; pe viitor toate regimentele de artilerie vor avea *numai* cîte 6 baterii, repartizate la 2 divizioane a cîte 3 baterii.

Vor ființa, pentru moment, mai multe baterii cadre — cîte 3 de brigadă — cari se vor complecta cu timpul. Bateriile de obuziere se vor spori dela *5* la *8* adică cîte una de brigadă.

Divizionul de trei baterii călărețe va rămîne ca și în trecut, unitate *a parte*, la dispoziționea diviziei independente de cavalerie, care, s'ar forma eventual din regimentul 2, 3, 4, 5, 7 și 9 de roșiori.

*

Reorganizarea artileriei se face pe cale bugetară, adică în conformitate cu legea de organizare a armatei, promulgată în anul trecut.

Noua organizare a artileriei, care va intra în vigoare la 1 Aprilie 1909, corespunde în totul cerințelor moderne atît din punctul de vedere al comandantului, cît și din acela al întrebuințărei în luptă. Statele mari au repartizat toată artileria la divizii, de oare-ce existența unei artilerii de corp de armată — compusă din piese de cîmp, așa cum a existat la noi până anul precedent—nu mai are nici o rațiune de a fi.

Legea de organizare a armatei noastre a ținut socoteală de această evoluțiune și acum este cel mai proprice moment să o aplice.

Litere-Științe-Arte

Conferințe literare.—Spectacolul trupei franceze din astă-seara, prezintă o rară originalitate pentru iașani. Frumoasa piesă de teatru va fi precedată de o conferință literară, rostită de un poiet, care e în acelaș timp fiul unui mare poet și soțul artistei ce dă farmec și tărie trupei. Numele lui Jacques Richepin s'ar fi impus chiar, dacă n'ar fi existat celebritatea academicianului Richepin, a cărui originalitate e cam identică cu a lui Gorki: și Richepin a început prin a fi simplu muncitor cu brațele și sufletul întreg al poetului tînăr, respiră în acele dureroase „Chansons des gueux“ scrise în epoca eroică a activității lui fecunde.

Obiceiul dizertațiilor teatrale e astă-zi foarte răspîndit în Franța și e bine să cunoaștem genul acesta literar pe care, cînd-va de sigur, îl vom imita cu folos, după cum am imitat multe alte lucruri bune și frumoase din Apus și din Franța în special.

*

Americanism-european. Directorul unui mare ziar din Paris, ar avea—se zice—intenția să propuie primului ministru al Franței Clémenceau direcția jurnalului seu.

Aceasta, bine înțeles în cazul căderii guvernului. Leafa actualului prim ministru francez ar p egală cu acea a președintelui Roosevelt.

*

La Charlottenburg, în Germania, lumea, se ocupă foarte mult de un talent extraordinar de precoce: o fetiță de trei ani, Pila Osono promite a fi foarte curînd excelentă artistă a clavirului.

Acum 9 luni încă a dat semne de un auz muzical fără pereche. E copila unui medic spaniol și sora de pe mamă cu micul Penilo Arriola care la vrîsta de 9 ani a fost recunoscut ca un pianist excelent.

*

Acum cîteva zile la Ville d'Avray, în mica casă unde a murit Gambetta s'au întrunit amicii marelui patriot, evocînd, ca în toți anii, memoria marelui tribun.

D. Hanoteaux, a dăruit muzeului afacerilor streine din Paris, cu această ocaziune, condeiul cu care Gambetta și-a isealit demisia din minister.

Condeiul este așezat între o serie de tichete, care reprezintă intinerariul voiajului pe care marele bărbat de stat l'a făcut în Germania, și între (coincidență curioasă), două condeie făcute din pene de gîscă,—dăruite muzeului de doamna Jessé—și cari au servit lui Bismark la Versailles pentru a semna împreună cu Thiers preliminăriile tratatului de pace.

*

Una din importantele invenții ale secolului trecut, este mașina de scris. Inventatorul acestei mașine a fost Petru Mitterhefor di Partschins o localitate în apropiere de Meran. El s'a născut la 20 Septembrie 1822. De mic a dat dovezi de mare istețime și talent spre invenții. El a preparat tot felul de instrumente muzicale, era cîntăreț și poet popular. In anul 1866 s'a dus la Viena unde a prezentat ministrului de comerciu modelul mașinei de scris, lucrat în lemn, și a cerut un ajutor ca să-și poată perfecționa invenția. El primi un ajutor de 200 de florini. In urmă el construi al doilea model de mașină de scris cu litere mici și mari, numere și semne de punctuație.— Pentru acest model nou Mitterhofer a primit suma de 150 fl. Din nenorocire însă, nu s'a găsit nici un capital care să sprijinească pe inventator, și el nu'și putu duce la isbîndă invenția sa și muri sărac la 27 August 1893 în Partschins.

*

Un tînăr doctorand francez din [illegible] d. Marcelle Authier pregătește ca teză de doctorat o lucrare mai întinsă asupra chestiei agrare și vrea să se ocupe în ea și de cea din România.

In urma lecției ținute de d. Xenopol la College de France asupra stărei materiale a României, d. Authier a rugat pe d. Xenopol să-i procure scrierile franceze care s'au făcut asupra chestiei agrare romîne. D. Xenopol a trimis tînărului învățat francez o serie de numere din *le mouvement economique*, revista cunoscută și mult apreciată a fratelui d-sale d. senator Nic. Xenopol, care conține mai multe lucrări asupra chestie[illegible] agrare în Romînia.

I-a mai recomandat să utilizeze și teza de doctorat a d-lui Const. G[illegible] din Turnu Severin, trecută ch[illegible] la Paris și care se ocupă cu noile reforme agrare în Romînia.

Este îmbucurător gîndim cînd vedem că și străinii încep a se interesa de chestiunile sosiale din România.

*

A apărut No. 401 din „Biblioteca pentru toți“ cuprinzînd: „Schițe vesele“ nuvele de George Ranetti, un volum de 100 pagini, prețul 30 bani.

D-l George Ranetti este unul dintre scriitorii noștri cei mai apreciați ca poet și prozator. Versurile sale publicate de mai toate revistele și ziarele au făcut și fac deliciul tuturor admiratorilor d-lui Ranetti, care se distinge printr'o vervă scînteietoare și prin un humor vesel și sănătos. Cititorii «Bibliotecei pentru toți» au avut ocazia să-l aprecieze citind Fabulele d-sale, care dela apariția lor, au fost salutate cu cel mai mare entuzizzm. Ca prozator d-l Ranetti se distinge prin acelaș umor și apariționea Schițelor Vesele în „Biblioteca pentru toți“ e un eveniment literar care nu poate fi trecut cu vederea.

Informații

Boala d-lui Sturdza

Nu s'a observat pînă acuma, cu cîtă perfidie gazetele liberale vorbesc despre boala d-lui Sturdza.

Se prefac a se bucura că fostului șef al partidului liberal îi merge mai bine, de oare-ce d. Magnand medicul de boli nervoase din Paris, ar fi asigurat că d. Sturza nu sufere nici de demență senilă, nici de ramolisment; ci de o simplă supra-oboseală.

Singurul fapt că gazetele liberale arată pe cît de ca d. Sturdza să fi suferind de boalele amintite îl face imposibil de a se mai reîntoarce vre-odată în poziția din care a fost scos cu atîta puțină delicateță de suflet. Și este o nemai pomenită perfidie de a se preface că se bucură gazetele liberale că d. Sturdza nu ar suferi de demența senilă sau de ramolisment.

❑ **Botezul Princesei Ileana.**—Eri la orele 5 p. m. s'a făcut în sala tronului de la palatul regal, botezul micei principese Ileana.

Serviciul religios pentru botezul principesei a fost oficiat de mitropolitul primat Iosif Gheorghian, asistat de arhiereul Nifon Ploeșteanu vicarul Mitropoliei și de clerul mitropolitan.

Scufundarea micei principese în cristelniță a fost făcută de arhimandritul stavrofor Nifon starețul monastirei Sinaia.

Iată și certificatul de botez scris pe pergament:

Subsemnatul Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al Romîniei și președinte al Sfintului Sinod al Sfintei biserici Autocefale ortodoxe Romîne adeveresc prin acest certificat că am săvîrșit în Palatul Regal din București botezal Principesei Ileana, fiica A. S. R. Principelui Ferdinand Moștenitor al Romîniei și a A. S. R. Principesei Maria a Romîniei născută Principesă a Marei Britanii și Irlandei, Ducesă de Saxa după ce s'au îndeplinit formalitățile cerute de legile civile, precum rezultă din actul de naștere din 23 Decembrie 1908 și că a primit din botez numele de Ileana, fiind naș M. S. Eduard al VII Rege al Regatului Unit al Marei Britanii și Irlandei, Impărat al Indiilor, reprezentant la botez prin A. S. S. Ducele de Teck; M. S. Regina Victoria a Spaniei, reprezentată la botez prin Don Iulin de Arellenoy, Arrospide marchiz de Cas-Arellano, Ambasador al Majestății Sale Regelui Spaniei, A. S. I. Marea Ducesă Maria Pavlovnna a Rusiei; A. S. I. și R. Marea Ducesă Maria de Saxe Coburg și Gotha; A. S. R. Principele Albert al Belgiei; A. S. I. Marele Duce Boris Vladimirovici și A. S. R, Principesa Elisabeta a Romîniei.

Drept care am dat acest certificat sub însăși a mea semnătură și l-am întărit cu sigiliul, Sfintei Mitropolii a Ungro-Vlahiei, astăzi în 15 Ianuarie anul 1909.

Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro Vlahiei, Primat al Romîniei și președinte al Sfîntului Sinod al Sfîntei Biserici autocefale Romîne Iosif

❑ **O revistă femenină în Iași.** — Pe ziua de 24 Ianuarie se va pune în vînzare primul număr din Revista Femenină, pusă sub direcțiunea d-rei Tereza Strătilescu. Apariția acestei reviste va fi o plăcută surpriză pentru publicul Ieșan, dat fiind că cu aceasta se vor pune în evidență cîte-va nume nouă de femei scriitoare.

Vom avea prilejul a da în curînd cuprinsul primului număr.

❑ Aseară la orele 5 și jumătate un incendiu s'a declarat în ograda caselor d-lui Braunștein, din str. Seulescu.

Focul a luat naștere de la o camară în care se țineau lemne, unde se zice că s'ar fi uitat un samavar aprins.

In scurt timp focul a distrus toate paravanele cu lemne, fără însă a lua proporții mari.

Sosind pompierii focul a fost localizat.

❑ Mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul bisericei Vulpe, din strada Sărăriei, iar poimîne se va oficia hramul bisericei sf. Atanasie și Chiril, din str. cu același nume.

❑ Mâine după amiază va avea loc la cercul militar jocul de rezboi pentru seria II-a a ofițerilor din garnizoana locală.

Exercițiile vor fi conduse de d. Colonel Cristodulo Georgescn din statul major.

❑ Mai mulți preoți din localitate agită ideia ca cu ocazia parastasului ce se va face în ziua de 26 Ianuarie, cu ocazia aniversărei a 7 ani de la moartea fericitului întru pomenire Mitropolitul Iosif Naniescu, să se ia decizia de a-i ridica un monument pe mormîntul din curtea Mitropoliei.

❑ Direcțiunea generală a serviciului sanitar a luat hotărîrea ca ori-ce cereri de posturi de agenți sanitari și moașe să se adreseze pe viitor numai medicilor primari de județe.

❑ Ministerul instrucției publice a trimis școalelor secundare cîte 2 exemplare din cazierul școlar al localului școalei și foi sanitare personale pentru elevii din clasa I-a cu rugămintea de a înainta de urgență acestui minister un exemplar din cazier cu toate datele complectate. Celalt exemplar din cazier precum și foile sanitare ale elevilor se vor păstra în arhiva școalei avînd datele complectate.

❑ Consiliul inginerilor inspectori generali se va întruni în ziua de 5 Februarie a. c. la ministerul lucrărilor publice, spre a întocmi tabloul înaintărilor ce urmează să se facă în corpul technic, în cursul anului acesta.

❑ Serata viitoare de la Societatea de gimnastică, nu va mai avea loc Sîmbătă 17 a. c., ci în seara de 24, pe cînd se pregătesc mai multe surprize.

❑ In ziua de 2 Februarie a. c.,—„Intîmpinarea Domnului“,—se va oficia cu o mare solemnitate hramul Mitropoliei.

La această solemnitate vor lua parte și reprezentanții mînăstirilor din această eparchie.

❑ S'a pus în vedere autorităților de pe malul Prutului să ia măsuri ca acum cînd Prutul e înghețat, paza la graniță să se facă cu atenție, de oare-ce trecerea în mod clandestin ar fi destul de ușoară.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului 4 de armată a fost convocat pentru zilele de 27, 28 și 29 Ianuarie a. c.

Consiliul va fi prezidat, după cum am anunțat, de d. colonel Cruțescu.

❑ La 28 Ianuarie a. c. se va ținea la Epitropia casei sf-lui Spiridon licitația publică pentru arendarea a 18 moșii ale Epitropiei.

❑ Pentru reprezentația care va avea loc la 1 Februarie la teatrul Național cu frumoasa piesă „Lumea în care ți se urăște“ au început deja să se plaseze biletele.

Reprezentația se dă în beneficiul talentatei artiste d-na Aglae Pruteanu.

❑ O nouă mișcare în învățămîntul primar urban și rural se va face pe ziua de 1 Februarie a. c.

❑ D. ministru al finanțelor a depus pe biroul Camerei un proect de lege pentru impunerea la impozit a viilor ce se plantează pe cîmp.

Acest proect prevede că în viitor ori ce vie se va planta la cîmp va fi impusă unui impozit anual direct de 100 lei de hectar, plătit din primul an al plantării.

Sunt scutite de acest impozit, pe lîngă viile din podgoriile determinate și viile ce se vor replanta la cîmp în locul viilor filoxerate cari au plătit mai înainte de distrugerea lor cel puțin cinci ani impozitul pentru combaterea filoxeroi.

Nu sunt impuse la acest impozit viile pe cari proprietarii pămîntului le-ar planta spre a consuma sau vinde struguri. Aceste vii nu vor putea să fie însă mai mari de 8.000 metri pătrați de fiecare proprietar.

In nici un caz aceste vii nu vor servi pentru facerea vinului. Contravenienții vor fi supuși la o amendă de la 500—1000 lei.

Viile plantate la cîmp mai înainte de promulgarea legii sunt scutite de impozitul de 100 lei de hectar.

❑ In ziua de 1 Februarie a. c. se va începe examenul de înaintare pe loc a învățătorilor.

❑ D. dr. C. Vitner, medicul spitalului rural din Podul-Iloaia, a fost admis a urma cursurile de bacteriologie, timp de 2 luni, ce se vor ținea la direcțiunea generală a serviciului sanitar.

❑ Rectorul universității a făcut cunoscut direcțiunei mitropoliei că urmînd ca toți d-nii profesori universitari să asiste în corpore, în mare ținută, la Te-Deumul de la 24 Ianuarie, să iee măsuri a desemna un anumit loc pentru membrii corpului universitar.

DIVERSE

— Poliția din București a cerut poliției noastre urmărirea și prinderea lui G. Popa, copist la corpul portăreilor de la trib. Covurlui, care a delapidat o sumă de bani și apoi a dispărut.

— Parchetul de Tutova a cerut prinderea și arestarea deținutului Petrache Grosolanu, condemnat la 3 ani pentru furt, care a evadat din închisoare alaltăeri noapte.

— De la comerciantul Ioan Botez, din strada Socola No. 107 s'a furat eri noapte mai multă marfă.

— Aseară a avut loc la societatea „Moldova“ întrunirea membrilor, pentru alegerea unui nou președinte și a personalului administrativ.

Au candidat la președinție d-ni Spiridon Irimescu, întemeetorul societății și primul fost președinte și Const. Ionescu, ultimul prezident.

Au obținut ambii acelaș număr de voturi.

Joia viitoare 22 Ianuarie va avea loc din nou alegerea.

Până la noua alegere, au fost aleși d-nii G. Russovici, D. Gheorghiu, I. Melinte, I. Bottez, C. Bottez și N. Munteanu, care să gireze lucrările societății.

Traficul conștiinței, negoțul influenței

V

Finanțele au cartierul lor de nobleță. Parveniții de la bănci își iau titluri, căci nobleța se vinde.

Pe de altă parte chiar tinerii de calitate știind că aurul nu mai aparține prin dreptul de naștere, atunci nobleța trebue să'l procure prin [illegible] zi crește numărul acelora care [illegible] voesc să mai știe de regulile antice și unei morale vechi, religia și moralitatea ce au fost atît de bine legate altă dată; astă-zi slăbirea credinței succediază mulțimei declinul senzului moral.

Care sunt cauzele stărei de acum în care am ajuns de cât politica și religia?

Aceste două cauze se rezumă în slăbirea credinței creștine și al doilea, stabilirea burgheziei atât de proponderentă în afacerile politice, în cât dictează pacea sau răsboiul.

Aici voiu deschide o mică parantză, pentru a proba cum argintul e moștenitorul feudalității.

Odată la un bal dat la curtea lui Napoleon al III-lea, pe când pacea era amenințată în Europa. printre cei prezenți era și baroneasa Rodschild, căreia un diplomat însemnat îi puse întrebarea dacă vom avea răsboi sau nu. La care numita doamnă îi răspunse „nu cred, fiind că soțul meu e pentru pace“.

Banul este un „seigneur“ de casă veche, pe care nu'l rod nici vermii, nici rugina, el a domnit asupra popoarelor de rasă veche, înainte de a fi stabilit imperiul asupra noastră.

Precursorii înaltei bănci contemporane, oamenii argintului sub forme și nume noi, își făcuse loc la Versailles obținînd o taburea pentru soțiile și fetele lor.

Luis al XIV avea frații Coizat și Samuele Bernard, regența și Luis al XV a avut pe Law și cei patru frați Paris.

Saint-Simon a văzut pe Louis al XIV-lea, făcînd „les honneurs“ de Marly lui Samuele Bernard' care a indignat pe toți ducii și Pairii, „această specie de prostituție regală“, păstrînd contra parveniților de speculație o ură, care provoacă un fel de mînie contra regelui.

Eu nu calomniez timpul nostru, dar trebue să mărturisim că a[illegible] zi pînă și copiii știu cine sunt b[illegible] din orașul lor, așa că la [illegible] a mai fragedă s'a întipărit în [illegible] lor respectul banului.

Acest gen de considerat[illegible] se atașează numai la indivizi sau la familii, ci și orașelor, provinciilor, țărilor și însuși națiunilor.

Popoarele le stimăm după bogăție.

Iată unde am ajuns.

Cutare țară e saracă! Cît dispreț e în acest singur cuvînt, pentru țările nobile, adesea bogate de o lungă și glorioasă istorie.

Multă dreptate are Anatole Leroy-Beaulieu în scrierile lui „Le Règne de L'Argent“, de la care am făcut largi împrumuturi.

In timpul anilor triști, cari au urmat răsboiul din 1870, era greu pentru acei ce au urmărit Franța sub imperiu după Sevastopol și Sulferino, îmi'aduc aminte de acele timpuri departate unde Franța trecea ca cea întâi putere de pe continent, cât de greu fu a mă deprinde cu înfrângerea de la Metz și Sedan, la care s'a mai adăugat încă noi și umilite considerații.

Cine a rîdicat'o în ochii Europei creștine și celor din Asia Musulmană?

Argintul ei.

Franța nu mai era acea țară cavalerească a cruciadelor, țara sfântului Louis, a Jeannei d'Arc și a Napoleon. Franța florilor de crini și celor trei colori devenite țara de cinci miliarde, pe care le-a plătit fiind că nu a avut în de ajuns fier, pentru a'și apara aurul.

Cinci miliarde, ce munte de aur!

(Va urma)

PRIMARIA COMUNEI IASI

In zina de 2 Martie a. c. oara 11 a. m. se va ținea în camera acestei Primării, în conformitate cu art. 72—83 din legea comptabiiltății publice, licitație prin oferte închise pentru darea în întreprindere a furniturei de 250,000 litruri petrol necesar Comunei pentru iluminatul public pe timp de un an, cu începere de la 15 Aprilie 1909.

Garanția provizorie 1500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Condițiunele de licitație și caetul de sarcini se pot vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ

No. 00613 * 14 Ian 1909.

100 lei ofer unui elev in Farmacie, absolvent sau asistent. Salar lunar, plus menagiu și locuință.

Intrarea imediată.

I. VIȚIANU
Farmacist, Săveni.

Ultime informaţii

❑ *Iubitul nostru şef, d. Take Ionescu, însoţit de d. Alexandru A. Bădăreu, a sosit azi dimineaţă, cu acceleratul de 8 şi 30 în Iaşi.*

D. Take Ionescu a descins la hotelul Trajan.

Cu prilejul prezenţei în Iaşi a şefului nostru, d. N. Cananău, deputat şi vicepreşedinte al clubului conservator-democrat, a oferit la orele 5 un ceaiu, la care iau parte iubitul nostru şef şi membrii comitetului executiv al clubului local.

Deseară cu trenul de 9, d. Take Ionescu se reîntoarce în Capitală.

❑ *Căsnicia Cantacuzino-Carp e pe cale a se desface. Pretutindeni hîrtiile de divorţ au fost înaintate. Ba, la Iaşi „Cantacuziniştii au obţinut chiar autorizaţia de a părăsi domiciliul carpist, aşa că la 15 Februarie, vom avea în Iaşi două cluburi, unul carpist sub preşedinţia d-lui Matei Cantacuzino şi unul cantacuzinist, sub conducerea d-lui D. Greceanu.*

❑ **MONUMENTUL UNIREI.—Camera va vota zilele acestea suma de 160,000 lei pentru ridicarea unui monument comemorativ al Unirei, în Iaşi. Guvernul a hotărît ca acest monument să reprezinte opera Unirei iar nici de cum persoana marelui domnitor Cuza.**

Administraţia locală şi în special dl. N. Gane primarul Iaşilor a fost încunoştiinţat că guvernul nu admite ridicarea acestui monument de cît în piaţa Traian.

In ce priveşte statuia lui Cuza-Vodă, pe care un comitet compus din diferite notabilităţi politice, au hotărît prin subscripţie publică să'l ridice în Iaşi, guvernul a recomandat Primarului Iaşului, ca să nu cedeze cu nici un chip, locul din piaţa Unirea.

Din această cauză Primăria va oferi comitetului locul din faţa Administraţiei financiare, în care scop se va expropria de Comună proprietăţile D-lui Roseti-Solescu, unde se va face o piaţă şi unde se va aşeza statuia lui Cuza-Vodă.

❑ **Modificările legei de organizare a Inaltei Curţi de Casaţie.**—*La Ministerul de Justiţie se lucrează actualminte la un proiect de lege modificător al Inaltei Curţi de Casaţie.*

D. Toma Stelian, ministrul de justiţie, a luat în această privinţă părerile d-lui Ferekide primul preşedinte al Inaltei Curţi, cu care a avut mai multe intrevederi la Minister.

Suntem în măsură de a da oare-cari amănunte asupra modificărilor proectate de d. Stelian, cu avizul întregului guvern.

Ast-fel preocuparea de căpitenie a guvernului este de a desfiinţa Contenciosul administrativ, în potriva instituirei căruia se ştie, că partidul liberal a dus o violentă luptă.

Pentru a se ajunge la desfiinţarea Contenciosului, guvernul proectează la început să nu facă nici o numire nouă în locurile ce vor deveni în mod succesiv vacante prin decesul şi scoaterea la pensie a membrilor, pentru limită de vrîstă.

Cu modul acesta, guvernul speră că se va ajunge în scurt timp la creerea a 8 locuri de consilieri la Casaţie şi cu modul acesta la suprimarea Secţiunei a III-a a Inaltei Curţi.

*

După mai multă gîndire, guvernul a găsit o altă soluţie pentru suprimarea contenciosului, cu desfiinţarea secţiei a III-a şi fără a reduce numărul actual al Inalţilor magistraţi de la Casaţie.

Astfel prin noul proect, se reduce secţia III-a, rămînînd în viitor două secţiuni. Aceste secţiuni se vor compune din 12 judecători, în loc de 8 cum se află astă-zi. Ambele secţiuni vor lucra separat în fiece zi—iar nu de 3 ori pe săptămînă ca pînă în prezent şi vor avea de rezolvat numai ca instanţe de *recurs* toate afacerile criminale, penale, civile, comerciale, fiscale, etc. care vor veni de la toate instanţele judecătoreşti din ţară.

Cu modul acesta, Inalta Curte de Casaţie va putea judeca mai repede aceste recursuri, care se ştie că pînă în prezent mergea foarte greu şi ajunsese să aibă maximum 2 termene pe an pentru recursurile civile şi cele ce n'aveau caracter urgent.

De asemeni se dă ca motiv pentru mărirea numărului judecătorilor de la 8 la 12, numeroasele divergenţe pe care le făceau adese-ori secţiunile Curţei din pricina necomplectărei numărului de 5 judecători absolut necesar pentru darea unei decisiuni.

Cînd secţiunea judeca în 8 judecători, se găsea mai greu 5 judecători cari să fie de o părere pentru admiterea sau respingerea recursului.

De data asta din 11 judecători, numărul de 5 judecători va fi totdeauna întrunit.

*

Afacerile destinate Contenciosului Administrativ şi în scopul căruia fusese creiat, vor fi date instanţelor ordinare ca şi mai înainte.

De asemeni electoralele, nu vor mai fi judecate în viitor de către Casaţie, ca instanţă apelativă, ci numai ca instanţă de *recurs*, chestiunea de fond rămînînd în exclusiva competenţă a Tribunalelor şi Curţilor de Apel.

*

Indată după elaborarea proiectului, d. Stelian 'l va supune consiliului de miniştri şi apoi 'l va aduce în desbaterea Parlamentului.

Odată votat, se va face şi numirile în cele 5 locuri vacante, aşa că guvernul îşi va realiza scopul urmărit de atîta timp de a ajunge la desfiinţarea Contenciosului cu menţinerea întregală a numărului Inalţilor Consilieri ai Casaţiei.

Informaţiunile acestea le avem din sursa cea mai sigură şi garantăm exactitatea lor.

❑ D. A. Naum care e împiedecat de a eşi din casă, din cauza unei laringite pe care frigul o face supărătoare, a decis să se retragă din postul de profesor de limba şi literatura franceză de la facultatea de litere din Iaşi. E vorba dacă se primeşte demisia d-sale, de cine va putea fi înlocuit? Cunoaştem doi candidaţi foarte serioşi, la catedra aceasta: d. Nicolae Răşcanu, fiul d-lui P. Rîşcanu, şi d. P. Druhet.

Ambii însă nu şi-au sfîrşit încă studiile, unul la Berlin, celalalt la Paris, şi ambii nu au luat încă doctoratul. In cît aceşti domni, deşi foarte calificaţi pentru a lua succesiunea eminentului profesor Naum, nu pot să se prezinte nici măcar pentru suplinire, nefiind în ţară iar noi nu vedem pe nimene în Iaşi, care ar putea să obţie suplinirea catedrei, pănă la ocupare ei de către un titular.

Este în adevăr d. Xenophon Ghiorghiu, dar d-sa este suplinitor la universitate pentru literatura latină.

❑ Poimîne vor reîncepe conferenţele culturale lunare ale institutorilor din localitate.

❑ **Un congres.**—Asociaţiunea Romînă pentru înaintarea şi răspîndirea ştiinţelor romîne, care are de preşedinte pe d. P. Poni şi secretar general pe d. dr. C. I. Istrati, organizează un congres la Focşani la fel cu cel ţinut în Iaşi in 1902.

In apelul pe care asociaţiunea l'a trimes membrilor corpului didactic, presei şi oamenilor cu dor de mersul înainte a ţărei şi neamului, arată că a hotărît următoarele pentru congresul ce se ţine mai ales după 50 ani, de la un fapt istoric, atît de hotărîtor pentru neamul românesc:

„Cu ocaziunea deschiderii congresului se vor ţinea încă trei conferînţe, cu următoarele subiecte:

1). Unirea ţărilor.
2). Domnia lui Cuza-Vodă.
3). Progresele făcute în aceşti 50 de ani, din punctul de vedere cultural, naţional şi economic.

S'a decis de asemenea următoarele, prevăzute în adresa către autorităţile locale:

„Avînd însă în vedere şi caracterul special al acestei serbări şi ţinînd să se reamintească tot odată şi cele petrecute în preajma anului 1859 şi să se cinstească, şi cu această ocaziune, memoria marilor patrioţi cari au contribuit la acel important act, ţinem a vă ruga ca în construcţiunea ce urmează să destinaţi expoziţiunei, să rezervaţi un loc cam 100 m. p., în partea centrală a construcţiei, în care va expune, ori-cine va voi şi ori de unde va fi, obiecte relative la acea memorabilă dată, ca; documente, fotografii, autografe sau alte obiecte care vor putea pune în vedere actul unirei sau comemorarea patrioţilor ce l'au săvîrşit".

Romînii trebuesc să se afirme pe calea ştiinţelor şi să ia parte în mod neîndoios în avîntul mişcării pe toate direcţiunile altor neamuri. Aceasta e o datorie de onoare, nu numai către omenirea din care facem parte, dar mai mult încă e o sfîntă datorie de îndeplinit, faţă cu neamul nostru chiar şi pentru asigurarea existenţei sale în viitor.

Muncind numai cu rost, adică cu pricepere, graţie mijloacelor pe cari ştiinţa modernă ni le pune la dispoziţiune, lucrînd fără preget, în ori-ce direcţiune prielnică nouă, vom putea să ne emancipăm şi economiceşte, fără care, emanciparea politică e iluzorie.

Cu începerea anului 1909 se va publica programul general al congresului, iar ordinea de zi, se va face cunoscută ca şi alte detalii, cel mai tîrziu la 15 Maiu, a. v., pînă cînd aşteptăm sosirea adeziunilor (1) şi anunţarea lucrărilor ce urmează a se comunica".

❑ **Din Huşi.**—Dintre cele 4 delegaţiuni ce au plecat la congresul liberal din Bucureşti singură care s'a dus cu bilete gratis a fost cea a d-lui Nicu Cişman, ca avînd caracterul oficialităţii. Deputatul Ir. Gheorghiu i-a scos biletele de intrare la congres, ca doar ar deveni şi el oficios, dar a fost soponit de Lupul. In schimb delegaţia a făcut şi mare consum. Bietul Ilie Romilă a pus la dispoziţia delegaţiei cîte va *Dame Jeanne* de vin roş de la dric şi cheful s'a ţinut lanţ de la Huşi la Bucureşti.

Partea nostimă e că pe cînd delegaţii lui Conu Nicu beau în plin, bieţii ceilalţi delegaţi făceau noduri şi înghiţau în sec. Două damigene au fost lăsate goale, iar restul a fost încărcat în trenul accelarat din Crasna.

❑ **Judiciare.**—La Curtea de Apel secţia II-a s'a judecat astăzi procesul dintre d-na Adela Kogălniceanu şi d. Al. Enacovici, pentru revendicare.

Din partea d-nei Kogălniceanu a pledat d. Take Ionescu.

Curtea după o deliberare de trei sferturi de oră, intrînd în şedinţă, amînă pronunţarea pentru ziua de 21 Ianuarie, obligînd părţile să depuie concluziuni scrise.

— La tribunalul secţia I-a s'a judecat eri procesul lui M. Alexiadis pentru fals.

Tribunalul s'a pronunţat astăzi, achitînd pe inculpat.

❑ **Universitare.**—D. profesor I. Petrovici îşi va începe prelegerile la Logică, Luni 19, orele 5 p. m.

— D. profesor Ilie Bărbulescu şi-a reînceput astăzi cursurile de slavistică.

— D. I. Ursu, va începe conferinţele asupra Istoriei contemporane astăzi Vineri, la orele 4—5.

— D. studenţi G. Dornescu, şi I. Th. Lupu au ales ca lucrări seminariale la d. profesor P. Negulescu, Etica lui Spinoza.

❑ Astăzi au început examenele la facultatea de drept. Au examinat domnii profesori V. Dimitriu pe candidaţii la examenul de drept comercial.

Rezultatul se va da deseară.

❑ Aflăm că inaugurarea şi deschiderea antrepozitelor ce s'au construit lîngă gară, se va face la sfîrşitul lunei Aprilie sau în primele zile ale lui Maiu a. c.

❑ **Din Huşi.** — In seara zilei de 10 Ianuarie 1909, s'a avut loc în saloanele clubului „Intim" a doua serată dansantă. Tot ce are Huşul mai distins a luat parte la acea serată.

Incă de pe la orele 9 seara a început a sosi invitaţii. Sub lumina limpede a lămpilor străluceau toaletele şi profilurile gingaşe a d-nelor.

Dintre d-nele dansatoare remarc:

D-na Enterpie Gociu, Virginie Balasan, Constanţa Şerbănescu, Elena C. Emandi, d-na Brighiu, d-na Paul Gidei, Adela Er. Gheorghiu, Eleonora Berea, Emilie Berea, Emandy, Manea şi Niculescu.

Domnişoarele: Brighiu, Popovici, Ralea şi Smolensky.

Domnii: Zavalide, Emil Emandy, Paul Gideir, Manea, Dimitrie Gociu, Miluţă Gociu ocupat cu „Bacara", Constantinescu administrator de plasă, Niculescu, Brighiu, Manea, Gh. Berea, Oltescu, Şerbănescu şi faimosul Janulescu.

Epoletul era reprezentat prin d-nii: Căpitan Buznea, sub-locotenenţii: Popovici, Streinu, Gheorghiu etc.

S'a petrecut bine; la orele 5 diminéţa cînd zorile trimeteau solie „Aurora", lumea s'a despărţit, păstrînd în suflet dulci şi plăcute amintiri.

❑ Judecătorul de instrucţie al cabinetului III a lansat mandat de arestare contra lui Albert Dichter, acuzat de înşelăciune.

❑ Catastrofa din Messina, care a umplut de groază şi jale întreaga omenire, se desfăşoară la Teatrul Cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli astă seară Vineri 16 Ianuarie c.

Sunt vederi înregistrate de aparate cinematografice, care ne înfăţişează exact de pe natură nemaipomenitul dezastru. Mesina, splendoarea Siciliei, care a devenit în cîteva secunde cel mai mare cimitir din lume, se va oglindi aevea, exact, în ochii spectatorului. Aceste vederi vor fi întovărăşite de proecţiuni explicative, cari vor arata terenurile, cauzele, etc. etc.

Noul program pe lîngă alte multe sujete interesante, mai cuprinde şi o piesă teatrală: „Mâna" în care d-na Charlotte Wiehe joacă primul rol. D-na Wiehe, una din cele mai mari artiste ale Parisului, este cunoscută şi ieşanilor; ea a jucat acum trei ani pe scena teatrului nostru din Iaşi.

Mâine Sâmbătă au loc 2 representaţii la 3 ore ziua matineu cu preţuri pe jumătate. Seara reprezentaţie în folosul azilului de bătrâni.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 16 Ianuarie.

Pornirile d-lui Haret

Bucureşti.—D. Haret recurge la fel de fel de trucuri pentru a intimida pe episcopi.

Interpelarea d-lui Penescu în chestia episcopiei de Roman a fost pusă la cale de sectarul de la culte cu indicaţia ca ia să se resfrângă asupra tuturor episcopilor.

Un proiect cu cîntec

Bucureşti. După cum se ştie d. Costinescu ministrul finanţelor a depus eri pe biroul Camerei un proect de lege pentru scutirea de taxe pentru zahar a fabricilor de chocolată şi de rahat.

La dosul acestui proiect se află un ginere şi anume un ginere al d-lui Ferechide care are fabrica de chocolată Berinde.

Neînţelegerile dintre d. Carp şi Cantacuzino

Bucureşti. — Neînţelegerile şi zizaniile dintre d-nii Carp şi Cantacuzino continuă şi iau proporţii mari.

Ca o dovadă de aceasta este faptul că în timp ce d. Cantacuzino a declarat că va combate proiectul de reformă al Sinodului, d. Carp a făcut declaraţii formale că va susţine acest proiect.

Fraudă

Giurgiu.—La percepţia din localitate s'a constatat o fraudă de 31 mii lei. Au dispărut trei registre de încasări pe ultimele trei luni.

S'a deschis o anchetă.

Delegaţia veteranilor

Bucureşti.—O delegaţie a veteranilor din Oltenia a sosit a azi dimineaţă în Capitală spre a prezenta Corpurilor legiuitoare cu privire la doleanţele lor.

Un interview important

Bucureşti.—„La Roumanie" de azi, publică un foarte interesant interview cu d. C. Disescu, senator, în chestia constituţionalităţii actualului minister Brătianu.

Intre altele, d. Disescu spune următoarele:

Atît din punct de vedere practic, cît şi din punct de vedere teoretic, procedeul cu numirea d-lui Brătianu ca prim ministru, nu e constituţională.

La interpelarea mea d. Ionel Brătianu vrând să-şi verifice argumentele s'a referit la cîte-va exemple ale guvernelor streine. Constat însă că d. Brătianu a fost indus în eroare de persoanele de care a cules datele de care s'a servit.

Nu există nici o asemănare între capul ministerului de azi şi acel din 1832 şi nici cu acel din 1835;

In Franţa la 1906, cînd primul ministru Sarriaud s'a retras din cauză de sanatate, d. Clemenceau ministru de interne n'a fost numit printr'un decret regal ca preşedinte, ci a fost însercinat cu formarea unui nou cabinet.

D. Disescu citează apoi un pasagiu din Tood care zice: „numai primul ministru poate să recomande o remaniare de guvern şi să desemneze Suveranului persoanele capabile pentru a ocupa locurile vacante.

Dacă este vacant locul primului ministru fie prin deces, demisie sau desărcinare, ministerul este demisionat ipse facta".

Unii miniştri pot rămînea în guvern, dacă suveranul admite aceasta. In acest caz însă trebue să se formeze un nou minister care în înţălegere cu noul prim ministru să formeze, un nou accord.

Sunt dar inexacte argumentele de care s'a servit d. Brătianu.

CAMERA

Bucureşti.—La deschiderea şedinţei, s'a observat cum d. Brătianu s'a dus la banca în care se afla d. Nădejde, căruia i-a făcut aspre observaţiuni, pentru nişte notiţe apărute în „Voinţa Naţională".

In culoare, proiectul d-lui Costinescu, relativ la scutirea de taxe pe zahar, este viu combătut.

D. N. T. Popp face propagandă pentru susţinerea proiectului relativ la impunerea viilor de cîmp.

Deputaţii trec în secţiuni.

SENATUL

Bucureşti.—Ne fiind nimic la ordinea zilei, Senatorii trec în secţiuni.

Dispariţie

Craiova.—Herman Flitzer fost şef de birou al Băncei Agricole locale a dispărut din oraş lăsînd pe piaţă însemnate datorii.

Holera

Petersbourg.— In afară de cele 4 cazuri mortale de holera, ce au fost septămîna trecută la Moscova, alataeri s'au constatat alte două cazuri noui.

Noui cutremure

Roma.—Două noui sguduituri s'au simţit aseară la Messina.

Cutremurul a durat o secundă.

Deputat condamnat

Rosenburg.—Curtea cu juraţi de aci a condamnat pe deputatul slovac Francisc Szkicsak la două luni închisoare de stat şi 400 coroane amendă, pentru agitaţie.

Numărul victimelor cutremurului

Roma.—După o telegramă din Messina, statistica oficială a stabilit că numărul victimelor cutremurului din sudul Italiei e de 198.000.

Bandele greceşti

Salonic.—Tinerii cretani greci continuă de a organiza bande.

Eri o ciocnire a avut loc în vilaetul Menastir, între o bandă şi jandarmi.

Au fost cîţi-va morţi.

Persecuţiile contra Romînilor

Buda-Pesta.—La Taplek se hotărise să se ţie alaltă-eri adunarea generală a romînilor pentru a protesta contra votului universal.

Prefectul s'a servit de toate măsurile pentru a împedica adunarea.

Nota Turciei

Constantinopol.—Ziarul „Yeni Gazeta" anunţă că Poarta a trimes eri o notă tuturor puterilor cu privire la înarmările, pregătirile militare şi mobilizarea bulgară.

In acea notă, Poarta arată că are intenţiunile cele mai paşnice.

Consiliul de miniştri

Sofia.—Un nou consiliu de miniştri se va ţinea astă-zi după amiazi, la care va lua parte şi Ţarul Ferdinand.

Se vor discuta chestiuni privitoare la evenimentele de la ordinea zilei.

De vînzare în loturi

Casele şi locul din strada Buna Vestire No. 1 şi strada Romînă No. 47. Planul de parcelare se poate vedea, şi informaţiuni se pot lua la D-nii: Alex. Policov strada Alexandri No. 3 şi I. Stavăr avocat strada Goliei. Doritorii se pot adresa şi prin scrisori D-lui N. Enăşescu la Botoşani.

Inainte de a contracta pentru
Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate
Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la
BIROUL TECNIC
din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

Se caută la casa de bancă
Moritz Wachtel

O domnişoară sau domn ca ambloiant.

Se cere scriere frumoasă, sau scriere cu maşina „yost", cunoştinţă în comptabilitate şi să fi practicat un timp oare-care într'un birou comercial (cassă de bancă de preferinţă).

Ofertele se primesc între 9—12 a. m.

Grigore Dimitrescu
Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi
AVOCAT
Str. Carol 14

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi

Au sosit toate Noutăţile de SEZON:

Mătăsuri, Lenajuri şi Velours

Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra

Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII
Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.
Postav amazon în toate culorile moderne.

LINGERIE:
Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.

Rayoane Speciale
bine asortate cu S[illegible] Mobile, Covoare, [illegible] Linoleum. Mare [illegible] de încălţăminte [illegible] şi s[illegible]

Taffetasveritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage"
a se observa bine marca ţesută pe lisi[illegible]

Preţurile cele mai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi fra[illegible]

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Bubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

adre[illegible] Gh. Calmuţchi, administratorul
[illegible]trada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care

Joi, Vineri,

Sâmbătă şi Dumineca

la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă

la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi iesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veridăniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat postul

Se garanteazā servicia cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 632 — Duminecă 18 Ianuarie 1909

Unde-i demisia d-lui Sturza ?

Toată lumea se întreabă, unde-i textul dimisiei d-lui Sturdza din șefia partidului național liberal și al retragerei sale din viața politică ?

Se știe că a demisionat din președinția consiliului prin cunoscuta scrisoare adresată M. Sale Regelui, fapt care a produs venirea în mod inconstituțional a d-lui Ionel Brăteanu în fruntea guvernului.

Dar acea scrisoare prin care d. Sturdza se retrăgea din guvern, nu însemna și retragerea sa din conducerea partidului național liberal, cu atît mai mult din viața politică.

Dovadă de aceasta avem în elogioasa scrisoare a M. Sale Regelui, ca răspuns la scrisoarea de demitere a d-lui Sturdza din fruntea guvernului.

Suveranul își exprimă regretul ce simte de a se despărți *pentru un moment* de un vrednic consilier al său, pentru motive de sănătate — și acceptîndu-i demisia, urează d-lui Sturdza o cît mai grabnică însănătoșire, pentru a putea face încă apel la serviciile sale luminate și devotate pentru înălțarea neamului.

Deci, dacă însuși șeful Statului, n'a considerat retragerea d-lui Sturdza din guvern, de cît *provizorie*, și își exprimă în mod public, dorința de a'l revedea cît de curînd întors în țară, pentru a continua opera de progres și consolidare a tutulor instituțiunilor statului, atunci de unde au luat liberalii, că bătrînul lor șef, s'a retras din dirigoirea partidului și a intrat pentru totdeauna în viață privată ?

Dar, ni se va spune poate de răspunsul pe care d. Sturdza l'a dat guvernului, în urma telegramei ce i s'a adresat de miniștrii săi, după numirea d-lui Brăteanu ca prim-ministru ?

Răspunsul acesta, constitue cea mai crudă ironie la adresa unor colegi ingrați, cari au tălmăcit într'un mod *interesat*, textul dimisiei sale către Rege.

D. Sturdza, s'a adresat Suveranului, arătîndu-i că sănătatea sa 'l împiedica de a se mai ocupa de treburile Statului. Regele, în primul moment îi acordă un concediu de 6 săptămîni și încredințează interimatul presidenției consiliului, conform uzului nostru constituțional, celui mai vechiu ministru, d. Spiru Haret.

In cursul concediului, boala d-lui Sturdza se agravează, și atunci bătrînul liberal, prin petiția de demisiune, transformă concediul său într'o definitivă demitere din guvern.

Ce fac colegii săi din minister ? In loc de a cere Suveranului, ca odată cu acceptarea demisiei d-lui Sturdza, să primească și demisia întregului guvern, dînd ast-fel libertate de acțiune Suveranului în rezolvarea crizei ministeriale, provocată prin această retragere, se întrunesc în mod *ocult* la Ministerul de Interne și prin decret semnat de Consiliul de Miniștri, recomandă Regelui pe d. Ionel Brătianu, ca prim-ministru în locul d-lui Sturdza, demisionat. Cu alte cuvinte miniștrii, își aleg și numesc primul lor ministru, iar nu primul ministru, miniștrii săi.

Și recomendația făcută de dînșii Regelui, pentru numirea d-lui Brătianu, în locul d-lui Sturdza, o sprijină tocmai pe textul petiției de retragere a d-lui Sturdza adresată Șefului Statului—pe care o consideră ca o retragere și din conducerea partidului — de vreme ce în aceiași zi, d. Brătianu se duce la clubul liberal și ca un doilea Napoleon cel mare, își pune singur pe cap coroana de șef al partidului național-liberal.

Iar a doua zi, în batae de joc, trimet d-lui Sturdza la Paris, cunoscuta telegramă de regrete, prin care arătîndu-i că au luat cunoștiință de textul demisiei adresate Regelui îi comunică venirea d-lui Brătianu în capul guvernului, și-i urează bună însănătoșire.

Negreșit că la o asemenea batjocoritoară telegramă, d. Sturdza nu putea răspunde de cît în modul ironic vorbit mai sus.

Dar, cu toate acestea, o scrisoare clară și categorică, prin care d-sa să se fi retras de la conducerea partidului liberal, n'am văzut încă pînă azi.

După cum d. Sturdza s'a adresat Regelui pentru retragerea din guvern, tot ast-fel trebuia să se adreseze vice-prețedintelui comitetului executiv central al partidului, pentru a-i face cunoscut și retragerea sa din calitatea de conducător al partidului și prețedinte al comitetului central.

Ori o asemenea petiție de demitere, nu se află înregistrată pînă azi la clubul liberal.

Se spunea atunci, că există o scrisoare a d-lui Sturdza adresată în acest scop d-lui Brătianu, și se afirma că la congresul liberal, d. Brătianu, înainte de a fi proclamat șef, va da citire acestei scrisori, pentru a se proba ast-fel vacanța la șefia partidului.

Dar congresul s'a ținut și d. Brătianu a fost proclamat șef, fără ca membrii partidului liberal și țara să fi luat cunoștință de conținutul unei asemenea scrisori.

Atunci unde este demisia d-lui Sturdza din șefia partidului ?

Și mîine, cînd acest bătrîn se va însănătoși și se va întoarce în țară, iar Regele conform scrisorei ce i-a adresat va socoti util să facă apel iarăși la serviciile sale, nu va avea oare tot dreptul d. Sturza, să se ducă la Clubul liberal, să se instaleze acolo și să-i întrebe pe toți cioclii săi, cum de l-au considerat retras din conducerea partidului, cînd o asemenea scrisoare de retragere n-a adresat nimănuia ?

Și bătrînul șef al liberalilor, va fi cu atît mai mult în dreptul său să facă un asemenea lucru, cînd se știe că, din scaunul de Senator al col. I de Brăila, nu a fost scos, pentru că nu 'și-a dat demisia—o dovadă deci mai mult că nu s'a retras din viața politică, de vreme ce își păstrează mandatul seu de reprezentant al națiunei—precum și mai ales din faptul că a rămas în fruntea marei instituțiuni a Creditului fonciar Rural, ceia ce înseamnă că nici din punctul de vedere al sănătății, nu se află atît de perdut, dacă poate fi destoinic să dirijeze o Societate de Credit de cea mai mare importanță în țara noastră.

Hotărît. Liberalii ocultiști și generoșii partidului, în cap cu d. Ionel Brăteanu să se roage la D-zeu zi și noapte, să țină cît mai mult boala d-lui Sturdza, și să-i ferească sfîntul ca să se întoarcă teafăr în țară...

Vespasian Pella

POTLOGĂRIILE LIBERALE

Cînd Ion Brăteanu, a luat, după răsboiul independenței, efectiva conducere a partidului liberal, atunci a strigat partizanilor săi :

— „Luați—furați—acum e timpul să vă procopsiți și să formăm și să întărim astfel partidul nostru".

Și la strigătul acestui șef de partid, care se știe că și-a sfîrșit guvernarea prin sînge și nelegiuiri, s'au adunat toți lihniții și samsarii din toate unghiurile țării și s'au îndestulat din toate afacerile și gheșefturile ce curgeau cu nemiluita.

Oameni saraci — aproape cerșitori pe drumuri, stălpi ai cafenelelor și lupanarelor, deveneau a doua zi avuți și cu rost în viața publică ; — milionarii răsăreau ca ciupercile, în fiece zi și desfrâul și necinstea se introngse așa de mult în sistemul de guvernare al partidului colectivist că tot Ion Brăteanu a trebuit să strige partizanilor săi în plin parlament și într'un moment de disperare :

—„Am tolerat hoții și asasinate..."

Regimul de necinste al lui Ion Brăteanu, începe să'l înaugureze acum fiul seu cel mai mare și tot cu prilejul luărei șefiei partidului.

Ionel Brăteanu, ca și părintele seu, are nevoe să-și întărescă partidul, să-și formeze sateliți cu care să poată teroriza la un moment dat țara și cărora să le poată repeta mai tîrziu, celebrele cuvinte ale tatălui seu.

D'abea a fost proclamat șef, și începe să iasă la iveală prețul șefiei.

Astfel se spune că celebrul Emil Costinescu care se știe că într'o bună noapte a devenit milionar, de pe urma concesiei Strusberg a căilor ferate, a primit ca arvună pentru recunoașterea șefiei d-lui Ionel Brăteanu, cumpărarea unei moșii a sa pe un preț fabulos de către Casa Rurală.

Iar acum i se va număra și o altă parte din prețul consfințirei acestei șefii, prin furnizarea de către stat din pădurile sale a lemnelor de construcțiuni ce urmează a fi trimise în Italia din fondul de ajutor de 200,000 lei votat de Cameră

De asemeni, ginerelui domnului M. Ferechide proprietarul unei fabrici de șocolată, fruntaș liberal remarcabil prin corectitudinea vieței sale politice—dl. Brătianu i-a asigurat un frumos chilipir prin proectul de lege prepresentat ieri Parlamentului, privitor la legea zaharului denaturat și după urma căruia fabricanții de șocolată vor avea zaharul cu 50 bani chilogramul în loc de un leu.

Acestea sunt bărbile albe și cinstite cari au contribuit la ridicarea d-lui Ionel Brăteanu la șefia partidului, și înaintea cărora tînărul șef se descoperea cu respect!

O! frumoasă și celebră colectivitate care zeci de ani te-ai ridicat, ai trăit și te-ai procopsit din avuția acestui stat, a sosit timpul să sfîrșești cu potlogăriile tale.

Și timpurile, și lumea de acum 20—30 de ani s'au schimbat.

Și ceia ce ți-a fost tolerat pînă azi —nu-ți va mai fi tolerat de acum înainte.

Simțul de demnitate și cinste în această țară, nu a fost cu totul atrofiat.

Ingratitudine pe toată linia

Prietenii și subalternii de eri ai d-lui D. A. Sturza l'au ingropat politicește în modul știut de toată lumea. Indignarea și revolta ce a stărnit în opinia publică romînească actul acesta al partidului liberal nu a fost puțină, și cu drept cuvînt. Dl. D. A. Sturza nu a fost un oare-care nici pentru partidul liberal nici pentru țară. D-sa a însemnat, prin prodigioasa sa activitate un capitol destul de mare în istoria partidului liberal.

Faptul acesta ne indrituia să ne aștep tăm ca la deschiderea corpurilor legiuitoare, d. Ionel Brătianu, ca șef al guvernului și succesor al d-lui D. A. Sturza la conducerea partidului liberal, odată cu anunțarea noei sale calități de ministru prețedinte, să vorbească și despre acela care a fost în politica românească D. A. Sturza. Iar majoritatea parlamentului, prin reprezentanții săi cei mai autorizați, era obligată ast-fel, să se asocieze la acest act al guvernului exprimându-și regretele pentru dispariția bruscă a d-lui D. A. Sturza de pe scena politică a vieții romînești, dacă e așa cum o consideră ei.

Și desigur, că nici minoritatea nu ar fi rămas impasibilă și s'ar fi asociat și ea.

Căci și minoritatea—mai mult poate decît însuși liberalii—recunosc marea personalitate a fostului șef al partidului de la putere și își dă seamă, că retragerea d-lui Sturza din viața politică este o pagină în istoria partidului liberal.

Așteptările noastre însă, cari au fost așteptările opiniei publice, au fost înșelate. D. Ionel Brătianu s'a mulțumit a da citire decretului, prin care a fost însărcinat cu prezidența consiliului de miniștri, cu aceiași indiferență, cu care ar fi citit un decret de dizolvare a consiliului unei comune rurale, și atît. Nici un cuvînt pentru fostul său șef de eri, nici un regret pentru d. D. A. Sturza.

Atitudinea aceasta caracterizează perfect sufletul partidului liberal și al majorității parlamentului. Pentru acest partid, pentru această majoritate, pentru care d. Sturza a insemnat totul pînă mai eri, astăzi d-sa este un om despre care nici nu face să te mai ocupi.

Este tristă și condamnabilă această mentalitate, care tradează negrul ce stă pe sufletul partidului liberal.

Facă împrejurările, ca nu cumva această mentalitate să se înrădăcineze mai mult și să contribue la formarea moravurilor noastre politice. Ar fi o adevărată nenorocire pentru țară. Căci se cunoaște întîleapta și frumoasa vorbă: acele popoare sînt mari, cari știu să onoreze pe oamenii lor mari. *Id.*

STURDZA—CARADA

In boala de care sufere bătrînul d. Sturdza, vede în ori ce moment sinistra figură a d-lui Carada.

La București—primul simptom al bolei s'a manifestat prin vedenia ce i s'a arătat d-lui Sturdza, a chipului d-lui Carada pe biroul de lucru din bibliotecă.

Mai tîrziu, d. Sturza a văzut pe d. Carada d'asupra pianului—iar acum în urmă la Paris, pe cînd, se servea în sanatoriu dejunul, l'a văzut pe d. Carada în farfurie.

Ca și umbra lui Hamlet, figura d lui Carada îl urmărește pe bătrînul fost conducător al partidului liberal, în ori ce moment—și d. Sturdza nu scapă de această vedenie de cît după ce-și face semnul crucei.

E un fel de manie a persecuției cu manie religioasă de care e atins acest bătrîn liberal, și fără îndoială că d. Carada trebue să aibă o bună parte de răspundere în provocarea scestei maladii a d-lui Sturdza.

Mari și teribile trebuesc să fi fost amărăciunile care i le-a cauzat in viață, și pe tot timpul conducerei partidului liberal, vulpea bătrînă care trăește în vizuinile Băncei Naționale și care răspunde la numele de Carada, pentru ca bietul d. Sturdza, să ajungă în această extremă stare de nervozitate și să vadă în atîtea chipuri, sinistra figură a aceluia pe care o placă fotografică nu l'a putut încă prinde.

Este în aceestă tristă boală a d-lui Sturdza o parte tragică, care face parte din istoria partidului liberal din ultimul timp și care, cînd se va scri vr'o dată, va trebui să aibă și un capitol privitor la legarea acestor două nume : Sturdza—Carada.

OAMENI ȘI LUCRURI

COCHETĂRIA

Simpaticul conferențiar, poetului Jacques Richepin îi s'a întîmplat aseară un mic accident. Afișele anunțase o dizerațiune asupra teatrului modern"; conferențiarul însă n'a ajuns la această temă, ci începînd prin a ne vorbi de viața pariziană dete frîu liber imaginației și ast-feliu avurăm o adevărată poemă de apoteozare a „orașului—lumină" însuflețite imagini și tablouri din viața Parisului și o lungă serie de reflecțiuni și meditațiuni asupra uneia din cele mai frequente manifestări ale femeei în genere, ale parizianei în special : cochetăria. Cine a văzut vr'odată pe Rejane în „La Parisienne" de Henri Becque a putut cunoaște psihologia pariziancei și cine a cetit capitolul din proza lui Heine : „Die Pariserin" știe că nu există definițiune mai grea, noțiune mai complexă de cît a femeei pariziane căria îi șade atît de bine ceea ce poetul Jacques Richepin se încercă să sintetizeze aseară în suggestive fraze pline de culori, sub numele de—cochetărie. Este arta de a plăcea totdeauna, unită cu arta de a nu ceda nici odată

Departe de a fi o slăbiciune, ea pare o forță, după cum afirmà în „L'èventail" cinicul dar interesantul academician, care la rîndul său vroia să definească această vagă noțiune : cochetăria. Ea însamnă lupta tinereței de a atrage, de a ispiti, de a inspira dorințe, dar în același timp tăria și necesitatea de a nu le satisface. Căci dacă le-ar mulțumi, n'ar mai avea rost. Femeea cînd încetează a fi cochetă—quand elle jette son èventail aux orties—pierde superioritatea ei invincibilă și misiunea ei înaltă de a cere daruri, iubiri, vise și speranțe...

Despro cuvîntul acesta— evantaliu— s'a vorbit mult aseară în piesa spirituală care părea o directă urmare la picanta dizertațiune și în care e mult spirit și multă „espièglerie".

Curios și interesant obiect în adevăr, —eventaliul ! Il cunoaștem cu toții, dar nu e drept să vedem în el numai mijlocul prozaic de a ne apăra de căldură. Ci poeții ni-l arată în adevărata lui lumină—în lumina feerică a balurilor—ca un obiect cu nenumărate întrebuințări artistice,—în domeniul acelei arte cu desăvîrșire umane despre care am vorbit : cochetăria.

Eventaliul este un simbol : el însoțește momentele marilor emoțiuni și ale marilor... fierbinți ale tinereței amoroase. De el se servesc ele în nenumărate împrejurări și, cu o artă perfectă, măresc grația încîntătoare, plină de șoapte, de îndemnuri, de semne și de chemări ; eventaliul apropie și depărtează el acopere și descopere fețele îmbujorate, piepturile pudrate, taliile mlădioase, privirile misterioase, zimbetele discrete, șoptirile încete.. El e strîns legat de toată lupta ce se dă în jurul frumuseței, în jurul luminei - așa cum în piesa lui Sudermann,—Schmetterlisgsschlact— „Lupta fluturilor"—se desfășură lupta gingașă și pasionată a simțurilor în arena cea mare a luptei cu înfrîngeri și victorii ce poartă un singur nume :

— Cochetăria... Rodion

REFORMA SANITARĂ

— Cîteva cuvinte privitoare la dînsa —

In ziarul „Diminița" No. 1747, din 85 Decembrie 1908, s'au publicat cîte-va rînduri rolativ la sensul în care se va face reorganizarea serviciului sanitar și la intențiunele ce le au doritorii de reforme.

Nota despre care vorbim, atinge pe scurt și în liniamente generale mai multe puncte din viitoarea reformă ca : a) Perfectul acord între vederile asociațiunei generale a mediciler cu ale Direcțiunei Sanitare, b) Promisiunea formală a unei conlucrări între asociațiunea medicilor din țară și Direcțiunea la această reformă, c) Reforma consiliului sanitar superior, d) Instituirea unui consiliu medical, pentru judecarea medicilor, e) Salariile medicilor, avansarea lor pe loc prin sporirea lefurilor și însfîrșit f) Mijloacele de a stimula pe medici prin desfințarea inamovibilității prin concurs.

Chestiunea părîndu-mi-se destul de importantă și ea dînd loc la diferite reflexiuni, cată să fie mereu discutată și aceasta chiar în interesul reușitei unei organizațiuni ca aceasta.

*

Punctele în discuțiune, dupe cît vedem sunt mai multe și ele pot fi examinate din variate puncte de vedere, toate însă nu vor putea fi tratate odată, căci fac materie și pentru alte desbateri viitoare. Am dori să ne ocupăm acum numai de două puncte din anunțata reformă și anume.

1) Stimulul medicilor prin desființarea inamovibilității și 2) Avansarea pe loc a acestor funcționari, prin sporirea salariilor pentru a li se mări râvna la serviciu.

Mai întâi, nu știm în ce legătură poate sta stimularea personalului medical și cu desfințarea inamovibilității ?

Până acum, dacă ne permitem să zicem că inamovibilitatea a existat, ea a fost de natură a nu aduce nici un folos vre unuia din acești funcționari, că a servit numai de a fi ca o cortină de formă, în dosul căreia, însă, se petreciau tot felul de abuzuri și acte arbitrare.

Adică, cine nu știe că medici cu concurs au fost mutați, au fost îndepărtați, permutați pe timp scurt, admonestați etc. etc., pe unele și aceleași motive, drepte ori nu, după cum a existat aceasta și în trecut și cum credem că v'a exista tot timpul cît omul și natura omenească va fi aceiași ori cînd ? Câte discuțiuni nu s'au urmat prin buletine medicale și sanitare despre pedepsiri nedrepte, despre călcări de drepturi ale medicilor cu concurs ? Aș dori să știu care este ori a fost ajutorul unui medic izolat, fără influență politică, fără avere de la această quasi-inamovibilitate prin concurs, cînd îi se face 2—3—4 anchete una după asta pe diferite motive unul mai slab de cît altul, greșeli sau negligenți cari se pot găsi în tot deauna, ca și petele în lună, unui biet funcționar ori cît de corect ar fi el și nu s'a găsit asemenea lucruri și nu se vor mai găsi, numai să se voiască ?

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

S'au dus vremurile unei siguranțe în slujbă astăzi; ea se prevede pe măsură cu creșterea apetiturilor, a ambițiunilor și a mișcărilor politice de tot felul.

Dacă nu e una, e alta, pentru un așa funcționar. Dacă nu te scoate pe motive de neglijență, de lipsă de progres, apoi te lasă pe din afară pe considerente de lipseuri budgetare, 'ți desființează postul ori modfică legea pensiilor, așa că te vezi silit să te retragi singur, de cît să muncești o viață întreagă fără să-ți asiguri ceva din anii tineri. Ba da, ce zic? Un medic influent, un medic cu o avere mare, fie el chiar mai puțin activ și mai puțin stimulat în sensul nouei reforme, va fi bine aparat, va fi foarte inteligent și activ și va fi deci și foarte bine adăpostit de inamovibilitate prin concurs, va avea dreptul de avansare pe loc, va avea dreptul de decorațiuni, la răsplată, căci ce nu poate ajunge cineva astăzi prin influență politică și bani?

Cum adică, eu astăzi să fiu la putere și să nu am pînea și cuțitul în mînă și să nu pot să'mi ajut și să ridic pe tovarășul meu politic? Dar arătați-mi cînd s'a petrece ori s'a petrecut alt-fel?

Nu, inamovibilitatea dacă ea a fost, după cum am mai spus, a fost numai în sensul de a păzi pe cel slab și neinfluent de vicisitudinile politice și de ambițiunile celor puternici.

In așa sens credem că s'a gîndit un suflet curat și bun al unui legiuitor din trecut, o inimă caldă și un sentiment altruist.

Astăzi lucrurile însă au degenerat. Legiuitorul care a gîndit și a simțit odată cînd a căutat să pună în mîna celui mic și sarac un așa scut de aparare, dacă ar dori să vadă astăzi în timpurile noastre cum se îndeplinește această măsură a legii de atunci, ar rămîne uimit, s'ar crede pe altă lume de cît pe aceia unde a legiferat așa ceva.

La ce ne mai facem atîtea ilusiuni în van? De ce ne svîrcolim, să dăm porniri noastre egoiste, moderne, forma dulce și umanitară, cînd de fapt nu se mai poate? Dar de, trebue să părem că facem ceva într'un fel sau în altul, trebue să ne înșelăm pe noi înșine, căci de altmintrelea nu ne putem ridica, nu ne putem satisface poftele, nu ne putem impune.

Desființarea inamovibilității numai un stimul nu poate fi, căci cînd fără o siguranță mai mult sau mai puțin reală, căpătată prin tine însuți (concursul), ajungi la discreția evenimentelor zilei iarăși, atunci rămîi de fapt la discreția altora de a-ți aprecia activitatea, cunoștința și buna ta conduită și cum asemenea răsplată nu o poți avea de la semenul tău care n'are altă intenționane de cît de a te scoborî pentru a se rîdica el, ași întreba în ce constă stimulul?

Fi-va ceva care să-ți aprecieze just valoarea ta intrinsecă? Fi-va cumpăna dreptății tot deauna de partea celui ce merită. Noi nu o credem.

Și din ce cauză vom vedea în articolul ce urmează. I. C. S.

Medalia comemorativă a partidului

Câți-va partizani și admiratori ai d-lui Tache Ionescu au avut fericita ideie să propue baterea unei medalii comemorative, cu ocazia împlinirei anului de la fondarea partidului conservator-democrat.

Medalia a fost executată la Paris și gravarea ei este datorită talentatului Tony Szirmatului, care a lucrat mult pentru diferite instituțiuni și personalități din țară. Pe o față a medaliei se află portretul d-lui Tache Ionescu, fundatorul și șeful partidului conservator-democrat, foarte bine reușit, sculptat cu fineță si prezentând o asemănare desăvârșită. Pe cealaltă față a medaliei se găsește inscripția înființărei și a numelui partidului, cuprinse între două rămurele de dafin.

Medalia este pusă într'o cutiuță elegantă, căptușită cu catifea și mătase, dar ea este prevăzută cu o panglicuță în metal care servește de legătură, în cazul când posesorul dorește s'o aibă atârnată de lanțul ceasornicului.

Așa cum se prezintă, medalia este o adevărată operă de artă, demnă de admirat și pe lângă faptul că constitue o comemorare distinsă a unui eveniment politic însemnat, mai e și un mijloc practic de recunoaștere și de apropriere între toți membrii și partizanii partidului conservator-democrat.

Sunt trei soiuri de medalii, în aur în argint și în bronz; cea în aur se face numai după comandă și costă 100 lei; celelalte din care s'au tras un număr mai mare de exemplare sunt gata și se află la d. Th. Cornel, redactor la *La Roumanie*, str. Cometa 61 București.

Amicii noștri pot s'o găsească și la clubul nostru din localitate.

Spre a se putea înlesni tuturora cumpărarea acestui obiect de artă, s'a stabilit prețuri cât se poate de modeste: o medalie în bronz costă 3 lei, una în argint 6 lei. Pentru cererile prin poștă, să se adauge 50 bani, pentru cheltueli de transport.

„Opinia în provincie"

DIN PAȘCANI

Furturile de la Cooperativă.—Cassa centrală a băncilor populare a trimis dosarul hoților și falșurilor de la „Cooperativa", parchetului din Fălticeni, pentru a se chema la răspundere făptașii. Nică Vasiliu, fostul casier autorul falșurilor se plimbă în libertate și caută ca prin influența politicianilor din fruntea județului să mușamalizeze afacerea.

Domnul Ștefan Ioan, deputat, a și căutat, să intervină în acest scop pe la casa centrală din București, ca aceasta să orînduiască o altă anchetă, cu scop de a se îndosi cele descoperite la prima anchetă. Pă acum nu cunoaștem rezultatul acestui demers.

Ziarul socialist „Romînia Muncitoare" publică o corespondență de o gravitate extra-ordinară. Se aduce acuzația precisă lui N. Vasiliu, că, pe timpul răscoalelor din 1907, ar fi intervenit pe lîngă prefectul Ghițescu, pentru a fi arestați, ca instigatori, opt lucrători din atelierele C. F. R., care la o ședință generală precedentă au vrut să-i facă un control mai serios asupra modului de conducere a „Cooperativei".

Se știe că în baza unor capete de acuzați, absolut ridicule, ca, strecare de tablouri și icoane, lucrătorii au fost arestați și schingiuți în modul cel mai barbar.

Tribunalul din Fălticeni, influențat de prefectul Ghițescu, le-a confirmat mandatul de arestare, camera de acuzare de pe lîngă Curtea de Apel din Iași fiind convinsă de nevinovăția bieților lucrători a ordonat punerea lor în libertate, clasînd afacerea.

Cu ocazia celor descoperite la cooperativa, chestiunea aceasta e iarăși la ordinea zilei și e sigur că victimele, vor căuta să reclame celor în drept, cerînd a se face o nouă anchetă, de oarece chestiunea aceasta de și a fost pusă la cale pe timpul răscoalelor, nu are nici o legătură cu răscoalele din 1907.

Tîrziu, dar se dau la iveală, una cîte una, toate ticăloșiile celor ce-și zic că fac „politică liberală".

— Duminică, 18 cr., are loc, adunarea generală a membrilor societății de Cumpatare din Pașcani. Se va face darea de samă, morală și materială, asupra mersului societății de la înființare și până în prezent.

— Din inițiativa d-lui inginer, C. Busuioc, și fui atelierului C. F. R. o serbare frumoasă se va da de către lucrătorii atelierului în ziua de 24 Ianuarie (Unirea Principatelor).

Se vor juca piese de teatru în tot timpul serbărei va cînta fanfara formată de lucrători.

— D. controlor Mișescu, de la Cassa centrală a băncilor populare, controlează cu deamănuntul toate scriptele băncei populare „Siretiu din Pașcani".

Ne așteptăm la lucruri senzaționale.

Coresp.

Litere-Știința-Arte

Cogălniceanu.—Un nume care e acum la ordinea zilei. în ajunul serbărilor jubilare ale „Unirii" este acel al lui Mihail Cogălniceanu. Figura și numele marelui om de stat sunt strîns legate de acele ale lui Cuza-Vodă, la a cărui operă socială, Cogălniceanu a fost primul colaborator,

Cine însă și-ar fi închipuit că pînă acum, atîția ani de la moartea lui, n'aveam încă o biografie complectă, detailată, asupra vieței și operei celui mai mare om de stat al Romîniei moderne?

Lipsa aceasta o umple, în parte, noul volum apărut de curînd în „Biblioteca pentru toți"—No. 403—și cuprinzînd acte, scrieri din tinerețe, discursuri, sub titlul atrăgător de „Mihail Cogălniceanu". Sunt capitole extrem de interesante, sunt documentări prețioase și ele vor înlesni cunoașterea mai de aproape a activității și a vieței primului ministru al lui Cuza-Vodă, fost el însuși candidat la Domnia Moldovei.

Cogălniceanu însă rămîne o parte integrantă a domniei lui Vodă Cuza. Recomengăm călduros această broșură interesantă a „Bibliotecei pentru toți".

*

La Berlin s'a ivit un conflict între medicii practicieni și directorii policliniciior ospitaliere ale orașului, aceste din urmă făcînd o concurență periculoasă celor dintâiu. După oare cari intervenții s'a stabilit înțelegerea ca policlinicele să dee numai consultațiuni gratuite, numai pentru oci lipsiți de mijloace. Medicii practici vor fi avizați să adreseze cît mai puțini bolnavi la policlinicile publice.

Se crede că și policlinicele private vor face concesiuni.

*

Marea insulă a Madagascarului pare un centru foarte favorabil—leprei. Sunt peste 3000 de bolnavi atinși de această teribilă boală. Numai în provincia Tananariva sunt două leproserii cu peste 1000 de bolnavi.

*

In „Biblioteca pentru toți" a apărut excelenta lucrare a lui A. I. Odobescu: „Mihnea-Vodă cel Rău și Doamna Chiajna". Broșura poartă numărul 406 al colecției.

*

Au apărut în editura institutului de arte grafice și editură „Minerva".

Criticele lui Maiorescu vol. 3; Poeziile lui Negruzzi vol. 2; In urma plugului de Sandu Aldea ed. 2; Oameni și locuri de Sadoveanu; Sapho de Alfons Daudet trad. de Em. Gârleanu; Povești de Slavici; Biblioteca Minervei No. 16, 17, 18.

*

Yvonne Dubel.—Concertul acestei distinse artiste, primadona celebră a marei opere din Paris, va avea loc la Teatrul Național din Iași în ziua de 7 *Martie a. c. Massenet, Ed. Colonne* presidentul concertelor colonne, *Puccini* și ziarele „Le Figaro", „Gaulois", „Echo de Paris", „Journal", „Gil Blas", „Petit Journal", etc. etc., aduc elogii mari acestei celebrități a timpului.

Toată elita și tot ce voesc să audă muzică bună în adevărata accepțiune a cuvîntului, și'a dat întîlnire la concertul marei și dragalașei artiste Yvonne Dubel.

*

STRUNA ZILEI

GERURI LIBERALE

Lumea iașană e foarte surprinsă de neîntreruptele geruri ce domnesc în Iași.

De cînd Iașul la putere
L'a urcat pe domnul Stere
Are—ca în nici un an —
Un regim... sibirian.

Informații

Starea d-lui D. Sturza.—*Ziarului „Dimineața" i se comunică din Paris, următoarele amănunte asupra stărei sănătății d-lui Sturdza.*

D-na Sturdza primește zilnic buletine liniștitoare de la sanatoriul unde se află fostul președinte al consiliului.

D-rul Magnand a asigurat, din nou, pe acei cari s'au interesat de starea d-lui Sturza, că nu are o boală de crieri, ci sufere numai de o mare excitare nervoasă din cauza surmenajului și a unor mari supărări și că urmând, cura prescrisă, peste trei luni va fi complect restabilit.

De unde până azi, nu mînca și nu putea să doarmă, de câte-va zile i-a revenit pofta și s'a mai liniștit.

Cu toate aceste asigurări ale medicului, ducîndu-se la sanatoriu doi medici din București, ca să vadă pe d. Sturza, pe care-i cunoștea bine, aceștia au constatat că fostul șef al liberalilor a perdut cunoștința, căci nu-i mai recunoștea.

Spunînd d-rului Magnand că nu-l găsesc de loc bine pe d. Sturdza, care a perdut și cunoștința, medicul parisian le-a răspuns:

— Vă înșelați! Cum a-ți plecat din camera d-lui Sturdza, el mi-a spus că dv. a ți plecat cu convingerea că nu vă mai recunoaște, dar mi-a spus cine sînteți și ce prieteni v'au trimes ca să-l vedeți. Deci d. Sturza... simulează! — Vrea să fie cu desăvîrșire izolat și să execute cu cea mai mare stricteță ordonanțele noastre fiind încredințat de perfecta sa restabilire.

❑ **Comisiunea istorică.** — Ministrul cultelor și instrucțiunei publice a depus un proect de lege cerînd creiarea unei „comisiuni istorice a Romîniei", pe lîngă ministerul cultelor și instrucțiunei publice.

Această comisiune va avea ca îndatorire de a publica în ediții critice, cronicele romîne publicate în limbile romînă, slavonă, slavă și alte limbi.

Această comisiune va putea publica și alte surse istorice romîne și în special documente și inscripții din secolul al XIV și până în secolul al XVIII-lea inclusiv, cronice străine care se ocupă de țara romînească, vechi documente literare care au importanță specială pentru studiul limbei și literaturei romînești.

Comisiunea va fi compusă din 5 membri, numiți prin decret regal pentru un period de 7 ani.

Președintele comisiunei va primi o îndemnizație de 300 lei pe lună și secretarul 130 lei lunar.

Membrii comisiunei vor avea o diurnă pentru fie-care ședință.

❑ Episcopii aflători în București au ținut eri o nouă consfătuire în privința modificărilor pe care guvernul vrea să le aducă legei sinodului.

Episcopii sunt contra reformelor propuse.

❑ La 3 Februarie a. c. începe la consiliul permanent administrativ examenul ofițerilor de poliție care urmează să obție titlul definitiv.

Din Iași se vor prezenta la acest examen subcomisarii C Bottez și G. Vasiliu.

❑ D. Partenie Cezar, judecător din Podul Iloaia, se va prezenta la examenul de decență pentru posturile de conferențiari, pentru dreptul roman și dreptul public.

❑ D. Roessler, șef de divizie la ministerul de externe din Viena, a conferit Marți cu membrii guvernului ungar asupra negocierelor pentru reînoirea convenției comerciale cu Romînia.

Probabil că pe la finele săptămînei viitoare d. Roessler va veni în București spre a negocia cu d-nii I. I. Brătianu și Emil Costinescu.

❑ Administrația casei școalelor a cerut prefecturei noastre de județ să'i comunice care este numărul localurilor de școli construite în acest județ, în campania de lucru a anului trecut, în ce sat sau comună s'au rîdicat aceste școli și dacă s'a recepționat noile clădiri.

Cassa școalelor a mai cerut prefecturei ca prefectura să îngrijească în anul curent de a se veni în sprijinul comunelor rurale, acolo unde nu ajunge fondurile disponibile.

❑ Reprezentația de Duminică 18 Ianuarie de la Teatrul Național, ne face să credem că va fi una din cele mai reușite din actuala stagiune.

Meritul de a se oferi publicului o frumoasă scenă de spectacol se datorește veteranei artiste d-na *Atena Georgescu* mult cunoscuta și simpatica noastră *coana Veta*, care pentru beneficiul său a știut să 'și aleagă remarcabila piesă de spectacol *„Don Juan de Marana"*.

Nu ne îndoim că publicul se va grăbi să dea tot concursul beneficientei, venind prin excepție în număr cît mai mare la Teatru.

❑ Comitetul consultativ al infanteriei s'a întrunit astăzi la ministerul de resboiu, sub președinția d-lui general Calcer, comandant al diviziei a 9-a de infanterie.

Comitetul s'a ocupat, între altele, cu ultimile dispozițiuni ce sunt de luat pentru permanentizarea infanteriei și organizația cadrelor din această armă, în vederea serviciului de 2 ani, conform nouei legi de reorganizarea armatei.

❑ D. Ioan Musteață a fost numit copist arhivar la judecătoria din comuna Voinești, în locul d-lui Furtună.

❑ Din Cernăuți ni se scrie că din cauza numeroaselor cazuri de scarlatină ce din nou s'au constatat în acel oraș, școalele vor fi din nou închise pe timp de două săptămîni.

❑ Membrii camerei de meserii s'au întrunit astăzi după amiază la orele 2, sub președinția d-lui G. D. Șerban avînd mai multe chestiuni de discutat.

❑ In ziua de 29 Ianuarie a. c. va avea loc în saloanele camerei de comerț adunarea generală a camerei.

La ordinea zilei vor fi următoarele chestiuni:

Aprobarea budgetului camerei pe 1909—1910; raportul general al camerei pe anul 1908, darea de seamă a camerei pe același an, modificarea legei camerilor de comerț și industrie; cererea d-lui Hugo Zaharia de a deschide un birou de informațiuni, sub controlul camerei de comerț; chestia înlocuirei sistemului măsurilor pentru capacitate a cerealelor prin sistemul măsurilor de greutate; cererea d-lui Policarp Macurof, comerciant din Tg.-Frumos, de a ține deschisă prăvălia în zilele de 7 și 24 Ianuarie, 23 Aprilie, 10 și 21 Mai, 29 Iunie, 15 August, 26 Octombrie și 6 Decembrie, regulamentul congresului camerilor de comerț; adresa primăriei Tg.-Frumos relativă la chestia repaosului duminical.

❑ Direcțiunea generală a luat decizia de a înființa în Burdujeni un pavilion medical.

Terenul pe care va fi construit acest pavilion a fost cedat gratuit de comuna Burdujeni.

❑ Ghinionul Teatrului Național—am numit pe d. Haralamb Lecca,—a plecat în concediu și cu plecarea sa, s'a putut constata că rețetele Teatrului, chiar a doua zi după plecare au fost cu mult mai mari de cît în zilele de Crăciun și de sărbători.

D. Buicliu poate deci observa cine era vinovat pentru că publicul nu venea la Teatru!

❑ Serata viitoare de la Societatea de gimnastică, nu va mai avea loc Sîmbătă 17 a. c., ci în seara de 24, pe cînd se pregătesc mai multe surprize.

❑ Studenții romîni din Cernăuți au ținut eri o adunare de protestare în sala soc. „Armonia", cerînd creiarea de catedre permanente romînești pe lîngă Universitatea din Cernăuți.

Studenții au manifestat apoi la Universitate, unde au cerut rectorului intervenirea pentru a li se realiza dreptele lor cereri.

Rectorul a promis că va interveni.

❑ Mîine Duminică 18 Ianuarie va avea loc la corporația confecțiunilor îmbrăcarea unui număr de copii săraci aparținînd unor meseriași, fără deosebire de naționalitate.

In acest scop s'a afectat venitul balului de dăunăzi.

❑ Lumea a fost foarte neplăcut surprinsă aseară în sala Teatrului Național unde domnia un frig... siberian, în tot timpul spectacolului.

O parte din asistenți a părăsit sala în mijlocul spectacolului.

Sperăm că asemenea neplăceri vor fi cît mai rare de acum înainte.

❑ Reprezentația de aseară cu „L'éventail" a fost un splendid succes pentru d-na Cora Lapercerie și pentru întreaga trupă care cuprinde prețioase elemente.

Amintim că astă-seară se joacă „Chemineau", excelenta dramă lirică a academicianului Jean Richepin.

❑ Ministerul de interne a trimes prefecturei noastre de județ, următoarea circulară:

„In vederea cererei făcută de d. ministru al finanțelor și spre a se putea exercita un control mai riguros asupra mersului operațiunilor încredințate perceptorilor fiscali prin noua lege pentru organizarea comunelor rurale, să cercetați și să comunicați la ce anume comună rurală din județ, perceptorii fiscali, nu au realizat încasările potrivit prevederilor budgetare și, ca atare, din neglijența lor au lăsat încasările comunei în suferință.

Cu această ocaziune să trimiteți pentru știința ministerului, un tablou care să cuprindă suma totală ce s'a plătit de toate comunele rurale din județ după budgetul exercițiului trecut 1907—1908, fie ca remiză, fie ca îndemnizație pentru serviciile aduse de perceptorii fiscali.

❑ Administratorii de plasă din județul nostru vor fi convocați în curînd la prefectura de județ, spre a comunica rezultatele ce le dau legile agrare.

❑ Eri s'a înfățișat înaintea tribunalului maritim din Galați procesul locot. comandorului Ciuchi, fost comandant al vaporului „Principesa Maria" dat judecății pentru înpotmolirea vaporului la insula Tenedos.

S'a interogat ca martor pe d. căpitan Coandă și după cererea părței civile tribunalul a amânat judecarea procesului pentru 15 Februarie.

❑ Membrii societății viticole din județul Iași, au fost convocați pentru mîine Duminică, în saloanele Camerei de Comerț.

❑ Timpul se menține la noi foarte rece.

De trei zile avem un ger cum n'a mai fost încă de mult timp.

❑ Marți dimineață se va întruni la Universitate comisiunea medico-legală, numită de ministerul cultelor și instrucțiunei publice pentru a examina pe membrii corpului didactic primar, care urmează a fi scoși la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ Eri s'a ținut la prefectuta de județ licitație publică pentru vînzarea spre exploatare a cîtor-va păduri ale Statului.

❑ Reușitele instantanee, vederi cinematografice și instructivele proecțiuni instructive relativ la Catastrofa din Messina, care a umplut de groază și jale întreaga omenire, se desfășoară la Teatrul Cinematografic Pathé Frères din sala Sidoli astă seară Sîmbătă 17 Ianuarie c., și pentru ultima oare mîine Duminecă.

Sunt vederi înregistrate de aparate cinematografice, care ne înfățișează exact de pe natură ne mai pomenitul dezastru. Messina, splendoarea Siciliei, care a devenit în cîte va secunde cel mai mare cimitir din lume, se va oglindi aevea, exact, în ochii spectatorului. Aceste vederi vor fi întovărășite de proecțiuni explicative, cari vor arata terenurile, cauzele, etc. etc.

Noul program pe lîngă alte multe sujete interesante, mai cuprinde și o piesă teatrală: „Mâna" în care d-na Charlotte Wiehe joacă primul rol. D-na Wiehe, una din cele mai mari artiste ale Parisului, este cunoscută și ieșanilor; ea a jucat acum trei ani pe scena teatrului nostru din Iași.

Mâine Duminica au loc 2 representații la 3 ore ziua matineu cu prețuri pe jumătate. Seara reprezentație obișnuită și pentru ultima oară Catastrofa din Messina.

Ultime informaţii

❑ *Divorsul dintre carpiştii şi cantacuziniştii locali e aproape terminat.*

D. Matei Cantacuzino a şi închiriat un nou local, care va servi pentru clubul său. Clubul existent astă-zi la «Evenimentul», va fi zilele acestea desfiinţat.

Redacţia «Evenimentului» va rămînea, ca şi mai înainte, cuibul de intrigi al greceniştiior.

Carpiştii aşteaptă sosirea d-lui Carp pentru zilele acestea în localitate.

● *Imediat după ce Camera va vota suma de 160,000 lei pentru rîdicarea unui monument al Unirei, în Iaşi, se va constitui un comitet care să se ocupe cu această chestiune.*

Acest important şi scump monument va cuprinde pe marii barbaţi de stat care au lucrat şi au realizat marele act al Unirei.

Monumentul va fi aşezat în mijlocul pieţei Unirea, în faţa hotelului Traian.

❑ ***In ultima şedinţă a marelui colegiu universitar, compus din consiliile celor patru facultăţi ale universităţii, d. rector dr. G. Bogdan, în numele universităţii a salutat pe ilustrul nostru istoric d. A. D. Xenopol, aducîndu-i elogii pentru onoarea pe care a făcut-o ţărei şi neamului nostru, cu prilejul conferinţilor sale, ţinute la Collège de France şi Sorbona.***

Cuvintele calde ale d-lui rector au fost acoperite de aplausele asistenţei.

D. A. D. Xenopol a fost felicitat în parte de toţi domnii profesori prezenţi.

❑ **Cursul agregatului Şumuleanu.**—Studenţii anului I de la facultatea de medicină din Iaşi, au reclamat d-lui decan şi chiar d-lor profesori, că agregatul Corneliu Şnmuleanu de la acea facultate, nu le predă nici anul acesta, cum nu a predat nici anul trecut, cursul regulat de chimie biologică şi medicală. Studenţii se plîng că nici cel puţin în mod teoretic nu le predă această materie.

Ei cer decanului ca să ia serioase măsuri în contra agregatului Corneliu Şumuleanu, de oare-ce la finele anului urmînd a trece examenul primului doctorat în medicină, care examen cuprinde şi cursul de chimie biologică şi medicală, studenţii vor obiecta atunci, cînd vor fi examinaţi cu privire la această materie, că au reclamat la timp că nu li s'au predat de d. Şumuleanu în mod regulat nici teoretic cursul, cu atît mai puţin practic.

La rîndul nostru atragem atenţiunea d-lui decan al facultăţei de medicină din Iaşi, ca să facă o serioasă anchetă în ceia ce priveşte repetatele şi întemeiatele reclamaţiuni ale studenţilor an. I de medicină, şi să cheme la răspundere pe acela care uzurpînd locul de agregat la facultatea de medicină, nu corespunde îndatoririlor pe care le are, din cauza ignoranţei pe de o parte, iar de altă parte din cauza ocupaţiunilor sale cu totul străine de universitate.

Pentru prestigiul Universităţei noastre la al cărei renume ţinem, asemenea oameni nu trebuesc încurajaţi prin toleranţa profesorilor Universitari cărora le stă în mînă să repare acest rău constatat de alt-fel. Trebue ca decanul facultăţei noastre de medicină să ia serioase şi urgente măsuri de îndreptare.

Să nu ne surprindă faptul cînd vom vedea că studenţii de la medicină. din Iaşi, constatînd că se găsesc, faţă de cum unii le predau cursul, în condiţiuni de inferioritate celor de la Bucureşti, vor părăsi facultatea noastră de medicină spre a se duce ca să se instruiască acolo unde se face ştiinţă iar nu reclamă politică naţionalistă.

Şi cînd lucrurile vor ajunge aci, adică cînd facultatea noastră de medicină nu va mai fi frequentată de studenţi şi prin urmare discreditată, să nu ne surprindă şi desfiinţarea ei.

Ar fi însă ridicul ca pentru ignoranţa unui Şumuleanu oare care, Iaşul să peardă o facultate.

Pentru un moment ne mulţumim a atrage numai atenţia celor în drept asupra acestui fapt relatat mai sus, cerînd cu toată seriositatea care comportă această chestiune, luarea de măsuri urgente şi energice.

La timp vom reveni

❑ D. Alex. A. Badareu se va reîntoarce mîine dimineaţă în localitate.

❑ In zilele de 20 şi 21 Martie a. c., marele maistru al scenei româneşti d. Const. Nottara, va da prilej ieşenilor de a vedea două din cele mai mari creaţiuni ale sale din piesele: *Un faliment* şi *Hoţii*.

❑ Societatea de medici şi naturalişti cu ocazia serbătoarei zilei de 24 Ianuarie va desvălui o placă comemorativă, care să amintească, că în localul acelei societăţei, sala elefantului, a avut loc alegerea colonelului Alexandru Ioan Cuza, ca Domn al Moldovei.

❑ Epidemia de febră-tifoidă care bîntuia printre copii din Bucium, s'a stins

La Cucuteni s'a ivit epidemiile de anghină difterică şi scarlatină.

❑ **Şcoalele primare şi 24 Ianuarie.**—S'a decis ca şcoalele primare de băieţi şi de fete din localitate să sărbătorească cu o deosebită solemnitate ziua de 24 Ianuarie.

In dimineaţa acelei zile, şcoalele vor lua parte la Te-Deum, după cum urmează:

In biserica sf. Lazăr: şcoala de băeţi „Princepele Ferdinand" şi şcoalele de fete „Regina Elisabeta" şi „Carmen Sylva"; la biserica Nicoriţa: şcoalele „Hatmanul Nicoară", Cuza-Vodă, şcoala de fete No. 10 şi „C. Negri"; la bis. sf. Stefan şcoalele: „V. Alexandri şi şcoala de fete Al. Lambrior; la biser. sf. Haralamb: şcoalele M. Kogălniceanu şi „Elena Doamna"; la biserica 40 de sfinţi: şcoala de fete „Principesa Maria; la biserica sf. Treime şcoalele: de fete Păcurari, şcoala mixtă şi Carol I; la biserica sf. Gheorghe: şcoala de fete No. 8 şi Trei-Erarhi; la biserica Golia şcoala „V. Adamachi"; la biserica Talpalari şcoala Gh. Asachi.

— După amiază vor avea loc serbări. Şcoalele se vor întruni ast-fel: „V. Conta cu şcoala de fete No. 6 Nicolina"; şcoala „Principele Ferdinand" cu şcoala de fete „Regina Elisabeta"; şcoala „Cuza-Vodă" cu „Hatmanul Nicoară"; şi „C. Negri" cu şcoala No. 10 de fete; şcoala „V. Adamachi" cu „Carmen Sylva" şcoala Trei Erarhi cu şcoala No. 8 de fete; şcoala Gh. Asachi cu „Elena Doamna"; şcoala „Mihail Kogălniceanu" cu „Principesa Maria"; şcoala „V. Alexandri" cu şcoala „Alex. Lambrior" şi şcoala „Carol I" cu şcoala de fete Păcurari şi şcoala mixtă.

❑ **Un act ilegal a d-lui procuror general Leonescu.**—Astăzi d. Varduca, reprezentantul societăţei „Naţionala" şi mare arendaş, prinzînd pe doui cărăuşi cu lemne furate din pădurea sa, a apelat la forţa publică spre a-i da ajutor spre constatarea delictului.

In discuţia ce avea d. Varduca cu sergentul de stradă şi locuitorii cărăuşi, trece dl. Procuror general Leonescu, şi fără să se informeze, fără să'şi declare calitatea, ordonă arestare a cui credeţi..? A celor care au furat lemnele? Nu. Ordonă arestarea d-lui Varduca care este dus cu forţa la parchelul general de cîţiva sergenţi. apoi arestat în camera de gardă, împreună cu asasini de la Galata. După vre-o oră este adus între doi soldaţi cu baionetele la arme în faţa d-lui Leonescu, care ne avînd ce reproşa d-lui Varduca, de cît că acesta n'a cunoscut simandicoasa personalitate a d-lui Leonescu, la pus în libertate.

D. Varduca a reclamat M. S. Regelui şi d-lui Ministru de justiţie intentîndu-i şi acţiune contra d-lui Leonescu.

Ne facem ecoul reclamaţiei domnului Varduca şi cerem ca să se constate faptele, căci ori-ce funcţionar ori cît de sus pus nu-i este permis a abuza de calitatea sa şi a-şi bate joc de oameni onorabili şi de libertatea lor.

❑ **Ceaiul de aseară.**—Cu ocazia prezenţei în Iaşi a d-lui Take Ionescu, d. N. Cananău deputat şi vice-preşedinte al clubului conservator-democrat, a oferit acasă la d-sa un ceaiu, la care au luat parte, în afară de iubitul nostru şef, d. Take Ionescu, d-nii: A. D. Xenopol, A. Bădăreu, Dim. Alexandrescu, profesor universitar, Nicu Nanu, Lascar Antoniu, Nicu Catargi, dr. Drag. Hurmuzescu, Vespasian Pella directorul nostru, doctor Alex. Popovici, C. Chirilă, Ilie Bărbulescu, Gh. D. Şerban, I. Zarifopol, Alex. Dabija, Dim. Filipescu, V. I. Radu, F. Ciorapciu, Oswald Teodoreanu, Lascar Rosetti, Nicu Pogonat, Gh. Tabacovici, C. Catargi căpitan, Alex. Callerghi, Radu Demetrescu maior, Anibal Ciurea, Ioan Prassa, dr. V. Roşculeţ, dr. Ştefănescu-Galatz, col. D. Mihăiţă, Andrei N. Bădăreu, Dahon, Vasile Buţureanu, Calistrat Hogaş, Em. Constantinescu, C. Buznea, Vasile Oiaga, Lefter D. Emil, Ioan Constantinescu, Dim. Tuduranu, C. Andriescu, I. Vîrlănescu, Dim. Longinescu, C. Zaharia, Gh. Daraban şi dr. Enăşescu.

De asemeni au mai luat parte: din Dorohoiu: Prinţul Dim. Moruzzi; din Botoşani d-nii: T. Silion şi C. Codrescu fost deputat; din Vaslui d-nii: François Bottez şi C. Motăş, fost magistrat; din Fălciu d-nii: Em. Buznea şi Gh. Ghibănescu.

D. Take Ionescu s'a întreţinut mai mult timp cu delegaţii din Vaslui, asupra acţiunei politice precum şi a organizărei clubului din acel oraş, care în ultimul timp a primit numeroase adesiuni. De asemeni iubitul nostru şef s'a întreţinut şi cu ceilalţi amici.

S'a decis ca în curînd să se convoace comitetele cluburilor din oraşele Moldovei pentru o reorganizare.

S'a discutat apoi de serbările ce vor avea loc cu ocazia zilei de 24 Ianuarie şi s'a decis ca clubul conservator-democrat să fie reprezentat la aceste serbări prin d-nii: Nicu Cananău, deputat şi vice-preşedinte al clubului, Lascar Antoniu şi Gh. Ghibănescu, foşti deputaţi.

D. Gh. Ghibănescu va lua cuvîntul la festivalul de la Teatru, în numele clubului conservator-democrat. La festival va lua parte şi D. Alex. A. Badareu.

*

Cei de faţă au discutat apoi asupra modificărilor ce urmează a se aduce legei Sinodului. Partidul conservator-democrut nu va fi contra acestor modificări, mai ales că ştiut este că d. Take Ionescu a fost singurul care s'a ocupat de soarta clerului şi întru cît se simte nevoia de a se da o mai mare desvoltare şi a face cît mai liberală legea clerului.

S'a discutat de asemeni asupra proectului ministrului de justiţie, cu privire la modificarea Curţei de casaţie, prin care se tinde la desfiinţarea contenciosului. S'a decis să se lupte pentru conservarea acestei instituţiuni atît de utilă.

*

La ora 8 seara, d. Take Ionescu a luat masa la hotelul Trajan, împreună cu d-nii! Prinţul D. Moruzii, dr. P. Zossin, dr. Enăşescu, C. Codrescu fost deputat, Vespasian Pella, Lascar Antoniu, François Bettez (Vaslui), Alex. Callerghi, Gh. Ghibănescu, F. Ciorapciu, Em. Buznea, C. Chirilă, Dahon, C. Motăş (Vaslui).

La orele 9 d. Take Ionescu a plecat cu acceleratul la Bucureşti.

❑ Farmaciştii din localitate şi din judeţ s'au întrunit astăzi la orele 3 p. m. în localul societăţei medicilor şi farmaciştilor din strada Lăpuşneanu, pentru a se consfătui asupra viitorului congres al farmaciştilor.

❑ Aseară, pe cînd locuitorul Dimitrie Ionescu din Uricani se întorcea spre sat venind de la moara din Păcurari, nişte necunoscuţi l'au atacat cu ciomegile producîndu-i contuzii şi o gravă plagă în regiunea frontală stîngă.

Rămas în nesimţire în sanie, caii l'au dus în sat.

Azi dimineaţă a fost adus la spitalul Sf. Spiridon unde a fost pansat.

❑ Publicul care a asistat la prima reprezentaţie a d-nei Cora Loparcerie s'a putut convinge nu numai de calităţile superioare de artistă, dar şi de creaţiunea întregei trupe de care e înconjurată.

Versurile de Jean Richepin cetite de fiul seu Jacques Richepin, au impresionat adînc publicul care va avea ocaziunea să admire astă seară în „Chemineau" cele mai superbe versuri ce a scris marele poet.

❑ Eri a avut loc la rectorat o consfătuire asupra înfiinţărei seminarului juridic pe lîngă facultatea juridică din Iaşi. In urma discuţiilor avute a fost redactat un proces-verbal care a fost semnat de următorii dri în drept de la facultatea din Paris: Aurel P. Zeuleanu, Gr. Demetrescu, V. Iamandy, Eugen Melik şi Mihai Berceanu. Primul va ţine conferinţa de drept civil, Gr. Demetrescu, drept roman public şi privat; Iamandy, dreptul comercial terestru; Melik, dreptul internaţional public şi privat şi Mihail Berceanu, dreptul roman şi economie politică. Numiţii s'au angajat a începe conferinţele imediat ce vor avea o prealabilă înţălegere cu membrii consiliului facultăţii juridice. Lucrările de seminar vor începe probabil la incepntul lui Februar.

INSERŢII ŞI RECLAME *)

Domnule Redactor,

Un cetitor al onor. d-v ziar îmi atrage atenţia asupra notiţei inserată în No. 625 din 10 Ianuarie a. c. prin care aduceţi la cunoştinţa publicului că un oare-care Contingeanu împreună cu subscrisul am fi denunţaţi parchetului că am fi excrocat pe o d nă Iulia Zeidleschi. Cît mă priveşte pe mine, eu nu cunosc şi n'am avut veri-o daraveră cu numita d-nă, dar dacă sub acest nume se ascunde Iulia Osievici, apoi poate să fie o excrocherie, însă nu din partea mea, ci din partea acestei Iulia care, după ce a cerut intervenţiunea mea şi a obţinut de la prietenul meu I. M. Verona o sumă de bani ce nu i se cuvineau dar numai fiind-că remăsese în mîna ei un titlu din negligenţa unui frate a amicului meu Verona şi după ce a primit în *mînile sale* preţul împăcăciunei, a căutat pe de o parte după primirea banilor şi achitarea cambiilor *cu mîna sa proprie*, să vîndă hotărîrea altei persoane şi pe de altă parte, văzînd că dl. Verona a cerut şi obţinut închiderea dosarului, să facă plîngerea la parchet despre care faceţi menţiune. Aştept cu nerăbdare să fiu citat pentru a arăta cine este adevaratul excroc cu care n'am avut nici-un alt interes în această afacere ci pur şi simplu am făcut un serviciu de prietin, sau d-na Iulia Osievici care după ce primeşte banii, cearcă prin o acţiune temerară să stoarcă alţi bani. Lumea, care mă cunoaşte ştie că nu sunt capabil de ceea ce mi se impută, dar dacă fac această întimpinare, e pentru acei ce nu mă cunosc şi o fac atentă pe această d-nă că va da socoteală înaintea justiţiei de infamia comisă faţă de mine.

Mulţumindu-vă d-le Redactor, pentru ospitalitatea ce veţi bine voi a acorda acestor rînduri, vă rog a primi încredinţarea osebitei mele consideraţiuni.

Roman 17 Ianuarie 1909.

Pericle C. Varduca.

*). Redacţia nu ia răspundere de cele publicate mai sus. Ele privesc pe autor.

De vînzare in loturi

Casele şi locul din strada Buna Vestire No. 1 şi strada Romînă No. 47. Planul de parcelare se poate vedea, şi informaţiuni se pot lua la D-nii: Alex. Policov strada Alexandri No. 3 şi I. Stavăr avocat strada Goliei. Doritorii se pot adresa şi prin scrisori D-lui N. Enăşescu la Botoşani.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 17 Ianuarie.

Consfătuirea majorităţilor

Bucureşti,—Aseară la ora 8 a avut loc consfătuirea majorităţilor parlamentare.

A luat parte un foarte restrâns număr de deputaţi şi senatori.

D. Ferechide preşedintele Camerei a Comunicat că aceasta e o prealabilă consfătuire pentru discutarea proectelor guvernului şi pentru a se decide şi modul cum vor trebui susţinute.

D. Ionel Brătianu anunţă că s'a hotărît ca consfătuirea majorităţilor parlamentare să se ţină în fie care Vineri seara.

D. Iarca cere ca discuţia să fie lăsată cît mai liberă în parlament.

D. dr. Rămniceanu se plânge contra destrăbălărei care domnşte la direcţia generală a serviciului sanitar şi în special contra acelor ce se află în fruntea acestei instituţii.

D. dr. Ţurcanovici deputat de Roman ia apararea direcţiei serviciului sanitar.

Mai vorbesc d-nii Alimăniţeanu, Prigorescu, etc. în senzul că consfătuirile parlamentare sunt necesare a se ţinea cît mai des.

Conflictul Carp-Cantacuzino

Bucureşti.—Cărdăşia Cantacuzinisto-Carpistă e ameninţată să se desfacă cît mai curînd.

Spre marea deziluzie a Carpiştilor, conflictul dintre d-nii P. Carp şi Gh. Cantacuzino, ia proporţii din ce în ce mai mari.

Cantacuziniştii s'au hotărît, ca ori ce propunere o va face d. Carp sau amicii săi să fie combătută.

Aşa se explică faptul, că d. Cantacuzino nu vrea cu nici un preţ să cedeze în ceia ce priveşte proiectul de modificarea legei Sinodului, pentru care s'a declarat contra şi pe care se ştie, că d. Carp a dat promisiuni că îl va susţine.

Un proiect

Bucureşti.—Zilele acestea se va depune pe biuroul Camerei un proiect de lege pentru reorganizarea ministerului de domenii şi agricultură.

Prin acest protect de lege se stabilesc 4 direcţiuni şi 2 servicii.

Serviciul Zootechnic nu va mai fi alipit pe lîngă serviciul agriculturei.

Proiectul d-lui Stelian

Bucureşti.—D. Toma Stelian ministrul justiţiei stăruie pe lîngă d. Missir ca să primească a fi raportorul legei pentru reorganizarea judecătorească.

In caz cînd d. Missir nu va primi va fi numit raportor d. Victor Antonescu.

CAMERA

Bucureşti.—D. Djuvara ministrul industriei şi comerţului depune pe biroul Camerei proectul de lege pentru darea în concesiune a staţiunilor balneare.

Nemai fiind la ordinea zilei, deputaţii trec în secţiuni, pentru a studia proectul de lege pentru reorganizarea magistraturei şi proectul de lege asupra zaharului de naturat.

SENATUL

Bucureşti.—Nefiind nimic la ordinea zilei, d-nii Senatori trec să lucreze în secţiuni.

In contra bandelor

Constantinopol.—Trei batalioane au fost trimise azi în vilaietul Smirna pentru a reprima brigandajiul; 15 talhari au fost deja prinşi.

*

La Sendikeol, lângă Smirna, a avut loc o luptă între jandarmi şi greci. Patru greci au fost ucişi şi mai mulţi răniţi.

Sat distrus

Centa.—Indigenii care vin din Tetuan spun că satul Romara, situat la 50 km. de Tetuan şi aşezat pe flancul muntelui, a fost distrus de prăbuşirea muntelui şi căderea unei valanşe de pămînt şi de stînci.

Sunt 100 de morţi şi răniţi.

Epidemie gravă

Cairo.—O gravă epidemie de varsat bîntue mai multe cartiere.

S'au luat măsuri.

Noui cutremure

Messina.—Eri seara la orele 9 şi 20 şi azi dimineaţă, la orele 7.45 s'au simţit puternice cutremure cu sgomote subterane.

Desfundarea stradelor principale care conduc la gara preced cu mare activitate.

Cutremur

Brancaleone.—Azi dimineaţă la orele 4 şi 45 s'a simţit aci un cutremur.

Nu se semnalează pagube.

Nenorocire

Iekaterinoslav.—In mina Scherbina un bloc de ghiaţă a căzut asupra minerilor care se scoborau sunt 5 morţi şi 22 de răniţi.

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 **379** cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi **Patent Schmidt.**
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de **brutărie** mecanice.
Instalaţiuni de **tâmplării** mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina „Benz" de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, **Pompe**
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.
Construcţiuni de fer.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat **„Perfect"** pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.
Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

CABINETUL DENTISTIC
— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —
D-rii med. H. şi M. Pekelman
(2 săli de operaţie)
— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori-ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor:* Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de protéză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

FABRICA de CORSETE
IANOVICI & WECHSLER
Str. Lăpuşneanu No. 37

a asortat complect depositul şi vinde ocasional pentru sf. serbători corsete gata droit-devaut cu preţuri de engros

Corsete de comandă

pentru rochii directoire şi princesse se efectuează în 12 ore.

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

Totd'auna bine încălzit
Atelierul de
Fotografie Artistică WEISS
IAŞI—PIAŢA UNIREI
5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Cezar Simionescu
AVOCAT
Str. Sărărie 78

UNTURA de PEŞTE
totd'a-una proaspătă
LA FARMACIA
—I. ROTBARD—IAŞI—

IMPORTANT

A sosit Canari de Hartz, cîntăreţi ziua şi noaptea se găsesc de vînzare la Berăria Zimbru în Piaţa Unirei.

Administraţia

Solomon Wachtel

Cel mai vechiu Magasin de Ferărie

— STRADA DE SUS 138 —

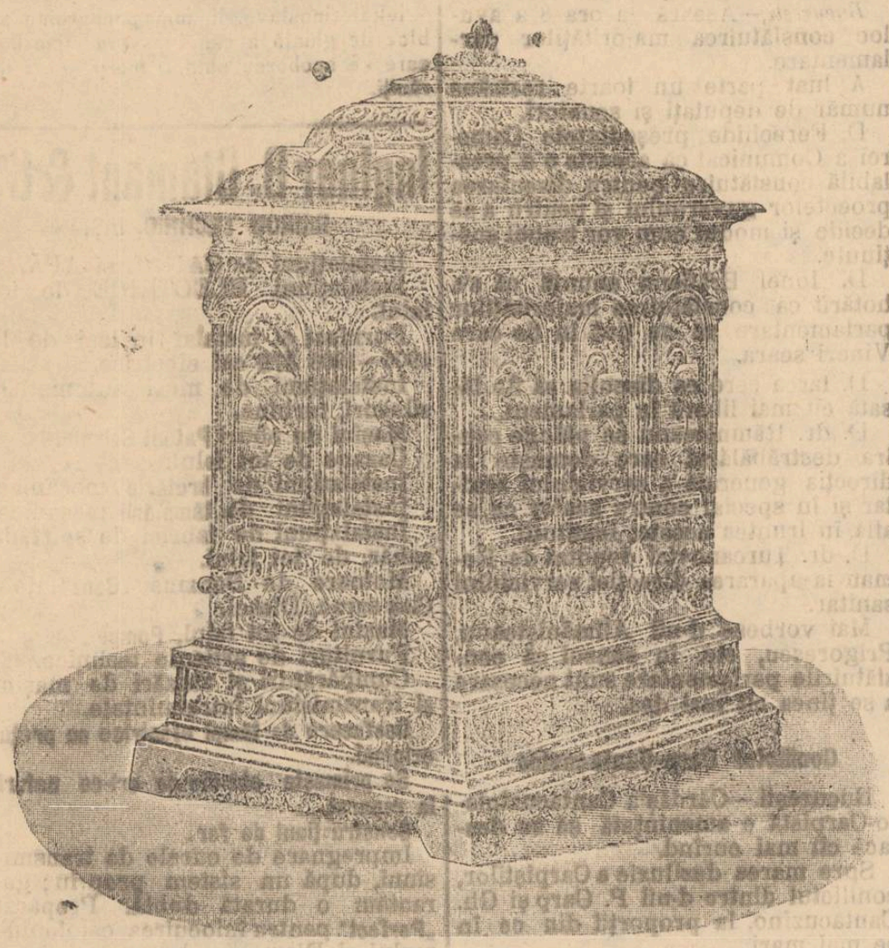

MARE DEPOSIT DE

Antracit, Cox şi Cărbuni de Forjă

100 vagoane depositate.

Aprovizionat cu SOBE GODIN

Belgiane, Germane şi Engleze care ard şi cu lemne.

Godin Bubeland şi Barbarossa

Doritorii să se adreseze la sus citata firmă, asigurîndu-i cu cele mai *reduse preţuri.*

Efectuez şi pentru Provincie.

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE — FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE — de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Audoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar

oferim un f. mare şi lesnicios

Venit accesoriu

tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Ărbore No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian

— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicia cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. E. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 633 — Marți 20 Ianuarie 1909

Desfiinţarea Contenciosului Administrativ

Guvernul pregăteşte desfiinţarea contenciosului administrativ.

După o guvernare de aproape doi ani, liberalii 'şi-au adus aminte de angajamentul luat de pe timpul opoziţiei pentru desfiinţarea acestei importante organizaţiuni judecătoreşti.

Dar modul cum s'a stabilit de guvern, această desfiinţare ne învederează că nu este la mijloc numai o simplă chestie de angajament politic. Liberalii au dus,—ce-e drept—o violentă campanie în potriva contenciosului.

Dar tema lor de critică, nu era în potriva atribuţiunilor cari se dădeau Casaţiei, prin înfiinţarea contenciosului.

Liberalii combăteau contenciosul pentru cuvîntul că el necesită înfiinţarea unei a III-a Secţiuni a Inaltei Curţi de Casaţie.

Guvernul conservator de atunci şi în special d. Al. A. Badareu ministrul de justiţie, era acuzat că prin această înfiinţare urmăreşte scopul de a se rîdica la înalta demnitate de Consilieri ai Curţei de Casaţie, un oare-care număr de magistraţi cunoscuţi ca avînd simpatii pentru partidul conservator.

Dar numirile cari s'au făcut îndată ce legea a trecut prin Parlament şi a căpătat sancţiunea regală, au închis gura acestor adversari de rea credinţă.

Căci s'a dovedit că nu iera vorba de creiarea acestei organizaţiuni judecătoreşti pentru satisfacerea unor interese personale sau de partid, ci înzestrarea justiţiei ţărei cu o nouă şi extrem de utilă instituţiune.

Numirile s'au făcut dintre cei mai vechi şi demni magistraţi ai Curţilor de Apel din ţară, dindu-se preferinţă în primul rînd, primilor preşedinţi de Curte.

Iar modul cum aceşti înalţi magistraţi au rezolvat după aceia diferitele chestiuni supuse judecăţei lor au răsbunat atît guvernul cît şi pe Ministrul de Justiţie, autorul legei, de acuzaţiunea infamă că au voit să înlocuiască justiţia socială a ţărei printr'o justiţie personală.

De aceia, angajamentul luat de liberali de a suprima contenciosul pe dată ce vor veni la guvern, a fost considerat de cei mai de seamă dintre fruntaşii lor ca o rezoluţiune grăbită şi pătimaşă.

Totuşi ajunşi la putere, liberalii, s'au gîndit că se poate menţine contenciosul şi fără secţiunea III-a. Şi atunci au hotărît ca să nu facă nici o numire de consilier în locurile ce se vor declara vacante, pînă cînd se va ajunge la întreaga descomplectare a secţiunei a III-a.

Aşa se explică pentru ce nu s'a făcut nici o numire în locurile defuncţilor Donici şi Opran.

Dar, mai pe urmă guvernul s'a răsgîndit şi şi-a zis: Adică de ce în loc să menţinem contenciosul, fără numărul magistraţilor cari compuneau s. III-a, şi să nu menţinem întregul număr de înalţi judecători, fără Secţia III-a şi chiar fără contencios?

Şi atunci au hotărît, luarea de la Inalta Curte, a tuturor atribuţiunilor conferite ei prin înfiinţarea contenciosului administrativ, suprimarea secţiunei a III-a şi rîdicarea numărului consilierilor celor 2 secţiuni la 12, în loc de 8, cum se găsesc actualminte.

Iar în locurile vacante, cari cu eşirea la pensie a d-lui Ferichide prim-preşedinte, se rîdică la 5, guvernul le va complecta îndată ce proiectul va căpăta putere de lege.

Dacă lucrurile stau ast-fel, atunci cum trebue judecată de toată lumea, fapta guvernului?

Criticî o lege, pentru motivul că se crează prin ea un număr inutil de magistraţi la o înaltă instanţă judecătorească, care ar putea judeca şi chestiunile de contencios cu cele 2 secţiuni existente, şi apoi cînd vii la putere, menţii tocmai ceia ce ai criticat şi desfiinţezi tocmai ceia ce recunoştiai că nu este inutil pentru justiţia ţărei.

Prin urmare, suprimarea contenciosului, trebue privită din alte interese.

Sunt actele ilegale pe cari miniştrii liberali şi toate administraţiile publice, conduse de liberali, le au săvîrşit de cînd au venit la putere şi pînă azi, acte cari toate s'au isbit de Inalta Curte de Casaţie.

Sunt faimoasele anulări ale sectarului ministru de la instrucţiunea Publică, pe care în bună parte înalta Curte de Casaţie le-a declarat ca ilegale, şi a pus, pe cît i-a fost posibil, corpul didactic al ţărei la adăpostul pornirilor pătimaşe ale d-lui Haret.

Dar despre acestea vom mai vorbi cu ocazia publicărei de ziarele liberale a proectului în chestiune.

De o cam dată vom spune că partidul conservator-democrat se va opune cu toată energia la suprimarea contenciosului, a cărei utilitate e de netăgăduit, şi că în orice caz 'l va reînfiinţa pe dată ce va veni la guvern.

Vespasian Pella

Intrigile EPOCEI

In sfârşit, presa liberală a început să recunoască că ziarul d-lui Filipescu, nu trăieşte de cît din intrigă.

Ne pare bine că vedem odată şi ziarele liberale, punîndu-se de acord cu noi în demascarea acestui pamflet care necinsteşte presa.

Ast-fel ziarul „Secolul" în numărul de ieri, critică cu asprime conduita acestui ziar, care în fiece zi, inventează tot felul de minciuni şi intrigi.

Şi „Secolul" recunoaşte că acelaş sistem de intrigi 'l întrebuinţază şi faţă de liberali şi faţă de noi, conservatorii democraţi.

Şi culmea inconştienţei. „Epoca" voea să ne presinte prin intrigile ce le făureşte, în fie ce număr, ca fiind desbinaţi—când tocmai organizaţia d-lui Carp a intrat de o săptămînă în cea mai decisivă fază a descompunerei.

Pamfletul d-lui Filipescu, crede că poate masca desbinarea adîncă care s'a declarat în rîndurile Carpiştilor, dacă va publica în fie ce zi invenţiuni despre noi.

Am dovedit tot d'auna că „Epoca" şi-a făcut un criteriu de existenţă prin intrigile sale. Acum vedem că şi presa liberală vine şi confirmă constătările noastre.

Apoi dacă şi noi şi liberalii am dovedit cît de meschin este sistemul de luptă pe care acest ziar de scandal înţelege să-o ducă impotriva noastră, nu mai încape nici o urmă de îndoială că avem toată datoria să scăpăm presa romînească de un asemenea pamflet care este o ruşine pentru ţara noastră.

Decapitarea d-lui Carp

Se pregăteşte decapitarea d-lui Carp. Calăul e tot faimosul d. Filipescu.

Partidul conservator se poate mândri cu un aseminea fruntaş—calău.

Pînă acuma a decapitat un şef, pe dl. G. G. Cantacuzino

De astă dată a venit rîndul şi d-lui Carp.

D. Filipescu, nu se poate împăca cu sistemul de acţiune politică a actualului şef.

In locul d-lui Carp, trebue un om energic, muncitor şi îndrăzneţ în toate.

Şi mai presus de ori-ce, un om tînăr, care prin lungul şir de ani ce are să mai parcurgă în viaţă, să poată inspira increderea şi devotamentul soldaţilor cu care va avea de luptat.

Care e acel om ?.

Dl. Filipescu, pune înainte pe d. Marghiloman.

Când partidul liberal are de Şef pe d. Ionel Brătianu, iar Conservatorii-democraţi, pe d. Tache Ionescu, se impune ca şi junimiştii să aibă un şef de aceiaşi generaţiune cu aceştiea.

De aceia neînţelegerile ivite de cît va timp în partidul Conservator, îşi au sorgintea lor în chestia şefiei, iar provocatorul lor e dl. Filipescu.

Gurile rele spun că dl. Filipescu in realitate îşi prepară şefia sa—căci d. Marghiloman e bolnav şi nu va putea face faţă tuturor greutăţilor pe care le cere conducerea unui partid.

Dar pe noi puţin ne interesează ce urmăreşte d. Filipescu.

Noi ştim un lucru, că toate actele d-lui Filipescu nu produc de cât efecte dăunătoare partidului seu, pe care de zeci de ani 'l turbură şi'l frămîntă ca cel mai teribil vraşmaş,

Şi indiferent dacă va reuşi sau nu să'şi decapiteze azi şeful, constatăm însă că liniştea şi armonia cu cari se laudă d. Filipescu că a început să domnească în partid, după ruptura de anul trecut, n'a fost de cît aparentă.

Răul e cu mult mai mare şi mai adînc. Şi leacul după părerea multora, pentru stabilirea unei ere de pace în acest partid n'ar fi de cât atunci cînd d. Filipescu, ar accepta să fie propriul seu Calău.

In ziua cînd d. Filipescu ar dispensa partidul de funestele sale servicii, soarta partidului ar fi cu totul alta.

Dar, de această fatalitate nici d. Filipescu, nici partidul seu nu pot scapa cu uşurinţă.

Se vede că este un blestem la mijloc !...

Chestii şcolare

Militarizarea şcolilor Normale

D. Spiru Haret are pururi două măsuri, una plecînd din emisfera crierului stîng şi alta din emisfera crierului drept căsi la d-sa puntea de legătură a celor 2 emisfere nu e de cît ura şi patima politică.

Cînd prin înalte consideraţiuni ministrul Vlădescu a întrodus milităria în şcoala primară, cel care a tunat mai tare contra deturnării spiritului şcoalei primare de la chemarea sa prin militarizare a fost d. Haret. D-sa îşi luase sarcina de a aduna toate conflictele ce se năşteau ici pe colea între ofiţerii şi sergenţii instructori militari şi între învăţători, şi la fiecare caz iarăşi venea la formula generală.

Raţiunea bugetară era pe al doilea plan, căsi nu e d. Haret dintre aceia cari să se uite la zeci şi sute de mii de lei; cînd e vorba de a se da bonificaţii la ai lui.

Tot aşa şi subordonarea programelor la instrucţia militară, realitatea a dovedit că tot atîta carte s'a învăţat şi de atunci încoace, căci este ştiut că ministrul care a redus nivelul cărţii în şcoala primară rurală a fost tocmai d. Haret, prin multiplele ocupaţiunei extra şcolare date învăţătorilor, ceia ce-i distrăgea de la ocupaţia intra-şcolară.

Acum cînd asemene pacoste o desfiinţază din învăţămîntul rural, o introduce în şcolile normale, nu pentru a servi patriei ca prilej de educaţie în masă a fiilor ei, ci pentru a favoriza, zice-se, trei sute de tineri pe an la absolvirea lor în învăţămîntul normal.

Şcolile normale au mai fost militarizate la 1896 şi rezultatul a fost *nul*. Insuşi Regele a avut prilejul de a se convinge în persoană de nulitatea organizărei militare, şi s'a desfiinţat.

Una este a se impune instrucţia militară în şcolile secundare şi alta a militariza şcolile secundare, dîndu-le grade, ca să se conteze în armată.

Toate relele pe care le-a semnalat d. Haret, că erau în învăţămîntul rural, se îngrămădesc în şcolile normale: 1) încărcare de programe; 2) ciuntiri în cultura generală tocmai acum cînd nivelul culturii şcoalelor normale trebue rîdicat; 3) slăbirea educaţiei civice prin încrucişarea educaţiei militare şi deandoasele; 4) privilegii militare pe altă scară, de şi armata e pentru toţi şi a ţării.

Dacă seriile de 300 tineri absolvenţi normalişti ar fi utilizate în căzărmi să înveţe pe soldaţii inalfabeţi cîte 6 luni la început, punînd cîte 50 soldaţi de normalist am avea 15000 soldaţi ştiutori de carte şi folosul social al ţării ar fi insutit de cît privilegiul de a-i scoate gradaţi din şcoala normală şi căzărmii să nu dea nici un serviciu.

Ceia ce experienţa a arătat nepractic e inutil a mai reintroduce. Se bate apa în piuă, şi acum d. Haret nu mai are ce face de cît să dezgroape morţii.

***

CATE VA NOTE

Un revizor şcolar.—Iaşii e lipsit pentru moment de revizor şcolar, căci d. Nae Ionescu stă cu demisia neresolvată pe masa ministrului Haret. Bârladul din contra are cinstea de un revizor şcolar fff... activ, un institutor *loco*. Dascal de modă veche, a rămas şi în practică tot de modă veche. In măsura în care a uitat ţinerea de lecţii practice cu elevii în clasă, d-sa ţine lecţii de *tragere la măsea* prin crîşme la adulţi, ca unul ce e un fervent adept al activităţii extraşcolare *bachice*.

Intr'un rînd pe cînd revizorul de Bârlad era mai în vervă, dovedea unui adult *isoteric* că un beţiv chiar ordinar e cu mult superior unui prost.

„Dintre omul beţiv şi omul prost eu prefer pe cel beţiv, căci beţivul tot se mai trezeşte, pe cînd prostul nici o dată".

Fireşte că în asemenea caz, numitul revizor şi-a tras cenuşă pe turtă, de şi are cinstea de a se trezi cam rar.

OAMENI ŞI LUCRURI

Din lumea celor modeşti

Am asistat eri la o solemnitate cu proporţii foarte modeste, fiind invitat la serbarea distribuţiunii de haine la una din corporaţiile oraşului,—cea mai veche şi cea mai mare: acea a confecţiilor.

Intr'un colţ al încăpătoarei săli se vedea grupul copiilor îmbrăcaţi. In locul hainelor vechi şi peticite, pe cari părinţii le strîngeau în braţe, ca pe nişte reliquii, copiii purtau acum haine mai curate, calde şi fără de voie îmi suggerau reflecţia că nespus de mult haina schimbă pe om. Văzuţi în îmbrăcămintea cea nouă, păreau înnoiţi şi fiziceşte şi sufleteşte. Figurile devenise şi ele mai senine; ochii mai strălucitori, gurile mai surîzătoare, pentru că minţile copiilor nu reflectează în deajuns, ca să fie impresionaţi de umilinţa, dărniciei, a pomenei, ci cu acea blîndă indiferenţă pe care o dă inocenţa, ei exprimă mulţumirea curată pe care n'o întunecă umbra raţiunii.

De aceea era atît de interesant grupul copiilor recrutaţi dintre cei mai săraci, aleşi dintre mii de copii nevoiaşi; de acea grupul lor dădea seninătate acelei modeste serbări, căci nu avea ca substrat nici un interes, în afară de bine facerea propriu zisă.

Copiii, prin vrîsta şi prin natura lor, sunt în afară de ori-ce lupte şi conflicte.

Ceea ce se face pentru dînşii se face nu numai pentru cîţi-va, dar pentru toată omenirea, căci din clasele celor modeşti, celor mici şi resemnaţi se pot ridica în ziua de astăzi adevărate forţe sociale producătoare de mari foloase generale.

Cu cîte-va zile mai înainte pe strada Eternităţii, am văzut readucîndu-se de la cimitir o coroană. Ea fusese depusă pe modestul car funebru care dusese la odihna vecinică pe un membru sarac al aceleiaşi corporaţii. Murise bietul cizmar într'o cameră de spital,—sfîrşit fatal la unei vieţe de muncă şi de suferinţe.

Dar soarta i-a rezervat, în întunecimea lui, o rază de lumină: tovarăşii i-au însoţit cortegiul şi carul era împodobit de o frumoasă coroană. Fără de această organizare, astăzi legiuită, obligatorie, sărmanul lucrător n'ar fi cunoscut onoarea postumă a unei frumoase înmormîntări, nici acea a unei coroane, după cum grupul acelor copii extrem de mizeri n'ar fi avut mulţumirea de a primi hainele comode şi călduroase.

Cu cît trece vremea, solidaritatea umană iea forme tot mai întregi şi mai întinse în societate. Dar ea ne interesează mai cu seamă în straturile populaţiunii muncitoreşti unde bunătatea de inimă şi iubirea reciprocă uşurează adevăratele nevoi şi nu ia formă de umilinţă, căci izvoreşte dintr'o înţelegere şi o solidarîtate în sinul uneia şi aceleiaşi legiune,—legiunea muncii.

Rodion

In articolul „Cocheteria" s'a tipărit „misiunea ei de a cere darurî" în loc de cuvintele „de a crea doruri etc".

COQUELIN AÎNÉ

Fraţii Coquelin. — Constant Coquelin-brutar.—Talma republicei a treia.—Actor ambulant.—Cyrano: moartea lui Chanteclair.

Vestea morţii lui Coquelin aîné a sosit, tot atît de neaşteptată pe cît era de dureroasă, pentru acei cari l'au văzut şi au putut aprecia marele seu talent.

In ultimele luni, jurnalele pariziane dădeau veşti oarecum îngrijitoare asupra boalei celui mai tînăr dintre fraţi, Coquelin-Cadet, internat într'un sanatoriu din Sudul Franţei, unde se căuta de o boală de nervi; despre celalalt frate,—l'Aîné, nu se auzia altceva de cît că-şi studieză rolul din fabula—„Chanteclair"—rolul cucoşului—pe care avea să-l joace în curînd în mult aşteptata piesă a lui Rostand. Poetul, care comunicase lui „Figaro" ştirea despre o uşoară indispoziţie a lui Coquelin-Aîné, se grăbi chiar să liniştească lumea îngrijită.

*

Coquelin a fost, alături de Sarah Bernard cu Bartet şi cu Mounet-Sully reprezentantul cel mai strălucit al artei franceze, care înainte de toate, pune preţ pe claritatea şi sonoritatea dicţiunei şi pe măreţia gestului.

Şcoala aceasta, care înfloria alături de acea a teatrului „Gymnase"—al căreia reprezentant mai de seamă e astăzi Guitry—avea ca maestru pe Coquelin-Aîné în comedie şi pe Monnet-Sully în tragedie.

Ceia ce fermeca mai mult în jocul lui Coquelin Aîné era admirabila claritate şi uşurinţa graţioasă a direcţiunei sale. El scotea la iveală, cu o neîntrecută măestrie, eleganţa şi farmecul înăscut al limbei franceze, ştia să dea viaţă fie cărei expresiuni fiecărui vers prin tempo, prin ridicare şi scoborîre de voce şi prin diferite meşteşuguri ale admirabilei sale arte.

In teatru ca şi în afară, personalitatea puternică a lui Coquelin se manifesta liberă şi nestînjenită.

*

Tatăl seu era brutar în Boulogne şi ţinea cu orce preţ să-şi transmită profesiunea fiului seu mai mare, Constant. Acesta însă nu arăta mare tragere de inimă pentru brutărie, de oarece, din cauza visurilor de mărire pe care le cultiva cu ardoare din frageda tinereţe — lăsa de multe ori să ardă în cuptor pîinea de cea mai bună calitate, în timp ce recita versuri.

El voia să se facă actor, plecă la Paris se înscrise la Conservator, la Régnier, suferi de foame o bună bucată de vreme —element indispensabil, se vede, acelora cari vor să ajungă ceva — şi în scurt timp, deveni societar al Comediei franceze.

Coquelin a fost numit de multe ori—Talma al celei de a treia republici, pentru că făcea politică cu Gambetta, cu care era prieten. A luat parte la multe din luptele politice ale acestuia şi a fost martor al căderii celui de al doilea imperiu la 4 Septembre, cînd, un moment, atras poate de măreţia spectacolului, părea că se dedică cu totul politicei militante.

Deşi artist mare, în vinele lui Coquelin curgea sîngele nestatornic al actorului ambulant. De la început nu se simţia bine în atmosfera liniştită a comediei franceze şi dacă a rămas acolo atîta timp aceasta se datoreşte dorinţei lui Gambetta. A jucat acolo pe Moliere, Regnard, Beaumarchais. A fost sărbătorit, iubit şi aplaudat de parizieni şi în urmă a plecat.

Printre turneele cele mai de samă pe care le-a făcut, au fost acele în care a jucat împreună cu marea lui colegă, Sarah Bernhard.

In tovărăşia acestei stele a artei franceze Coquelin a cîştigat mulţi lauri peste hotarele ţării sale.

*

In timpul din urmă, gloria scenei şi a literaturei moderne a Franţei şi-au dat întîlnire în splendida creaţiune a ultimului romantic al sesolului—Cyrano.

Cine l'a văzut pe Coquelin în Cyrano de Bergerac nu-l mai uită. Şi acum stă încă vie în memoria celor cari l'au ascultat, acel Cyrano mîndru, zîmbitor, ironic şi măreţ, purtînd pe umerii săi puternici toată răspunderea unei întregi epoce reînviate, ironizîndu-se pe el însuşi, dar cu convingerea adîncă a celor tari. Coquelin jongla cu versurile. Le arunca în sus şi le prindea în zbor, se juca cu ele cum îi plăcea. Era stăpînul lor.

Nimeni din cei cari l'au văzut nu vor uita cum, scoţînd pălăria cu penele fîlfîitoare, începea cu o voce nazală celebrul pasaj: *Ce sont les cadets de Gas-*

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

cogne. Publicul aplauda frenetic, aclama, răcnea, iar Coquelin păstra toată seriozitatea momentelor solemne.

Acum Coquelin e mort. A așteptat cu o vădită nerăbdare noua lucrare a lui Rostand, Chantecler, în care avea să joace rolul cucoșului, al cucoșului galic, al cărui glas răsună cu fanfarele care chiamă la răsboi.

Dar chemarea cucoșului galic nu mai răsună. Chantecler e mort!

50 ANI DE LA UNIRE

Unire, vorbă scumpă, pentru omenirea 'ntreagă,
De tine Romînimea azi dorul său și-l leagă
Și ideal și visuri de faptele străbune,
Și amintiri de lupte, de dușmănii nebune.

Ne-a fost ursit și nouă, acum 50 de ani,
Să nu mai fim răzlețe ca țări inspre Balcani.
Strămoșii se luptară atuncea vitejește,
Să ne întărească țara unindu-ne frățește.

Și Cuza, Hurmuzache, Alexandri, Brăteanu
Și Catargi, C. Negri, Mihai Cogălniceanu,
Și alți fruntași ai țării, cu toții au luptat.
Iar nu tîrziu, războiul ne-a săvîrșit regat.

Azi gândul nostru sboară la frații din Carpați,
Persecutați de moarte de Ungurii turbați,
Și gîndul ne mai este, la dulcea Bucovină
Ce ține-ascuns' *comoară* în mîndra ei grădină.

Comoara e mormîntul lui Ștefan cel divin
Durerea României să cîntă 'n Seghedin.
Și munții se cutremur, și văile suspină,
La Nistru se aude durerea'n undă lină.

Serbăm azi amintirea și visul de unire,
Și dorul de-a ajunge la scumpa înfrățire,
A tot ce-i Român astăzi, în Dacia străbună.
Azi lupta i pe viață! Sus Patrie Română!

Victor Munteanu

Litere-Științe-Arte

Esperanto.—O doamuă—dintre cetitoarele ziarului—ne scria de curînd ca să ne ceară lămuriri asupra existenței în Iași a unei organizaținni, pentru studiul limbei „esperanto". O asemenea instituțiune, după informațiunile noastre nu există încă și credem că doamna, care ne scrie, a făcut bine să se asocieze organizațiunii din Capitală, în așteptarea unei fundațiuni analoage în a doua Capitală.

Cu accente călduroase, aproape entuziaste, corespondenta noastră vorvește despre noua limbă, creațiunea d-rului Zemenhof din Varșovia—un nume aproape celebru astă-zi—și ne îndeamnă să dăm concursul nostru ziaristic pentru răspîndirea ei.

Am înregistrat această dorință, doamnă, dar aceasta e tot ce putem face. In momentul cînd vr'o organizațiune se va întemeia în oraș, vom lua notă bucuros de dînsa, ceea ce pentru moment nu e cazul încă.

De un lucru însă suntem convinși. Că avînd adepte fervente și devotate cum e cetitoarea care ne-a scris, succesul limbei „esperanto" e asigurat dinainte.

Ce que femme veut, Dieu le veut aussi....

*

Marea dramă a lui Victor Hugo, Hernani, prefecută în text de operă a fost montată cu succes la teatrul „Gaîtè" din Paris.

Libretul a fost adaptat de Gaston Rivet; muzica e scrisă de Henri Hirschman.

*

Ultima dorință exprimată de marele artist Coquelin aînè a fost aceasta:

„Nu vreau coroane și flori din partea colegilor mei. Actorii sunt oameni săraci, Să-și păstreze banii pentru nevoile lor.

In camera mortuară a lui Coquelin se putea observa o mare fotografie reprezentînd pe Imparatul Wilhelm II în uniformă și purtînd o inscripție autografă: à l'incomparable Coquelin, Guillaume empereur et roi, Decembrie 1904.

*

Călăul e de actualitate în Franța.

Credem interesant să dăm mai jos o statistică care să arate cît încasau călăii din această țară în veacul 15-lea pentru fie-care din operațiunile lor:

Pentru a fierbe pe un rău făcător în untdelemn 48 de livre; pentru a-l rupe de viu 30 livre; pentru a tăia capul cuiva cu paloșul 20 livre; pentru a trage pe cine-va la roată 10 livre; pentru a pune capul cuiva într'o țeapă 10 livre; pentru a tăia un om în patru 36 livre; pentru a spînzura pe un vinovat 20 livre; pentru a îngropa pe cine-va de viu 20 livre pentru a trage în țeapă pe un om de viu 24 livre; pentru a arde o vrăjitoare 38 livre; pentru a jupui un om de viu 28 livre; pentru a îneca o infanticidă într'un sac 24 livre: pentru a arunca în hazna un sinucis 20 livre; pentru a chinui pe cine-va 4 livre; pentru însemnarea cu fierul roșu 10 livre; pentru aplicarea papucilor cu cuie 4 livre; pentru punerea chestiunilor 10 livre; pentru o biciuire 4 livre; pentru strîngerea unui om în cleștе 2 livre; pentru tăierea limbei, a urechilor și a nasului 10 livre: pentru expulzarea unei persoane 2 livre.

*

Milionarul american Rockefeller care nu odată a uimit lumea prin imensele lui donațiuni cu un nou dar de 5 milioane de lei. Banii sunt destinați să urce veniturile instituțiunei, și s'o salveze de oarecari datorii. Pînă acum această universitate a căpătat de la Rockeffeller 126,558,300 de franci.

*

Artiștii suedezi se plîngeau de greutățile ce întîmpină în țara lor din cauza concurenței confraților lor străini. Pentru a le da o satisfacție Parlamentul suedez a votat la 23 Octombrie 1908 o lege care e în vigoare de la 1 Ianuarie a. c. Ea isbește cu impozit de 5 la sută rețetele brute ale tuturor întreprinderilor străine de teatru, de operă, de concert, de conferințe și de distracții și de un impozit de 10 la sută asupra onorariilor tuturor artiștilor străini. Dar nu e numai atît. Reprezentațiile nu sunt permise de cît dacă impresarul este în măsură să dea deslușiri exacte în ceea ce privește starea civilă a artiștilor pe care îi aduce și o cauțiune suficientă peatru a garanta perceperea impozitelor. Această nouă stare de lucruri este mai ales supărătoare pentrn Germania care furnizează muzicanți mai tuturor orchestrelor restaurantelor suedeze. Germaniei îi este frică că Danemarca și Norvegia care împreuuă cu Suedia formează un „Zolherein artistic" să nu adopte în curînd aceleași dispoziții. Dacă i-ar lipsi aceste 3 debușeuri artistice ar fi într'o urîtă încurcătură.

Informații

❑ *Un mare număr de farmaciști din Moldova, s'au întrunit alaltă-eri la clubul Medico-Farmaceutic din localitate, și după o lungă și interesantă discuție, care privește farmacia romînă, din punct de vedere al sănătății publice, au hotărît, ca în corpore să se ducă la d. Stere, șeful partidului liberal din localitate, să'l roage a interveni la centru, a nu se aduce legea sanitară în desbaterea corpurilor legiuitoare, pînă nu li va fi adusă la cunoștință și pînă nu vor fi consultați și farmaciștii. Au mai hotărît, ca cu toții, să ia parte la congresul ce se va ținea în cursul acestei luni la București. Congresul are de scop de a protesta în contra eventualei legiuiri sanitare, privitoare la farmacie, fără consultul și părerea lor.*

❑ Odată cu înființarea celor 5 regimente noui de artilerie, ministerul de resboiu va dispune ca locotenenții de artilerie, aflători astă-zi pe lîngă secțiile de pompieri, să nu mai rămînă pe lîngă aceste secții, ci să fie trimeși la regimentele de artilerie.

La secțiile de pompieri nu vor remînea de cît un căpitan și un plutonier.

❑ Ieri, Duminecă, a avut loc în localul corporației confecțiunilor din str. sf. Teodor solemnitatea îmbrăcărei copiilor săraci. S'au acordat haine și incălțăminte la 17 copii de meseriași, fete și băeți, fără osebire du naționalitate. Cu această ocaziune au rostit cuvîntări d-nii P. Fîntînariu, N. V. Ștefăniu vice-prețedintele camerei de meserii, Grigoriu, comisarul guvernului corporației, I. Breabăn, prețedintele corporației „Progresul", C. Motăș și Dimitriu-Păușești inspectorul corporațiilor.

Ne-am interesat cu această ocaziune de situația casei de ajutor al acestei corporați și am aflat că de la 1 April 1908 pînă în prezent s'au acordat ajutoare medicale la 245 bolnavi, dintre cari 141 izraeliți și 104 creștini, prescriindu-se în total 513 rețete în valoare de 1250 lei.

Ajutoare în bani s'au acordat la 59 bolnavi în suma de 1330 lei, pentru 4 înmormîntări 700 lei.

In total casa de ajutor a corporațiunei confecțiilor a cheltuit de la 1 April 1908 pînă în prezent 3330.

❑ D. maior P. Minovici, ajutor de intendant al corpului 4 de armată, va pleca în astă-seară la Roman, spre a face cercetări în privința lipsei de efecte, ce s'a constat la regimentul 14 Roman.

❑ D. Alex. A. Badareu a plecat aseară în Capitală.

D-sa se va reîntoace Sîmbătă în localitate.

❑ Comitetul inspectorilor generali al armatei va fi convocat în primile zile ale lunei Februarie a. c.

❑ Mercuri vor urma la cercul militar jocurile de răsboiu ale seriei I a ofițerilor din garnizoana locală.

❑ Eri s'a celebrat la biserica Sf. Spiridon căsătoria religioasă a mult drăgălașei d-șoarei Marie Ureche, fiica d-rului Ureche și a d-nei căpit. Baldovici, cu d. Const. Răileanu.

Nuni au fost d-na și d-nul At. At. Gheorghiu.

Felicitările noastre.

❑ Reușiții la examenul de capacitate pentru caligrafie:

D-nii Negrescu Scarlat, media 8.27; Constantinescu Sofronie, media 8.19; Teodorescu D. Ioan, media 8.19; Mateescu Ioan, media 8.08; Mihailescu G. Const. media 7.94; Iliescu Anastase, media 7.91; Ciolac Eugen, media 7.80; Botez-Penel Const., media 7.72; Ionescu Virgil, media 7,58; Zarma Teodor, media 7.53.

Mediile obținute de candidații cari au avut de trecut examenul numai la probele practice:

❑ D-nii: Musculiu Grigore, media 8.00; Vasilescu I. N., media 8.00; Tomescu Gh. Toma, media 7,67.

❑ **Manifestația studenților romîni din Bucovina.**— După cum am anunțat, studenții romîni din Cernăuți au făcut acum cîte-va zile o manifestație la univesitate, cerînd înființarea de catedre românești pe lîngă acea universitate, cerere făcută de ei și în ziua de 5 Aprile 1908.

Iată ce scrie „Romînul" din Cernăuți în această privință:

Joi, în 18 l. c. s'a adunat întreaga studențime romînă dela universitatea din Cernăuți ca să se sfătuiască în chestia aceasta. Cunoscutul spirit pașnic al Moldovanului nu i-a lăsat pe studenți să hotărască altă ceva decît ca să meargă toți la rectorul universității și să-l întrebe ce e cu catedra pentru istoria romînă. La oarele 11 dim. a pornit întreaga studențime spre universitate. S'au ales patru delegați cari aveau să vorbească cu rectorul pecînd studențimea întreagă s'a postat în coridoare. Rectorul a răspuns delegaților că această afacere nu cade în resortul său și că trebue să se adreseze către decanul facultății filozofice, de altfel va sprijini (?!) din partea lui cu toată căldura această cerere. Fiind studențimea înștiințată de acest răspuns s'a indignat mult. Respunsul decanului facultății filosofice a fost mai deslușit. A spus că această catedră se poate înființa abia după celelalte catedre proiectate și atuncia cu limba de predare germană, căci nu se poate atinge caracterul german al universității. Respunsul acesta a avut un efect sdrobitor asupra studențimii. Strigăte de „pereat", „pfui", „să piară" și șuierături asurzitoare au sguduit universitatea. Tumultul a durat mai multe minute. Apoi a coborît studențimea treptele cîntînd „Deșteaptă-te Romîne". Inaintea universității s'au oprit toți și au început iarăși pentru vr'o cîteva minute strigăte de „pereat" și șuierături.

Deacolo au pornit cu toții în mod solemn prin oraș cîntînd „Deșteaptă-te Romîne" și „Pe-al nostru steag e scris unire"; au trecut prin piața principală, strada domnească, piața Austriei și s'au îndreptat spre suburbiul Roșa, unde se făceau chiar atuncia alegerile pentru consiliul comunal. In acest drum s'au oprit înaintea casei lui KoKo Vassilko, în strada domnească, strigînd „pereat" și șuerînd, și apoi înaintea palatului guvernial, unde s'a cîntat „Deșteaptă-te Romîne".

Studențimea e hotărîtă să nu rămîe la această demonstrație spontană, ci va lupta consecvent și în toate chipurile pentru dobîndirea acestei catedre, care este un postulat atît de îndreptățit al întreg poporulni romîn din Bucovina.

❑ Eri a avut loc la școala Nicorița conferența lunară a cercului al IV-lea. A vorbit în ședință intimă d-șoara Luiza Stoica, despre „Rolul social al institutorului". Conferența foarte bine reușită. In ședință publică a vorbit dl. dr. Botez despre „Tuberculoză". S'a ținut o lecție practică despre literile mici de tipar de către d-na Aneta Scobai. Lecția pe deplin reușită.

Elevele școalei au cîntat mai multe cîntece sub conducerea d-nei A. Scobai și au recitat frumoase poezii naționale și anecdote.

❑ Sloim Caner, din strada de Sus No. 162 a încercat aseară să se sinucidă prin otrăvire. El a fost însă surprins tocmai în momentul cînd se pregătea să înghiță o otravă și a fost pus sub pasă.

❑ D. G. M. Pompiliap, actual controlor clasa I-a în administrația financiară, a fost numit șef de secție cl. II-a la administrația financiară din Bacău, în locul d-lui Gr. Tomida, avansat.

❑ La examenul de aptitudine, și capacitate pentru ofițerii de poliție, care s'a ținut la începutul lui Ianuarie în Capitală, au reușit din orașul nostru d-nii Costescu C. comisar și Dimitriu P. subcomisar.

❑ In ziua de 1 Februarie a. c. se va celebra la biserica Sf. Spiridon căsătoria religioasă a distinsei domnișoare Georgeta Dimitriu, fica d-lui V. Dimitriu profesor universitar, cu domnul doctorand Emil Socor.

❑ Comitetul incendiaților a trimes prefecturei de județ suma de 470 lei, spre a fi distribuită mai multor incendiați din jud. nostru.

❑ Imobilele rurale, pe care fostul Mitropolit al Moldovei Partenie, le are în Dobrogea, vor fi cumpărate de stat.

❑ Aflăm, de și cu mare intîrziere, că Iașul a avat astă-vară o vizită ilustră: celebrul Boni Castellan, cunoscutul regalist-naționalist, a petrecut cîte va zile la o moșie din apropierea Iașului, la un amic al seu.

❑ Consiliul technic superior a aprobat aprovizionarea materialelor trebuincioase pentru alimentarea cu apă a orașului Iași.

❑ Cititorii își aminteso de factorul poștal Costăchescu, care făcînd servicii în vagonul poștal, pe linia Iași—Mărășești, a dispărut delapînd suma de 60 mii lei.

Costăchescu va fi adus zilele acestea în București, unde va fi înaintat parchetului și dat la instrucțe.

Se știe că Costăchescu a reușit să ajungă până la America, dar în urma nouei convenții de extradare, autoritățile l'au îndreptat spre România și după cum am spus va fi adus zilele acestea în Capitală.

❑ Ministerul de războiu a dat următoarea decizie:

Art. 6 din regulamentul asupra consiliului de onoare determină numărul ofițerilor superiori din cari trebue să se compună consiliile de onoare pentru ofițerii superiori.

In cazul cînd consiliul pentru ofițerii inferiori ai unui corp de trupă nu se va complecta numai cu ofițeri superiori din acel corp, numărul membrilor din această categorie se va complecta, prin tragere la sorți, dintre ofițerii superiori cari compun consiliul de onoare din divizia respectivă.

❑ Duminică 11 Ianuarie a. c. a avut loc alegerea noului consiliu de administrației a Băncei Populare din Miclăușeni în localul băncii.

A fost ales ca prețedinte de onoare d. Șerban Cantacuzino iar ca prețedinte activ d. dr. Cr. Socor, medicul plășei. Vice prețedinte, Mihai Daicu; cenzori, Gh. Grefius, Const. Cozlovski; casier-comptabil M. Binder; iar ca membi, Anton Hycek, Const. Pavl, Vintilă Manghius, primarul comunei, Anton Lazăr și Giurgiu Martin Dumitru.

Banca din Miclășeni a fost înființată în 1904 cu un capital de 76 lei și astăzi are un capital de 13 5000; iar cu ocazia noei alegeri s'a mai depus încă 1500 lei din cotizații și înscrieri de noi membri.

DIVERSE

— Astă noapte a fost găsit pe strada Albă un copilaș ca de vre-o 4 sau 5 luni.

Micuțul abandonat a fost trimis la institutul Gregorian.

— S'a cerut urmărirea și prinderea comerciantului Solomon Goldenberg din Galați, care fiind declarat în stare de faliment, a dispărut.

— Astă-noapte niște hoți, stricînd o ușă s'au introdus în locuința d-nei Maria Șerban, din strada Misai No. 3, furîndu-i mai multe lucruri.

— Poliția orașului Pitești a cerut urmărirea și prinderea lui Cricov Erighian, comerciant, care a dispărut din acel oraș.

— Simbătă seara a avut loc logodna d-rei Adelina Ionessu, fiica d-lui Dim. Ionescu, sub-șef al gărei Iași, cu d. administrator de plasă Const. Manciu.

— Aflăm cu plăcere că un fiu al Iașului prof. Const. N. Ionescu—licențiat al facultății noastre de științi—și-a susținut Simbătă sara în fața juriului profesoral al facultății din Jena, teza sa „Crierul celor trei feluri de albine"—obținînd titlul de doctor „Magna cum laude".

Traficul conștiinței, negoțul influenței

VI

Slavii ortodoxi, Germanii protestanți, neolatinii catolici, simțeau în Orient nu mai puțin ca în Occident o admirație pînă la gelozie.

Toate popoarele mari și mici astăzi voesc o politică, care plătește, cum zice realismul Anglo-Saxon: idealul în argint și speranța în bogăție.

Ingerența se exercită și asupra presei, puține foi scapă acestui fug rușinos. Multe poartă un colier de aur asupra căruia au grijă să nu mai graveze cifra.

Din fericire sunt și nobile excepțiuni.

Nu putem considera jurnalul ca un avocat care pledează și trebue să fie plătit, nici să devie interesant prin tăcere, cînd este vorba de exploatări patriotice, căci libertatea presei nu a făcut bancrută, nu susținem că pana jurnalistului să fie ca o săgeată otrăvită fiind-că noi o privim ca o sabie pură neplătată de sânge. Presa este educatoarea poporului. Ea e o nouă putere care înlocuește mulțimei pe preotul distribuind morala, pânea sufletului.

In fie-care formă de societate este o clasă dominantă prin situația ei, dar ce voiți să iasă din o societate unde toate celelalte distincțiuni sunt șterse, afară de puterea banului?

Mai este oare ceea ce lumea numea aristrocația talentului și a inteligenței?

Mulțimea nu are la îndămână lumina și cunoștința, ea nu știe să aprecieze talentul, fiind-că îi lipsește de obiceiu măsura pentru a putea lua înnălțimea. E mult dacă poporul recunoaște oamenii cei mari, și nu confundă aventurierii împăunați cu oamenii de geniu.

Arta, știința, talentul, n'au nici un preț, fiind-că n'au nici un semn exterior, pentrucă recompensele onorifice, crucile de diferite forme, rubanurile de diferite culori inventate pentru a distinge meritele devin cele mai adesea ori prețul intrigilor și al josniciei.

Națiunea pare a fi divizată în două, după situație: săteni și orășeni. Nici o altă distincțiune pentru popor nu există, așa că sunt două națiuni în fie-care națiune, între care nu e nici o relație, nici o simpatie; n'au nici acea educație, aceleași obiceiuri, parcă ar locui Zone diferite.

Unitatea națională e pretutindinea mai mult sau mai puțin compromisă, Interesului național tinde a-i se substitui interesul de clasă, care e o urmare a domniei banului.

Ne trebue o morală nouă în direcțiunea conduitei noastre, să aducem reprezentanții la trebuințele lor legislative și să eliberăm administrațiile de ingerinți tiranice, lăsînd ruralii în pace să'și aleagă dintre ai lor reprezentanți, căci parlamentul nu e un drept divin.

Eu nuași voi să mai aud vreodată țucă șuerul uraganului, care deșteaptă sentimentul independenții sufletelor sclave.

Experiențele trecutului ne sunt proaspete în memorie. Trebue să ne schimbăm. Noi acum deocamdată avem mai multă nevoe de a ne reforma morala, de cît de reforme legislative, căci tare mă tem să nu riscăm a deplasa abuzurilor.

Putem oare în halul în care am ajuns, să ne vindecăm cu o revizuire constituțională?

Trebue oare să căutăm mîntuirea în o modificare a mașinei guvernamentale, ca textul unei legi, care are o virtute curativă?

Las viitorului grija de a răspunde.

Dr. I. Antoniu, Bârlad.

Cezar Simionescu

AVOCAT

Str. Sărărie 78

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă și Electricitate

Informați-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iași strada Lăpușneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.

dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate și în condițiunile cele mai convenabile.

Informațiuni, Devize și Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziția onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iași. Str. Lăpușneanu 12

Ultime informaţii

❑ *Astăzi a avut loc la şeful nostru d. Take Ionescu o întrunire a tuturor deputaţilor şi senatorilor conservatori democraţi, spre a se consfătui asupra situaţiunii politice.*

❑ **Opera lui Caragiale la Sorbona.**—*Celebrul Roque, profesor de limbele romanice la* Hautes Etudes *din Paris, a cerut lui Caragiale învoirea ca operile sale să fie traduse în franţuzeşte, pe socoteala Sorbonei.*

In prelegerile sale, Roque a citat de multe-ori pe ilustrul nostru dramaturg şi nu odată Coana Veta, Trahanache şi Farfuride, au făcut deliciul auditorului marelui învăţat de la Sorbona.

❑ *Proclamarea d-lui Brătianu, ca şef al partidului liberal, va avea şi o urmare fericită: d. Haret, care a operat cu atîta furie la ministerul instrucţiei, se va retrage din guvern şi se va pune în fruntea acelor cadre liberale cari nu recunosc directivă brătenistă.*

❑ Toţi deputaţii şi senatorii conservatori-democraţi au fost invitaţi de şeful nostru, d. Tache Ionescu, la un prînz la d-sa acasa pentru ziua de mîne.

❑ **Adunarea societăţei viticolă.**—Eri după amiază a avut loc în saloanele Camerei de Comerţ adunarea generală a membilor societăţei viticole.

S'a ales următorul consiliu de administraţie al societăţei: d-nii P. Zamfirescu, preşedinte, Gh. D. Şerban şi Th. Jellea vice-preşedinţi, Em. Stratan casier, Anton Patraşcanu secretar, Mihai Viorescu delegat al consiliului în comitetul executiv, Leon Cosmovici, Const. Chirilă, Dim. Cădere, G. Urlich, Const. D. Buznea, inginer I. Casseti, inginer Th. Rîşcanu, maior Radu Demetrescu şi M. N. Alexieff, membri.

S'a discutat apoi, între altele, asupra înfiinţărei societăţei pe acţiuni cu numele de „*Viticola*", a cărei statute s'au votat în şedinţele trecute. Această societate pe acţiuni cu un capital de 25000 lei, în 250 acţiuni a 100 lei, va începe să funcţioneze imediat ce se vor subscrie toate acţiunile. Scopul societăţei este înfiinţarea unei pepiniere în judeţul Iaşi, care să pregătească atît speciile de viţe cu anumite soiuri de struguri, cît şi personalul trebuitor pentru lucrarea viilor americane. De asemeni ea mai are de scop înfiinţarea unui magasin de consum, unde se vor depune eşantilioane şi chiar produse ale membrilor societăţei.

In momentul cînd se făcea darea de samă a existenţei de un an a societăţei viticole, şi cînd s'a ajuns la chestia societăţei pe acţiuni, arătîndu-se foloasele înfiinţărei pepinierei şi a magasinului de consum, s'a făcut apel la membri ca să subscrie acţiunile, s'a născut un mare entuziasm şi imediat s'au subscris 87 acţiuni, depunîndu-se şi cîte 25 la sută din valoarea lor şi anume: Dumbravă I. una, Speranţă V. I. una, Vieru Alex. trei, Lohan V. una, Buznea D. C. două, Casetti I. două, Jellea T. patru, Costinescu I una, Stratan Em. cinci, Averescu Al. una, Badareu Al. zece, Cădere Dim. trei, dr. D. Buzenchi două, Şerban D. Gh. zece, Viorescu M. patru, Chirilă C. două, Lazaridi două, B. P. Rivalet două, Buzescu Gh. două, A. Patraşcanu zece, St. Dîrţu preot una, dr. Leon Cosmovici patru, capit. M. Protopopescu două, econom. C. Stamate două, M. N. Alexieff trei, G. Urlich patru şi maior R. Demetrescu două.

❑ Consiliul facultăţei de litere a fost convocat pentru ziua de Vineri 23 Ianurie, orele 4 jum. p. m. pentru a discuta asupra intervenţiei de făcut către ministerul instrucţiunei publice în vederea înfiinţărei şi pe lîngă această facultate, a unui seminar universitar.

❑ **Conferinţile institutorilor.**—După chibzuitele măsuri luate de inspectoratul şcolar sa dispus ca la cercurile didactice urbane să se ţină conferinţe în ordinea următoare:

1) Lecţii practice ţinute cu elevii şcoalelor primare.
2) Conferinţa intimă în faţa colegilor.
3) Conferinţa publică in faţa părinţilor elevilor.

Cum se ţin de obiceiu aceste conferinţe lasă foarte mult de dorit: nu că ar lipsi corpului didactic simţul datoriei, ci văd că se bate apa în piuă pentru lucruri nepractice.

Lecţile practice se ţin cu foarte puţini copii; la conferinţele publice nu vine public, aşa că nu se ţin, iar la cele intime, fiind că sînt intime nu aduc roade.

Deci întreaga întocmire a acestor conferinţe păcătueşte prin lipsa de prevedere.

❑ Azi dimineaţă urma să înceapă la Universitate examinarea medicaală a următorilor membrii ai corpului didactic primar, care urmează a fi scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprile, A. I. Curpan, de la şcoala rurală din com. Nadişa-Bacău, Chiriac Bottez, de la Doftana-Bacău Gh. Isăcescu, de la şcoala din Mărgineni (Bacău) Em. Berjenariu (Romăneşti-Bacău) Ion Anghel de la Valea rea Bacău, şi Gh. Ionescu de la şcoala rurală din Calaraşi (Botoşani) şi Constantin Mărginescu Bacău.

D. dr. Brăescu, absentînd însă d. Haliţa inspector şcolar (preşedintele comisiuni) şi d. dr. Valeriu Roşculetz, medicul primar al judeţului au decis ca examinarea să aibă loc mîne dimineaţă la orele 9.

❑ Cel mai vechiu artist al Iaşului, d. P. S. Alexandrescu, care a jucat în Boerii şi Ciocoii, Lipitorile, Chiriţa Piatra din Casă" şi altele, în faţa autorului V. Alexandri, de care era mult simpatizat se retrage din Teatru.

Societatea în onoarea sa va da Marţi o reprezentaţie la care vor participa toţi artiştii Iaşului, Muzica conservatorului şi muzica regim. XIII.

Este o serbătorire la care cu drept cuvînt ar trebui să eie parte toţi leşenii, căci veteranul artistî n cei 42 de ani de teatru a făcut dese ori ca spectactorii să se ducă înveseliţi spre casele lor.

❑ Un conflict a avut loc alaltă-eri la ospiciul de alienaţi de la Socola, între d. dr. Brăiescu, medicul primar şi Antoniade, intendentul spitalului.

Acesta din urmă a descărcat un foc de revolver.

Afacerea se cercetează astăzi la parchet.

❑ Concursul pentru medici primari de la spitalul Sf. Spiridon, care s'a amînat la 8 Ianuarie s'a fixat din nou pentru ziua de 27 Ianuarie a. c.

❑ Domnii studenţi ai facultăţei de litere şi filosofie, sînt înştiinţaţi că începînd de la 1 Februarie, se va înfiinţa pe lîngă acea facultate, o condică de prezenţă a studenţilor, la cursurile fie cărui d. profesor. Studenţii şi studentele vor fi datori să semneze înainte de a intra la cursuri.

Cei ce vor avea trei absenţe pe lună, vor fi înlăturaţi de la examene.

Fie-care d. profesor va iscăli de asemeni foaia în ziua de curs.

❑ D. Gheller, director al fabricei de tricotage a d-lui Leo Gheller, a fost grav muşcat la faţă de un cîine turbat,

El a fost dus la institutul antirabic. unde i se dau îngrijirile.

De asemeni a fost adusă şi internată în institutul antirabic d-na Kutzki, soţia poliţaiului din Cernăuţi, care a fost grav muşcată de un cîine turbat.

❑ Membrii clubului liberal din localitate vor fi convocaţi în adunare generală între 25—31 Ianuarie a. c., spre a se proceda la alegererea a 7 noui membri în comitetul executiv.

❑ **Compensaţii generoase.**—Din Bacău ni se scrie că ex-candidatul generos Lascar Veniamin, usurarul şi cămătarul sătenilor, în vedere că s'a obosit şi cheltuit cu candidatura sa la Cameră, în zadar a fost compensat de *legalul* domn Haret contra legilor învăţămîntului.

Prin Monitorul oficial se publicase ca liberă o catedră întreagă la liceul din Bacău. Doritorii de-a ocupa catedra făcuse în termen legal cerere pentru acea catedră.

Care nu le fu mirarea petiţionarilor, cînd li se spuse de la minister că nu li se poate satisface cererea întru cît catedra s'a rupt în două: 8 oare s'au dat d-lui Lascar Veniamin ca plus de oare, ceia ce face a 20 lei ora 160 lei pe lună, căci d-sa avea drepturi excepţionale la acele oare.

Tupeul cu care s'au accentuat vorbele acestea a stîrnit indignarea petiţionarilor, întru cît au văzut că supt ministerul Haret se fac lucrurile pe sprinceană şi pe ochi.

❑ D. A. Naum, profesor de limba şi literatura franceză, la universitatea noastră şi-a reînoit demisiunea.

❑ Ofiţerii sanitari din rezervă, proveniţi dintre ofiţerii de rezervă combatanţi, vor fi concentraţi la primavară la regimentele respective.

❑ La splendidul bal costumat mascat, pe care societatea de gimnastică îl organizează în saloanele sale la 31 Ianuarie a. c. bufetul va fi organizat şi servit de către simpaticul d. Păunescu, administratorul Coloseului Bragadiru; iar vinurile vor fi servite de cunoscuta şi apreciata casă A. Rohr.

In curînd vom da bogatul program al acestui bal care promite multe surprize participanţelor.

❑ D. dr. în ştiinţi I. Borcea, şi a ţinut astăzi prima probă orală pentru abilitarea ca docent în zoologie.

D-sa a tratat despre „Migraţiunea şi distribuţia geografică a animalelor.

Mîine dimineaţă la orele 9 jumătate, are loc a doua şi ultima probă lecţie publică—cînd va vorbi despre „Clasificarea himenopterelor".

Comisiunea examinatoare se compune din d-nii profesori: P. dr. Bujor, ca preşedinte şi I. Stravolca, Alexandru Popovici, Leon Cosmovici şi Simionescu membri.

La lecţiunea de mîine e invitat a lua parte şi onor public.

❑ Acum cîtva timp, după cum am anunţat, au evadat din închisoarea militară pe la Galata deţinuţii Bottez Ioan şi Ştefan Ursu, cel dintăi din regimentul 8 roşiori şi al doilea din regimentul 4 artilerie.

Astă noapte sergentul din punctul Salhana, anume Bordeanu Vasile a reuşit să prindă pe cei doui evadaţi. Asupra lor sau găsit mai multe lucruri de furat.

Bottez a reuşit să fugă şi de astădată. Din declaraţiile făcute de Ursu, rezultă că de la evadarea lor şi până eri au comis un mare număr de furturi în oraş.

Ei aveau gazdă în satul Chipereşti la un oarecare Alex. Marin.

❑ Doi elevi din clasa VI a şcoalei fiilor de militari din localitate au dispărut acum cîte-va zile.

Unul din ei a fost aflat la o rudă a sa din Bîrlad, iar acum se găseşte la corespondentul seu din localitate.

❑ D. Colonel Georgescu, intendantul corpului 4 de armată, va isprăvi peste două sau trei zile, în mod definitiv cercetările în afacerea lipsurilor de la regimentul 13 Stefan cel mare.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a trimes o circulară directorilor de şcoli, prin care le pune în vedere în fiecare lună, începînd din Ianuarie 1909, cînd se înainteze ministerului instrucţie, statele de prezenţă, şi să se alipească şi o listă de absenţele făcute de personalul şcoalei în luna precedentă.

Dacă nu s'au făcut absenţe, atunci se va spune aceasta chiar în raportul cu care se înaintează statele.

Odată cu această circulară ministerul instrucţiunei publice a trimis directorilor de liseo şi un model după care se vor întocmi listele de absenţe.

❑ Societatea Crucea Roşie a Doamnelor din România, filiala Iaşi.

Subscripţiune pentru ajutorul victimilor din Italia de Sud. Lista No. 9 încredinţată D-nei Aglaia Răşcanu, Gheorghe Lascar, 20 l.; A. D. Xenopol 15 l.; Econ. St. Ionescu, 4 lei; Econ. Pavel Savin, 20 l.; M. Iurist, 5 l.; Agrizina N. Paraschivescu, 5 l.; Maria G. Tulbure, 4 l.; Elena Poruzan, 2 l.; Maria Zamfirescu 20 l.; Maria Trimescu, 5 l.; G. Lateş, 5 l.; G. Şerban, 5 l.; Aglaia Râşcanu, 30 l. Total 149; lei.

❑ Printre amicii noştri care au luat parte la ceaiul oferit de d. Cananău, şefului nostru d. Take Ionescu, am omis a enunţa pe d-nii N. Botez, Victor Munteanu şi alţii.

❑ D. C. Popovici, membru consiliului judeţian a fost delegat să prezideze biroul la alegerea consiliului comunal din Gropniţa, ce va avea loc în ziua de 8 Februarie a. c.

❑ Camera de punere sub acuzare a respins apelul procurorului trib. Bacău, făcut contra personalului acelui tribunal, prin care se infirma mandatul de arestare, emis de judele instructor contra lui Alex. Morţun, inculpat pentru abuz de încredere.

❑ Am înregstrat în numărul de sâmbătă arestarea sevîrşită de d. N. Leonescu procuror general asupra persoanei d-lui Ion Varduca, cunoscutul arendaş şi reprezentant al societăţii, de Asigurare „Naţională" din Iaşi.

D. I. Varduca s'a plâns telegrafic atît M. I. Regelui cît şi d-lui ministe de justiţie de fapta d-lui procuror general N. Leonescu, şi a cerut facerea unei anchete.

Iată textul acestor telegrame:

M. S. Regelui

Bucureşti

Eri după amiază am fost arestat şi maltratat de către d. Leonescu procuror general, fără să fi săvîrşit vre-un fapt de natură a justifica cu ceva ilegala procedare a acestui înalt magistrat.

Respectuos supun Majestăţei Voastre abuzul de putere comis în potriva mea tocmai de cel mai autorizat reprezentant al respectului datorit legilor şi libertăţei individuale.

Rog respectuos pe Majestatea Sa să recomande d-lui ministru de justiţie, orînduirea unei serioase anchete pentru stabilirea respunderei acestui magistrat care mi-a adus o gravă atingere onoarei şi demnităţei mele cetăţeneşti.

Ioan C. Varduca
proprietar, arendaşul moşiilor
Poiana Cîrnului, domiciliat Iaşi

Domnului Ministru de Justiţie

Bucureşti

Sub-semnatul Ion Varduca, proprietar, arendaşul moşiilor Poiana Cîrnului, domiciliat Iaşi, Strada Muzelor 18, ieri după amiazi, pe cînd chestionam 2 săteni despre provenienţa unor lemne ce aveau spre vînzare şi care bănuiam că sunt furate din pădurile mele, solicitam concursul sergentului de stradă, pentru conducerea lor la cea mai apropiată secţie spre anchetare, mă văd deodată apostrofat şi lovit cu bastonul peste spate de d. Leonescu procuror general, care fără nici o explicaţie mă declară arestat şi ordonă sergentului, rîdicarea mea cu forţa şi aducerea la parchetul curţei. Aci am fost dat în primirea unei gărzi de penitenciar, care cu baioneta la armă m'a condus după poruncă prin culoarele palatului de justiţie şi scoborît ca un criminal de rînd în arestul secţiunei 2 Tribunalului unde sunt aduşi de obiceiu differiţi preveniţi ţinut în stare de arestare timp de o oră cu gardianul înarmat lîngă mine.

Aşa fiind, vă rog domnule Ministru, a vedea că fapta d lui Procuror general Leonescu constitue un flagrant abuz de putere şi a dispune anchetarea de urgenţă a delictului sevărşit de acest magistrat şi prin care mi s'a atins grav onoarea mea de om şi cetăţean liber.

Voi indica cu ocazia anchetei, numele diferitelor persoane care au văzut cum am fost maltratat şi arestat de magistratul Leonescu.

Cu stimă
Ion C. Varduca

❑ **Universitare.**—Dl. profesor M. B. Cantacuzino va ţinea examenele de drept civil cu candidaţii din anul I, II şi III Marţi 27 Ianuarie, ora 9 jum. a. m.

— D. Constantin Stere, a amînat examenele de drept constituţional pentru o dată nehotărîtă.

— Noul regulament al facultăţei juridice fiind terminat de consiliul permanent, va fi înaintat decanatului facultăţei juridice septămîna aceasta.

— Toţi şefii de laborator de la Universitate s'au plîns rectoratului că nu pot lucra în laboratorii din cauza negligenţei antreprenorului însărcinat cu încălzirea localului universităţii.

— D. P. P. Negulescu, profesor de istoria filosofiei la facultatea de litere, fiind reţinut în Capitală pentru a lua parte ca membru în comisiunea de judecată a membrilor corpului didactic secundar şi superior, s'a suspendat pentru o lună de zile, cursurile sale universitare.

De asemeni d. Ioan Găvănescul nu va reîncepe cursurile de cît după terminarea examenelor de capacitate ce se ţin la Bucureşti şi din comisia examinatoare a cărora face parte, ca membri.

❑ Ministerul instrucţiunei face cunoscut rectoratului Universităţii că de la 1 Ianuarie expirînd mandatul de şese ani a secunzilor membri eşiţi la sorţi din comisiunea de judecată a corpului didactic secundar şi superior, roagă ca, potrivit art. 49 din lege, să procedeze la convocarea senatului universitar, în vederea alegerei altor trei membri, dintre care ministrul va alege pe unul.

❑ *Trupa de operete Dan Bejenariu*, va începe Miercuri 28 Ianaurie în teatrul Sidoli cu: *Farmecul unui vals.*

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 19 Ianuarie.

In vederea alegerii noului Mitropolit

Bucureşti.—In cercurile clericale se fac diferite prognosticuri asupra alegerii noului Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

Aci se afirmă că petiţia pornită din Iaşi şi prin care se cere se fie ales Episcopul Atanasie al Rîmnicului, ar fi pusă la cale de acesta.

Situaţie critică

Tulcea.—Liberalii de aci, ca şi-n multe oraşe ale ţării se găsesc într'o situaţie mai mult de cît critică.

Ca şi 'n alte oraşe şi aci avem două tabere liberale, care luptă făţiş una contra alteia.

In vederea alegerilor comunale a avut loc o întrunire provocată de nuanţa condusă de d. Sebastian Teodorescu. A luat parte multă lume.

In acelaş timp a avut loc o altă întrunire a nuanţei susţinută de prefectul Atanasiu. La această întrunire însă a luat parte foarte puţină lume.

Liberalii în frunte cu d. Sebastian Teodnrescu după întrunire au făcut o manifestaţie de stradă.

Neînţelegerile Cantacuzinisto-Carpiste

Bucureşti—Relaţiile dinte Cantacuzinişti şi Carpişti se înăspresc pe zi ce merge.

Intre fruntaşii Carpişti şi cei Cantacuzinişti există o mare deosebire de vederi asupra proiectului de modificare a legei Sinodului.

Cantacuziniştii nu vor cu nici un preţ să admită acordul pentru susţinerea reformelor, în timp ce Carpiştii s'au declarat pe faţă că le vor susţinea.

Ziarele Cantacuziniste, cît şi cele Carpiste, somate să se pronunţe asupra vederilor lor în chestia reformei Sinodale, în loc de a-şi arata părerile, nu fac alt-ceva de cît să înjure.

In timp ce cantacuziniştii ţin întruniri aparte, carpiştii se întrunesc deosebit.

In chestia demisiei Mitropolitului Partenie.

Bucureşti.—„Adevărul" publică amănunte asupra împrejurărilor şi asupra modului cum d. Ionel Brătianu a obţinutdemisia mitropolitului Partenie.

In urma întrevederei pe care Mitropolitul Partenie a avut'o cu d. Ionel Brătianu şi în urma asigurărilor date de aceasta, şi-a dat demisia cu promisiunea că primul ministru o va ţinea două luni în suspenzie şi că nu o va supune M. S. Regelui de cît după acest termen.

D. Brătianu însă imediat ce-a primit demisia a prezentat-o suveranului.

CAMERA

După ce se votează proectul de lege pentru construirea unei şoşele Râmnicul-Vâlcea—Govora, D. Dincu Schileru cere lămuriri asupra memoriului Veteranilor.

D. Ferechide a întrerupt de mai multe ori pe D. Dincu Schileru, spunînd că memoriul e depus la comisiunea de petiţie.

D. Nae T. Pop. îşi desvoltă apoi interpelarea sa asupra cadastrului.

SENATUL

D. Ministru Anton Carp prezintă un proect de lege prin care Jud. Ilfov contractează un împrumut de 200000 lei pentru construirea unui local de judecătorie.

D. General Averescu respunde interpelărei D-lui Grădişteanu, cu privire la armele Martini.

Se votează apoi mai multe înpămînteniri şi recunoaşteri, între care şi a d-lui Cesar Sidoli.

Cabinetul de Chirurgie dentara
al
Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA
s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** şoase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind toate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI de ultimele noutăţi

Grigore Dimitrescu
Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi
AVOCAT
Str. Carol 14

Dr. Louis Mendel
Specialist în boli de gură şi dinţi.
Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Canciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.
A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Pe lîngă Articolele de Mode şi Noutăţi alese ca: Gulerase, Rijuleţe, Pieptenaşe garnite, Gentiţe de mînă, şi **Eşarfe de Teatru,** toate pline de frumuseţe, Magazinul
„LA VULTUR"
Strada Ştefan cel Mare, 21—Iaşi
e asortat cu toate Mărfurile de iarnă precum: Şaluri, Flanele, Mănuşi, Ciorapi, Ghetre de lînă, Matinele, Foi gata Englezeşti şi Jupoane fine.
In tot cursul ccestei luni se vor vinde cu preţuri foarte modeste.

De vînzare in loturi
Casele şi locul din strada Buna Vestire No. 1 şi strada Romînă No. 47. Planul de parcelare se poate vedea, şi informaţiuni se pot lua la D-nii: Alex. Policov strada Alexandri No. 3 şi I. Stavăr avocat strada Goliei. Doritorii se pot adresa şi prin scrisori D-lui N. Enăşescu la Botoşani.

IMPORTANT
A sosit Canari de Hartz, cîntăreţi ziua şi noaptea se găsesc de vînzare la Berăria Zimbru în Piaţa Unirei.
Administraţia

CONST. JORNESCU
AVOCAT
— Strada Carp No. 5 —

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
Prinţul Calimachi mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Dr. Vet. Neculai Filip** profesor la şc. super. de med. veterinară
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

1520 **NEVRALGIELE**

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute şi dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. La diua cea d'antâia să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue să la mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de OLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

J. BEINER

—IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seŭ asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Pădurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
—Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
—Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—8 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
—Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloa a sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romînă

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciul cel mai Prompt şi conştiinţios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 634 — Mercuri 21 Ianuarie 1909

Circulaţia omului politic

Avem trei partide în ţară cu trei şefi.

Conservatorii au pe d. P. P. Carp.

Liberalii au pe d. I. I. Brătianu.

Noi Democraţii avem pe d. Take Ionescu.

Şeful nostru e la mijlocia vieţii între vrîsta şefului Carpiştilor şi cel al liberalilor, cum şi partidul democrat e cumpăna între cele 2 partide.

Din punct de vedere al *obîrşiei* şefiei, se prezintă deosebiri fundamentale. La Conservatorii *matcă* şefia se transmite prin zapis, de la o mînă la alta, între aşa zisele elemente de protipendadă socială, fără să se aibă în vedere valoarea politică. Şi practica de cîte-va decenii a legat şefia de rentabilitatea *fonciară* a şefului, rădicînd la valoarea de doctrină politică, ceia ce prin excepţie era practica cîtor-va persoane şi clanuri familiare.

Eşită şefia conservatoare din vremile, cînd deci activitatea politică cu referinţă la mase era foarte redusă, s'a prea putut ca şefia de partid să se confunde cu interese de anumite familii şi să se nască conceptul politc, ca şefia să se treacă de la o familie la alta, ca ori-ce alt bun de domeniul privat.

Partidul crescînd supt înrîurirea masei alegătorilor s'au putut ivi dese conflicte şi înstrăinare de sentimente între şef şi partid.

La liberali geneza şefiei prezintă o situaţie şi mai curioasă. Partid mare, eşit şi crescut din trupul burgheziei romîne, a acaparat toate mijloacele producătoare economice şi adoratorii viţelului de aur, nu s'au sfiit să rădice la şefie pe fiul statuei, tocmai pentru că tatăl i-a îmbogăţit cu nemiluita. Prin aceasta liberalismul romîn şi-a dezis doctrina şi a devenit de un conservatorism reacţionar, introducînd în jocul liber al valorii politice *descedenţa*, *filiaţiunea*, iar nu *ascedenţa* meritului.

E un pas îndărăt, care se va resimţi în rău asupra partidului cel puţin 20 ani de acum înainte.

Din lupta acestor 2 curente: al valorii fonciare, şi al descendenţii familiare, partidul conservator-democrat şi a rîdicat la şefie pe cel mai vrednic membru al său, pe cel mai activ, pe cel mai destoinic, înfăţişînd ast-fel singur chezăşia celei mai bune selecţiuni, chezăşie care se va traduce în cea mai bună guvernare a intereselor obşteşti ale neamului.

Iată dar o deosebire fundamentală între cei trei şefi.

Dar pe lîngă valoarea de geneză şi de selecţiune, mai e un element, care militează pentru superioritatea şefului nostru. Dacă ar fi să împrumutăm o vorbă din economia politică, ar fi *valoarea de circulaţie*.

Un şef de partid nu e un filosof, care să se închidă în cabinetul său şi să adîncească problema vieţii, nici un savant care să-şi concentreze privirea în steclele măritoare ale instrumentelor optice, pentru a afla rostul şi urzala lumei.

Nu; şeful politic trebue să caute sporul vieţii obşteşti în masa cetăţenilor. De la această masă trebue să se inspire; nevoile ei să le cunoască, aspiraţiunile ei să le hrănească, diriguirea ei să o facă pe căi bune, căci dacă omul politic ar nesocoti această masă, a cărei suflet şi interese are a le guverna, va fi asvărlit peste mal, ca un rău şi nesocotit cîrmaciu.

Pentru a întra în valoare de circulaţie, şeful nu trebue să se închidă ca un sibarit, sau ca padişahii orientali, crezînd că sporesc în vază făcîndu-se nevăzuţi şi neauziţi, dar nici naivi să fim că pentru această circulaţie se cere numai atingerea materială de la persoană la persoană. Negreşit că cunoştinţa a cît mai multă lume, a ţării întregi, nu strică, ba e indispensabilă. Dar de altă circulaţie e vorba aici: de cea *a duhului*.

Prin mintea sa superioară, prin scînteia inteligenţii sale, prin lărgimea şi bunătatea sa de inimă, prin tăria de voinţă, prin încordarea puterilor sale sufleteşti să pună în circulaţie, cît se poate mai mult din partea bună a sufletului său.

Lumea are absolută nevoe să cunoască cît mai mult din duhul bun al şefilor politici, pentru că din această comunicare sufletească, să iasă noi izvoare de putere şi de progres. Din cei trei şefi de partide e de ajuns a pune în alăturare numele lui Take Ionescu faţă cu d-nii P. P. Carp şi Ionel Brătianu, pentru a scoate superioritatea de circulaţie a lui Take Ionescu în masa neamului romînesc, prin partea cea mai bună a sufletului său.

In cel mai lung a lui minister, în numele ideei conservatoare Take Ionescu a organizat biserica, a organizat şcoala primară, a organizat cultura neamului, asigurînd şcolile romîneşti de peste munţi, sporind cultura macedoneană, a organizat finanţele, asigurînd stabilitatea slujbaşilor şi consolidînd finanţele prin creări de venituri ce se cifrează cu zeci de milioane, baza eficace a tuturor escedentelor bugetare din anii din urmă; în sfîrşit nu e ramură de activitate politică, în care Take Ionescu să nu se întâlnească lucrînd, redactînd, inspirînd, legiferînd.

Această spornică activitate explică ascedentul ce l'a căpătat în ochii ţării şi neamului Take Ionescu, cu toate bîrfelile adversarilor, căci lumea cuminte s'a deprins în apreciarea oamenilor politici, după faptele lor reale, nu după bîrfelile şi scornirile vrăjmaşilor interesaţi.

In sufletul cător din fiii ţării circulă sufletul lui P. P. Carp ori Ionel Brătianu, scoţînd din socoteală cercul ingust al afiliaţilor băncilor şi creditelor, ori al energumenilor partidului, ei cari au aratat cel mai suveran dispreţ duhului naţiunii, hăţuindu-i numai interesele josnice şi materiale.

Deci şi din punct de vedere al genezii şefiei, cît şi acel al circulaţiunii politice, şeful partidului conservator-democrat se prezintă în cele mai bune condiţiuni de superioritate.

Gh. Ghibănescu

Neînţelegerile dintre Carpişti şi Cantacuzinişti

De o săptămînă întreagă, presa Capitalei, se ocupă de gravele neînţelegeri ivite între Cantacuzinişti şi Carpişti— şi ziarele junimiste tac şi nu sufă nici un cuvînt.

D. G. Gr. Cantacuzino, pare a se fi decis să o rupă cu d. Carp, căruia i-a cedat prin înşelare şefia partidului, dînd astfel cu piciorul unei situaţiuni politice cu care nu oricine se poate întîlni în viaţă.

Procesul ivit între aceste două fracţiuni politice, ameninţă să ia o întorsătură foarte gravă. Se vorbeşte că d. G. Cantacuzino este ferm hotărît să o ducă pînă la capăt şi să dezarmeze complect pe d. Carp, care din pretenţia ce avea de a nu deveni şef cu dădacă, se vede ajuns azi a avea o duzină de dădace în conducerea partidului.

Ziarele ne vestesc că neînţelegerile dintre aceşti doi fruntaşi, secondaţi fiecare de amicii lor, îşi au sorgintea în felul cu totul deosebit, cum concep şi înţeleg să ducă lupta în contra guvernului.

D. Carp este pentru o politică de pasivitate, de menajament pentru guvern, spre a putea la un moment dat să se reazeme pe sprijinul liberalilor, cînd evenimentele politice viitoare l'ar pune într'o luptă hotărîtoare faţă de partidul nostru.

D G. Gr. Cantacuzino este pentru începerea unei acţiuni combative energice împotriva guvernului, care a fost atît de mult tolerat pînă azi, şi refuzarea *de plano* **a ori cărui concurs în viitor pentru trecerea reformelor proiectate.**

După cum se vede d. G. Gr. Cantacuzino s'a săturat de opoziţia miluită, în care'l fierbe de un an d. Carp, şi se împotriveşte acordărei oricărei fel de concesiuni guvernului.

Dar d. Carp nici nu vrea să ştie de pretenţiunile sau doleanţele fostului şef, şi fără a consulta pe cineva din fruntaşii partidului, s'a legat de guvern şi obligat pentru a-i uşura guvernarea cel puţin pînă la închiderea acestei seziuni parlamentare.

Angajamentele d-lui Carp, şi nemulţumirile d-lui G. Gr. Cantacuzino, au produs o aşa de adîncă desbinare între aceşti doi conducători şi amicii lor, în cît este mai mult decît probabil că se va declara ruptura între partizanii ambelor tabere.

Se vede că a fost dat ca praful şi cenusa să se aleagă de această nenorocită organizaţie politică!

Reforma judecătorească

Guvernul a depus pe biroul Camerei proiectul de lege privitor la reorganizarea justiţiei.

E primul proiect de lege asupra căruia Parlamentul este chemat să se pronunţe de la deschiderea sesiunei.

Nu ştim dacă reforma d-lui Stelian este aceiaşi, pe care au publicat-o ziarele liberale acum trei luni şi ale cărei principale inovaţiuni au fost criticate de înalta magistratură a ţărei.

Dar dacă, însă, d. ministru al justiţiei a menţinut prin proectul său toate dispoziţiunile pe cari cei mai mulţi judecători, le-au găsit ca fiind jignitoare pentru independenţa şi prestigiul magistraturei, atunci reforma aceasta va avea o viaţă efemeră.

Noi ne-am spus de la început cuvîntul. atît asupra inspectorilor judiciari cît şi asupra comisiunilor de judecată a magistraţilor, pe cari le-am găsit de o potrivă de dăunătoare pentru inamovibilitatea magistraturei şi siguranţa unei justiţii imparţiale şi pricepute.

Aceleaşi obiecţiuni, le-au făcut şi diferitele instanţe consultate de ministru în acest scop, aşa că d. Stelian nu se poate plînge că nu a avut sfătuitori drepţi şi examinatori luminaţi de marele inconveniente pe care le presenta pentru justiţie şi magistraţi, rèforma în chestiune.

Dacă nici guvernul nici parlamentul nu va ţine seamă de observaţiunile rezonabile şi utile ale lumei judecătoreşti asupra proectului, străduiala lor va fi în totul zadarnică, căci întreaga înaltă magistratură se va împotrivi în corpore reformei care îi rîpeşte pînă şi drepturile cîştigate prin vechea lege de organizare judecătorească.

Cînd cine-va are pretenţia de a înzestra ţara cu o reformă de categoria celeia de care ne ocupăm, apoi nu trebue să aibă nici pretenţia de a fi făcut o operă perfectă, nici ambiţia de a nu accepta vr'o modificare sau îndreptare în părţile ei esenţiale.

Din contra cea mai frumoasă rîvnă pentru un barbat politic este de a'şi vedea opera sa analizată şi complectată pentru a putea căpăta astfel caracterul unei opere de utilitate socială.

Numai astfel reforma d-lui Stelian ar avea marele merit de a fi considerată că corespunde realităţei lucrurilor şi va putea servi intereselor justiţiei.

Chestii locale

Monumentul Unirei în Iaşi

Liberalii au o oroare de Cuza Vodă.

Oroare a avut D. A. Sturza, secretarul lui Cuza Vodă, de persoana fostului domn; oroare au azi liberalii de numele lui. Cum însă faptul Unirei se leagă de numele lui Cuza, căci unirea s'a făcut pe numele lui Cuza şi Cuza este cel ce a cimentat Unirea, e foarte greu să se despartă aceste 2 nume: *Cuza Vodă* şi *Unirea*.

Şi în ura lor pentru numele şi memoria lui Cuza Vodă liberalii au găsit scăparea în doctrina şcoalei istorice atotputerniciei mediului faţă de individ, şi a fost dat ca această teorie istorică să fie desvoltată de la tribuna parlamentului de primul ministru liberal, cel mai slab pregătit istoriceşte.

Guvernul liberal îngădue Iaşilor un monument al Unirei cu următoarele condiţii:

a) să fie modest.

b) să nu cuprindă în el persoana lui Cuza Vodă.

c) să fie aşezat în piaţa Unirei.

Toate aceste condiţii sunt cuprinse în lege: *preţul*, *conţinutul*, *locul*.

Liberalii au impopoţonat în inima Capitalei marea statue a lui Ion Brăteanu, împiedecînd circulaţia tocmai în cel mai umblat loc al capitalei; şi pentru această statue—un monument—s'au cheltuit 300 mii lei pe lîngă alţi 300 mii păpaţi de partid în numele lui Ion Brăteanu.

Ce a făcut Brăteanu pentu ţară, d-lor liberali, dacă d-voastră sunteţi acei ce vă erijaţi în apărătorii şcoalei istorice care precumpăneşte mediul pe individ? Brăteanu a fost o verigă politică a lanţului faptelor istorice, şi încă o verigă foarte ruginită şi retrogradă, faţă cu interesele mari ale neamului; chiar în partidul liberal dînsul a avut emuli mai mari şi mai bine pregătiţi teoreticeşte, fără a fi oportunişti: M. Kogălniceanu, C. A. Rosetti şi D. Brăteanu chiar!

De ce dar i s'a rîdicat în Bucureşti o statue, dacă individul nu valorează nimic în istorie, şi încă naţiunea a subscris 600000 lei pentru o simplă statue!

Un partid care are idolii săi prin bănci şi credite, şi adept unei doctrine istorice ce nu e de talia lui!

Şi *Unirei*, marei Uniri, faptului care a dat Romînia modernă, i se hărăzeşte 160000 lei, cît statuea lui Lahovari, a lui C. A. Rosetti, cît bustul lui V. Lascar sau Gogu Cantacuzino!!

Un monument al Unirei fără Cuza e ceva de neînchipuit, asta însamnă ca şi cum nu s'ar face monumentul Unirei!

Ce adică Cuza în Unire a avut rolul mic al unui ministru Barbu Catargi, M. Cogălniceanu, N. Creţulescu sau altul?

In contra valurilor de interese mici de clase sociale, de prejudiţii, de ani ozi tăţi, cel ce a văzut mai limpede şi a imprimat puternica sa personalitate a fost Cuza Vodă. El e firul istoric al Unirei şi pe Cuza nu-l poate pune ca pe ori care alt ministru la picioarele Unirei. El e Capul, el Culmea, el e întrupătorul Unirei!

Liberalii îşi umplu capitala cu toţi sfinţii lor cei mititei: Lascar, C. A. Rosetti, Gogu Cantacuzino, Stătescu etc, etc. şi nu ne lasă nouă să ne aşezăm figura idolului popular al Unirii, figura lui Cuza Vodă acolo unde gîndul şi inima o cere.

Curioasă dărnicie din partea guvernului liberal pentru Iaşi! Curioasă dragoste şi cult pentru Unire!

Vorba lui Creangă: monumont cu socoteală: monument modest de 160,000 lei, monumentul Unirei fără Cuza Vodă! monumentul Unirei aşesat numai de cît în piaţa Unirei.

Altfel legea nu-şi va avea urmare.

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

VIAŢĂ 'N PARODIE

Dacă 'n mijlocul celor modeşti căutăm şi descoperim cu mulţumire sufletească semne de solidaritate în acţiune, semne de progres în organizaţiuni, nu arareori avem mîhnirea de a găsi în rîndurile aceloraşi clase sociale, manifestări ciudate, disgraţioase, imitaţiuni, silite cari degenerează în adevărate parodii.

Mai zilele trecute pe masa redacţiei se rătăcise un „apel". Era în ajunul unei „alegeri" de comitet la una din societăţile unui oraş de provincie—oraş mare din Moldova—şi candidaţii lansase acel apel unde se cetia între altele:

„Colegi, lista candidaţilor noştri compusă din oameni serioşi şi apţi cari înţeleg şi au destulă pricepere pentru conducerea treburilor societăţii a căzut ca o bombă în lagărul candidaţilor propuşi de comitetul electoral.

... Ei caută prin fel de fel de insinuări şi minciuni să atace pe candidaţii noştri.

E de sigur (?) insipidă arma neleală care (?) întrebuinţează pentru ca să ne intimideze în opera noastră de a da societăţii oameni serioşi şi respectabili pentru conducerea ei...

Avem toată convingerea că sunteţi destul de conştienţi spre a vă putea pronunţa în ziua alegerei pentru adevăraţii bine voitori ai dv. şi veţi da o lecţie bine meritată demagogilor, cari vă linguşesc în ajunul alegerilor pe cînd în tot cursul anului sunt cu desăvîrşire ignoraţi şi îndepărtaţi de la activitatea societăţii cît şi de la balurile şi petrecerile care (?) le fac numai pentru dînşii spre a-şi satisface poftele lor nebuneşti.

Deci nu vă lăsaţi ademeniţi de aceşti grandomani, aroganţi şi dictatori şi votaţi numai pe candidaţii noştri".

Aţi cetit: tabloul e complect şi vocabularul e clasic, aşa cum îl înregistră cîte odată „Moftul Romîn" în creaţiunile sale memorabile. S'ar zice o pagină inedită din electoralele producţiuni ale lui Caţavencu, dar un Caţavencu *mai* modern, mai mult în atiagere cu formele rele ale civilizaţiunii noastre... electorale.

Aveţi de toate: bomba în lagărul adversarilor, arma inspidă, lecţie bine meritată, aroganţi, dictatori,—dar mai cu seamă acea perlă de gîndire despre adversarii cari „ignorează" pe membrii societăţi cînd vine ocazia excelentă a balurilor şi petrecerilor ca să-şi satisfacă „poftele nebuneşti"...

Lucrul, se vede cît de colo, — e opera scrisă de un demagog profesional pe care fraza îl îmbată pînă la ... prostie: oraşele noastre de provincie posedă asemenea tipuri, natural. Dar nu e natural şi mai ales nu e bine ca domnia frazeologiei să pătrundă în clasele celor modeşti şi să stăpînească organizaţiile ce s'ar putea conduce fără larmă, fără alegeri cu bombe şi fără „pofte nebuneşti".

Demagogia e primejdia cea mai mare pentru existenţa lor. Fugiţi de dînsa!

Rodion

REFORMA SANITARA

— Cîteva cuvinte privitoare la dînsa —

II.

Prin concurs, care este în totdeauna greu costisitor şi drept pentru cel fără stăruinţe, prin definitivat, am căutat să punem noi oamenii un frîu puternic pasiunilor şi răutăţilor naturei noastre, am voit noi înşine să ne punem un obstacol ca să nu mai putem uza ori cum şi ori cînd de toată răutatea ce e avem în noi faţă de aproapele nostru, lucru care de altfel îl facem şi cu toate legile ce ni le impunem noi singuri.

Desfiinţaţi astă-zi acest mijloc de înfrînare, omul va deveni iarăşi ferace şi cel mic bietul va fi în tot deauna rău, incult, neactiv, fără progres etc. etc.

Care este criteriul după care se vor judeca lucrurile? Gîndirea, inima, bunătatea noastră? Dar aşa ceva nu există de cît prin vis şi închipuiri. căci: *Homo homoni lupus*. O lege dreaptă trebue să gîndească la apărarea celui slab în prezent şi în viitor.

Intru cît priveşte mărirea activităţii ştiinţifice a medicilor, faptul că ei nu se mai ocupă cu cercetări ştiinţifice fiind namovibili, apoi aceasta este iarăşi o chestiune de discutat.

Cînd un Director de serviciu sanitar este bacteriolog bucuros pretinde ca toţi medicii să fie specialişti bacteriologi şi să poseadă ultimile cunoştinţe pe acest teren.

Cînd Directorul este un alienist ar pretinde aceasta în ramura lui.

Cînd este oculist, laringolog, chirurg, hygienist, idem. Dar nu trebue să se uite că acestea sunt specialităţi şi specialiştii îşi au făcut din timp specialitatea lor în care lucrează de o viaţă întreagă, avînd şi alte mijloace la îndămînă.

Nu se poate ca un medic funcţionar să fie în totdeauna specializat în toate; el se ocupă, după puteri şi timpul liber ce'i mai remîne după slujbă, de toate ramurile şi nu putem spune că nu sunt medici şi astăzi cari să ocupă, că nu sunt unii chiar buni, fără însă să poată fi specialişti în toate, lucru care nu li s'ar putea pretinde în starea actuală cînd sînt obligaţi prin felul serviciului lor de a face de toate.

E-te altă ceva specialitatea chiar în una şi aceiaşi maladie şi este altă ceva a ai cunoştinţele suficiente şi împrospătate zilnic după puteri şi mijloace, care să fie destule pentru a pune o diagnoză şi a trata o boală.

In unele ramuri specialitatea este o chestiune de subtilitate, de delicateţă, sau de înfrumuseţare a ştiinţei. Ea discută de ex.: că baccilii acido rezistenţi nu sunt numai baccilii lui Koch, că formele baccilului tuberculozei aviare s'ar deosebi de acel al tuberculozei umane prin aceia că este mai lung, lucruri de unii admise, de alţii nu şi aşa mai departe. Unui medic funcţionar 'i se cere rezultat practic satisfăcător, de sigur tot pe baza progreselor ştiinţei, iar specialitatea propriu zisă în o ramură anume, rămîne pe seama a celor specialişti cari au laboratorii şi instalaţiuni de milioane şi cărora 'li se cere cu drept cuvînt să arate progresele făcute.

După posibilitate, mijloace şi timp, fie care medic îşi simţeşte datoria sa să ţină seamă de cercetările noi ştiinţifice, dar aceasta o face el de la sine din dragostea ce o are pentru artă, fără să fie nevoie pentru aceasta să'i se şteargă inamovibilitatea.

Intru cît ştiinţa a mai dat înapoi de a data de cînd medicii sunt funcţionari inamovibili prin concurs faţă de timpurile de mai înainte cînd concursul nu era? Din contra ea a mai progresat. Şi intru cît un medic stabil se va ocupa mai puţin de cît un altul, pe care influenţele politice 'i vor purta de colo-colo?

*

Afară de aceasta se face şi o confusiune regretabilă între funcţionarea şi titlul unui medic. Inamovibilitatea priveşte pe medic ca funcţionar; ca funcţionar 'i s'a dat inamovibilitatea nu ca doctor în medicină. 'I se ia siguranţa slujbei,

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Bomînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32.-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

a traiului, a pînei, pentru ca el să fie mai bun doctor în medicină? Nu vedem cum se pot conciliа aceste două lucrari.

Dar inamovibilitate avem în toate ramurile. Avem inamovibilitatea președinților de tribunale, a profesorilor de universitate etc. etc. și cu toate acestea nu cred să aibă cineva a se plînge că acești funcționari, din această pricină au dat mării științe și au ajuns că nu mai sunt buni de nimic.

Cînd va ajunge vremea ca unui medic acționar să'i se ceară a practica numai în o singură specialitate, atunci da, se poate cere aceluia să fie la curent cu tot ce este nou în specialitatea aceia și atunci aceasta ar face-o tot atît de ușor și ceilalți medici, dar până atunci mai avem timp!

Relativ la avansarea pe loc a medicilor prin sporirea salariilor pentru a se mări rîvna lor în serviciu 'aceasta ar fi foarte bine să se facă însă tot sub auspiciile inamovibilității prin concurs căci alt fel ar fi și aceasta numai o formă.

Cine mă va avansa pe mine pe loc pentru rîvnă? Care va fi acela care să gîndească la unul mic, fără glas și fără putere?

Nu vedeți la cine se dau decorațiuni?

Vei fi bine privit, avansat, bine răsplătit dacă vei fi între ai tăi, dacă vei ști a linguși și lăuda pe cei ce au ptnda în mînă, dacă vei fi influent și vei avea multe voturi, altfel dacă nu știi să-ți pleci genunchii, rămîi totdeauna obscur cu toată valoarea ta lăuntrică, vei fi socotit de înapoiet și ca nemeritînd avansarea.

Iată dar rezultatul final. Despre celelalte pe altă dată. I. C. S.

„Opinia în provincie"

DIM HUȘI

In ziarul „Viitorul" No. 425 din 17 Ianuarie a. c. vedem publicat că d. ministru al Instrucțiunei publice, Sp. Haret dă o circulară, prin care atrage atenția prefecților de județ ca de către mai mulți dintre ei, s'au călcat dispozițiile art, 8 din lege și art. 68 din regulament. Casei Școalelor, privitoare la construcția localurilor de școală.

Căleațile acestor articole din lege și regulament s'au făcut și de către prefectul de Fălciu dr. N.Lupu, care a dat ordin primarilor ca să retragă de la consemnație toate sumele depuse din budgetul ordinar și i le-au încredințat lui fără nici o formă și fără să dea o dovadă primarilor de descarcare.

S'au strîns de prin toate Comunele peste 200.000 mii lei și s'au depus la „Banca Hușului" spre fructificare. La această sumă s'a mai adăugat și adjutorul dat de casa Școalelor pentru construcția localurilor din județul Fălciu cum și suma repartizată de direcția serviciului sanitar pentru construirea spitalurilor, infermeriilor și locuinților medicilor.

Toate aceste sumi trec peste 800.000 lei, care puse spre fructificare, dau un profit respectabil, despre care dr. Lupu e ni drept a da samă, căci banul public nu poate sta fără fructificare.

Dr. Lupu, punînd mîna pe bani s'a gîndit cum ar putea construi localurile de școală ca să nu dea samă nimănui, să nu-i controleze nimeni, nici să fie oameni care să poată observa cum se lucrează.

Aduce din București un d. conductor Coliș; angajază ca supraveghetori ai lucrărilor pe frații d-lui conductor Coliș iar ca maiștrii zidari, lemnari au adunat pe toți sîrbii și bulgarii de prin județ care-i adusese proprietarii la munci agricole.

Transporturile materialurilor comandate de d. prefect, și săpăturile necesare au fost făcute de locuitorii satelor noastre gratis, fiind siliți la asemenea lucrări de primari, jandarmi și chiar administratorii de plăși.

Toată lumea s'a întrebat, Lupu naționalistul, n'a găsit zidari și lemnari romîni în orașul Huși și județul Fălciu? Zidari, lemnari erau în tîrgul Hușului și județul Fălciu, dar aceștia se întîlneau cu lumea din Huși, spuneau cum se construesc localurile și cît li se plătește, pe cînd sîrbul sau Bulgarul nu-i mai poate găsi nimenea.

Acum trei luni în urmă Ministerul de Instrucție și cel de lucrări publice, fiind alarmați de vuetul care se face asupra modului cum se construesc localurile publice în județul Fălciu, a dat ordin inginerului șef al județului, ca să ia pe samă construcția localurilor în starea în care ce găsesc.

Aflînd dr. Lupu despre acest ordin, a alergat imediat la d-nii Stérea, Radovici și Bătianu, intervenind ca să se revină asupra acelui ordin și să se lese construcția localurilor tot pe sama prefectului și sub privigherea lui Coliș.

Toată lumea e scandalisată, cum sunt construite acele localuri de școli, infermerii etc.

Pe lîngă că sunt reu zidite, de niște oameni incapabili—sîrbii,—apoi le-a prins ploile desvălite și au prins umezală.

Temeliele sunt foarte proaste și tencuelele făcute în toamna, în primavară toate vor cadea. Cine va respunde?

Sobetelile acestor clădiri erau foarte încurcate și cred că încurcate au remas și acuma, cu toată competință în materie a d-lui P. Georgescu, care fără nici un interes și a pus serviciile și cunoștințele sale la dispoziția d-lui Lupu.

D. Lupu face atîta reclamă cu activitatea lui, în cît îți vine și greu să mai citești ziarul în care publică scrisorile subalternilor adulatori. Omul modest și corect, face binele și lucrurile folositoare publicului, fără să bată toba și să facă reclame de bîlciu.

Dar mai știm încă ceva, că unde se face reclamă multă și se evită controlul, nu e lucru curat; și ne-am făcut convingerea că nu e lucru curat căci nu se stărnia la ministere să se revie asupra ordinului ca inginerul șef al județului Fălciu să ia samă de toate lucrările începute până la terminare.

Funcționarii serviciului tecnic cu Inginezul în frunte, care nu sunt capabili spre a supravoghia niște lucrări și un simplu conductor d-aul Coliș poate totul într'un județ și e cel mai capabil?

Toată lumea se întreabă dacă lucrurile sunt curate cu construcția localurilor publice din județul Fălciu, mai cu samă față cu svonurile ce circulă că sunt mari încurcături în mînuirea banilor și că funcționarii însărcinați cu paza și distribuirea materialului s'au apropiat mare parte din acel material.

Corespondent

Litere-Științe-Arte

Pechea.—La 27 Ianuarie are loc reprezentația de retragere a celui mai popular societar care aparține generațiunei de eri a teatrului iașan.

P. S. Alexandrescu, supranumit de public, „Pekișor". A început cariera artistică din anul 1868 cu artiștii: Dimancea Comino, Gheorghiu—Handoca—Șibovici Xenofon Neculau în orașul Focșani—pentru prima oară a debutat în Iași la 1869 cu artiștii: Lupescu, Dragulici, Gafencu-Vasiliu, C. Radu și alții în teatru pe care îl făcuse Lupescu în casele în care actualminte se află clubul Concordia.—La 1870 a fost angajat de comuna Iași—la teatrul de la Copou unde a jucat cu artiștii: Luchian, Galino, G. Alexandrescu, M. Millo, Neculau, Popovici, etc., iar de atunci a remas artist al Iașului.

In primele operete traduse d. general Bengescu, (pe atunci căpitan) a fost unul dintre cei dintăiu „Larivodier" din Angot și Morzuk din „Giroflé" l'au făcut cunoscut atît în Iași cît și în București.

La 1876 introduce teatrul popular, jucînd în grădina foastă a Primăriei și pentru întăiași dată se plătește în Iași 50 de bani intrare la teatru, și încă „la loc rezervat", două case de bilete una în strada Ștefan cel Mare și alta în strada de Sus cu multă anevoe pot satisface cerințele publicului; acolo regretatul Manolescu juca seara, acolo s'a cîntat pentru prima oră de Pekișor—„tot 3 chifle 10 bani" și „Criza de bani"—compuse de P. S. Alexandrescu, cîntec răspîndit pe vremele acele în întreaga țară.

Sub toate direcțiile de la 1870, începînd, Comuna, Luchian, Pascaly, Galino, Bălănescu, Th. Aslan și C. P. Constantiniu, era angajat ca element de valoare. El era artistul care lupta pentru întroducerea farsei și a muzicei în teatru—cu mare succes s'a jucat farsa compusă de el însăși „Un director de teatru"—și era mult gustată de public—el,—și numai prin stăruințele lui se montau: „Crai Nou", „Chirița", „Nunta țărănească", „Scara Mîței", piese care conțineau muzică.—Alexandrescu a fost un întrepret excelent al repertorului lui Alexandri—în care cu anevoe s'ar putea înlocui azi și retragerea lui din viața teatrală va fi cu sinceritate regretată.

*

In Anglia s'a serbătorit acum cîteva zile a 150-a aniversare a poatului Iohn Buaus, marele cîntăreț scoțian care a rămas una din gloriile literaturei engleze. Burus era un fiu de grădinar; la 25 de ani a căpătat pe neașteptate o întinsă celebritate prin apariția primului său volumaș de poezii, care-i deschide larg porțile popularității și faimei. Din nefericire Burus prea voia să guste din toate plăcerile ce-i erau accesibile în urma succesului ceea ce contribuia dărăpînarea stării lui fisice. La 37 de ani muri, după ce căzuse într'o stare de melancolie. E cel mai vesel și mai frivol cîntăreț și după ce prea cu nesațiu gustase din fericirea pămîntească.

*

Kubelik, suveran al vioarei va onora Iașul peste puțin timp cu un singur concert. Nu este iubitor de artă superioară cine nu va gusta plăcerea unui ast-feliu de concert.

Biletele se ieau cu asalat la agenția Thalia.

*

La 31 Ianuarie se joacă „Manase" în beneficiul d-lui Ion Morțun; la 1 Februarie; „Lumea în care ți se urește", beneiiciul d-nei Aglaia Pruteanu.

*

Nu puțină senzație a produs în umea noastră artistică vestea sosiriei în Iași a celebrei cîntăreațe Iwonne Dubel, prima donă a Operei mari din Paris. Ea va fi acompaniată de pianistul ei special.

*

Curagiosul explorator Sven Hedin a povestit corespondentului ziarului „Standard" din Petersburg că puterea magică grație căreia a trecut adese ori neatins prin mari pericole printre triburile asiatice a fost—barca sa.

Mulți indigeni de prin acele părți nu văzuse nici odată vr'o barcă și erau mirați cum de poate rămînea pe valuri și-i atribuiau une-ori puteri supra naturale asupra elementelor naturale ca vîntul și apa.

*

Am înregistrat de curînd știrea că poetul Catulle Mendès a terminat o nouă lucrare de teatru, „Impărăteasa" care se va juca încă în această stagiune la teatrul „Rèjane". E o piesă în proză care povestește în 3 acte și în stil cam sentimental istoria amoroasă a frumoasei poloneze Marie Walewska și a lui Napoleon I. Primul act se petrece în Polonia, în castelul eroinei; celelalte două —pe Insula Elba.

Rolul „Impărătesei" îl va juca d-na Rèjane, iar acel al lui Napoleon îl va juca De Max, compatristul nostru.

*

A apărut „Arhiva" No. 11 și 12 cu următorul sumar:

Gh. Ghibănescu, Feriea. Constantin Doboș, Blestemul. legendă (versuri). I. Atanasiu, Răspuns d-lui dr. L. C. Cosmovici. Dr. L. C. Cosmovici, Răspuns învinuirilor domnului Atanasiu, Gordon Gh. V. Botez, La Prut (versuri). Eugeniu Revent, Cîntec. T. T. Burada,—Teatru în Moldova, Stagiunea 1848—49 teatru moldovenesc și franțuzesc. Stagiunea 1849—50. N. A. Bogdan, Ispita (versuri). Dr. I. Naum, Tuberculoza în închisori. Romulus Savastos, Asupra defileului Porților de Fer. Arhiereul Narcis Crețulescu, Inscripțiile Mănăstirei Neamțu și Secul cu a schiturilor din prejur.

Cronica: Apelul asociațiunei romîne pentru înaintarea și răspîndirea științelor. Tabla de materii a anului al XIX-lea 1908.

Ilustrații: Biserica mare „Inălțarea" din M-rea Neamțu, comunicată de Arh. Narcis Crețulescu. Biserica „S-tu Gheorghe" din M-rea Neamțu, comunicată de Arh. Narcis Crețulescu.

Informații

❑ Proectul de lege al d-lui ministru de culte, cu privire la modificarea legei pentru alegerea Mitropoliților și Episcopilor, a fost deja întocmit.

Acest proect va fi supus zilele acestea aprobărei consiliului de miniștri.

❑ Din București ni se comunică că în cursul săptămînei viitoare Episcopii vor ținea o nouă consfătuire asupra reformelor ce vrea guvernul să le aducă legei Sinodului.

❑ Societățile de bine-facere din localitate au hotărît să ia parte la serbările ce se vor face cu ocazia zilei de 24 Ianuarie a. c.

❑ D. General Averescu, ministrul de rezboi, a depus eri la Senat, un proect de lege relativ la organizarea serviciului statului major al armatei, modificînd legea din 1895.

Prin acest proect de lege se lărgește cîmpul de recrutare a ofițerilor de stat major, care vor putea fi recrutați dintre: a) foștii elevi ai școalelor superioare de rezboiu care au servit cel puțin un an la trupă și care s'au distins în timpul serviciului; b) căpitanii din toate armele avînd 2 ani de serviciu în acest grad la trupă și care au reușit la un examen teoretic și practic, trecut înaintea comandantului statului major; și în fine dintre ofițerii care au servit deja la statul major.

❑ D-nii C. B. Pennescu și dr. Pușcariu, epitropi ai cassei sf. Spiridon au fost eri la ospiciul de la Socola, unde au făcut o anchetă cu privire la incidentul petrecut între d-nii dr. Brăiescu medicul ospiciului și Antoniade intendent.

❑ Am vorbit eri despre prinderea evadaților din închisoarea Galata, D. Bottez și Ursu Ioan. Cel dintăi a reușit să fugă.

Din cercetările ce s'au făcut, s'a constatat că ambii, de cînd au evadat, comiteau dese furturi în oraș.

Ei au comis niște furturi și la d. maior dr. Vicol, precum și la spitalul militar. La Ursu s'au găsit chiar mai multe lucruri de furat.

El a fost înaintat autorităților militare.

❑ Săptămîna trecută s'a ținut în orașul Molovește din Macedonia un meetig de protestare în contra anexării Cretei către Grecia.

La acest meeting au luat parte aproape 1000 delegați romîni și turci din toate orașele și satele din vilaete, precum și întreaga populație romînă și turcească din localitate.

La un moment dat s'a produs o duioasă scenă de fraternizare între turci și romîni. Turcii s'au îmbrățișat cu romînii, jurînd că vor merge împreună și vor fi vecinic aliați.

S'au făcut mari ovații Sultanului și M. S. Regelui Carol.

Din partea romînilor au vorbit d-nii Dim. Zugrafu și Delimușe, institutor.

❑ Legea prin care guvernul a fost autorizat să dăruiască 200,000 lei pentru ajutorarea victimelor cutremurului din Sicilia și Calabria, a fost promulgată. Ea va fi sancționată azi și publicată în „Monitorul Oficial".

❑ **Procesul Hamangin-Teodoreanu.** Eri a venit înaintea Curței de Apel secția I-a din Capitală apelul făcut de d. Hamangiu, în procesul de ca'omnie ce i l'a intentat d. Osvald Teodoreanu, avocat.

Curtea, după 20 minute de chibzuire, admite incidentul ridicat de d. Teodoreanu și decide următoarele: De oare ce curtea este chemată a se pronunța asupra competinței rezultînd din caracterul actului. are nevoe de a-l examina în întregime, De aceia se va interveni pe lîngă d. ministru ca să înainteze actele în original sau în copie, conformă; iar dacă va fi imposibilitate atunci să comunice Curței dacă acele rapoarte sunt oficiale, dacă sunt simple memorii sau scrisori, și în fine dacă d. Hamangiu ocupa în momentul în care le-a făcut funcțiunea de procuror general sau dacă avea vre-o delegațiune în acest senz..

Procesul se amînă la 9 Februarie, iar părțile adverse, cari sunt de față, iau cunoștință de termen.

DIVERSE

— Ioan Vartolomeu, din comuna Grajduri a reclamat poliției că dîndu-se jos din tren la halta Nicolina, a fost urmărit de doui băieți, care l'au buzunărit, furîndu-i suma de 48 lei.

— Poliția din Ploești cere urmărirea și prinderea lui Carol Muguru, care în noaptea de 11 Ianuarie a comis un furt de 1010 lei.

— Serviciul de siguranță din București a cerut poliției noastre prinderea și arestarea lui Neculai Sturdza, care are un mandat de arestare de 3 ani pentru furt.

— Femeia Maria Brodeanu, din str. Toma Cozma No. 53 a născut 2 copii de gemene, Ambii au murit.

— Azilul de bătrîni din stradela sf Constantin a realizat un beneficiu net de 1042 lei la reprezentația cinematografică de la 17 Ianuarie. In urma numeroaselor donațiuni căpătate în timpul din urmă azilul își va mări în curînd numărul paturilor întemeind și o secțiune pentru femei.

— Membrii casei de economie din Păcurari sunt convocați pentru ziua de 1 Februarie, a se întruni în adunare generală la ordinea zilei sunt următoarele chestiuni:

Raportul consiliului de administrație despre mersul afacerilor societății în cursul anului 1908, aprobarea bilanțului și descărcarea administrației de gestiunea acestui an.

Raportul Comisiunei de control relativ la constatările făcute de ea în scriptele de comptabilitate și a averei sociale;

Alegerea consiliului de administrație;

Alegerea a 2 membri în comisiunea de control în locul celor 2 membri eșiți la sorți conform art. 29 din Statut;

Votarea bugetului pe 1909;

Fixarea dobînzilor;

Votarea modificărilor aduse Statului,

Chestiunile ce se vor ivi în cursul ședinței.

LEONIDE ANDREIEF

1

Tăcerea

Intr'o noapte frumoasă de Mai cu lună și plină de cântec de privighitoare, femeia preotului Ignace întră în camera de lucru a barbatului ei. Fața-i exprima suferință și mâna, în care ținea o lampă, tremura. Apropiindu-se de barbatul ei, îi puse mâna pe umăr și-i zise, reținându-și suspinele:

— Părinte, vino să vezi pe Verotschka!

Fără a'ntoare capul părintele Ignace, aruncă, uitându-se pe deasupra ochelarilor, o privire lungă și fixă asupra nevestei sale. Și ea făcând un gest de desperare, se lasă pe canapeaua joasă.

— Cât sunteți amândoi de.... nemiloși)—zise ea încet accentuînd ultimele silabe; și fața ei b ândă și plină, se sbârci și luă o expresie atât de dureroasă și desperată ca și cum ar fi vrut să arăte prin fisionomia ei, cât erau de cruzi barbatul și fiica ei.

Părintele Ignace începu să râdă și se sculă. După ce închise cartea, își scoase ochelarii, îi puse în cutia lor și începu să se gândească. Barba-i mare și neagră, presarată cu fire argintii, îi acoperia pieptul într'un val majestos.

— Haidem! zise el.

Olga Stefanovna se sculă în grabă, și cu o voace timidă, gângăvi, rugându-se:

— Părinte, să nu o certi! Știi cum e..... Odaia Verei se găsia în mansardă și scara îngustă de lemn, se clatină și scărția sub pașii greoi ai părintelui Ignace. De statură înaltă și bine făcut, el pleca capul pentru a nu se lovi de tavan, și încreția cu dispreț sprincenile când camizola albă a nevestii, îi atingea fața. Știa că convorbirea lor cu Vera, nu va avea nici un resultat.

— Pentru ce-ați venit? întrebă Vera, ducându-și o mână la ochi. Cealaltă mână se odihnia pe cuvertura de bumbac și se identifica aproape cu ea, într'atâta era de albă, transparentă și rece.

— Verotscka....—începu mama, dar o înăbuși plânsul și tăcu.

— Vera!—zise tatăl, silindu-se să-și înmoaie glasul puternic și grav—Vera spune-ne ce ți-e?

Vera tăcea.

— Vera, nu merităm noi oare, în-crederea ta, mama ta și cu mine? Știi bine că te iubim! Ai pe cineva care să-ți fie mai aproape ca noi? Spune-ne supararea ta, și crede-mă pe mine om în vârstă și cu experiență, că te vei simți mai ușurată! Și noi deasemenea! Privește cât suferе, bătrâna ta mamă.....

— Verotschka!

— Și eu..... voacea seacă tremura, ca și cum ceva s'ar fi rupt în ea..... crezi că mie nu-mi face suparare? Parcă nu văd cum te roade suferința.... dar ce suferință? Eu, tatăl tău, să n'o cunosc! Așa trebuie oare să fie?

Vera tăcea. Părintele Ignace își netezi barba, încet, cu o grijă deosebită, parcă se temea ca degetele să nu i se înfunde în părul lung și moale. El continua:

— In contra voinței mele, ai plecat la Petersburg—totuși nu te-am blestemat că nu ni-ai ascultat! S'au poate n'am fost un tată afectuos, spune? Ei bine, de ce nu răspunzi? Iată ce ți-a adus Petersburgul tău!

Părintele Ignace tăcu; și și-l închipuia ca ceva mare de tot, teribil, în piatră, plin de pericole necunoscute și de oameni străini și indiferenți.

Și Vera sa, singură, slabă, a fost acolo și acolo i-au făcut rău. O ură nebună se născu în sufletul părintelui Ignace, contra acestui oraș ispăimântător și neînțeles; în acelaș timp o furie contra fiicei sale, care tăcea, tăcea cu încăpăținare.

— Petersburgul n'are nici un amestec aici! — zise Vera cu o voce tristă, și închise ochii.

— Nu mi-e nimic. Ați face mai bine. să vă culcați, e târziu.

— Verotschka! suspina mama. Copila mea, spune-mi ce ți-e?

— Ah! mamă întrerupse Vera cu nerăbdare.

— Părintele Ignace își luă un scaun, și începu a rîde.

— Ei bine, nu vrei să spui nimic? întrebă el ironic.

— Tată, zise Vera cu un ton hotărâtor, ridicându-se în pat—știi bine că te iubesc și mama deasemenea. Dar.... sunt puțin mâhnită. Totul va trece. Ar fi mai bine să mergeți la culcare; vreau să dorm și eu.

Și mâne sau în altă-zi, vom mai vorbi, despre asta.

(Va urma).

UNTURA de PEȘTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

—I. ROTBARD—IAȘI—

Ultime informaţii

❑ *„Evenimentul“ e un ziar şi idiot şi prost. Intr'un antrefileu, cu un stil demn numai de un client al Socolei, cearcă să desmintă afirmaţiunea noastră relativă la desbinarea ce există în rîndurile cantacuzinisto-carpiste din localitate.*

Dacă „Evenimentul“ ar fi lipsit de cele două cusururi de mai sus, ar putea şti că d. Matei Cantacuzino a închiriat deja un local aparte pentru club şi că apartamentul unde se pretinde că există acum clubul, a fost oferit spre închiriere.

❑ Consiliul de răsboiu al corpului III de armată din Galatz a judecat eri pe soldatul Borbonea Dumitru, care era ordonanţă la căpitanul Cuţarida din regimentul 5 roşiori, pe care l'a omorît în noaptea de 3 Ianuarie a. c.

Consiliul a condemnat pe numitul soldat la munca silnică pe viaţă.

Consiliul a condemnat pe sub-locotenentul de administraţie Filibiu la 2 luni închisoare, pentru lovirea inferiorului.

❑ Şcoalele primare din judeţul nostru, se vor întruni în ziua de 24 Ianuarie, la cercurile respective, pentru a sărbători, cu solemnitate, acea zi.

❑ Seminarul „Veniamin Costachi“ îşi va sărbători patronul în ziua de 30 Ianuarie a. c.

Elevii vor organiza în acea zi o frumoasă producţiune muzicală în aula seminarului.

❑ Actualminte în Iaşi mai sunt 30 bolnavi de scarlatină, şi de febră-tifoidă şi 23 de tusă-convulsivă.

❑ Ministerul de interne, de acord cu ministerul de justiţie, a trimis prefecturilor o circulară prin care le face cunoscur că contravenienţii insolvabili şi cu domiciliu cunoscut să nu mai fie trimişi pe la judecătorii pentru transformarea amenzei în închisoare, ci să facă pedeapsa după ce se vor încheia cuvenitele acte, în lipsa lor la judecătorie.

❑ La regimentnl 13 Ştefan cel Mare ziua de 24 Ianuarie va fi serbătorită cu o deosebită solemnitate.

Ls fie-care companie se vor ţinea cuvîntări ocazionale de către d-nii căpitani, după care va urma un festival, la care vor lua parte şi ofiţerii.

Soldaţfi vor juca şi o piesă de teatru.

❑ Pe noua şoşea ce se construieşte între Tg. Ocna şi Slănic se vor construi 3 poduri mari şi 22 poduri mici pe apa Slănicului.

Valoarea lucrărilor e de 160000 lei.

❑ In învăţămîntul primar s'a făcut următoarea mişcare:

D-ra Aspasia Ionescu a fost mutată de la Girov, Neamţ la Cristeşti Suceava, Gh. Ionescu, învăţător la Stirbei-Berleşti la Dobriceni Romanaţi, Const. Herescu de la Călieni Putna, la Teju Tecuci, Vlad Tănase de la Manleşti R.-Sărat, la Surdila-Făurei Brăila, Gh. Mateescu de la Enoseşti la Cîrlogeni Romanaţi.

❑ Ministerul instrucţiuei va înfiinţa pe lîngă cele 4 şcoli de gospodărie rurală existente, încă alte 28 de asemenea şcoli în restul judeţelor, aşa că va fi cîte o şcoală de fie-care judeţ pe viitor.

Nouile şcoli vor funcţiona cu începere de la 1 Aprilie 1909.

❑ Dl. Petre Calciu institutor din Huşi chemat la comisiunea pentru scoaterea la pensie din oficiu, trecînd azi dim. pe la 10 pe strada Arcu în dreptul cărciumei Strulovici i-a venit rău. In syncopă a fost transportat la spitalul Sf. Spiridon unde i s'au dat ajutoarele necesare şi fu readus la viaţă.

❑ Invăţătorii reuşiţi la examenul de înaintare pe loc, care n'au fost înaintaţi în rîndul celor 198, vor fi prevăzuţi în noul budget al ministerului instrucţiunei publice.

❑ La 1912 se împlineşte un secol de cînd Basarabia a fost alipită de Rusia. Cu prilejul acestei aniversări, cercurile administrative prepară mari serbări. Se va edita o publicaţiune jubiliară, pentru care începe să se culeagă de pe acum materialul necesar.

Publicaţiunea va arăta tot ce s'a făcut în Basaracia în timp de 100 ani şi va conţine portretele tuturor celor care au lucrat pe tărîmul cultural şi administrativ. In fruntea comitetului pentru editarea publicaţiei jubilare, se află Nicolae Crupenski, deputat guvernamental şi mareşal al nobilimei în Basarabia.

Nicolae Krupenki este de origină moldovean, însă este contra autonomiei culturale administrative, ce s'a dat provinciei de către ţarul Alexandru I, la anexarea ei la Rusia.

❑ Fanfara liceului internat prepară sub conducerea d-lor profesori Rudolf Hass şi Vasiliu, între alte bucăţi muzicale, pentru serbarea unirei de la 24 Ianuarie, frumoasa bucată naţională „Lugoşeanca“ pe care elevele externatului secundar de fete o vor juca pe scena teatrului.

❑ Liga culturală din localitate a întocmit următorul program pentru ziua de 24 Ianuarie:

1) La orele 10 dim. membrii Ligei vor lua parte la parastul ce se va oficia la Mitropolie, întru pomenirea marelui Voevod Alex. Ioan I Cuza şi a colaboratorilor săi.

2) La orele 2 p. m. membrii vor asista la deschiderea expoziţiei relativă la Epoca Unirei, aranjată la Pinacotecă.

3) La orele 3 jum. p. m. va urma la Teatrul Naţional şezătoarea în care delegaţii cluburilor politice, al Universităţii din Iaşi şi al ligei vor exprima modul lor de vedere relativ la marele act al Unirei.

❑ **Un congres.** — In luna Ianuarie 1909, se împlinesc zece ani de existenţa asociaţiunei absolvenţilor şcoalei de Arte şi Meserii.

Cu această ocaziune s'a organizat un congres fixîndu-se următorul program:

30 Ianuarie 1909 ora 10 a. m. Deschiderea Congresului de către d. Al. Djuvara Ministru al Industriei şi Comerţului, Preşedinte de onoare al Congresului. Formarea biroului.

Ora 3 p. m. Discuţii la ordinea zilei. Seara la orele 9, Mare Bal în sala Teatrului Bulevard (Eforie) sub patronajul d-lui Const. Alimănişteanu, (pentru congresişti din provincie intrarea liberă).

31 Ianuarie ora 2 p. m. Vizitarea diferitelor fabrici, începînd cu şcoala de Arte şi Meserii unde se fac mari pregătiri şi o expoziţie de lucrări. Seara la orele 8 jum. reprezentaţie de operetă la Teatru Liric.

1 Februarie.—ora 10 a. m.

Continuarea discuţiei la ordinea zilei a congresului.

Ora 3 p. m. Continuarea discuţiei şi închiderea congresului.

Seara la orele 8 Banchet.

2 Februarie.—ora 10 p. m.

Adunarea generală anuală cu care ocazie d. Mihail D. Botez va face darea de seamă a activităţei asociaţiei pe timp de 10 ani de la înfiinţare.

Darea de seamă a gestiunei pe anul 1908 şi alegerea noului comitet.

Ora 6 p. m. Masa comună.

Seara la orele 8 jum. reprezentaţie la Teatru Naţional.

Congresul se va ţine în sala Bursei Muncei Bulevardul Carol I No. 1.

Toţi d-nii congresişti care vor face comunicări, şi voesc a lua parte la discuţiunele ordinei de zi, sunt rugaţi a ne anunţa din timp, pentru a fi înscrişi.

Cărţile de legitimaţie pentru reducere de 50% pe C. F. R., se vor cere până la 28 a. c. d-lui Inginer I. Sterian, Str. Polizu No. 11, cari se vor trimite d-lor congresişti fără nici o taxă. Cărţile de congresist şi insignele se vor libera gratuit la deschiderea congresului.

❑ La 1 Februarie a. c., după cum am anunţat, consiliul general al judeţului se va întruni în seziune ordinară.

Consiliul se va ocupa cu chestia modificărilor circumscripţiilor rurale şi cu chestia drumurilor.

❑ Astă-zi dimineaţă s-a întrunit comisiunea însărcinată cu examinarea învăţătorilor, compusă din d-nii d-ri V. Roşculetz medicul şef al judeţului şi Brăescu, sub preşedenţia d-lui Haliţa.

O parte din învăţătorii au fost examinaţi pînă la orele 12, iar restul vor fi examinaţi la orele 5 d. a.

❑ In urma dispoziţiei ministerului de resboi, anul acesta viza livretelor se va face la reşedinţele circumscripţiilor poliţieneşti.

La comisia I-a, s'au fixat zilele de 4, 5 şi 6 Februarie a. c.

❑ Un grav accident de tramvai s'a întîmplat aseară pe strada Nicolina.

Vagonul tramvaiului cu No. 1, mergînd cu o mare viteză, a dat peste o sanie condusă de locuitorul Gh. Saur din Mogoşeşti. Sania a fost răsturnată, iar locuitorul a fost rănit. Nu trecu mult timp şi tramvaiul înaintînd, a dat peste o căruţă în care se afla d. Alex. Fronea din comuna Ciurea.

Acesta a fost grav rănit la faţă şi la o mînă.

Oare nu se găseşte nimeni care să ia măsuri contra celor de la tramvai?

❑ In secţiunile Camerei s'a discutat foarte aspru proectul de lege al d-lui T. Stelian în chestia magistraturei.

Eri d. ministru de justiţie întrînd în incinta Camerei şi fiind din nou întrebat de câţi-va deputaţi despre mersul discuţiei legei d-sale, d. Stelian a răspuns textual:

— Discuţiunea trăgăneşte; secţia a VI de altfel mi-a respins cu desăvîrşire proectul.

❑ La liceul naţional s-au ivit trei cazuri de scarlatină.

Sunt bolnavi 2 elevi din clasa I şi unul din clasa III-a.

❑ Azi dimineaţă a fost găsit mort pe şoseaua Iarmaroc bătrînul Vasile Mocanu în vrîstă de 80 ani.

Cadavrul a fost depus la morgă.

❑ O vînătoare de urşi în pădurile Americei de nord, este o înregistrare nouă cinematografică prinsă ee însăşi vînătorii îndrăzneţi, face parte din noul program al reprezentaţiei cinematografice din sala Sidoli, care are loc Joi 22 Ianuarie a. c. Acest nou program abundă mai cu seamă în scene comice şi sportive şi se repetă după îndemnul unui mare număr de spectatori îngrozitorul cataclism sicilian-calabrez, vederi absolut autentice luate imediat după catastrofă şi însoţiţi de proecţiuni explicative.

Telegraful anunţă că cei trei vulcani Vezuviul, Stromboli şi Etna sunt în plină activitate de vre-o trei zile. Casa Pathé Frères a trimis oameni speciali spre a înregistra aceste erupţiuni şi peste cîte-va zile ele se vor desfăşura pe pînza cinematografică.

Vineri are loc o mare reprezentaţie în beneficiul şcoalei Reuniunei femeilor Romîne din oraşul nostru.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei“ —

Bucureşti, 20 Ianuarie.

Jn chestia Convenţiei

Bucureşti.—Ziarul „Adevărul“ a primit din partea d-lui Alex. Ciurcu fost-ajutor de primar şi cunoscut publicist, care se află la Viena, următoarea telegramă asupra Convenţiei cu Austro-Ungaria:

Intreţinîndu-me astă-zi cu d. dr. Lueger primarul Vienei, precum şi cu preşedintele Camerei, a adus în discuţie chestia tratărilor pentru încheerea convenţiei Comerciale între România şi Austro-Ungaria.

Aceşti doi oameni politici m'au asigurat din nou că ei şi partidul lor vor lucra din resputeri pentru aducerea la împlinire a dorinţelor României. Ei pun mare temei pe simpatiile şi prietenia României şi dacă e vorba să se aleagă între România şi Serbia, au declarat că nici vorbă că vor prefera pe cea dintâi.

D. Ciurcu s'a întreţinut apoi cu cei doi barbaţi politici în chestia romînilor din Ungaria.

Un interviev

Bucureşti. — Ziarul „Adevărul“, publică.

Un interviev cu d. Alex. Marghiloman, în chestia reformei sinodului. D. Marghiloman a declarat că d. Haret a intervenit în adevăr la d-nii Carp şi Filipescu pentru a susţinea reformele, dar că n'a capatat un respuns favorabil.

— Părerea mea este a zis d. Marghiloman că d. Haret nici nu va prezenta proectul.

Congresul directorilor de penitenciare

Bucureşti.—Eri şi astăzi a avut loc după cum se ştie, un congres al directorilor de penitenciare din întreaga ţară.

D. Dobrovici direcrorul general al închisorilor a luat curioasa măsură ca reprezentanţii presei să nu fie lăsaţi în şedinţele congresului.

Se crede că această măsură a fost luată pentru ca să se dea în familie o răfuială pentru neregulile ce s'au petrecut în această administraţie.

Conflictul turco-bulgar
Propunerea Rusiei

Petersburg.—„Agenţia Westnik“ oflă din sursă oficiată că, date fiind divirgenţele ivite între Turcia şi Bulgaria, în urma măsurilor militare luate de Bulgaria, Rusia a crezut de cuviinţa să prezinte ambelor guverne o propunere.

Iată propunerea guvernului rus: precum se ştie Turcia datoreşte Rusiei o îndemnizaţie de războiu.

Bulgaria după cum să ştie e dispusă să plătească Turciei o despăgubire de 82 milioane. Rusia care are de luat o sumă mai mare de la Turcia propune ca Bulgaria să facă în Rusia împrumutul de 82 milioane, cu o dobîndă pe care nu ar putea-o obţinea în altă parte. In schimb Turcia să încheie cu Rusia un acord pentru ca aceasta din urmă să susţie dorinţele Turciei.

Se zice că Bulgaria ar fi aderat la propunerea Rusiei. Guvernul rus a comunicat această propunere tuturor puterilor europene.

CAMERA

Bucureşti.—Astăzi urma ca d. Diamandi să-şi dezvolte interpelarea.

Nici de astă dată însă interpelarea n'a fost pusă la ordinea zilei şi nici interpelatoriul n'a venit măcar la Cameră.

D. Haret depune un proect pentru reorganizarea şcoalei superioare de medicină veterinară.

D. Iarca, depune mai multe cereri a unor podgoreni.

D. N. T. Popp, cere să i se dea statistica relativă la pagubile suferite de ţarani pe urma grindinei şi a inundaţiilor.

D. Nic. Fleva, cere să i se puie la dispoziţie datele ca privirie la islazuri, pentru a i servi la o interpelare.

Ne mai fiind nimic la ordinea zllei deputaţii trec în secţiuni.

O expulzare

Tulcea.—Prefectul Atanasiu a cerut şi obţinut expulzarea evreului Sigmund Gielberg care a şi fost arestat. Motivul expulzării nu se cunoaşte.

De la Comitetul executiv conservator-democrat

Bucureşti.—Membrii comitetului executiv al clubului conservator-democrat, s'au întrunit aseară la ora 6 în localul clubului.

S'a discutat asupra proectului de lege al d-lui Toma Stelian, şi s'a hotărît să se combată cu energie acest proiect, care aduce grave atingeri inamovibilităţei magistraturei.

Dineu politic

Bucureşti.—In astă seară va avea loc la d. Take Ionescu un dineu oferit în onoarea deputaţilor şi senatorilor conservatori-democraţi.

● Un nou spital de copii se va înfiinţa în curînd în localitate. Zilele acestea Societatea „Fraterna-Israelită Păcurari“, a cumpărat în acest scop casele Corjescu din strada Ghica-Vodă, în vecinătate cu proprietatea acestei societăţi.

Actul de cumpărare a fost semnat în numele Societăţei, de către domnii R. Langmantel, S. Pessler, A. I. Rosenblum, H. Behles şi I. Friedman, membrii ai comitetului.

Noua instituţiune spitalicească, cuprinzînd şi un ambulatoriu medico-chirurgical, va fi instalat în conformitate cu toate cerinţele tehnice moderne, va fi deschisă suferinzilor în cursul lunei Mai a. c.

Inainte de a contracta pentru

Instalatiuni de Canal, Apă şi Electricitate

Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la

BIROUL TECNIC

din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al

Inginerului I Schwartz

care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toatc lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.

dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi esecutate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC

Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— *Strada Alexandri No. 3* —

Se efectuează *orice operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

FABRICA de CORSETE

IANOVICI & WECHSLER

Str. Lăpuşneanu No. 37

a asortat complect depositul şi vinde ocasional pentru sf. serbători corsete gata droit-devaut cu preţuri de engros

Corsete de comandă

pentru rochii directoire şi princesse se efectuează în 12 ore.

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.

Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.

Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 379 cai electrice.

Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.

Maşini de aburi Patent Schmidt.

Cazane de tot felul.

Instalaţiuni de brutărie mecanice.

Instalaţiuni de tâmplării mecanice.

Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.

Motoare de Benzina „Benz“ de Gaz sarac, Diesel.

Maşini de tot felul, Pompe

Furnituri de articole technice.

Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.

Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.

Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.

Construcţiuni de fer.

Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat „Perfect“ pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.

Preparat „Fix“ prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.

Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect“ şi „Fix“ vom aranja un laborator.

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate, vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceia ce ar putea mişcura încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii. Statului vecin, vă rugăm să bine voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poaţe servi cu deplină încredere.

Condiţiunile şi preţurile cu cari se pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No. 1.

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.

Totd'auna bine încălzit

Atelierul de

Fotografie Artistică WEISS

IAŞI—PIAŢA UNIREI

5 LEI, 12 FOTOGRAFII MIGNION

Cabinetul de Chirurgie dentara

al

Doamnei Doctor CIUDIN NICULCEA

s'a mutat de la 26 Octombrie c. tot în str. Lăpuşneanu la No. 25, d'asupra parfumeriei Darmet (Robert) casele Mavrocordat. Intrarea prin gang.

IMPORTANT

A sosit Canari de Hartz, cîntăreţi ziua şi noaptea se găsesc de vînzare la Berăria Zimbru în Piaţa Unirei.

Administraţia

Grigore Dimitrescu

Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi

AVOCAT

Str. Carol 14

FRAŢII POLLINGHER—Iaşi

Au sosit toate Noutăţile de SEZON:

Mătăsuri, Lenajuri şi Velours

Ultimele creaţiuni din Paris şi Londra

Mare ASORTIMENT de STOFE DE ROCHII

Composées, Rayé, Ottoman, şi Chevron-Diagonal.

Postav amazon in toate culorile moderne.

LINGERIE:

Mare specialitate in trusouri de la cele mai modeste pînă la cele mai elegante. Mare asortiment de bluse matineuri şi jupoane.

Rayoane Speciale

bine asortate cu Stofe de Mobile, Covoare, Perdele şi Linoleum. Mare asortiment de incălţăminte superioare şi solide.

Taffetasveritabilă C. I. Bonnet & Co. Lyon „Garanti a l'usage“

a se observa bine marca ţesută pe lisieră

Preţurile celemai modeste. Echantilioane se trimit gratis şi franco

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari,** mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari aŭ resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiŭ să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMASI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 635 —Joi 22 Ianuarie 1909

Suprimarea legei intrucțiunei militare in școli

D. Haret abrogă legea instrucțiunei militare,—o suprimă pur și simplu.

Este cunoscut felul acesta de activitate a ministrului școalelor, activitate mai totdeauna pornită dintr'un spirit de răsbunare și răutate, negăsind nimic bun de cît ceia ce se face sau se înființează sub înalta d-sale administrațiune.

De sigur legea instrucțiunei militare a fostului ministru Vlădescu avea multe, prea multe neajunsuri; dar faptul de a o suprima complect, sistemul acesta de a o abroga este un mijloc anarhic, nedemn de un stat civilizat, unde ființa și suprimarea legilor nu trebuesc să fie dătorită capriciului personal al unui ministru.

La noi, însă o boală de care se resimte poate întreaga organizație a țărei e puțina sinceritate și seriozitate în discutarea legilor în parlament;—unanimitățile parlamentare, simpatiile personale și mai cu seamă indiferența, somnolența unei conștiinți sociale, fac ca legile să treacă fără ca ele să fie într'adevăr studiate și sancționate de toți cei, ce ar putea și ar avea cuvîntul lor de spus.

Ce e de mirat dar, dacă un ministru autoritar le suprimă cu cea mai mare ușurință, dispensîndu-se de cea mai simplă formă; formă însă, pe care o reclamă neaparat, cu strigăte de la adversarii politici.

Legea instrucțiunei militare nu trebuia suprimată complect; și un ministru cu mai puțin «parti pris» ar fi căutat și găsit în acelea și articole și paragrafe, miezul unei legi trebuitoare, a unei legi de educație fizică.

Astfel cum era impusă în școli era de sgiur rău venită și mai cu seamă rău aplicată.

— Franța a făcut o experiență de peste 20 ani cu batalioanele școlare, în focul «revanșei» ar fi dorit să înarmeze națunea întreagă: rezultatul însă obținut a făcut-o să ajungă la idei mai sănătoase prin încurajarea societăților de gimnastică și acum în urmă cu studiarea legei educațiunei fizice.

— E într'adevăr îndispensabil ca tinerii ce ies de pe băncile școalei, să fie bine desvoltați, cu corpul sănătos și mintea ageră, gata ori cînd să-și apere țara, iar nu niște anemiați, slăbănogi, prăzi oferite neurasteniei și ftiziei.

Și în instrucția militar sunt părți care bine aplicate ar da roade excelente—în ce privește dezvoltarea fizică și disciplina—precum sunt marșurile și tragerea la țintă.

Partea însă care trebuia redusă erau acele exerciții de paradă, acea imitație «de carnaval» a uniformei, erarhiei ofițerești, a panașului, care erau parodiate spre satisfacerea vanității copiilor, și mai cu seamă spre glorificarea «instructorilor».

—Așa dar această lege,—care sub multe părți copilărești, naive, ridicole chiar, ascundea și un simbure care ar fi dat roade bune,—trebuia prefăcută, revăzută cu toată imparțialitatea unui spirit clar, doritor de a «îndrepta» lucrurile, de a intinde progresul pe toate căile în școli, iar nu suprimată printr'un simplu gest de mîine, a unui ministru nervos și sectar.

Pentru prestigiul însă a parlamentului și pentru respectul coroanei, trebuie odată părăsită această cale revoluționară de a desființa și distruge din principiu, tot ce vine de la adversarul politic.

Publicul nedumerit cu greu mai înțelge definițiunea de „lege“ și de „Parlament“. W.

CINSTEA LOR...

...Sunteți produsul necinstei!...

Așa au calificat liberalii organizația noastră politică din primul moment al constituirei ei.

Și de un an, presa colectivistă tună și fulgeră în potriva noastră pe această temă a necinstei, ca și cum cinstea în politică este apanagiul exclusiv al colectivității...

Și cu toate acestea partidul liberal personifică în politica țărei, cel mai coruptibil sistem de înavuțire a partizanilor.

Regimul lui Ion Brăteanu din ultima sa guvernare de tristă memorie nu va fi nici odată uitat și va fi totd'auna dat ca exemplu de imoralitate și necinste în toate actele sale de guvernămînt.

Dl. Ionel Brăteanu, 'și-a inaugurat șefia în partidul liberal, prin aceleași mijloace de corupțiune ca și părintele seu.

Este destul să inumărăm cele cîte va proecte de legi, cu caracter personal pentru înavuțirea partizanilor liberali, spre a ne convinge ce inseamnă pentru acest partid, cinstea, de care face atîta paradă.

Legea de avantagiarea fabricanților de chocolată, pentru ginerele d-lui Ferechide; Legea de concesionare a băilor statului, unui consorțiu de acționari în fruntea cărora figurează frații Brăteni; cumpărarea lemnelor de construcțiuni din pădurile d-lui Costinescu din fondul de 200000 lei votat de Parlament pentru ajutorarea victimelor din Italia; Crearea unei taxe de 100 lei pe hectarul de vie plantat la cîmp, pentru proteguirea viilor dinastiei Brăteanu moștenite dela Simuleștii partidului; Modificarea legei circumilor în sensul decretărei libertăței depline a comerțului de vin, pentru înlesnirea desfacerei marilor cantități de vinuri ale fraților Brăteni rămase fără preț din această pricină etc. etc.

Acestea sunt primele legi prin care Ionel Brăteanu își începe conducerea nesățiosului său partid.

Ce va mai urma după acestea, își poate ori cine închipui.

Și cînd lucrurile stau astfel, ar putea liberalii să nu ne vorbească cu atîta tupeu de cinste în politică.

Țara este sătulă de moraliștii fără morală, cari furnică în acest partid.

INGRATITUDINE

Excelentul nostru confrate „La Roumanie“ prin pana amicului nostru Charles Gr. Lahovary, fost deputat, se ocupă în revista sa de ieri, de impresiile ce a produs în străinătate, actul de mare ingratitudine politică, săvîrșit de d. Ionel Brătianu față de bătrînul Dimitrie Sturdza.

Vederile și aprecierile confratelui nostru, sunt aceleași exprimate de noi a doua zi de la numirea d-lui Brăteanu ca președinte al consiliului, și repetate mai a-laltăeri, cu ocazia aducerei la cunoștința Parlamentului a decretului regal privitor la această numire.

Și după confratele nostru, faptul acesta nu este din nenorocire unic; istoria politică a țărei are deja înregistrate și alte acte de o asemenea ingratitudine față de cei cari luptă și muncesc pentru un partid.

Astfel C. A. Rosetti, marele și cinstitul liberal, care s'a jertfit pentru triumful ideilor sale, a fost în mod sistematic pus pe al 2-lea plan, persecutat pînă și în familia sa, în amicii săi și în scumpul seu ziar Romînul, tocmai pentru că contribuise cel mai mult la rîdicarea și întărirea partidului liberal.

De asemeni, cele petrecute acum un an cu d. Take Ionescu, și pe cari d. Charles Gr. Lahovary, acum un an, tot prin coloanele acestui valoros confrate, le considera ca cea mai notorie ingratitudine, pe care a înregistrat-o istoria politică a țărei din ultimul timp.

Cu drept cuvînt dar amicul nostru vede o frapantă analogie între modul de a se purta al tinerimei liberale, atît de puțin generoase, față de bătrînul Sturdza, și cele săvîrșite de junimiști și cantacuzinești în potriva șefului nostru, care a condus cu atîta strălucire destinele partidului conservator după moartea marelui Lascar Catargiu.

Liberalii datoresc d-lui Sturdza—spune d. Lahovary, ceia ce conservatorii datoresc d-lui Take Ionescu, una din cele mai prețioase pagini din istoria partidului lor din ultimii 20 ani. Și dacă vrîsta înaintată și boala de care sufere, l'a pus în imposibilitate de a'și continua opera sa de guvernare, se cuvinea cel puțin să i dee onorurile meritate și să nu-i arăte atîta ingratitudine.

CATE VA NOTE

In revista sa de astăzi *Viitorul* se ocupă de *băncile takiste și carpiste*. Pe o coloană și un șfert anonimul colaborator al gazetei d-lui Ionel Brătianu înșiră o sumă de considerațiuni, care de care mai curioase.

E nostim de tot *Viitorul*, care nu vede, că *alte bănci*, care cu drept cuvînt s'au numit *cetățile liberale*, și care joacă —de și instituțiuni economice și financiare—mari și urîte role politice în viața partidului liberal, și prin aceasta, și a țării.

D. Ionel Brătianu, care cunoaște lucrul acesta foarte bine, ar putea da *Viitorului* destul material pentru multe coloane.

*

Un pește monstru este subiectul unuia din Ecourile *Epocei*, un pește care cîntărește mai mult de 200 kgr.

Noi cunoaștem un alt pește, un pește politic, care trăește din mila bătrînelor partide de guvernămînt, și care desigur cîntărește mult mai mult de cît peștele pescuit la Catana.

Credem, că *Epoca* ghicește de care pește și de ce fel de pește este vorba, căci partidul d-lui Carp negreșit este netăgăduit mai voluminos și mai greu de cît 200 kgr.; de și în balanța politică a țării, a cîntărit totdeauna puțin.

chestiuni financiare

Banca Națională a României

In ziarul *Bursa* găsim cifre elocvente asupra situației Băncei Naționale în raport cu mișcarea altor bănci străine.

Banca Franței a atins în cursul anului 1908 stocul metalic la *4 miliarde aur*; aceasta e cea mai mare cifră de deposit ce s'a atins pînă acum de vre-o bancă din lume.

Patru miliarde aur stoc metalic!

Această sumă colosală, care a speriat lumea financiară străină își are explicarea în averea colosală a Franciei, care e una din țările creditoare. Franța are 60 miliarde aur, plasate în datorii de stat și în titlurile de rentă străine. 30 miliarde reprezintă datoria Franței și 30 miliarde împrumuturi în străinătate. Această masă enormă de aur dată în afară, aduce în Franța supt formă de cupon aproape 2 miliarde aur, cari iar trec în străinatate subt formă de împrumut pentru a reveni în Franța ca plată de cupon. Pe lîngă aceasta averea Franței mai crește anual cu aproape *un miliard* economii publice, care se plasează în împrumuturi străine de stat.

Numui Rusia a împrumutat actualminte 1400 milioane, cari iarăși vor spori veniturile în aur prin cupoane. E un fluviu de aur care curge de la Paris spre lumea întreagă, și să întoarce iarăși la Paris, căci acolo e centrul vieții economice, ca țară creditoare ce este.

De la Banca Franției trecînd la Banca Națională a României ce diferență!

Specula internă în fructificarea acțiunilor acționarilor săi sînt normele de diriguire, folosind pentru partidul liberal economic și creditul țării.

In anul trecut 1908 circulația fondului Băncei Naționale a fost:

stoc metalic 91,086,125 lei,
trate aur 33,688,703 lei
portofoliu 59,224,023 „
bilete de bancă în circulație 269,319,580 lei.
fond de rezervă 26,380,304 lei.

In total circulația pe anul 1908 a fost inferioară cu 59 milioane lei anului 1907, din care suma cea mai mare o reprezintă biletele de bancă în circulație cu 31 milioane mai puțin, ceea ce explică jena băuească adusă în piață.

Pondul de rezervă reprezintă un spor de 2 milioane față cu anul 1907, și atinge aproape stocul metalic, el crescînd mecanicește aproape cu 2 milioane pe an.

Beneficiile realizate în timp de 28 ani de cînd ființează Banca Națională s'au cifrat la suma de 103 milioane lei, mergînd sporind de la 1 milion jumatate la 6,221,758 lei; iar de acțiune s'a utins frumoasă sumă de 162 lei, *adică la 32 %*, acțiunile rîdicîndu-se la 4000 lei, adică tocmai de 8 ori mai mare ca depunerea.

Prilejul ce i-a acordat statul Băncei Naționale de a emite bilete de bancă îl poate închide și lua asupră-și. Valoarea de circulație ar fi atunci mai mare și s'ar stabili echilibru între forțele politice interne lăsînd Banca să fie o simplă casă de scont, ear nu și de emisiune de bilete, drept exclusiv al statului.

***

OAMENI ȘI LUCRURI

A FACE RĂU...

...Ceea ce mai cu seamă nu pot înțelege,—sfîrși reflecțiile sale un prietin cu care vorbeam despre diferite lucruri—este o anumită manifestare a răutății omenești, cu totul nemotivată și neînțeleasă, fără cauză bine-cuvîntată, fără o rațiune anumită și fără scop în acelaș timp. E o răutate pentru sine însăși, izvorîtă dintr'o stranie necesitate sufletesscă, acea de a face rău, întocmai cum anumite firi de artiști fac artă pentru artă, răspunzînd unei trebuințe interioare, iar nu unei preocupări precise.

Mă uitam în ochii celui care vorbea. Fără îndoială că era sub impresia vre unei adînci nemulțumiri, sau a unei mari decepțiuni, judecînd după graba fulgerătoare cu care jucau reflexele în ochii lui albaștri.

Mie însă mi s'au părut extrem de naive reflecțiile aceste cu alura filozofică, dar care nu spuneau nimic nou. Pentru un om cu oare-care experiență socială, pentru cine va care n'a moștenit de-a gata avantagiul social de a fi cruțat de loviturile luptei pentru existență, e o constatare banală pe care o reînoește zilnic, aceea că omul între multiplele sale trebuințe psihice are și pe acea de a face rău, ori macar de a privi rău, de a urî, într'un cuvînt.

Omul — zice unde-va Schopenhauer este la urma urmelor un animal sălbatic, un animal crud. Noi îl cunoaștem oare cum, în societate, îmblînzit, adaptat unor condițiuni civilizate: de aceea ne dăm înapoi cu spaimă cînd îl vedem izbucnind întîmplător, conform naturei sale.

Să cadă lanțurile și verigile ordinei legale și s'ar vedea omul în toată cruzimea lui animală.

Schopenhauer se exprimă prea brutal. Adevărul e că una din condițiunile adaptabilității și succesului luptei, pentru traiu este pentru om ca să-și păstreze însușirea negativă de a vrea răul altora și de a face rău: indiferent cui și pentru ce.

Cine-va își alege drept obiectiv pe un alt cine-va, un semăn al lui, cu care n'a avut și nu are de ce avea conflicte și rivalități.

Cu toate aceste își fixează asupra lui sentimente de dușmănie și e în căutare de prilejuri pentru a i face rău, numai pentru a-și îndeplini necesitatea sufletului pentru a-și ocupa golul simțirii.

E o parte integrantă din complexul sentimentelor omenești, — dorința de a lovi, une ori pentru a te arăta superior, alteori pentru a nu lăsa pe altul să se ridice, sau numai din acel instinct ce aparține omului în virtutea originei sale animalice, — de a înlătura, de a lovi, de a produce durere. Civilizația și cultura n'au făcut de cît să ascută armele, să rafineze mijloacele, să desăvîrșească arta care nu poate sau nu trebuie să dispară din specia omenească: arta de a face rău, așa că numai naivii sau proștii nu pricep că a trăi însamnă a suferi și a lovi în același timp....

Rodion

NAPOLEON SCRIITOR

Un autor puțin cunoscut.—O carte instructivă.—Cezarul filosof. — Asupra sinuciderei.—Păreri orientale.—Napoleon polygam.

Napoleon ca scriitor a fost foarte puțin cunoscut, chiar de generația sa. Cu toate acestea un volum de curînd apărut „Scrierile și convorbirile lui Napoleon“ datorit unui autor german, unde ni-l arată subt această față care îmbogățește foarte mult portretul intelectual al eroului.

Peste tot, scriitorul ne apare numai, ca un diletant, al cărui stil nu e lipsit de imitații și a cărui limbă lasă de dorit. Dar prin aceste mici „essaye-uri“, fabule și povestiri ni se desvălue o parte foarte puțin cunoscută a vieții sentimentale a lui Napoleon.

Acea „direcțiune melancolică“ pe care domnul Rémusat o definește astfel:

„Ii plăcea cu deosebire tot ce înclina spre reverie: Ossian, amurgul o muzică delicată și tristă.

Activitatea literară a lui Napoleon durează numai până în zorile succeselor și gloriei sale militare.

In timpul cînd era cadet scrise fabule, o mică istorioară intitulată „Masca prefetică“ și mai multe essay-uri care poartă toată pecetea influenței ideilor lui Rousseau

Intre acestea găsim și o lucrare asupra „Fericirei“ destinată unui concurs la academia din Lyon. Tînărul Napoleon își exprimă aci convingerea că „Omul se naște pentru a fi fericit. Fericire e numai în plăcerile vieței“.

Foarte caracteristică este în special următoarea frază:

„Sentimentul ne revoltă contra siluirei și ne face amici ai bunătății și dreptății, în acelaș timp inamici ai asupritorilor și reilor“.

Cît de departe însă de aceste convingeri ajunse învingătorul de la Marengo!

Dintre diferitele schițe scrise de împărat după cădere, este una scrisă în insula S-ta Helena, care ne prezintă un interesant contrast între starea exilatului și dispozițiunile optimiste de care dă dovadă.

Cităm aici textul:

Asupra sinuciderei. Are omul dreptul de a-și lua viața? Desigur, cîtă vreme moartea sa nu pricinuește nimănui vre-o nedreptate, iar viața i-a devenit o povoară.

Cînd devine oare viața o povoară pentru om? Imediat ce nu-i mai oferă decît tortură și necazuri. De vreme ce însă ambele se preschimbă în tot momentul, nu există nici un moment al vieței în care omul ar avea drept la sinucidere. Acest moment poate sosi numai în ceasul morței, căci numai atunci ar avea dovadă că viața nu a fost compusă decît din nenorociri și suferințe.

Nu există om, care să nu fi resimțit vre-o dată impulsul de a se sinucide, doborît de amarul sufletului seu. Cîte va zile mai tîrziu însă l'ar fi durut faptul, de oarece dispoziția sa sufletească și starea sa s'ar fi schimbat.

Un om, care s'ar fi omorît bunăoară Lunea, ar fi dorit în Sîmbăta viitoare să rămînă în viață; cu toate aceste nu se poate omorî cineva de cît odată. Viața omenească este compusă din trecut, prezent și viitor. Trebue să fie pentru el o nenorocire dacă nu ale acestor trei împreună cel puțin pentru cele două din urmă.

Dar dacă viața este o nenorocire pentru present, el sacrifică prin sinucidere viitorul seu. Nenorocirea unei zile nu îndreptățește la sacrificarea viitorului.

Numai un om, a cărui viață este nenorocită și care—ceea ce este imposibil, —ar avea siguranța că starea sa nu se va schimba prin nimic, nici prin noui imprejurări, prin obicinuință, sau prin trecerea timpului chiar, numai acela ar avea dreptul de a-și lua viața.

Un om care subt presiunea nenorocirilor presente își ia viața comite o nedreptate față de sine. El se supune din disperare și slăbiciune capriciului unui moment și îi sacrifică toată existența sa viitoare.

Comparația cu brațul infectat care se tae spre a salva corpul nu este bună. Cînd chirurgul tae brațul este sigur că altminteri corpul ar cădea pradă morței. Acesta nu este dar un simțimînt ci absolută siguranță.

Dar cînd un om își viața din pricina amărăciunei existenței, el nu pune numai capăt suferinților sale, dar își sfarmă tot odată viitorul.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Bomînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și pănă acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

Un om nu va regreta nici odată de a-și fi tăiat brațul, dar va regreta totdeauna de a-și fi luat viața.

*

In chestiunea femeină avea Napoleon, după cum și este cunoscut, păreri aproape mahomedane.

El se exprimă, fără înconjur, într'o mică schiță „Asupra femeilor". Noi nu pricepem femeile, noi popoare ale occidentului.

Prin tratamentul prea bun, noi am stricat totul în ele.

Pentru o femee, care ne îndrumează spre bine, avem o sută care ne-au indus spre prostii. Principiile care domnesc în orient, merită toată aprobarea.

Poligamia este bazată pe natură. Femeia este dată bărbatului spre a crea copii, dar pentru acest scop o singură femee nu poate să ajungă bărbatului. Ea nu poate fi femeea lui cînd este însărcinată, nici cînd trebue să alapteze, nici cînd este bolnavă. Ea încetează de a fi femeea lui cînd nu-i mai poate dărui copii. Bărbatul însă nu trebue să sufere din aceste împrejurări. Atît natura cît și vrîsta nu-l jenează. Este dar cu totul de aprobat ca el să aibă mai multe femei.

Dacă nu e avizul tuturor—ceea ce exprimă despotul, se va recunoaște că e cel puțin o părere sinceră.

CERCUL ROMIN din PARIS

Primim din partea Cercului Romîn din Paris următoarele:

In ședința sa de la 24 Decembre 1908, Cercul Romin din Paris, ținînd să-și manifesteze dragostea și admirația ce o are pentru savantul nostru istoric și marele patriot A. D. Xenopol, care a știut să apere cu atîta energie și convingere interesele vitale ale poporului romîn, vorbind larg și deschis Franței civilizate, l'a ales președinte de onoare în mijlocul unor aclamații entuziaste.

D. A. D. Xenopol a mulțumit cercului prin următoarea scrisoare:

Domnule Președinte,

Vă mulțumesc atît d-voastră cît și Cercului Romin din Paris pentru alegerea mea de președinte al acestui cerc

Deși nu voiu veni, din cauza îndepărtării, de cît arare ori în atingere directă, totuș gîndul meu va urmări cu interes lucrările d-voastre și inima mea va sălta de bucurie de cîte ori manifestările voastre vor adăogi cîte o undă la valul curentului naționalist, care trebue să poarte pe spetele lui vasul cel mare și plin al vieții romînești. Căci la ce trebue să tindă ori ce popor în activitatea lui istorică? Numai și numai la desvoltarea tezaurului particular pe care natura l'a sădit în mintea și sufletul lui. De aceea și popoarele dispărute trăesc în amintirea lumilor posterioare, prin productele geniului lor național; iar cele actuale tot cu acele producte se mîndresc: cu lucrările lor artistice și literare, cu teatrul, cu industria, cu știința lor, care deși universală prin cuprinsul ei este națională prin baza pe care răsare. *Un popor se poate mîndri, nu cu ceea ce împrumută de la altele, ci numai cu ceea ce iese din adîncurile propriei lui individualități.*

Feriți-vă însă de a crede, că *naționalismul* este tot una cu *ura străinilor*; căci noi mai ales, ca popor de abia la începutul desvoltării, avem nevoe încă pe mult timp de cugetarea străină, de descoperirile străine, de capitalurile străine pentru a ne înălța în rîndurile neamurilor slăvite pe pămînt. Cu toate că tendința noastră trebue să fie de a ne emancipa pe cît vom putea mai mult din jugul străinătății—care ne-a căzut după gît cu civilizația împrumutată de la ea—totuși trebue să știm totdeauna alege binele, ce ea ni-l face, de răul ce s'ar putea alipi de dînsul. Dovada cea mai bună a celor spuse, este că tocmai eu îndrept aceste cugetări către Cercul Romîn din Paris, capitala unei țări, care deși înrudită cu poporul nostru prin baza ei etnică, *nu constitue mai puțin un mediu străin în sînul căruia venim cu toții să ne adăpăm la izvorul binelui, frumosului și adevărului.*

Dinăuntru sau dinafară, eu sunt de părere că ceea ce trebue să facem, este ca *să nu urîm atîta pe strain cît să ne iubim neamul.* Și așa fără ură și simțiminte dușmănești, să căutăm a ne desrobi de lenea și nepăsarea, care ne îndeamnă vecinic spre ajutorul străinilor interni și externi. Să ne îngustăm nevoile și să ne oțelim puterile și pentru a ajunge această țintă îndoită *în voi,* suflete tinere în care tresare din nou iubirea de neam, în voi îmi este nădejdea.

Cum aici v'ați deprins a trăi cu mijloace puține, tot așa să urmați înainte și la reîntoarcerea voastră în țară.

Să nu vă vindeți idealul măreț care vă cutremură ființa, pentru îndeplinirea nevoilor ce vă impune deșertăciunea. Să fiți străjerii unui mare vis de desrobire. Aceasta nu veți putea-o face de cît rămăind simpli în dorințele voastre personale și mari, neîntrecuți în dorul nostru de țară; apoi rămănînd strînși uniți în jurul ideii mîntuitoare. Dar să vă gîndiți la *mijloacele nimerite pentru a emancipa poporul romîn din lanțurile străine ce l strîng pe dinăuntru, cît și pe din afară,* căci aceste puternice elemente nu le putem ucide; iar învinse ele nu o pot fi de cît prin *muncă,* iar nu prin strigăte, nu prin o prodagandă din grai și prin scris de ură și de înverșunare, ci prin o lucrare mai tăcută dar mai spornică pe tărîmul economic; ligi pentru susținerea comercianților și industriașilor romîni, societăți de patronaj de dame romîne pentru sprijinirea meseriașilor și producătorilor romîni; atragerea de cît mai numeroși aromîni din Macedonia, element admirabil prin destoinicia lui pentru îndeletnicirile industriale și comerciale, colonizarea marginilor orașelor noastre cu poporația romînească din Oltenia, atît de bine înzestrată pentru negoțul cel mărunt; mărginirea aprovizionării trebuințelor publice numai la întreprinzătorii romîni, îndreptarea tineretului nostru spre ocupațiile productive ale negoțului, industriei și ale agriculturei; sporirea însemnată a impozitului fonciar la toate moșiile ce nu vor fi exploatate de proprietarii lor, — și alte măsuri de acelaș fel ar ajuta mult mai mult la restrîngerea rolului străinilor în viața noastră economică, de cît toate discursurile, broșurile și articolele din ziare, care fac numai vorbă multă, iar treabă puțină; căci situațiile economice se dobîndesc prin muncă, iar nu numai prin propagandă de idei.

Dacă se va urma astfel, atunci într'un viitor pe care nu-l mai pot aștepta pe pămînt, poporul romîn va ajunge stăpîn pe viața lui întreagă și închegarea națională, care a început prin idei și simțminte, se va coborî către întregul strat care acopere rădăcinile chiar ale neamului nostru, către viața lui materială, pe care au înflorit ideile și simțimintele.

Cu o deosebită dragoste.

(ss) *A. D, Xenopol*

Litere-Științe-Arte

Sfîrșit de stagiune.—Pe ultimele afișe ale reprezentațiilor teatrului nostru național s'a luat obiceiul de a se menționa data apropiată a închiderei actualei stagiuni.

Din ce cauză sau în ce scop se face aceasta nu știm, dar e posibil ca intenția să fie de a se găsi într'aceasta un nou indemn pentru publicul iașan, de a nu lasa cu totul în părăsire representațiile teatrului, puținele cîte au mai rămas de dat pînă la încheiarea stagiunii oficiale. Dacă publicul va da urmarea unui asemenea indemn, nu știm; lucrul se va vedea după încasările realizate.

Ceea ce însă se poate constata e că iașanii sunt în genere cam obosiți—fără să fi muncit din cale afară mult, dovadă au fost cele două representații ale trupei franceze cu d-na Cora Leparcerie, e trupă excelentă, care însă a fost foarte puțin vizitată și încuragiată.

Se poate zice, că stagiunea teatrală a iernei curente, a fost o stagiune anemică, sărăcăcioasă, pentru diferite motive bine-cuvîntate.

*

Sir Charles Wyndham, artist și director de teatru în Londra a petrecut cît-va timp în Berlin și reîntors și-a scris impresiile asupra actorilor germani.

El observă că aceștia din urmă joacă foarte bine roluri de caractere, dar nu pe—gentlemeni, căci le lipsesc pentru aceasta aptitudinile de interpretare, de manieră și arta de a se îmbrăca.

*

D'Annunzio a început o serie de tragedii, în care își propune să prea mărească întemeerea și înflorirea orașelor mai de seamă ale Italiei.

După la Nave, în care am văzut glorificîndu se fundarea Veneției, își propune acum o nouă tragedie: Lupta de la Legnano, în care va cînta primele timpuri eroice ale orașului Milan—marea luptă dusă de acest oraș împotriva lui Frederic Barbarosa. Va fi un cînt al libertății acelei mari rase, care a dat mai tîrziu naștere puterii lombarde.

Tragedia aceasta—va fi însoțită de coruri asemenea ultimei sale tragedii, și va fi reprezentată chiar la Milan,

Tot urmărind planul acestei mari opere, lucrează, printre timpuri, la un nou roman cu un titlu destul de original: Poate da, poate nu, un roman în care d'Annunzio nădăjduește să exprime toată puterea nimicitoare a dragostei. Va fi o operă de psihologie extrem de îndrăzneață.

De asemenea d'Annunzio pregătește pentru expoziția din 1911 din Roma, o trilogie dramatică în care va glorifica pe rînd, marile epoce ale bătrînului oraș.

Prima tragedie din acest ciclu, va reaminti epoca aceea in care o ceată de făcători de rele pune temelia cetății Eterne. A doua va reaminti epoca republicei și autorul se gîndește să evoce tragedia sîngeroasă a morței lui Cesar; iar în ce privește a treia tragedie, aceasta va avea de principal erou pe Neron, în mijlocul epocei imperiale de decadență. Reprezentarea acestei mărețe lucrări dramatice se crede că va avea loc în circul lui Maxențiu, la Roma.

*

Defunctul Coquelin avea cu totul alte idei de cît cele moderne asupra „naturalului în teatru" și asupra „sincerității" comendianului.

„Comedianul trebue să rămîie stăpîn pe sine în clipele în cari publicul tîrît de acțiunea sa, îl crede furat de jocul său: trebue să vadă ce face, să se judece. Să să poseadă, în scurt să nu fie pătruns nici de umbra sentimentelor ce exprimă în clipa în care le exprimă cu cel mai mare adevăr și cu cea mai mare putere.

„Studiați rolul vostru, intrați în pielea personagiului dar intrînd în ea nu abdicați. Păstrați direcțiunea; dedublați-vă și unul din voi poate rîde sau plînge, poatu să se exalte pînă, la nebunie, să sufere pînă la moarte—dar sub supravegherea celuilalt, vecinic nepăsător, și care observă ca toate să fie făcute în limitele deliberate și prescrise de mai înainte.

„Comedianul nu trebue nici odată să se ambaleze... Lucrul acesta mi s'a întîmplat și mie, ca ori și cui, și mi-o reamintesc cu plăcere, căci atunci aveam șapte sprezece ani. Pentru prima oară jucam în public și jucam Sărmanul Jacques. Eram gîtuit de emoțiune. Cu toate astea am jucat, am făcut pe alții să plîngă mult... E o poveste aproape uitată. Dacă azi mi s'ar întîmpla același lucru m'ași simți dezonorat. Un comedian cu experiență trebuie să fie la adăpostul unor ast-fel de accidente".

Informații

❑ **Vizarea livretelor.**—In conformitate cu ordinul Ministorului de Răsboiu No. 5286 din a. c., se pune in videre că toți militarii din contigentele 1907, pînă la 1891 inclusiv, care au făsut serviciul militar în armata permanentă, sau cu schimbul, se vor prezenta la viză în persoană cu libretul ce posedă, în zilele și localitățile următoare:

1, 2 și 3 Februarie la comisia I-a, pentru cei ce locuesc în această secție. 4, 5 și 6 Februarie, la comisia a II-a, pentru cei ce locuesc în această secție. 9, 10 și 11 Februarie la comisia a III-a, pentru cei ce locuesc în această secție. 12 și 13 Februarie, la comisia IV-a, pentru cei ce locuesc în această secție. 15, 16 și 17 Februarie la comisia V-a, pentru cei ce locuesc în această secție.

Militarii, care trebue să se presinte la viza și ocupă funcțiuni la stat, județ sau comună, funcție care în conformitate cu prescripțiunile ordinului circular No. 7 din 1904 publicat în M. O. P. R. No. 12, dau dreptul la dispensă de chemare sub arme în caz de mobilizare vor prezenta odată cu libretul și un certificat în dublu exemplar, după modelul ce a fost comunicat și autorităților civile. Unul din exemplarele, va fi oprit de către autoritatea care face viza, iar al doilea vizat de aceiaș autoritate, va fi eliberat imediat posesorului. Gendarmii rurali vor fi dispensați în baza libretului de Geandarmi ce vor presenta.

Operațiunile de viza libretelor, vor ține de la 1—28 Februarie, acei cari nu se vor prezenta la viză în acest timp, vor fi supuși judecății, conform prevederilor din C. J. M.

❑ Ministerul cultelor și instrucțiunei publice, a decis ca suplinitorii revizorilor școlari, să primească partea din leafa revizorului, care li se cuvine după lege, din mîna directorului școalei și pe răspunderea lui.

❑ D-nii ofițeri în rezervă: M. Serion, din bat. 4 vînători; Dim. Gal, din bat. 4 vînăt.; N. Mihailescu, din reg. Stefan cel Mare și T. Atanasiu din regimentul 7 roșiori, au fost chemați în activitate.

— D. maior I. Chiriițescu, din corpul instructorilor militari, a fost mutat în regimentul 14 Roman, în locul d-lui maior Mossu, demisionat.

— D. locotenent Dobrescu Paul din reg. 7 roșior, a obținut un concediu de 60 de zile.

❑ Ministerul de rezboiu a modificat regulamentul școalei de tir al infanteriei.

Pe viitor această școală, va depinde direct de ministerul de rezboiu. Durata cursurilor va fi de la 1 Aprilie pînă la 1 Noembrie. Se vor preda: un curs normal pentru gradele inferioare din infanterie, din corpul de pioneri și din cavalerie; un curs special de școală de armă; un curs normal pentru ofițerii inferiori; un curs pentru ofițerii superiori și un curs special de experiențe.

❑ Ministerul de finanțe, în urma deciziei comisiunei pentru constatarea drepturilor de pensie a funcționarilor casei Sf. Spiridon, a aprobat transmiterea asupra d-nei Ecaterina C. Idriceanu, cu începere de la 1 Octombrie 1908, a unui drept de pensie brută de 66 lei lunar, sau anual 792, adică 50 la sută din pensia decedatului ei soț, diaconul Idriceanu.

❑ Din Roman ni se scrie că Duminică a avut loc la Tămășeni un dejun oferit de d. Mihai Mîrț, un țaran fruntaș, în onoarea d-lui C: Cantacuzino-Pașcanu.

La acest dejun au luat parte, d. C. Cantacuzino Pașcanu, mai mulți amici și țarani fruntași.

S'au rîdicat mai multe tuasturi în sănătatea ilustrului nostru șef, d. Take Ionescu, a d-lui C. Cantacuzino-Pașcanu și propășirea partidului conservator de

D-l. C. Cantacuzino Pașcanu a urat călduros propășire și belșug țărănimei noastre, bînd în sănătatea amfitrionului, d. M. Mîrț și a întregei țărănimi pentru care întregul partid conservator democrat are o deosebită dragostc.

❑ Comisiunea regională a județului a fost alaltă-eri în comuna Popești, iar eri a fost în comuna Fîntînelele unde a cumparat islaz comunal.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie a. c., se vor înființa mai multe posturi noui de verificatori de măsuri metrice și de greutate.

❑ Eri a fost înaintat comenduirei pieței soldatul Ursu Ioan, care evadase din închisoarea militară de la Galata.

❑ In personalul penitenciarelor din țară se va face o mișcare pe ziua de 1 Februarie a. c.

❑ Eri s'a făcut la liceul național din localitate deschiderea cursurilor de adulți, ce s'au înființat pe lîngă acel liceu.

❑ Pentru reprezentația care va avea loc la Teatrul Național în seara de 24 Ianuarie biletele de Favoare, de abonament și biletele rezervate autorităților, sunt suspendate.

❑ O comisiune militară sîrbească, sub conducerea colonelului Paunovici a plecat în Rusia, spre a cumpăra cai pentru armata sîrbă.

❑ Inspectoratul de mișcare circ. Iași a urmat astăzi cu ancheta cu privire la deraierea de lîngă stația Ciurea a trenului de marfă No.693.

Trei vagoane au fost distruse din cauza exploziei, provocată de cele 18 butoaie cu benzină și gaz, ce se aflau în ele.

Cauza se zice că ar fi defectuozitatea la mecanismul care pune în mișcare macazul.

Pagubele întrec suma de 20 mii de lei.

❑ S'a dat ordin ca în ziua de 24 Ianuarie, la orele 10 jum. dim. să se oficieze servicii religioase în toate comunele urbane din țară, la care să asiste autoritățile locale.

❑ Membrii consiliului comunal au fost convocați pentru astăzi Mercuri la orele 5 p. m.

La ordinea zilei programul sărbărilor de la 24 Ianuarie.

❑ Aseară a încetat din viață copilul Grigore Badăreu în etate de 8 ani, fiul d-lui I. C. Bădăreu, perceptorul cir. I-a fiind bolnav de scarlatină.

❑ Azi dimineață, d. maior Constantin Petala din regimentul Ștefan cel Mare No. 13, însoțit de alți cîți-va domni ofițeri superiori, a mers la Universitate unde au vizitat cele două tablouri lucrate de d. Mirea, și care se află așezate în sala pașilor perduți a Universității.

DIVERSE

— Muncitorul Vasile Mocanu din mahalaua Iarmaroc No. 2 în etate de 80 de ani, a fost găsit mort pe locul viran din strada Socola. Cadavrul a fost transportat cu ambulanța comunei la morga spitalului sf. Spiridon.

— Aseară uu început de incendiu s'a declarat în evreul B. Daniel din strada Golia No. 15.

Focul a fost stins de pompieri.

CUZA-VODA și UNIREA

Când citim în cartea vieței țărei noastre românești
Faptele-ți neperitoare te vedem ce mare ești.
Inimile ne tresaltă de nespusă fericire,
Cînd rostim, prin al tău nume, vorba dulce de *Unire.*
Și cînd știm măreața-ți faptă, sacrificiul d'abdicare!
Și cînd știm cu ce durere ți-ai frînt inima, *domn mare.*

Pentru-a țărei reînoire,
Pentru visul de unire.

Noi, supuși, plecăm genunchii la mormîntu-ți tăinuit
Și'ți păstrăm recunoștință pentru tot ce ai făptuit.
Serbăm astăzi amintirea celor cinci zeci ani, de cînd
Tu, realizînd Unirea, ne-ai strîns pe toți într'un gînd,
Și-ai tras brazda reînvierei Romîniei reînoite,
Și ai fost sclav al datoriei și-a vieței bribegite,

Pentru-a țărei fericire,
Pentru visul de Unire.

Dormi în pace suflet nobil! martir al cauzei sfinte,
Noi vom ști să iubim țara ș-ale tale oseminte.
Și vom ști străjui ziua și în nopți întunecoase
Țara noastră, ce la moarte-ți încă nu se deșteptase
Din adîncul somn al vremei. Astă-zi este treaz poporul
Și e liber și lucrează tot cu drag și spor, ogorul

Scos de tine din robire,
Tot prin visul de unire.

Și vom ști păzi mormîntu-ți, sfinte oase romînești,
Și vom ști cinsti icoana-ți ca pe cele mari domnești,
Străjui-vei viața noastră prin aducerile — aminte,
Și vei sta la loc de cinste între noi ca mai'nainte,
Chipul tău îl cere țara prin iubire 'nflăcărată
Căci ai fost ursit de vremuri jertfa cea adevărată,

Pentru Visul de Unire,
Pentru scumpa înfrățire.

1909 Ianuar 20. **Victor Munteanu.**

LEONIDE ANDREIEF

2

Tăcerea

Părintele Ignace se sculă cu atîta furie încât scaunul se lovi de părete; apoi apucă pe nevastă-sa de braț.

— Haidem!

— Verotschka!

— Haidam, îți zic—strigă părintele Ignace.

— De oare-ce a uitat de D-zeu, nu mai avem ce căuta aici!.... Haide!

Sili pe nevastă-sa să iasă din odaie, și când coborau scara, Olga Stepanovna, care mergea mai încet, murmură:

— Hm, hm! Tu ai adus'o în starea asta, părinte! Dela tine a moștenit ea această încăpăținare! Tu vei fi răspunzător! Ah, cât sunt de nenorocită!

Și începu să plîngă, clipind așa des din ochi, încît nu mai zăria scările, așa că punea piciorul, ca și cum ar fi fost pe marginea unei prapastii.

Din ziua aceia părintele Ignace nu mai vorbi cu fiica sa, dăr ea părea că nu observă aceasta. Ca și înainte stătea culcată în odaia ei, sau venia încoace și încolo, ducîndu-și adesea mîna la ochi, cari păreau umflați. Din cauza tăcerii acestor două persoane, femeia preotului, căreia îi plăcea să rîdă și să glumească, deveni timidă, și-și perdea cumpătul, ne mai știind ce să zică, ce să facă.

Cîte odată Vera mergea să se plimbe. O săptămînă în urma ultimei convorbiri avută, cu părinții ei, Vera ieși într'o seară, după obiceiul ei. De atunci n'a mai fost văzută de nimeni, căci în seara aceia se aruncă înaintea unui tren, care-i tăia corpul în două.

(Va urma).

Ultime informaţii

❑ *Indolenţa serviciului sanitar a întrecut ori-ce margine.*

Datorita negligenţei serviciului sanitar, condus de d. dr. Buicliu, cazurile de scarlatină se înmulţesc pe fie-care zi.

In mai multe şcoli din localitate sunt elevi bolnavi de scarlatină şi cu drept cuvînt părinţii sunt foarte îngrijiţi şi opinia publică este alarmată.

Mai mulţi părinţi, cari au copii în şcoli au cerut închiderea şcolilor.

❑ Judecătorul de instrucţie de la Piatra-Neamţ, întrebat fiind de ce deţine în arest pe o parte din cei ce s'au dedat la defraudarea pădurilor statului din acel judeţ, pe cînd pe d-nii Corbu, Şoarec şi Preotu (alias Emil Costinescu) i-a lăsat în libertate, a făcut următoarea declaraţie:

„Cei d'intăi sunt implicaţi şi în acte de escrochierii, pe cînd Corbu, Şoarec şi Preotu (alias Emil Costinescu) deşi vinovaţi în defraudarea pădurilor; n'au putut fi depuşi de oare-ce nu există un text corespunzător în codul silvic asupra delictelor silvice„.

Aşa dar, aceşti *onorabili!* domni au scăpat numai din acest motiv, fără de care ar fi trebuit să zacă acum în temniţă, fapta lor fiind pe deplin clasificată ca furt silvic,—scrie confratele nostru bucureştean „Acţiunea".

❑ Eri comisiunea de examinare a membrilor corpului didactic primar, care urmează să fie scoşi la pensie din oficiu pe ziua de 1 Aprile, a examinat pe învăţătorii din jud. Bacău.

Astă-zi a început să lucreze comisiunea financiară, a ministerului de finanţe, care se compune din d-nii: Petrescu, administsater financiar şi doctor prof. V. Bejan.

❑ La 1 Februarie 1910 se va ţinea în localitate, după cum am mai anunţat, examenul pentru înaintarea pe loc a învăţătorilor şi învăţătoarelor.

Doritorii de a se prezenta la acest examen sunt datori a comunica hotărîrea lor, prin revizorat, inspectoratului circumscripţiei şi inspectoratului general al învăţămîntului primar, până la 1 Iunie 1909, cel mai tîrziu.

❑ Revista germană. „Illustrirte Zeitung" publică în ultimul său număr din 21 Ianuarie 1909 st. n. un articol asupra situaţiei politice de la noi şi după ce aduce elogii d-lui Sturdza, pe care îi anunţă retragerea din viaţa politică, scrie următoarele:

„D. Brătianu îşi ia funcţiunea sa în împrejurările cele mai nefavorabile. Abstragînd cu totul de la situaţia încă tot critică a politicei internaţionale actuale, guvernului de azi i se fac, în ţară, foarte mari greutăţi, chiar în ajunul numirei d-lui Brătianu, de prim-ministru, guvernul suferi o înfrîngere groasnică şi zdrobitoare. La alegerile parţiale, de deputaţi pentru Cameră, în colegiul al doilea la Bucureşti, de care colegiul aparţine inteligenţa şi burghezimea lucrătoare, candidaţii guvernului faţă, de candidaţii noului partid conservator-democrat suferiră o înfrîngere sdrobitoare. Partidul conservator-democrat care abia de un an a fost înfiinţat, de către genialul Take Ionescu, cucereşte pe zi ce merge, succese şi va trece puţin timp încă pînă cînd steaua înălţătoare a takiştilor va cufunda în întuneric guvernul liberal".

❑ O telegramă sosită astă-zi din Tecuciu, anunţă că vestitul bandit Goga, care evadase acum cît-va timp din arest, e reuşit din nou să fugă.

După cum se ştie Goga, cînd evadase întăia oră, a fost impuşcat de jandarmi. Rănit, el a fost interat la spital şi pus în fiare, a fost dat în paza unei santinele. Astă-noapte banditul a reuşit să rupă fiarele şi a fugit din spital. Santinela de asemenea a dispărut.

Autorităţile din Tecuci au cerut celor din Iaşi urmărirea şi prinderea lor.

❑ Consiliul facultăţei juridice a admis cererea studenţilor, care n'au fost respinşi la examenele din Octombrie şi Iunie trecut, ci nu s'au prezintat la acele examene în acele sesiuni cu condiţiunea ca ei să-şi arăte motivele pentru care nu s'au prezintat.

❑ Procesul incidentului dintre d-nii N. Iorga şi M. Dragomerescu, care urma să se judece în ziua de 26 Ianuarie a.c., se va amîna.

Procesul se va judeca probabil în primile zile ale lunei Februarie.

❑ D. Const. Vartic, institutor, a fost numit director al şcoalei primare „Trei-Erarhi", în locul d-lui Dim. Sachelarescu, inspector şcolar.

❑ După cum am anunţat eri, d. N. Fleva a cerut eri Camerei să'i pună la dispoziţie oare cari date asupra islazurilor comunale.

Iată datele cerute de fruntaşul nostru:

a) Care este, pentru fie-care judeţ, întinderea necesară a islazurilor comunale, care trebue constituite după legea contractelor agricole?

b) Cîte oferte de această natură s'au făcut pentru fie-care district?

c) Care e cantitatea acestor întinderi de terenuri care ar putea deveni la primăvară, proprietatea comunelor care au nevoie de islazuri.

❑ Parchetul a fost înştiinţat că Ipovanul Leonte A. Ionescu din satul Focurile, a încetat aseară subit din viaţă.

❑ Printre oile din Bivolari s'a ivit epizootia de cărbune bacterian.

❑ Nişte hoţi s'au introdus astă noapte în crîşma lui Gh. Morariu din satul Hărpăşeşti, comuna Popeşti, şi au furat suma de 30 lei şi mai multă marfă.

❑ Universitatea din Iaşi va serba în aula Universităţei aniversarea de 50 de ani de la Unirea Principatelor, Duminică 25 Ianuarie, ora 3 p. m.

Vor lua cuvîntul d-nii: dr. G. Bogdan rectorul universităţei în numele profesorilor şi studentul E. Ionescu-Darzeu, în numele studenţilor ieşeni.

❑ Epitropia casei Sf. Spiridon a decis concedierea intendentului E. Antoniade, de la ospiciul Socola, pentru incidentul cunoscut.

Pînă la numirea unui titular, dl. A. Jecu, secretar al intendenţei, a fost însărcinat cu primirea averei ospiciului, iar cu administrarea spitalului a fost însărcinat d. dr. Brăescu.

D. M. Friciu funcţionar, a fost însărcinat cu predarea.

❑ Firma Daniel Rechler a încetat plăţile cu un pasiv se zice de peste 300 mii lei.

❑ Duminică 25 Ianuarie la orele 3 p. m. va avea loc în sala consiliului comunal, tragerea la sorţi a 134 obligaţiuni a 500 lei fiecare.

❑ **Judiciare.**— La 9 Februarie se va judesa la tribunalul secţia I-a, procesul de punere sub interdicţie a d-nei Adela Kogălniceanu.

— D. profesor dr. Marinescu din Bucureşti, care a fost în comisiunea examinatoare pentru punerea sub interdicţie a d-nei Kogălniceanu, nefiind mulţumit cu onorariul de 1200 lei, fixat de d. prim-preşedinte al tribunalului secţia I printr'o petiţie motivată, adresată primului-preşedinte, a cerut să i se acorde 5.000 lei.

Tribunalul a hotărît pe lîngă onorarul fixat, să i se mai dea încă 1000 lei.

— D. M. Anania, inginer silvic, implicat în fraudele silvice de la Neamţ, făcînd recurs la Inalta Curte de Casaţie, contra deciziei Camerei de punere sub acuzare, prin care se dispunea arestarea sa, Inalta Curte s'a judecat în ziua de 19 Ianuarie.

După ce s'a făcut divergenţă şi s'a judecat din nou de către Inalta Curte completată, s'a admis recursul dispunînd eliberarea d-lui Anania.

❑ **Intîmpinarea agregatului Corneliu Şumuleanu.**—Primim din partea agregatului Corneliu Şumuleanu următoarele rînduri:

Domnule Director,

In ziarul d-voastră No. 623 din 18 Ianuarie a. c., însoţind informaţia dv. de comentarii insultătoare pentru mine, aţi scris:

„Studenţii anului I de la facultatea de medicină din Iaşi, au reclamat d-lui decan şi chiar d-lor profesori, că agregatul Corneliu Şumuleanu de la acea facultate, nu le predă nici anul acesta, cum nu a predat nici anul trecut, cursul regulat de chimie biologică şi medicală. Studenţii se plîng, că nici cel puţin în mod teoretic nu le predă această materie.

„Ei cer decanului ca să ia serioase măsuri contra agregatului Corneliu Şumuleanu...."

Ca răspuns la această informaţie calomnioasă vă prezint copia certificatului d-lui Decan al facultăţii de Medicină din Iaşi No. 65 din 19 Ianuarie 1909, în cuprinsul următor:

„Subsemnatul Decan al Facultăţii de „Medicină din Iaşi, sezisat de cererea d-lui „profesor agregat dr. C. Şumuleanu, în„registrată la No. 54 din 19 Ianuarie a. „c., certific, că la Decanatul Facultăţii „noastre nu s'a primit pînă 'n prezent „nici o plîngere orală sau în scris, din „partea nimănui contra d-sale.

„Pentru care am eliberat prezentul certificat.

(L. S) Decan (ss) **Dr. Socor**

Secretar (ss) *Dr. G. I. Botez*

No. 65—1909 Ianuarie 19

In baza dispoziţiilor legii, vă rog să binevoiţi a însera această rectificare pe pagina şi în rubrica unde a apărut informaţia respectivă.

Publicînd acest respuns în primul număr de la primirea lui, ţinem să adăogăm următoarele. Informaţiunea noastră la care se referă agregatul Corneliu Şumuleanu, nu este insultătoare şi cu atît mai mult nu este calomnioasă. Cel mult poate fi considerată ca eronată. Insă, în urma unor noi ceretări ce am făcut în această privinţă am constatat că informaţia noastră din 18 Ianuarie nu este nici eronată şi că cuprinde purul adevăr.

Ast-fel regulamentul în baza căruia d-sa predă cursul prevede anume lecţiile pe care trebue să le facă, iar îndatorirea pe care o are profesorul cînd vine la curs este de a semna în condica de prezenţă, data fie cărui curs care-l predă, aşa după cum fac toţi profesorii de la facultatea de medicină.

Din această condică se constată că agregatul Corneliu Şumuleanu nu a predat acest curs în mod regulat anul trecut, cum nu l'a predat regulat nici anul acesta, aşa după cum am afirmat în informaţiunea noastră, şi pe care d-sa să încearcă să o desmintă.

Am mai susţinut că dl. Decan al facultăţei de medicină şi chiar unii profesori ai acestei facultăţi, au primit denunţuri cum că nu li se predă studenţilor cursul în mod regulat. Menţinem şi astă-zi cele afirmate, cu toată desminţirea ce ni se dă şi cu tot certificatul d-lui decan, afirmînd din nou că asemenea denunţuri au fost primite atît anul trecut cît şi anul acesta.

Iar la toate cele de mai sus mai adăogăm că agregatul Corneliu Şumuleanu nu face de loc cursul de chimie biologică şi medicală, pentru motivul că nu se pricepe; că în locul acestui curs predă studenţilor în medicină numai chimie generală şi pe aceasta încă în aceleaşi condiţiuni în care-şi face analizele sale chimice la institutul laboratorului de chimie din Iaşi şi pe care analize le contrazice în bună parte institutul de chimie din Bucureşti. Dar despre aceste din urmă ne vom ocupa în curînd.

❑ Aseară a încetat din viaţă d. Ioan Bunescu, pensionar, fost învăţător la Osoiu.

Inmormîntarea va avea loc mîine.

❑ Biletele de intrare la balul costumat-mascat organizat de societatea de gimnastică pentru 31 Ianuarie, se găsesc la *administraţia Jockey-Club*. De asemenea se pot procura dela d-nul *Constanţius* (str. Carol 43), d-nul *Stihi* (str. Lăpuşneanu) sau ori ce membru din comitetul organizator. Biletele de intrare se vor elibera *numai persoanelor invitate.*

❑ **Trupa de operete Dan-Bejenariu va începe Mercuri 28 Ianuarie a. c., la teatrul Circ Sidoli, cu „Farmecul unui vals".**

❑ Interesanta vînătoare de urşi din pădurile Americei de nord, este o înregistrare nouă cinematografică prinsă de însăşi vînătorii îndrăzneţi. Această vănătoare face parte din noul program al reprezentaţiei cinematografice din sala Sidoli, care are loc astăzi Joi 22 Ianuarie.

Noul program abundă mai cu seamă în scene comice şi sportive şi după îndemnul unui mare număr de spectatori se repetă îngrozitorul cataclism sicilian-calabrez, vederi absolut autentice luate imediat după catastrofă şi însoţite de proecţiuni explicative.

Telegraful anunţă că cei trei vulcani Vezuviul, Stromboli şi Etna sunt în plină activitate de vre-o trei zile. Casa Pathé Frères a trimis oameni speciali spre a înregistra aceste erupţiuni şi peste cîte-va zile ele se vor desfăşura pe pînza cinematografică.

Vineri are loc o mare reprezentaţie în beneficiul şcoalei Reuniunei femeilor Romîne din oraşul nostru.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 21 Ianuarie.

Prînz de gală

Bucureşti.—In ziua de 24 Ianuarie, cu ocazia aniversărei de 50 uni de la Unire, va avea loc la palatul regal un prînz de gală, la care vor fi invitaţi să ia parte toţi miniştrii şi preşedinţii corpurilor legiuitoare.

Carpiştii şi legea Sinodului

Bucureşti.—„Epoca" s'a pronunţnt în fine asupra vederilor patronilor ei în chestia reformei legei Sinodului.

Gazeta d-lui Filipescu spune că a avut loc un schimb de vederi şi afirmă că d. Carp a admis principiul ca să se întroducă în Sinod şi elemente mirene, pe cînd d. Cantacuzino este contra acestui principiu.

Iată dar că „Epoca" confirmă deosebirea de vederi a d-lor Carp şi Cantazino şi neînţelegerile ivite între ei.

Prînzul de la d. Take Ionescu

Bucureşti. — Aseară a avut loc la d. Take Ionescu un prînz oferit în onoarea senatorilor şi deputaţilor conservatori democraţi.

Prînzul acesta a coincidat cu proclamarea de şef a d-lui Take Ionescu.

Incendiu

Ploeşti.—Azi dimineaţă la orele 7, un incendiu a isbucnit la fabrica de petrol a d-lor Vasiliu şi Gh. Rădulescu.

Focul a consumat aproape întreaga fabrică.

CAMERA

Bucureşti.—D. deputat George Diamandi n'a venit nici astă-zi la Cameră spre a şi desvolta interpelarea anunţată.

D. N. Fleva a cerut să i se pună la dispoziţie raportul anchetei făcută de d. Romulus Voinescu, la Cîmpul-Lung, în afacerea barbarismelor săvîrşite de poliţia din acel oraş.

D. Dinu Brătianu, apropiindu-se de d. Fleva i-a spus:

— Vă veţi convinge că acel căpitan Culea e un beţiv.

D. Nestor Cincu, care se afla în apropiere a respuns d-lui Dinu Brăteanu:

— Chiar dacă ar fi un beţiv,—ceea ce nu e adevărat,—eu cred că nu trebuia şi nu e ominesc să i se spargă capul.

In secţia a IV, avocatul tripourilor şi cunoscutul mameluc Manolache Culoglu, profitînd de absenţa deputaţilor opoziţiei, a voit să treacă proectul de lege de organizare judecătorească a d-lui Toma Stelian.

D. Nestor Cincu a prins de veste şi a relevat faptul.

Necinstitul avocat al tripourilor, d. Manolache Culoglu, supărat că a fost surprins începu să vocifereze şi să bată cu pumnii 'n masă.

Nestor Cincu a ştiut să pue la rezon, îndrăzneala mamelucului.

Ne mai fiind nimic la ordinea zilei deputaţii trec în secţiuni.

SENATUL

Bucureşti. — Prezidează d. P. S. Aurelian. Pe banca ministerială d. Costinescu şi Anton Carp.

D. C. Mănescu raportor, dă citire expunerii de motive a proectului de lege prin care se modifică legea cărciumilor. Citirea acestor expuneri de motive a durat 35 de minute.

Situaţie neliniştitoare

Salonic. — Situaţia în Chalkidica este neliniştitoare, în urma debarcărei de noui insurgenţi greci.

Mahomedanii cer arme pentru apararea lor. Autorităţile trimet trupe.

Din camera franceză

Paris.—Camera discută proectul de lege privitor la impozitul pe venit şi adoptă articul 64 care vizează pe străini. In urma intervenirei mai multor deputaţi din regiunile de la graniţă, ministrul finanţelor primeşte ca venitul străinilor, care n'au de cît reşedinţa în Franţa, să fie considerat egal cu de 7 ori valoarea locativă reală a acestei reşedinţe în loc de zece, cum era întăi.

Franţa şi propunerea Rusiei

Paris.—La consiliul de miniştri, ţinut la Elizeu, d. Pichon a comunicat starea afacerilor turco-bulgare, expunînd propunerea făcută de Rusia de a plăti suma cerută de Turcia, înţălegîndu-se apoi cu Bulgaria pentru încasarea sumei împrumutate.

Franţa şi Anglia fiind de acord a primi propunerea Rusiei reprezentanţii Franţei au primit ordin să se concerteze cu colegii lor străini pentru a face ca propunerea Rusiei să izbutească.

Nenorocirea unor aeronanţi

Paris. — Doi cunoscuţi aeronanţi d-nii Furre şi Achard din Bordeaux au făcut astă-noapte o ascensiune.

Pe la ora 1 de noapte a început să bată un vînt puternic şi în momentul cînd aeronanţii voiau să se coboare, nacela s'a resturnat şi balonul a căzut jos lovindu-se de o stîncă. Ambii a căzut de la o înălţime destul de mare şi Faurre s'a lovit cu capul de stîncă atît de puternic în cît a remas mort pe loc. Achard se rîdicase şi se credea că n'a păţit nimic.

In realitate însă şi el căpătase răni grave şi a încetat din viaţă.

Propunerea Rusiei

Sofia.—Demersul colectiv al marilor puteri n'a fost făcut astă-zi şi probabil nici nu va mai fi făcut, în urma nouei propuneri a Rusiei cu privire la care agentul diplomatic sus zis a şi primit instrucţiuni.

Agentul rus se va pune în contact cu reprezentanţii marilor puteri; pentru a discuta împreună noua propunere.

Se afirmă că propunerile Rusiei vor intimpina o primire bună din partea guvernului bulgar.

Constantinopol.— Noua propunere a Rusiei a surprins foarte mult cercurile diplomatice şi Poarta.

Propunerea se interpretează în sensul că Rusia vrea să aibă în atîrnare Bulgaria.

Se recunoaşte însă că acordul turco-bulgar poate fi mai uşor realizat cu acest ajutor financiar al Rusiei.

Colonia.—„Gazeta de Colonia" publică o depeşă din Berlin, zicînd că noua propunere rusească este fără îndoială bizară şi surprinzătoare.

Oamenii de stat turci vor avea să se rostească dacă această propunere corespunde intereselor statului turc, care are nevoie de bani sunători.

Epidemie.

Cairo.—62 persoane au murit până acuma de epidemia de Variolă; 70 alte cazuri se află în spitale.

Cutremure

Petersburg.—De mai multe zile se produc cutremure de pămînt în insula Sachalin.

Accident de automobil

Nice. — Automobilul generalului Meunier, în care se afla generalul romîn Barozi, s'a răsturnat azi după amiazi pe piaţa Massena.

Generalul Barozi a fost rănit la cap.

Demersurile turco-austriace

Constantinopol.—Instrucţiunile date de curînd ambasadorului austro-ungar, precum şi demersurile făcute pe baza acestor instrucţiuni, de marchizul de Pallavicini pe lîngă Poartă, au dat rezultatul că conform afirmărilor marelui vizir, dificultăţile existente cu privire la boicotarea mărfurilor austro-ungare, au fost înlăturate şi acum comerţul şi traficul dintre monarhie şi porturile turceşti pot fi reluate.

Creiarea unei camere egiptene

Cairo.—In şedinţa adunărei naţionale egiptene, numeroşi membri au cerut creiarea unei Camere a deputaţilor, conform cu cererea făcută în Decembrie de consiliul legislativ.

Accident maritim

Ortona.—Vasul „Selinante", aparţinînd navigaţiei generale italiane, s'a izbit de coastă, rupîndu-i-se ancora din cauza unui vînt puternic.

Echipagiul, compus din 31 persoane, a fost salvat. Vasul „Savivia" s'a dus în ajutor.

Activitatea economică a României

Londra. — Consulul României la Londra, d. Alfred Tead, luînd parte la şedinţa Camerei de Comerţ din Bristol, într'o cuvîntare a descris desvoltarea economică a României, îndemnînd pe Marea Britanie să între în legătură cu noi.

Se caută la casa de bancă **Moritz Wachtel** Iaşi, un practicant tînăr, să aibă scriere frumoasă şi să fi lucrat într'un birou comercial. Ofertele se primesc între orele 9 şi 12.

Se caută o casă de fer, de ocazie. A se adresa la administraţia ziarului.

Cu ocazia inventarului anual, a redus mai toate preţurile la Dantelerii, Furnituri şi Galanterii, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

Invită deci, onorata clientelă a profita de aceasta şi a profti cât mai mult la cumpărat: Voil, Flori, Peteală pentru Nunţi, precum şi ultimile Noutăţi primite pentru Carnaval.

Avis! Centimetri de croitorie marcaţi de Minister cu autorizaţia specială „La Vultur".

Vindem şi în Previncie.

ANUNCIU

Fiind în măsură a procura pentru muncile agricole ori-ce număr de muncitori străini şi avînd concesiunea din partea Statului Austriac, ceia ce inspiră destulă garanţie pentru d-nii agricultori cum că angajamentele luate, vor fi executate cu punctualitate şi avînd în vedere că sunt mai mulţi, cari cutrieră ţara fără a avea o prealabilă autorizaţiune, ceia ce ar putea mişcura încrederea ce domnii agricultori o pot pune în concesionarii. Statului vecin, vă rugăm să bine voiţi a vă adresa numai subsemnatului, singurul care vă poaţe servi cu deplină încredere.

Condiţiunile şi preţurile cu cari se pot aduce muncitori le ţinem la dispoziţiunea d-voastră de îndată ce veţi bine voi a ne înştiinţa.

Cu deosebită stimă

LEON BINDERER

Iaşi.—Str. Seulescu No. 1.

Dr. Suzana Vechsler

Boli de Femei.—Faceri.

Consultaţiuni 2—4 p. m.—

Strada Anastasie Panu No. 43

UNTURA de PEŞTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

— I. ROTBARD —IAŞI—

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari,** mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

1420

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ḑi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ḑi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

J. BEINER

— IAŞI —Strada Stefan cel Mare No. 2 bis. —

Recomandă bogatul şi complectul seu asortiment de

— INCALŢAMINTE —

PENRRU DOAMNE, DOMNI şi COPII

ŞOŞONI şi GALOŞI

(adevărat ruseşti)

NANUŞERIE
FRANCEZA şi ENGLEZA din fabricele cele mai bine reputate.

CRAVATE
de formele cele mai frumoase şi calităţile cele mai fine

CAMAŞI, GULERE şi MANSETE

Umbrele şi Bastoane

Obiecte de Galanterie şi Articole de Voiaj

Toate cu preţurile cele mai convenabile

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovidéniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 -lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	lox intreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 636 —Vineri 23 Ianuarie 1909

NOI ȘI EI

Acum, cînd atmosfera politică a țării noastre, pare a se fi calmat întru cît-va, evenimentele tulburătoare a spiritelor fiind trecute, este necesar să facem o mică paralelă între noi și ei, între situațiunea, pe care o are partidul conservator-democrat și aceia a grupării carpiste.

Un lucru este sigur, și pe care trebue să-l relevăm înainte de toate, ca fiind de un ordin mai general. In atîtea rînduri, cu prilejul tot atîtor alegeri, țara, chemată a se exprima, și-a manifestat simpatia și încrederea ei întreagă în partidul conservator-democrat;—și aceasta chiar atunci, cînd reușita în unele alegeri a fost a partidului de la putere, grație presiunilor neomenoase și ilegale, ce le-a făcut asupra corpului electoral. In nici unul însă din repetatele ocazii ce a avut, ea nu numai, că nu și-a manifestat cu un singur gest încredrea în gruparea carpistă; dar i-a arătat toată antipatia ce-i o inspiră această grupare.

Cu acest rezultat pozitiv, netăgăduit, inebranlabil chiar pentru furioșii partizani ai d-lui P. Carp, să analizăm puțin situațiunea partidului nostru și a grupării conservatoare din punctul de vedere al trăiniciei și fixității, ca organizme politice în viața statului nostru.

Cel dintâi fapt, care ne izbește — și care tradează o stare psihologică anormală în viața grupării carpiste— este adînca disensiune ce s'a iscat între unii fruntași ai acestei grupări, cu privire la proectul modificător al legii sinodale.

Proectul d-lui Haret, pune în discuțiune o chestiune foarte importantă de interes național, care—date fiind împrejurările în cari el apare — dobîndește un caracter de și mai mare însemnătate. Față cu un asemenea proect, care are de scop reformarea modului de a fi și de a se organiza o înaltă instituțiune în stat, se cuvine ca partidele politice să fie bine pregătite și mai ales bine fixate în convingerile lor. Intr'o asemenea chestiune nu se admite, ca un partid, un organizm politic, să nu aibă un mod de a vedea, și mai ales să nu aibă *un singur, un unic* mod de a vedea.

Dar ce se întîmplă? Lucru știut astă zi de toată lumea, că microscopica fracțiune cantacuzinistă, din mica grupare a d-lui Carp, este profund nemulțumită de modul de a vedea al d-lui Carp, care—după cît se spune, și după cît se pare — a și făcut guvernului, oare-cari declarațiuni favorabile proectului său. Cantacuziniștii nu înțăleg—fie din proprii convingeri, fie din spirit de opoziție—să dea guvernului vre-un concurs, pentru realizarea proectului său. Ei îl cred neprielnic, primejdios chiar.

Și care este, care poate fi rezultatul unei asemenea disensiuni? Puțin ne privește deocamdată. Ceea ce e sigur și ne importă mult, este că micul bloc al conservatorilor reacționari stă să se spargă, ne mai găsind în el, nici „forța morală" de a se menține, ne cum pe aceia de a se impune și altora. Organizmul politic al așa zisului partid conservator începe a se dezagrega.

Acesta este un fapt, care evidențiază o stare psihologică caracteristică sufletului grupării conservatoare.

Dar nu e numai atît.

In cercurile politice bine informate circulă și perzistă cu multă consistență zvonul, că d. Carp, fiind cauza multor nemulțumiri în gruparea sa, s'au găsit unii partizani de-ai săi, cari să se gîndească la decapitarea șefului lor. Nu știm încă, întru cît lucrul acesta este exact, și ce proporțiuni a luat această mișcare de „decapitare". In ori-ce caz însă, zvonul acesta ne amintește vechea vorbă romînească: „pînă nu faci foc, fum nu iesă". Netăgăduit, că chiar dacă lucrul acesta nu este îngrijitor pentru d. Carp și situațiunea d-sale în gruparea conservatoare, s'au găsit totuși unele spirite, cari să exprime această credință a lor, măcar sub forma unei doleanțe.

Iată deci, un al doilea fapt, care tradează iarăși o stare psihologică destul de tristă pentru d. Carp și gruparea sa.

Și ast-fel, gruparea conservatoare și acum, în epoca celui mai desăvîrșit calm politic aparent, ca și în vremile tulburi de mai înainte, se agită sau mai bine zis, este agitată, profund agitată. Dar și de astă-dată, ca și în totdeauna de alt-fel, agitațiunea din gruparea carpistă, nu este de natură de a se produce în afară de ea, înrîurind asupra țării și celorlalte partide; ci este o agitațiune sterilă, dezagregantă, care se limitează în cercul strîmt al vieții ei sufletești; este o agitațiune născută și condusă de cele mai personaliste și abjecte mobile.

Și cînd ne aruncăm privirea în partidul conservator-democrat analizîndu-i situațiunea și psihologia lui, cîtă deosebire!

In imensitatea lui impozantă, el se mișcă impetuos, avînd deplina siguranță a mersului său tot înainte. Nici o disensiune, nici o abatere, nici un glas discordant. Increzător în șeful său, în ființa căruia își încrupează sufletul și gata în ori-ce moment de a-și manifesta voința *unică și nestrămutată*, partidul conservator-democrat trăește viața unui organizm armonic și bine organizat. Nici vîntul gîndurilor ascunse și meschine, nici suflul ambițiunilor deșarte, nu-l străbat și nu-l abat de la dezvoltarea sa firească și continuă.

Acestea ne spune paralela dintre noi și ei.

Manoliu

O ANIVERSARE

In ziua de 8 Februarie partidul conservator-democrat își va serba prima sa aniversare. Fără importanță în aparență, sărbătorirea aceasta are în realitate o însemnătate extraordinară, căci ea pune mai mult în evidență, nu numai acest fapt măreț: triumful desăvîrșit al unui partid nou și tînăr asupra altor partide vechi și istorice; dar mai ales *conștiența cetățenească deplină a corpului electoral romînesc.*

In adevăr, în viața partidelor noastre politice, s'a făcut în cursul anului acestuia o minune. Cu toate moravurile politice detestabile, pe cari le-a înrădăcinat în spiritul cetățenimei romînești politicianii tuturor timpurilor și tuturor partidelor noastre; cu toate piedicile îngreunătoare, pe care așa zisele partide istorice ni le-au pus în cale; cu toate intrigile și calomniile cu cari am fost împroșcați din toate părțile, partidul nostru a știut și a putut să înfrunte toate și să-și croiască larg și limpede drumul său înainte.

Desigur, că opera aceasta mare se datorește și energiei vii și nesecate, pe care a dezvoltat-o partidul conservator-democrat; dar nu e mai puțin adevărat, că și independența și conștiința cetățenimii romînești își are partea ei mare și înălțătoare.

Ceea ce nici unul dintre adversarii noștri n'au crezut—ei, care se credeau adînc cunoscători ai vremurilor și a oamenilor—s'a întîmplat. Partidul conservator-democrat a crescut mare și puternic.

De aceia, serbarea aniversării partidului nostru are un înțăles mai adînc, mai mare. Ea nu este numai serbarea unui partid, ci a unui întreg popor, care a muncit zi cu zi, oră cu oră, la mărirea și întărirea celui mai frumos și mai puternic partid din Romînia.

N.

Epidemiile și Serviciul Sanitar

Este absolut scandalos modul cu totul negligent, cu care serviciul sanitar al comunei înțălege să combată epidemiile, cari bîntue de cît-va timp în oraș. Și scandalul este cu atît mai mare și mai revoltător, cu cît serviciul sanitar al d lui dr. Buicliu nesocotește fără nici un scrupul dispoziițiunile categorice ale regulamentului pentru combaterea epidemiilor.

Așa de pildă textul art. 20 din acest regulament spune lămurit, că în caz de ivire a unei boli infecțioase și epidemice într'o școală, închiderea acelei școli se impune.

Textul acèsta, atît de clar și atît de util este cu totul nesocotit. Un caz recent întîmplat dovedește cu prisosință indolența consiliului sanitar-comunal.

La școala primară de fete din Păcurari s'au ivit cîte-va cazuri de scarlatină, care de alt-fel bîntue în oraș cu multă furie. **Trei eleve au și murit;** *directoara școlii a raportat în repețite rînduri cazurile, cerînd să se ia măsuri de prevenire. Serviciul sanitar nici nu se mișcă. Ba parcă, în deridere, a dispus să se dezinfecteze clasele două cîte două, elevele grămădindu-se în celelalte săli, iar școala continuînd a funcționa, ca și cum nimic anormal nu s-ar fi întîmplat.*

Nu ne vom mira, cînd vom auzi, că epidemia scarlatinei se lățește tot mai mult, făcînd din ce în ce mai multe victime mai ales printre elevi. Dar vom socoti și califica de criminală negligența aceasta a serviciului sanitar, care nu înțălege a-și face datoria, atunci cînd igiena orașului și viața locuitorilor sunt primejduite.

Ar fi de dorit, ar fi necesar, ca indolența să se curme odată, pentru ca nu cum-va mai tărziu să fie prea tărziu.

CATE-VA NOTE

Anul acesta, 1909 — se împlinesc o sută de ani de la inventarea unei mașini mai perfecționate pentru fabricațiunea hîrtiei. Astfel, am putea zice, hîrtia și-atinge centenarul, de cînd într'o formă mai proprie și într'o stare mai bună servește cauza cea mai nobilă și mai înălțătoare: luminarea popoarelor.

Cu aceiași supunere oarbă ea suportă răutățile unora, ca și ideile geniale ale altora; trecutului, pe care-l închide în foile unor cărți, ca și viitorului, pe care-l deschide în foile altora. Ea este mută, pentru aceia cari nu știu să o 'nțeleagă; elocventă și plină de înțăles pentru acei cărora li-e dragă și o pricep.

*

D. G. Diamandy, „cavalerul blond" al socializmului roș de odinioară, a promis o interpelare. Dar „cavalerul" știe, că *prometre c'est noble, tenir c'est bourgeois*", și în consecință și-a pus în evidență nobleța sa.

Lumea însă, care nu cunoaște foasta calitate a fostului fruntaș în fostul partid roș, se întreabă cu mirare: „unde-i Diamandy? Ce face Diamandy? Nu-și dezvoltă interpelarea asupra corupției electorale?"

Noi vom satisface curiozitatea lumei și vom respunde: nu, „cavalerul" nu va vorbi. Corupția electorală trebue să se dezvolte în toată splendoarea ei în timpul unei maladii spre a salva situația, și partidul liberal... trage de moarte.

*

Unirea face puterea, este o zicală acum la ordinea zilei și în gura tuturor. Cc. Petrache însă, care vrea cu ori-ce preț să fie original, face pe dracul în patru să dovedească contrarul.

D-sa s'a unit—cu nababul și cu întreaga dinastie, și nu va veni la putere.

Credem că demonstrația lui cc. Petrache va avea darul să răstoarne zicala seculară.

Chestii politice

Citatele lui Ionel Brăteanu

Că șeful liberalilor e un mare *gol* politic se știe în cercurile diriguitoare; dar că e și un mare gol cultural asta și-a luat singur sarcina să ne-o arate. Nu e mai mare dușman sieși de cît ideia, de cît cuvîntul. Lipsa de idei te descopere la fitece pas; iar lipsa de cuvinte cu înțelesul lor propriu și hotărît te arată ce ești la fitece momente. Porți dușmanul cu tine, în casă, pe stradă, în trăsură, în parlament, la minister chiar; căci ignoranța și prostia se țin de om ca scaiul de cîne, ca umbra de talhar și nu scăpi nici în bortă de șerpe.

In primul său discurs ministerial—de acum 12 ani în urmă—Ionel Brăteanu a făcutără *brio* cu *trompeta* de la Sedan Tobașerul de atunci a ajunsără azi tambur-major și toba s'a schimbatără în organ răsunător, ce tună în numele partidului. La auzul lui se cutremură țara, răsună partidul, cad dușmanii, și pe ruinele luptei iese învingător premierul.

De cît în 2 simple escarmușuri a fostără cercat Ionel și a datără *chix*.

Neculai Iorga îl întrebă pe Ionel ce gînd are guvernul asupra chipului cum va serbători pe 24 Ianuarie la Iași. In răspunsul său drastic Ionel a zisără că Unirea a fost opera națiunei, nu a lui Cuza Vodă și cita în sprijin pe Cogălniceanu. Dar Cogălniceanu din potrivă zice că Unirea este opera personală a lui Cuza Vodă.

Presa urmărește pe Ionel să arăte citatul din Cogălniceanu și dînsul dă bir cu fugiții, căci s'a încurcatară cu citatul; nu e din Cogălniceanu.

Alta; la Senat maestrul Disescu a doveditără cu fapte că guvernul lui Ionel Brăteanu e inconstituțional, sprijinindu-se pe precedentele constituționale din istoria parlamentară a Angliei. Ei bine ilustrul Ionel, savantul Ionel, istoricul Ionel, diplomatul Ionel a făcutără Marți pe maestrul Disescu vîrîndu-l în istoria diplomatică a Franței și a Belgiei, citînd ministerele lui *Soult* și de *Broglie.*

Dar ce se întîmplă! Maestrul a dovedit până la evidență că citatele lui Ionel sunt false și că s'a bizuitără pe ceva neadevărat istoricește.

In primele 2 escarmușuri parlamentare Ionel a codălghităr'o rău de tot. Cu asemenea sistem va ajunge Ionel de rîs și de pomină ca acel tip din piesa „*Lumea în care ți se urăște*" unde te freacă cu citate și paraitate din autori vechi și noi, cu observarea că poți înșira cîte vrei că n'are cine să-ți facă controlul.

Bietul Ionel va ajunge ca acela care cita: „precum a zis marele Aristotel: mens sana in corpore sano", sau cum a zis Plutarch: „times ist monay" și altele.

Deci Ionel Brăteanu și-a început șefia prin legi personale și prostii personale. Ce-o fi s'a mai vedea!

***

OAMENI ȘI LUCRURI

Problema sărutatului

Ori cîtă tristețe domnește acum în Italia, ea nu a rămas mai puțin țeara iubirii și de aceea nu ne surprinde că un ziar teatral ca „Tirso" găsește acum dispoziția de a atinge o temă frivolă cum este istoricul sărutării—pe scenă.

Din acel ziar aflăm că în Italia abia de un scurt timp se îngăduie artiștilor gestul sărutării adevărate, ceea ce pînă nu de mult se privia ca un act intolerabil și o piedică pentru succesul dramatic al lucrărilor. Eroii lui Coldonii își sărutau eroinele pe vîrful degetelor căci altfeliu riscau să-și atragă atacuri violente, din partea spectatorilor. Cînd, cu ani în urmă, artiștii se încumetară—pentru a da mai multă realitate scenelor de iubire—să sărute fruntea amantelor, publicul s'a aratat intolerant.

Sărutarea adevărată' acea a buzelor, a cucerit abia de puțină vreme dreptul de traiu pe scenă, nu fără serioase lupte cu asistența și cu... gelozia publicului.

Cînd se cîntă pentru prima dată „Walzertraum" la „Teatru Naționale" în Roma și se „execută" superbul și durabilul duet din actual al doilea, cu acea lungă și infinită sărutare, publicul deveni nervos, nerăbdător, furios la urmă, iar unul din sală se sculă la un moment dat și strigă cîntăreților confundați în farmecul valsului și al sărutului:

— Destul! Destul!

Frumoasa Tina di Lorenzo fiind... violentată odată pe scenă printr'un sărut, adevărat, artistul îndrăzneț, autor material al faptului fu atacat de public și ofensat.

... Să fie oare că italianii sunt ori erau așa de... prudes, ori așa de sensibili? Să fie că era în joc, din potrivă, idealizmul acestui popor artist, potrivnic ideei de materializare brutală a unui gest sau act ideal?

Căci sărutarea e menită a fi un semn de entuziasm și de elan, e izbucnire spontană a unei dorinți, a unui sentiment,—dar nu o chibzuită și convențională atingere între buzele complect străine și indiferente. Au dreptate italienii și nu la dînșii ar putea s'ajungă sărutul taxat polițienește cum a ajuns la îngîmfații negustorași americani.

La un bazar din Newjork, mai dăunăzi o artistă americană, frumoasă se înțelege, a urcat—prin licitație—prețul unui sărut pînă la 4000 dolari. Americanii sunt bogați și plătesc bine tot ce este artă... europeană. Tribunalul din Filasalfia a condemnat la 1000 dolari pe un domn care „răpise" o sărutare unei doamne, considerînd probabil acest păcat mai mare de cît al lui Prometeu care a răpit focul creator din cer.

Vor, oare americanii ca să existe la ei numai sărutări prozaice, cumpărate prin licitație de către „cine dă mai mult".

Acestea însă nu au căldura creatoare, dătătoare de viață și de plăcere.

Rodion

MEDICINA IN AER

Intre pămînt și spațiu.—O lucrare medicală.—Cînd vom zbura în văzduh. — Boală de.... aer. — Contra frigului.— Haine și hrană.—Cura în balon.—Sanatorii plutitoare.

In primul moment s'ar părea că nici o legătură nu poate exista între aceste două noțiuni: medicina și navigațiunea aeriană,—între știința pur pămîntească și regiunile cerești.

Cu toate acestea de curînd un tînăr medic dr. Soubies a tratat în teza sa de doctorat despre „fiziologia aeronautului", subiect care subliniează îndesjuns raportul între medicină și navigația aeriană. Iar facultatea conform expresiunei clasice a'a aprobat vederile tînărului autor.

S'ar zice că prevăzînd apropierea zilei cînd aero-planele publice vor brăzda cerul în toate direcțiunile, a voit să previe întrebările publicului asupra modului de nutrițiune și îmbrăcăminte în voiajurile aeriene.

Iată dar ce ne respunde augusta facultate prin organul autorizat al d-rului Soubies.

*

In voiajurile de scurtă durată, în cursele cu aeroplanele cari nu vor naviga la o înălțime mai mare de acea a turnului Eiffel, nu va trebui schimbat nimic.

Dar acei cari vor dori să facă voiajuri mai lungi, planînd la înălțimi mari, aproape de azurul cerului vor avea de luat mai multe măsuri de precauțiune pentru a contra balansa efectele frigului care devine cîte o dată foarte simțitor, imediat ce se trece deasupra norilor.

Se știe că atmosfera deseșește cu cîte un grad de fie care 200 metri înălțime, va trebui deci pornit la drum cu îmbrăcăminte călduroasă.

*

Dar cari sunt care hainele cari pot conveni aeronautului?

In primul rînd atragem atenția că tricoul cicliștilor nu poate servi la nimic, iar surtucul de piele cu toate că este așa de greu, apără foarte puțin de frig, din causă că nu se opune sufisient la pierderea căldurei prin reflectare.

Flanela și lîna de Pyrinei iată, ce convine mai bine într'un asemenea voiaj afară dacă cine-va ar prefera hainele de hîrtie sistem Crabbe, care avînd o greutate infimă, apără corpul cît se poate de bine contra umidității și bruscelor schimbări de temperatură.

Se înțelege de la sine că în timpul ernei orice aeronaut se va aprovizona cu un palton gros, și o piele de animal sau cu vre-o blană.

De asemenea în orise sezon va avea la îndămînă o pelerină de cauciuc pentru a fi la adăpostul ploaiei în caz eventual.

Iar pentru e încheia cu măsurile de încălzit se recomandă un strat gros de paie în fundul nacelei, care să apere de frig picioarele.

*

Ca hrană, se va putea lua ori și ce. Cu toate acestea, dr. Toubies are o preferință marcantă pentru lapte și... Môet extra-duy.

Dar în timpul ernei va fi desigur preferabil a se hrăni cu mîncări și băuturi calde. Aceasta va fi ușor de împlinit grație vasului de Balsan, prevăzut cu un strat de var nestins care răspîndește multă căldură imediat ce este stropit cu apă. Ast-fel se va putea prepara în nacelă, supă, bulion, cafea, ceai.

Iar acei cari nu vor voi să se ocupe de bucătărie în balon, vor putea aduce proviziunile lor în sticle sau alte recipiente cu pereți dubli, în care alimentele stau fierbinți 15—20 ore.

*

Chestiunea hygienei odată regulată s'a ivit gîndul că aeroplanul ar putea fi întrebuințat ca aparat de cură pentru anumite boale.

O propunere în acest sens a fost în adevăr făsută de către d-rul Christian Beck, într'un comunicat adresat Academiei de Științe.

E vorba pur și simplu, de a stabili sanatorii pentru tuberculoși în balon. Inutil să adăogăm că în ochii inventatorului această cură în balon oferă nenumărate avantagii.

In primul rînd, puritatea aerului. Este astăzi suficient dovedit, că aerul conține microbi numai în apropierea locuințelor, iar sanatoriile cu multiplele lor dependințe și numeroși interni, nu fac excepție la această regulă.

Nu avem deci siguranța purității ae-

rului, de cît într'un balon planînd la oare care înălțime.

In al doilea rînd, grație balonului se vor putea chiar doza înălțimile. Adică, se va putea oferi unui tuberculos, conform stărei plămînilor săi, să respire aerul de la 800 metri înălțime sau eventual 1200 și mai mult după necesitățile fiecăruia. Iar ceața care desolează lumea în sanatoriile de munte nu vor putea avea nici influență asupra sanatoriilor suspendate, căci imediat ce ar inconjura balonul, cîțiva saci de lest svîrliți, ar fi suficient pentru a se scoborî într'o zonă cu soare cald.

Trebue încă avut în vedere avantajul capital că în balon razele solare vor scălda direct corpurile bolnavilor—și se știe cît de salutară este acțiunea bactericidă a soarelui.

*

Rămîne numai de știut cum se vor instala aceste sanatorii. Dr. Christian Beck crede că constructorii vor găsi mijlocul de a adapta baloanelor captive un fel de galerii suspendate, în care vor fi așezați bolnavi. In cele din urmă lucrul e posibil.

„Nil admirari", a spus cîndva poetul străbun Horațiu.

Nu de mult am vorbit în ziar despre sanatoriile plutitoare, ce se proiectează a se înființa pe marea Adriatică. Până a se realiza ele, se pare că vom avea sanatorii aeriane de felul celor amintite mai sus.

Cumparați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

24 Ianuarie în Iași

Iată programa pentru serbătorirea anului al 50-lea de la Unirea principatelor Romîne întocmit de Primăria Iași.

24 IANUARIE 1909

Oarele 10 a. m. Se va oficia la Mitropolie un Te-Deum la care, pe lîngă autoritățile locale, vor asista Universitatea școala Fiilor de Militari. Conservatorul de Muzică și declamație și Școala de Belle Arte.

La aceiași oară se va cînta Te-Deum, la bisericele: Ziua Crucei la care vor asista elevii gimnaziului Alexandru cel Bun cu corpul profesoral. Nicoriță Liceul Internat. Sf. Trreime Școala Normală Vasile Lupu. Sft Ștefan Liceul Național. Sft. Lazăr Gimnaziul Ștefan cel Mare. Sft. Haralamb Saminarul Veniamin. Buna-Vestire, școala Normală de fete. Bărboi, Externatul secundar de fete. Sft. Sava, școala profesională de fete Sft. Sava, Talpalari școala prof. „Reuniunea femeilor romîne". 40 de Sfinți școala de menaj principesa Maria și școala de Sericultură Mironeanu Vitlimescu. Sf. Ioan str. Primăriei școala comercială superioară. Sft. Atanasie, școala comercială inferioară. Sft. Paraschiva școală de arte și meserii.

Școalele primare se vor repartiza la fie care din bisericele la care se vor celebra Te-Deum.

Oarele 11 jum. a. m.—Intrunirea studenților Universitari și a școalelor secundare și speciale în piața Unirei unde vor aștepta societățile din Iași: Jubileul Carol I, Cuza, Vodă, Mutuo Soccorso, Comercianților, Sf. Cruce, Mina și Pădurea, Moldova, Fraterna, Frăția Romînă Societatea Bărbierilor și Societatea funcționarilor Tramvaiului electric și Corporațiile; a Confecțiilor, a Constructorilor Progresul și Metalurgică și se vor rosti cuvîntări ocazionale.

Oarele 2 p. m. Recepție la Soeietatea Medicilor și Naturaliștilor în sala la Elefantul Muzeul de Istorie Naturală, va deschide o Expoziție Istorică ocazională.

Oarele 8 și 3 sferturi reprezentație la Teatrul Național.

1) Imnul Național executat de corul Mitropoliei.

2) Cuvîntarea d-lui primar N. Gane asupra evenimentului Unirei.

3) a. G. Muzicescu, Copii ai patriei iubite; b. G. Muzicescu, Cu tărie înainte; c. Ed. Caudella și Otrenba, marșul din Olteanca, executate de corul Mitropolitan.

4) a. I. Sibianu, Deșteaptăte Romîne în formă de fugă pentrn piano; b. I. Sibianu. Rapsodie romînă pentru piano, executate de eleva Silvia Apostolescu.

5) Ed. Caudella, Potpouri naționale pentru vioară executate de eleva Maria Buligă cu acomp. de piano de eleva E. Botez.

6) Enr. Mezzetti, Doina din Luceafărul pentru bariton. 7) Tache Popescu, Frunză verde de susai cîntată de elevul V. Ionescu. 8) a. A. Flehtenmacher, Uvertură Națională. b. Ed. Caudella, Fantasie, Amintiri din Carpați, executate de orchestra conservatorului sub conducerea d-lui Ath. Teodorini.

9) „Cinel-Cinel, vodevil într'un act de V. Alexandri, muzica de A. Flehtemancher, jucată de artiștii Teatrului Național.

25 Ianuarie 1909 ora 2 p. m.

Festivalul școalelor secundare

PROGRAM

1). a. Imnul Național. b. Deșteaptăte Romîne. c. Hora unirei, executate de corurile întrunite ale tuturor școalelor secundare de băieți.

2) Vorbire ocazională ținută de d. I. Mitru directorul școalei Normale Vasile Lupu.

3) Asalt de arme și piramide executate de elevii școalei fiilor de Militari.

4) Tablou viu executat de eleve.

5) Jocuri naționale executate de elevii școalei normale Vasile Lupu.

6) Oltul recitat de un elev.

7) Doina executată din flaut de un elev.

8) a. Romana. b. Lugoșana. c. Banul Mărăcinei. d. Hora unirei, executate de elevi.

Corurile întrunite ale școalelor de băieți vor fi conduse de d-nul Enrico Mezzetti.

Primarul Urbei Iași, **N. Gane.**

Litere-Științe-Arte

Mîne! Istoria Iașului va fi retrăită mîne 24 Ianuarie, în una din paginele sale cele mai glorioase și mai pline de colorit. Ca prin farmec se va redeschide înaintea ochilor noștri, înaintea minților și închipuirilor—cartea vie a faptelor mari, a faptelor trăite de unii—prea puțini—dintre contemporani și în acea carte vom revedea o serie de întîmplări, cernute prin sita vremei, înseninate și idealizate prin puterea trecutului. In cinci decenii—lumea s'a schimbat, oamenii nu mai sunt aceiași, în cinci decenii—cîte s'au prefăcut, cîte au fost și nu mai sunt! In cinci decenii cîte transformări adînci, cîte reînnoiri, cîte lupte, cîte străduinți!

... Și fără voie te gîndești ce va fi după alți cinci zeci de ani, cînd nici noi nu vom mai fi și cînd faptele de azi vor fi trecut la rîndul lor în cartea istoriei!...

Ori-cum, ziua de mîne, aniversarea Unirii, va fi o zi de extremă importanță istorică, bogată în amintiri, plină de emoțiuni, ultima zi a celor cinci zeci de ani—și în același timp prima zi a unui nou period istoric, despre care se va vorbi în viitor.

*

Unirea femeilor romîne, publicație trilunară Iași 1909, anul 1 No. 1.

Pe ziua de 24 Ianuarie va apare în Iași primul număr din o revistă nouă femenină, pusă sub direcțunea d-rei Tereza Strătilescu, directoara Externatului secundar de fete din Iași. Revista va apare de o camdată la 3 luni câte de 4 coale numărul. Scopul urmărit de revistă e unirea sufletească între toate romîncele de pretutindeni. „Scopul e mare, e larg, e nobil. Terenul de activitate iarăși nețărmurit și servim cetitorii noștri dând coprinsul primului număr.

Comitetul: Ce dorim noi.

Emilia Humpel: O pătrime de secol.

G. Verme, institutor: mîntuirea ta prin tine însuți.

C. Dafinescu, institutor și inspector școlar privat: în trecut și astăzi.

Sofia Coce: Un glas din vremea Unirei.

Tereza Strătilescu: Principesa Elena Cuza.

Dări de samă și foileton, etc.

Urăm izbândă inițiatoarelor acestei publicațiuni femenine și dorim ca revista să fie de o periodicitate mai regulată.

Societatea Unirea femeilor romîne *numără la Dec. 1908* un total de 345 membre din toată țara.

*

Paul Hervieu, autor dramatic celebru și membru al Academiei franceze, a fost decorat cu cravata de comandor al legiunei de onoare. Comentînd această distincțiune, ziarul „Viitorul" din București scrie cu multă dreptate:

„Din nefericire, la noi artiștii n'au norocul acelora din alte țări. Vor fi oare mai puțin artiști decît cei străini? Nu credem. Și nu credem, fiind că cea mai mare parte din lăutarii Bucureștiului sunt decorați. Dar pe lîngă lăutari, să nu uităm că mai avem și poeți, nuvelești, pictori, și o mulțime de bo mi anonimi, cari dacă nu cer asemenea distincțiuni, cer în schimb posibilitatea de a se manifesta. E dreptul lor, și de aceasta sîntem datori să li-l dăm".

*

In lumea literară ne întîmpină din cînd în cînd... divorsuri.

Acum cîțiva ani am avut pe acel al fraților Margueritte. Cel mai recent este acel al ambilor Rosny.

Cu această ocaziune fiecare se întreabă cu curiozitate, care care a fost partea respectivă a fie-cărui din acești doui colaboratori, în lucrările comune.

Rosny senior: pare a fi respuns, fără întîrziere cetitorilor.

De cînd cu... divorsul el a scos sub propria semnătură extraordinarul roman Marte Barsguin.

Realismul acestui roman e mai presus de acel al lui Zola sau Mirbeau, și cu toate acestea castitatea nu lipsește lucrărei.

Deosebit de acest roman care a produs senzație, ni se mai anunță de acelaș autor, un roman sindicalist de 20,000 linii, un roman prehistoric numit „Lupta Focului" și o operă filosofică asupra „Pluralismului».

Fără a nedreptăți pe Rosny jun. putem afirma că partea datorită lui Rosny sen. în lucrările comune, trebue să fie considerabilă.

*

Bernard Shaw nu este mare iubitor de musică.

Celebrul scriitor se afla într'o seară, la o recepțiune dată de una din cele mai aristocratice ale Londrei. O orchestră compusă din artiști distinși dilecta publicul. Stăpîna casei după lungă căutare găsi pe Bernard Shaw, ghemuit într'un colț și și păstrînd o mutră foarte nemulțumită

„Unspre-zece ani," repeta Shaw oare într'adevăr numai de unspre-zece ani îi ascultăm noi?

*

Edmond Rostand a sosit zilele aceste la Paris în vederea reprezentațiunii lui Chantecler,—care va avea însă loc abia la toamnă. Una din cauzele nouei amînări este și greutatea de a înlocui pe defunctul Coquelin în rolul principal al cucoșului.

Candidează diferiți artiști pentru rolul acesta, între cari sunt: Le Bargy, Huguenet, De Férandy, Max Déarly și Jean Coquelin. Ba în ultimele zile s'a citat și numele Sahrei Bernhardt.

Sarah—cucoș! N'ar fi lipsit de originalitate.

Informații

❑ *Scarlatina continuă să facă, după cum am spus, adevărate ravagii printre copiii din localitate.*

Murele vinovat nu poate fi alt cineva de cît serviciul nostru de salubritate publică, care arată o mare indolență.

De și epidemia bîntuie în localitate de cîte-va luni de zile, serviciul sanitar nu s'a întrunit, la timp, după-cum îi era de datorie pentru a lua măsuri

In mai multe școli din localitate sunt bolnavi de scarlatină. Mulți părinți, alarmați, cu drept cuvînt, au cerut direct ministerului cultelor să dispuie închiderea școalelor.

❑ Ministerul instrucțiuni a trimes o circulară tuturor direcțiunilor școalelor primare urbane, prin care 'i învită în mod obligator de a înființa pe lîngă fie-care școală societăți școlare de ajutor reciproc.

❑ „Secolul" anunță că „La Patrie" ziarul franțuzesc al junimiștilor, va dispare pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ Ministerul de războiu a dat un ordin circular corpurilor de armată aducîndu-le la cunoștință că pînă la împărțirea broșurei de uniformitate organizărei trupelor călări, vor purta centironul și dragonul de piele galbenă și contra epoleții de jos amestecați cu mătase. Pe contra epoleți vor purta inele de metal alb indicînd numărul anului de reangajare.

❑ **Medalie cememorativă.** S'a constituit un comitet în localitate pentru baterea unei medalii comemorative, cu ocazia serbărei a 50 de ani de la marele act al unirei.

Medalia cuprinde: a) pe verso: chipul Domnitorului peste ambele țări surori, cu inscripția „Cuza-Vodă" 1820—1873. b) reverso: o alegorie reprezentînd generația trecută, două fete, țările surori, dîndu-și mîna: în fund curge Milcovul, deasupra căruia răsare soarele pe a cărui raze se află inscripțiunea: „Iubire pace și unire"; generația de azi reprezintată printr'o femee care încunună cu mîna dreaptă simbolurile Moldovei și Munteniei. Sus inscripțiunea: *„In amintirea a 50-ei aniversări a Unirei Principatelor"*. De desubt: 1859—5/24 Ianuarie 1909.

Comitetul medaliei se compune din: P. S. Ghenadie Băcăoanul, Archiereu, locotenentul Mitropoliei Moldovei, A. D. Xenopol, profesor universitar, Lt.-Col. Const. Langa, maior la reg. Lancer sub Cuza-Vodă, prof. dr. Bogdan, rector al Universității din Iași, Petru Rîșcanu, profesor universitar, General P. Bottez, preș. comitetului ofițerilor veterani „Virtutea Militară" sucursala Iași, lt.-col. I. Manolescu Mladian, fost ofițer de ordonanță și căpit. director școalei de tragere la țintă, Th. Th. Burada prof., locot.-col. Lipan fest locot. în reg. I linie sub Cuza-Vodă, creată sub Cuza-Vodă, I. C. Apostol, dirctorul școalei Nicolina.

Medalia e de 40 m. m. executată artistic și cu specială îngrijire la cea întâi fabrică de medalii din străinătate. Medaliile sunt bătute în bronz aurit, argintat, aurit fin, argintat antic, bronz oxidat, argint și aur curat. Prețurile sunt: 1, 2.50, 20 și 200 lei. Administrația medaliei str. Carp 3 Iași.

❑ Asupra stărei d-lui D. Sturdza se comunică următoarele: starea de enervare a dispărut cu totul. D-sa face zilnic lungi plimbări pe jos în împrejurimile de la Suresnes.

D. Sturdza a recăpătat pofta de mîncare și insomniile au dispărut. In asemenea condițiuni, medicii afirmă, că dînsul în curînd, se va însănătoși pe deplin.

❑ Un cîine turbat al lui Samoil Cahane, din strada Palat No. 46 a mușcat eri pe: Bercu Gold din str. Palat No. 29, Șmil Aronovici din str. Palat No. 46 și Ion Bordeanu.

Toți trei au fost duși la institutul antirabic.

❑ Aflăm cu părere de rău că astă noapte a încetat din viață d-na Maria I. Apostol, soția d lui I. Apostol, directorul școalei primare Nicolina.

Condoleanțele noastre.

❑ Cu ocazia conferinților generale ce le vor ținea învățătorii și institutorii, în vacanța Paștelui, vor face excursiuni prin diferite părți ale țărei.

❑ Duminecă 31 Ianuarie se va juca la Teatrul Național „Manase".

Piesa se dă în beneficiul d-lor Morțun și Cîrjă.

La 1 Februarie beneficiul talentatei artiste d-na Aglae Pruteanu, cu frumoasa piesă „Lumea 'n care 'ți se urăște".

❑ In vederea sărbărilor de 50 de ani de la Unirea Principatelor, autoritățile vor lua vacanție de mîine seară Vineri și pînă Luni.

❑ La ministerul de interne se studiază modificarea nouei legi asupra contractelor agricole.

Un proect de lege în acest senz va fi depus pe biroul Camerei în curînd.

❑ Pentru ziua de 1 Februarie a. c., se anunță o nouă mișcare în polițiile din țară.

❑ Pentru reprezentația care va avea loc la Teatrul Național în seara zilei de 24 Ianuarie, biletele de favoare, de abonament și biletele rezervate autorităților sunt suspendate.

❑ **Un memoriu.** — Funcționarii fiscali din Iași, au adresat deputaților, senatorilor și miniștrilor, un memoriu, prin care cer îmbunătățirea soartei lor și anume:

1). Fiesarea și sporirea salarelor în raport cu munca și greaua sarcină ce le este impusă.

2). Stabilitatea în această funcțiune.

3). Să se facă o lege de pensie ca toate celelalte existente pentru diferiți Funcționari care de și nu sunt salariați budgetari, dar se poate stabili prin media asupra remizei primită pe un an.

4). A se unifica anii serviți și în alte funcțiuni dovedite cu Certificate în regulă cu îndatorirea a se plăti reținerea ce trebuia a se face pentru anii deja serviți.

❑ **Dela „Clubul romîn" din Viena.** „Clubul romîn" din Viena, sub protectoratul d-rului general Alexandru Lupu, și-a ținut în 16 Ianuarie a. c. adunarea generală ordinară denumind de membrii onorari ai săi pe: Exselența Sa I. P. Sânțitul Domn Dr. Victor Mihalyi de Apșa, archiepiscop și metropolit în Blaj; Exselența Sa I. P. Sfințitul domn dr. Vladimir de Repta, archiepiscop și mitropolit în Cernăuți; doamna general Alexandru Lupu, Viena și d-nul Dr. Vasilie Lucaciu, preot și deputat dietal în Siseșt. Noul comitet s'a constituit în următorul mod: Prețeșdinte: George Vitencu vicepreședinte Nicolae Roșca comerciant secretar I Ioachim Sociu secretar II: Petru Buba sculptor cassar Alexandru Barbu mecanic controlor George Ștefani comerciant bibliotecar Ioan Prevaritura comerciant Substituți: Sever Pop comerciant Teodor Moldovan lacătar. Comisia de revizuire: Alexandru Lupu general i. b., Dr. Lazar Popovici medic Dr. Marius Sturza medic.

—Pentru comitet: G. Vitencu prețeșdinte, I. Sociu secretat I.

DIVERSE

— Un început de incendiu s'a declarat aseară în strada Păcurari No. 6. Pompierii au stins focul la timp.

LEONIDE ANDREIEF

3

Tăcerea

Părintele Ignace o înmormînta el însu-și. Femeia sa nu luă parte la înmormîntare, căci la vestea morții Verei, fu lovită de un atac. Picioarele, brațele, limba, îi paralizară și zăcea nemișcată în odaia semiobscură, în timp ce foarte aproape de ea, clopotele sunau cu lungi intervale intre fie-care lovitură.

Auzi cortegiul ieșind din biserică, cântăreții psalmodiind în fața casei, sili să-și ridice mîna pentru a-și face semnul crucii, dar nu putu; vru să zică: „Adio Vero!" dar limba-i rămase greoaie în gură. Și atitudinea ei fu atît de liniștită încît privind'o se părea că doarme, sau se odihnește. Cu toate astea ochi-i ținea deschiși.

La serviciul funebru, biserica era plină de oameni, dintre cari mulți nu cunoșteau pe părintele Ignace. Fie-care regreta pe Vera, moartă într'un mod așa de tragic și căuta să descopere cauza morții în intonațiile și gesturile bătrânului preot.

Nimeni, nu iubia pe preotul Ignace căci avea apucături răutăcioase și mîndre; ura pe păcătoși și nu le ierta de loc pacatele; în acelaș timp invidios și lacom, el profita de ori ce ocazie ca să stoarcă ce putea de la credincioșii săi. Deaceia toți cari asistau la înmormîntare ar fi vrut să-l vadă suferind abătut și recunoscîndu-se de două ori vinovat de moartea fiicei sale: ca tată crud și ca preot care nu și-a putut păzi, pe propriu său copil, de pacat: Toți îl examinau cu curiositate, și el simțind privirile îndreptate asupra-și, se silia să se înalțe cu umerii săi largi și puternici, și nu se gîndea atunci, la fiică-sa moartă, ci în ce mod să nu-și compromită demnitatea.

— Ce om rău! zise, arătîndu-l cu capul, tîmplarul Harsenof, căreia îi datora cinci ruble pentru cercevele

Și ast-fel hotărît și resemnat părintele Ignace se duse la cimitir și se întoarse înapoi.

La ușa odăiei în care era femeia sa, el își încovoi puțin spatele, dar asta numai din cauză că mai toate ușile erau prea joase pentru statura sa. Contrastul dintre lumina de-afară, și întunerecul din lăuntru, nu-i permise să vadă fața bolnavei, de cât cu greutate, dar după ce-o examina fu surprins de-a o vedea așa de liniștită și cu ochii uscați. Nu avea în privire nici durere, nici mînie;—ochii-i erau muți și păstrau aceiași tăcere apăsătoare și îndărătnică ca și corpul greoi fără putere, cufundat în așternutul de puf.

— Ei bine! cum te simți? întrebă părintele Ignace.

Dar buzele-i erau mute și ochii-i păstrau aceiași tăcere. Preotul Ignace îi puse mîna pe frunte: era rece și asudată și Olga Stepanovna nu arata prin nimic c'ar fi simțit atingerea

Cînd preotul Ignace lua mîna de pe frunte, doi ochi mari făr'de culoare îl priviau; păreau aproape negrii într'atît de dilatate erau pupilile, dar nu exprimau nici suparare nici mînie.

— Ei bine, mă duc în odaia mea, zise preotul Ignace cuprins de frig și spaimă.

Trecu în Salon unde totul era curat și în ordine ca în tot-deauna; și unde jîlțurile înalte acoperite cu fețe albe păreau morți înveliți în lințoliu.

La o fereastră atîrna o colivie de sărmă, dar era deșartă, cu portița deschisă.

— Nastasie! strigă preotul Ignace.

Voacea-i era răgușită și-i păru rău c'a strigat așa tare în odăi triste, după înmormîntarea fiicei sale.

— Nastasio, zise el mai încet, unde e canariul?

Bucătăreasa, care din cauza plînsului avea nasul umflat și roș ca o sfeclă, răspunse cu asprime.

— Știi bine unde e. A sburat!

— De ce l'ai lasat să plece? întrebă preotul, încrețindu-și amenințător sprincenile.

Nastasia începu din nou a plînge și ștergîndu-și lacrimile cu capetele șalului ce-i învălia capul, ea zise înecată în suspine.

— A fost sufletul..... d-rei Vera.... Puteam oare să-l rețin.

Și i se părea preotului Ignace că veselul canar galben, care cînta intotdeauna cu capul plecat, era întradevăr sufletul Verei și dacă n'ar fi sburat, nu s'ar fi crezut că Vera murise. Acum se supără mai tare contra bucătăresei și strigă:

— Pleacă! Și cum Nastasia, nu găsia ușa, el adăugă: Proasto!

(Va urma)

UNTURA de PEȘTE

totd'a-una proaspătă

LA FARMACIA

— I. ROTBARD —IAȘI—

Ultime informaţii

❑ *Sîmbătă 24 l. c., M. Sa Regele şi întreaga curte va serba Unirea printr'un prînz, la care M. Sa va ţine un discurs istoric.*

❑ *Partidul conservator-democrat îşi va serba aniversarea în ziua de 8 Februarie, prima Duminică după 3 Februarie prin întruniri speciale în toate oraşele ţării.*

❑ *Membrii comitetului executiv al clubului conservator-democrat au fost convocaţi pentru astăzi la orele 5 p. m., în saloanele clubului.*

❑ *In altă parte a zirrului vorbim de adevăratele ravagii care le face scarlatina printre copiii din localitate.*

Asupra indolenţei şi a lipsei de cunoştinţe a celor ce sunt puşi să îngrijească de salubritatea publică,— nu mai insistăm.

Ţinem numai să relevăm un fapt pe cît de grav pe atît de revoltător: la şcoala primară de fete din Păcurari, au fost 3 cazuri mortale de scarlatină. S'au mai ivit şi alte cazuri şi directoara şcoalei a făcut rapoarte pentru închiderea şcoalei. Prin alte rapoarte de asemeni se cereau închiderea altor şcoale. Nu s'a luat însă nici-o măsură.

Mulţi părinţi nu'şi mai trimit copiii la şcoală de frica acestei epidemii.

❑ Trupele din garnizoana locală au primit ordin de a eşi în paradă şi a lua parte la Te-Deumul de Sămbătă dimineaţă de la Mitropolie.

Mîine seară şi poimîne dimineaţă va fi anunţată solemnitatea zilei prin salve de tun, date de pe dealul Galatei:

La orele 9 seara, va avea loc o retragere cu torţe şi muzica, la care vor lua parte trupele din garnizoana locală. De asemeni va avea loc o retragere cu torţe şi Sămbătă seara.

In timpul Te-Deumului de la Mitropolie, toate clopotele bisericilor din Iaşi vor suna. Detaşamentele din toate armele vor lua loc în curtea Mitropoliei. Oraşul va fi impodobit cu drapelele tricolare. Toate edificiile publice vor fi decorate şi iluminate.

La cazarmă, Sămbătă dimineaţă, înainte de a porni trupele la Mitropolie, se vor ţinea cuvîntări ocazionale, la fie-care cumpanie, de către căpitanii respectivi.

❑ *Cu prilejul serbătorirei a 50 ani de la Unirea Principatelor,* „Opinia", *va apărea cu o bogată şi variată materie ocazională, datorită mai multor preţioşi colaboratori ai noştri.*

Ast-fel ilustrul istoric d. A. D. Xenopol, autorul preţioaselor volume asupra Unirei Principatelor şi domniei lui Cuza, a bine-voit a ne trimete un articol special semnat de D-sa şi intitulat „Unirea", care va apărea ca articol prim.

De asemeni „Opinia" *va cuprinde o extrem de interesantă* convorbire *pe care directorul nostru d. Vespasian Pella a avut'o eri la P. Neamtz cu* Doamna Elena Cuza, *şi care cuprinde impresiunile şi cunoştinţele personale ale soţiei marelui domnitor şi mai multe detalii asupra alegerei domniei şi morţei lui Cuza, de o mare importanţa istorică.*

Directorul nostru, a avut înalta favoare de a fi primit, prin buna-voinţa d-nei şi d-lui Bacalu de către Elena Doamna, căruia timp de aproape două ore i-a povestit amintiri din cele mai scumpe şi triste momente ale vieţei Ei şi a Domnitorului Cuza.

Cu această ocazie, vom publica şi un autograf conţinînd iscălitura de acum a Elenei Doamna, care se ştie că e în vrîstă de 84 ani, precum şi diferite clişeuri cu figuri de ale domnitorului Cuza şi a diferiţilor barbaţi politici, cari au colaborat cu Cuza la marea operă a Unirei şi la regenerarea Romîniei.

❑ **Invăţătorii chemaţi să se prezinte înaintea comisiunei pentru ssoaterea la pensie sînt foarte mulţi de data aceasta. La inspectoratul de Iaşi sînt aproape 50 de învăţători, dintre cari nu toţi băirîui. Unii au numai cîte 9 ani în învăţămînt. Cauza acestei îngrămădiri e că revizorii şi biurourile centrale au luat prea bucherește prevederile unui art. din regulament că cine absentează 6 luni în 3 ani să fie trămis la reformă, fără să judece că toate acele concedii au fost motivate la timp prin certificate medicale, luate de bune de autoritatea centrală şi nu constitue o permanentizare morbidă. După socoteala aceasta institutorii din Bucureşti făcînd în medie 60 absenţe pe an afară de cele motivate ar trebui trimeşi toţi la reformă după capul mintoşilor do supt Haret.**

❑ **Epitropia Sf. Spiridon a orînduit o anchetă la ospiciul Socola în urma incidentului venit între medicul primar al ospiciului dr. A. Brăescu şi intendentul Spitalului Antoniade.**

Acesta din urmă bazîndu-se pe faptul că e cumnat cu epitropul D. Bottez şi-a erijat drepturi la Socola, curat ca la Socola. Abuzează în toate. Iar în conflictul iscat, se zice, că d-na Antoniade ar fi ameninţat pe dr. Brăescu cu revolverul zicîndu-i în gura mare: „ai noroc d... că e neîncărcat revolverul, că ţi-aş arăta eu ţie".

❑ Eri Curtea de Apel secţia II-a s'a pronunţat în procesul dintre d-na Adela Kogălniceanu şi Alexandru Enacovici, pentru hotărnicie.

Curtea a admis apelul d-nei Kogălniceanu şi a respins reclamaţia domnului Enacovici, condamnîndu-l la 400 lei cheltueli.

❑ Proectul de lege pentru modificarea legei crîşmelor a fost votat eri la Senat cu 35 bile albe contra 8 negre.

Proectul a fost votat cu amendamentele propuse anume ca maximum taxei de 200 lei să fie redus la 100 lei şi al doilea ca crîşmarul să poată rezilia ori cînd contractul cu proprietarul, fără despăgubiri.

❑ Locuitorii din comuna Cârniceni, constituiţi în obştie au cerut încă de astă toamnă, ca moşia care aparţine Epitropiei Sf. Spiridon să li se arendeze lor şi să se rezilieze contractul cu actualul arendaş.

Astăzi o delegaţie de locuiteri din acea cemună a venit la prefectura de judeţ, cerînd ca să se intervină pentru îndeplinirea cererei lor.

❑ Una din petrecerile mult aşteptate de ieşeni, e fără îndoială balul costumat mascat, ce'l organizează societatea de gimnastică, sport şi muzică pentru 31 Ianuarie a. c.

Şi cu drept cuvînt e mult aşteptat acest bal, de oarece membrii comitetului organizator anunţă foarte multe surprize plăcute. Unde mai pui că va fi orchestra regimentului 13 Ştefan cel Mare, sub conducerea talentatului locotenent Vlădutzi.

Va fi în adevăr cea mai de seamă petrecere a carnavalului.

❑ Inalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi-a confirmat eri modul său de a vedea în chestia jurămîntului more-Judaico.

In procesul, în recurs, dintre d-na Carolina Levin şi Eliza Văleanu, Inalta Curte a casat decizia Curţei de Iaşi, admiţînd recursul d-nei Carolina Lewin şi trimeţînd afacerea Curţei de Apel de Galaţi, pentru ca jurămîntul să fie prestat conform religiei mozaice însă în instanţă.

❑ **De la arhivă.**—In şedinţa de aseară a Societăţei ştunţifice şi literare au luat parte mai mulţi membri. Se anunţase participarea Societăţei la serbările Unirei cum şi consacrarea viitorului număr al „Arhivei" Unirei şi lui Vodă Cuza.

Cu părere de rău s'a văzut că Liga n'a convocat la serbările de la teatru de cît cluburile politice iar nu şi societăţile culturale ca „Archiva", care e veche de 20 de ani şi e persoană morală. In schimb s'a hotărît ca numărul pe Ianuar să fie consacrat amintirei Unirei şi persoanei lui Vodă Cuza.

Se vor serie în acest senz mai multe studii speciale.

S'a cetit apoi o poezie de d. Gh. Botez Gordon „Iubita".

❑ Elevii şcoalelor secondare au făcut azi după amiazi repetiţie la Teatrul Naţional, în vederea festivalului ce va avea loc Sîmbătă la Teatrul Naţional.

❑ Societatea muzicală de sub preşidenţia d-lui Th. Burada va produce la serbarea de la teatru din ziua de 25 două bucăţi muzicale nouă Unirea tuturor romînilor d. Th. Burada, şi rapsodia romînă de tînărul artist Mihail Barbu.

❑ Direcţia sanitară a ordonat punctelor veterinare de la frontieră, ca pentru vitele cornute ce se importă în ţară, să nu se mai perceapă cîte 2 lei pe noapte pentru timpul ţinerei în observaţie veterinară şi nici pentru tuberculină.

Asemenea să nu se mai perceapă nici taxa pentru maleină.

❑ In conformitate cu prescripţiile regulamentului de mobilizare a armatei au dreptul la dispensă din prefectura poliţiei Iaşi: prefectul, directorul, capul biuroului prefecturei, archivarul, registratorul, copiştii, comisarii, sub-comisarii, comandantul şi ajutorul de comandant al sergenţilor din oraş, corpul biroului de servitori, ofiţerii şi sergenţii de oraş.

De la primărie: secretarul, avocatul, şef al serviciului ad-tiv, şefel stărei civile, ţiitor de scripte, copiştii, archivarul, registratorul, şeful contabilităţei, verificatorul contabilităţei, casierul, verificatorul de la casierie, perceptorii, agenţii de urmărire şi verificatorii de măsuri.

❑ **Universitare.** — D. profesor Aurel Zeneleanu a amînat ţinerea examenelor pentru mîine Vineri dimineaţă la 10 ore.

— Astă-zi d. profesor St. D. Popescu şi-a început cursurile de geografie.

— Rezultatul examenelor de la facultatea de drept, se va da după terminarea tuturor examenelor.

— D. I. Ursu va ţinea Lunia de la 26 conferenţele sale asupra Istoriei medii.

— D. Al. Filipide şi-a reînceput azi cursurile.

— D. C. Stere va examina lunia viitoare pe candidaţii înscrişi la examenul de drept constituţional.

— D. Ioan Peretz va începe cursurile de doctorat Joi 22 Ianuarie ora 4—5.

❑ **Concertul lui Sevcik.**—Joui 5 Februarie a. c. va avea loc la Teatrul Naţional un mare concert dat de celebrul Quartet Sevcik.

Acest quartet s'a constituit în Varşovia, unde, printr'o fericită împrejurare, tinerii artişti se găsiau angajaţi ca primi maeştri concertatori la renumita „Societate Filarmonică".

Urmînd un îndemn sufletesc comun ei se reuniră spre a studia muzica de cameră şi după o muncă nepregetată de 4 ani, debutară sub numele de „Quartetul Sevcik", nume luat nu pentru reclamă, ci ca un omagiu de recunoştinţă ilustrului lor maestru.

Turneul făcut în Rusia, Germania şi Austro-Ungaria le asigura în scurtul timp de un an un renume european.

Toţi criticii lăudară cu entuziasm desăvîrşirea artistică şi extra ordinara virtuozitate, „daruri pe care posedîndu-le egal fiecare, fac din acest quartet cea mai desăvîrşită unitate muzicală".—(Vaterland Viene Noembrie 1905).

Iată ce spune „Die Zeit" în 1905, cînd quartetul debuta la Viena:

„Membrii quartetului vin de la şcoala renumită a lui Sevcik şi se manifestă prin acelaş temperament şi printr'o simţire artistică comună.

Dacă primul lor concert a avut un succes foarte mare, al doilea însă, ia consacrat printre cei mai mari artişti. Toţi sunt unanimi în a spune că, Dvorak şi Grieg, n'au avut nici odată interpreţi mai buni ca ei.

Ultimele lor concerte date la Viena, anul acesta, au fost un adevărăt triumf: ei au fost aşa de bine apreciaţi în cît, in loc de unul, publicul vienez, i-a obligat să dea 3 concerte.

❑ **Societăţi culturale şi de bine-facere în Iaşi.**—Iată lista societăţilor de cultură şi de bine-facere din Iaşi, pe anul 1908:

1) *Reuniunea femeilor romîne,* înfiinţată la 1867, cu şcoala ei profesională din 1870; a eliberat 238 diplome. Imobilul şcoalei costă 110,000 lei. Fondul la banca 203,400 lei.

2) *Cantina şcolară,* continuarea Ligei femeilor, din iniţiativa d-nei Emilian. Capital 16,765 lei.

3) *Societatea pentru învăţătura poporului romîn* din 1866; capital 52,000 lei.

4) *Societatea de bine-facere din Iaşi* a d-nei Maria Catargiu din 1877. Capital 172,200 lei; budgetul anual e do 14,600 lei şi întreţine un azil de bătrîne.

5) *Societatea Elena Doamna,* din iniţiativa d-nei Ana Roseti.

6) *Pîinea saracilor* din 1904. Capital 18,009 lei; dă pe an cam la 21,000 porţii de mîncare.

7) *Crucie roşie* din 1909.

8) *Leagănul sfînta Maria,* întreţine 10 copilasi.

9) *Şcoala Domniţa Ruxanda* pentru fesătorie.

10) *Fraterna romînă,* 1899.

11) *Moldova,* 1899.

12) *Frăţia meseriaşilor romîni.*

13) *Jubileul Carol I,* 1906.

14) *Lumina,* societatea practicanţilor de şcoale de la şcoala de arte şi meserii.

15) Asociaţia generală a absolvenţilor şcoalei superioare de arte şi meserii.

16) *Societatea comercianţilor romîni,* 1907.

17) *Sfînta Cruce,* 1907.

18) *Unirea* lucrătorilor-tipografi, 1908.

19) *Societatea coperativă şi filantropică a funcţionarilor agricoli,* 1908.

❑ Cu începere de la 14 Ianuarie vînatul epurilor în întreaga ţară a fost oprit.

❑ Interesanta vînătoare de urşi din pădurile Americei de nord, este o înregistrare nouă cinematografică prinsă de însăşi vînătorii îndrăzneţi. Această vînătoare face parte din noul program al reprezentaţiei cinematografice din sala Sidoli, care are loc astăzi Joi 22 Ianuarie.

Noul program abundă mai cu seamă în scene comice şi sportive şi după îndemnul unui mare număr de spectatori se repetă îngrozitorul cataclism sicilian-calabrez, vederi absolut autentice luate imediat după catastrofă şi însoţite de proecţiuni explicative.

Telegraful anunţă că cei trei vulcani Vezuviul, Stromboli şi Etna sunt în plină activitate de vre-o trei zile. Casa Pathé Frères a trimis oameni speciali spre a înregistra aceste erupţiuni şi peste cîte-va zile ele se vor desfăşura pe pînza cinematografică.

Vineri are loc o mare reprezentaţie în beneficiul şcoalei Reuniunei femeilor Romîne din oraşul nostru.

❑ D. M. Ionescu revizor şcolar, a plecat alaltăeri la Bădeni, pentru a ancheta pe învăţătorul suplinitor Alexandrescu, care prin activitatea sa „extra-şcolară", samănă printre locuitori discordie şi anarchie.

❑ Amicul nostru d. Sandu Rîşcanu fost deputat de Vaslui, s'a restabilit pe deplin.

Intr'o convorbire pe care am avut'o cu d-na Rîşcanu, soţia amicului nostru ne-a declarat că d. Sandu Râşcanu a fost restabilit numai graţie d-lui prof. dr. Juvara, eminent operator, cărui d-sa îi datoreşte multă recunoştinţă.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 22 Ianuarie.

Reforma Sinodului

Bucureşti.—Proiectul de lege pentru modificarea legei Sinodului a fost deja redactat.

Camera turcească

Bucureşti.—Eri s'a discutat în camera turcească, afacerea macedoneană.

Deputatul romîn Mişa, a rostit un frumos discurs întru apărarea macedonenilor.

In momentul cînd vorbea s'a produs un mare zgomot în Cameră, iar oratorul a fost întrerupt de mai multe-ori.

D. Mişa totuşi, a vorbit apărînd cu multă competinţă, interesele aromînilor macedoneni.

Interviev cu d. Fleva

Bucureşti. — Ziarul "Adevărul" a obţinut un interviev cu frantaşul nostru d. Nicolae Fleva în chestia reformei Sinodului.

— Vreţi un interviev în chestia reformei Sinodului a întrebat d. Fleva? In materie canonică nu mă pricep tocmai bine.

Fac însă o constatare: prevăd o tulburare şi în cler. Nu cunosc legea d-lui Haret, ştiu însă că nu de reforma clerului ne arde acum căci sunt chestiuni mult mai importante cum este chestia islazurilor şi chestia ţărănească.

Ar trebui deci ca guvernul să se ocupe de o cam dată cu rezolvirea acestor chestiuni de care depinde buna linişte a ţării.

Dacă reformele Sinodului vor fi votate, se prevede o turburare în biserică. Şi numai de turburări n'avem nevoie acuma, ci de linişte.

CAMERA

Bucureşti.—D. Anton Carp ministrul domeniilor depune un proect de lege pentru arendarea pămînturilor şcolare a casei bisericilor.

D. I. Th. Florescu a cerut depunerea raportului asupra consultaţiilor cerute tribunalelor şi curţilor cu privire la organizarea judecătorească.

D. Toma Stelian, respunde că acestea se găsesc în expunerea de motive a proectului.

Interpelarea d-lui Diamandi a ajuns un fel de poveste cu cucoşul roş. D. Diamandi n'a venit nici astăzi la cameră pentru a-şi dezvolta interpelarea.

Nici D. Pennescu n'a venit să-şi desvolte interpelarea anunţată în chestia episcopului de Roman. Se zice că în urma înţelegerei cu d. Haret, D. Penescu ar fi rsnunţat la interpelare.

SENATUL

Bucureşti.—La deschiderea şedinţei a avut loc un incident.

D. Dr. Rîmniceanu zice că în secţia I nu s'a depus proiectul pentru modificarea statului major.

Preşedintele a respuns, că s'a făcut aceasta pentru a nu se întîrzia lucrurile.

D. Rîmniceanu a protestat şi a spus că nu poate vota cu ochii închişi legile propuse de guvern. (S'a produs atunci un zgomot).

D. Emil Costinescu a spus că nu se poate întîrzia lucrurile şi nu se poate ţinea seamă de dorinţele unei singure persoane.

Se votează recunoaşterea d-lui Otto Hahn din Iaşi.

De vînzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Se caută la casa de bancă **Moritz Wachtel** Iaşi, un practicant tînăr, să aibă scriere frumoasă şi să fi lucrat într'un birou comercial. Ofertele se primesc între orele 9 şi 12.

Se caută o casă de fer, de ocazie. A se adresa la administraţia ziarului.

CABINETUL DENTISTIC
— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —
D-rii med. H. şi M. Pekelman
(2 săli de operaţie)
— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor:* Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară:* coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Inginer B. Diamant & Co.
BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 **379** cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi **Patent Schmidt.**
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de **brutărie** mecanice.
Instalaţiuni de **tămplării** mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina **„Benz"** de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, **Pompe**
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.
Construcţiuni de fer.

Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat **„Perfect"** pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.

Preparat „Fix" prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.

Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor „perfect" şi „Fix" vom aranja un laborator.

De vînzare in loturi

Casele şi locul din strada Buna Vestire No. 1 şi strada Romînă No. 47. Planul de parcelare se poate vedea, şi informaţiuni se pot lua la D-nii: Alex. Policov strada Alexandri No. 3 şi I. Stavăr avocat strada Goliei. Doritorii se pot adresa şi prin scrisori D-lui N. Enăşescu la Botoşani.

Inainte de a contracta pentru
Instalatiuni de Canal, Apă si Electricitate
Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la
BIROUL TECNIC
din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909

După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate **Inginerul Schwartz** este în măsură a executa toate lucrările atingătoare de

Electricitate, Canal, Apă, Closete Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme

Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.

Informaţiuni, Devize şi Explicări

Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la

BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

HIRSCH-IASI
— Cassa de incredere —
IAŞI.—STRADA LAPUŞNEANU—IAŞI
CEL MAI MARE DEPOZIT
al renumitelor
LAMPI
PENTRU ELECTRICITATE
cu preţurile originale ale fabricilor
tot ce este MAI NOU şi MAI FRUMOS.
MARE ASORTIMENT DE
COVOARE
cu metru şi cu bucata
MOBILE extrafine **Dormitoare, Sufragerii, Saloane,** cu preţuri foarte eftine.
BEŢE pentru perdele de **BRONZ** frumoase, fereastra complectă **20** lei (în loc de 30 lei).
Pentru provincie recomandăm *lămpile noastre pentru electricitate* fiind cele mabune şi frumoase şi nu este absolut nei voie de a comanda după catalog fiind oate expuse în magasinul nostru.
PERDELE, BONNE, FEMME şi STORURI
de ultimele noutăţi

Dr. Louis Mendel
Specialist în boli de gură şi dinţi.
Cabinet special pentru executarea diferitelor lucrări în Canciuc şi metal. Plombe de Aur şi Porcelan.
A preluat Cabinetul Dentar al Dentistului N. WASSERMAN.
Str. Lăpuşneanu 11 bis.

Grigore Dimitrescu
Doctor în drept, fost supleant la trib. Iasi
AVOCAT
Str. Carol 14

„CALUL“

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari,** mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA“

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurări

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Iatăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn“

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicin cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 637 – Sîmbătă 24 Ianuarie 1909

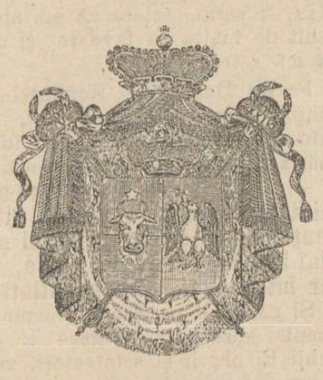

UNIREA

Intre faptele însemnate cari s'au perindat în cursul vijelos ai istoriei neamului Romînesc, nici unul nu poate fi asămuluit cu unirea Principatelor, de oare ce de la a lor contopire într'un singur stat datează întărirea organizmului politic romînesc.

Acest mare act este compus din două faze: una poporană, eșită din adîncimile Conștiinței sau mai bine zis a instinctului maselor, alta datorită unei puternice individualități pe care un joc al întîmplărei, a urcat'o în fruntea mersului treburilor.

La 1859 s'a realizat prima fază, acea îndrumătoare a ideii Unirei; iar la 1862 Cuza-Vodă după o muncă și o încordare din cele mai energice, a isbutit să toarne începuturile puse de Națiunea Romînă la 1859, într'o formă desăvîrșită, realizînd Unirea efectivă a țărilor surori, prin unificarea Ministerelor, a Camerilor și a Capitalei.

Astăzi deci, serbăm încolțirea și înfăptuirea începătoare a ideei Unirei, fără a uita însă, că adevăratul plăsmuitor al închegărei Statului Romîn, este marele Domnitor romîn Alexandru Ioan I.

Mult a riscat poporul romînesc, cînd a păsit la alegerea dublă a Domnitorului unic. Căci, puterile dușmane Unirei stăteau gata la pîndă, pentru a încălca țara cu armele și a sdrobi în fașă visul cel iubit al poporului romîn.

Dar este o veche vorbă bătrînă a născătorilor noștri latini *audaces fortuna juvat.* **Și așa s'a împlinit și atunci rostul acestei zicători, căci împrejurările politice Europene, au împedicat atît pe Turcia cât și pe Austria de a-și face jocul și de a stăvili realizarea năzuințelor romînești.**

Intr'adevăr, nici o dată un popor nu poate face un pas mai însemnător în viața lui pe calea propășirei, fără a pune în cumpînă soarta lui momentană. Aceasta s'ar putea verifica la toate popoarele lumei—și numai acele lipsite de vlagă și a căror stea s'a întunecat pe fermament, stau cu mîinile încrucișate lăsînd să le treacă norocul pe dinainte fără a îndrăzni să întindă mîna că să-l prindă de aripă.

Și par'că numai atunci a îndrăznit poporul romînesc?

Și par'că numai atunci a fost încununată cu izbîndă îndrăzneala lui?!

Cuza Vodă a dat exemplul în toată scurta—dar atît de plină a lui domnie, că numai prin îndrăzneală poți obținea trainici și mari rezultate.

A îndrăznit în afară, cînd a secularizat monăstirile grecești în contra opoziției puternice a colosului Rusesc, cînd apoi mergînd la Constantinopol s'a ținut drept și falnic în fața Sultanului, înaintea căruia, Domnitorii, predecesorii săi, se tărau pe brînci și îi sărutau papucul sau numai colțul macatului, pe care stătea tolonit marele padișah: cînd a sfășiat convenția din Paris pe d'antregul, prin lovitura de stat, dobîndind tot prin energica sa ținută, autonomia internă deplină a Romîniei de Epitropia puterilor Europene, cari se substituiseră Epitropiei Ruso-Turcă de mai înainte; cînd a scos Biserica Romînească din lanțurile Patriarhiei din Constantinopol, puind la dosar anatemele și afurisaniile pe care le fulgera contra Romîniei.

A îndrăznit înăuntru,—nu e vorbă, cu pericolul chiar al tronului seu—cînd a emancipat și împroprietărit massa întreagă a țăranilor Romîni; prefăcînd'o din iloți în cetățeni indrituiți.

Și nu i-a păsat lui Cuza-Vodă de perderea tronului, căci el realizase un mare pas în mersul poporului romînesc pe al cărui val puternic el se știa că este numai ca o undă trecătoare.

Iată ce ne amintește ziua cea strălucită pe care o serbăm azi și care a pus începutul tutulor acestor fapte mari, prin încredințarea destinelor țărei unui om vrednic și iubitor de neam și prin care s'a pus o temelie trainică, pe care alt suflet mare și generos a putut clădi înainte neatîrnarea și Regalitatea Romînească.

Toate aceste idei și sentimente despre scurta dar rodnica domnie a marelui și neuitatului Voevod, le esprimă și marea poetă Ioana în următoarele versuri din poezia sa „Altă credință".

Uitat-am lesne pe-Acel care
In șepte ani schimbă toți sorții
Și-a luminat pe-un biet popor
Cu-a desrobirei mândre torții....
Ca osândit a ispășit
Pe-un țărm străin, durerea morții!

Lăsat'am oasele-i uitate
Să le umbrească nepăsarea.
Slugarnici mici și făr' de rost
Ne-am dus aiurea închinarea,
Fiind prea siguri că cel mort
N'o să mai sprijine 'ngâmfarea.

Ne-am oțărât, c'Acel ce stă
Pe-așezământul din trecut,
In fața sfintei încercări
De a pune'n bronz pe-un Dispărut,
Rămas-a rece, împietrit
Și tainic a rămas și mut.

A vrut prin asta să ne-arăte
A noastră cruntă mișelie;
Cum ardem toată ceara țării
Pentru o singură făclie
Uitînd toți morții ce-au zidit
A țărei sfântă temelie!

Al. D. XENOPOL

23 Ianuarie 1909.

Atragem atențiunea cetitorilor, asupra articolului directorului nostru, d. V. Pella, intitulat: Convorbire cu Elena Doamna.

Ideea acestei extrem de interesante convorbiri, aparține d-lui C. Mille, directorul ziarului «Adevărul», care a rugat pe d. V. Pella, să meargă la Piatra, pentru a obține înalta favoare de a vorbi, pentru „Adevărul" cu Ilustra Doamna.

Făcîndu-i loc în coloanele noastre, ne socotim datori a mulțumi directorului „Adevărului", care împarte cu noi, satisfacția de a oferi în același timp publicului cetitor o pagină așa de duioasă și de interesantă din istoria noastră contimporană.

OAMENI ȘI LUCRURI

Femeile și „Unirea"

Prin anul 1862 ziarul „Romînul" a publicat o corespondență franceză—pe atunci ziarele noastre în genere, erau încă redactate, în două limbi: romînă și franceză. Titlul acelei corespondențe era „Intrigues de la Russie en Roumanie" și se dădeau prin ea la iveală toate influențele oculte cari lucrau în potriva Unirii, sau mai drept pentru desfacerea ei.

Ziarul adaogă următoarele: „Pentru femei lucrul se explică,—din cauză că decăzuse strălucirea orașului".

De fapt lucrul e adevărat, lașul începuse a scădea—dacă nu chiar a cădea—din momentul cînd s'a proclamat Unirea. Tendința de centralizare a capitalurilor și a puterilor de muncă, a oamenilor ca și a izvoarelor de producțiune, a tot—într'un cuvînt—ce poate alcătui splendoarea unui oraș—era din zi în zi mai pronunțată.

Un instinct de conservare trebuia să dicteze fie-căruia reflecția că viitorul lașului e amenințat și oamenii politici ai foastei Capitale erau în căutarea mijloacelor și măsurilor de ocrotire, pe care guvernele și corpurile legiuitoare aveau să le sancționeze.

Femeile însă, mai impulsive sau mai... nervoase, pare că simțiau *mai* intens acel început de decădere și erau adversare instinctive nu ale Unirii, dar ale consecințelor, căci—de fapt—la actul Unirii contribuise și vrednice reprezentante ale sexului frumos....

In lupta anti-unionistă a venit apoi un moment culminant: revoluția din Aprilie 1866 în jurul palatului lui Rosnovanu și a obscurei lui personalități.

Cronica timpului povestește cum, după crîncene încăierări și sîngeroase ciocniri, armata a pătruns în Palat arestînd pe capii conjurați, cum și femeile pe care le adusese cu dînșii.

Nu ni se dau nume, dar unele din ele se cunosc și se pot constata chiar curioase contraziceri istorice în rolul unora din femeile timpului. Dar nu în zile festive și înălțătoare se scrie istoria, iar în momente de sublime amintiri avem uneori datoria de a uita cîte ceva.... Rodion

Convorbire cu Elena Doamna

de Vespasian I. Pella.

Spre Piatra Neamț

Un șuerat lung și greoiu îmi vestește sosirea în Piatra-Neamțu.

Descind din tren....

In fața mea se întind învelite de zăpadă, șirurile de munți străbătute de Bistrița, căreia gerul iernei i-a amuțit sgomotosul glas; iar de-o parte și de alta, se înlănțuesc, ca prinse de o vrajnică și solidară dragoste, una cîte una, casele ce formează frumosul orășel Piatra.

— La d. Bacalu!—spun birjarului, ce își făcea loc printre celelalte trăsurele cu cîte un cal, cari se înghesuiau să prindă, care mai de care puținii călători sosiți cu trenul....

Și de abia urcat, trăsurica sboară cu mine pe pavagiul înghețat al străzei ce leagă gara cu orașul, în mijlocul privirilor locuitorilor din dreapta și din stînga stradelor, ce urmăresc cu acea curiozitate provincială defileul trăsurilor de la gară.

Văd pentru prima oară Piatra.

Și nu știu de ce mă simt cuprins de o adîncă emoție; de ce orășelul acesta, îmi pare că n'ar face parte din țara noastră; și de ce, mai ales, privirile celor pe lîngă cari trec în goana trăsurii, îmi fac impresia că ghicesc scopul vizitei mele!

Cuza-Vodă

Iată-mă ajuns în strada Stefan cel Mare. De o parte și de alta se înșiră case mici, gospodării frumoase, cu grădinuțe de brazi în față. In dreapta străzei se rîdică și se întinde liniștit îmbătrînitul munte Coziea, cu plantațiile sale de brazi și cu frumosul parc al orașului.

Birjarul se oprește să cotească spre stînga, pe o stradă îngustă și întorcîndu-se spre mine, îmi zice:

— Aici în casa asta din colț șeade Doamna Elena Cuza.

Tresar. Și fără să-mi dau seama, că era natural să-mi atragă atenția asupra acestei case, îi răspund răstit.

— Dar d. Bacalu, unde șeade? Mai e mult pînă la d-sa?

— Nu, iacă aici... a doua casă, lîngă casa Domniței.., spre fund.

Și privesc casa Doamnei Elena Cuza, casa ce adăpostește bătrînețele sfinte ale primei și ultimei Doamne a Romîniei!

O casă mică, modestă, de culoară albă și cu o înfățișare veselă și liniștită.

La d. Bacalu

D. Bacalu e un fruntaș cetățean al Pietrei și fost membru al maturului corp. Intr'una din casele sale șeade azi cu chirie Elena Doamna.

D-na Henrietta, soția d-lui Bacalu, o distinsă și inteligentă femee, se bucură de înalta favoare a intimității Doamnei Elena, și ore întregi stau împreună și deapănă trecutul țărei, ale cărei triste, dar scumpe suveniruri de aproape 50 ani le trăește sufletul generos și mare al soției lui Cuza-Vodă.

Prin d-na și d. Bacalu, voesc să-mi fac intrarea la Doamna Elena. Știu că viața absolut retrasă, pe care o duce foasta Doamnă a Romîniei o face a fi inaccesibilă ori cărei vizite.

Dar sărbătorirea celor 50 de ani ai Unirei, e prea strîns legată de viața acestei nobile femei, pentru ca țara să nu cunoască ceva macar din impresiunile Ei asupra marelui act, care a unit de veci cele două țări, evenimentele desfășurate sub ochii Săi, în casa Ei, adesea, și cari au sguduit și îndurerat pe urmă, atît de adînc viața Ei de martiră...

O convorbire cu Elena Doamna, asupra tutulor celor petrecute în marele lupte și frămîntări de atunci, asupra celor simțite și văzute de Ea,—iată la ce m'am gîndit cînd am luat în dimineața zilei de Marți, 20 Ianuarie, trenul spre Piatra și iată de ce, voesc cu ori-ce preț să o obțin... și trebue să mulțumesc cu recunoștința d-nei Bacalu, care cu toate dificultățile ce-mi închipui că le-a întîmpinat, mi-a putut obține prețioasa convorvorbire, pentru ora 3 jum. după ameazi.

In așteptarea convorbirei.—Viața Doamnei Elena Cuza.

Și în așteptarea orei de primire, ce informațiuni prețioase am căpătat, asupra chipului sublim, cum își duce viața de ani de zile, foasta Doamnă a Romîniei.

E pentru a doua oară venită în Piatra. Și a ales acest orășel, retras la poalele munților, ca cel mai dătător de liniște, pentru sufletul ei, atît de sbuciumat. Și-a făcut o modestă casă, tot pe strada Stefan cel Mare și a locuit-o timp de patru ani.

Dar într'o zi, des-de-dimineață chemă pe d-na Bacalu și îi spuse:

Henriette, fiica mea, eu plec din țară, plec și nu știu dacă mă voiu mai reîntoarce... Nu vroiu să știe nimeni de plecarea mea. Te rog fii bună să mă însoțești numai pînă la Bacău. Și Elena Doamna era teribil de turburată. Motivul plecărei nu era greu de pătruns Dimitrie Sturdza răscolise iară-și cenușea marelui Cuza și într'un discurs rostit în parlament îi ponegrise memoria.

Elena Doamna a fost sîngeros rănită în sufletul Ei de această profanare și amărată, desgustată, Ea părăsea țara la a cărei unire și înălțare contribuise și Dînsa, prin sfaturile, prin îndemnurile, și prin încurajările date scumpului Ei soț.

A dăruit casa fratelui său Mitică Rosetti și s'a dus la Geneva, dar după trecere de trei ani, o apucă dorul de țară și într'o bună zi, Ea plecă din Geneva, pentru a se reîntoarce iară-și în Piatra. Și de atunci locuește cu chirie în casa d-lui Bacalu. Iarna nu iesă de loc din casă. Vara șeade mai tot timpul în grădiniță și își petrece vremea lucrînd și citind.

E de 84 ani și încă nu întrebuințează ochelari. Dimineața se scoală la 7, după dejun se repauzează puțin, iar seara la ora 10 se culcă, după ce-și face obicinuita lectură.

Adesea-ori lectura i-o face o femee, Germaine, o elvețiană adusă din Geneva acum 3 ani și pe care a învățat-o să citească romînește. Ziarele ei sunt „Figaro" și „Adevărul", pe care le citește în fie-care zi și la cari e abonată.

Averea Ei consistă într'o rentă viageră de 120,000 mii lei anual, pe care o primește în două rate simestriale și din această sumă abia dacă cheltuește 20,000 mii lei pentru Dînsa, restul de 100,000 mii lei îl întrebuințează în scopuri de bine-facere, în ajutoare pentru săraci și orfani. Imbrăcămintea Ei e foarte simplă, nu vrea să știe ce sunt mătăsurile și într'o zi cînd i-s'a recomandat să'și facă o aseminea rochie a zis: „Mi-aș frustra săracii mei". Or cine recurge la Ea este ajutat. Și cîți nenorociți nu bat la ușile Ei! Pe fie ce an dă spitalului de copii Caritatea 25,000 mii lei. Zeci de bătrîni și bătrîne nevoiașe s'au infirme își au pensiea lor anuală de la această generoasă femee.

Acum, în cursul acestui an, a dat 10,000 mii lei pentru construirea unei băi școlare în Piatra, a dat alți 10000 lei pentru procurarea de instrumente la spitalul din oraș, în memoria lui Cuza-Vodă, cerînd a se pune o placă de marmură în sala instrumentelor cu o asemenea inscripție.

Cu cheltuiala Sa a reparat acum în urmă biserica din Ruginoasa și a asistat la desgroparea oasemintelor lui Cuza, ducînd pînă acolo devotamentul pentru scumpul Seu soț, că în persoană a spălat asemintele și le-a pus in cavoul bisericei.

—„Acum pot să mor împăcată"! a zis Elena Doamna, căci mi-am făcut ultima datorie pe pămînt pentru iubitul Meu soț".

Evenimentele sîngeroase, din primă-vara anului 1907 au turburat-O adînc, și urmărea zi cu zi din Adevărul cele ce se petreceau în țară și plîngea cu lacrimi de durere.

„Vai săraca țărișoara Mea, zicea Ea, ce nenorocire a căzut pe capul ei de se omor între dînșii frați, de același sînge și neam,—și s'a îmbolnăvit.

Elena Cuza

Iscălitura Domniței Elena în 1909

A trebuit în urmă să i-se spue că s'a oprit trimiterea jurnalelor în țară și a nu i-se mai da să citească „Adevărul", pentru a-i se putea da liniștea pe care revoluția agrară i-o răpise și îi sguduise intreaga ființă.

Dar două ore de așteptare trecuse ca o clipă și nu mai mă săturăm ascultînd asemenea povestiri atît de prețioase despre această sfîntă femee.

Iată ora 3½ și d-na Bacalu îmi anunță că Măria-Sa mă așteptă, că a primit cu mare mulțumire să-mi acorde convorbirea solicitată și că se simte fericită că poate să-și exprime recunoștința sa pentru Romîni și în special pentru Ieșeni cari nutresc sentimente atît de frumoase memoriei lui Cuza.

La ELENA DOAMNA

Pornesc spre locuința Doamnei Elena, împreună cu d. Bacalu. Germaine ne iesă înainte și ne primește.

Măria Sa, vă așteaptă, ne spune dînsa.

Și intrăm.

Pe un fotoliu larg stă foasta Doamnă a României. Ne plecăm să-i sărutăm mîna. Elena Doamnă vrea să se ridice, dar noi o rugăm să nu se obosească și să șeadă jos.

O privesc....

Vai ce frumoasă figură, ce înfățișare distinsă, ce trăsături caracteristice de nobleță și mîndrie, de bunătatea și blîndețe.

— *Sunt fericită îmi spune Ea, cînd aud că țara sărbătorește Unirea și pe Cuza Vodă. Slăvindu-se de cei de azi actele mari și frumoase ale celor de ieri, și faptele lor vor fi slăvite de cei de mîne.*

Alegerea lui Cuza... ce timpuri, ce timpuri... de și au trecut 50 de ani de atunci, dar pare că îi văd înșirîndu-se înaintea mea, cu toate durerile și bucuriile lor. Și Doamna Elena clătinînd din cap scoase un oftat adînc și ochii Ei se luminară, și se deschiseră mari, pare că ar fi voit să cuprindă cu ei, de o dată o întreagă epocă.

Eram tînără. Nu ne mai gîndiam nici Eu, nici Cuza la o asemenea întîmplare, care a avut un rol, atît de hotărîtor asupra vieței Noastre. Moldova era frămîntată de alegerea Domnitorului, și lupta se dădea mai mult, între Mihail și Grigore Sturdza; Intre tată și fiu, *ambii aduseseră în Iași, lăzi încărcate cu galbeni ca să cumpere domnia.* Era la începutul lui Ianuarie 1859, acum 50 ani.

Soțul meu era Colonel făcut de către Vogoride, și făcea și el parte din membrii adunărei naționale a Moldovei. Era pe timpul căimăcăniei, de trei. Noi locuiam în casa părintească, a Soleștilor Rossetti din Iași. In oraș, începuseră să sosească membrii adunărei naționale. Cuza era din partidul Național, dar între membrii acestui partid vre-o 30 la număr, nu se putea face nici o înțelegere, comună asupra candidatului de ales la domnie.

Unii voiau, pe Lascar Catargiu, alții pe Negri, un foarte de ispravă bărbat, alții pe Mavrogheni. Cuza văzînd desbinările dintre amicii săi, se desinteresa de alegeri.

Un singur lucru voia El ca să nu se aleagă vre-unul din Sturzești căci aveau și ei susținătorii lor în adunare.

Alegerea lui Cuza—Unirea

In seara de 3 spre 4 Ianuarie au venit la noi, vre-o cîți-va amici, printre cari și fratele său de arme, Colonelul Pisoski, ca să-l roage să vină negreșit după masă la *Elefant*, o sală de adunare unde ședea Costache Rola, căci așa s'au hotărît naționaliștii, ca să se lege cu toții asupra persoanei, care va fi susținută la domnie. *Cuza cu toate rugămintele, amicilor săi a refuzat să se ducă de și Eu am insistat de dînsu.* Și le-a spus : *„Faceți voi ce credeți, căci pe ori cine ați alege dintre ai noștri, Eu aprob și semnez cu amîndouă mîinele, numai Mihalache sau Grigore Sturza, să nu fie. Și a plecat la teatru.* Teatrul era la Copou, unde este astăzi Universitatea. Eu am rămas acasă. Peste noapte pe la orele 12 mă pomenesc cu fratele meu Costache Rossetti venind într'un suflet să-mi spună cele petrecute la adunare, căci îl rugasem de cu vreme, și îl așteptam neputînd să dorm.

— Ghici cine s'a ales, îmi zise el?

— Nu pot... spune-mi tu în grabă.

— Bucură-te...

— Mă bucur... dar să nu fie Mihalache sau Grigore Sturdza... dar... aide odată, spune-mi.

— Tu, te-ai ales!

— Ce vorbă e asta? Nu te pricep. Dar pentru numele lui D-zeu, spune mi odată cine e nu mă fierbe așa.

— Ia, cine să se aleagă? Pe Cuza l'au ales și s'au jurat cu toții și au semnat actul și s'au dus să l iee de la teatru și să-i vestească alegerea.

După cît-va timp a sosit și Cuza. Era alb ca hîrtia la față.

Și a intrat în casă s'a trîntit pe un fotoliu și mi-a zis oftînd :

— **Fi-va oare bine de noi?**

Fi vom oare noi la înălțimea nevoilor țărei și a neamului?

Și Cuza mi-a povestit cum a aflat știrea. Tot Pisoski i-a adus-o la teatru. Și tot el, i-a propus candidatura.

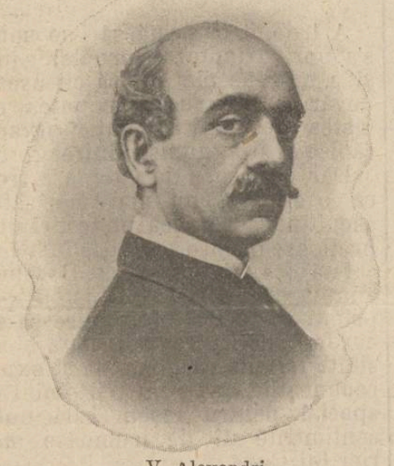

V. Alexandri

— *Cătați-vă de treabă și nu glumiți cu mine, le-a zis amicilor săi, Cuza. De domnie îmi arde mie? Și apoi ce fel de domn voiți voi să aveți, cînd Sturzeștii au lăzi de galbeni;* **la uitați-vă, eu n'am de cît 5 lei în buzunar.**

Dar Pisoski a început să se jure și să-i spună, că pe el, pe Cuza a hotărît adunarea să-l aleagă, că doar nu-i copil să glumească. Că văzînd cum diferitele candidaturi naționale, cad una cîte una, adunarea începuse să se risipească desnădăjduită. *Până și Cogălniceanu, cel mai stăruitor, ieșise din sală, desgustat,* cînd Pisoski a propus de-odată pe Cuza. **Propunerea a căzut asupra adunării ca ceva providențial;** ea a fost primită și semnată de toți. Iar a doua zi, la 5 Ianuarie, votată nu numai de naționali, ci și de partizanii Sturzeștilor, așa că bărbatul Meu a întrunit unanimitatea voturilor adunărei.

Pare că văd și acum veselia dusă pînă la delir de care erau cuprinși Ieșenii. Oh! cât de dragi îmi sunt mie Ieșenii! Cîtă recunoștință le port. *Lumea se aduna pe străzi și plîngea de bucurie. Casa noastră era a tutulor. De dimineață pînă seară defilau cu miile și eram slăviți și prea mariți, căci Cuza era iubit în Iași, și cunoscut ca om bun, bun din cale afară.*

*

Și Doamna Elena, pare că întinerise într'o clipă; voacea Ei era cuprinsă de emoțiune; cuvintele Ei ieșeau pare-că pline de foc din gură și-I ardeau buzele, și obrajii Ei se înviorară. Evocînd trecutul se transfigurase, căci retrăia clipele sublime de atunci.

Urmă o pauză. Văzusem că amintirea aceasta o sbuciumase adînc; dar din nou reluă șirul povestirilor sale.

— **După 19 zile s'a făcut și alegerea Sa la București, cam tot la fel cu cea din Iași și astfel s'a săvîrșit în persoana Sa, unirea celor două țări surori.**

Mi-aduc aminte, că în acea zi C. A. Rosetti, a scris primul seu articol în „Romînul" întitulat: *„Domnul nostru este sublim"* iar mai apoi, cînd Rosetti îi recomandă bărbatului Meu la palat ca să dea țărei reforme liberale, Cuza îi spuse :

— Am Eu în palat un sfătuitor mai *roșu* de cît tine Rosetti, — pe „Domnița".

Dificultățile Domniei

Cuza a plecat apoi la București. Eu m'am dus pentru cît-va timp la Paris, unde Cuza îmi scria și mă întreținea asupra celor ce se petreceau în țară. De abia suit pe tron și dificultățile începuseră.

De trei bărbați s'a ajutat El mult la începutul domniei; pe toți îi iubea și îi stima de o potrivă. **Toți erau Moldoveni.**

De Alexandri soțul Meu s'a servit mult pe la curțile marilor puteri, pentru a capata confirmarea în domnie. **Și toate călătoriile ce le făcea în interesul țărei, Alexandri le suporta pe propria sa socoteală. Cei de azi ar fi bine să iee pildă de asemenea exemple.**

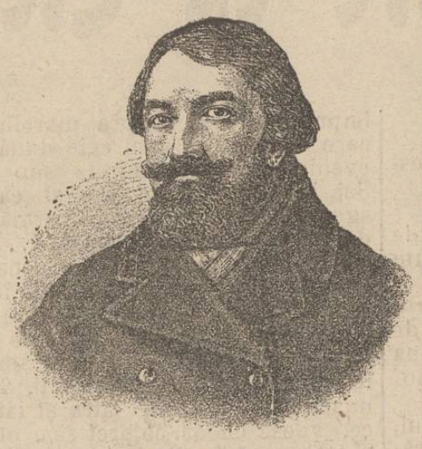

C. Negri

De Negri s'a servit mai cu seamă la Constantinopole, în extrem de dificila chestie a secularizărei monăstirilor; iar Cogălniceanu în țară pentru atîtea acte mari între cari și împroprietărirea sătenilor.

— „Să știi, îmi zise Elena Doamna, cercînd să se ridice și arătînd cu degetul în depărtare, **că în această mare operă de împroprietărire a țăranilor, rezidă germenul detronărei soțului meu.** *Se temeau marii proprietari, că opera de împroprietărire nu se sfârșise aci; că moșiile lor vor fi rând pe rând răpite și date sătenilor, și de aceea s'au coalizat cu toții și au grăbit detronarea Lui.*

*

N'ași fi voit ca in convorbirea mea să ating această parte dureroasă a vieței Doamnei Elena, dar amintindu-și de conjurații de atunci Doamna Elena Cuza voia să-mi facă cunoscut, fapte din acelea la care a asistat.

— Mă reîntorsesem de la Paris, chemată de Cuza, ca să fac onorurile Curței. *Atunci am pus bazele și azilului Elena Doamna. Soția lui Davilla întreținea copii orfani la dînsa și eu i-am zis atunci, că sunt prea mulți copilași orfani în țara aceasta, pentru ca să încapă numai în cele 4 ziduri ale unei odăi și să fie crescuți numai de o femee.* **Și atunci cu economiile ce strânsesem la Paris am pus piatra fundamentală a azilului.**

Revoluția Polonilor din 1863

Cuza avea de secretar al său pe Mițiță Sturdza, văr primar cu mine, căci mama mea era soră bună cu tata lui Sturdza.

Prin 1863, Cuza *rugat și de mine,* permite revoluționarilor Poloni să treacă prin țară arme și munițiuni, pentru o mare revoluțiune, ce o preparau Polonii. *Mițiță Sturdza află a cest secret și găsește cu cale să l divulge, după cum mai făcuse* și cu alte acte, tot de asemenea natură și atunci soțul Meu, într'un moment de mare indignare *l'a luat de gulerul hainei și l'a asvârlit pe scările palatului.*

De atunci el a încetat de a mai fi secretarul domnitorului. **Dar tot de atunci, s'a născut și acea ură neîmpăcată pe care Sturdza I-a purtat-o lui Cuza și după moarte.** *De aceea la detronare, vărul meu Mițiță Sturdza a avut rolul său în conjurațiune și din tot ce l'a preocupat mai mai mult pe el, a fost corespondența și actele lui Cuza, pe cari în noaptea detronărei s'a grăbit* **să-I le sustragă. De sigur că în cutiile birourilor, pe cari a telegrafiat acum de la Paris, ca să i le sigileze se vor fi găsind și parte din actele bărbatului Meu.**

De aceea și eu, acum câți-va ani, când fratele meu Teodoriță Rosseti se afla aici, i-am spus că sunt hotărâtă să distrug toate actele și conrespondențile ce mă păstram de la soțul meu ca să nu mă pomenesc și eu cu ele sustrase. Și le am ars pe toate.

Acum vrei să știi ce s'a întâmplat cu Polonezii? Nenorociții au fost măcelăriți până la unul și nobila lor mișcare potolită într'o mare de sînge.

Polonezii ne au purtat însă o mare recunoștință pentru protecțiunea ce le-am dat. Și cunoscând sentimentele de simpatie ce le purtam pentru cauza lor Mi-au dat ca amintire un frumos album.

Și Elena Doamna adresându-se d-lui Bacalu i-l rugă să-i aducă albumul. Cu mânele tremurânde de emoția amintirilor, fosta Doamnă a Romăniei îl deschide și pe prima parte a copertei citesc scrise în limba franceză următoarele rânduri :

„Alteței sale Serenisime Principesei Elena Cuza ca o mărturisire de recunoștință pentru protecțiunea și asistența dată compatrioților în 1863 de soțul său Alteța Sa Serenissime, Principele Alexandru Ion I al Moldovei și al Valahiei".

Direcțiunea Muzeului Național din Rappersvyl.

*

Dar despre conținutul acestui album voi vorbi într-un viitor articol.

Vom spune însă că între altele cuprinde și o copie, după tabloul lucrat de pictorul Antoni Petrowscky și care represintă împușcarea revoluționarilor poloni de la 1863.

In noaptea detronărei

Era în seara de 10 Februarie, pe la orele 7, cînd treceam la masă împreună cu Cuza, vedem un băeat, de prăvălie, care nu știu prin ce minune pătrunsese în palat, că se apropie de noi și ne spune că la noapte mii de oameni au să năvălească cu armele la palat.

Cuza reținu băeatul și trimese între alții și după colonelul Haralambie la care barbatul meu ținea foarte mult și care avea comanda trupelor din garnisoana București.

Stăteam în sala de mîncare a palatului cînd a venit Haralambie.

— Auzi mă Haralambe, îi spuse Vodă cu un aer de plictiseală. Se pregătește pentru la noapte o revoluția mare și tu nu știi nimic?

— Nu știu Măria Ta răspunse flegmatic Haralambie.

— Ba încă au să năvălească în palat în timpul nopței adăogai Eu sculîndu-Mă de la masă.

— Nu crede Mărită Doamnă îmi zise el. *Poporul Capitalei are admirație pentru Măria-Voastră și Domnitorul poate compta pe armata sa legată de El prin jurămînt* **Și apoi ca să ajungă cine-va la Măriile Voastre, va trebui să treacă mai întîi peste corpul meu.**

Trecurăm din sala de mîncare în biroul de lucru. Cuza rugă atunci pe Haralambie ca pentru ori-ce eventualitate să se îndoiască garda la palat.

Trecui la copii, căci Eu lucuiam partea palatului dinspre biserica Cretzulescu, dar nu știu de ce eram foarte neliniștită și nu puteam hotărî să Mă culc. Asigurările lui Haralamb nu Mă convinsese de fel. Am chemat în cameră pe colonelul Pisoski, unul din aghiotanții palatului și i-am spus:

— Vezi Pisoski, Eu am mare teamă căci îl știi pe Vodă cît este de lesne încrezător, la măsuri și dacă o fi ceva dă-mi de știre pe dată. Și M'am culcat cu cei doi copii Alexandru și Dumitru lîngă mine. Dar întru tîrziu, pe cînd Mă trudeam să adorm aud pare-se un sgomot asemănător descărcărei unui foc de pistol. Sar din pat speriată și spun guvernantei franceze care dormea în camera de alături :

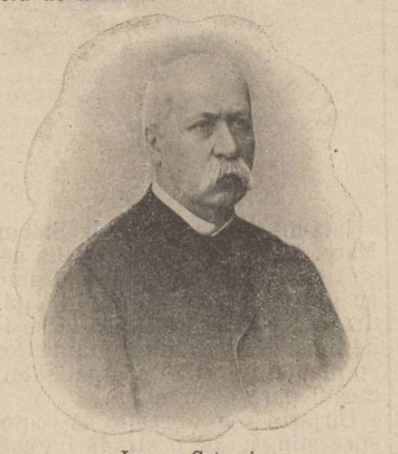

Lascar Catargi

— Scoală-te repede Florentino și vezi ce e. Mi se pare că am auzit o descărcătură de armă. Și Eu mă reped spre copii, cari dormeau îngerescul lor somn.

Deodată Florentina intră înfricoșată și'mi spune :

— Alteță, este imposibil de trecut prin coridoarele palatului. Toate sunt pline de soldați și ofițeri. Am fost oprită să înaintez și întrebînd ce se petrece Mi s'a refuzat ori ce răspuns. Ușa camerei Alteței Voastre este păzită de trupe și un ofițer stă în dreptul ei.

Atunci mă îmbrăcai repede, lăsai copii în grija Florentinei și deschizînd cu curaj ușa cercăi să trec; dar fui oprită. Trupele stăteau de o parte și de alta a coridoarelor și soldații îmi barară drumul.

— **In lături le strigai Eu, voiu să trec la domnitor!**

Nu se poate îmi răspunseră ei.

— **Și cu toate acestea nu mă poate împedeca nimeni ca să văd pe domnitor, repetai Eu, trebue, trebue să-l văd!!**

Un căpitan care până atunci esita să se apropie de mine, înaintă, și cu un aer liniștit îmi zise :

— **Măria Ta, în zadar încercați, nu se poate trece înainte.** Și apoi e și inutil căci fostul domnitor nu mai este în palat. Atunci am auzit pentru prima oară cuvîntul de „fostul" domnitor.

Căpitanul, dacă nu mă înșel, era Pilat. Mi se părea că tot pămîntul se învîrtește cu mine; că zidurile palatului se pleacă să mă îngroape; că aerul de asolă mă înăbușe, că ochii nu mai văd nimic, că urechile nu mai aud nimic. Imi reculesei puterile. Cerui să mi se aducă pe colonelul Pisoski și între două garde aghiotantul palatului sosi.

— Ce s'a întîmplat îl întrerup eu?

— Nu știu nimic răspunse Pisoski.

Trec în odae și sdrobită cad pe scaun. Deschid fereastra și văd grupuri de soldați în curte.

— Unde e domnitorul vostru îi întreb eu.

— L'am due, nu mai este aci, ni se răspunde.

Se face ziuă. Și nici o știre de nicăeri.

Atunci mă gîndii la Mitică Sturdza pe care-l știam că nu poate fi strein de cele petrecute și în grabă îi scriu un bilet prin care îi spun că dacă în două ore nu voiu fi pusă în măsură de a vedea pe soțul meu, Mă voiu duce la consulul francez pentru a obține prin el această permisiune.

După cîte-va ore o trăsură închisă mă aștepta la scara palatului. *Mă urcai cu cei doi copii și pe cînd voiam să cotesc spre Cotroceni colonelul Solomon opri trăsura și-mi zise :*

— **Spune Măriei Sale că armata nu se solidarizează cu conjurații și că un cuvînt așteaptă de la domnitorul ei pentru a-L reîntrona!**

Sosesc la Cotroceni și intru cu copiii în odaea lui Cuza.

El se preumbla nervos dintr'un colț într'altul al odăei și era îmbrăcat civil. Cum îl văzui isbucni în lacrămi. Figura lui avea paliditatea morței. Dar el își stăpîni emoția și revolta și înaintă surîzător și blînd spre noi. Se apropie de copii și îi mîngîe.

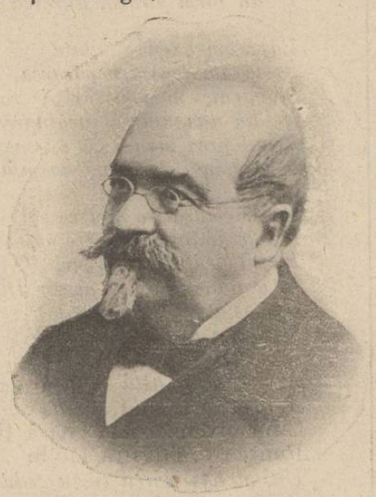

M. Cogălniceanu

— *Fii liniștită îmi zise el, vom pleca din țară și vom trăi departe și liniștiți.* **S'a săvîrșit ceea ce eu doream de mult. Dar n'ar fi putut petrece alt-fel lucrurile. Și tu știi că n'așteptam de cît să pun ul viitorului Domn strein pentru ca să mă retrag din domnie. Dar armata, scumpa mea armată n'ași fi dorit să o văd călcîndu-și jurămîntul de credință.**

— **Dar armata te urmează, și e cu Măria Ta, îi spun Eu și neputînd să pronunț tare numele colonelului Solomon din cauza gardei care se afla în odae cu noi îi spusei însă cuvintele lui, că un gest așteaptă numai de la Cuza pentru a-L urma...**

— **Nici odată nu voiu face vărsare de sînge pentru a-mi recăpăta tronul, zise el.**

*

Dar însăși mulți din conjurați au regretat mai apoi faptele lor *și Haralamb a fost unul dintre aceea care s'au căit foarte mult,* **căci în actul său a fost convins de o femee, pentru care el avea o mare pasiune și pe care dușmanii lui Cuza au reușit să o cumpere pentru a-și exercita influența ei nefastă asupra acestui militar.**

Plecarea din țară.—La Viena. Moartea

Am plecat îndată din țară. Dar înainte de a pleca, Cuza 'și-a adus aminte că la 11 Februarie cînd l'a detronat, i se plătise leafa pe toată luna. *Atunci Cuza a trimes pe aghiotantul Pisoski să înapoieze leafa, oprind numai pe 11 zile, atît c't i se cuvenea, luînd o chitanță în regulă,*

La Viena unde ne-am oprit pentru un scurt timp, Cuza a primit vizita Ducelui Grandmont, ministrul Impăratului Napoleon la Viena, care i-a propus din partea Impăratului francez tot sprijinul puntru a-l reîntrona.

Dar bărbatul Meu care refuzase concursul armatei sale, cu atît mai mult nu putea accepta o asemenea propunere și a respuns ambassadorului francez :

— **Mulțumesc Impăratului pentru atențiunea Sa, dar Eu nu voiu intra în țara Mea nici odată cu sprijinul streinilor și nici chiar cînd voiu fi chemat de Ea însăși, căci ast fel s'ar desface marea operă a Unirei!**

De la Viena am continuat drumul în Italia unde clima acestei țării îi convenea foarte mult lui Cuza. Ne am stabilit la Florența unde am cumpărat o vilă lîngă poarta romană și care a purtat multă vreme numele de: **„Villina Cuza".**

In luna Maiu 1873 am plecat cu toții la Heidelberg unde Doamna Costache Epureanu ne spunea că sunt niște școli foarte bune pentru copii.

In apropiere de Heidelberg trecînd printr'un tunel, Cuza răci și se îmbolnăvi și cum era puțin asmatic, pe dată ce sosirăm la otel voii să-i fac tratamentul pe care îl știam Eu; dar prințul Calinsk care se afla acolo ne recomandă un medic care după părerea mea ignora sau se făcea că ignorează boala.

Prescripțiunile lui nu mi se păreau de loc eficace și Eu îi spuneam lui Cuza să schimbăm doctorul că nu e bun de nimic. I-i aplica șervete ude pe piept și pe ceafă.

...Dar după puțin timp muri.

Și Elena Doamna își plecă capul îngreuiat de povara gîndurilor negre ce-i frămîntau în aceste momente mintea.

*

Era trecut de ora 5. Convorbirea fusese prea lungă și Elena Doamna se vedea obosită.

Mă ssulai să plec, dar Ea îmi zise să stau. Ii cerui ertare că am abuzat prea mult de înalta Sa favoare și că trebue să mă retrag.

Foasta Doamnă a Romîniei se ridică atunci. Plin de adînc respect, îi sărutai mîna ce întinsese spre mine, în vreme ce măria Sa îmi zise sărutîndu-mă pe obraz :

— **Nu-ți faci idee ce mare mulțumire mi a făcut această vizită. Cît pentru sentimentele ce bunii romîni și în special leșenii poartă lui Cuza, Eu le ofer întreaga Mea recunoștință.**

Și părăsind pe Elena Doamna mă îndreptai spre gară. Figura Ei de sfîntă, ochii Ei negrii și scînteetori, vorbele Ei clare și frumos înșirate, memoria ei prodigioasă... mă urmăreau într'una și mă urmăresc și acum; pare că o am înaintea ochilor, o văd, și vorbesc încă cu Ea.

Fără îndoială frumusețea unui neam întreg s-a concentrat în distinsa Ei figură; înțelepciunea unui întreg popor în întreaga Ei minte; generositatea unei țări întregi în sufletul Ei Dumnezeesc și patriotismul unei națiuni întregi în inima Ei de neprețuită Romînă.

Vespasian I. Pella

Din trecutul Universității noastre

Cu toate explicațiunile meșteșugite sprijinite pe așa numita teoria mediului, după care marele acte din viața popoarelor sunt datorite națiunei întregi, iar nu individualităților conducătoare cari au prezidat la închegarea lor, cu greu cei interesați vor putea convinge conștiința romînească să se desprindă de acela al cărui nume stă strîns legat de marele act al unirei, și să oprească firul gîndirei noastre recunoscăroare de a lega împreună unirea și Cuza; iar pe marele Vodă Cuza de patriotul barbat de stat Mihalache Cogălniceanu.

Prin actul Unirei, capitala Moldovei, într'un gest măreț de sacrificiu își ridică singură podoaba de pe frunte, concentrîndu-și toată afecțiunea sa pentru ocrotirea instituțiunilor culturale promise și mai cu seamă universitatea; părăsind titlul de capitală politică pentru acel de capitală intelectuală, pe care îl avea la acea epocă, și din care spera să facă tot mai mult fala țărei.

Multe au fost însă sbuciumurile prin care a trecut universitatea noastră,—pentru a se organiza și a se menține; această nesiguranță a zilei de mîine, știut este că n'a fost un imbold spre propășire, ci din contra a contribuit în gradul cel mai mare în a opri avîntul studiilor și a descuraja pe cei ce aveau credință în marele rol al acestei instituțiuni.

Se știe că învățămîntul superior a fost întemeiat după regulamentul organic, la 1835, de către Gr. Sturza, în mod incomplect însă.

Reînființat din nou prin așezămîntul domnesc de Invățătură Inaltă a lui Grigore Ghica—1851 n'a putut să funcționeze de cît după șapte ani.

Așezămîntul însă al Universității cu cele patru facultăți: filosofie și litere, științe, drept și teologie, este decretat și inaugurat de Cuza la 26 Oct. 1860, (festivitate reprezentată în tabloul din stînga din sala Universității).

Cu tot îndemnul Ministrului M. Cogălniceanu și directorului de minister, V. A. Urechia, consiliul instrucțiunei publice însă, n'a putut să alcătuiască și regulamentul facultății de medicină, pe lîngă celelalte din cauza opozițiunei crîncene făcută de medicii din consiliu—și de aceia Universitatea s'a inaugurat fără facultatea de medicină.

Din al doilea an al existenței sale entuziasmul începe să scadă, numărul studenților se micșorează din 106 rămîn 71, iar în anul școlar 1862—63 numărul lor este 47.

Mulți profesori se retrag, numai rămîn în totul de cît 7.

Puțin însă după aceea profesorii reintră din nou odată cu numirea d-ui T. Maiorescu la 28 Ianuarie 1863.

Cauzele acestor sbuciumări le aflăm dintr'un raport al rectorului, d. Maiorescu din 1864.

La consiliul de Miniștri *în contra lovirilor ce primea Universitatea prin nesocotința dezideratelor și recomandărilor ei de profesori și prin numirea altor profesori de-a dreptul în contra vroinței Universității.*

Ministrul de atunci plănuia să o știrbească, desființînd unele facultăți și probabil în vederea aceasta vroia s'o numească Academie.

Rectorul protestează în contra schimbărei numelui în modul următor :

„Sau litera și spiritul fundărei acestei Universități să fie schimbate, adică un

ministru al Cultelor să aibă curajul a prezenta Camerei Legislative și întărirei M. S. Domnitorului un proect de lege, prin care șterge dintre elementele regenerărei romîne Universitatea din Iași cu independența ei științifică și disciplinară; prin care șterge cea mai simpatică instituțiune școlară de carè se bucură Romînii de dincoace de Milcov, și care a produs deja pînă acum un șir de bărbați, ce-i fac onoare, prin care șterge singurul și cel mai înalt așezămînt ce mai rămăsese ca un adevărat scut de naționalitate, în acest oraș așa de apropiat de confinele Romîniei sau etc".

In aceste sviccolirі patima politică și-a avut partea ei cea mai de samă și în bine și în rău.

Aici este locul să amintim suspinul profund al acelor cari se întreabă dacă nu ar fi mai bine ca profesorii să rămîie numai în specialitățile lor profesionale, unde concentrîndu-și toată activitatea lor ar produce în domeniul științific și cultural în mod mai trainic, mărind astfel patrimoniul general.

De sigur că curentul politic poate produce unele ambițiuni deșarte, în detrimentul școalei la multi din acei nepregătiți destul pentru politică; această chestiune însă nu comportă o schimbare de cît atunci, cînd vom avea în destul oameni pricepuți, cetățeni conștienți, între care să se aleagă cei chemați într'adevăr pentru îndeplinirea diferitelor cerinți a statului modern.

— Profesorul universitar reprezentînd preocuparea științifică a adevărului ar trebui în manifestațiile sale politice să fie mai presus de ori ce sectarism; căci mai mult ca ori care, în adevărat om de știință e convins că în căutarea adevărului noi nu avem soluțiuni absolute, ci ele pot fi numai, mai mult sau mai puțin apropiate, deci se impune respectarea părerilor adversarului și discutarea lor, fără spirit de vrăjmășie.

Cu toate aceste, de multe ori patima politică, a întunecat mințile cele mai luminoase și dorința răsbunărei, isbind persoanele, a lovit și instituțiile.

Ast-fel găsim în viața Universității noastre pe Ministrul Mârzescu (1870) care dă în judecata consiliului universitar din București pe d. T. Maiorescu (podoaba Universității din Iași) pentru că lipsea de la curs; consiliul îl găsește vinovat și îl exclude. Noroc însă că venirea lui P. P. Carp la minister, îl reintegrează la catedră.

Mai tîrziu, Ministrul Tel (1872) ia măsuri de rigoare în contra profesorilor cari lipseau de la cursuri. G. Mârzescu și N. Ionescu fiind aleși deputați în opoziție, cer concedii pentru a-și îndeplini mandatul lor de deputați. Ministrul le refuză concediile și fiindcă au lipsit de lacurs, îi consideră ca demisionați.

Dl. Maiorescu devenit la rîndul său ministrul școalelor 'și aduce aminte de persecutorii săi politici și chibzuește o răsbunare foarte puțin curagioasă; în proiectul de budget ce prezentă Camerei (April 1875) suprimă cinci catedre ocupate de profesori definitivi, din opoziție bine înțeles—Norocul Universității a fost însă căderea d-lui Maiorescu; Noul ministru d. Orescu restabilește cifrele în budget și lucrurile reintră în liniște.

Astăzi, credem, că astfel de persecuțiuni colegiale și patimi politice, nu ar mai trebui să existe; cu mîhnire însă nu putem spune „nu mai există", căci în mintea tuturor e încă proaspătă amintirea campaniei nedrepte, dusă acum 2 ani, în contra legei ministrului Disescu, acea lege care a dusea numai foloase Universității noastre, asigurîndu-i desăvîrșit existența.

— In aceste momente cînd prin sărbătorirea Unirei gîndul nostru se înalță către acei profesori, care cu sacrificii au luptat pentru închegarea idealului național; fie ca amintirea lor să servească ca un imbold celor de acum, ca într'un sentiment de Unire să conlucreze cu toții la realizarea visului scump lor, ca Universitatea de Iași să fie un focar de știință și de adevărat patriotism pentru luminarea conștiinței neamului.

Dr. Hurmuzescu

In chestia monumentului Unirei.

— Impresii și păreri —

Cuza-Vodă! numele acesta e pe toate buzele și-n inimile celor care nu vită.

Puținile imagini ale blîndului Domnitor, împrăștiate ici și colo pe la geamurile cîtor-va librării, fac pe trecători să se oprească o clipă, trezind în sufletele lor amintiri sau dorinți. Cei bătrîni își amintesc cu evlavie și înduioșare de cele petrecute acum 50 de ani, iar tinerii, cu ochii scîntietori, privesc cu nesat acest chip de erou. Apoi fie care-și vede de drum, tulburat care de o amintire, care de o nădejde, ce umezesc ochii și adîncesc cuta de melancolie care brăzdează fața leșenilor.

A sosit ceasul să ne scuturăm fraților, să ieșim din amorțeala ce ne apasă tot mai mult, trebue să ne dovedim nouă și altora că a mai rămas în noi scînteie din voința strămoșească, că în sufletul nostru de Romîn, n-a murit Moldoveanul.

Romîni suntem și din inimă trebue să sărbătorim cu toții una din cele mai glorioase aniversări a neamului nostru, dar tot odată trebue să fim drepți și fără părtinire să judecăm faptele trecutului nostru.

Unirea, este opera tuturor, a celor mari care au conceput-o ca și a celor mici care au sevărșit-o. Drept este ca fie-care să-și aibă partea lui de cinste și de glorie.

Monumentul Unirei, monument înalțat de Romînii de pretutindeni nu poate fi așezat de cît în Iași în piața Unirei, și acest monument pe care-l vrem măreț, solemn ca și actul ce represintă, trebue să fie incununat de imaginea acelui om sub a cărui domnie unirea a fost săvărșit'ă.

Nu vrem două monumente în Iași, in acest oraș căruia-i lipsesc multe, nu vrem un monument al Unirei și altul al lui Cuza-Vodă, amîndouă sarbede și sărăcăcioase, fără gust și fără rost, ci unul singur pentru înălțarea căruia toți să ne dăm concursul.

Prin graiu, prin scris, prin presă, prin adunări, pe toate căile să luptăm ca să rîdicăm in mijlocul Iașului un monument vrednic de trecutul seu, la care să vină să se închine Românii de pretutindeni și de care să fie mândre generațiile viitoare.

După cum nu se poate inchipui un monument al Independenței fără glorioasa figură a Regelui, tot ast-fel nu putem îngădui în Iași în piața Unirei, un monument al Unirei fără măreața figură a lui Cuza-Vodă.

Fram
O veche colaboratoare a „Opiniei".

IDEEA UNIREI

Noi cei știa de astăzi, cari serbătorim intruparea Unirei în voturile unanime a celor 2 camere romîne, în ziua de 5 și 24 Ianuarie, după un răstimp de 50 de ani, avînd putința de a vedea întreg și înapoi și înainte, aducem în judecarea actului Unirei mai multe date de cît cei ce au contribuit cu entuziasmul și votul lor la realizarea Unirei.

Noi din lanțul faptelor istorice cunoaștem și cele desfășurate după 1859, fapte pe care cei de atunci nu le-au putut nici întrevedea ne cum ști apriat, dat fiind că viitorul pururi cuprinde în el necunoscutul, cu toată grija ce are omul de a și-l întocmi în pervazul minței sale.

Iată de ce mulți dintre noi nu judecăm limpede actul Unirei, ci ne încărcăm judecata cu tot materialul de idei și patemi petrecute mai pe urmă.

Cît de cuminte este însă să ne descărcăm mintea de tot ce e *aposteriori* și să privim actul Unirei punîndu-ne în pielea și gîndul celor de atunci.

Aceasta este Opera istoricului, de a se substitui epocei ce o studiază ca adevărul să reiasă povestit fără ură fără părtenire de prezent, ci cu urile și patimele idealurile și rezervele timpului.

In 1859 în ziua votului din 5 și 24 Ianuarie, deputații cari au votat pentru Unire în unanimitatea celor prezenți an satisfăcut un principiu constituțional.

In adevăr prin art. 371 din Regulamentul organic al Munteniei și art. 425 din Regulamentul organic al Moldovei se inscriea principiul Unirei pe următoarele considerente: „începutul, religia, obiceiurile și cea de un fel limbă și a sălășluitorilor într'aceste două principatur', precum și cele de o potrivă trebuință cuprind din însuși descălicarea lor elementurilor *nedespărțitei Uniri*".

Duhul dar al țării era sprijinit pe această idee primordială, că în însăși alcătuirea constituțională a țării din 1831 se prevăzuse ideia nedespărțitei Uniri.

In vederea întrupării acestei idei tot regulamentul organic prevăzuse că „începuturile s'au așezat într'acest regulament prin cea de un fel clădire a temeiurilor administrative în amîndouă țările".

Plecînd dar de la 24 Februare în Muntenia și de la 3 Noembrie în Moldova, anul 1831 îndrumarea administrativă a țării era îmbiată spre cea „de un fel de clădire". Iar măsurile egale și paralele erau: aceleași folosințe negutitorești, dreptul de proprietate mișcătoare și nemișcătoare în cele două țări, extradarea reciprocă a criminalilor, sloboda trecere a hotarelor, aceleași monede.

Măsurile reglementare nu erau altceva de cît intrarea legală a unor vechi raporturi singuratice între cele 2 țări surori; cum și expresivitatea în stare de idee a unor stări materiale de fapte politice, economice și sufletești, petrecute în cele două țări de la descălecatul lor Savantul nostru istoric A. D. Xenopol, a prins cîteva cauze generale, din care se desprinde geneza ideii de Unire: un fond comun de cugetare romînească, unitatea geografică, identitatea etnografică, soarta comună politică a celor 2 țări cari a născut paralelismul stărilor din trecut.

In sufletul celor de la 1859 se repercutau în mod luminos, idealist toate stările din trecut, era glasul tăcut și misterios al strămoșilor cari cereau imperios unirea.

In acest duh general, ce puteau face organele chemate a întrupa cu votul lor acest glas surd și adînc vorbitor, de cît să se plece cu încredere, că prin votul lor și-a văzut viața vie, istoria întreagă a neamului.

Și tînăr și bătrîn, și barbați și femei, și țara legală și țara reală totul era într'o ferbere, pentru că rare ori o idee a izbucnit mai cu puternică intensitate ca acea a Unirei celor 2 țări, cum mîine vom fi iarăși într'o nouă ferbere, cînd împrejurările externe vor îngădui o mai largă și mai mare Unire a Neamului prin revenirea la matcă și strîngerea supt aceiași cloșcă a tuturor puilor de romîni.

Dar în măsura în care ideea Unirii prindea teren în inimile Romînilor se întruchipa și ideia dinastiei străine din casă latină ori germană, ca o pavază de stînjenire a tuturor relelor din trecut.

Ideia de dinastie, licărită în mintea luminată a lui D. Cantemir în atingerea sa cu Rușii, a fost lăsată să se coacă 150 de ani pentru a deveni imperioasă părinților noștri.

Iar dacă la 1859 votul unit al țării legale a căzut pe numele lui Cuza Vodă, vergea cea mare ce a înscris acest mare Domn în lanțul istoriei contimporane, a făcut ca noi cei de azi, după 50 de ani să vedem rolul cel mare ursit de Pronia cerească lui Cuza Vodă pentru a face ca ceia ce era cu titlu de provizorat în mintea celor ce l'au votat, să devină pentru noi ca o necesitate istorică, căci alt-fel totul s'ar fi zădărnicit, s'ar fi stînjenit și cine știe ce drum ar fi apucat țările romîne!

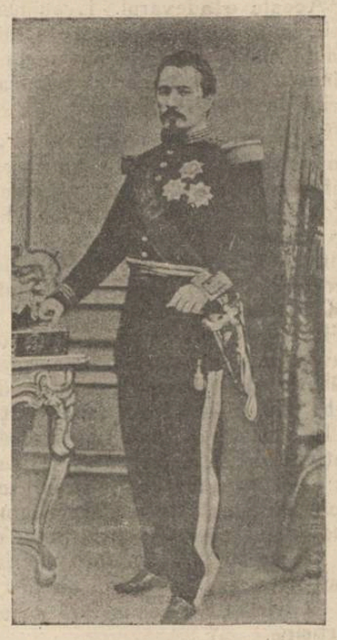

După marele tablou aflat în Muzeul Național din București

Conștient și Domnul ca și țara legală de provizoratul rolului său, în primul mesaj ca și în cel ultim Vodă Cuza a spus țării că după Domn va rămînea tot colonelul Cuza de la 1859, gata de a sluji pașnic și cu credință țara lui fără să-i tulbure liniștea și ordinea.

Iar dacă votul Unirei s'a întîlnit pe numele lui Cuza Alexandru n'a fost o simplă întîmplare, ci o fericită atenție ca acel ce se aratase mai demn în practică de duhul nou al vremilor nouă, să fie și Vodă nou la legi nouă.

Fire volitivă, Cuza parcalabul de Galați contribuise cu foarte mult la realizarea Unirei, demascînd cuibul de interese și intrigi ce colcăeau în sufletul celor chemați a dirigui cîrma statului.

Camera electivă îl alese vicepreședinte al ei, și deci votul unanim al camerii la 5 Ianuarie nu era de cît repetarea votului unanim al aceleiași Camere cu cîteva săptămîni mai înainte.

Camera nu se desmințea în votul ei pentru cel mai energic, pentru cel mai devotat mădular al cauzei unirei.

In cercul ingust al țării legale Cuza n'a fost o invenție, nici o coincidență, ci o fericită alegere din partea obștestei adunări elective din 5 Ianuarie 1859.

Cuza a bine meritat Țării și neamului de încrederea dată lui de țară și neam; iată de ce e mare, e sfînt nimei tuturor Romînilor.

Gh. Ghibănescu.

O AMINTIRE

Treceam bacalaureatul. Eram la a doua probă scrisă: teza de istorie și de limba romînă. Și-mi aduc aminte, ca acum, momentul acela, de nedefinită emoție, cînd membrul comisiunei a rostit limpede și rar, așa ca să fie auzit și înțăles de toți: —„Despre Unirea Principatelor„.

In timp ce capetele se înclină încet pe pupitre, în timp ce condeele încep să scârție, în timp ce grija și fiorii, cari obicinuit preced momentele aceste decizive în examene, se risipesc în toată sala,—încerc să-mi schițez în scurt, tratarea subiectului".

—Unirea..! Divanurile ad-hoc. Convenția de la Paris... Cele două căimăcănii... Alegerea lui Cuza.

Trebueau toate luate pe rând, desvoltate, analizate, înfățișate cu pricepere și cu sistem.

Și pe un petec de hârtie de o parte, însemn punctele esențiale:

—Căimăcănia în Moldova: Emanoil Băleanu, Ioan Manu și... Filipescu... Filipescu și mai cum? In fine.., In Muntenia: Anastasie Panu... Ceilalți doi?..

Cu neputință să-mi aduc aminte.

O grijă mă cuprinde. Simt că gîndurile mi se risipesc. Prin minte îmi trec lucruri nedeslușite, fără ordine și fără legătură, cu cîte un nume răzleț,—Cogălniceanu, Fuad-Pașa, Alexandri, Bibescu... Fără îndoială, e cu neputință să redau de cît o expunere defectuoasă, cu lipsuri și cu erori. Și-mi pare că chiar puținul acesta îmi vine de așa departe, din reminiscențe așa de vechi și de nesigure în cît nu voi fi în stare să-l leg cum se cuvine.

Un sentiment de rușine mă copleșește, —o rușine adîncă de mine însumi, de slăbiciunea mea, de mîndria, de încrederea nemeritată cu care așteptasem teza aceasta. Și stau așa în fața hîrtiei albe, și clipele prețioase trec, și nu sunt în stare să cuget de cît la nenorocirea nemărginită și nepricepută în care mă aflu.

Cît am stat astfel, ce s'a petrecut în mine mai pe urmă,—nu știu. Cine-va la spatele meu a șoptit „Unirea", și de odată cuvîntul acesta a căpătat pentru mine un înțăles larg, o asonanță deosebită, o putere de evocație nespusă. Ca în vis am văzut chipul luminos al marelui demnitor, așa cum mi-l arăta fotografia veche de acasă; și mi-am adus aminte de ai mei cari mi spuneau adesea „cum a plîns bietul tata, ca un copil, cînd a auzit c'a murit Cuza..."

Firește, am lasat istoria de oparte. Ce nevoe aveam de ea? Am vorbit de Unire, ca de un lucru știut, dar ca de un lucru de care inima mi-era plină și sufletul încîntat, și mai cu samă ca de un lucru de care mi se legau amintiri suave, emoții înălțătoare și speranțe pline de farmec...

Și nu știu cum s'a făcut, dar cu teza aceasta am căpătat nota zece,—notă pe care n'au avut-o colegii mei cari au făcut istorie curată, cu cifre, cu date și cu nume.

E. Herovanu.

Poezia Unirei

Versuri ocazionale. — Actualități istorico-literare. — Epopeea celor 50 de ani. — „Din vremea Unirii" poema în 6 epizoade și în versuri de Const. Calmuschi.

Era cu neputință ca un prilej istoric atît de binevenit, un moment de atîta însemnătate cum este aniversarea celor cinci-zeci de ani, de la Unirea principatelor să nu dee loc unei literaturi ocazionale, unei publicități vaste și variate.

De cîte-va luni vedem apărînd lucrări literare scrise în jurul aceluiași mare eveniment ce se comemorează astăzi; lucrări destinate generațiilor tinere, lucrări pentru clasele rurale, lucrări literare propriu zise,—toate destinate a glorifica însemnata dată istorică și toate formînd de fapt o singură epopee: acea a Unirii.

Din diferitele lucrări apărute vom releva pe acea a d-lui Const. Calmuschi, din Galați. E un poem scenic în șase tablouri și anume:

Intăiul episod se petrece pe o cîmpie lîngă Focșani, iarna, 1857. Vorbesc diferiți țarani, între cari sunt unioniști moldoveni și munteni. Cităm cîte un pasagiu.

Unionistul moldovean

Da, hotaru-i opritor
Pentru pas și călător
Dar la glas și la simțire
Nu-i hotar și nu-i poprire,
Fie șanțul cît de lat
Și hotarul blestemat,
Glasul nostru va răsbi
Sufletele-o desmorți,
Sufletele romînești,
Inimele vitejești!

Moș Sandu

Stați pe loc boeri cinstiți,
Glasul vostru glăsuiți!
Veste bună ne-a sosit,
Că prin țară ați pornit
Să dați piept străinului,
Vieață Romînului.
Și de-o fi așa să fie,
Domnu 'n pază să vă ție
Glasul vostru să răsune,
Ca un viers din vremi străbune,
Ca ecoul munților
Ca glasul părinților!

Unionistul muntean

O, Romîni, de-o veșnicie
Purtați jugul în robie,
Vin străinii în puhoi
Peste țară, peste noi.
Lanurile sărăcit'au,
Sate mîndre pustiit'au,
Tîrgurile-au calicit,
Floarea țărei a pierit,
Tot belșugul ni l'au stins,
Și în țară s'a întins
Din hotare la hotar
Numai jale și amar.
Insă soarele-asfințit
Cată iar spre răsărit,
Glasul vostru 'ndurerat
Inimile a mișcat.
Impărați și regi vestiți
Stau cu ochii ațintiți
Către Dunărea cea lată,
Către țara cea bogată,
Către vechiul ei popor.

*

Al II lea epizod, sala de ședință a divanului Ad-hoc, în mijlocul unei mari insuflețiri. Aci se întîlnește președintele Divanului cu modestul deputat țaran Moș Ion Roată, imortalizat de Ioan Creangă. In ce chip s'a entuziasmat Divanul se poate judeca după introducerea cu care Președintele deschide solemna ședință.

Președintele
(în picioare)

Cu acelaș dor în suflet, cu vrednica menire
De-a rîdica poporul și țara din peire,
Romîni, ca 'n vremea veche de sfîntă bărbăție,
Lasat'ați tîrguri, sate și holde și moșie,
Ați alergat cu toții, adus'ați mic și mare
Al vostru sfat temeinic și brațul vostru tare
O lume ne privește, al nostru glas așteaptă!
Să dovedim dar lumei, că țara se deșteaptă
Din noaptea 'ntunecoasă; că lunga suferință
N'a stins în noi tărie, simțire și credință;
Că din durerea noastră și-a chinului vîltoare
Am plămădit odrasla vieței viitoare.

*

In al 3-lea epizod găsim figurile, istorice ale luptătorilor: Mihai Cogălniceanu, Negri, Alexandri, Lascar Catargiu, I. Docan, Alecu Beldiman, colonel Pisoschi, deputații unioniști. Ea are loc la Iași în sala Elefantului.

Iar în al 4-lea epizod apare însuși Al. I. Cuza, în Adunarea deputaților Moldovei din Iași. In mijlocul lor se aude glasul „privighitoarei", — a lui Mihail Cogălniceanu:

Pe scaunul lui Ștefan, cînd azi Te-ai rîdicat,
Cu tine împreună Moldova s'a 'nălțat,
Dînd lumei mărturie, cînd timpul se 'noește,
Că legei celei nouă, om nou îi dărueste.
Ți-a 'ngăduit destinul o nobilă chemare:
Trecutul nostru negru sub pasul tău dispare,
In fața ta sclipește o zare de lumină,
La care azi Moldova țintește și se 'nchină.
Ești tu menit a duce spre zarea strălucită
Un neam întreg, ce-și leagă cu Tine-a lui ursită,
A-i da viață nouă, a pune mîngîerea
In cei a căror parte n'a fost de cît durerea!
Fii drept, mărite Doamne, și inima să ți fie
Deschisă 'ntotdeauna spre pace și frăție;
Alungă de la Tine minciuna, lingușirea,
Căci ele surpă tronul și înjosesc mărirea;
Tu porți în al tău nume simbol de bunătate,
Fii bun ca Alexandru și blînd ca el în toate;
Prin brațul Tău cel ager, prin vrednica-Ți purtare,
Să regăsim în tine un alt Ștefan cel Mare;
Să ai ca dînșii parte de viață în Domnie;
Să 'nalți din nou Moldova la vechea ei mîndrie.

*

Al 5-lea epizod, în Adunarea deputaților din București la 24 Ianuarie 1859, iar cel din urmă epizod—la Focșani, unde apare Cuza cu suita domnească, cu demnitari, în mijlocul poporului. Ii auzim glasul și idealul:

Cuza
(în dreptul hotarului gustă din pîine și din sare și ia foarfecele de pe tavă)

Prin Cel-atot-puternic, cu-a voastră învoire,
Eu leg Romînii astăzi în veșnică unire
Și sfărm hotarul care din vremuri depărtate
Muntenia, Moldova ținuta desbinate

(Taie sfoara de mătase care cade jos și pășește cu calul peste hotar. Urale entuziaste).

Umpleți l,să dispară de-acuma pe vecie,
Pe unde-a fost odată, nici urmă să mai fie,
Inmormîntați întrînsul a voastră suferință,
Zizania și ura și lunga umilință!

(Țăranii sapă pămînt și umplu șanțul ce forma hotarul).

O brazdă nouă trageți în răsărit de soare
Și aruncați întrînsa sămînța roditoare,
Din ea să crească 'n țară belșug și fericire,
A binelui odraslă, a patriei mărire,

(Țăranii aduc un plug cu patru boi, cu care ară peste hotar. Boii sunt cu coarnele aurite, iar plugul este împodobit cu flori. In urma lui alți țărani samînă grîu).

Aveți același sînge, purtați același nume,
Acelaș drept de viață vă cheam'acum în lume!
In veșnică unire și 'n dragoste frățească,
Veți regăsi tăria și fala strămoșească.
Incingeți hora mare, departe să se 'ntindă,
Romînii la olaltă în horă să se prindă,
Și astfel mînă 'n mînă să facă 'n viitor
O patrie măreață și-un neam biruitor!

(Toți se prind de mînă și formează o horă mare peste hotar și în jurul lui Cuza. Muzica și tot poporul cîntă Hora Unirei).

*

Firește, în lucrări ocazionale nu pretindem că se pot atinge culmi poetice, cu atît mai mult că e vorba de fapte contemporane, relativ recente încă. Pentru aceste se cere încă vreme ca să se idealizeze cu desăvîrșire și să poată îmbrăca haina unei superioare străluciri poetice.

Lucrare a d-lui Const. Calmuschi e un frumos început în această direcțiune.

As.

Cetiți in pag. IV-a; La mormîntul lui Cuza, Pelerinajul de la Ruginoasa. Serbările de mâine precum ultimile știri și telegrame din țară și străinatate.

La mormîntul lui Cuza

Serbările aniversare ale Unirii sunt înainte de toate, o vastă comemorare a figurii Domnitorului Cuza—Viața și Moartea popularului Domnitor sunt la ordinea zilei, iar alături de El apare pururea cealaltă figură mare, acea a lui Mihail Cogălniceanu, om politic, scriitor, poet și orator.

Credem dar interesant a reprobuce discnrsul pe care l'a rostit Cogălniceanu la mormîntul primului Domn al Principatelor Unite, în ziua de 30 Mai anul 1873.

Ilustră Doamnă, Prea Sfinte Mitropolit, Sfinți Părinți și Frați,

Biserica ne zice: deșertăciunea deșertăciunilor, totul este deșărtăciune. Ei uite, îmi permit a zice, cum că acest mare adevăr își are și el excepțiunea sa. Nu este în lumea aceasta totul deșertăciune, rămîne ceva statornic; rămîn faptele mari, care sunt neperitoare; da, fraților, faptele mari opresc chiar moartea. Se zice că Cuza Vodă a murit... Dacă renașterea României a murit, apoi... a murit și Vodă-Cuza. Căci Vodă-Cuza, nu este decît renușterea României.

Dar vă rog credeți oare că vin aci să fac eu istoria acestui Domn? Nu! căci care glas poate să o facă? care pagină tipărită poate să fie așa de adevarată și așa de eloquentă, ca fața țării însăși? Fața țării este pagina istoriei lui Alexandru Ioan I;

Alexandru Ioan I nu are trebuință de istoriograf. El sîngur și-a scris istoria sa prin legi, prin actele cu care a făcut un stat, o societate alta decît aceea ce I s'a fost dat, cînd L-am proclamat Domnitor.

Sunt patrusprezece ani trecuți, de cînd în Adunarea țării, în capitala Moldovei, mi s'a făcut rara onoare de a spune, eu cel dintăiu, Colonelului Cuza cuvîntul *Măria Ta* și tot de odată de a-i spune, care era voința națiunii și cari erau aspirațiunile națiunii, ce I se dau Lui spre îndeplinire.

Cei bătrîni, aduceți-vă aminte, cei mai tineri consultați paginile „Monitorului" și veți vedea ce s'a cerut dela Dînsul. Veți vedea că în cei 7 ani de ilustră și eternă memorie, *Vodă Cuza* nu numai că a fost om onest, dar și-a ținut totdeauna cuvîntul Său. Pe lîngă aceasta, în fiecare an, în fiecare lună a Domniei Sale, înzestra țara cu cîte o lege, în fiecare zi sporia numărul cetățenilor și puterea noastră. Ce voia națiunea atunci? Națiunea voia legi nouă și oameni noi. *Cuza* a fost omul nou și a făcut legi nouă, cari au făcut apoi lume nouă, căci lumea dela 1863 este alta.

Astăzi statul romîn nu mai este provincia vasală a Moldovei sau a Valahiei. Iată ce a făcut Alexandru I. Ce i se zicea atunci? Tu, Măria Ta, ca Domn, fii bun, fii blînd, mai ales pentru aceia pentru cari toți Domnii trecuți, au fost nepăsători sau răi. Ei bine, vă fac o întrebare: Luați Istoria Romîniei de dincoace și de dincolo de Milcov, căutați paginile ei, și se va găsi oare vreun Domn care să se poată compara cu Vodă Cuza? Nu! nu poate fi comparație între faptele foștilor Domni și ale lui Cuza făcute ca om, ca cetățean și ca ostaș.

I s'a mai zis lui Cuza că națiunea dorește ca prin dreptatea Europei, prin desvoltarea instituțiunilor noastre, prin sentimente cu totul patriotice, să mai putem ajunge la acele timpuri glorioase ale națiunii noastre cînd Alexandru cel Bun zicea imperatorului din Bizanț că *țara noastră nu are alt ocrotitor decît pe D-zeu și sabia sa.*

Ei bine fraților, cînd România a ținut un mai mare limbagiu în Europa, decît acel ținut de Alexandru Ioan I?... Alexandru Ioan I ținea cheia Orientului și nimic nu se făcea în Orient, nu numai fără știrea, dar fără voia Lui. El era gata a-și sacrifica tronul, persoana sa, numai să-și apere țara de ori-ce pericol, pentrucă El era conștiincios Națiunii Romîne.

Șapte ani ne-am odihnit, șapte ani n'a fost umiliațiune... dar a căzut silnic, și România și-a întrerupt cariera sa... A! iertați-mă. Aici în fața unui mormînt deschis, în fața acestei figuri care va fi pururea glorioasă, nu ne este permis să facem polemică, dar suntem datori să spunem că nu greșalele Lui L'au răsturnat, ci faptele cele mari.

Odată cu exilul a expirat emanciparea poporului romîn, odată cu exilul vechile societăți retrograde și demagoge s'au aflat; și cînd o zic aceasta, fraților, ca să vedeți dacă este așa, uitați-vă la cei 7 ani de exil cari au trecut. Apoi care Domn a fost mai demn în exilul său, care Domn a apărat țara sa mai mult, pe acea țară care permisese de a I se închide porțile?...

Țara va marturisi și chiar mărturisește; mărturisesc mulți din acei cari L-au răsturnat, că mai demn nu s'a purtat alt Domn; pentrucă să nu ne înșelăm, fraților, Domnul Cuza Alexandru Ion I, ori cînd voia, putea să fie Domnitor.

Alexandru Ioan I, nu avea trebuință să zică, ca Alexandru Lăpușneanu, că dacă țara nu-L vrea, El o vrea. Cuza nu a voit, deși țara L-a voit, pentrucă a vrut pacea acestei țări, pentrucă a voit să fie demn de numele ce-L poartă.

Și acum fraților! ¡După ce v'am spus aceste cuvinte, noi cari suntem aci unii mai bătrîni decît Dînsul, unii luptători sub El, mulți adoratori ai Lui, alții amploiați ai Săi, alții care s'au folosit de legile Lui, putem zice numai: Dumnezeu să-L ierte? Dar de aceasta nu are trebuință! Căci șapte ani bine cuvîntat din partea a trei milioane de locuitori, pe care i-a făcut cetățeni, nu este oare de ajuns?

Noi avem trebuință să ne rugăm pentru iertarea altora. De aceea noi, cari am avut onoare de a-l fi miniștri și funcționari, ne întrebăm: nu avem nimic de făcut? La 1859 Romînii au dat dreptul lui Cuza să facă totul, și de aceea se zicea că unul lucrează pentru toți, era conștiința națională. Acel Unul nu mai este astăzi, azi toți dar, trebue să lucrăm în spiritul Lui; să fim oameni ai țării noastre, să ridicăm sus stindardul ei în afară, și întru principiul acela fără de care nu poate să fie un stat, prin instrucțiune, prin administrație bună, fiecare prin exercițiul pașnic al drepturilor, ce fiecare datorim lui *Vodă Cuza.*

Ilustră Doamnă, sfîntă mumă a Romînilor, nu plînge, căci Alexandru Ion I nu a murit; Alex. Ioan I nu poate să moară. Nu lacrimile acelor cari sunt aci vor putea dovedi aceasta, ci lacrămile tuturor; lacrimile unui popor întreg, lacrămi ce se varsă de oriunde se vorbește romînește, dela Carpați pînă la Marea-Neagră și dela Tisa pînă la Nistru; nu este hotar politic pentru tristeța ce se poartă de soția lui Alexandru Ioan I., și acum după ce biserica a zis veșnica pomenire în spiritul lui Alexandru Ion I, veșnica Lui amintire în spiritele noastre, nu se va șterge din inimile noastre și ale fiilor-noștri, și cît va avea țara aceasta o istorie, cea mai frumoasă pagină ce va avea, va fi acea a lui Alexandru Ioan I).

Marca Principatelor-Unite din 1859

In stragistica romînească apar pentru întăia oară stemele celor 2 țări, în secolul al XVII, cu pecețile Voevozilor, cari au domnit rînd pe rînd în cele 2 țări surori. Stefan Timuș Vodă, apoi Gh. Duca Vodă și de la dînsul toți ceilalți Voevozi comuni îmbelor țeri romînești, au pus în alăturare *capul de bou* pe lîngă *corb.* Ceia ce era o realitate numai pentru Domn la 1620, devine o realitate pentru țară la 1859, timp destul de îndelungat, pentru că ideia Unirei să se coacă și să se întrupeze.

Ultime informații

❑ **Sărbătorirea Unirei la clubul nostru.**—In vederea sărbătorirei Unirei de către partidul nostru, pentru ziua de Sîmbătă 24 Ianuarie ora 5, D. Al. A. Dădăreu, președintele clubului a trimes membrilor, următoarea convocare:

Domnule Membru

Sâmbătă 24 Ianuarie, împlininduse 50 ani de la „Unire", unul din cele mai mari și hotărîtoare evenimente ale vieței noastre naționale, comitetul executiv al clubului, a hotărât ca partidul nostru din Iași, să sărbătorească această zi, atât de scumpă orașului nostru, inițiatorul acestui memorabil act, printr'o intrunire generală, în care mai mulți fruntași vor ține cuvântări comemorative.

Aceasta întrunire va ave loc ***Sâmbătă 24 Ianuarie*** curent, ***ora 5***, în localul clubului conservator-democrat și vă rog să luați parte și Dv.

Președinte, **AL. A BADAREU**

❑ D-nii profesori univers. d-r Bogdan, Burada, Hurmuzescu și P. Rișcanu au luat inițiativa unui banchet în onoarea ilustrului istoric A. D. Xenopol.

In acest scop s'au adresat colegilor dela universitate cum și profesorilor de școli secondare și institutorilor cu următorul apel de adesiune:

„Onorate d-n și coleg,

Pătrunși de admirație și de recunoștință către acei cari pe terenul cultural au contribuit la ridicarea prestigiului țărei și universităților noastre și dincolo de hotare, dorim a serbători reîntoarcerea printre noi a iubitului nostru coleg A. D. Xenopol, care a știut să rîdice cu atita succes cuvîntul științei romîne în marele oraș al luminei, și a știut să mărească interesul și simpatia lumei occidentale, pentru tot ceea ce privește neamul nostru.

Credem că răspundem unei datorii și dorinți generale, luînd inițiativa unui banchet în onoarea sa, și suntem asigurați stimate coleg că veți adera la propunerea noastră."

❑ D. Al. A. Bădăreu, care a fost eri în orașul nostru, a plecat aseară cu trenul de 9 în Capitală.

❑ Azi dimineață au sosit de la Roman două baterii de artilerie pentru a da mâine în zorii zilei 21 lovituri de tun, de pe dealul Galatei, pentru a vesti solemnitatea zilei,

❑ *Evenimentul* își face obiceiul de a minți cu prostia, și cu pervesitatea de care a făcut în atîtea rînduri dovadă.

In numărul său de eri, ziarul carpist afirmă că atît clubul carpist cît și cel liberal se vor abține de la serbarea ligei, insinuînd lucruri pe cît de neroade, pe atît de false, pentru a explica această atitudine.

E drept că pînă acum cîteva ceasuri în urmă, ambele cluburi nu luaseră încă nici o hotărîre în această privință, și singura organizare politică din localitate care a răspuns la invitația ligei, am fost noi.

De ce au tăcut, ceilalți?.

Un redactor al nostru a ținut să capete lămuriri în această privință, de la persoane în măsură să le dee.

Astfel un fruntaș liberal ne-a afirmat' că învitația ligei, adresată președintelui clubului, nu s'ar fi primit de acesta și că numai din această cauză nu s'a făcut convocarea comitetului, și nu s'a luat nici o decizie. Cum redactorul nostru a insistat asupra plauzibilității acestei versiuni, *fruntașul liberal a recunoscut că efectiv dl. Stere n'a lipsit din Iași și că explicația dată e un pretext căutat.*

In același timp, de la un membru al clubului carpist, ținem ca fapt cert și nediscutabil, *că adresa ligei s'a primit la Evenimentul, și că pînă astăzi s'a reținut în oficina ziarului fără a se înainta președintelui.*

Acum e știut că abea în ultimul moment ambele cluburi au decis participarea.

Acesta e adevărul. Evenimentul care știe toate lucrurile aceste a mințit deci odată mai mult, cu inconsciența și nerușinarea care-l face să nu mai poarte grija dezmințirei.

❑ **E evii liceului național cu ocaziunea aniversărei Unirei s'au gîndit să se manifeste într'un chip cît se poate de frumos. Ei au adunat o sumă de bani și au cumpărat o coroană pe care voiau să o trimită în ziua de 23 Ianuarie la Ruginoasa ca să o depue pe mormîntul marelui Domnitor Cuza.**

Lucrurile acestea s'au petrecut cu încuviințarea Directorului și a profesorilor liceului, cari nu puteau privi de cît cu ochi buni o astfel de nobilă inițiativă.

In ziua de 22 Ianuarie s'a ales o delegațiune de elevi din cursul superior care să plece cu unul din profesori în frunte. Spre seară însă li se face cunoscut elevilor delegați, că în urma unui ordin de la București li e *absolut interzis* ca să mai plece așa că eleviii au fost nevoiți ca să trimeată coroana fără ca ei să mai participe.

Își poate da ori și cine samă de efectul unei astfel de sufocări de expansiune de sentiment național și patriotic, izvorîtr din niște suflete cu totul sincere și curate.

Față cu acestă măsură elevii au hotărît astăzi ca să nu participe nici unul la serbarea de mîne și aceasta ca o demonstrație în potriva acelora cari i-au oprit de a-și manifesta dragostea lor pentru cel care a închegat Unirea, deschizîndu-le astfel porțile largi la o nouă viață.

In aceste împrejurări profesorii liceului național sunt convocați astăzi la 5 ore pentru a rezolva această delicată chestiune.

De o cam dată noi știm că ordinul nu e de la Ministerul instrucției poate mai curînd de la prefectul poliției.

E trist și rușinos cînd căutăm să ne vindem ca să înăbușim sentimentele ce ferb în sufletul și inima noastră dar e și mai rușinos cînd noi în loc să stimulăm și să desvoltăm sentimentele mari și frumoase în sufletele fragede și curate, căutăm din contra să le înăbușim,—cînd împedecăm și pe copiii noștri să facă ceia ce nu avem noi curajul și franchețea să o facem.

E prea trist! e prea rușinos!

*

Conferența profesorilor liceului Național a ratificat hotărîrea luată de d. Bârsan, directorul liceului, de a'i opri să nu ia parte la pelerinajul de azi de la Ruginoasa.

Putem afirma că unii dintre profesorii liceului au criticat viu hotărîrea directorului, declarîndu-se contra hotărîrei.

Aci stau de o cam dată lucrurile și în caz cînd elevii nu vor lua parte la serbările de mîine, consiliul se va intruni din nou mîine-seară, spre a decide.

❑ Aflăm că d. Teodoru, secretarul general al ministerului cultelor, va sosi mâine dim. în localitate,—aceasta în urma raportului telegrafic al d-lui Bârsan, directorul liceului.

D. Teodoru vine să facă o anchetă și să se pronunțe asupra pedepsei elevilor.

❑ *La întrunirea de la clubul nostru pentru sărbătorirea Unirei, vor lua cuvîntul mai mulți fruntași și amici de ai noștri din localitate.*

❑ **Guvernul liberal și Cuza-Vodă.**—La întrunirea de la Ligă, secția centrală București, s'a produs un incident, care pune în tristă lumină situația partidului liberal și a guvernului d-lui Ionel Brăteanu.

Studentul Ghimpășeanu, de loc din Bîrlad a declarat că studențimea Universistudent arată că se va vorbi de Cuza Vodă.

Lumea se întreabă cu drept: cine a îndemnat pe studențime să nu vorbească de Cuza Vodă la 24 Ianuarie? Au fost ademeniți ori terorizați? Siluirea ce se face tinerimei universitare arată în adevărata lumină halul patriotic în care înoată și partidul și guvernul liberal.

❑ *Viitorul număr al* Opiniei *va apărea Luni 26 Ianuarie, la orele obișnuite.*

❑ **In astă-seară la orele 9 va avea loc retragerea cu torțe, la care vor lua parte toate trupele din garnizoana locală.**

Mîine seară va avea loc o a doua retragere cu torțe.

❑ **Balul costumat.**—Comitetul organizator al balului costumat, mascat care va avea loc la 31 Ianuarie, la societatea de gimnastică, sport și muzică, aduce la cunoștința membrilor următoarele convocări:

1) Duminică dim. la ora 10 sunt convocați *Trubadurii.* Toți membrii grupului sunt rugați a veni cu mandolinele și castagnetele, pentru a se face repetiția romanțelor.

2) Duminică seara la ora 8 jum. este întrunirea: *quartetului* cîinele, pisica porcu, și cocoșul; *trio*—cei trei rabini, *grupa poeților decadenți; grupa derbedeilor* și a tuturor grupelor de 3 și 4 persoane.

8) Luni sara ora 8 jum. întrunirea *șatrei țigănești*, cu toate accesoriile lor (cu cățel, cort, ghioc, cărți de ghicit etc).

4) Marți seara ora 8 jum. întrunirea grupei *Ileana Cosinzeana*, cînd se va lua ultimile dispoziții asupra tabloului vivant. *Zinile grupei* vor face repetiția romanțelor.

5) Mercuri seara întrunirea numai a comtietului organizator, pentru fixarea programului și împărțirea atribuțiilor, precum și împărțirea semnelor distinctive.

6) Joui seara: întrunirei grupei gimnasticilor și a clovnilor.

Se mai face cunoscut persoanelor invitate că în seara balului se găsesc toate felurile de costume la garderoba societății. Persoanele nemascate nu pot dansa de la ora 2 noapte înainte.

❑ Pentru Sâmbătă 24 Ianuarie și Duminică 25 curent sunt anunțate la Teatrul Sadoli câte două splendide reprezentațiuni cinematografice, la 3 ore Matineuri cu prețurile de intrare reduse la jumătate și serilere prezentațiuni cu prețuri obisnuite.

Atât la Matineuri cât și la reprezentațiile serale programul conține excepțional o mare varietate în drame, comedie, sportive, fantasmagorii, etc. precum și interesanta vâzătoare de urși.

După cererea unanimă a numeroșilor vizitatori va mai figura și în aceste două zile atât la Matineuri cât și la serate formidabilul cataclism din Sicilia și Calabria, întovărășit de proecțiuni explicative.

Ultima Oră

București, 23 Ianuarie.

Remaniarea guvernului.

București.—Brătieniștii afirmă că d. Ionel Brăteanu a hotărât ca chiar zilele acestea să facă remanierea guvernului.

Se asigură că d. Vintilă Brăteanu se va retrage din fruntea administrației comunale, pentru a întra în guvern.

Scandalul și bataia din camera ungară.

Viena.—La deschiderea sedinței Camerei se naște din nou un mare scandal.

O bataie se încinge între deputații germani și deputații Cehi. Scandalul ia proporții și bataia ajunge pânăla sânge. Mai mulți deputați sunt grav răniți.

Președintele a fost nevoit să suspende sesiunea parlamentară.

Legea d-lui Stelian.

București.—Cu toate insistențile puse de d. Toma Stelian pe lângă d. V. Missir de a primi să fie raportor al proectului de lege pentru organizarea magistraturei, d. Misir a refuzat.

Raportor al proectului d-lui Stelian va fi d. Victor Antonescu.

Pelerinajul de la Ruginoasa

(de la trimesul nostru special)

Ruginoasa.—Azi dimineață la oara 8 un număr de 254 studenți și un mare număr de cetățeni din Iași, care au plecat la 6 și 5, au sosit în gara Ruginoasa.

Ei au fost întâmpinați de autoritățile comunale din Ruginoasa și de un mare număr de țarani din împrejurimi.

Muzica venită din Iași cu pelerinii, au intonat hora Unirei. Se născu un mare entuziasm.

Se încinge apoi o horă: țarani, țarance, studenți și cetățenii veniți din Iași.

La oara 10, a sosit delegația studenților bucureșteni, compusă din 13 studente și 60 studenți.

Studenții ieșeni le-a făcut o frumoasă primire în gară, de unde cu toții au pornit la mormântul lui Cuza, unde s'a oficiat un parastas, Delegații studenților ieșeni au depus o coroană pe mormîntul marelui domnitor.

Sf. Sa Părintele Ioan Popescu de la biserica Sf. Andrei din Iași, a ținut o cuvântare, arătând rolul care l-a jucat Cuza și stăruința marelui domnitor pentru a realiza marele act al Unirei.

Termină, exprimându-și dorința de a vedea cât mai curând întregirea întregului neam românesc.

După aceia, studentul Spoianu din București, într'o frumoasă cuvîntare, a arătat mărețele fapte sevârșite de Alexandru Ioan Cuza și depune o coroană.

Vorbește apoi studentul Hangan din Iași, care propune să se trimeață o telegramă de omagiu Doamnei Elena Cuza, din partea pelerinilor.

S'a scris apoi un pergament, semnat de toți, care a fost trimes Doamnei Elena Cuza.

La oara 2 după amează s'a început o șezătoare în palatul din Ruginoasa. D. P.

*

Studenții au expediat din Ruginoasa următoarea telegramă către M. S. Regele:

„De la mormîntul celui dintâi Domn al „Romîniei-Unite", tineritul romîn, înțelegînd că nu există nici un antagonizm între opera îndeplinită de generația lui Cuza-Vodă, între opera generației a cărei muncă a fost prezidată de Majestatea Voastră și între aceia care se începe acum, a generației pe care o înfățișăm noi, trimitem respectuoasa încredințare a unui absolut loialism Celui de al doilea stăpînitor al Romîniei, cărui vitejia țărănimei romînești i'A pus pe frunte coroana de Rege".

Studențimea universitară romînă

PRIMA SOCIETATE DE ECONOMIE

din URBEA IAȘI

Convocare

Domnii membri ai Primei Societăți de Economie din Urbea Iași, sunt convocați în Adunare generală pe **Duminică 25 Ianuarie 1909,** ora 1 p. m. în **Sala Pustia, Piața Unirei, colț cu str. Săulescu.**

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni:

1) Raportul Comitetului de administrație asupra mersului afacerilor Societății în cursul anului social 1907—1908, aprobarea bilanțului și descarcarea administrației de gestiunea acestui an.

2) Raportul Comisiunei de control privitor la constătările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum și a operațiunilor efectuate în intervalul de la 1 Mai la 31 August 1908 și care comisiune a luat parte la alegerea și împărțirea dividendului de anul 1907—1908,

3) Alegerea unui membru în Comitetul de Administrație al Societății conform Art. 29 și 55 din Statute. în locul celui ce va eși la sorți în ședință.

Membrul eșit la sorți, poate fi reales, conform art. 29 din statute.

4) Alegerea comisiunei de control, conform art. 29 și 41 conform art. 29 și 41 din statute, pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Septembrie—31 Decembrie 1908.

5) Votarea budgetului Societății pe anul social 1908—1909.

6) Cestiunile ce se vor ivi în cursul ședinței.

Aceasta fiind a doua convocare, adunarea poate lua deciziuni obligatorii pentru toți membrii Societății, cu majoritatea voturilor asociaților prezenți, conform art. 53 din statute.

Pentru a se forma ușor lista societarilor prezenți la lucrările Adunărei, sunt rugați acei domiciliați în Iași, care doresc a lua parte la ele, să bine-voiască a se înscrie la societate.

In acest scop registrul special va sta la dispoziția D-lor în cancelaria societății cu incepere de Mercuri 21 Ianuarie și până Sîmbătă 24 inclusiv, de la oarele 1—5 p. m.

D-nii Societari cari stau în afară, vor bine voi a anunța Administrația despre această dorință a d-lor prin cîte o cartă postală.

Această rugăminte pe care o adresează Administrația tuturor Societarilor, trebue socotită ca neaducînd nici o impedicare acelor care nu s'ar conforma ei, întrucât privește exercitarea drepturilor ce le conferă statutele. *Președinte,* V. I. RADU.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 638 —Marți 27 Ianuarie 1909

DISCURSUL M. S. REGELUI

După vechile datini, domnitorii chemau împrejurul lor, atît în vremurile de grele încercări; cît și în zilele de sărbătoare, pe fruntașii Țărei în mare sfat.

Credincios acestei frumoase tradiții, am dorit să sărbătorim astă-zi al 50-lea aniversar al Unirii în mijlocul bărbaților de Stat, cari au conlucrat cu Mine la rfdicarea și întărirea Romîniei.

Dacă aruncăm o privire asupra acestor 50 de ani, atît de bogați în fapte mari și roade strălucite, trebue să recunoaștem că în fruntea lor stă fericitul eveniment al Unirei Moldovei cu Țara Românească, săvîrșită după cinci veacuri de la înființarea lor.

Cu toate faptele mari din viața unui popor, și Unirea a fost pregătită încetul cu încetul, de acei factori cari vor fi tot-deauna stîlpii neclintiți ai ființei noastre naționale; vorbirea aceleași limbi și păstrarea aceloraşi statui moștenite din tată în fiu; închinarea în aceiași credință subt aripele ocrotitoare ale sfintei biserici strămoșești.

Aceiași obîrșie romînă, dată la iveală din ce în ce mai deslușit de către cărturarii neamului, de la Miron Costin Șincai și Petru Maior, pînă în zilele noastre.

Strălucita pleiadă de patrioți pe cari Dumnezeu i-a dăruit țării către mijlocul veacului trecut, cuprinși de o dorință arzătoare și de adînca credință că numai prin unire poate fi asigurat viitorul Romîniei, n'au cruțat nici o jertfă pentru atingerea acestei înalte ținte, și înfruntînd toate greutățile și primejdiile, au deșteptat și hotărît sentimentul unirei, plămădit de veacuri, în sufletul Romînesc, dînd lupta din urmă încununată de isbîndă.

Bine cuvîntată izbîndă și plină de roade fericite, căci ea a fost întâia rază a răsăritului Romîniei și isvorul norocit de unde purced toate faptele mari din zilele noastre.

Intr'adevăr, fără unire n'ar fi fost cu putință alegerea Mea ca Domn și împlinirea celeilalte dorinți de a întemeia o dinastie, chezășie puternică a statorniciei.

Prin unire am câștigat tăria trebuincioasă pentru a cuceri pe cîmpul de luptă Neatărnarea și Coroana unui Regat liber, și tot prin unire a dobîndit Țara puteri și mijloacele nouă pentru treptata și sănătoasa propășire a vieței naționale. In sfîrșit, unirea a dat Romîniei deplina ființă de Stat și vaza de care se bucură în fața lumei.

Suntem dar datori a sărbători aniversarea celor 50 de ani ai Unirei cu toată dragostea și cinstea, și a ne îndrepta gîndirile cu adîncă recunoștință, atît către luptătorii unirei, cît și către acela care a fost sortit să fie Alesul Țărilor surori, căci prin jertfele și îndelungatele lor lupte s'a înfăptuit una din cele mai scumpe dorinți ale neamului românesc.

Cu venerație să ne închinăm lor.

Bucuria mea însă ar fi fost cu mult mai mare dacă numărul reprezentanților acestei generații care a făurit sau a fost martoră la renașterea României, n'ar fi fost așa de redus, și dacă din mijlocul lor n'ar lipsi tocmai acel bărbat care, timp de peste 50 de ani a fost muncitor neobosit pentru binele țării. Ei se pot mândri de opera lor, iar noi le aducem cinstirea noastră.

Acum vine rândul generației nouă, care trebue să păstreze și să sporească frumoasa moștenire pe care o primește înzestrată cu o puternică pavăză pentru înfruntarea furtunelor și a impune ca România să fie ținută în seamă și drepturile ei respectate.

Adînc mișcat, închin acest pahar,—singurul care trebue ridicat astăzi,—în onorul României deapururea unită și întărită prin patriotismul fiilor săi, totd'auna uniți când cere interesul țării.

Dumnezeu să ne ocrotească iubita noastră Țară, îmbogățită prin izbânde le vitezei noastre armate cu acel frumos ținut care ne-a deschis drumul mărei, pe care tricolorul nostru, acel mândru simbol al unirei, fâlfîie și și vestește până în țările cele mai îndepărtate că la gurile Dunărei este un popor care s'a ridicat prin virtuțile sale civile și războinice.

Dea domnul, ca însuflețindu-ne de mântuitoarea idee a Unirei,—pe care o sărbătorește astăzi toată suflarea românească—să ne înălțăm inimile tot mai sus și, conștienți de faptul că tăria Statelor stă în unirea și în buna stare a tuturor treptelor,—să ne închinăm toate silințele întru îndeplinirea înaltei meniri a iubitului nostru popor.

Să trăiască România, totdeauna gata la ori-ce jertfe pentru mărirea patriei!

MEREU ACEIAȘI

O nouă dovadă a anarhiei morale în care ne sbuciumăm.

La serbarea pentru comemorarea Unirei, care a avut loc Sîmbătă în sala Teatrului Național, o mînă de nemernici a găsit cu cale să tulbure seninătatea momentului și să facă demonstrații ostile acelui, care vorbea ca delegat al clubului conservator-democrat.

Era locul? Era momentul? Ce le pasă acestor nesocotiți, de asemenea lucruri! Cînd nu e orientare în sentimente, și în idei, și cînd mai ales la baza acțiunei cuiva nu e sentimentul răspunderii, ce mai poate fi vorbă de scrupule și de rezerve?

Invitat de Liga culturală să participe la sărbătoarea Unirei, *pentru ca asociindu-se la ea, să arăte cu acest prilej, ca și celelalte cluburi politice, punctul său de vedere în chestia națională*, clubul conservator-democrat mi-a făcut cinstea nemeritată, de a-l reprezinta și de a vorbi în numele lui.

M'am dus, firește, cu sufletul curat, și fără a bănui ospitalitatea casei în care intram.

M'am înșalat, ne-am înșelat, cu toții, însă. Acolo, în umbră, răsipită în toate colțurile salei, stătea ceata celor cari pregătiau lovitura. Și 'au dat-o,—în mod meschin și laș ca în totdeauna, fără curajul faptei pe care o săvîrșeau, eludînd cu grijă putința răspunderei: mi-au făcut obstrucție.

Ei și?

Cu aceasta se distruge un organ viu, se stinge o idee, se înăbușe o mișcare?

Și dacă brutalitatea acestor triști eroi ar fi mers pînă acolo în cît să mă fi oprit definitiv de a-mi spune cuvîntul, s'ar fi schimbat ceva, în mersul curent al lucrurilor?

Fără îndoială, fapta aceasta n'ar avea mai multă însemnătate de cît ori-ce nesocotință inofensivă, dacă n'ar fi expresia unei stări de lucruri, care pe zi ce merge, devine mai îngrijitoare.

In loc de a cîștiga, din experiența vieței, ne cufundăm tot mai adînc în nemernicia apucăturilor rele, cu care ne-am trezit. Și în loc de a cugeta la întremarea morală de care avem atîta nevoe, în loc de a uni puterile noastre răzlețe pentru idealurile comune, ne întoarcem la canibalism, și ne distrugem cu cea de pe urmă cruzime, ca și cum, nici din trecut, nici pentru viitor, între noi n'ar mai fi nici o legătură sufletească.

Ar fi o naivitate să ocolim adevărul.

Manifestația de la teatru, e opera cîtor-va din foștii noștri prieteni, cari astăzi se găsesc în jurul «Evenimentului», operă care s'a îndeplinit cu mijlocirea inconștientă a tinerimei din universitate și din școli,—a unei părți din ele, bine înțeles. Și mergînd mai departe, meritul ei trebue atribuit, marilor patroni ai stărei anarhice pe care de atîtea ori am denunțat-o—celor doi apostoli a romînizmului, care la sărbătoarea tulburată, stăteau de o parte și de alta a președintelui ligei.

O repet. Manifestația aceasta e un simplu efect a unei stări cronice, căci luată în sine, ea n'are, nu poate avea, nici o semnificație.

Căci tot atunci și tot acolo, acelaşi spirit de tiranie s'a manifestat împotriva d-lui G. Mîrzescu care în declarațiile sale se izbise de sentimentele contrarii ale aceloraşi răzvrătiți.

Dar în fine? Tulburat-am serbarea cu vr'un cuvînt care ar fi putut aduce jignire cuiva? Nu. Răscolit-am vre unul din resentimentele care fatal răsar din lupta politică? Nu. Chemat să mă rostesc asupra unor lucruri m'am rostit,—și cuvîntul meu era cuvînt de preaslăvire și de pace. Era oare firesc ca din el să nască furtuna care s'a născut?

Dar școala anarhiei zice: loviți cînd puteți și unde puteți; nu alegeți armele, nu alegeți oamenii. Și pentru adepții acestei școli nu mai e nimic sfînt, nici măcar amintirea acelor nume cărora le datorim tot ce suntem și tot ce avem mai scump ca națiune.

Pentru cuibul acela de infecție morală care e «Evenimentul», cu deosebire, actul acesta de rătăcire, purta în sine ceva predestinat. Se știe că foaia aceasta de rușine și scandal, își datorește existența fondurilor familiei Roznovanu.

Nu e oare o fatalitate, care face ca scoborîtorii celui mai înverșunat potrivnic al Unirei, să tulbure sărbătoarea celui mai mare și mai fecund act de conștiență națională ce l'am îndeplinit vr'odată?

E. Herovanu.

Sclav temperamentului

Eri, la serbarea universitară, s'a întîmplat un fapt care a surprins toată asistența din Aula Universității. Vorbind în numele universității din București, în lipsa unui delegat special, d. N. Iorga, cunoscutul anarho-naționalist, s'a crezut dator să vorbească la serbarea universitară a Unirei și de d. A. D. Xenopol, marele nostru istoric.

Faptul nu ne miră. Ceia ce însă ne-a surprins cu desăvîrșire este, că d. Iorga, ale cărui patemi „istorice" sunt cunoscute, a vorbit despre d. A. D. Xenopol, ca de „cel mai mare istoric al nostru". Și ne-a mirat aceasta numai pentru că noi cunoaște pretențiunile istorice și patemile politice ale „apostolului" șovinizmului romîn.

Mai eri parcă, d. N. Iorga nu găsea în destule cuvinte spre a intina marea operă istorică a d-lui A. D. Xenopol Mai eri, d. N. Iorga își vărsa balele sale veninoase asupra personalității puternice a d-lui A. D. Xenopol, încercînd să se înalțe el pe temelia șubredă a patemelor sale josnice. Iar acum, printr'o tumbă, pe care numai un saltimbanc politic ca d. Iorga o poate face, d. A. D. Xenopol a devenit și pentru d-sa, cea ce este pentru toată lumea, cel mai mare istoric al neamului nostru.

Dar ce s'a întîmplat de „eri" și pînă „azi"? Dat-a la iveală d. Xenopol noi opere istorice cari l'au convins *pe d-nul Iorga de marea sa valoare ca istoric? După cît știm, nu. Dar a trebuit să intervie un fapt, care pare a-l fi convis pe d. Iorga că în trecut se înșelase, sau că de acum înainte nu-i va mai merge cu judecata sa pătimașă. Și desigur, că acel fapt, este aprecierea splendidă, pe care o face asupra ilustrului nostru istoric—cea mai civilizată și mai cultă națiune a Europei, națiunea franceză*

D. Iorga a priceput, *că patima sa devine abjectă atunci cînd străinătatea cultă îl consacră pe d. A. D. Xenopol, ca om de o valoare superioară; că este absolut ridicol să încerci coborîrea unui om, pe care cele mai savante instituțiuni franceze îl recunosc ca pe un om superior. Și atunci d. Iorga a profitat de ocaziunea serbării universitare de eri, spre a încerca o îndreptare a atitudinei sale de pînă acum, spre a-și face o umilitoare* mea culpa.

Iată ce înseamnă să fii sclavul temperamentului și a patemei tale politice. Devii ridicol și dezgustător.

Id.

OAMENI ȘI LUCRURI

O ANECDOTĂ

Fără îndoială, e de domeniul anecdotei notița pe care am cetit-o mai zilele trecute într'un ziar satiric berlinez și pe care o reproduc întocmai.

Consulul german dintr'un oraș al unui stat balcanic este invitat la masă la ministrul președinte.

După masă președintele se întreține cu consulul și cum în asemenea momente nu prea se discută înalte chestiunl de politică sau de diplomație, consulul aduce laude excelentei bucătării servită, lăudînd în acelaşi timp conversația spirituală la care a putut lua parte în societatea aleasă a invitaților de ambele sexe.

— Regret numai un lucru pe care vi-l comunic cu mare părere de rău, Excelență. Mi-a dispărut ceasornicul meu, un obiect de mare valoare și pe lîngă toate legat de o scumpă amintire. Ceasornicul îl aveam pe la începutul dineului și pe urmă nu l'am mai simțit.

Primul ministru ascultă cu mult interes povestirea consulului și fără a părea că insistă, se informă pe cine avuse vecin reprezentantul Marei Puteri.

— Pe ministrul de finanțe, zise consulul.

Primul ministru cercă să-i dee asigurări eă obiectul nu va fi pierdut, căci se va face tot posibilul pentru regăsirea lui și-l rugă să fie bun să vină a doua zi înainte de amiază la dînsul, în biroul ministerial.

La oara indicată, fără cea mai mică întîrziere, consulul își face apariția în biroul președintelui de consiliu și spre nespusa lui bucurie acesta îi predă ceasornicul. Il iea, îl privește—nu mai incape nici o îndoială,—e obiectul lui cel scump și legat de duioase amintiri.

După oare care reflexiune consulul îl întreabă unde l'a regăsit și prin ce mijloace l'a recăpatat. La toate aceste primul ministru răspunde laconic și simplu:

— Nici n'a simțit că-i l'am luat..

Satira e de toată nostimada. Dar în care colț balcanic se găsesc oare încă atari reprezentanți—cei mai înalți—ai guvernului, ai autorității, ai demnității? Unde sunt oare miniștri atît de... abili la escaladarea ceasornicelor din buzunare?

Acum, în zilele festive Unirii, mulțumim odată mai mult Cerului că nu mai suntem stat... balcanic.

Rodion

Chestii politice

Liga culturală și cluburile politice

Rea inspirație avut-a liga culturală, secția Iași, cînd s'a hotărît să învite la serbare și cluburile politice, pentru a ști cari sînt vederile partidelor politice asupra faptului Unirei.

Intăi de cînd e lumea partidele politice nu se deosebesc după vederile ce au asupra trecutului istoric. Faptele istorice, din dată ce au devenit istorice, au eșit din faza lor politică și intră în speculațiunile școlilor și doctrinilor istorice. Lipsind pasiunea care a încălzit ideia și făptuirea lor, lipsește și miezul politic în judecarea acelor evenimente.

Unirea țărilor romîne trebue judecată ca Unire, fără a mai fi socotită ca principiu liberal, conservator și democrat. A fost un act de *unanimitate* la vot, deci fără colorit politic în momentul făptuirei lui:

Al doilea; partidele politice din Iași, ca și de aiurea, aduceau cu ele la tribună, urile, patimile și personalitățile lor, și liga, ca ceia ce poftise la ea acasă partidele politice, trebuea să garanteze liniștea, ca să arăte că era stăpînă la dînsa în casă, nu musafir. Și această grijă de stăpîn trebuia s'o aibă nu asupra marelui public, care venise dorind să asculte ceva, ci asupra acelei mici minorități prevenită și pătimașă, care a făcut ca serbarea să se petreacă spre desplăcerea tuturor.

Și dacă judecăm din cine era compus comitetul ligei, vedem că erau oameni *clubiști*. Președintele dr. Manicatide, liberal generos; dl. M. Tomida, liberal vechiu negeneros; frații Ion și C. Praja grecenişti nejunimiști; Pr. Paul Savin independent și alții, naționaliști sadea.

Ori cît ar pretinde să-și însușească sie și monopolul naționalismului de paradă, trebue să știe că simțul național al cetății Iașilor nu e încredințat celor mai vrednice mâni, căci ar fi o rușine a se zice că în jurul mesei de paradă de pe scena teatrului național din Iași era tot ce cuprind Iașii mai select ca vrednicie națională. Reproducem această idee, spre cinstea neamului și a Iașilor.

Serbarea ligei fiind un prilej de propagandă naționalistă de paradă, un era cuminte să se învite cluburile politice, ca la urmă președintele să închee cu ironia omului inconștient: „acum după ce s'a isprăvit cu partea politică".. începînd parada pentru ditirambele d-lui N. Iorga.

Intîmplarea a făcut ca d. Iorga să fie în nota dreaptă asupra intențiunei guvernului liberal de a proslăvi Unirea fără Cuza Vodă; nu însamnă însă că în dosul acestei vederi, d-sa nu și-a vărsat tot arsenalul său de invective la adresa conducătorilor de azi, dînd bine înțeles printre rînduri starea — care de altfel o spune prin intrevederi private — că numai ministerul său compus din Iorga — Cuza—et ejusdem farinae, va aduce—cînd va aduce, dînsul zice după 10 ani, ce nedreptate! fericirea în țara romînească.

De discursurile fără șir, de lecțiile fără cap și coadă, de divagațiile lui Iorga s'a săturat și Aula Universității și Teatrul Național și liga dîndu-i un nou prilej a arătat că nu e vrednică de atenția Iașilor.

Mai zice liga că a învitat și societățile culturale; care? Există în Iași societatea științifică și literară de 20 ani; ea are de organ, revista *Arhiva*; n'a fost învitată; asemenea și alte societăți au fost nesocotite.

Se vede că a fost dat ca acei pe cari D-zeu nu i-a făcut să aibă anumite înălțimi metrice să nu fie nici la înălțimea situației.

***

SUFLETUL RUSESC...

In nici o țeară din lume, credem, nu există o mentalitate mai stranie mai complexă de cît în Rusia. Anii din urmă, cu mișcările și agitațiile lor în stil mare, cu încercările și speranțele grandioase de transformare socială, cu iluziile și dezamăgirile lor, au creat o stare de spirite nespus de ciudată și de originală în acelaşi timp. Iar ciocnirile între reacțiunea cea mai crassă și între idealizmul cel mai înălțător au contribuit la întronarea unei intelectualități fără pereche, plină de contraziceri, bogată în ciudățenii, abundînd în manifestări surprinzătoare.

Intre cele mai recente simptome de felul celor mai sus amintite ni se pare și relațiunea unui ziar german asupra celor petrecute cu reprezentația recentă a „Salomei" în St. Petersburg.

Reproducem cele scrise în acea relațiune, pentru că găsim în ea, enumerate, tocmai unele din acele ciudățenii sufletești de care am vorbit mai sus, fără a mai vorbi de peripețiile reprezentației propriu zise.

*

In Petersburg—scrie ziaristul german—se agită mereu chestia „princesei". Princesa e celebra „Salomee" a lui Oscar Wilde.

După ce, scăpată din ghiarele cenzurei rusești, această dramă a putut vedea lumina rampei, mai multe teatre din capitala imperiului s'au grăbit să o anunțe mai întăi teatrul imperial Michael. Dintre toate teatrele din Petersburg acesta e cel mai elegant, mai cochet și mai artistic—ca aranjament interior.

Aici se succed de un șir de ani reprezentațiile—foarte mult gustate de public—ale unei trupe franceze permanente, care joca piese în genul ușor și frivol genul parizian prin excelență.

Tot aici juca de trei ori pe săptămînă o trupă germană care făcea deliciile aristocrației rusești.

Teatrul Michael, în timpui din urmă servea ca scenă de probă pentru teatrul lui Ibsen și pentru operele radicalilor ruși asupra cărora marele artist al nordului exercită o mare influență.

Decorul acestui teatru chiar, e mult mai modern de cît al celorlante, de pildă ca acel de pe scenele teatrului Maria și Alexandra.

Cenzura teatrală în Rusia nu e totuși așa de severă după cum s'ar părea. E destul să amintim că pe cînd în teatrul imperial „Alexandra" se juca neatînjenita drama lui Tolstoi „Puterea întunericului", celebra piesă a celui mai mare scriitor rus era interzisă pe unele scene din Germania.

Se găsesc însă în toate părțile denun-

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

ță tori. Și unul din acești binevoitori, Purișchevici, geniul rău al „adevăraților Ruși", inițiatorul programelor, se puse pe lucru.

Denunțătorul șef Menșikow de la „Nowoje Wremja" îl secundă cu multă demnitate și în curînd reprezentarea piesei fu interzisă. Numai fericitul teatru dramatic al și mai fericitei d-ne Komissarșewskaia obținu permisiunea de a juca piesa.

Aceasta însă nu se încrezu în frumoasele promisiuni ale cenzurei și cum obținu voia, puse săse prelucreze „Salomea" schimbîndu-i și numele în simplu: „Princesa".

Celelalte personagii, Herod—Tetrach, Herodias—Regina și Iochanaan—pelerin. Principesa nu mai cere lui Tetrarch *capul* și *cadavrul* pelerinului.

Dacă ea primește după aceia cadavrul, pe care-l ridică în triumf și-l sărută cu ardoare sau ține în brațe numai spectrul, asta nu se știe.

In tot cazul trebue menajată senzibilitatea delicată a inițiatorului programelor. Totuși, sufletele curate ale „adevăraților Ruși" nu fură satisfăcute și imediat dădură alarma: Prelucrarea e opera unei evreice.

Lucrul e absolut falș. Autoarea acestei prelucrări e o ortodoxă tot atît de drept credincioasă ca și Menșikow.

In sfîrșit, în ziua cînd trebuia să se facă repotiția generală fură invitate gravele personagii care hotărau în primă și ultimă instanță în chestiuni de artă.

Toți asistenții fură de părere că piesa nu prezinta nici un pericol pentru societate.

Cu toate acestea, a doua zi, cu două ore înainte de începerea reprezentației, din pur senin, spectacolul fu interzis. Știrea produse multe nemulțumiri, căci nicăiri nu e mai popular Oscar Wilde ca în Rusia.

Consternare generală. Actul acesta necugetat însemna triumful reacțiun i și a infamiei denunțătorilor și înjosirea și nimicirea artei, muncă zădărnicită, creațiuni superbe distruse.

Greva elevilor Liceului Național

După cum a relatat ziarul nostru în numărul precedent, elevii Liceului Național, în dragostea lor pentru memoria lui Cuza, sub care s'au pus bazele Romîniei moderne prin închegarea Unirei, s'au hotărît să depue o coroană pe mormîntul Marelui Domnitor. Ei au făcut între dînșii o colectă și au ales o delegație ce trebuia să ducă coroana la Ruginoasa în ziua de 23 Ianuarie.

Totul era deci pregătit, cînd spre marea lor surprindere, Mercuri noaptea, Directorul școalei face cunoscut delegaților că în urma unui ordin nu le poate îngădui plecarea.

Surprinderea și consternarea în rîndurile lor nu a putut de sigur să fie de cît prea mare de oare-ce pînă acum însuși Directorul și profesorii stimulase și încurajase frumoasa lor inițiativă.

Văzîndu-se astfel opriți în drumul lor fără de nici un motiv, ei s'au hotărît să refuze cu toții de a lua parte la manifestațiunile ce urmau să aibă loc în zilele de 24 și 25 Ianuarie, și aceasta numai ca o demonstrație împotriva celor cari îi au împedecat, fără de nici o explicație, de a-și manifesta în chip atît de frumos sentimentele lor patriotice și naționale. E adevărat că li s'a adus în urmă o explicație că măsura a fost luată de conferența Directorilor tuturor școlilor secundare, dar ei nu au mai găsit-o nici bună și nici satisfăcătoare, mai cu samă că nu era de acord cu ceea ce li se spusese mai înainte.

Zadarnic li se pune în vedere de Direcție verbal că vor fi aspru pedepsiți dacă nu vor renunța la hotărîrea lor, zadarnic li se face cunoscut printr'un afiș mare acelaș lucru, zadarnic se lansează zvonul că va veni chiar secretarul general în anchetă,—ei nu dau îndărăpt.

Astfel stînd lucrurile, în ziua de 24 Ianuarie cînd după programul serbărilor elevii Liceului Național trebuian să se adune dimineața la 9 ore pentru ca apoi împreună bu profesorii să plece la biserica sft. Ștefan, unde trebuiau să participe la Te-deum nu s'au prezentat de cît cîți-va elevi, 80 la număr, și aceia aproape numai din cursul inferior, din peste cei 400 elevi ai Liceului.

N'au plecat deci de cît mai puțin ca o pătrime din numărul total al elevilor, așa că de data asta s'a putut vedea un lucru cu totul contrar acelui ce s'a observat la alte solemnități școlare: Pe cînd în alte rînduri elevii erau în complect ca număr întovărășiți numai de director și de unul sau cel mult doi profesori, de data aceasta dintre profesori nu lipsa nici unul iar elevii lipsau în masă.

Lucrul fiind acum consumat rămîne să discutăm atitudinea elevilor și a autorităților școlare.

De sigur că dacă privim lucrul din punctul de vedere al disciplinei, purtarea elevilor nu poate fi de cît foarte greșită: ei trebuiau în ori și ce caz să se supue dispoziațiunei Direcțiunei școalei de a participa la serbare conform programei; judecînd însă chestia aceasta din alt punct de vedere lucrurile se prezintă altfel.

In adevăr, lor zilnic li se spun de profesori de pe catedră vorbe calde și frumoase, care tind să desvolte în sufletul lor sentimentul național și patriotic; profesorul de istorie caută în fie-care lecție, prin fie-care pagini de istorie națională, să desvolte entusiasmul pentru oamenii mari ai neamului, necontenit deci îi înferbîntă prin vorbe, îndemnîndu-i să aibă admirație și recunoștință pentru cei ce sunt gloria națiunei și a țărei.

Și cînd acum aveau un prilej viu prin care puteau să dea dovadă prin fapte că cele ce li s'a spus s'au prins de ei, că și le-au apropiat, tocmai școala să le pue stavilă să-i oprească în drumul în elanul lor?

Așa fiind ori și cine poate să-și dea samă cît de mare trebue să fie golul ce se produce în o inimă curată, cît de neînțeles, de straniu, de iubitor trebue să apară contrastul acesta dintre vorbe și fapte într'o minte nerafinată.

E firesc lucru ca în condițiunile aceste să desvolte în sufletele lor un pic de revoltă și să ea o pozițiune de nesupunere.

Privit astfel lucrul atitudiuea lor pare justificabilă și demnă.

Să trecem acum la atitudinea Direcțiunei școalei.

După cum am spus Directorul de la început a privit cu ochi buni inițiativa elevilor, îi a încurajat și îndemnat,—trebuia deci să nu ție samă de nimic, de sfatul, de inboldul de ordinul nimărui, pe cît timp acel ordin nu venea de unde se cuvinea să vină. El trebuea să meargă acum înainte pe drumul frumos pe care a apucat.

Și ne place a crede că, chiar însuși Ministru instrucției, dacă i s'ar fi relatat cazul, nu s'a fi propus la această manifestare a elevilor, mai cu samă cînd ar fi fost edificat și asupra faptului că ea a fost din capul locului stimulată și încurajată atît de director cît și de profesori.

Suntem informați că eri Ministrul instrucției a cerut explicațiuni telegrafic Directorul Liceului Național în cazul cu cunoscuta grevă a elevilor acelui liceu. E aproape sigur că azi va sosi un inspector școlar în anchetă.

*

In astă-sară profesorii Liceului Național sunt convocați pe la orele 5 pentru a discuta și hotărî în chestia refuzului elevilor de a participa la serbările aniversărei Unirei.

Serbările Unirei

Serbările de Sîmbătă.—Seara.—La Teatrul Național.—Serbările de eri.—Festivalul de la Teatru. De la Universitate.—

Am anunțat în numărul nostru, care a apărut Sîmbătă, festivalul organizat de Liga Culturală în sala Teatrului Național, la care au fost invitați reprezentanții cluburilor politice din localitate.

Iată cuvîntarea ținută de d. Eugen Herovanu, delegatul clubului conservator-democrat din localitate:

(Oratorul e primit la tribună cu aplause).

Doamnelor și Domnilor,

Vorbesc în numele clubului conservator democrat, care mi-a făcut deosebita cinste de a-l reprezinta înaintea d-v. Și vă declar că sufletește, suntem, alături de toți romînii care sărbătoresc marele act al Unirei. *(Fluerături, gesturi epileptice în loja No. 1, Dreapta).*

Acum 50 de ani în urmă, toată chestia noastră națională părea că se concentrează în ideea Unirei. Unirea principatelor nu era numai o parte din idealul cel mare de înfrățirea tuturor Romînilor, dar încă o chestie de viață de care atîrnă viitorul națiunei. *(Accese de tusă măgărească).*

Unde am ajuns astăzi, în această privință?

Chestia noastră națională se prezintă cu două aspecte, unul care privește problema claselor sociale și a armonizărei intereselor lor, și altul care privește viitorul națiunei întregi, pe care împrejurările istorice au răzlețit-o în toate părțile. *(Rumoare, sunete nearticulate).*

Partidul conservator democrat, a afirmat în totdeauna grija de a realiza armonizarea intereselor de clase, și pot spune fără teamă de a fi desmințit că chestiunea aceasta e un punct primordial în programul său, și mai mult chiar, una din rațiunele sale de existență ca organizație politică. *Strănutări violente determinate de curentul democrat din sală).*

Dar partidul conservator democrat n'a uitat, și nu putea uita, pe frații romîni de peste hotare. In această privință e lucru știut că nimeni dintre oamenii noștri politici n'au lucrat mai mult și mai efectiv la acel ideal de unitatea culturală a tuturor Romînilor, de cît dl. Take Ionescu, șeful partidului conservator democrat, de numele căruia se leagă chestia școalelor din Brașov și a celor din Macedonia.

Și care partid politic, paate invoca un act de abnegație politică, un gest frumos de dragoste de neam, ca acel făcut de marele Lascar Catargi care a renunțat la Corona Moldovei, pentru a asigura Unirea?

Astfel pentru noi, chestia națională internă nu e o chestie de învrăjbire și de ură împotriva nimărui, dar o chestie de emancipare economică și de înălțare morală; iar chestia românizmului, nu stă în izbîndirea unor tendințe care ar putea periclita existența noastră de stat liber, ci problema unității culturale a tuturor Romînilor, și a menținerei puterei noastre etnice. *(Nouă accese de tusă și strănuturi).*

Pentru a încheia declar din nou, că clubul conservator democrat, ia parte cu tot sufletul la serbarea aceasta românească, în care se preaslăvește și marele act al Unirei și pe omul providențial prin energia căruia... *(întreruperi zgomotoase, tusă convulzivă, castagnete etc. Ultimile cuvinte se pierd în zgomotul Dreptei.)*

D. dr. Manicatide, președintele Ligei, strînge mîna d-lui Herovanu, cerînd scuze de cele întîmplate și explicîndu-i că lucrurile s'au petrecut fără cunoștința sa și deci fără a fi avut putința să le previe.

*

Seara a avut loc o nouă retragere cu torțe, la care au luat parte toate trupele din garnizoana locală.

La orele 9 seara a avut loc un festival artistic, la care a luat parte foarte multă lume.

Festivalul de la Teatru s'a deschis cu Imnul regal, întonat de corul Mitropoliei, sub conducerea excelentului maistru D. Dimitriu.

După aceia d. N. Gane, primarul orașului, ține o cuvîntare, descriind peripețiile în care s'a realizat Unirea, arîtînd și foloasele ce s'au adus țărilor surori prin sevîrșirea acestui măreț act.

Corul Mitropolitan a mai întonat apoi „Copii ai patriei iubite", „Cu tărie înainte" și marșul din opera „Oltenca".

Una din cele mai interesante părți a programului festivalului din seara de 24 Ianuar, a fost de sigur execurea de către D-șoara S. Apostolescu a celor două compoziții originale a D-lui profesor I. I. Sibianu: Fugă pe tema ariei Deșteaptă-te Române, și Rapsodia romînească. Executarea acestor frumoase bucăți, a fost bună cu toată vădita emoțiune, a d-rei Apostolescu, care a reușit totuși să redee caracterul acestor bucăți. Atît fuga cît și Rapsodia sunt piese de mare valoare pentru literatura noastră muzicală și ele fac onoare compozitorului care le-a scris. D. Sibianu merită toată lauda pentru munca cinstita și harnică, pentru talentul netăgăduit pentru știința cu care făurește cu ajutorul frumoaselor melodii naționale, bucăți de înaltă și reală valoare muzicală. Prin munca și talentul său Dl. Profesor Sibianu, ne dovedește că e nu numai un excelent virtuos, un bun și conștiincios profesor ci și un compozitor de talent. Și dorim o carieră strălucită și pe acest tărîm spre onoarea Muzicei Românești.

Festivalul s'a încheiat cu vodevilul „Cinel-Cinel", jucat de artiștii Teatrului, acompaniați de orchestra Conservatorului.

*

Eri Duminică au continuat serbările, cu mult entuziasm.

Delegația studenților din Bucovina și aceia a studenților din București, au vizitat monumentele Iașului, precum și diferite instituțiuni.

După amiază a avut loc la Teatrul Național un festival al elevilor și elevilor și elevelor școalelor secundare.

Corurile școalelor, conduse de d. Enrico Mezzeti, au executat diferite cîntece naționale, începînd cu „Imnul Regal", apoi „Deșteaptă-te Romîne", „Hora Unirei", etc.

A urmat apoi asalt de arme și piramide, executate de elevli școalei fiilor de militari, la care s'au distins sergentul Florescu Vasile și elevul Ciulei Eugen, în lupta cu sabia.

După tabloul vivant, au urmat dansurile naționale, executate admirabil de elevii școalei normale. S'au făcut apoi recitări de către elevi și eleve.

D. I. Mitru, directorul școalei normale „V. Lupu", a ținut o cuvîntare vorbind despre „evenimentele unirei principatelor".

Festivalul s'a terminat la orele 5 și jumătate după amiazi.

*

— După cum fusese anunțat la orele 4 p. m. a avut loc în Aula Universității serbătorirea de către această înaltă instituție culturală, a Unirei Principatelor romîne.

Pe lîngă că iau parte aproape întreaga suflare studențească, care ocupă galeriile, amfiteatrul e arhiplin și e de remarcat că la această serbătorire ia parte tot ce are mai select ca vrednicie intelectuală orașul nostru.

D. rector al Universității dr. George Bogdan dă citire unei telegrame, pe care M. S. Regele i-a adresat-o drept răspuns la telegrama pe care studenții i-au adresat-o din preajma mormîntului Domnitorului Cuza.

Iată textul acelei telegramei:

„Cu plăcere am primit telegrama ce studenții universitari din Iași Ne-au adresat, de la mormîntul celui dintâiu Domnitor al Romîniei-Unite, și prin care îmi dau prețuita dovadă a înțeleptului lor patriotism.

Vă rog să le arătați mulțumirile mele și încrederea Mea în sentimentele ce-i însuflețesc. Din a doua Capitală a pornit toată mișcarea generoasă. Nu mă îndoesc că vor fi credincioși acestu. falnic trecut".

CAROL

După aceasta, d. rector Bogdan își începe calda cuvîntare, spunînd că cu toate că acum fiind vorba de un fapt istoric, ar fi fost mai destinat ca să vorbească un erudit specialist în istorie, de care țara noastră nu duce lipsă—totuși, bazat pe simțimintele sufletului seu de romîn și pe dragostea ce i inspiră tot ceea ce este patriotic, se simte îndeajuns de inspirat să rostească cu această ocazie o cuvîntare, prin care să slăvească memoria primului Domn al Romîniei Unite și să i glorifice faptele. Rectorul face istoricul țărilor romîne și ajunge la Unire lăudînd mult faptele lui Cuza, din scurta domnie de 7 ani 'și relevă importanța pe care a avut-o actul Unirei, pentru țara noastră, adusă sub regele Carol la distinsul loc pe care-l ocupă în Europa după ce birui pe turci în 77.

D-sa termină adresînd studenților sfatul de a munci fără preget în viață și a nu da uitărei ziua de 24 Ianuarie, care trebuie să rămîie o zi sfîntă pentru toată suflarea romînească, ca și ziua de 10 Mai cînd Romînia a fost ridicată la rangul de Regat.

După d. rector, vorbește studentul eșan Ionescu-Darjeu, în numele studențimei eșane și studentul Ardelean Dragomir, cuvîntarea fratelui ardelean este mult aplăudată, căci pe lîngă frazele frumoase, studentul ardelean pune multă simțire și patriotism în vorbire.

După studenți ia cuvîntul d. N. Iorga, care aduce laude d-lui Xenopol iar apoi vorbește distinsul și eruditul istoric.

Corul metropolitan sub conducerea maestrului Dimitriu ia parte la această serbare, intonînd imnurile naționale „Hora Unirei" e bizată.

*

La orele 5 jumătate, a avut loc la clubul conservator-democrat din localitate, sărbătorirea marelui act al Unirei.

D. N. Cananău, vice-președintele clubului, a deschis serbarea, arătînd importanța zilei, cum și partea ce partidul nostru a luat'o la această serbare.

Regretăm că celelalte partide n'au fost la înălțimea împrejurărilor.

D. Gh. Ghibănescu, vorbește despre Unire, pe care o analizează din punct de vedere istoric și politic. Vom da în întregime acest discurs.

D. Eug. Herovanu, zice că în momentele acestea de înălțare sufletească, cînd sărbătorim Unirea, e trist că trebuie să constatăm lucruri cari dovedesc că opera națională începută cu actul Unirei e departe de a se fi terminat. Ast-fel moravurile noastre sociale și politice au remas încă în aceiași formă în care se găseau acum 50 ani și ast-fel am putut constata cu ce lipsă de scrupul, pentru meschine interese politice s'a tulburat serbarea Unirei la Teatrul Național.

D-sa încheie cu dorința ca aceste moravuri să dispară și opera de înălțare morală să înceapă.

*

Iar d. C. Zaharia, institutor, a vorbit următoarele:

Domnilor,

Romînia ca ființă de stat mic, recunoscută de Europa, datează de la 1859, cînd Principatul Moldovei s'a unit cu Principatul Munteniei, alegînd ca Domn pe *Alex. Ioan I Cuza.*

Pentru noi, învățătorii neamului, cari totdeauna trebue să căutăm ca ideea binelui în toată puritatea și severitatea ei să fie adevăratul obiect al voinței noastre, nu putem, ca deschizînd paginele în cartea vieței noastre romînești, să nu ne oprim cu tot respectul și admirația ce se cuvine a da zilei mărețe de astăzi, și deschizîndu-ne inima 'ntreagă să citim cu entuziasm și sfințenie mărețele fapte ale trecutului nostru de acum 50 ani, de cînd s'a înfăptuit Unirea Principatelor romîne.

Cum s'a realizat Unirea? O știm cu toții. In numele cărui romîn s'a realizat? O știm iarăși, că în numele marelui Cuza, în numele acestui mare domn romîn, care cu riscul vieței sale politice, în cei 7 ani de domnia, a săvîrșit acte patriotice de greutatea cărora nimeni nu s'ar fi putut apropia.

Ce frumoasă figură istorică națională ne-a rămas nouă tuturor romînilor și în special nouă educatorilor primari ai neamului romînesc, ca s'o dăm ca pildă generațiunilor tinere?

Nesecat izvor de imbold la luptă, tezaur de încredere în sine și mîndrie națională, sacrificiu pentru patrie, abnegație de persoana sa, de familie și chiar de viață. Iată pe scurt caracterizarea celui întâi domn al Romîniei Unite.

Sacrificiul său, sacrificiul de abdicare, frîngerea inimei sale pentru binele și fericirea Romîniei reînoite, îl rîdică la treapta cea mai înaltă a educabilității, pe care noi îl socotim ca cel mai frumos exemplu ce-l putem da tinerilor generațiuni, în educația națională.

Pentru școală în special, el a fost apostolul, care a tras cea dintâi brazdă de organizare a școalei prin legea de la 1864 în care a introdus obligativitatea învățămîntului primar.

Dar *Unirea*, această vorbă scumpă pentru omenirea 'ntreagă! Momentul *Unirei*, însamnă momentul *jertfelor*! Ce frumoasa pagină de istorie națională, pe care noi educatorii o putem utiliza așa de minunat, ca cel mai viu exemplu de sacrificiu pentru interesul general al Patriei. Azi intră soarta bătrînului Iași istoric, străjuit cu atîta bărbăție de Domnii de odinioară, oraș de jertfe! Ce frumoase exemple de oameni și lucruri sacrificate pe altarul înălțărei patriei.

Las versurilor ce urmează și cari au fost inspirația fericită a iubitului meu coleg Victor Munteanu, versuri, cari ne spun destul de limpede, aspirațiunile noastre ale viitorului, sentimentele ce trebue să infiltrăm generațiunilor noastre tinere ale prezentului, care din trecut să învețe a căuta în viitor, prin munca din prezent:

Serbăm azi amintirea și visul de Unire,
Și dorul de a ajunge la scumpa înfrățire,
A tot ce e Romîn în Dacia străbună
Azi lupta-i pe viață! Sus Patria Romînă!

Și în altele, adresîndu-se amintirei lui Cuza, făcînd aluzie la statuia ce trebue să i se ridice, zice:

Și vom ști păzi mormîntu-ți, sfinte oase romînești,
Și vom ști cinsti icoanați ca pe cele mari domnești,
Străjui-vei viața noastră prin aducerile—aminte,
Și vei sta la loc de cinste între noi ca mai'nainte,
Chipul tău îl cere țara prin iubire 'nflăcărată
Căci ai fost ursit de vremuri jertfa cea adevărată,

Pentru Visul de Unire
Pentru scumpa înfrățire.

Sfințirea Drapelului Societății Cuza-Vodă

Sîmbătă 24 Ianuarie, cu ocazia serbărilor aniversărei de 50 de ani a Unirei Principatelor, societatea Cuza-Vodă și-a sfințit drapelul donat de Elena Doamna.

Cortegiul format de societatea Cuza Vodă, urmată de toate celelalte societăți, din localitate, cu muzica în frunte au mers de la sediul societății la biserica Sf. Spiridon unde s'a sfințit drapelul.

Nașul drapelului au fost d. Sebastian Mouruzzi.

*

La ora 12 a avut loc în sala teatrului Pastia, banchetul dat de societate la care au luat parte d-nii Sebastian Mouruzzi, N. Cananău președintele de onoare al societății dr. P. Zossin, Em. Bardasare precum și președinții și reprezentanții tuturor societăților de bine facere din localitate.

D. Ionescu, președintele societății face istoricul constituirei societății și citește două scrisori. una a Doamnei Elena, iar alta a d-nei general Gardief care acum 50 de ani a compus un imn în onoarea lui Cuza Vodă, pe cars apoi muzica îl cîntă. D-sa termină, bînd în sanatatea d-lui Sebastian Mouruzzi.

D. Seb. Mouruzzi mulțumește și bea pentru prosperarea tuturor societăților adunate la acest banchet.

Liga pentru unitatea culturală a tuturor Romînilor luînd inițiativa de a sărbători comemorarea Unirei, a invitat, între alții, cluburile politice, cu rugămintea de a-și spune punctul lor de vedere politic în chestia națională. Clubul conservator-democrat a acceptat din primul moment și fără nici-o rezervă invitațiunea *Ligei*, spre deosebire de celelalte două cluburi, increzător în frumoasele sentimente de care trebue să fie animată o asemenea instituțiune.

S'a întîmplat însă, că o mînă de oameni fără scrupule, au încercat să turbure serbătoarea și să coboare nivelul ei, la nivelul lor moral și intelectual. Incercarea aceasta a izbutit; iar serbarea unei zile așa de mari, ca 24 Ianuarie, a fost un prilej pentru ei de a-și manifesta josnicele și scîrboasele patimi politice.

Lucrul acesta poate ar fi fost de așteptat, dată fiind mentalitatea turburătorilor aflători în sală, de cît ne întrebăm: *Liga*, comitetul ei, care organizase și conducea această serbare, de ce nu a intervenit cu autoritatea-i necesară, spre a împiedica producerea unui asemenea scandal? Cum putem noi interpreta atitudinea *Ligei* și a comitetului ei? Ce suntem noi în drept să spunem despre lipsa lui de energie?

Cît de dureroasă ironie a soortei! Anarhia, pe care o seamănă cu atîta predilecție unii dintre conducătorii Ligei s'a întors de astă-dată împotriva lor. Aceia, cari formează contigentul scandalagiilor și turburătorilor, prin educațiunea celor cu greutate în *Ligă*, au făcut un exces de zel, ridicîndu-se împotriva chiar a șefilor și educatorilor lor;—căci să nu se uite, serbarea a fost organizată de comitetul *Ligei*.

Cine seamănă vînt, culege furtună.

D. N. Cananău bea pentru societățile prezente și în special pentru soc. Cuza Vodă pentru nașul drapelului, a președintelui societăți, etc.

D. N. V. Ștefăniu, președ. clubului meseriașilor romîni, în aplauzele îndelungate zice că e măreț ospățul acesta, și măreția lui se înalță prin faptul că întrupează serbătorirea celei mai mari serbări a poporului romîn. Frumoasa coincidență că soc. poartă denumirea de Cuza Vodă și să-și boteze drapelul în ziua cînd numele marelui Domnitor vibrează în inimile tuturor romînilor, nu poate de cît atrage admirația noastră: zice apoi că d. Cananău care a primit a fi președinte de onoare al soc. merită toată lauda întru cît d-sa a dat totdeauna dovadă de dragoste pentru cei mici.

Mai tuastează apoi d-nii Sp. Irimescu Mihail și d. dr. P. Zossin, care rostește o prea frumoasă și entusiastă cuvîntare subliniată îndelung de aplauzile comensenilor.

Seara, soc. a organizat un frumos bal în sala Pastia, la care au luat parte și d-nii: N. Cananău, Lascar Antoniu, C. Chirilă și Gh. Ghibănescu, s'a petrecut cu mult entuziasm și animație pînă în ziuă.

La ora 1 frumoasa d-ra Anette Dragomir a fost proclamată Regina Balului, cu 195 voturi. Președintele societății i-a oferit un coș cu flori.

Ultime informații

❑ **Duminică 8 Februarie partidul conservator democrat își va sărbători aniversarea de un an de la înființare.**

Partidul conservator democrat din localitate va sărbători această aniversare, printr'o adunare generală a membrilor clubului, care va avea loc în acea zi, în localul clubului.

Cu această ocazie, *Opinia* va apărea în număr festiv.

❑ *Eri și alaltă-eri au fost în localitate încă cîte-va cazuri mortale de scarlatină.*

Zadarnic cetățenii alarmați de proporția ce o ia această epidemie, fac zilnic reclamații, căci nu se ia nici o măsură.

Mahalalele ca și centrul orașului sunt pline de bolnavi de scarlatină.

Cei de la serviciul sanitar merg pînă acolo cu nepăsarea, că nici mai nu trimet la timp etuva pentru a desinfecta locuințele unde au zăcut scarlatinoșii.

Față de acest mare pericol, mai mulți cetățeni, mai ales dintre acei ce au copii pe la școli, au hotărît să se prezinte celor din fruntea administrației comunale spre a le aduce la cunoștință, că, vor face responsabili pe aceștia de urmările regretabile, dacă cei de la serviciul sanitar vor continua cu indolența lor.

In același timp s'a adresat o petiție ministrului instrucțiunei publice, cerîndu-se închiderea școalelor din localitate.

❑ **Politico.**—*D. State Dragomir, actor societar cl. I la Teatrul Național, a fost în rolul lui cînd a cetit versuri adevărat conservatoare la serbarea ligei. Cred că delegația dată de clubul conservatorilor curați n'a consistat în a ceti versuri ocazionale, întru cît versurile le putea ceti mai bine un elev.*

Ori e altă ceva la mijloc.

❑ **Moartea Mitropolitului Primat.**—In Iași trista veste despre moartea I. P. S. S. Mitropolitului Primat Iosif Gheorghian, a fost adusă la cunoștiință prin numărul special al ziarului nostru, ce a apărut Sîmbătă la orele 4 p. m.

Cercurile clericale au fost adînc impresionate de această tristă, veste căci Inaltul Prelat era mult iubit și stimat.

La Mitropolie din Capitală, unde se află depus corpul Inaltului Prelat, a fost alaltă-eri și eri, ca și astă-zi un mare pelerinaj. Credincioșii se duc să vadă rămășițele pămîntești ale Inaltului Prelat. Fie-care trece prin fața jilțului pe care e așezat îmbracat în sfintele odăjdii—Inaltul Prelat—sărută mîna sfîntului și esă împins spre eșire de marele număr al credincioșilor.

Eri dimineață, fostul Mitropolit al Moldovei și Sucevei Partenie a fost la Mitropolie, și îngenunchiind a rostit o rugăciune pentru decedatul Mitropolit.

Inmormîntarea Inaltului Prelat se va face mîine Marți dimineață.

Prohodul va începe la orele 10 dim. la Sf. Mitropolie, unde se află depuse rămășițele pămîntești al Inaltului Prelat, și va fi oficiat de toți membrii sinodului și clerul Capitalei.

D. Spiru Haret, ministru al cultelor va ține o cuvîntare. De asemenea va vorbi și un episcop, care n'a fost încă desemnat.

După terminarea slujbei religioase și a cuvîntărilor, corpul neînsuflețit al I. P. S. S. Mitropolitul, așezat pe jilț va fi pus pe un dric, formîndu-se un cortegiu impunător. In frunte vor merge toți preoții Capitalei și un cor de 400 voci, format din elevii seminariilor. Corul va cînta pe tot parcursul.

Cortegiul va trece prin următoarele străzi: Bibescu-Vodă, bulevardul Maria, cheiul Dîmboviței, calea Victoriei, bulevardele Academiei și Carol, calea Moșilor, va lua drumul spre monastirea Cernica, unde se va face înhumarea.

Pe toate aceste străzi, felinarele vor fi aprinse și cernite, iar trupele garnizoanei așezate pe laturi vor da onorurile.

Mai mulți preoți din localitate, vor pleca în astă-seară în Capitală, pentru a lua parte la înmormîntauea decedatului Mitropolit Primat.

❑ *Haret și Voința Națională.*—O mai mare harababură ca la liberalii de azi, nu ne-a fost dat să vedem. Se știe că pentru catedra de arheologie de la Universitatea din București, dl. Haret, avînd de complice pe I. Bogdan, a numit pe dl. G. Murnu suplinitorul catedrei, de și savantul Gr. Tocilescu întrunise toate voturile afară de unicul vot a d-lui I. Bogdan.

Păcatele au dus pe Gh. Murnu să publice un volum supt numele de *„Monumentele antice din Roma"*.

Ei bine despre cele ce scrie d. Gh. Murnu „Voința Națională" face observațiuni nu tocmai măgulitoare pentru autor, dar indirect și pentru d. Haret, care s'a grăbit să'l numească suplinitor la o catedră pentru care nu e solid pregătit.

Se vede că d. Ioină Nădejde a uitat că cine atacă pe Murnu, lovește în Haret și I. Bogdan; azi merg lucrurile anapoda și pe dos la liberali.

❑ D. lt.-col. C. Langa va dona școalei primare, „Cuza-Vodă" din localitate un frumos tablou al marelui domnitor Alexandru Ioan I. Cuza.

❑ D. N. Arbore a fost numit președinte al secției a III-a a conferințelor lunare ale institutorilor din localitate.

❑ Zilele trecute au dispărut 4 elevi de la școala *fiilor* de militari din Iași. Unul din ei e *Zaharia*, fiul colonelului Zaharia din București. Elevul a repetat că nu-i place cariera militară și deci a dispărut. Ceilalți 3 sînt fii de militari gradați. E regretabil faptul că cu toată disciplina severă ce stăpînește școala, se petrec asemenea cazuri.

Pe lîngă motivele personale, ne place a semnala un rău endemic care stă la însuși temelia școalei: o școală de *fii* de militari unde se primesc elevii nu după aptitudinile lor, ci după tresele late și înguste ale părinților, și unde trecerea părinților încalcă meritul, nu se poate să nu se petreacă asemenea fapte.

❑ Eri a fost adunarea generală a membrilor primei societăți de economie din Iași. Intrunirea s'a făcut în sala Pastia. Ordinea de zi a fost trecută toată. S'a reales membrul tras la sorți dl. G. Stănilescu. Adunarea a mai votat o propunere venită din inițiativa cîtorva, că de oare ce casa administrează astăzi 5 milioane, munca membrilor consiliului de administrație cum și a casierului s'a înzecit, răspunderea s'a mărit, și deci nu mai pot rămînea în salariile de la 1888, și în consecință s'au sporit:

Casierul 650 lei lunar.

Președintele 400 lei lunar.

Ceilalți 2 membri cîte 300 lei lunar.

Urcarea peste tot în budgetul de cheltueli se ridică la suma de 5400 lei anual.

❑ D. G. Sion, actual administrator al spitalului „Profetul Samoil" din Focșani, va fi numit administrator al ospiciului de la Socola, în locul d-lui Antoniade, pus în disponibilitate.

❑ D-nii institutori I. Cucu și V, Grigoraș, au fost însărcinați să predeie lecții la cursurile de adulți de la școalele V. Conta și Cuza-Vodă.

❑ Liga Culturală a expediat eri o telegramă de omagii și devotament Doamnei Elena Cuza, la P.-Neamț.

❑ Vineri 30 Ianuarie a. c. se va oficia cu o deosebită pompă hramul monumentalei biserice Trei-Erarhi.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, vicarul Sf-tei Mitropolii și locțiitor de Mitropolit.

In aceiași zi își vor sărbători patronul Seminarului Veniamin Costache și școala normală „Vasile Lupu".

❑ In urma morței I. P. S. S. Mitropolitului Primat Iosif Gheorghian, s'a dat ordin la Mitropolie ca să sune clopotele de trei ori pe zi pînă mîine, cînd va avea loc înmormîntarea Inaltului Prelat.

❑ Luni 2 Februarie, sărbătoarea „Intîmpinărei Domnului, se va oficia cu o mare solemnitate întăiul hram al Mitropoliei.

❑ D. Dim. Sachelarescu, inspector școlar, va face în cursul acestei săptămîni cîte-va anchete și inspecțiuni în circ. I-a.

❑ Comisiunea medicală pentru cercetarea învățătorilor și institutorilor ce urmează a fi scoși la pensie, s'a pronunțat pentru scoaterea la pensie a învățătoarei Ecaterina Brăila.

Invățătorul I. Iamandi, care a fost în concediu din oficiu va fi chemat la catedra sa pe ziua de 1 Martie.

❑ Cassa rurală a cumparat în ziua de 23 Ianuarie moșia Cucuteni direct de la proprietarul moșiei d. Arghiropol, pentru suma de 3 milioane lei.

Moșia are o întindere de 4 mii și ceva de fălci. Partea de pădure de pe teritoriul acestei moșii a fost cumparată de ministerul de domenii.

❑ Astă-zi s'au împlinit 7 ani de cînd Mitropolitul Iosif Naniescu al Moldovei și Sucevei și-a dat obștescul sfîrșit.

Un parastas s'a oficiat la mormîntul fericitului întru pomenire, din curtea Mitropolie, la care au asistat toți preoții din localitate.

Rămășițele pămîntești ale Mitropolitului Iosif n'au fost desgropate, după cum se spunea și după cum e uzul, din cauză că fericitul întru pomenira la înmormîntare a fost pus într'o cutie de lemn și se crede că încă nu e în perfectă putrefacție.

❑ P. S. S. Archiereul Nifon Ploeșteanu, vicarul Mitropoliei Ungro-Vlahiei a fost însărcinat să gireze afacerile Mitropoliei, pînă la alegerea noului Mitropolit Primat.

❑ Aflăm cu părere de rău că d. Ianoliu, dirigintele sucursalei telegrafo-postale din localitate, a încercat o grea durere prin moartea fiului său Mihail, în etate de 6 ani.

Micuțul suferise de scarlatină.

Inmormîntarea a avut loc astăzi la orele 2 p. m.

Condoleanțele noastre.

❑ **O dovadă mai mult de anarchia ce domnește în tineretul nostru, școlar e și faptul ce s'a petrecut eri, după festivalul școalelor secundare de la Teatrul Național.**

La eșire un grup de elevi de la liceul național și de la liceul internat a început a fluera și huidui pe elevele institutului liceal „Humpel", sub motiv că una din eleve n'a vrut să stea în picioare în momentul cînd se cînta la Teatru „Hora Unirei."

A trebuit să intervie forța publică pentru a împedeca scandalul.

E demn oare aceasta pentru elevi și pentru școalele din care fac parte?

❑ **Ministrul lucrărilor publice a invitat pe primul președinte al tribunalului să convoace Comisiunea arbitrară spre a fixa despăgubirile cuvenite bisericilor din Comuna Cotnari pentru 7 hectare și 6432 m. p. din Comuna Cotnari, ce s'au expropiat în interesul construirei liniei ferate Podul-Iloae-Hîrlău.**

❑ **Consiliul de răsboi al corpului 4 de armată va ținea ședință mîine.**

❑ **In noaptea de 24 Ianuarie a încetat din viață la moșia sa Stănești din județul Botoșani, principesa Zenaida Calimachi, soția defunctului Prinț Teodor Calimachi.**

Defuncta era în vrîstă de 68 ani și era o filantropă distinsă.

❑ **Senzaționala și misterioasa crimă din Erbiceni**—Parchetul a fost avizat că într'un bordei de la o bulgărie de lîngă Erbiceni, au fost găsite două cadavre carbonizate. Din cercetările care s'au făcut rezultă că un cadavru e al lui Tanase Ilie și altul al unui oare care Gheorghe cu pronumele necunoscut.

Se crede că la mijloc ar fi un mister.

Ceia ce se poate ști e că acești doi sunt niște bulgari, care în primavara anului trecut au deschis o grădină de zarzavaturi, angajînd la lucru 12 bulgari.

Astă toamnă cei 12 lucrători bulgari au dispărut și nici despre stăpînii lor nu se știa nimic.

Se credea că după obiceiul lor cei 2 bulgari plecase la ei în țară.

Alaltăeri însă au fost găsiți în bordei morți carbonizați.

Se crede că ei încă de astă toamnă au fost întăi jefuiți și apoi omoriți.

Mîine dimineață d. procuror Starlet și dr. Bogdan, medicul legist al parchetului vor pleca la fața locului.

❑ In ograda bisericei Sft. Dumitru, din str. Eternitatea, a fost găsit un copilaș mort, de curînd născut.

❑ In urma deplinei înțălegeri între toți romînii din Bucovina și în urma înființărei partidului romîn, ziarul „Romînul" a încetat să mai apară.

In schimb noul partid editează ziarul „Patria", care de o cam dată va apărea numai de 2 ori pe săptămînă.

❑ La 21 Februarie va avea loc la Teatrul Național frumosul bal al Crucei Roșie.

❑ **Judiciare.**—D. Ilie I. Mendelsohn fabricant de oglinzi din Iași, a cerut declararea în stare de faliment a comerciantului de mobile David Fischer.

Tribunalul a fixat termin pentru ziua de 30 Ianuarie.

— Procurorul Trib. Botoșani a făcut apel la Camera de punere sub acuzare contra jurnalului acelui tribunal, care a infirmat mandatul de arestare emis contra lui Samoil Barasch, implicat pentru bancrută simplă și frauduloasă.

— Acelaș procuror a făcut apel contra jurnalului aceluiaș tribunal care a infirmat mandatul de arestare a lui Abram Adolf Weintraub, inculpat pentru atentat la pudoare.

❑ D. Ionescu-Darzeu în cuvîntarea de eri de la Universitate glorifică domnia lui Vodă-Cuza, arătînd că în 40 ani de domnie a Regelui Carol *nu s-a făcut nimic de samă* și că toate buruienele pe care le-a stîrpit Vodă-Cuza au răsărit din nou sub domnia M. S. Regelui.

In consecință ziua de 10 Maiu nu are pentru noi nici-o importanță și prin urmare nu trebuie serbată.

In timpul cît d. Ionescu-Darzeu debita toate acestea, d. Iorga jubila.

Față cu asemenea declarațiuni ale kinderului prezident al „Solidarității" și reprezentant al studenților la serbarea de eri, foarte mulți d-ni profesori universitari, indignați peste măsură, au părăsit sala, protestînd în potriva îndrăznelelor bolnăvicioase, de care dau dovada de un timp încoace cîți-va dintre studenții noștri.

Faptul prezintă o importanță deosebită și vom reveni.

❑ A apărut „Arta Romînă" No. 11 și 12 cu următorul sumar:

Eduard Caudella.—Progresul muzicei și al teatrului la noi. — N. Rădulescu-Niger. Pastel. Al. A. Al II-lea concert filarmonic.—Eus Calognomu. Cugetări.—Viola. „Crepusculul zeilor" de Wagner. A. D. Atanasiu. Cronici.

Ilustrații: N. Grigorescu. Rucăreancă. Aducînd apă.—C. D. Stahi. Elena Forman.—Biserica „Cuțitul de Argint".

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

București, 26 Ianuarie.

SUVERANII și DOAMNA ELENA CUZA

București. — Cu prilejul serbătorirei a 50 ani de la Unirea principatelor romîne, Suveranii au adresat Doamnei Elena Cuza la Piatra Neamtz, o telegramă în termeni foarte călduroși.

Elena Doamna a răspuns Suveranilor prin o telegramă plină de cuvinte călduroase.

O candidatură

București.—In cercurile Brătienîștilor se afirmă că la locul vacant de senator al Colegiului I de Ilfov, din partea liberalilor se va susținea candidatura d-lui Băicoianu directorul Creditului Urban și ginerile d-lui Aurelian.

Fostul de mitropolit primat și legea Sinodului

București.—Din sorginte sigură se spune că Joia trecută decedatul Mitropolit primat Iosif Gheorghian a fost în audiență la M. S. Regele.

La această audiență Inaltul prelat a declarat Suveranului că reforma Sinodului pe care o pregătește d. Haret este o reformă protestantă și Inaltul prelat promisese că va combate în Senat acest proiect.

Pentru presidența Senatului

București.—Guvernul pare hotărît a susținea candidatura D-lui General Budișteanu la presidențe Senatului, în locul rămas vacant prin decesul lui P. S. Aurelian.

Oculta se zice că va susținea candidatura d-lui C. Nacu.

In caz cînd va fi ales generalul Budișteanu, la vice-presidențe Senatului va fi susținută candidatura d-lui Costescu Comăneanu.

Reforma legei Sinodului

București. — D. Haret simțind că chiar în partidul liberal e un curent contra reformei Sinodului, a adăugat în expunerea de motive a acestui proiect, că noua lege va intra în vigoare de la 1 April.

Alegerea a doi noi Mitropoliți se va face deci mai curînd de cum se anunțase.

Imormîntarea lui P. S. Aurelian

București.—La orele 2 la locuința defunctului s'a adunat foarte multă lume.

Prohodul e oficiat de P. S. S. Arhiereul Nifon vicarul Mitropoliei.

Sunt de față Miniștrii, numeroși deputați și senatori, precum și reprezentații autorităților.

La terminarea prohodului a sosit A. S. R. Principele Ferdinand iar apoi generalul Mavrocordat reprezentantul Regelui.

Ia cuvîntul d. Ionel Brătianu în numele guvernului, arătînd meritele defunctului care, zice d-sa, a luptat mult pentru înfințarea casei rurale.

Vorbesc apoi d-nii general Budișteanu din partea Senatului, M. Ferechide din partea Camerei, Tocilescu din partea Academiei și Corbescu.

După prohod cortegiul, foarte impunător a pornit de la locuința defunctului, parcugînd străzile Carol, Rahovei, 11 Iunie, Șoseaua Filaret până la Bellu.

O Constatare.

București.—In cercurile politice se comentează viu faptul că la prînzul de gală de eri de la palat d-nii G. Gr. Cantacuzino și N. Filipescu n'au luat parte deși fuseseră invitați.

CAMERA

București.—Deputații au venit azi din timp la ședință care este deschisă de d. V. Missir.

Acesta comunică trista veste a încetării din viață a I. P. S. S. Mitropolitului primat și a d-lui P. S. Aurelian, președintele senatului și propune să se suspende ședința azi și mâine în semn de doliu.

D. Toma Stelian din partea guvernului se asociază la această propunere și ședința se suspendă.

Viitoarea ședință va avea loc Mercuri.

Casa de Scont și Imprumut din Iași

Societate anonimă. Capital 500000 lei

Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 33-a adunare generală a acționarilor Casei de Scont și Imprumut din Iași, va avea loc în ziua de Duminecă 8 Februarie 1909, oara 1 p. m., în localul Societății din Iași, Str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul consiliului de administrație asupra mersului societății, în cursul anului 1908;

2) Raportul censorilor, conf. art. 186, alin. VI din codul com.;

3) Aprobarea conturilor exercițiului închis la 31 Decembrie 1908 și descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net pe auul 1908;

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administrație;

6) Alegerea a 3 censori și tot atîtea supleanți, pentru supravegherea operațiunilor sociale în cursul anului 1909;

Se menționează dispozițiunile art. 30, 31 și 32 din statute:

Art. 30.—Toți societarii cari justifică posesiunea a cel puțin 19 acțiuni au dreptul de vot.

Acționarul care posedă mai multe acțiuni, are un vot pentru fie-care 10 acțiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine și 10 ca mandatar.

Art. 31.—Acționarul, care voește să ia parte la adunarea generală, trebue să depună acțiunile sale la societate, cvnformîndu-se art. 157 alin. II și III din codul comercial.

Posesiunea acțiunelor se poate justifica și prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncei Naționale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32.—Acționarii nu pot fi reprezentați, de cît prin alți acționari cu dreptul de vot.

Minorii pot fi reprezentați prin tutorile sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judiciar sau curator prin reprezentanții lor legali; femeile măritate prin soții lor, chiar dacă aceștia nu sunt acționari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată presedintelui; casele de comerț, printr'unul din reprezentanții lor, avînd semnătura socială, și, în fine, societățile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de Administrație

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari,** mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Iatăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsămînt Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—

Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATJNEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. 1-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. 1-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. 1-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS

10.000 Lei

nu; — dar oferim un f. mare şi lesnicios **Venit accesoriu** tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric

Str. Golia No. 13

Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.

Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT

— Strada Golia 77 —

Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Veveniei No. 1 —

primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT

s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT

— Str. Bărboi No. 19 —

Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea
la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştigà in caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scriscare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează servicio|cel mai Prompt şi'o cnştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 639 —Mercuri 28 Ianuarie 1909

De la sfetnic la Vodă

In vremile mari se arată oamenii mici. In împrejurări normale omul mic se strecoară cum poate și dacă norocul îl ajută se suie sus, sus în vîrful piramidei politice.

Acesta e cazul cu d. Ionel Brătianu. D-sa ca prim ministru și ministru de interne și ad-interim la externe și șef de partid și urmaș a lui Ion Brătianu, și capul dinastiei, a prezentat Camerilor un proect de lege pentru deschiderea unui credit de 300,000 lei, cu care să se rîdice un monument al Unirei la Iași. Acest proect de lege l'a întovărășit cu o expunere de motive, model de inepție politică și intortochere de doctrină.

In mod vădit și intenționat, d. Ionel Brătianu ignorează persoana lui Vodă Cuza și explică tendențios actul Unirei.

„Răsărită din simțimîntul națiunei „întregi, Unirea a fost urmarea firească a mișcărei noastre de rege„nerare... care se afirmă puternică în „revoluția din 1848... Străbătută de „un gînd mîntuitor... această mișca„re și-a început șirul bîruințelor cu „Unirea, *continuînd cu principe străin*, „Independența și Regatul".

Această mentalitate bolnăvicioasă a stărnit indignarea generală în țară, mai ales că a fost și primul act mai general al lui Ionel Brătianu ca șef de guvern.

Se înțelege și se explică ura personală a d-lui D. A. Sturdza contra persoanei lui Vodă Cuza, care-i făcuse un afront. Doamna Elena, vara d-lui D. A. Sturdza, afirmă că „soțul meu, într'un moment de mare îndignare l'a luat pe D. A. Sturdza de gulerul hainei și l'a asvărlit pe scările palatului". Era tot ce putea spune mai politic bătrîna și venerata doamnă! Genunchiul lui Vodă a fost aplicat pe spinarea secretarului său și resentimentul scenei acesteia l'a urmărit toată viața.

„Cere-mi ce vrei maestre, zicea D. „A. Sturdza către sculptorul Boer„mel; monumentul lui Cuza pentru „țara romînească e imposibil; și atît „timp cît timp voiu fi eu ministru, „nu voiu permite ca d-ta să vorbești „cu Majestatea Sa. In curtea palatu„lui voiu sta eu de gardă, cînd vei „încerca să întri la Regele Carol. „Monumentul lui Cuza e un pericol „pentru dinastia și pentru liniștea „țării.

D. A. Sturdza sfîrșește în triste zile indurerate lunga și migăloasa sa încordare în diriguirea trebilor obștești. S'ar fi crezut că cu scoaterea bătrînului septegenar din circulația politică, s'a stîns și nesocotita ură a secretarului infim și mic contra marelui Voevod popular. Am fi crezut că cei 43 de ani de purgator, au fost îndestui pentru a reabilita în ochii politicianilor figura marelui Voevod, și că nu din pornire personală un Rege mare și viteaz se pune de-a curmezișul dorinței Țării.

Ne înșelasem cu toții.

Și d. Ionel Brătianu vrea să nu desmintă pe d. D. A. Sturdza, căci și după ministerul său, actualul prim ministru ignorează persoana lui Cuza Vodă în actul efectiv al Unirei: „a început șirul biruințelor cu Unirea, continuînd cu principe străin, independența și Regatul". Pentru d. Ionel Brătianu cei 7 ani de domnie ai lui Cuza nu sunt nimic, ca și cum n'ar fi fost, cu toate că ei, de și puțini la număr, formează o verigă mare și puternică din lanțul faptelor politice de la Unire pînă la principele străin.

Despre necesitatea istorică a celor 7 ani, vorbește în de ajuns istoria și rolul personalității lui Cuza Vodă a fost așa de mare, așa de covârșitor, că el a săvîrșit unirea reală de la 24 Ianuarie 1862, el a făcut pe 2 Mai cu toate legiuirile de supt Statut.

Dar pentru d. Ionel Brătianu acestea sunt nimicuri, fapte bune de pus supt *trei puncte...*, ca și cum rolul unui prim-ministru la pragul secol. al XX-lea este de a ignora istoria, de a ignora Voevozii țării, pentru că n'a avut fericirea nici de a fi luat de guler, nici de a fi asvărlit pe scara palatului cu genunchiul. Nu cu asemenea sentimente mici și resentimente mari se guvernează o țară, se dirigueșe un partid. se duc destinele unui popor într'un moment dat.

In alte țări asemenea oameni se dau de-oparte, văzîndu-se că se pun de-a curmezișul evenimentelor.

Dar ce desmințire mai mare se poate da ideilor și sentimentelor nesăbuite ale sfetnicului Coroanei de cât insăși vorbele Coronei spuse în momente solemne.

„Suntem datori a sărbători aniver„sarea celor 50 de ani ai Unirei cu „toată dragostea și cinstea și a ne „îndrepta gîndurile cu adînca recu„noștință către luptătorii Unirei, *cât „și către Acela, care a fost sortit să fie „Alesul Țărilor Surori*".

In locul celor trei puncte din fraza sfetnicului, să punem fraza îndeplinitoare a lui Vodă „acela care a fost rostit să fie alesul țărilor surori"

Știți cu toții povestea lui moș Ion Roată și Vodă-Cuza.

Eșise bietul Ion Roată înaintea lui Vodă la Ajud cu jalba în proțap. Cuza îl vede și-l recunoaște și făcîndu-i loc îl ia lîngă sine.

Spune, spune moș Ion toată durerea lui, îl ascultă Vodă și-i dă un fîșic de galbeni să-și ogoiască nevoia.

Bietul moș Ion Roată tot nu era mulțumit, și oftînd zise:

„Dar cu scuipatul cum rămîne, măria ta!

„Du-te de spune la ai tăi că unde „te-a scuipat boerul, te-a sărutat Vodă" și luînd pe moș Ion Roată l'a sărutat Vodă-Cuza pe obrajii arși de soare și de crivăț.

In lucruri mici era mare Vodă-Cuza!

Așa și cu bietul Vodă-Cuza acum! Iar cînd va veni Istoria și va întreba: cum rămîne cu nesocotirea ce sfetnicul face persoanei marelui Voevod, va răspunde cu mîndrie Regele: „acolo unde l'a nesocotit un Sturza și un Brătianu, îl proslăvește un Hohenzolern"! „căci prin jertfele și în„delungatele lui lupte s'a înfăptuit „una din cele mai scumpe dorinți „ale neamului romînesc".

Discursul Regelui Carol e un biciu de foc dat discursului primului său ministru.

Ce mic s'a arătat Ionel Brătianu in momente așa de mari!

Cînd un neam întreg își proslăvește pe al său Vodă iubit, cînd însuși Regele îl pomenește, el, simplu sfetnic de o zi, de un an să-l nesocotească!

Ce drum deosebit de la sfetnic la Vodă! **Gh. Ghibănescu**

E vinovată liga?

A greșit Liga, cînd a invitat clubURile politice la festivalul de la Teatru?

Provocatorii scandalului, strigă pe toate tonurile că aceasta e o greșală neertată.

De ce?

Să luăm ipoteza că Liga a avut cele mai curate intenții, și că invitația sa n'avea nici un gînd ascuns.

Era firesc să facă acest lucru. Pentru că în primul rînd toată activitatea ligei, nu e de cît o activitate politică, — de politică națională, dar nu mai puțin politică,— și ca atare liga nu putea uita de a nu asocia la acțiunea sa, toate organizmele vii ale lumei noastre politice, care fie care în felul său, lucrează pentru tendințele comune.

Participarea cluburilor politice, însemna un gest frumos și civilizat, care publica un armistițiu în luptă, pentru a pune în evidență acest adevăr că toate partidele noastre politice sînt partide naționale.

In fine, ideea de a face pe fie care reprezentant al acestor cluburi de a-și spune punctul său de vedere în chestia națională, n'ar fi fost de cît rezultatul unei inspirații fericite, întru cît momentul acesta, era una din rarele ocazii în care fără patimă, se putea fixa nota cea adevărată în politica fie cărui partid.

Dar atît invitația, cît și forma în care s'a făcut, a dat rezultate rele.

Delegații celor două cluburi, liberal și carpist, s'au ferit de a-și spune cuvîntul care li se cerea. **Un indiciu de nesinceritate, și un semn al fricei pe care acești oameni îl au de a-și spune gîndurile ascunse. Delegatul nostru, care singurul a respuns cum trebuea chemărei sale, s'a lovit de rezistența scandaloasă a unor indivizi cari au crezut nimerit să-i acopere glasul pentru ca adevărul să nu răsune.**

Dar dacă liga n'a greșit cînd a alcătuit programul festivalului așa cum l'a alcătuit, a greșit adînc, lăsînd putința de a se întîmpla ceea ce s'a întîmplat.

Este liga amestecată direct, în acest scandal, sau cele întîmplate îi sunt imputabile pentru că nu s'a priceput, ori n'a voit să le evite,—e tot una.

Ceea ce trebue reținut, este că liga n'a fost la înălțimea situației sale și că în modul său de a proceda în această împrejurare, este sau fățărnicie, sau nepricepere.

D. Manicatide, președintele ligei are cuvîntul.

Președenția Senatului

Nici nu se aruncase încă ultima lopată de țărînă peste corpul neînsuflețit al celui ce a fost P. S. Aurelian, și luptă mari s'a declarat între liberali pentru președenția Senatului.

Oculta vrea să dee unuia din cei mai fervenți susținători ai ei, satisfacțiunea de mult dorită, și să aleagă pe d. C. Nacu, președinte al senatului.

Dl. Ionel Brătianu,—se zice că și'ar fi luat angajamentul către d. General Budișteanu pentru cuvîntarea rostită la congresul liberal cu ocasiunea proclamărei sale ca șef al partidului, de a-i oferi sau portofoliul rezboiului sau președenția Senatului îndată ce vor fi declarate vacante.

Se știe că de cît-va timp se vorbea prin presă cu multă certitudine, despre iminenta retragere a d-lui General Averescu din fruntea ministerului de rezboiu și despre demiterea d-lui P. S. Aurelian, pentru motive de sănătate din președenția Senatului.

Și în afară de acești doi candidați deopotrivă de tari, prin susținătorii lor, Senatul însăși pare a avea candidatul său, pe care ar avea să'l rîdice la această înaltă demnitate, fără a ținea seamă de dorințele ocultei sau de angajamentele d-lui Ionel Brătianu.

In cît, la liberali, ori de cîtè-ori fatalitatea face să se declare vr'o vacanță la o înaltă demnitate în Stat se iveșe și prilejul de a'și arăta debandada ce există în organizația lor politică constituită pe apetituri și ambițiuni.

Chestii estetice

Jocurile naționale și fetele noastre

In serbătorirea ce s'a dat la Teatrul Național în ziua de Duminică 25 Ianuarie, s'au produs și școalele de fete din Iași cu cîntece și *jocuri*.

Nimic mai plăcut ca participarea tinerimei școlare și producerea ei pe scenă. Tinerețe atrage și fără pretenția artei, captivă prin dilentatismul său. In decorul frumos al sălii, ce plăcere nu-ți provoacă un cor de tinere voci, un cîntec zis bine din buze fecioreline, o poezie risă cu inimă, un instrument mînuit cu dibăcie.

Ai în față atîtea virtuosități, potențialități și tu public, ești mulțumit cu potentialitatea vrîstei, de cît cu actualitatea talentului.

E preludiul unei vieațe nouă, ce bate în tinere piepturi și legîndu-ți în minte pe *eri* de *astăzi*, te mîngîi și adormi cu plăcerea că mîne va fi și mai bun și mai fericit și mai plăcut. E setea de progres, care mînă lumea înainte și fără să-l simțim acel mers înainte se îndeplinește.

Eram supt farmecul acestor iluzii, cînd în programul serbării văd și jocuri naționale sprintene și iuți executate de eleve!

Ce mai plăcut ca o horă jucată în lanț de flăcăi și fete, bărbați și femei. Cu trei pași înainte și trei pași înapoi; cu un înaintat în față și cu un dat îndărăpt lanțul se mișcă alene, vorbele se leagă, glumele pornesc, și în căldura apropierei se înferbîntă firile, se ascut vorbele, se leagă prieteniile, se deschid sufletele și se face rodnică și vie, plăcuta și atrăgătoare viața de dat, cu toate lipsurile ei materiale și morale.

Ceva mai sprinten e brîul; după masă și chef, cînd mințele se mai aprind, cînd inimile se mai apropie, lanțul leganat al horei se schimbă de sirg într'un lanț mai legat, mai strîns, flăcăul apucă pe fată de brîu, de braț, de umăr și în iuțala clipei o mînă măsurat după mersul lăutarilor, cînd săltînd, cînd chiuind, în hazul și plăcerea tuturor.

Dar să expui șiruri de tinere fete, care cu rochița scurtă, care cu cămeșuica strînsă, care cu fota fluturatică, să se miște iute, vînjos, bărbătește pe scenă de teatru, în fața unui public numai spectator, și încă tineret impetuos, curios și lacom, că prin întorsătura ce o face să facă rochița cute indiscrete, cămașuica lipiri curioase, fota sburătoriri nevoite, iar trupul plin de gingășie al fecioarelor dănțuitoare să se frămînte în mișcări convulsive, în alergări de bacante, iată ceia ce nu convine vrîstei, sexului, locului de spectacol.

Și cu toate acestea ni s'a fost dat să vedem un asemenea spectacol. In ce scop? să se vadă că și fetele pot face mișcări și salturi spasmodice? că și fetele pot alerga și țopăi țărănește? s'au înșelat cei ce au organizat asemenea spectacole și ori cîtă libertate s'ar da educației fetelor *băețindu-se*, este o margină peste care nu e util să se treacă.

La Teatrul Național din Iași în ziua de 25 Ianuarie s'a trecut peste aceasta și publicul aplaudînd a expus pe tinerele eleve să le producă plăceri neestetice, căci toate acele șiraguri de fete nu aratau publicului nimic din esteticul sexului, vrîstei, ci mișcări grotești și risipă de muncă, de vlagă, de tinerețe.

Atîta! * * *

Publicăm în numărul de astăzi: unele din modificările comitetului delegațiilor la proiectul d-lui Stelian; moartea lui Catulle Mendés și a lui Coquelin-Cadet; procesul militar de astăzi și funerariile I. P. S. S. Mitropolitului Primat.

OAMENI ȘI LUCRURI

POLITEȚE...

Sunt nenumărate și foarte variate episodele mai mari și mai mici întîmplate în orașul nostru cu ocazia frumoaselor zile de comemorare a Unirii.

Iașul trebuia să fie în fruntea tuturor orașelor, căci actul național al Unirii Principatelor este mai cu seamă o pagină din istoria lui, a Iașului și în a doua Capitală s'au petrecut acele epizode falnice, de-apururi glorioase în istoria țării.

Printre micile și multele întîmplări ale acestor din urmă zile, gazeta a relatat și actul curios al elevilor cari au fluierat un grup de eleve, la ieșirea lor din teatru.

Se înțelege, că la teatru avuse loc una din șezătorile solemne, în slava zilelor „Unirii", o reprezentație de gală cu subiecte și bucăți naționale și după un asemenea spectacol pare foarte ciudat epizodul din afară de teatru, organizat sau „jucat" de către acei elevi, răzvrătiți în potriva elevelor pentru că *una* din ele nu s'ar fi ridicat în picioare la întonarea unui cîntec național,—mi se pare „hora Unirii".

Farsa elevilor e de prost gust. E greu de presupus că aci e în joc lipsa de bunăvoință, ori cine știe ce sentiment anti-național. Cine ar presupune așa ceva pe seama unei tinere eleve? Scularea în picioare o provoacă nu numai entuziasmul, dar și suggestia, spiritul de imitație, elanul transmis de vecinătate, aspectul lumei dimprejur și cineva care s'ar încumeta să facă excepțiune s'ar face pur și simplu ridicul. E însă posibil ca să intervină alte împrejurări sau pricini; cineva poate fi împiedicat din diferite cauze de a sta în picioare și să aibă trebuință absolută de a ședea; lucrul se întîmplă des și fiind vorba de o elevă, de o persoană femeească, cea dintâi întrebare care se impune e de sigur aceasta: fosta rea voință ori imposibilitate de veri-ce natură de a se supune unei relative tradițiuni,—căci „hora Unirii" era un cîntec ocazional și nu propriu zis oficial de felul „imnului regal".

De aceea face o impresiune penibilă știrea despre acel „atac" al elevilor și nu poate fi un sentiment înalt care dictează un asemenea procedeu. Politețea nu e o formulă goală, ci e o manifestare de omenie. De aceea brutala impoliteță e condamnabilă și îngrijitoare din punctul de vedere social. **Rodion**

Ideia Unirei

(Conferință ținută la clubul conservator-democrat din Iași)

Iubiți Prieteni,

Intruniți aci în casa noastră spre a sărbători marele act al Uniri, noi partid conservator-democrat printr'un exces de atenție, am răspuns cei întâi invitației ligei culturale, alegînd o delegație care să ne reprezinte și unul care să vorbească la acea serbare.

Delegația era compusă din domnii N. Cananău, Lascar Antoniu și subsemnatul delegat a și vorbi.

Toată lupta de invective ce se duce contra-mi personal de cîți-va ratați și neresponsabili adversari, este că în dosul persoanei mele au în vedere pe omul, care pune în slujba partidului său, gîndul său, inima sa, sufletul său (aplauze).

Cu toate acestea mergeam gata să vorbesc, dacă alte considerente mai înnalte, de a garanta seninătatea serbării, nu ar fi venit să zică, să pun mica mea persoană mai pre jos de însemnătatea zilei.

Și am pus-o; ca să nu să zică că motive și considerente personale pentru mine ale adversarilor să fi știrbit ceva din vaza partidului.

Ne am înșelat cu toții; căci ceata de svînturați cari samănă vînt și culeg furtună a trecut peste acest fapt și au tulburat liniștea serbării, împedecînd pe delegatul nostru să-și spună cuvîntul.

Duhul de anarhie care stăpînește pe cei din jurul *Evenimentului*, cum și pe o parte din tineretul nostru Universitar a făcut ca să se știrbească seninătatea serbării, regretînd—adică la ce am mai regreta—că comitetnl ligei n'a dat dovadă că era stăpîn în casa lui, întru cît cluburile politice fuseseră chemate a-și spune cuvîntul (aplauze).

Așa de pildă, delegatul clubului liberal a făcut *fiasco*, căpătînd desaprobarea punctului de vedere al guvernului în cea mai gingașă chestie a rîdicării monumentului Unirei, de și stim cu toții că d. Manicatide și M. Tomida sînt membrii ai clubului liberal.

Iar delegatul improvizat al clubului carpist, cel îmbrăcat în frac, după ora 4 a zis și n'a zis nimic de cît *versuri* în numele adevăratului partid conservator (rîsete).

Ne am întors dar domnilor, aici în casa noastră să sărbătorim în liniște marele act al Unirei, avînd putința de a ne spune pe larg gîndul nostru în acest important moment (aplauze).

Vom privi faptul din două puncte de vedere: *istoric* și *politic*, silindu-ne a ne tălmăci asupra faptului trecut deja în domeniul istoric, cum și asupra învățămintelor ce avem de scos din el pentru cei de azi.

Nu voiu căuta să amestesc un considerent asupra altuia căci noi, care sărbătorim astă-zi 50 de ani de la Unire, cunoscînd toate verigile actelor urmate după votul de la 1859, putem aduce în judecata noastră asupra Unirii fapte și păreri cu mult posterioare, care ne-ar întuneca dreapta vedere.

In această categorie nu greșim cînd punem chiar pe Ion Creangă, care a jucat actul Unirei ca un act *fără socoteală* nu cu chibzuială cum cereau unii.

De aceia ni se pare stranie teoria istorică în dosul căreia se ascunde resentimentul partidului liberal nu pentru actul Unirei, ci pentru persoana lui Cuza Vodă. (aplauze) Și mirarea îmi e cu atît mai mare, cu cît partidul liberal face dovadă la fie-ce pas de proslăvirea persoanelor nu a celor mai vrednice în ochii partidului (aplauze).

Liberalii cari și-au rîdicat statui la toți cei chemați și nechemați, îi vedem că le place a se ascunde în dosul unei doctrine istorice, în care se pun persoanele în dosul faptelor, de și partidele politice sunt chemate tocmai de a pune faptele în slujba persoanelor! Și dacă ar fi încă el cel mai îndrituit a da preferința celor mai vrednici din partid, nu; ci acelor cari au cultivat interesele materiale ale partizanilor săi (aplauze).

C. A. Roseti, mentorul partidului stă pitit într'o statue mică în dosul lui I. Brăteanu, care stă falnic în mijlocul Capitalei; iar M. Cogălniceanu, așteaptă atenția partidului liberal (bravo, aplauze) de și delegatul clubului liberal, d. G. G. Mîrzescu afirmase în discursul de la teatru, că M. Cogălniceanu a fost un membru al partidului liberal național. Noi zicem liberal, dar nu și național lui Ion Brăteanu, căci nu e secret pentru

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plată cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

nimene faptul că M. Cogălniceanu spune tuturor că nici ciolanele sale n'ar vroi să fie îngropate alăturea cu ale lui Ion Brăteanu (aplauze).

Ei bine iată ce gîndește guvernul liberal despre evenimentul Unirei, prin organul șefului și primului ministru: în expunerea de motive a proectului de lege prin care se cere acordarea unui credit de 300,000 lei pentru monumentul Unirei:

„Răsărită din simțimîntul națiunei întregi, căreia o generație mare îi lărgise conștiința prin trezirea fireștilor ei aspirațiuni, Unirea a fost urmarea firească a mișcării noastre de regenerare, care își află începuturile în pragul secolului trecut și care se afirmă puternică în revoluția din 1848".

Aici Ioan Brăteanu face o intenționată greșală și de dată și de doctrină. De *dată*, căci îi place a înota în 1848, an scump liberalilor, dar nu în geneza ideei de Unire; de *doctrină*, căci Unirea a fost un act politic, plămădit în cercul oamenilor politici ai timpului, născut în mintea Cronicarilor, lățită prin scrierile lor în lumea puțină a cetitorilor boeri, hrănită prin sentimentul comun al poporului, și realizată cu votul de țara legală prin organele ei legal constituite (aplauze).

Națiunea, care nici azi nu e așa de băgată în samă de naționalii liberali, *(afirmări, da, da)*, n'avea de cît rolul de spectatoare la făptuirea Unirei, pentru a se bucura și ea de fericitul eveniment, ca una ce din vechi era pururea gata la domnie nouă.

Ca partid politic vedem și considerăm actul Unirei ca un act politic săvîrșit în sfera țării legale. Și țara legală era foarte îngustă pe atunci; în întreaga Moldovă dacă erau 1000 de alegători; d. P. Rîșcanu îi socoate la 700 de alegători *primari*, cari au dispus de soarta ideii Unirei.

In cercul acesta îngust al țării legale, ideia Unirei era o idee constituțională, deci pusă la baza politică a țării, și cine lupta pentru Unire, lupta în sprijinirea unei idei legale și constituționale, și dușmanii Unirei trebuiau să escamoteze această idee constituțională pentru a învinge soliditatea ideii. Oricît de slabi ar fi fost din punctul de vedere al Statului susținătorii ideii de Unire, aveau la spetele lor constituționalitatea ideii și lărgirea asentimentului public pentru susținerea ei.

De unde au supt boerii alcătuitori ai Reglementului Organic această sfîntă și salutară idee? Din scolile ce nu erau? Din literatura estetică ce nu era? Din cîntăreții ce nu o cîntase? Nu; ideea Unirei nu e un rod al școalei romînești, ci e mai veche. Scoala romînească a lățit această Idee, cum au lățit'o poeții, artiștii, cîntăreții prin compunerile lor; ei au făcut școala publicului și l'a entuziasmat pentru această mare idee.—Un V. Alesandri a lucrat pentru Unire și răspîndirea ideii în marele public prin mai mult de cît o mie de volume, căci el a făcut să treacă supt oshii publicului un stat romînesc *unit* prin piesa sa *Cinel-Cinel* (aplause).

Nimic din toate acestea nu era la 1830, cînd se redacta Reglementul organic; și cu toate acestea iată ce cuminte îndreptățesc boerii lui 1830 principiul Unirei.

„Inceputul, religia, obiceiurile și cea de un fel limbă a sălășluitorilor într'aceste 2 principaturi precum și cele de o potrivă trebuința cuprind din însuși descălecarea lor elementurile *nedespărțitei uniri*, care s'au fost poprit și s'au zăbovit numai după împrejurări întîmplătoare și cele urmate după dînsele" (art. 371 Reg. Munteniei; art. 425 Regl. Moldaviei). Se vede în redactarea acestor articole stilul și condeiul lui C. Conaki, acel boer moldovan, adînc însuflețit de duhul Unirei, cum reiesă din scrisoarea sa către Mitropolitul Veniamin Costachi asupra învățăturilor publice din Moldova.

Aceste considerente sunt aproape tot ce se poate zice despre stările premergătoare Unirei; la ele am putea adauge cele aduse de savantul nostru istoric d. A. D. Xenopol în monumentala sa lucrare „Istoria Romînilor" (aplause): așezarea geografică și soarta comună, care a făcut să se repercuteze din o țară în alta esoul stărilor politice, sociale, economice și culturale.

Lămurirea acestor considerente e toată explicarea istorică a nașterii ideii de Unire.

Va urma.

Litere-Științe-Arte

Quartetul Sevcik va da un singur concert la Teatrul Național, in sara de 5 Februarie a. c.

Iată ce spune „Die Zeit" in 1905, cînd qurtetul debuta la Viena:

„Membrii quartetului vin de la școala renumită a lui Sevci" și se manifestă prin acelaș temperament și printr'o simțire comună. Dacă primul lor concert a avut un succes foarte mare, al doilea însă, i-a consacrat printre cei mai mari artiști. Toți sunt unanimi în a spune că, Dvorak și Grieg. n'au avut nici odată interpreți mai buni ca ei.

„Ultimele lor concerte date la Viena, anul acesta, au fost un adevărat triumf, ei au fost așa de bine apreciați în cît, în loc de unul, publicul vienez i-a obligat să dea 3 concerte.

„Sufletul acestui quartet" spune „Wiener Allgemeine Zeitung" este Bedrich Vaska, Profesor de violoncel la Praga, unde a înlocuit cu profesorul Vihan. In același timp a făcut parte din „Trio-Ceh".

*

Iașenii să nu uite că vor avea în curînd rara ocaziune de a auzi pe Regele violoniștilor, pe marele Kubelik și să-și procure bilete la agenția „Thalia".

*

Yvonne Dubel, marea cîntăreață de la Opera Mare din Paris este acum oficial anunțată în orașul nostru de către agenția Carmen Sylva unde se află depuse biletele.

*

Coquelin avea o mare încredere în vocațiunea sa politică, cel puțin tot așa de mare ca în cea dramatică. El căuta cu deosebire societatea oamenilor de stat.

El a fost nu numai amicul lui Gambetta dar mai tîrziu și intimul lui Waldeck Rousseau.

La sfîrșitul anului 1901 el reveni din America și găsi legea asupra asociațiunilor votată. El se duse să-și ia prînzul în piața Beauvau. Și cînd cel mai modest președinte de consiliu își făcu intrarea resună deodată timbrul metalic al lui Coquelin:

— Scumpul meu președinte, îi zise el, îți mulțumesc în numele patriei, pentru cele făcute pentru dînsa în lipsa mea.

La un moment dat se gîndea să scrie el în locul lui Hanotaux, istoria Republicei a treia.

— Nimeni nu este mai capabil ca d-ta să o scrie îi zise unul din admiratorii sei.

După un moment de gîndire Coquelin suspină:

— Este adevărat.

*

In Paris s'a înființat zilele aceste primul club de femei aeronaute.

El poartă frumosul nume de „Stell Club" și este fondat de d-na Surcouf una din cele mai zeloase adepte ale navigației aeriene. Ea a întreprins până acum 25 călătorii aeriane dintre cari 6 numai între femei; ea este de alt-fel singura femee care are brevet de cîrmaciu de la Aeroclubul francez.

Membrele clubului proecteazăași construi un balon propriu, până la adunarea fondurilor, clubul bărbaților le-a pus la dispoziție parcul lor de baloane din St. Cloud; asemenea țin la dispoziția membrelor și baloanelor lor.

*

Se anunță din Paris că la opera comică de acolo s'a pus în studiu „Sapho" a lui Massenet, operă care după cum se știe a fost prelucrată după romanul lui Alphonse Daudet.

Cu această ocazie marele compozitor a mai introdus un act, care se arată a fi cel mai dramatic și mai muzical din operă. Intre altele scena în care tînărul amant al Fanny descopere scrisorile primului ei iubit, pe care ea le aruncă în foc. Publicul care a asistat la repetiția generală a primit cu mult entusiasm fericita inovație a lui Massenet.

*

A propos de defunctul Coquelin, diferitele ziare și reviste au obținut panegerice, semnate rînd pe rînd de artiști pariziani și artiste bine înțeles.

Numai Suzanne Desprès a răspuns laconic: „Moartea lui Coquelin m'a lasat indiferentă".

Această părere publicată de „Matin" a provocat multă curiozitate, dar nimeni nu găsește explicația. O va da oare artista însăși?

*

S'a pus sub presă și în curînd va apare ediția *a treia* din foarte instructivul studiu social „Cauzele criminalității" datorit distinsului magistrat al trib. Putna, d. *C. S. Ballan*.

Primirea foarte bine voitoare și succesul de librărie ce a avut această lucrare,—probează cît de necesar, era un asemenea studiu care, scris pe înțelesul tuturor, arată multe rele din viața noastră socială, propunînd și mijloacele de îndreptare.

Informații

❑ Ministerul de resboiu, printr'o circulară trimeasă comandamentului corpului 4 de armată, face cunoscut că pe viitor ofițerii inferiori nefamiliari, nu vor mai avea ordonanțe de cît după instrucție, adică nu se vor servi de ordonanțe de cît după ce se vor întoarce de la cazarmă. Ofițerii superiori, care se serveau de cîte două ordonanțe, vor avea numai una, iar a doua ordonanță va trebui să rămînă la cazarmă, spre a îngriji de cai.

❑ Astă zi urmează să înceapă, la facultatea de medicină din localitate, concursul pentru ocuparea locurilor de medici primari ai spitalelor Spiridoniei din Roman și Hărlău.

Comisia examinatoare se compune din d-nii: profesori doctori C. Bottez și St. Possa și docent doctor Ștefănescu—Galați—din partea eforiei; profesorii Babeș și Marinescu, din partea direcției generale a consiliului sanitar superior; profesori Riegler și Manicatide, din partea facultății și doctor Carnabel-Galați — delegat al ministerului.

Candidează domnii doctori: C. Mărzescu, Buteanu și Șerbescu.

❑ Academia romînă, spre a da învățaților romîni putința să'și perfecționeze și înmulțească cunoștințele în ramura zoologiei și fisiologiei, are abonată o masă de lucru la stația zoologică din Neapole, de sub direcția d-lui profesor A. Dohrn.

La această masă a lucrat în cursul ultimului timp d. profesor P. Bujor, iar de la 1 Iulie, rămîne vacantă.

Academia aduce la cunoștință doritorilor de a lucra la această stațiune că le acordă suma de 600 lei și bilet de drum până la Neapole și înapoi.

❑ In București a apărut primul număr din *Monitorul Intereselor agricole*. Portul 7 lei pe an.

Urăm confratelui nostru traiu îndelungat, dat fiind marele interese ce le apără ale obștiei țării.

❑ La Craiova a încetat din viață alaltă-eri Const. Georgescu, membru al Curței de Apel din acel oraș, un distins magistrat. Georgescu se născuse la 1853 ianuar 18 în județul Dîmbovița; la 1876 fu copist la comitetul de lichidarea bonurilor rurale, iar la 14 Mart 1878 substitut. trib. Vlașca. La 23 Nov. 1878 proc. trib. Dămbovița, apoi Ilfov; — la 29 Iulie 1880 prim-proc. trib. Dolj — 21 Oct. 1880 proc. Curtea de Apel Craiova, iar la 21 Decembre 1888 consilier la aceiași Curte.

❑ Firmei frații Rechler din Iași i s'a acoroat ieri un moratoriu pe termen de șease luni.

❑ Anunțîndu-se printr'un imprimat anonim că d. dr. A. Steuerman a demisionat din postul de medic al societății Fraterna-Păcurari, comitetul face cunoscut că n'a primit o asemenea demisiune și că, probabil, e vorba de o farsă.

❑ **Cerc cultural.** — In orașul Bărlad s'a alcătuit un cerc cultural „Tutova", sub președinția d-lui S. Belloescu.

Cercul a organizat o serie de conferențe populare, făcînd apel atît la cele mai de samă personalități ale orașului, cît și la alte persoane din diferite orașe.

Iată lista conferenților ce urmează a se ținea:

1. Februar 2. D. *Prof. I. Petrovici*, de la Univ. din Iași: Despre scepticizm.

2. Februar 8. D. Sublocot T. Pamfil: Militarizm și antimilitarizm.

3. Februar 15. D. *Prof. Gh. Alexandrescu*: Pentru unirea celor două clase sociale ale noastre.

4. Februar 22. D. *Căpitan N. Voinescu*: Imbunătățirile de prima necesitate ce trebuesc aduse orașului Bărlad și județului Tutova.

5. Martie 1. D. *V. Triandaf*: Din luptele lui Napoleon cel mare: Wagram.

6. Martie 8. D-ra *O. Vlaicu*: subiect rezervat.

7. Martie 15. D-na *Zoe G. Ionescu-Tutoveanu*: Legăturile conjugale și sentimentele dintre soți.

8. Martie 22. D. *Doctor Mălăncescu*: Igiena socială.

Conferințele se vor ține în fiecare Duminică în aula liceului „Codreanu", începînd la ora 3 p. m. precis.

Intrarea liberă, afară de conferința d-lui prof. Petrovici, pentru care se va fixa o mică taxă și care se va ține Luni la data și ora indicată.

Celelalte conferinți ce se vor ținea după Paști vor fi anunțate la timp.

❑ Epitropia sf. Spiridon a fost autorizată a ceda un teren de 3386 m. p. spre a se construi o școală în comuna Borșa, din județul Iași.

❑ D. profesor Petrovici, noul membru în comitetul teatral, s'a prezintat eri la postul seu și a declarat presidentului că el n'a primit să figureze ca simplu spectator în comitet, ci că înțălege să facă treabă, mai ales în ceia-ce privește repertoriul.

Felicităm pe d. Petrovici pentru hotărîrea ce-a luat'o și spunem că grație d-sale localismul care a nenorocit Teatrul din Iași, va dispare.

❑ Președintele trib. s. II-a, a primit următoarea circulară:

Președintele Consiliului superior al agriculturei, a făcut cunoscut ministerului de justiție că în urma întrebării făcută de unii inspectori agricoli, dacă cultivatorii, posesorii de terenuri cultivabile mai mici de 100 hectare sunt ținuți a avea registrele prevăzute de legea învoelilor agricole, consiliul superior a dat următorul aviz:

Numai cultivatorii cu întinderi până la 20 hectare pot fi asutiți de ținerea acestor registre.

Vă comunic acest aviz spre al avea în vedere la ocazie.

❑ **Din Huși** —Serbare zilei de 24 Ianuarie s'a făcut la noi în sala Teatrului unde școlile publice s'au produs cu mai multe bucăți corale și gimnastice, recitări.

Iar prefectul dr. N. Lupu, a rostit o cuvîntare ocazională despre Unire. Publicul s'a împrăștiat ducînd cele mai frumoase amintiri de Unire, întru cît încă trăesc mulți bătrîni, cari au apucat și cunoscut de aproape pe marii făptuitori ai Unirei, pe colonelul A. Cuza, de la Barboși, fiul lui Ion Cuza fost mulți ani ispravnic de Fălciu; pe M. Cogălniceanu, de la Rîpi, și pe Anastasie Panu de la Huși.

In jurul acestor 3 nume azi istorice, s'a închegat actul Unirei, unul fiind membru în cămăcănia de 3 cari a prezidat alegerile pentra divanul electiv, altul fiind luptătorul cu cuvîntul și condeiul în marea și sfînta cauză a Unirei, în fine cel de al 3-lea, arătîndu-se ca cel mai vrednic de încredere alor săi a bine meritat de la istorie pentru această meritată încredere.

❑ **Dansurile naționale**.—Alaltă eri cu ocazia serbărilor de la Teatrul Național s'au produs și școlile secundare de fete Externatul și școala Normală în dansuri naționale.

Maestra de gimnastică, d-ra Tileman a ținut ca supt aprobarea directoarelor să exercite fetele cu jocuri, cu mișcări *presto* ca Sîrba Bătuta, Lugoșanca și altele.

Facem observare că asemenea dansuri chiar și în popor—bine înțeles cele romînești—sînt rezervate barbaților, și *călușerii* și *mureșanca* nu se execută de femeei.

De altfel nici costumul, nici sexul nu se potrivesc pentru asemenea mișcări iuți.

Din partea celor 2 directoare luăm ca o vădită greșală, de cari n'au a răspunde nici elevele nici părinții.

❑ Sîmbătă 24 Ianuarie a avut loc în localul societății de „Gimnastică, sport și muzică" obișnuita serată dansantă.

Din numeroasa asistență remarcăm:

D-nele: Ana Perieșeanu, P. Manole, Amelie Cernătescu, Constanța Constantiue, Natalia Stratan, Elena Zora, Eliza Mihailescu, Cecilia Rașcu, Deleanu etc. etc.

Domnișoarele: Margareta Perieșeanu, Ortansa Horga, Elena, Olga și Eugenie Nebuneli, Elena Florescu, Elisabeta Nichifor, Lina și Dora Deleanu, Natalia și Eugenia Mărgărint, Cazacu etc.

Domnii: Vasile Vrînceanu, Georgel Rober, Berescu, Manole, Petru Constantius, Coman, Cernătescu, locoten. Carp, sub-locot. Ștefănescu, Carp și Popazu, dr. Nimereanu, Manoliu-Teleman, Bălănessu, Stratan, Chirilovici, Mihăilescu, Irimessu, Cheineux, Bogdan, David etc etc.

❑ **Catulle Mendès.**—O telegramă anunță că celebrul dramaturg francez și-a găsit moartea, căzînd din tren, sau sinucidu-se,—felul morței nu este anume specificat în telegramă.

Mendès a fost în Iași în Ianuarie 1904, cînd a ținut o conferență la Teatrul Național, despre muzica Wagneriană. Asemeni conferinți le-a ținut și aiurea, în Germania și în Orient, după o propunere a impresariului Kugel din Viena.

Mendès, care a venit la Iași cu soția sa, fu condus pretutindeni de regretatul Spiru Prasin și de vice-consulul Franței și nenorocirea a voit ca puternicile impresiuni pe care marele dramaturg le-a făcut lui Prasin, să coaste viața acestuia.

In adevăr, un ziarist oare-care, care nu putu obține un bilet de liberă intrare la conferența lui Mendès, a înjurat pe acesta într'un ziar și Prasin, luînd apararea lui Mendès, polemica se isprăvi prin un duel, destul de cunoscut cetitorilor.

Catulle Mendès fu înștiințat telegrafic de vice-consulul Franței despre sfîrșitul tragic al lui Prasin și romancierul telegrafie dacă trebuie să vie la Iași ca să ceară satisfație ziaristului, care'l insultase și cu care Prasin se bătuse în duel. Dar Mendès n'a venit, după sfatul ce i s'a dat de vice-consul.

Catulle Mendès avea mare afecțiune pentru Romînia și doi artiști romîni, de Max și d-șoara Ventura, își datoresc celebrițăile de astăzi lui Mendès, care i-a recomandat publicului parisian prin criticele teatrale ce le publică în „Le Journal".

❑ **Trenul de Pașcani de 6 și 10 a avut aseară o întîrziere de 90 de minute, din cauza defectuozității mașinei.**

❑ In ziua de 25 Ianuarie a avut loc în sala teatrului Național, producția elevilor școalei Militare din Iași, sub conducerea d lui profesor de arme C. Babeș.

Am asistat la o reprisă de „ensemble" cu floreta și la mai multe asalturi cu bastonul și cu sabia, toate executate cu multă preciziune.

Profităm de ocaziune pentru a releva meritele d-lui profesor Babeș, primul maistru de arme, care a reușit să introducă, în orașul nostru știința și arta scrimei. D. Babeș este întemeetorul sălei de arme de la Jokey Club, unde în scurt timp a reușit a forma o sumă de trăgători, cu concursul cărora va avea loc în curînd în saloanele clubului, un asalt public în profitul unei societăți de bine facere.

❑ Următorii studenți în medicină au trecut examenul de al 3-lea doctorat: Bancov Vera, Burada Margareta, Gheorghiu Const., Michiu Constantin, și Stoian Const.

❑ Poimîne, Joi 29 Ianuarie, va avea loc în saloanele camerei de comerț, adunarea generală a camerei de comerț și industrie circumscripția Iași.

Adunarea va fi presidată de d. Gh. D. Șerban, președintele camerei.

Intre alte chestiuni, se va face darea de samă pe anul trecut de activitatea camerei.

❑ Societatea Viticolă a lansat liste de subscrieri pentru acțiuni, în scopul de a înființa o cooperativă de vinuri.

Subscrierile se pot adresa, până la 15 Februarie a. c., d-lui M. Cîzlariu, secretarul camerei de comerț, în zilele de lucru.

❑ Eri d-na Ecaterina M. Ignat, soția învățătorului M. Ignat, din Negrești a dat naștere unui copil de sex masculin. Numele i s'a pus Petruță. Atît mama cît și pruncul sunt pe deplin sănătoși.

❑ Soldații bacalaureați din garnizoana locală vor pleca la 1 Martie la Ploești, spre a urma școala de ofițeri în rezervă, care va funcționa pe lîngă batalionul 9 vînători.

❑ **Greva liceenelor**.—Aseară profesorii liceului național s'au întrunit în conferință pentru a decide asupra grevei elevilor acelui liceu.

Conferența a hotărît ca să se facă o anchetă de către diriginții claselor respective și să se aplice o mică pedeapsă numai la o parte din elevi.

— Din sorginte sigură aflăm că ministrul cultelor și instrucțiunei publice a trimes grave observațiuni d-lui Gr. Birsan, care, zice ministrul, este vinovat pentru cele petrecute.

❑ Aseară a încetat din viață un vechiu polițist al Iașului, sub-comisarul Benoni Tritan.

❑ Eri s'a făcut alegerea de epitrop la bis. Banu.

A fost ales d. C. Lepadatu.

❑ La serbarea de Duminecă seara studenții bucovineni, delegați a face cheta în sală, pentru statuia lui Cuza Vodă, au adunat suma de 1500 lei.

❑ **Universitare**.—La Seminarul pedagogic universitar s'au reluat lecțiunile de probă.

D. practicant L. Tufescu a ținut o lecțiune de probă chimică cu elevii clasei a V-a. Critic a fost d. licențiat în științe V. Tanase, iar raportor dl. Gheorghe Gheorghiu.

— Studenții cărora li s'a acordat să ia masa la cantina universitară sînt invitați a se prezenta în ziua de 31 Ianuarie, ora 9 dim. la rectorat, unde urmează a li se achita sumele cuvenite.

— Studenții facultății de litere secțiunea filologiei moderne și istoriei, sînt obligați a urma cursul de slavistică al d-lui profesor Bărbulescu, căci conform decisiunei consiliului profesoral al facultății, deși regulamentul nu prevede, studenții acestor specialități urmează a da examene de slavistică la finele anului.

In vederea acestei decisiuni, studenții de la litere sînt invitați a se prezinta Mercuri 28 Ianuarie la decanat.

❑ Itinerarul vizărei livretelor la secțiile respective a fost modificat ast-fel:

La comisia I-a: 1, 2 și 3 Februarie, comisia II-a: 4, 5 și 6; comisia III-a: 9, 10 și 11 Februarie; comisia IV-a: 12 și 13 Februarie; comisia V-a: 15, 16 și 17 Februarie.

DIVERSE

— Vizitiul Gh. Bejan, din serviciul comunei, venind eri cu droaga comunei încărcută cu ghiață, pentru a o descarca în Bahlui, calul a alunecat și a căzut cu droaga în apă. Vizitiul s'a lovit grav și a fost dus la spital.

— Un incendiu s'a declarat astă-noapte la lăptăria lui I. Dimitriu, din piața sf. Spiridon. Răsturnîndu-se o lampă cu benzină, s'a aprins tejgheaua și podele. Focul a fost localizat la timp.

— Copila Adela Braun a fost arestată la comisia I-a pentru că a comis mai multe furturi.

— S'a cerut prinderea și arestarea lui Petrachi Rusu Transilvăneanu, servitor la magasinul d-lui Vartan Misir din Focșani, care în noaptea de 8 Ianuarie, spărgînd o ușă a magasinului, a furat din tejghea suma de 1875 lei.

Ultime informaţii

❑ **Proiectul de reformă judecătorească.**—In ce priveşte proiectul de organizare judecătoroască, prezentat de d. Stelian Camerei, comitetul de delegaţi a admis pînă acum următoarele modificări:

După proect tribunalele se compuneau din doi judecători, din care unul urma să fie însărcinat cu instrucţia.

Comitetul delegaţilor a modificat în sensul *ca să fie compus fie-care tribunal din 3 judecători, dintre care unul să fie însărcinat cu instrucţia şi altul ca sindic al falimentelor, ca sechestru judiciar şi consiliu judiciar*, sarcini care în ce priveşte aceste 2 din urmă erau pînă acuma date avocaţilor şi altor persoane particulare.

De fapt, deci suplianţii, în loc de a fi suprimaţi cu un proect, vor fi înaintaţi judecători.

După proiect judecata la tribunal se putea face, fie pe complectul tribunalului, fie de un singur judecător.

Comitetul delegaţilor a modificat acest punct, declarînd că judecata se va face numai de un singur judecător—cum este astăzi în procesele cari se judecă după legea proprietarilor.

Această judecată se va face după rînduială următoare: procesele de pe rol vor fi împărţite în fie-care zi într'atîtea serii cîţi judecători sunt prezenţi. Apoi se va distribui prin tragere la sorţi, cîte o serie fie-cărui judecător.

După proiect toate parchetele tribunalelor erau compuse dintr'un prim-procuror şi un procuror.

După modificarea comitetului delegaţilor numai parchetele cari şi astăzi au un prim-procuror, vor fi conduse de magistraţi cu acest titlu, toate celelalte parchete vor fi compuse dintr'un procuror şi un substitut.

Inamovibilitatea membrilor parchetelor, va fi necomplectă, căci ei nu vor putea fi pedepsiţi şi scoşi de cît cu avisul sau prin judecata comisiunei desciplinare; vor putea însă fi transferaţi în interes de serviciu printr'o simplă dispoziţiune ministerială.

Comitetul delegaţilor n'a terminat încă discuţia. Se crede că raportul delegaţilor va fi depus Joi şi discuţia va începe în Cameră, Luni.

❑ *Din sorginte absolut sigură aflăm următoarele amănunte asupra soldei ofiţerilor:*

Nu vor fi sporite de cît soldele căpitanilor şi a maiorilor. Căpitanii vor primi 360 lei lunar, apoi după o vechime de 4 ani, vor primi 400 lei, iar ultima gradaţie va fi de 450 lei. Maiorii vor primi 508 lei.

O petiţiune.—După noua lege a d-lui Stelian există şi în oraşul Iaşi o judecătorie reală, pe care d. procuror general a lăudat-o foarte mult, dar care, de fapt, abia poate funcţiona precum dovedeşte următoarea petiţiune pe care un număr însemnat de avocaţi din Iaşi au adresat-o astă-zi ministrului justiţiei:

Domnule Ministru,

Subscrişii avocaţi din Iaşi aducem la cunoştinţa d-voastre faptul că la judecătoria de pace ocol rural Iaşi de cîte ori ne prezentăm fie cu clienţii, fie ca procuratori, pentru a ni se fixa termine de judecare a proceselor pendinte la reşedinţa judecătoriei nu putem obţine termen de judecare, pe motiv că nu sînt zile disponibile de judecare la reşedinţa judecătoriei, devremece pentru a judeca în cele 13 comune dependinte de acel ocol e nevoe de 26 zile într'o lună. La această judecătorie deci sîntem lipsiţi de putinţa de a ne judeca la reşedinţă: ultimul termen a fost la 16 Decembre 1908. Şi vă rugăm să ţineţi samă şi de faptul că mulţi din clienţi ne-au încredinţat procure pentru conducerea proceselor şi noi nu putem îndeplini mandatul dat nouă.

Vă rugăm să bievoiţi a dispune măsurile ce le veţi crede pentru ca justiţiabilii să nu sufere.

❑ **Procesul arendaşului Guttmann.**—Ni se scrie din Botoşani, că ieri 26 l. c. s'a înfăţişat înaintea Tribunalului procesul arendaşului Oscar Guttmann, pentru contravenţie la legea de Poliţie sanitară veterinară.

Se ştie sgomotul ce s'a făcut în jurul acestei afaceri cînd numitul arendaş a fost acuzat că a dat ca hrană ţăranilor muncitori de pe moşiea sa Unţeni carne de vită bolnavă de dalac, fapt care se spunea că a provocat îmbolnăvirea a numeroşi săteni.

O. Guttmann a fost atuncea arestat şi după o deţinere de 40 de zile eliberat de către Camera de punere sub acuzare a curţei de apel, pe o cauţiune de zece mii lei.

*

Primul termen al procesului a fost sorocit pentru ziua de ieri şi tribunalul a fost compus din d. preşedinte Dumitrescu şi dl. membru de şedinţă Parteni. Fotoliul Ministerului public ocupat de dl. Procuror Tufescu.

Alături de Guttman, mai figura ca inculpat şi administratorul moşiei Caras, şi comersantul Zelingher.

*

S'au interogat inculpaţii.

Guttmann a aratat că n'a avut nici o cunoştinţă că printre vitele de la moşia sa s'ar fi ivit vr'o boală şi că venea foarte rar pe la moşie, administraţia ei fiind în totul lăsată în grija administratorului.

Caras administratorul arată că vitele au perit din pricina căldurei şi a muncei excesive la cari erau supuse şi în ziua cînd el se afla la Botoşani şi cînd au fost şi tăiate şi că atunci cînd oameni au cerut să le schimbe mîncarea, fără nici o împotrivire le-a dat brînză în loc de carne.

Zelingher arată că pîinea de popuşoi ce a vîndut-o lui Guttman era de cea mai bună calitate.

*

S'a procedat apoi la ascultarea martorilor.

Toţi martorii procurorului în număr de 40 au aratat că au mîncat din acea carne că n'au suferit absolut nimic, că hrana pe moşia lui Guttman era suficientă, ca atît făina cît şi brînza ce li se dădea era foarte bună.

D. procuror Tufescu, a cerut ca să se amîne procesul din pricina lipsei a 5 martori cu care speră să dovedească că acţiunea deschisă în potriva inculpaţilor este întemeiată.

Avocaţii nu s'au opus şi au propus şi ei martori cerere ce le-a fost admisă.

*

Procesul a fost amînat pentru ziua de 28 Februarie.

❑ Aversiunea publicului ieşean, pentru direcţia teatrală a d-lui Lecca, este atît de manifestă, că imediat după plecarea în congediu a „celebrului" „autor" foarte dramatic, treburile la teatru au început să meargă mult mai bine. In adevăr, interesul devine mai mare şi leşinatele reţete teatrrle încep să-şi revie.

Aceasta dovedeşte că d. Lecca nu mai are ce căuta la teatrul din Iaşi.

❑ Senatul universitar a delegat pe d-nii profesori M. B. Cantacuzin, Aurel Mănescu şi Cuza ca membri în comisiunea de judecată a corpului didactic secundar şi superior. Urmează cu ministrul instrucţiunei să aleagă din aceşti trei pe unul.

❑ **Procesul locotenentului Const. Stoianovici.**—Azi a fost convocat Consiliul de rezboiu al corpului IV de armată, pentru a judeca pe locotenentul Const. Stoianovici din Reg. 15 Rezboieni, autorul dramei din Bacău, unde se ştie că a omorît prin focuri de revolver pe d-na Maria Anania, soţia inginerului silvic Anania, cu care avea relaţiuni de dragoste.

Şedinţa se deschide la ora 9, consiliul e compus din colonelul Cruţescu, comandantul brigăzei a 16 de infanterie, ca preşedinte; maiorii Hengherliu şi Costăchescu; căpitanii Saegiu şi Roşeanu, membri.

Acuzarea e susţinută de d. căpit. Dimitriu, comisar regal; grefier d. Gh. Poroineanu.

Apărarea e reprezentată prin d-nii Alex. Bădăreu şi Alex. Stroja, iar d-nii maior Pastia şi locot. Cantuniari, ca apărători din oficiu.

Consiliul judecă mai întâi pe soldaţii Gh. Ciubotariu, Cost. Răchieru, Vasile Buzamet şi Dum. Ungureanu din diferite regimente, acuzaţi pentru faptul de dezertare, şi-i condamnă pe cei dintâi la cîte 1 an închisoare, iar pe ultimul la 1 an şi jumătate închisoare.

*

Se începe apoi judecarea procesului locotenentului Stoianovici.

D. preşedinte ordonă grefierului să dea citire actului de acuzare din care reiesă că locot. Const. Stoianovici din Reg. 15 Rezboieni, în anul 1904 fiind mutat în garnizoana Bacău, face cunoştinţa între alte familii şi cu acea a inginerului silvic Anania. Din primul moment se simte atras de frumoasa d-nă Maria Anania care-l cucerise din primul moment de cînd şi începuse să aibă chiar relaţiuni intime fără ca soţul care mai tot-deauna era ocupat de afaceri să bănuiască ceva. Ei se întîlneau fie în casă la ea, fie la otel şi cîte odată chiar acasă la locotenent.

In anul 1907 dînsul fiind mutat în garnizoana Piatra-Neamţ ei continuă a-şi scrie unul altuia şi de cîte ori soţul defunctei lipsea de acasă, Stoianovici venea la Bacău la iubita sa unde petrecea cîte-va ciasuri.

La 27 Septembrie 1908 pe cînd soţul d-nei Anania trebue se plece pentru mai multe zile, acesta îl înştiinţa de faptul acesta şi locotinentul Stoianovici vine imediat în Bacău şi la ora 5 se întîlneşte cu ea pe stradă.

Pe la ora 8 seara se duce le ea acasă unde petrece până la ora 10. In acest moment soţul terminîndu-şi afacerile, soseşte mai curînd de cum aştepta d-na şi găsind uşa închisă, o forţă şi intrînd înăuntru vede pe soţia sa neglije. într'o tualetă foarte elegantă de noapte şi atunci numai de cît soţul bănui ceva.

Aruncîndu-şi o privire, zăreşte pe o canapea o sabie. Soţia tremurînd de spaimă îi mărturiseşte apoi că în adevăr a fost locotenentul Stoianovici pe care-l iubeşte.

In acest timp locotenentul esă pe o uşă de dindos, întîlneşte un soldat de la care ea capela şi bluza şi se duce până la un coleg al seu de la care împrumută un chipiu, o sabie şi o pelerină.

D-na Anania în cearta pe care o avusese cu soţul seu, cere un revolver ca să se omoare. Soţul îi spune atunci ca să se omoare aiurea iar nu în casă la d-sa să-i sperie copii.

D-na Anania părăseşte atunci casa şi ese în stradă unde se întîlneşte cu iubitul ei locotenent Stoianovici, care tocmai se întorsese să vadă ce se mai petrece acasă la Anania.

Se duc la otel Comercial unde ea perzistă în hotărîrea ce-şi luase de a se sinucide şi-l convinge şi pe el la acest pas. Scriu apoi nişte scrisori după care a doua zi dimineaţă iau o trăsură de stradă şi să duc afară din oraş la lunca Gherăeşti unde intrară la han spunîad să le pregătească o masă.

Locotenentul Stoianovici se duce singur în lunca unde descarcă un foc de revolver cu gînd zice el ca să facă pe iubita lui se renunţe la funestul ei plan de a se sinucide.

Observînd apoi că revolverul nu mai ia foc, se întoarce pe jos singur la Bacău, cumpără alt revolver, se reîntoarce la Gherăeşti ia pe iubita lui,—şi de şi masa li era deja pregătită—, se duc în lunca unde aşternîadu-şi pelerina, d-na Anania desfăcîndu-se la piept zise trage.

Locot. Stoianovici trase în ea 4 focuri lăsîad'o moartă pe loc. Intr'o stare extrem de surescitată îşi trage apoi şi 'n el 2 focuri, voind să mai tragă, observă că gloanţele s'au isprăvit, atunci încarcă din nou revolverul şi-şi mai trase al treilea foc căzînd jos lîngă aceia pe care o iubea.

Se anunţară autorităţile şi cadavrul d-nei Anania fu dus la morgă, iar Stoianovici dus la spitalul comunal din Bacău, unde stătu până la 1 Noembrie cînd fu adus la spitalul militar din Iaşi unde astă-zi se află în convalescenţă.

După citirea actului de acuzare, preşedintele ia un scurt interogator acuzatului care zice că citindu-se actul de acuzare, lui nu-i mai rămîne nimic de spus.

Arată că regretă fapta sevîrşită şi la care a fost împins de d-na Anania pe care toată noaptea încercase s'o convingă să părăsească gîndul sinuciderei, dar că ea perzistînd în idea ei şi cum el ţinea foarte mult la ea, într'un moment de surescitare ne mai dîndu-şi seamă de nimic şi pe cînd ea îi zise să tragă, el a tras.

D. preşedinte ascultă apoi ca martor propus de aparare pe d. dr. maior Vicol, asupra stărei sănătăţii acuzatului. D-sa declară că starea sa e acum ceva mai bună dar că totuşi are nevoie de un repaus mai îndelungat de care ce un plămîn fiind atins ori cînd poate surveni vre-o complicaţie.

Şedinţa se suspendă urmînd să continue după amiază la ora 2.

*

Şedinţa se deschide la ora 2 jumătate.

Preşedintele dă cuvîntul comisarului legal. D-sa face istoricul dramei petrecute în lunca Gherăeşti din jud. Bacău, şi zice că acest fapt trebue pedepsit mai cu seamă că pe urma acestei drame au remas 5 orfani.

Ia cuvîntul d. căpitan Stroja din partea apărării care zice că drama aceasta sa comis sub imperiul iubirei şi în momentul acela, locot. Stoianovici nu şi-a dat seama de ceia ce face. Cere achitarea.

Locot. Cantuniari, zice că are ferm convingere că apără un nenorocit al unui moment.

Descrie starea sufletească în care se afla locot. Stoianovici în momentul cînd a comis acel fapt. Cere achitarea.

D. *Al. A. Bădăreu*, zice că nu ori ce dispariţie omenească poate aduce o condemnare avîndu-se în vedere împrejurările care au dat naştere acestei dispariţiei.

Consiliul după o deliberare de 10 minute, achită cu unanimitate, pe locot. Stoianovici.

❑ Aflăm că prin proectul de lege pentru reorganizarea artileriei, ministrul de răsboiu a prevăzut ca ofiţerii de artilerie, detaşaţi pe la secţiunile de pompieri, de la 1 Aprilie să fie trecuţi la regimentele de artilerie.

Intru cît priveşte pompierii, se va face o organizare aparte, întocmai ca a corpului de graniceri.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 27 Ianuarie.

Interview cu fostul Mitropolit Ghenadie

Bucureşti.—Adevărul a obţinut un interview cu fostul Mitropolit Primat Ghenadie Petrescu.

Inaltul Prelat a fost întrebat dacă e adevarat că era vorba ca El să oficieze botezul principesei Ileana, după dorinţa Regelui.

— Da, am auzit şi eu că s'ar fi manifestat dorinţa de la casa regală ca eu să oficiez botezul. S'a revenit însă şi a fost chemat Mitropolitul Primat, care era de drept.

Asupra raporturilor sale cu casa regală Inaltul Prelat a declarat:

— Raporturile mele cu casa regală şi princiară sunt din cele mai cordiale. Atît M. S. Regele cît şi A. S. Regală Principele Ferdinand arată tot-dea-una cea mai mare bună voinţă pentru mine.

Intrebat de reforma legei Sinodului, Inaltul Prelat a făcut oare-care rezerve, dar nu admite toate reformele.

Preşedinţia Senatului

Bucureşti.—La preşedinţia Senatului va candida, se zice, şi d. Take Protopopescu. Guvernul, însă, va susţinea candidatura generalului Budişteanu.

Inmormîntarea Mitropolitului Primat,

Bucureşti.—Astă-zi s'a făcut înmormîntarea fericitului întru pomenire Mitropolit Primat Iosif Gheorghian.

La orele 9 şi jum. au sosit la Mitropolie autorităţile, un mare număr de preoţi şi o mare mulţime.

La orele 10 se începe prohodul care e oficiat de I. P. S. S. Membri Sfîntului Sinod şi toţi preoţii din Capitală. Prohodul a durat mai bine de o oră. A asistat la prohod A. S. R. Principele Ferdinand, casa militară a M. S. Regelui, miniştri, etc.

De asemeni au asistat toate şcoalele secundare şi armata.

Un impunător cortegiu se formează apoi după terminarea prohodului, în ordinea următoare:

Un ofiţer de poliţie călare, doi gornişti din escadronul de jandarmi, Universitatea, şcoalele secundare, seminariile, clerul capitalei, episcopii şi arhiereii, decoraţiunile purtate de preoţi, corurile bisericilor Capitalei şi seminariilor, carul funebru, familia, miniştrii, casa militară a regelui şi a principelui Ferdinand, trăsura mitropolitului îmbrăcată în doliu, trăsura de gală a regelui şi armata.

Cortegiul ast-fel format parcurge următoarele străzi: Bibescu-Vodă şi continuă calea Rahovei, cheiul Dîmboviţei, calea Victoriei şi apoi şoseaua Bonaparte spre mănîstirea Cernica.

In tot timpul trecerei cortegiului, se trăgeau clopotele la toate bisericile.

Episcopul Argeşului, Timuş, şi ministrul Haret; au ţinut cuvîntari.

Noi cutremure

Messina.—Eri sara, la oarele 9 şi 30, s'a simţit un puternic cutremur; iar la 9 dim. s'a simţit altul destul de puternic.

Mortea lui Catulle Mendès

Paris.—Poetul Catulle Mendès a fost astă noapte victima unui accident mortal de cale ferată.

Corpul lui a fost găsit sub tunelul Saint-Germain. Imprejurările morţei nu s'au putut stabili.

— După primele informaţiuni, capul seu ar fi sfarămat, iar trupul taiat în mai multe bucăţi.

Poetul călătoria singur, ducându-se la reşedinţa sa de la Saint-Germain.

Moartea lui Coquelin Cadet

Paris.—Artistul Coquelin Cadet a încetat din viaţă.

Coquelin Ernest Alexandre Onorè cunoscut sub numele de Cadet, se născuse la 16 Mai 1847 în Boulogne sur. Meer.

După îndemnul părintelui său intră mai întâi ca amploiant la cale ferată.

După multă a sa insistenţă, părintele său conveni să îmbrăţişeze arta dramatică.

In 1864 el fu admis în conservator şi la 1867 obţinu premiul I pentru comedie. A debutat pentru prima oară la Odeon, împreună cu fratele său *aînè* interpretînd rolurile comice din repertoriul clasic.

La 1868 fu angajat la comedia franceză, unde obţinu succese colosale, alături de fratele său Coquelin aînè care a încetat din viaţă acum două săptămîni.

A e eşit apoi de la comedia franceză trecînd într'un teatru de varietăţi, iar la 1876 reintră din nou la comedie unde a devenit apoi creatorul unui mare număr de role principale.

Coquelin Cadet, ca şi fratele său, a reprezentaţie cu piesa „Le gendre de mousien poiret".

In cursul lunei trecute s'a îmbolnăvit grav şi fu internat într'un sanatoriu. Comitetul comediei franceze îi votase o pensie.

Teatrul Naţional

Marţi 3, Mercuri 4 Februarie 1909

2 REPREZENTAŢIUNI 2

DATE DE

MAYOL

cel mai celebru cântăreţ comic al Franţei

— cu trupa sa Parisiană —

Marţi 3 Februarie 1909

Les Trois Sultanes

Mercuri 4 Februarie 1909

M'AMOUR

Comedie în 3 acte de Bilhaud şi Hennequin.

Biletele la agenţia „Thalia" (Maximovici)

Casa de Scont si Imprumut din Iaşi

Societate anonimă. Capital 500000 lei

Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 33-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminecă 8 Februarie 1909, oara 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi, Str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul consiliului de administraţie asupra mersului societăţei, în cursul anului 1908;

2) Raportul censorilor, conf. art. 186, alin. VI din codul com.;

3) Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1908 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net pe auul 1908;

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie;

6) Alegerea a 3 censori şi tot atîţea supleanţi, pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1909;

Se menţionează dispoziţiunile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Art. 30.—Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni au dreptul de vot.

Acţionarul care posedă mai multe acţiuni, are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31.—Acţionarul, care voeşte să ia parte la adunarea generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin. II şi III din codul comercial.

Posesiunea acţiunelor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncei Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32.—Acţionarii nu pot fi reprezentaţi, de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot.

Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorile sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judiciar sau curator prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui; casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi, în fine, societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de Administraţie

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi,—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari**, mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu**, medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:
D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In flecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Veveideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştigă în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prăţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50—lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz intreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel mai Prompt şi conştincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 640 —Joi 29 Ianuarie 1909

Alegerea de Senat din Capitală

Cu moartea lui P. S. Aurelian, rămîne vacant un scaun al colegiului I de Senat, de Ilfov.

D. Ionel Brăteanu ar trebui să se roage lui D-zeu să fie mai sgîrcit cu aruncarea secerei morței peste bătrînii partidului liberal.

Căci fie-care deces al vreunuia din membrii parlamentului liberal, aduce un nou prilej pentru dovedirea slăbiciunei politice a acestui partid.

Alegerile parțiale cari s'au ivit în cursul anului 1908, au făcut pe fruntașii liberali să treacă prin cele mai grele emoții, iar d. Ionel Brăteanu marele ministru de la interne, iar azi prezident al consiliului prin grația colegilor săi, a avut nenorocul să piardă rînd pe rînd aproape toate aceste alegeri.

De aceia regretul simțit de guvernul liberal prin decesul lui P. S. Aurelian, n'ar fi fost atît de mare, dacă prețedintele Senatului n'ar fi lasat în urma sa și scaunul unui colegiu de Senat.

Ce ar fi dat d. Ionel Brăteanu, ca def. Aurelian să fi trecut pe lumea cealaltă, nu numai cu mandatul seu, dar chiar și cu scaunul de Senat, așa ca să nu mai rămîe vacant.

Ar fi scapat și județul Ilfov de un senator mai mult la coleg. I, dar și guvernul de o nouă alegere parțială.

Corpul electoral al județului Ilfov, dăduse deja o sdravănă palmă guvernului, cu prilejul alegerei colegiului II-lea de la 28 Decembrie.

Și iată acum, că d'abia se împlinește luna, și o nouă lovitură se prepară guvernului.

Incercarea prin care este pus să treacă acuma iarăși d. Ionel Brăteanu, este cu mult mai grea.

Căci dacă la colegiul II-lea de Cameră, unde avea de luptat cu alegători mai mici, mai nevoiași, mai legați de administrație și poliție, și unde din trei locuri vacante putea să smulgă sau să cerșătorească unul și pentru guvern, apoi la ce se poate aștepta d. Ionel Brăteanu, dela colegiul I de Senat, unde numărul alegătorilor este cu mult mai restrîns, situația lor cu mult mai independentă, iar lupta e numai pentru un singur loc?

Guvernul ar fi bucuros dacă ar putea ajunge la o tranzacție cu opoziția pentru a evita o bătălie electorală pe care e convins că ar perde-o, cu siguranță, dacă ar intra singur în luptă.

Dar cu cine să fac această tranzacție?

Cu junimiștii?

Apoi de pe urma cartelurilor fie oculte fie pe față cu partizanii d-lui Carp, guvernul n'a avut mari foloase și s'a arătat a fi mai slab partidul liberal de cît cum însăși 'l socoteau fruntașii liberali.

Cu conservatorii-democrați?

Dar acest partid, tare prin proprii-le sale forțe, a considerat totdeauna ca ceva umilitor pentru el să stea la tocmeală cu guvernul în chestiuni de lupte electorale, când imensa majoritate a corpului electoral 'l urmează cu o desăvîrșită încredere din ziua constituirei sale.

Deci alegerea viitoare de la Senat se prezintă pentru d. Ionel Brăteanu în aceleași condițiuni dificile în care s'au prezentat și celealte alegeri din țară și în deosebi din Capitală.

Alegătorii cari formează Colegiul I de Senat de Ilfov se compun din mari proprietari și inteligența Capitalei, care are un exercițiu de șase ani în profesiunea ei.

Or, se știe că atît marii proprietari cît și majoritatea intelectualilor Capitalei, sunt grupați sub steagul marelor revandicări de înălțare și întărire a Statului, pe care 'l poartă din triumf în triumf scumpul nostru șef d. Take Ionescu.

Singura scapare a guvernului ar fi dacă d. general Manu s'ar hotărî să candideze ca *conservator neînregimentat încă nici unela din cele 2 organizațiuni conservatoare.*

Atunci d. Brăteanu ar putea să nu-i opue candidat, motivînd necesitatea de a pătrunde în maturul corp acest bătrîn și valoros barbat politic, pe care evenimentele politice din ultimul timp, l'au făcut să șadă într'o expectativă sau rezervă politică mai mult sau mai puțin justificată.

Poate că în asemenea împrejurări și partidul nostru s'ar abține de a-i opune un adversar în luptă—și poate chiar că și d. Carp ar scăpa de rușinea de a înregistra încă un nou dezastru la această alegere de Senat, ca cel înregistrat de Nabab la alegerea de Senat de la Prahova.

In tot cazul, partidul nostru așteaptă cu nerăbdare apropiata luptă electorală, și dacă împrejurările vor face ca să se prezinte cu candidatul său în această energică bătălie, apoi de sigur că va avea satisfacția ca să și înceapă în Capitală noul an politic 1909 încă cu un triumf, de categoria aceluia, repurtat tot în Capitală, la sfîrșitul anului 1908.

Vespasian I. Pella

Pentru pamfletul descendentului def. Rosnovanu

Pamfletul descendentului def. Rosnovanu, face mare caz de scandalul întîmplat Sîmbătă la Teatrul Național, cu ocazia sărbătorirei Unirei, de către Liga noastră Culturală.

De sigur, cine voiți să vorbească mai mult și să pună în mai mare evidență o faptă atît de urîcioasă, de cît însăși autorii ei?

Din pricina unui nenorocit atavism, scoborîtorul celui mai înverșunat adversar al marei opere a Unirei, nu putea să privească cu ochi buni, serbătorirea unui act în potriva căruia bunicul seu de pe vremuri luptase cu toată energia.

Și de aceia a organizat cu concursul unor demenți, cari se adăpostèsc tot în redacția acestui pamflet, cunoscutul scandal, care a indignat de o potrivă toată lumea cinstită.

Că această rușinoasă manifestație n'a fost îndreptată în potriva partidului nostru, deci cu atît mai puțin în potriva amicului nostru Hèrovanu, rezultă din faptul că și reprezentantul partidului liberal d. G. Mîrzescu, a fost primit cu protestări și cu vociferări sălbatice.

Deci, în potriva serbătorirei Unirei descendentul def. Rosnovanu a organizat manifestația sa antipatriotică și lumea cu bun simț a putut s'o constate, mai ales cînd, urmînd a se da cuvîntul și delegatului partidului carpist, descendentul rosnovănist n'a găsit alt reprezentant mai demn de cît un saltimbanc de teatru, un actor ridicol, care n'are nici cel puțin meritul de a trece în ochii lumei Ieșene drept un artist mediocru!

In ce ne privește pe noi, considerăm că ne înjosim să stăm de vorbă și să polemizăm cu declasații, cari se adăpostesc în redacția pamfletului descendentului def. Rosnovano.

Am vrut numai să arătăm oamenilor cu judecata sănătoasă, în ce hal nenorocit a ajuns partidul carpist, partid cu pretențiuni de a reprezenta în această țară o politică de ordine, cînd are un organ, pe care îl redigează scandalagii de speța celor cari își pot găsi ușor locul în ospiciul de la Socola, precum și între zidurile porței verzi din strada Păcurari, și care la serbări de importanța celor de Sîmbătă, n'are alți purtători de cuvînt, de cît saltimbanci de speța celui, care după talentul seu, ar putea să figureze mai bine într'un circ de bîlciu, de cît pe scena unui teatru național, unde este tolerat.

Pentru d. Haret

In atîtea rînduri noi am atras atențiunea celor în drept, și în special am atras atențiunea rectorului Universității, asupra cuibului de anarhie și de primejdie socială ce constitue tovărășia scandaloasă a unor studenți universitari sub firma: SOLIDARITATEA.

In acest cuib, în care se propagă ideile cele mai infecțioase și mai anarhice, s'au pregătit și se vor mai pregăti—dacă cei chemati cu paza ordinei sociale și universitare nu-și vor face datoria—toate acele scandale revoltătoare, toate acele atentate la libertatea și viața oamenilor, la cari s'au dedat cu un cinizm nemăsurat studenții de la SOLIDARITATEA.

Glasul nostru însă, n'a fost ascultat, și chiar dacă a fost auzit, a fost nesocotit de către aceia, cari aveau marea datorie de a cerceta și pune rînduială în afacerile necurate ale celor cîți-va tineri gălăgioși.

Acum, ca urmare logică și fatală a educațiunii ce o primesc acești cinci și anarhici studenți, de la și mai cinicii și anarhicii lor profesori Iorga-Cuza, și ca rezultat al indolenței vinovate a celui chemat cu impunerea și respectarea regulamentelor universitare, s'a produs un nou scandal și mai revoltător, și mai anarhic

In plină întrunire universitare, cu ocazia serbărei Unirii la universitate—la cari participau profesori și studenți, în auzul rectorului și în calitate de reprezentant al unei părți din studențime, prezidentul acestui cuib de infecțiune morală și socială, și-a permis *a critica pe capul Statului, a-l face vinovat de unele fapte ce sînt în închipuirea lui, și toate acestea în mod oficial, la o serbare universitară.*

D-nii Iorga-Cuza Nazeau și Jubilau; iar rectorul a auzit și a tăcut. A tăcut și de astă dată, cum a tăcut în atîtea și 'n atîtea rînduri, fără a se întreba, dacă nu cumva datoria îi impunea să curme cu obrăznicia acestor kinderi, cari se cred în drept să terfelească toate și cari nu se dau îndărăt de a insulta în mod public și oficial pe însu-și capul Statului.

Este timpul să ne întrebăm: până cînd vor fi tolerate asemenea apucături catelinare, și până unde crede d. Haret, ministrul instrucțiunei publice, că poate merge indolența și-am putea zice complicitatea la anarhie a unui rector?

Așteptăm să vedem. *Em.*

Exemple de anarhie

Un funcționar superior, care ar avea să întrupeze simbolul dreptății, care a jurat că va fi drept, se abate, în una din zile, în mod flagrant, de la îndatoririle sale: în plină stradă, fără umbră de motiv care să fi putut fi scuză a faptei sale, acel funcționar lovește pe un cetățean onorabil și mai apoi în continuarea actului de samavolnicie, ordonă arestarea acelui cetățean.

Ministrul respectiv, sesizat de afacere, chiamă la București pe victimă și îi ține în mod textual, acest limbaj.

— Vei renunța ușor la reclamația d-tale, dacă vei afla eroarea funcționarului, care te-a lovit și te-a închis: bietul funcționar credea că ești jidan...

Funcționarul superior, chemat de ministru să se explice, a spus, deci, acestuia, fără înconjur, că el a lovit și arestat ilegal fiind-că credea, că persoana în speță era—pasă-mi-te un simplu jidan, care firește, dacă se lasă maltratat astfel de un ipistat oare-care, căruia i-ar refuza un împrumut, cum va protesta și reclama contra unui om așa mare, cum este domnul funcționar superior.

Aceasta este judecata simplistă a unui înalt magistrat, care găsește aprobarea ministrului seu, un ministru care a făcut avere mare ca avocat, din clientela pe trei sferturi jidovească.

Dar dacă lăsăm la o parte aceste apreciări, cari dovedesc două mentalități cărora li s'ar putea recomanda cu mare succes, care hidroterapice—înțelesul cuvîntului justiție apare, totuși, periclitat, ba chiar compromis.

Să zici, că procurorul general de la Berlin, spre pildă, a bătut pe cine-va nu pentru fapta sa, ci pentru că, mediocru fizionomist, i s'a părut că acel cine va era jidan; că deci, n'ar fi procedat tot ast fel dacă credea că nu ie jidan—presupunerea aceasta ie o nebunie sau, ca s'o facă acel procuror—general de la Berlin—ba chiar acel de la Stambul—ar trebui el să înebunească întâiu'

Dar așa cum s'au întîmplat lucrurile, cu argumentele supreme pe cari procurorul general le-a servit ministrului și acesta victimei—am merge, dacă exemplul s'ar perpetua, spre idealul acela al anarhiștilor romîni, cari cer o justiție internațională, o condică penală și una civilă tot naționale—cari cer batjocurirea justiției, fiind-că justiția nu se poate împaca cu anarhia.

Aci ministrul justiției tolerează loviri și arestări ilegale și rușinoase, fiind că vinovatul s'a greșit asupra naționalității individului. Dincolo, la Universitate, în toiul unei serbări patriotice, Regele Țărei este insultat, toată opera lui mare este redusă la nimic—și nimeni, nici rectorul, nici ministrul—nu iau nici o măsură.

Și cu cît va dăinui mai mult acest guvern al tinei și al anarhiei, cu atît va fi mai prielnic pentru anarhie—biata țară pe care dușmanii firești au învățat-o să meargă spre progres și pe care dușmanii dinăuntru o împing spre peire.

CATE-VA NOTE

In lupta pentru egalitate și libertate—femeia, în cursul veacurilor, a realizat progrese mari.

Este fundamentală osebirea d'intre femeea de astăzi și acea de altă dată: d'intre sufragetta, femeia-primar, femeia-avocat și, cum era altă dată, femeea salahorul căminului conjugal.

Evoluția a cerut persistență multă și s'a făcut cu lupte mari. Deună-zi femeia a resbătut, fără gălăgie multă, în încă una din profesiile libere: facultatea din Viena a promovat trei doctore-veterinare.

E o mare resbunare a soartei aceasta, că s'au înscris în rîndurile veterinarilor femei, cari, altă dată, în limbajul trivial al soților, se numerau, fără drept de replică, vaci, gîște sau curci...

Acum ele au menirea să îngrijească de sănătatea... boilor..

*

La tribunal.

— Pentru a patra oră, spune prezidentul acuzatului, ți-ești dat judecății pentru lovituri. Unde ai să ajungi cu sistemul acesta?

— Sper s'ajung procuror-general.

OAMENI ȘI LUCRURI

Intre viață si moarte

Telegramele laconice au raportat moartea lui Catulle Mendès într'o formă cam obscură,—după cum obscur a fost sfîrșitul neașteptat al acestui cîntăreț.

Mendès era o figură luminoasă, exuberînd de energie, de forță, de frumusețe, un adevărat apostol al artei, iubind arta pentru ea însăși, pentru splendoarea ei, multă armonie cuvîntului, mai multă sonoritate expresiei, mai multă gra-

Nimeni ca el n'a știut să dee mai ție formelor, mai multă eleganță stilului, mai mult ritmu unei fraze; nimeni n'a cultivat atît de mult și cu atîta succes proza cîntătoare, săltărețță, capricioasă în care vorbele par a întona un imn supremei forțe ce avea pentru el—poezia.

El o cînta și o găsia pretutindeni: în taina budoarului ca și în rîndurile luptătorilor idealiști, în judecarea unei opere de teatru ca și în vr'o pagină istoric că a vre-unor învechite legende; el o iubia—poezia—sub toate formele ei, în toate manifestările, fiind el însuși o superbă aparițiune, o foarte interesantă siluetă de poet.

Și iată că acest preot a frumosului sfîrșește cu cea mai urîcioasă moarte posibilă; căzut ori azvîrlit din tren, victimă ori sinucigaș,—a fost găsit sfărîmat sub roțile trenului, îmbucătățit și inform, ca și cum nici odată n'ar fi fost acel frumos cîntăreț al tuturor parfumurilor, acel străluciit reprezentant al frumosului pentru frumos.

Calcat de roțile trenului, cu capul desprins de trup, cu creierul risipit,—acel creer care a știut să viseze cele mai mîndre reverii, cele mai frivole romanțe, cele mai voluptoase „lieduri" de dragoste din cîte posedă literatura nouă.

Mendès era ultimul parnassian, după moartea lui Hérédia, Sully Prudhomme și Coppé;—cu dînsul se stinge o școală întreagă, acea a romantismului liric, pe care îl îmbraca în formele gingașe, ușoare, sub haina cărora nu se recunoștea munca titanică pentru perfecțiunea formei.

...Urîtă moarte încununînd o frunte frumoasă de visător, un creier îndrăzneț de gînditor. Sunt unele contraste, așa de stranii, în cît dezarmează gîndirea și umilesc conștiința de om. Rodion

Ideia Unirei

(Conferință ținută la clubul conservator-democrat din Iași)

II.

In Secolul al XIII s'au desprins din văile Oltului și ale Maramureșului cete de viteji cu voevozii lor, căci neputîndu-și ogoi traiul liniștit în vetrele lor, străbune, au apucat drumul munților trecînd la Cîmpu-Lung și Baia în valea Moldovei, ca să întemeeze cu lupte crîncene noi state romînești.

Cele 2 dinastii domnitoare, omogene în sînge și l'au mai încrucișat prin alianțe de înrudire, unele cu voia, altele ca dar de învingători. De la alianțele de sînge între casele domnitoare au venit înrudirile de sînge între boerii mari și prin încrucișarea lor cu grecii țarigrădeni s'au făcut multe și mari apropieri între duhul boerilor conducători destinelor acestor 2 țări (aplauze).

Supt raportul religiei Unitatea sufletească a tuturor Romînilor trece peste pragurile statelor Moldovei și Valahiei. Creștini încă din timpurile primare, Bulgarii ne-au găsit creștini, și ne-au dat forma cultului în limbă slavonă din împrejurări politice, și folosul cărților bisericești în biserică a fost de întindere generală. Pe acest teren bisericesc s'a făurit Unitatea limbei noastre literare, diecii noștri erau căutați prin Ardeal, unde Voevozi de ai noștri au întemeiat Episcopii romînești, ca Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul, și unde Vlădicii primeau sfințirea de la Mitropolitul de Tîrgoviște.

Pe acest teren al literaturei bisericești, s'au căutat cuvintele literare, bune ca și banii buni, cari au curs în toate părțile, căci nu e nimeni de vină că D-zeu a împrăștiat poporul romînesc prin atîtea locuri. Așa vorbește mitropolitul Simeon Ștefan în predoslovia Noului testament din Belgrad la 1848 (aplauze).

Obiceiurile și limba sunt prea cunoscute, ca să le mai desvoltăm, întru cît noi prezentăm fenomenul unității graiului pe toată întinderea neamului, cu toată deosebirea politică ce de veacuri ne ține răzleți.

„Cele de o potrivă trebuințe", sau „aceeași soartă comună", privesc toată istoria politică a țărilor romîne. Asupra acestui punct avem de făcut următoarele observări:

In istoria Valahiei și Moldovei avem mai multe domnii de cîți domni; apoi o sumă de domnii repetate pe numele aceluiași domn; în această repetare și revenire autoritatea turcească nu deosebea Iașii de București, nici Moldova de Muntenia.

Noi aceste 2 țări fiind în funcțiune Politică de Poartă ni s'au regulat afacerile și soarta de alții, și la Constantinopol se făceau și să desfăceau domniile.

Fiind ast-fel, jocul acesta politic și-a avut urmările prielnice nouă. Lăsați noi supt propria noastră diriguire am fi rămas pe mai mult timp desuniți pe cînd așa, prin Turci mi s'au rupt zăgazul celor 2 tronuri, putîndu-se rîndui domnul de la Iași la București și deandoasele după vederile politicei Sultanului și a marelor pașale.

Cel întâiu ce a spart aceste zăgazuri, pe care nu le-a putut face spada lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteazul le-a făcut politica unei femei, a d-nei Chiajna care a putut capăta domnia pentru 22 ani fiului său beteag Petru Schiopul și în Moldova și în Muntenia.

Cum se face că tot răul e spre bine așa și stăpînirea turcească prin sistemul său politic ne-a înlesnit pe nesimțite și în mod consecvent terenul prielnic Unirei (aplauze).

La acest efect bun al înrîurirei turcești a contribuit preponderența elementului precum și protectoratul Curței Rusești. Așa că fără a intra în alta analiză spunem că de la 1560 pînă la 1834 deci într'un răstimp de 548 ani pentru amîndouă țările au fost domnii comune, cari au reprezentat de fapt Unirea politică și administrativă.

Intr'un timp de 215 ani pe numele a cîtor-va domni și familii de domni, iar pentru 44 ani a fost ocupațiune efectivă rusască cu un general prețedinte de divan, și cu divanuri ale Cnejiei, cari administrau interesele casei.

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

Deci 259 de ani, sau 48 % din timp au fost în destule prilejuri politice pentru reprezentarea Unirei apropiind oamenii, apropiind interesele, și netezind asperitățile politice ale celor 2 țări.

Din această soartă comună a eșit și încolțit ideia Unirei; din aceste fapte au supt boerii, cari au redactat reglementul organic, ideia nedespărțitei Uniri, cum și aprecierea că ideia Unirei a fost proprită și zăbovită prin împrejurările întîmplătoare,

Aceste sunt faptele politice; și ele au înrîurit conceputul cerculuipolitic care au frămîntat, discutat și votat Unirea la 1859 (aplauze).

Deci generațiunea lui 1850, rodul culturii sufletului la școala trecutului politic a înscris Unirea ca idee constituțională; iar generațiile lui 1848 și 1859 luptînd pentru o idee constituțională a avut putința sa în frunte toate pedicile oficiale ale puternicilor zilei din lăuntru și din afară cu mijloacele de resistență din lăuntru și din afară.

In lăuntru era căldura și entuziasmul ideii, abnegațiunea de persoana lor, sacrificiu material și moral de multe beneficii, și din acea generație de eroi a eșit înfăptuită Unirea. Iar din afară s'a găsit pe Impăratul visător, ducînd destinele unui popor idealog, și cîrmuind el politica Europei a avut cuvîntul hotărîtor în țară la noi.

Fericite vremuri! fericiți luptători! Și au învins! Și învingerea lor o proslăvim noi astăzi (aplauze).

In rîndul acestor luptători hotărîți, modești, fără sgomotul asurzitor al zîngănitului de pinteni și de săbii politica era și Alexandru Cuza (urale).

Fire de militar și element administrativ se deprinsese a făptui mai mult de cît a vorbi, lăsîndu-le altora cinstea de a fi purtătorii ideii și ai cuvîntului, el fiind soldatul devotat al cauzei, dar nezgomotos și în formă puțin combativ.

Cuza n'a fost o invenție a deputaților naționaliști și Unioniști. El era deja o personalitate politică și numele său era învins între cei mai harnici agonisitori ai luptelor cu rod pentru Unire (aplauze îndelung repetatele).

Ca parcalab de Galați el nu putuse suferi siluirile și matrapazlăcurile ce le făcea Caimacanul Vogoride cu întocmirea listelor electorale și alegerea deputaților pentru divanul adhoc. Cuza preferi să dea cu piciorul în carieră și să asvîrlă în nas Caimăcăniei acea demisie celebră, care a făcut mult ecou la vreme.

(Aplause îndelungate).

Din cei 16 prefecți ai Moldovei toți primise sistemul de siluire a voinței țării legale în exprimarea ideii de Unire; singur Cuza (aplause) s'a găsit mai drept, mai dezgheţat, mai cavaler și a trecut peste interesele sale momentane și a demascat matrapazlîcul! (aplause).

El făcea prin aceasta cea mai mare slujbă ideei Unirei, și în demisia de la Galați se întrezărește votul de domn. (aplause, aprobări unanime).

Apoi Camera electivă îl alesese în Decembre vice-prețedinte al ei cu 48 de voturi, odată cu P. Mavrogheni care întrunise 49 voturi. Cum pe atunci prețedintele adunărei era de drept Mitropolitul țării întrunirea tuturor voturilor pentru vice-prețedinție pe numele lui A. Cuza însemna că el se bucura în sfera deputaților de toată încrederea ca cel mai vrednic și cuminte întrupator al ideii de Unire (aplause).

Și nu s'au înșelat. In Ianuarie aceleași voturi ale aceleiași Cameri se întruneau asupra persoanei lui Cuza ca domn, din vicepreședinte ce era.

Adunarea ratifica din nou încrederea în alesul său de eri, față de mulțimea pretendenților la domnie, între care era și fruntașul și șeful de mai apoi al partidului conservator Lascar Catargi. (aplause prelungite).

Fără sentimentele de abnegație ale lui C. Negri, Lascar Catargi, (aplause) și alții 'ar fi zăticnit: votul Unirei, și cine știe ce soartă se rezervà țărilor Romîne!

Recunoaștem că la 1859 Ianuarie numai s'a votat Unirea, dar înfăptuirea ei efectivă s'a făcut la 1862 aceiași zi, prin acțiunea personală a lui Cuza Vodă, (aplause) cînd el a putut zice cu mîndrie: „astăzi alesul Țării dă țării Unirea adevarată". (Aplause îndelung repetate).

Apreciarea acestui fapt al contopirei celor 2 camere, 2 ministere și 2 capitale n'a fost făcută la fel.

Ia numai să ne închipuim că în 1859 ca și la 1862, alegătorii ar fi fost mai mulți și ar fi fost mulți burghezi, comercianți, meseriași, profesii liberale, nu numai mari censitari fonciari, care atîrnau cu cîștigul lor de soare și ploae, nu și de mersul afacerilor omenești, sigur că nu s'ar fi făptuit Unirea *italienește*, ci *nemțește*, lucru care a făcut ca de a doua zi Iașul să protesteze (aplause, așa e! așa e!) să ceară compensație, (bravo) să i se dea pe hărtie multe compensații, (aplause) cum tot un fel de compensație morală este și darul de 300000 lei cu monumentul Unirei (nu-l primim! aplause!)

„Socotim de asemenea, zice dl. Ionel Brăteanu în expunerea sa de motive, că nicăiri nu ar fi mai la locul său monumentul Unirei ca în foasta capitală a Moldovei, care însuflețită de cel mai *nobil* patriotism, nu s'a dat îndărăpt de la nici una din jertfele reclamate de crearea României".

Asemenea recompense Iașii nu le primesc, și mai ales că vin și condiționate, cum rezultă din discuția proectului de lege (aplause).

Urmările economice ale Unirei au rădicat o veșnică chestie a Iașilor, de care se izbesc toți, iar moșiile, apa și antrepozitele și cîte altele tot în acest cadru intră (aplause).

Și cred, d-lor că sînt în sentimentul d-v al tuturor, cînd afirm că astă-zi, cînd avem Unirea pe deplin stabilită, țara pe deplin Unificată să se vină cu un sistem întreg de descentralizare administrativă de așa natură, ca să asigurăm Iașilor și Moldovei ceva din vechile drepturi economice și politice. (aplause).

(Va urma)

Gh. Ghibănescu

De la aniversarea Unirei

A 50-a aniversare a Unirei vechilor principate Moldova și Muntenia, era menită a fi sărbătorită în mod cu totul deosebit.

Toată suflarea romînească, uitînd pentru o zi macar, desbinările și certurile, era chemată să sărbătorească cea mai frumoasă pagină din istoria noastră națională!

Așa s'ar fi petrecut lucrurile, dacă și cu această ocaziune nu s'ar fi găsit oameni, care să creadă că e momentul nimerit, cu ocazia sărbătorirei Unirei, unul să insulte pe M. S. Regele „sub domnia căruia au reînviat toate buruenile d struse de Cuza", alții să întrerupă și să vociferoze la șezătoarea organizată de Liga pentru unitatea culturală a tuturor Romînilor, în timpul discursurilor d-lor Gh. Gh. Mărzescu și Eug. Herovanu.

Ambele aceste incidente trebuesc relevate, căci din ele putem trage ceva învățăminte pentru viitor:

Insulta adusă M. S. Regelui, cu ocasiunea aniversărei și deci și a glorificărei lui Cuza, este o insultă adusă nu numai bătrînului nostru Monarch, dar chiar memoriei celui prea mărit, memoriei lui Cuza! Pentru a se glorifica pe Cuza nu era nevoe de a se arata pe Regele actual, pe urmașul lui Cuza la domnie, într'un colorit întunecat și urîcios, pentru ca prin el să faci să resară vie figura lui Cuza! Oamenii cu adevărat mari, cum este Cuza, nu se înalță scoborînd pe semenii lor! Și dacă la aceste considerațiuni, de ordine generală, mai adăugăm și împrejurarea că cel care rostea acele cuvinte, era representantul studenților, a tinerii pături sociale culte, la care trebue să presupunem o inimă caldă, desinteresată, ne pîngărită de interese ascunse, și ceva modestie, acele cuvinte dovedesc o stare de spirit bolnăvicioasă, datorită amestecului prea mare a corpului studențesc în luptele potitice. Aceasta se învederează cu atît mai mult, cînd vedem al doilea incident, că cei doi oratori care au fost întrerupți în cuvîntările lor, la Șezătoarea Ligei, sunt representanți a două partide politice, ce fusese invitate de Ligă a participa la șezătoarea organizată de ea, pentru a sărbători împreună a 50-a aniversare a Unirei.

Era un timp, nu tocmai depărtat, cînd toți Prețedinții corpului studențesc din Iași, se întreceau, considerînd sa o datorie a lor, a interzice ori ce amestec a luptelor politice în cercurile studențești, considerînd ca o insultă adusă corpului studențesc a deveni aripa dreapta sau stîngă, a cutărui sau cutărui partid politic, sau chiar armata unei anumite persoane; pentru că orise amestec — mai mult sau mai puțin desinteresat—nu putea de cît aduce o atingere demnității corpului din care făceau parte, și a-i apropia de ceata masalagiilor, de care une-ori, partidele politice se servesc în luptele lor.

Să sperăm însă că incidentele regretabile ce au avut loc, cu ocazia a 50-a aniversare a Unirei, vor deschide ochii celor ce vor voi să vadă, a răului, ce au făcut, unii amestecîndu-se, alții primind amestecul politicei în cercurile studențești, și că în viitor cei întăi se vor feri a mai învenina cercurile studențești prin amestecul politicei, iar cei alți—studenții—se vor mulțumi a remînea inimele calde și pline de speranță care să susțină chestiunile naționale!

I. A. Șeptelici

O serbare a Unirei

Serbarea jubileului de 50 de ani de la unirea principatelor Moldova și Valahia s'a făcut în Iași după un program întocmit de d. primar al comunei Iași:

La ora 10 a. m. conform programului s'a efectuat cuvenitul Te-Deum la Mitropolie cum și la alte 14 biserici din oraș, între care și la biserica Bărboiu, unde a asistat Externatul secundar de fete în frunte cu d-șoara directoară Tereza Stratilescu, însoțită de corpul profesoarelor; deasemene a asistat și școala primară de băeți Vasile Adamache, condusă de directorul ei actual d. Ioan Cucu, însoțit și de corpul profesoral respectiv.

La ora 9 jum, înainte de Te-Deum, sosind la biserică Externatul secundar cu noul steag în frunte, s'a efectuat de către preotul paroh, economul C. Știbeiu, mai întăi sfințirea apei și sfințirea drapelului acestei școale, un nou și prea frumos drapel, lucrat la București și plătit cu 400 lei.

După sfințirea drapelului, la ora 10 a. m. s'a efectuat cuvenitul Te-Deum în asistența celor 2 școli mai sus amintite.

La finele regăsluinei, corul școalei Externatului a cîntat Mulți ani trăiască și Imnul Regal, după care, preotul paroh a ținut următoarea mică predică ocasională, luînd ca temă următoarele cuvinte din Evanghelia de la Te-Deum:

„Au nu zece s'au vindecat? dar cei nouă unde sunt"?

Din aceste cuvinte vedem foarte lămurit că Mîntuitorul Hs. a rămas surprins văzînd că din cei zece leproși cari s'au vindecat numai unul s'a întors să dea slavă lui Dumnezeu, să-i mulțumească și să-i arate recunoștința sa, pentru care și Mîntuitorul îmbărbătîndu-l i-a zis: „scoală-te și mergi; credința ta te-a mîntuit".

Aceste cuvinte cuprind o întreagă și prea framoasă învățătură pentru cei ce vrau să o asculte și să o urmeze; de aceia și sf. Părinți ai Bisericei anume au regulat a se ceti asemene bucăți din Sf. Evanghelie la ocasiuni așa de solemne cum e și serbarea noastră de astăzi, pentru că sentimentele de dragoste, de mulțumire și de recunoștință către binefăcătorii noștri să se păstreze, să se întărească din ce în ce și să se eternizeze din generații în generații.

In adevăr, în viața poporului nostru romîn de până acum sunt acte așa de mari, săvîrșite de fruntașii lui conducători de după vremi, în cît noi astăzi cu nimic alt nu putem răsplăti munca și sacrificiile lor, de cît păstrîndu-le în sufletele și inimile noastre cele mai vii sentimente de eternă iubire pentru dragostea lor, eternă mulțumire pentru faptele lor, eternă recunoștință pentru sacrificiile lor, eternă amintire pentru numele și persoana lor: veșnica lor pomenire.

In fruntea acestor mari bine-făcători ai noștri, din trecutul mai din coace, stă fără îndoială nemuritorul Alexandru Ioan I Cuza Voevod, căruia datorim marea sărbare națională de astăzi, fiind că fără el, fără persoana lui n'am fi avut unirea Principatelor Moldova și Valahia, pentru că numai cu venirea unui Principe strein era să se înceteze cu totul luptele interioare pentru Domnie.

De aceea, după multe alte lusrări pregătitoare, de mai înainte de prin anii 1857 și 1858) în ziua de 5 Ianuarie 1859 în sala tronului și cu o oară înainte de a păși la alegerea de Domn, Adunarea votă mai întăiu propunerea făcută de Mihail Cogălniceanu, care între altele spune: „să știe dinainte Domnul care sînt voințele acestei Adunări; să nu uite domnul nici odată că, ales de deputații nației, pentru că totul nu era încă pregătit spre a face unirea, el trebuie să considere ca cea mai sacră a sa datorie a grăbi făptuirea acestei uniri, pentru că ziua cea mai frumoasă a domniei-sale va fi aceea cînd se va coborî de pe tron, după ce va fi pus cea din urmă piatră la edificiul Unirei".

După votarea acestei propuneri, adunarea a procedat la vot și a ales Domnitor pe Colonelul Alexandru Cuza sub numele de Alexandru Ioan I.

O lună numai după aceasta, la 5 Februarie 1859, în mijlocirea către puterile garante, alesul ambelor țări surori spune: „Intemeiudu-mă pe votul Adunărilor adhoc rostit din nou de adunarea Moldovei în ședința din 5 Ianuarie, constat încă odată că țara a cerut unirea cu un prinț străin. Cît pentru mine, personal am lucrat totdeauna la succesul acestei combinări, și alegerea mea nu a putut să-mi schimbe convingerile de mai înainte. Lipsit de ambiție personală și nedorind alta de cît binele țărei mele așa precum îl înțelege și îl cere, nu am trebuință de a declara că voiu fi totdeauna gata de a mă lutoarce la viața privată și că nu voiu considera retragerea mea ca un sacrificiu, dacă soarta Romînilor va fi hotărîtă în conformitate cu dorința ce a exprimat'o nația întreagă".

(Va urma)

Litere-Științe-Arte

De Max, compatriotul nostru, astăzi una din gloriile scenei pariziane datorește, fără îndoială, o parte din aureola și din gloria sa, defunctului critic Catulle Mendès. In stilul său dilirambic, în accentele sale de un lirism adese-ori exagerat prin coloritul frazei, Mendès a dat talentului lui de Max locul ce-i se cuvenea, atrăgînd din vreme luarea aminte asupra creațiunilor lui, susținîndu-l în originalitatea și în îndrăzneala lui.

Cu puțin timp înainte de tragica moarte, care l'a lovit, Catulle Mendès terminase o piesă istorică: „L'Impératrice", în care de Max era chemat să joace rolul lui Napoleon. Sărmanul poet n'a apucat să-și vadă creațiunea admirabil interpretată de compatriotul nostru.

*

Amintim că în seara de 31 Ianuar se joacă „Manasse" de Ronetti Roman, în beneficiul excelentului artist Ioan Morțun cu d. Cîrjă în rolul lui „Manasse".

*

Clopotele în muzică au fost întrebuințate încă din timpurile cele mai vechi. Timbala, clopotele de mînă și cratalul serveau la serveau la serviciile religioase și festive, ale Egiptenilor.

Aaron și alți mari preoți ai Ebreilor purtau clopoței de aur la costumul lor sacerdotal.

Romanii anunțau orele de bae printr'o anumită melodie sunată din clopote.

*

Contra scriitorului, Maxim Gorki, s'a ordonat o anchetă. Se pretinde că în lucrările sale literare a exprimat idei cari constitue un atentat la bunele moravuri. „Corpus delicti", s'ar fi găsind în nuvela sa „Mama" care a fost tipărită pentru prima oară în ziarul Snania.

*

Celebrul Carusso, alintatul tenor al americanilor, a fost de curînd obiectul unei neplăcute scene.

Zilele trecute, o Italiancă numită Garlia Giachetti de abia sosită cu vaporul „Nordam" din Rotterdam, străbătu deși foarte sărăcăcios îmbrăcată în „fashianabilul" hotel Kaikerback.

Ea întrebă de Carusso și fără alte formalități fu îndreptată spre apartamentul lui. Cum însă acesta era în bae ea îl aștepta în coridor și nu trecu mult, Caruso înfășurat în mantila de bae apăru fredonînd.

Zărind femeia care-l aștepta, el se dete îndărăt foarte neplăcut surprins iar Italianca îi aminti în strigăte de perate că el s'ar fi cununat cu dînsa acum cîți-va ani în Italia și ceru să o recunoască ca soția lui.

Carusso negă cu vehemență și interzise femeei de al urma în apartamentele sale. Personalul hotelului reuși cu mare greutate a îndepărta femeia.

Care oare din cei doi este victima?!...

*

In cercurile muzicale berlineze se prepară serbări artistice pentru comemorarea compozitorului Mendelsohn-Bartholdy cu ocazia apropiatului centenar al nașterei lui.

*

Franz v. Lenbach, unul din cei mai de seamă pictori ai Germaniei și căruia îi se datorește cel mai reușit portret al maestrului Richard Wagner, îndrăgea personalitatea acestui mare reformator al muzicei, mai mult de cît operile sale. Evident că melodiile cari nu cer o mare pricepere, îi plăsea maestrului de picturi din Muenich.

Dar ca acelaș Lenbach să participe la serbările de gală din Bayreuth, mîndra și unica cetate a lui Wagner, asta era un sacrificiu pentru dînsul. Și pe cînd un alt pictor genial, Makart din Austria, sorbea cu nesațiu melodiile din drama muzicală „Niebelungenring", Lenbach căuta cît mai în grabă să părăsească sala teatrului.

In timpul reprezentației operei lui Wagner „Getterdammerung", Lenbach, care ocupa un loc dintr'un colț de bancă se ridică încet, și fără zgomot și în întunericul sălei, ei ajunse la ușa ce-l ducea în sala pașilor pierduți Acolo își aprinse o țigară și gînditor se plimba în sală.

Deodată îi apăru Wagner în față, care rîzînd îl apucă de guler și-l băgă înapoi în sală. Scena aceasta s'a repetat și la începutul actului din urmă.

De data aceasta Wagner îl întîmpină enervat: Ascultă Lenbach, nu mi-am închipuit nici odată să fii așa de vandal! Dar acesta respunse fără trăgănare: Lasă-mă în pace cu Tîngol-Tangelul d-tale! Aprecierea aceasta desarmă pe Wagner, care rîse cu poftă și-l lăsă pe Lenbach să-și fumeze mai departe țigara.

Informații

❑ Ministerul de războiu aduce la cunoștința corpurilor de trupă și serviciilor că subofițerii din armată cari îndeplinesc prevederile art. 25 din regulamentul legii pentru înaintare în armată și doresc să dea examen de administrator cl. III în activitate, vor înainta cererile pe cale erarhică, astfel ca ele să sosească la statul-major general (inspectoratul general al învățămîntului militar), înainte de 15 lunie al fie-cărui an.

❑ La Arad s'a făcut astă-zi înmormîntarea deputatului Brediceanu.

A luat parte o numeroasă delegație din Oraviță. Toate centrele românești au trimes coroane.

❑ Comitetul de organizare a balului costumat-mascat, ce societatea de gimnastică va da în saloanele sale în sara zilei de 31 Ianuar, a luat dispoziția de a nu se permite *în mod cu totul riguros* întrarea în bal de cît persoanelor, care vor presenta: 1) *invitația personală la bal;* 2) *biletul de intrare personal, emis de un membru al Comitetului.*

O comisiune, compusă din membrii consiliului de administrație, împreună cu Prețedintele societății, va sta la intrare pentru a controla riguros identitatea persoanelor, care se vor presenta.

S'au luat severe măsuri de ordine.

❑ Ziarele carpiste din București au anunțat că d. D. Grecianu a venit acolo; ziarul carpist local afirmă că d. Grecianu se află la Nissa.

Unde se află, de fapt, celebrul bărbat politic?

❑ Loteria de obiecte confecționate în atelierele apreciate ale școalei profesionale de fete din Iași, se va trage sîmbătă, 31 c, oara 3 p. m.

Profităm de prilej spre a rectifica o omisiune, anume necitarea, în darea de seamă respectivă, a corului școalei profesionale, care a excelat sub conducerea maiestrului C. F. Mihailescu.

❑ Vineri 30 Ianuarie se va serbători patronul școalei normale „Vasile Lupu" din Iași.

In vederea acestei serbări s'a întocmit următorul „Program".

1) Imnul Regal și Deșteaptăte Romîne.

2) Disertația d-lui I. Mitru, directorul scoalei despre „activitatea extra-scolară".

3) Tándală și Păcală de V. Alexandri jucată de elevi.

4) Coruri cu bucăți naționale cu referință la Unire.

5) Recitări de poezii naționale tot cu referente la Unire.

6) Cuvîntarea unui elev privitoare la Unire.

7) Jocuri, gimnastice, dansuri naționale și orchestra și fanfara.

Serbarea se va începe la oarele 2½ din zi, și aceasta slujește drept ori ce invitație.

❑ Intendantul corpului 4 de armată va face zilele acestea o nouă cercetare la regimentul 14 din Roman, unde după cum se știe s'au constatat mai multe lipsuri la acel regiment.

❑ Mîine seară mai mulți absolvenți ai școalei superioare de Arte și Meserii din localitate, vor pleca la București, spre a lua parte la congresul absolvenților școalelor de meserii, ce se ține în Capitală.

❑ Eri s'a împărțit la Senat anteproectul pentru modificarea mai multor articole din legea pentru alegerea mitropoliților și episcopilor eparhioți, cum și a constituirei Sf. Sinod al Sf. biserici autocefale ortodoxe romîne din 19 Decembrie 1872.

DIVERSE

— Eri după amiază s'a pierdut pe strada Săulescu un inel de cununie, care are numele I. Smolinski. Cine'l va găsi și'l va duce la d. Smolinski, telegrafist, str. Petru Rareș No. 1, va primi o recompensă.

— Poliția din Roman a trimes poliției noastre pe individul Șaia Sin Șava, desertor din reg. 13 Ștefan cel Mare, care vagabonda în acel oraș.

— D-na Sakelarie din str. Păcurari No. 34 a reclamat poliției că de cît-va timp, aproape în fie-care noapte cearcă hoții la locuința sa.

— Depozitul de recrutare Iași a făcut cunoscut poliției ca să pună în vedere tinerilor: Aronovici S. Burăh, din str. Broscăriei, Avram Strul Leizer din str. Veche, Avramovici Ușer din strada Bașotă, Rabinovici Israil din str. Bulevardul Elisabeta, Iițic Aron din strada sf. Lazăr și Hahamu Iosub Haim din strada Pantelemon, că dacă până la 1 Februarie a. c. nu vor prezenta taxa și certificatul doveditor că se vor face rabini, vor fi recrutați.

— Aflăm cu părere de rău, că d. profesor Ioan Caragiani se află de cîte-va zile suferind.

Urăm bătrînului profesor sănătate curîndă.

— Procurorul trib. Vaslui a cerut autorităților noastre aflarea lui T. Doicescu, din Cordești, jud. R. Sarat, fost pîndar pe moșia Buhăești, dispărut în lunie anul trecut și care se bănuește că a fost asasinat.

Ultime informaţii

Dl. Matei Cantacuzino, preşedintele Clubului Conservator-Carpist, a declarat că nici d-sa, nici comitetul partidului din care d-sa face parte, n'a dat delegaţiune saltimbancului de circ, ca să vorbească în numele partidului junimist la sărbătoarea ligei culturale.

Aceiaşi declaraţie a făcut-o şi dl. P. Sion corespondentului ziarului Adevărul.

Totuşi, pamfletul care se pretinde a fi organul acestui partid, dèclară cd saltimbancul de circ, a vorbit în numele partidului conservator carpist — declaraţie pe care de alt-fel a făcut'o însă-şi saltimbancul cînd a început să se strîmbe şi să ţipe de pe scena teatrului.

Atunci cine spune adevărul, d. Matei Cantacuzino sau acest pamflet care face ruşine presei Ieşene?

Afară numai dacă partidul Carpist din localitate a ajuns în tristul hal să fie condus de trinitatea de ignobili, demenţi şi escroci cari ridigează acest pamflet.

Atunci saltimbancul a vorbit în numele partidului carpist Ieşan, căci după cum se spune această trinitate i-a făcut onoarea de a'l delega să represinte partidul junimist la serbarea ligei.

Frumos partid.

❑ Alegerea unui Mitropolit Primat şi a unui Mitropolit al Moldovei şi Sucevei se va face Sâmbătă 31 Ianuarie.

In acea zi, marele colegiu, compus din Senat, Cameră şi Sinod, se va întruni pentru a proceda la alegere.

In cursul viitoarei săptămîni marele colegiu se va întruni din nou, pentru a proceda la alegerea a doui Episcopi, în locul celor care vor fi aleşi Mitropoliţi.

❑ *Administraţia comunală studiază expropierea caselor Rosetti-Solescu, proprietatea ministrului nostru la Petersburg, case situate peste drum de administraţia financiară, care ar urma să fie dărămate şi pe locul lor să se rîdice statuia lui Voda Cuza.*

❑ Cazurile de scarlatină continuă să se îmulţească.

După-cum am mai spus, cele mai multe cazuri s'au constatat în dispărţirea I-a. La şcoala primară de fete din Păcurari au fost, după-cum am arătat, cîte-va cazuri mortale. Din această şcoală au murit de scarlatină elevele Táutu, Hociung şi Vasiliu. După cît ştim mai sunt şi alte eleve bolnave:

S'au făcut de cîte-va ori intervenţii pentru închiderea şcoalei, dar nu s'a luat nici-o măsură. Avem un serviciu sanitar care numai cu numele există.

❑ M. S. Regina a trimes o scrisoare autografă de mulţumire primarului Gane, pentru interesul ce 'şi l'a dat cu ocazia concertului ce a avut loc în Iaşi şi dat de orbii de la „Vatra Luminoasă".

Directorul „Vetrei" a mulţumit pentru acelaşi fapt primului ajutor şi ajutorului de primar.

❑ Cu ocazia conferenţei pe care a ţinut'o în Iaşi în ziua de 24 Ianuarie, d. N. Iorga a sfătuit să nu se permită reprezentarea în Iaşi a piesei „Manasse".

Zilele acestea, această piesă urma să fie dată în beneficiul artiştilor Morţun şi Cavjă.

D. Morţun a fost poftit eri la prefectura de poliţie şi i s'a comunicat de director, că dorinţa prefectului este ca reprezentaţia să n'aibă loc.

Faptul învederează, că dl. Sândulescu s'a pus la dispoziţia şi primeşte ordine de la domnul N. Iorga.

❑ Admiterea în şcoala, superioară de război în anul acesta se va face astfel:

Examenul preliminar va avea loc în ziua de 2 Marte, iar cel definitiv în ziua de 15 Martie.

Cei admişi se vor prezenta la şcoală în ziua de 29 Septembrie a. c.

❑ Cu prilejul reprezentaţiei de eri în onoarea artistului Pechea Alexandrescu, artistul a rostit un discurs pe scenă în care a spus între altele:

„Dacă teatru din Iaşi a ajuns unde este, vina este a celor nechemaţi care 'l diriguesc".

S'a spus deci de pe scenă d-lor Buicliu şi Lecca, că în modul lor de a conduce, Teatrul din Iaşi a ajuns în halul în care se află.

❑ „Cercul Romîn" din Paris a serbătorit aniversarea Unirei printr'o mare serbare ce-a dat-o în salonul cafeului Voltaire, din piaţa Orionului.

Programul a conţinut două părţi şi relevăm: conferenţa d-lui Spineanu, poezia „Visul lui Cuza" de Riria, care a fost citită de d. G. Bratu; mîndruliţa de la munte, cîntată de d-şoara Romaniţă.

Prezident de onoare al cercului este, după cum se ştie, d. A. D. Xenopol.

❑ Următorii candidaţi din Iaşi au reuşit la examenul de capacitate pentru specialitatea muzicei vocale:

Zira I. Alexandru, care a reuşit întâiul, Zavalide Gh., Posluşnicu Gr. Mihail, Marian Mihail şi Trifan V.

❑ **In primile zile ale lunei Februarie, consiliul de revizie va judeca recursul făcut de locotenentul Rozescu din Roman, al cărui proces a fost judecat de consiliul de răsboiu în luna trecută şi care după cum se ştie a fost condamnat la un an închisoare.**

❑ Alaltă eri Curtea cu Juri din Tg. Mureşului a judecat procesul intentat „Gazetei Transilvaniei" pentru publicarea unui extras din a doua scrisoare a lui Björnson asupra slovacilor din Ungaria Sentinţa a fost: 3 luni închisoare de stat şi 240 coroane amendă.

Astăzi Curtea judecă procesul intentat domnului advocat dr. Cassiu Maniu din Cluj, pentru un articol publicat în aceiaş gazetă, cu privire la manifestaţiile lu Björnson.

❑ Astă seară la ora 8, Societatea studenţilor în medicină este convocată în şedinţă ordinară în localul Societăţii la ordinea zilei fiind „Nevoile facultăţei noastre de medicină".

❑ Aseară la orele 9 s'a început în sala de Physiotherapie de la spitalul Sf. Spiridon citirea tezelor celor 3 candidaţi la posturile de medici primari la spitalele eforiei.

❑ Serviciul divin la biserica Trei-Erarhi, va fi oficiat Vineri, cu ocazia hramului acelei biserici de către P. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, locţiitor de Mitropolit.

Serviciul liturghiei va fi acompaniat de excelentul cor al Mitropoliei, de sub conducerea maistrului Dim. Dimitriu.

❑ Consistorul Mitropoliei va fi convocat în cursul lunei Februarie, spre a judeca cîte va procese clericale.

❑ D. Haret, folosindu-se de prezenţa Episcopilor şi Arhiereilor în Capitală cu ocazia înmormîntărei Mitropolitului Primat, i-a convocat pentru astăzi la o consfătuire asupra modificărei legei Sinodului.

❑ Mişcarea prefectorială anunţată nu se va face de cît pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Această mişcare va cuprinde denumirea unui inspector general administrativ şi numirea a 4 prefecţi.

❑ Catedra de desemn, de la şcoala secondară de fete din localitate a fost declarată vacantă.

❑ Consiliul de higienă al oraşului a fost convocat pentru seara de Marţi 2 Februarie, în şedinţă ordinară.

❑ Zilele acestea ministerul de finanţe va depune pe biroul camerei proectul de lege pentru modificarea actualei legi a pensiilor.

Limita de serviciu va fi fixată la 35 ani şi limita de vrîstă la 57 ani, în loc de 60. Se vor putea scoate din oficiu funcţionari la vrîsta de 54 ani.

❑ Vineri, după cum am anunţat, Seminarul „Veniamin Costachi" îşi va serbători patronul.

Sf. Sa Econ. P. Savin, rectorul Seminarului va oficia slujba religioasă în paraclisul seminarului.

Invitaţii personale nu s'au lansat.

❑ **Pentru Sîmbătă 31 Ianuarie sînt convocaţi membrii senatului universitar şi consiliul-profesoral universitar al facultăţei de ştiinţi, pentru a se ocupa cu cercetarea lucrărilor candidaţiilor la catedra de chimie tecnologică.**

❑ **Senatul universitar împreună cu consiliul facultăţei de litere au delegat pe d-nii A. D. Xenopol, P. Răşcanu şi Teohar Antonescu, să se ocupe cu cercetarea lucrărilor candidaţiilor la catedra de Arheologie vacantă la facultatea de litere din capitală.**

Candidează d-nii: Tocilescu, Tzigara Samurcaş şi George Murun.

❑ **Judiciare,**—Camera de punere sub acuzare a respins opoziţia lui Gh. Munteanu, inculpat pentru crimă de asasinat opoziţie făcută contra ordonanţei judecătorului de instrucţie, al trib. Bacău, prin care i s'a respins cererea de a fi eliberat pe cauţiune.

— Astă-zi camera de punere sub acuzare a admis apelul procurorului de Botoşani, făcut contra jurnalului tribunalului, care imprimase mandatul de arestare lansat contra comerciantului Barasch, învinuit de banarută simplă şi frauduloasă.

— Numiţii Gh. Cernat, Victor I. Vaideanu, Virgil Berariu şi Th. Bora, învinuiţi de mituire, au fost depuşi la Bacău iar tribunalul de acolo a infirmat mandatele. Procurorul a făcut apel la cameră.

❑ **Directorii şi directoarele şcoalelor primare se întrunesc astăzi, ora patru, în localul şcoalei Trei-Erarhi, sub preşidenţia d-lui inspector şcolar Sachelarescu, spre a protesta contra faptului că elevii şi elevele şcoalelor primare n'au fost primiţi să se producă cu prilejul serbărilor Unirei şi să ceară primăriei să se dee, în acest scop, sala teatrului şi ca producţia să aibă loc Duminică 1 Februarie.**

❑ **N. Iorga şi studentele din Iaşi.**—Un viu conflict s'a născut între d. N. Iorga şi studentele din Iaşi, în sara zilei de 25 Ianuarie, la serbările ligei de la Teatru. D. N. Iorga a impus studenţelor să umble cu cheta în sală ca să strîngă fonduri pentru ligă şi pentru statuea lui Cuza. Felul cum s'a adresat studentelor, tonul imperativ, apoi apelul că ele sînt frumoase şi că vor fi conduse de un frumos Bucovinean, au produs indignare şi N. Iorga s'a jăluit studenţilor din sală că a fost tratat de studente mai rău ca un servitor.

❑ **Testamentul Mitropolitului Primat.** I. P. S. S. Mitropolitul Primat a lăsat un testament prin care arată cum să se împartă averea sa după moarte şi ia mai multe dispoziţiuni cu privire la înmormîntarea sa.

Averea bănească a defunctului e numai de 20,000 lei.

Banii aceşteia se vor împărţi astfel: cîte 2—4000 lei surorilor Inaltului chiriarch, 2000 lei pentru cheltuelile de înmormîntare.

Biblioteca sa o dăruеşte d-lui dr. Cornoiu directorul mitropoliei.

Trăsura cu cai le lasă nepotului său dr. Gheorghian.

Crucea de aur cu briante dăruită de Ţarul Niculai al Rusiei şi care valorează vre-o 100,000 de lei, dimpreună cu placa de briante pe care o avea de la Domnitorul Cuza, le lasă Mitropoliei.

Tot prin acest testament cere ca înmormîntarea să se facă călugăreşte, cu cît mai puţine formalităţi.

❑ **In zilele de 5, 6 şi 8 Aprilie a. c. se va ţinea la Bucureşti, conferenţele maiştrilor de desemn şi caligrafie.**

Din Iaşi va ţinea disertaţie d. V. Costin, maistru de desemn şi caligrafie la liceul internat.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 28 Ianuarie.

Alegerea viitoare

Bucureşti.—Unele ziare anunţă că la alegerea colegiului I de Senat de Ilfov, devenit vacant prin moartea lui P. S. Aurelian, din partea conservatorilor democraţi va candida d. dr. C. Istrati, profesor universitar.

Alegerea Mitropolitului

Bucureşti.—In cercurile majorităţilor Senatului, se afirmă că guvernul va susţine alegerea P. S. S. Episcopului Pimen Georgescu, al Dunărei de jos ca Mitropolit Primat, iar a P. S. S. Episcopului Atanasie al Rîmnicului ca Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

*

Se zice că Episcopii au stăruit astăzi la Senat ca alegerea noilor Mitropoliţi să se amîne cu 40 de zile, căci sfintele Canoane prevăd că alegerea să se facă după 40 de zile de la moartea Mitropolitului.

Preşidenţia Senatului

Bucureşti.—Doi noi candidaţi la preşidenţia maturului corp s'au ivit astă-zi: d-nii Costescu Comăneanu şi Alex. Enacovici.

O broşură

Bucureşti.—Deputaţilor li s-a distribuit astăzi o broşură a d-lui Kiriacescu, decanul facultăţei de teologie, care susţine reformarea legei Sinodului în sensul ca toţi preuţii să fie admişi la alegerea de Mitropolit şi de Episcopi.

CAMERA

Prezidează d. M. Ferechide.

D. Enăşescu cere să i se pună la dispoziţie lista tuturor porţiunilor de vii precum, şi harta întocmită pentru anumitele locuri unde se pot planta viile.

D. Diamandi a venit astă-zi să-şi desvolte mult trimbiţata sa interpelare: Adresându-se d-lui Stelian, d. Diamandi a zis:

— Sunt la dispoziţia dv. spre a'mi desvolta interpelarea cu privire la conrupţia electorală.

D. T. Stelian: De oare-ce astă-zi trebue să se întrunească delegaţii pentru studiarea proectului de reforma legei judecătoreşti, rog pe d. preşedinte să amîne interpelarea d-lui Diamandi şi o fixează pentru mîine.

Preşedintele face cunoscut că interpelarea d-lui Diamandi se amînă pe mîine.

D. Poenaru-Bordea, întreabă pe d. ministru de interne, dacă are cunoştinţă de mizeria în care se află ţărănimea noastră.

D-sa spune că ţaranii noştri se află într'o mizerie mult mai mare de cît în anul trecut.

Se interveteşte ordinea de zi şi se votează proectul de lege pentru modificarea unor articole din legea învăţămîntului.

D. Fleva anunţă interpelarea sa asupra administraţiei, modul cum e condusă, cum respectă ea legile şi în special va insista mai mult asupra administraţiei judeţului Muscel.

Se votează apoi proectul de lege pentru un viriment de fonduri al cassei şcoalelor.

Desconcentrarea trupelor bulgare

Sofia.—Guvernul bulgare fiind înştiinţat în mod oficial, că contra-propunerea turcească conţine o declaraţie, după care Turcia, nu mai cere nici-o rectificare de hotar, ministerul de rezboiu generalui Paprikow a ordonat imediat desconcentarea reserviştilor diviziei a VIII-a, de la hotar.

Grevă

Constantinopol.—Negustorii de tutun, cerînd de cît-va timp o sporire de preţ, au suspendat astă-zi vînzarea tutunului în detail.

Manifestaţii violente

Berlin.—Azi dimineaţă, lucrătorii fără lucru au organizat 8 impozante manifestaţii; ei au făptuit foarte multe acte de violenţa, au smuls drapelele arborate la tramvaiuri şi omnibusuri, căutînd a ajunge apoi la centrul oraşului, dar au fost întîmpinaţi de către poliţie şi împrăştiaţi.

Inţălegerea franco-germană

Paris.—Declaraţia iscălită azi la Berlin între guvernul german şi francez sună astfel: „Guvernul republicei franceze şi cel imperial german, împinse de o asemene dorinţă de a uşura realizarea actului de la Algesiras, s'au înţăles spre a preciza însemnătatea cîtor-va clauze spre a înlătura ori-ce cauză de neînţelegere între ambele guverne în viitor. Guvernul francez pe deplin legat la menţinerea integrităţei şi independenţei imperiului Serifian e hotărît a pastra în Maroc egalitatea economică cu celelalte ţări şi prin urmare a nu jigni nici-odată interesele comerciale şi industriale germane. De asemeni, guvernul german neurmărind în Maroc de cît interese economice, recunoaşte ca interesele particulare ale Franţei sunt în Maroc intim legate pentru întărirea ordinei şi a păcei".

*

Paris.—La consiliul de miniştri, ţinut la Eliseu, ministrul de externe d. Pichon a anunţat iscălirea înţălegerii franco-germană în privinţa Marocului, a cărei texte a fost iscălit azi dimineaţă la Berlin de către d-nii de Schon, ministru de externe german şi ambasadorul francez Cambon. Această ştire a fost comunicată de către Franţa la Londra, Petersburg şi la Madrid, iar de către Germania au fost înştiinţate cabinetele din Viena şi din Roma.

Noul president al Senatului

Bucureşti.—D. general Budişteanu a fost ales president al Senatului cu 54 din 58 votari.

De vînzare in loturi

Casele şi locul din strada Buna Vestire No. 1 şi strada Romînă No. 47. Planul de parcelare se poate vedea, şi informaţiuni se pot lua la D-nii: Alex. Policov strada Alexandri No. 3 şi I. Stavăr avocat strada Goliei. Doritorii se pot adresa şi prin scrisori D-lui N. Enăşescu la Botoşani.

Inginer B. Diamant & Co.

BIUROU TECHNIC, IAŞI

Instalaţiuni de CANAL şi APĂ.
Instalaţiuni ELECTRICE de tot felul.
Furnizat şi instalat în Iaşi de la 1906—1908 **379** cai electrice.
Instalaţiuni de mori automatice, silosuri, turbine.
Maşini de aburi **Patent Schmidt.**
Cazane de tot felul.
Instalaţiuni de **brutărie** mecanice.
Instalaţiuni de **tâmplării** mecanice.
Instalaţiuni de fabrici de spirt, de zahăr, de tot felul.
Motoare de Benzina **„Benz"** de Gaz sarac, Diesel.
Maşini de tot felul, **Pompe**
Furnituri de articole technice.
Cumpărături şi vînzări de maşini şi transmisiuni întrebuinţate.
Desfacere de lămpi electrice cu preţul original.
Se primeşte obiecte de ori-ce natură la reparat.
Construcţiuni de fer.
Impregnare de curele de transmisiuni, după un sistem propriu; garantăm o durată dublă. Preparat **„Perfect"** pentru înlocuirea calofoniumului şi Riemenwachs, care ard cureaua şi ajută la producerea scânteilor electrice a curelelor, din care cauză se nasc accidente.
Preparat **„Fix"** prin care se va putea scoate piatra depusă în cazanei în cel mai scurt timp şi cu cea mai mare uşurinţă după sistemul Krubb.
Pentru îmbregnarea curelelor şi producirea preparatelor **„perfect"** şi **„Fix"** vom aranja un laborator.

TEATRUL NAŢIONAL
— Joi 5 Februarie 1909 —
orele 9 seara
UN MARE CONCERT
dat de celebrul
Quartet SEVCIK
Programul şi biletele se află la Agenţia Teatrală „Thalia".

Casa de Scont si Imprumut din Iaşi

Societate anonimă. Capital 500000 lei
Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 33-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminecă 8 Februarie 1909, oara 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi, Str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul consiliului de administraţie asupra mersului societăţei, în cursul anului 1908;

2) Raportul censorilor, conf. art. 186, alin. VI din codul com.;

3) Aprobarea conturilor exercitiului închis la 31 Decembrie 1908 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net pe auul 1908;

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie;

6) Alegerea a 3 censori şi tot atîţea supleanţi, pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1909;

Se menţionează dispoziţiunile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Art. 30.—Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni au dreptul de vot.

Acţionarul care posedă mai multe acţiuni, are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31.—Acţionarul, care voeşte să ia parte la adunarea generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin. II şi III din codul comercial.

Posesiunea acţiunelor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncei Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32.—Acţionarii nu pot fi reprezentaţi, de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot.

Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorile sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judiciar sau curator prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui; casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi, în fine, societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de Administraţie

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.
A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner

Se caută o damă franceză pentru conversaţie. A se adresa la Tip. H. Goldner.

Inainte de a contracta pentru
Instalatiuni de Canal, Apă si Electricitate
Informaţi-vă în interesul D-tră propiu la
BIROUL TECNIC
din Iaşi strada Lăpuşneanu No. 12 al
Inginerului I Schwartz
care se va deschide în luna Ianuarie 1909
După o practică specială făcută în ultimul timp în străinătate Inginerul Schwartz este în măsură a executa toatc lucrările atingătoare de
Electricitate, Canal, Apă, Closete
Aranjamente Sanitare, etc.
dupa ultimele sisteme
Aceste lucrări vor fi executate cu strictă exactitate şi în condiţiunile cele mai convenabile.
Informaţiuni, Devize şi Explicări
Sunt puse în mod gratuit la dispoziţia onor Public, la
BIROUL TECNIC
Iaşi. Str. Lăpuşneanu 12

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200,000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari,** mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:
cai de ham, de călărie ş. a. contra **morţei, accidentelor şi epizotiilor**

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscriirile de acţiuni.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Dumineca la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andonin de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o cartă poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru **M. M. 107**

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraterna-Păcurari* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu

AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior

— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ

AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu

AVOCAT
— Str. Bărboi No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute doua-zèci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua si Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Prêţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 —lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00 —lei

Comenzile se fac pintr'o carte postală sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal

Se garantează serviciu cel maĭ Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 641 —Vineri 30 Ianuarie 1909

Aromânii și Grecii

Aromînii din Macedonia se bucură.

Se bucură, căci glasul alesului lor, dr. Mișea răsună în parlamentul Turc. Și la primul cuvînt al alesului aromîn izbînda i-a fost asigurată.— Vorbind din convingere adîncă, din inimă curată, din gînd luminat și din voe veghiată deputatul nostru a pus pe tapet toată chestia macedoneană.

Și a început deputatul Mișea cu biserica, „căci orice neam întîiu prin religie începe ființa a-și pricepe". Și s'a tînguit de piedicile ce le pune Patriarchia de Țarigrad întru indeplinirea autocefaliei bisericei Cutovlahe, întrui slujirea sfintei leturghii în limca aromînă, și glasul i-a fost ascultat. Tot ce a fost cuminte în Cameră a dat dreptate sfintei cereri a deputatului aromîn.

Au protestat deputatii greci; și-au asociat pe cei armeni. Din parlament protestul a trecut în presa grecească și din *cosmos-ul* grecesc urlă presa grecească contra îndrăznețului dr. Mișea, care a rîdicat glasul pentru o cauză nedreaptă, pierdută.

Și în acest urlet al presei grecești, nu ni e mirare că găsim și condee femeești, amestecate, tunînd și spumînd contra deputatului nostru, contra neamului nostru.

In adevăr în „Mesagerul de Atena" din 17|30 Ianuar a. c. o femee, D-ra Ioana Z. Stefanopoli scrie nici mai mult nici mai puțin că în Macedonia, nu există o chestie romînească, că toți așa zișii Cuțovlahi sînt greci răzvrătiți contra culturei grecești, prin gurgerea banilor Romînești din București.

In sprijinirea afirmărilor sale d-ra Ioana Stefanopoli aduce 2 dovezi: pe d. Alfred Berl și pe d. Spiru Haret!

Da! Spiru Haret citat alături cu Alfred Berl, ca dovadă că nu este o chestie romînească în Macedonia!

D-ra Stefanopoli nu știe nici cunoaște că mai e și d. P. P. Carp în țara Romînească!

Să nu vă pară curios faptul că așa este! Ni-l afirmă străinii și străinii cetesc numai rîndurile, nu și printre rînduri.

Mai întîi d-ra Stefanopoli crede că M.S. Sultanul s'a înșelat cînd a numit pe d. N. Bățaria ca senator român; M. S. l'a numit senator *Valah*; ori valahii nu sînt romîni, ci... greci, fugiți la cuțovlahi!

Valahi, aromîni, romîni, pentru noi e același lucru. Treaba d-nei să se încurce în subtilități grecești! De ce e greacă!...

Tot așa puțin ne interesează ce crede un domn Bérard, sau Berl despre Cuțovlahi și politica lor! S'a prea putut ca acest d. Berl în voiajul său făcut în Imperiul otoman, să nu fi fost bine informat despre Cuțovlahi, despre limba lor, credințele lor, vechimea lor, și călăuzit de un cicerone grecoman să-i fi șoptit la ureche că propaganda romînă e și sterilă și artificială.

Sînt afirmări și dovezi cari cad la cea întăia atingere cu realitatea faptelor.

Să fi cetit d. Berl numai primul număr din *Deșteptarea* aromînilor din Sărună și ar fi văzut pe dată că chestia romînească în Macedonia e veche, e adîncă, e sfîntă!

Si apoi ce mai la deal la vale!

Măria Sa Sultanul a recunoscut natiunea aromânească, a numit un senator, ca aromîn supus cetățean otoman, și alegătorii au trimis în parlament pe dr. Mușea ca aromîn...

Iată faptele.

Avem o *frunză* aromînească; avem deputați aromîni. S'a purtat primul cuvînt aromînesc în parlament!

Să ne sporească numărul. vlaga, răsunetul!

Dar ne doare inima cînd vedem că această d-ră Stefanopoli în argumentele ce le aduce contra tăriei propagandei aromînești în Macedonia, ne citează pe d. Spiru Haret, ministru de 3 ori al țării la departamentul Instrucțiuniii publice, omul cu cele mai lungi ministere la școli și deci în măsură de a se pătrunde de spiritul național în mișcarea noastră culturală!

Nu; d. Spiru Haret a rămas numai calculatorul migăloă de cifre cu această mișcare românească și a măsurat rezultatele cu francul, cu metrul financiar, nu cu avîntul cald al patriotului luminat.

Toată ura și pornirea pătimașă a d-lui Haret contra d-lui Take Ionescu, ură care-l duce să afirme că chestiunea propagandei romînești în Turcia nu stă în raport cu sacrificiile bănești făcute; că s'au asvărlit banii în zadar, smomind cu bani pe institutori, cari primeau leală fără să facă ceva solid, neavînd nici școală și că le-a cumpărat biciclete, etc., pilduind acest lux nesăbuit cu seceta de la noi din 1900.

Și în zgărcenia lui de cifre, și în măsura sa cu cotul francului d. Haret a expus Regelui într'un raport celebru toată scăderea ce trebuie adusă în învățămîntul romînesc din Macedonia. S'au închis școli, atunci, s'au dat afară profesori! s'au refuzat plăți de salariu, pentru ca, peste un an doi, cînd ura a trecut, cînd adevărul a eșit la iveală, să vină singur Haret și să pună la loc tot ce stricase.

Dar veninul contra a tot ce e spor la neamul nostru, a rămas ca argument pentru Greci. Și d-ra Stefanopoli îl citează pe Haret, nu ca să polemizeze cu Take Ionescu, ci ca să arăte, că pînă și un ministru romîn și încă de instrucție, afirmă că propanda romînească în Macedonia se face cu parale, și că succesele nu corespund cheltuelilor și că deci aromîni sunt greci cumpărați pre bani să treacă la cuțovlahi.

Vînt a sămănat d. Haret, furtună culege acum, și din vîntul sămănat de el, dușmanii voesc să ne desrădicineze ființa neamului nostru la Vardar!

Urît sună pentru neamul nestru ca dușmanii să găsească argumente contra noastră la însuși miniștrii noștri! Ce mai avem atunci noi sînt noi! Ce simț înalts ă mai însuflețim în la tinerime, cînd cei de sus, purtătorii de duh la Romîni vin și întunecă, ori figura unui mare Voevod ca Cuza, ori însuși ființa unui întreg neam în mișcarea sa culturală și politică, pentru că... așa înțăleg să combată pe Take Ionescu!

„Dar d. Take Ionescu nu primește de loc chipul acesta de a vedea. E, Take Ionescu rămîne totdeauna mărinimosul, omul pentru care milioanele n'au preț. El *Ionesco regnante*, fiind ministru de finanțe, a dat milioane în Macedonia și ca prin minune școlile romînești s'au deschis în Macedonia și Epir. Toate aceste școli erau fictive—după fericita expresie a d-lui Haret, erau profesori plătiți, dar fără elevi"!

Așa scrie d-ra Stepanopoli despre Take Ionescu: **Ionesco regnante.**

D. Spiru Haret își culege roadele duhului său veninos!

Si el circulă în lumea romînească, dar prin partea cea rea a sufletului său. Circulă în țară ca minisșru părtinitor și pornit! Circulă în afară de Regat ca socotitor al avînturilor de neam cu măsura metrului fiscal.

Rușine! rușine! rușine!

D-ra Stefanopoli pune în adevărata lumină duhul din Raportul d-lui Haret către Rege.

Romînii cei buni să ia aminte.

Gh Ghibănescu

Se tolerează anarhia

Dacă guvernul liberal, în loc de a privi cu dulceață la mișcarea anarhică din Iași, care pe fie-ce zi cîștigă teren, ar voi să distrugă acea mișcare anarhieă, ar trebui să facă un mare import de oameni, căci cu acei pe cari-i are în cea de a doua capitală, la poliție, la parchete și aiurea— cu asemenea oameni se poate face doar treabă rea.

Am văzut cîte s'au întîmplat. Parchetele ne au dat măsura complectei lor slăbăciuni; un procuror-general, care se dedă la acte știute, n'are chemarea să fie ceea ce ar trebui. Un prim-procuror, care clasează o afacere de meschin anarhism, este magistratul à poigne reclamat de imprejurare.

Despre actualul prefect al poliției, care, și în alte rînduri, mai ocupase importantul post — o legendă adevărată spunea că e omul trebei. Era omul trebei în vremuri normale, se dezice în vremuri anormale.

Ar fi ideal lucru să-l faci pe prefectul comod, dar nu se cuvine să pui preț mai mare pe comoditatea personală de cît pe interesele absolut vitale ale unui oraș.

Să detaliăm: piesa teatrală Manasse *ie opera unui evreu. Ea a făcut zarvă în vremea ei și atrăsese recompense autorului din partea Parlamentului și din partea Suveranului: acesta a conferit autorului, în mod personal, Bene Merenti cl. I; sub camera liberali se votase indigenatul autorului; Senatul conservator complectase votul.*

Nu poate fi, dară, o lucrare antinațională aceea pe care Suveranul și partidele politice au resplătit-o onorînd pe autor. Dar fiind-că, ce place lumei întregi, nu poate plăcea și bandei Iorga, s-a pornit campania contra piesei și ea urmînd a fi represintată, zilele viitoare, în Iași, prefectul a oprit represintarea.

Chestie de comoditate—firește. Dacă n'ar fi recurs la acest mijloc tranșant, dacă spectacolul ar fi avut loc, prefectul ar fi trebuit să se deranjeze; parchetul deasemenea, ca și rectorul. S-a preferat, deci, o victorie totală a adversarilor piesei — de cît, feresică Dumnezeu, un deranj al atîtor suflete, cari trăesc în veșnică vacanță.

Dar s-a pus pe planul al doilea faptul că, prin asemenea indolență, se împlintează anarchia, că va fi ușor să strivești buruiana acum, de cît cînd ea va crește.

Așa vor merge lucrurile sub acest guvern, cu incapabilele sale administrațiuni, cu prefecți și procurori ca în slabele operete nemțești.

Va fi treaba guvernului de mîine să prăbușească clădirea de anarchie ce se rădică pe acest biet pămînt al Iașului glorios de altă dată.

Chestii politice

ACELA

Acela e un pronume demonstrativ de departe față cu vorbitorul. Depărtarea poate fi în spațiu sau în timp. Strămoșii noștri arătau depărtarea de locul vorbitorului prin *iată el*=**ecce ille**, și din acest chip de a numi a rămas în gura celor 60 de rînduri de vorbitori romîni, demonstrativul nostru *acela*.

Depărtarea de loc și de timp, în derivativ—face ca vorbitorul să nu cunoască bine și apriat toate însușirile persoanei sau lucrului despre care vorbește, ci să le mulțumească cu ceva vag și nelămurit, căci numai cînd face supt ochi obiectul, el e analizat în cele mai de aproape ale lui fețe și stări și lasă minții urme luminoase în cercul îngust al conștiinței.

Din această nelămurire a obiectului îndepărtat prin loc și timp pentru minte, pentru conștiința se întîmplă ca nelămurirea, nedeterminarea să se ia ca un chip de a fi ale altor stări de persoane și lucruri, care iarăși sînt numai stări de vorbă, stări de idee, nu și stări de senzații limpezi și întregi.

Era un om *ca acela*; era o vreme *ca aceia*, și te lasă vorbitorul în nelămurirea nici a omului nici a vremei. Mai mult încă; cîntărețul merge și zice chiar despre el ceva nelămurit, cînd cîntă: Eu sînt Nițul *cela care*, măi Române măi.

Dar de ce atîta sămînță de verbă pentru prizăritul de demonstrativ de îndepărtare *acela*.

In scurta domnie de 7 ani, de la 5 Ianuarie 1859, până la 11 Februar 1866, Vodă Cuza a făcut să fie prin faptele sale unul din cei mai populari domni și Voevozi. El este cel din urmă care închee seria domnilor cărora poporul le zise: *Vodă*: *Cuza Vodă*. Zămislit din firea poporului romîn, Cuza a dus cu sine la domnie această fire complexă: glumeț, harnic, isteț, bun, milos. A fost Cuza Romîn și pace; el nu s'a făcut Romîn, ci s'a născut Romîn, tocmai ca Crezul: „Romîn adevărat din Romîn adevărat, născut (Romîn) nu făcut (romîn) purcede (din Romîn) și a pătimit (pentru Romîni).

Cuza Vodă a ajuns prin 7 ani de domnie să fie cum zice Hugo de Bonaparte **El**. De 43 de ani numele și vaza lui Cuza Vodă au crescut în ochii poporului. Azi el e idolul neamului, simbol al Unirei romînismului, pildă a rîdicării țăranului; *duh, vlaga, tărie!*

Și cu toate acestea în gura Suveranului de azi cei 43 de ani de românizare abia au făcut ca la masa mare politicească în care se înglindisiau sfetinicii Țării cu Domnul lor să se închine o cupă pentru **Acela care** *a fost sortit să fie alesul Țărilor Surori.*

Deci refrenul popular: Eu sînt Nițul *Cela care*, s'ar putea schimba după aria oficială *Cuza Vodă* **acela, care**, măi Romîne, măi!

După 43 de ani s'a zis un pronume demonstrativ de departe pentru *Acela, care*; cîți or să mai treacă pentru a i se articula numele propriu Cuza Vodă.

La Petersburg pe malul Nevei stă statuia călare a lui Petru cel Mare. Această statue mică a Marelui Țar poartă inscripția simplă dar maestoasă:

Lui Petru I, Ecaterina a II-a

Cînd se va rîdica și unde o statue lui Cuza Vodă cu inscripția:

Lui Alexandru I Cuza Vodă, Carol I Rege?

* * *

CATE-VA NOTE

Intre doi generali în rezervă se urmează o polemică privitoare la tunuri. Articolele părților în litigiu se publică în același ziar și în ultim articol unul spune celuilalt general:

— Nu te amesteca unde nu-ți fierbe oala, fiind-că nici d-ta nici eu, nu suntem nici Frederic cel mare, nici Napoleon.

Căci numai Frederic și cu Napoleon aveau specialitatea să se poată amesteca și unde nu le fierbea oala!

*

Inchisoarea de femei de la Plătărești este în ajunul unor evenimente foarte fericite: mai multe femei, deținute acolo, sunt aproape de momentul important, așa că cele 28 zile ale Cleretei, se vor realiza sub o formă mai puțin veselă.

Dacă ar fi numai atît, dacă sombra închisoare ar fi să se transforme numai în creșă—n'ar fi nimic. Autoritățile, alarmate și scandalizate, sunt în anchetă spre a afla cine, într'o închisoare pur femenină, s'a făcut vinovat de înmulțirea speței femeilor criminale. Nu există îndoială, firește, că autorul trebuie să fie un bărbat. Emanciparea femeei n'a ajuns încă pînă acolo....

In contra spiritului legei, la Pălătărești, se caută paternitatea și vina cade asupra directorului și a gardienului, unicii doi bărbați în acea nenorocită lume femeiască.

*

Zidurile Erihonului cele căzute la sunetul trîmbițelor ostașilor lui Iisus Navi au devenit de actualitate in gura dr. N. Lupu, prefect de Fălciu. Ostașii lui Iisus Navi sunt țăranii; Iisus Navi e Ionel Brătianu socializat. Erihonul e marea proprietate, iar zidurile cetății Erihonului sunt legile cari proteguesc marea proprietate. Prin Unirea celor mulți și tari legile agrare vor cădea; marea proprietate se va dărîma și țărănimea va întra în stăpînirea pămîntului. Iată că și din Nazaretul Arsurei începe a eși ceva bun!

*

După ce l'au stabilit la Suresnes ca să scape de degetul și de șefia d-lui Sturdza, colectiviștii se prefac că sunt sturzești. Prin ziarele lor de seamă se dezminte, pur și simplu, interviewul pe care d. Vespasian Pella a avut onoarea să-l iee Domniței Elena.

Domnița a arătat că Vodă-Cuza a deschis ușa d-lui Sturdza și l'a rugat s'o închidă pe cealaltă parte. Operația s'a repetat acum sub colectiviști, care după ce l'au instalat pe d. Sturdza la Suresnes l'au făcut să scrie, cu mîna altuia, demisia din guvern.

D. Pella, însă, n'are nici o vină nici în unul din aceste fapte istorice.

OAMENI ȘI LUCRURI

Sfaturile nopții

In anumite epoci de agitațiuni sufletești, somnul devine numai o scurtă întrerupere, un lux pe care cu anevoie îl smulge organismul bîruit de trudă, iar cea mai mare parte a oarelor sunt jertfite gîndului, reflecțiuni, proectelor și viselor.

Până a se face lumină, stai împresurat ca de un nour gros, compact; întunericul nu-l simți numai, dar pari a-l pipăi și sub apăsarea-i, mintea alunecă pe primejdioase căi.. Odată orizontul de lumină dispărut, viața ta psihică se strîmtează, devii egoist dar în același timp puțin iubitor de viață, căci lumea,—în întuneric — îți pare goală, neinsuflețită, lipsită de farmec, iar gîndurile îți aduc imagini copleșitoare, chemîndu-te cu o teribilă ispită către noaptea neexistenței. Ți se pare ademenitoare odihna cea de-a pururi față cu uriițeniile lumei, îți pare nespus de mare sacrificiul de a trăi cu prețul unor nesfîrșite abdicări de la bunul simț ori de la conștiință, iar întunericului etern, „abyssus abyssum invocat..."

De îndată însă ce pătrunde prin geamuri prima zare de lumină,—gîndurile ieau numai de cît un alt drum,—odată cu razele zilei străbate seninătate în suflet și cu cît orizontul vremei se lărgește, cu atît răsare, treptat-treptat și lumina iubirii de viață, aureolată de ideia unei strînse solidarități ce te leagă, nu numai prin sentimente, de alte existențe dar și prin simțimîntul datoriei de a trăi de a împlini o misiune, de a răspunde unor trebuinți nu numai personale, ci sociale; se luminează pe neașteptate cărarea largă a traiului și a activității și fără să vrei descoperi direcțiuni în care si încă putința și chemarea de a lucra, de a produce, de a folosi, răspunzînd astfeliu datoriei celei mai mari ce are de îndeplinit fiecare om, inainte de toate,— aceea de a trăi.

Și atunci prin lumina gîndului și a zilei, gonește sfaturile rele și îndemnurile primejdioase ale nopții, cari sunt glasuri de sirenă și de cusuvaie în acelaș timp.

Rodion

Ideia Unirei

(Conferință ținută la clubul conservator-democrat din Iași)

III.

Și acum să trecem la partea politică și de actualitate.

Unirea tuturor Romînilor e numai în parte făptuită.

Cele 2 țări surori cari au avut aceiași soartă,

„amîndouă o soartă 'n lume"

supt Turci au fost aduse să se unească *politicește*, căci la ce ne-am mai ascunde după deget: de aceasta Unire vorbim azi. De unirea în cuget și în simțire, pe care bardul Mureșanu o punea ca un postulat al Deșteptării noastre, azi o avem. Pentru această Unire în gînd și simțire azi avem un cerc cu mult mai mare de cît acel ce ființa în mintea lui Mureșanu.

Romîni din patru unghiuri, nu sînt nici hotarele lui V. Alexandri din *Deșteptarea Romîniei*, nici unghiurile lui Mureșanu ori Eminescu: „De la Nistru pînă la Tisa" ci mai încolo, așa că azi se pune omului politic o problemă mult mai mare de cît aceia ce se punea oamenilor politici la 1859.

Atunci 2 țări surori, mici dar supt același stăpîn s'au unit cu votul, starea lor fiind aceiași.

Astăzi 4 țări tot surori, dar supt 4 stăpîni deosebiți cu tot gîndul același, cu toată inima aceiași nu se pot uni, de și doresc, căci împrejurările politice ne sînt nu defavorabile, dar neprielnice.

De o unire efectivă nu poate fi vorba pentru moment și iredenta pentru noi e o utopie politică, neprind'o nici frații noștri.

Toți Romînii de supt cele 4 monarhii doresc și afirmă că voesc a trăi ca romîni supt puterea supt care zac, căpătînd egală îndreptățire în aspirațiunile lor culturale și politice, trăind ca cetățeni liberi, ai statului Maghiar, ca cetățeni liberi și egal îndreptățiți ai Austriei, ca supuși cetățeni Moldoveni ai Țarului tuturor Rusiilor, ca supuși cetățeni otomani Padișahului Turcesc.

Aceasta o cer; pentru aceasta luptă; și în numele acestei idei culeg victorii, căpătînd simpatia Europei.

Acest postulat național îmbrăcat cu haina aceasta moderată politică, e tot ce se poate cere în aceste momente de echilibru European. A cere lărgiri de hotară în dauna Austriei, Rusiei și Turciei în asemenea momente nu se visează nicăiri: Nu le visăm deci nici noi.

Ce mîngăiere sufletească mai mare pentru noi acești din Regat de cît cînd vom vedea că Romînii trăesc ca romîni, se desvoltă ca Romîni în țara lor, supt legile ce-i cîrmuesc și că se simt în largul lor și ca mișcare economică și ca viață politică și culturală!

Să sporim prin acțiunea noastră din Regat această modestă și dreaptă năzuință. Să protestăm contra siluirilor, înlesnind prin greutatea noastră diplomatică în rostul politic al fraților noștri.

După 50 de ani, ce aspect înălțător nu prezintă neamul Romînesc, ca nici un alt popor din Europa. Polonii numai s'ar asemăna în ceva, dar în condiții inferioare. Sunt Poloni cari trăesc ca austriaci, ca germani, ca Ruși dar n'au putința de a trăi la Varșovia ca Poloni, nefiind o Polonie!... Noi trăim ca Romîni în Regatul Romî-

niei. Avem 300 de deputaţi la Bucureşti şi mai avem cîte-va zeci de deputaţi romîni în Duma imperială din Petersburg, în Camera din Viena, în Camera din Pesta şi în Camera din *Pole*, cum îi zic aromînii (aplause).

Pentru a-şi spune păsul lor aceşti deputaţi răzleţiţi îl rostesc în *ruseşte* în Dumă, şi deputaţii moldoveni acolo se vor spori, căci un duh de reînviere ferbe în adormita Basarabie (aplauze), în nemţeşte în Camera vieneză; în Ungureşte în Camera din Pesta. Ah! şi ce frumos nu răsună glasul bravilor noştri luptători din parlamentul Unguresc, căci acolo lupte e mai aprigă, răsbunările mai crude, rănirile mai adînci, căci pînă şi femeile se întemniţază cu talharii ordinari; dar în acel blăstămat parlament unguresc, glasul de trăsnet al popei Lucaci a stîrnit admiraţie în întreacăt la şoviniştii maghiari (aplauze). Iar de curînd, trei zile în urmă (aplauze), glas de romîn a răsunat şi în parlamentul imperial din Constantinopol, *Pole* al aromînilor, unde deputatul nostru dr. Mişea a adus înaintea aleşilor Camerii chestia naţională din Macedonia (aplauze) şi'a repurtat din ziua întîia tot succesul parlamentar în contra grecilor şi armenilor coalizaţi. Onoare lui! (aplauze). Ce spectacol măreţ pentru neamul nostru, dar şi ce cerc de acţiune pentru un fruntaş politic de la noi ca să poată ajunge la înalta chemare de a corespunde situaţii sale.

In loc ca azi focul sacru al Unirei să circule între Iaşi şi Bucureşti, trebue să circule între atîtea centre politice, unde se dezbate romînismul în lupta sa sfîntă de existenţă naţională şi politică.

Şi orientarea trebue să plece de la noi; de la noî îndrumarea; de la noi sfatul, de la noi îndemnul, de la noi pilda. Cît de mari trebue să fim noi ca să bine meritătm de la neamul nostru titlul de diriguitori (aplauze).

S'a erijat el un Iorga ca diriguitor al duhului Romînismului şi l'au repudiat cu toţii (aplauze). Cetiţi presa de peste munte, în îndignare ne şi dă peste nas la noi la toţi!...

Cum să fie la înălţimea sa istorică de răspundere către neam, un om ca D. A. Sturdza care a denunţat Ungurilor şi banul de nafără ce-l dădeam cauzei culturale de peste munţi! (aplauze).

Cum să fie la înălţimea sa istorică un om obosit politicește ca P. Carp, care a zis că chestia Macedoneană nu există, ci numai o Hecubă! (aplause). Cum să fie la înălţimea sa un Ionel Brăteanu, care rade pe Cuza Vodă din istorin neamului pentru a fi în tradiţia politică a partidului său! (aplause).

Pigmeii n'au ce căuta în soarta destinelor unui neam aşa de urgisit, aşa de răzlăţit ca poporul românesc! (aplause).

Ia priviţi colo în fund, figura blîndă, luminoasă şi liniştită a şefului nostru! (tunete de aplause). Plămădit de D-zeu din duh ales, cum n'a suflat la ori-cine; minte largă, inimă curată, voinţă luminată şi hotărîtă; el poartă în vinele sale şi sînge macedonean şi sînge ardelean, cheia ascunsă a înaltei sale solicitudini pentru tot ce e românesc (aplause).

In chestia şcolilor din Braşov, el a fixat şi garantat veniturile! (aplause).

In chestia macedoneană a risipit chiar parale că aşa se urzeşte acolo mişcarea! (aplause). Veninosul Haret a venit şi a puricat cifră cu cifră ca şi altă dată Sturza la Orfeu, şi în raportul către Rege s'a arătat el cît e de mic faţă cu un Take Ionescu, care e aşa de mare (aplause îndelung repetate). Azi Haret şi-a dezis opera, dar sgărcenia lui de imbecil a oprit în loc pentru zeci de ani cultura românească din Macedonia.

Un amănunt: în Macedonia ca să poţi avea şcoală trebuie să ai un an doi înainte plătit şi tocmit învăţătorul, căci şcoala se încuviinţează pe numele unei persoane. Din acest fapt absolut necesar, vindicativul şi neresponsabilul Haret a făcut un punct de acuzare şefului nostru, în hohotul de rîs a tot ce e Macedonean! (aplause).

Basarabia se trezeşte încet; să nu-i orbim vederea cu prea multă cultură de odată; acolo să mergem cu slovele chirilice, cu evanghelia şi apostolul, cu Anton Panu şi Nastratin Hogea a lui, cu Arghir şi Prea frumoasa Elenă, cu Alexandria şi Halimaua, căci altfel o poticnim; Dar să mergem, căci ei sînt încă Moldoveni, grăiesc moldoveneşte şi privesc curioşi ori cu neîncredere tot ce nu e moldovenesc. (aplase). Basarabenii recunosc Iaşii, căci ei ştiu că Iaşii le era capitala cînd au adormit politicește şi le-ar fi de-a mirare cînd la trezire se vor vedea cu Bucureştii capitală! (bravo, aplauze).

Ce se cere dar de la un fruntaş politic astă-zi în această nouă şi lărgită situaţie? Să circule cît mai mult la întreg neamul românesc; şi să circule cu duhul lui, cu gîndul lui, cu partea bună a sufletului său (aplause).

Şi fără să ne lăudăm, sîntem în plin adevăr zicînd ca iubitul nostru şef (aplause) circulă cel mai mult, cel mai bine, căci a muncit cel mai mult pentru ţară şi neam.

La vremi nouă, oameni noi, şi Take Ionescu este *homo novus* al situaţiei noastre politice de neam romînesc (aplauze).

Am zis.

Gh. Ghibănescu

O serbare a Unirei

(Urmare)

La cetirea acestui act în sinul adunărei, toţi deputaţii se scular în picioare şi salutară cu de 3 ori repetate urări: „să trăiască Alexandru Ioan I, să trăiască Romînia".

Iată cum a lucrat acela a căruia fapte ne adună astăzi aici şi în toată ţara! Cincizeci de ani au trecut, ca ziua de eri, de cînd s'a petrecut actul pe care ne-am adunat să-l glorificăm astăzi!

Mulţi lipsesc dintre noi! Unii cu regret şi fără de voe, alţii din neputinţă, iar alţii din indiferenţă şi ingratitudine ca şi cei 9 leproşi, cari nu s'au mai întors se dea laudă şi mulţumită lui Dumnezeu.

Oh! ingratitudene, ingratitudene! cîte victime n'ai făcut şi nu faci tu pe acest pămînt?!

Dar să lăsăm la o parte pe acei nenorociţi ingraţi, despre cari de multe spus înţeleptul Solomon că „rîvna răutăţei întunecă cele bune şi neînfrînarea poftei schimbă gîndul cel fără de răutate".

Să lăsăm dar la o parte pe acei cari din răutate, invidie şi ură, de şi se bucură de bunurile ce le procură Patria liberă, totuşi din ingratitudine—ca şi cei 9 leproşi vindecaţi—nu vor să recunoască ostenelele şi sacrificiile celor din trecut, cari au luptat în frunte pentru Patrie şi instituţiile ei; să-i lăsăm la o parte pe unii ca aceia, şi întorcîndu-ne toată atenţiunea noastră către aceşti fruntaşi luptători, să-i încurajăm cu toată iubirea, cu tot respectul şi cu toată recunoştinţa noastră pe care le merită cu prisosinţă pentru faptele lor cele mari.

Eu vă vorbesc aici ca unul ce am fost martor ocular la alegerea din 5 Ianuar 1859 a lui Alexandru Ioan I; Dar însă despre ce să vă spun mai de grabă din cele ce am văzut? despre entusiasmul cel mare al poporului adunat în curtea Palatului domnesc de aici din Iaşi? pare că văd şi acum pe Mihail Cogălniceanu, cu batista albă în mînă, la fereastra de la sala tronului din palatul domnesc, făcînd semne mulţimei şi anunţînd alegerea lui Cuza Vodă;

Şi acum pare că-mi răsună urechele de entusiastele urări ale mulţimei din curtea palatului, iar văzduhul în întinderea lui răsună de freneticele urări; mai departe, am văzut avîntul şi entusiasmul prodigios produs la prima întîlnire a ostaşilor moldoveni cu fraţii ostaşi munteni şi la îmbrăţişarea lor în strigătele de urale şi aclamaţiile de bucurie ale mulţimei care venise din Iaşi la Sosola spre întîmpinare; am văzut şi simţit focul sacru al iubirei de Patrie care încălzea sufletele tuturor; am văzut entusiasmul până la delir pentru o Patrie unită, mare şi liberă, entusiasm care înălţa sus inimele tuturor, şi speranţele lor înaripate sburînd departe peste hotare şi de aceea:

Doresc ca acel foc sacru, acea căldură şi dragoste pentru Patria şi instituţiile ei, şi mai presus de toate recunoştinţa, iubirea şi veneraţiunea pentru cei ce au luptat şi s'au jertfit pe altarul Patriei, ca rînd să aducă Romînia de astăzi, doresc dar ca acelaşi foc sacru să se aprindă şi în inimele şi sufletele voastre—România de mîine—spre a se păstra şi transmite în aceeaşi măsură din generaţie în generaţie spre glorificarea, înălţarea şi întinderea tot mai mult a Patriei şi neamului romînesc.

Şi acum mă adresez cu deosebire vouă tinere mlădiţe ale marelui arbore naţional, vouă generaţiuni nouă ale României de mîne: cultivaţi cu cea mai mare îngrijire sentimentele de iubire pentru Patrie şi instituţiile ei, sentimentele de recunoştinţă şi veneraţiune către binefăcători; curăţiţi cu aceiaşi îngrijire buruenele—earba cea rea—care s'ar ivi, căci răutatea—duhul cel rău—umblă ca un leu, căutînd pe cine să înghită; îngrijiţi ca focul sacru să nu se stingă din inimele şi sufletele voastre, ci mai vîrtos să se aprindă şi să sporească din ce în ce mai mult spre bucuria şi fericirea Patriei şi a întreg neamului nostru romînesc. Amin.

*

După terminarea Te-Deumului, ambele şcoale cu profesoarele şi profesorii lor au plecat de la bis. Bărboiu în cea mai frumoasă ordine spre piaţa Unirea, unde s'a continuat serbarea după program.

Litere-Ştiinţe-Arte

Vechea Grecie avea musicanţi al căror onorar egalează pe acel al celor mai mari artişti ai timpului nostru.

Un învăţat care se ocupă mult cu aceste chestiuni, ne dă diferite amănunte asupra celor mai populari cîntăreţi din flaut, care în timpul lor erau onoraţi ca şi principii. Onorariile lor erau fabuloase. Flautistul Ismenissa în secolul al 3-lea după Chr. care apărea mai ades pe scenele din Athena şi Corint ceru pentru o seară 2000 dinari care după actuala valoare a banului ar însemna 12,000 sau poate 18000 lei.

*

A apărut No. 412. Svatopluk Cech: „*Cîntecele Sclavului*" traducere de P. Listeveanu.

In numărul acesta se dă pentru prima oară cititorilor „Bibliotecei pentru toţi" una din cele mai de seamă scrieri ale sus numitului poet cech. Prin această carte Cech, îşi cîştigă meritul de a fi fost un luminător al naţiunei sale obidite, un conducător neobosit al rătăcitului său neam. Din rîndurile acestei cărţi se resfrînge, pare şi revolta şi compătimirea cîntăreţului faţă de viaţa înjositoare pe care o duceau compatrioţii lui. Versurile lui Cech sunt pătrunzătoare şi pline de foc. In sufletul celor amărîţi ecoul lor a răsunat ca o trîmbiţă redeşteptătoare. Şi cu toate că acţiunea e condusă de personagii vechi, cîntecele par şi vor părea apururi născute pentru timpurile prezente, pentru timpurile noastre de sclăvie modernă în care libertatea planează doar ca o formalitate veşnic neîmplinită. Citirea lui e folositoare atît celor năpăstuiţi de soartă, cît şi favoriţilor ei—ambii îşi vor vedea *felul lor de-a fi* zugrăvit cu o reală măestrie de poet.

*

Printre figurile istorice de care s'a vorbit mult în aceste din urmă zile ale „Unirei" sunt: V. Alexandri şi Costachi Negruzzi, ambii iaşani, unul creatorul versului clasic romînesc, celalalt începătorul nuvelei.

Cu privire la aceste două personalităţi găsim acum următoarele detalii:

In manuscrisele inedite ale Academiei romîne se află următoarea *diplomă* de înaintare a poetului Alexandri: „Noi, Alexandru Ghica Voevod, cu mila lui D-zeu Domn Ţerii Moldovei etc. cunoscut şi ştiut facem la toţi cărora se cuvine a şti, că luînd în consideraţie serviciile ce d. spătar V. Alexandri au plinit, nu mai puţin şi ale sale merite personale, şi credinţe către noi şi Patrie, — după prerogativa ce avem, îi hărăzim rangul de *Postelnic*, în care însuşime orînduim d-lui secretar de stat a-l înregistra în cartea rangurilor, spre a fi obşteşte cunoscut. Datu-s'a în Iaşi, 1853, luna lui Octomvrie 16 a Domniei Noastre. Al. Ghica, m. p. şi secretar de stat I. Ghica".

*

In „Gazeta de Moldavia" din 1858, Nr. 24, se poate ceti următoarea informaţie cu totul necunsocută biografilor lui C. Negruzzi:

„Ex. Sa, Prinţul Caimacan Vogoride a înmînat d-lui Vornic Constantin Negruzzi ordinul imperial de Medgidie a 4-a clasă, care M. Sa Sultanul a binevoit a i hărăzi pentru serviciile făcute în anul trecut la anexarea părţii Basarabiei către Moldova".

Ar fi interesant a se urmări de-aproape care a fost rolul lui Negruzzi în chestiunea redobîndirei Basarabiei.

Informaţii

❑ Iată textul telegramei pe care M. M. L. L. Regele şi Regina au trimes'o la P.-Neamtz, Doamnei Elena Cuza, cu ocazia aniversărei a 50 de ani de la Unirea Principatelor:

„Cu ocazia jubileului de 50 de ani al Unirei, pe care'l sărbătorim astăzi împreună cu ţara întreagă, gîndurile Noastre se îndreaptă cu dragoste către soţia lui Alexandru Ioan I, căreia îi exprimăm omagiul veneraţiunei Noastre şi afecţiunea Noastră".

Carol, Elisabeta

La această telegramă, Doamna Elena Cuza a răspuns prin următoarea telegramă:

M. M. L. L. Regelui şi Reginei Romîniei

„Profund recunoscătoare Majestăţilor Voastre, vin cu inima plină de gratitudine, să Vă exprim mulţumirile mele.

Elena Cuza

❑ **Starea sănătăţei d-lui Sturdza.**—Ştirile despre sanatatea d-lui D. Sturdza sunt excelente,—scrie „L'Indépendance Roumain".

Extragem dintr'o scrisoare din Paris, scrisă de un membru al familiei d-lui Sturdza, cu data de 3 Februarie st. n., următoarele:

„Sanatatea revine mai repede de cum se aştepta. De alaltă-eri mai ales, progresul este foarte simţitor."

Sperăm că în curînd vom putea anunţa complecta restabilire a d-lui Sturdza,—conchide „L'Independance". Ce zice însă d. Ionel Brătianu.

❑ Următorii absolvenţi ai şcoalei superioare de Arte şi Meserii din localitate vor pleca în astă seară în Capitală, spre a lua parte la congresul absolvenţilor şcoalelor de arte şi meserii, ce se ţine mîine în Bucureşti:

Dimitrie Minea, Dimitrie Savu, Sofiicu Gh., Tomulescu C., Ionescu, Stoica, Gheorghiu şi Nicolau, precum şi maiştrii Samuil, Horga şi Raiciu.

❑ Sunt o serie de cabotini şi saltimbanci care iau Iaşul drept oraş de provincie, trecîndu-l în rîndul Mizilului, Mărăşeştilor sau al altui orăşel, şi au îndrăzneala să vie să se prezinte ca actori.

Lecţia dată aseară la circul Sidoli va tăia pe viitor pofta acestor cabotini.

„Farmecul unui vals" anunţată de trupa de operetă, atrase la Teatrul Sidoli un public foarte numeros şi în acelaşi timp din cel mai ales. Sala era arhiplină. De ziluzia publicului era cît se poate de mare, după actul întâi. O adevărată bataie de joc însă fu actul al II-lea. Cabotinii crezînd că publicul ieşan e acelaş ca şi cel de la Mizil, suprimară scena şi aria cea mai frumoasă: „Piccolo".

Publicul, enervat peste măsură, începu să fluere, şi să huiduiască.

„Directorul trupei (?)" ieşi pe scenă şi anunţă că... actorii sunt răguşiţi cerînd indulgenţa publicului.

Rezultatul a fost că după noi fluerături şi huiduituri, publicul a părăsit imediat sala. Indrăzneala e ne mai pomenită: se cere indulgenţa publicului, cînd direcţia n'a fost de loc indulgentă, punînd preţuri de 4 lei stalul şi 14 lei loja!...

Dar lecţia de aseară e bine meritată. A fost frumos şi a părut bine!...

Faţă de această bine meritată lecţie cabotinii au renunţat a mai continua reprezentaţiile şi convingîndu-se că e mare diferenţă între publicul ieşan şi cel din Mizil, astăzi au şi părăşit Iaşul.

❑ **Suntem în ajunul întocmirei budgetelor şi credem necesar să atragem atenţiunea direcţiunei generale a poştelor şi telegrafelor să aibă în vedere pe micii funcţionari şi în special pe conducători cărora li s'au redus salariile încă din 1903 fără ca în acest interval de timp să li se fi făcut vre-un spor cu toate că aceştia au marea răspundere de a manipula banii publici.**

Credem că direcţia poştelor nu va întîrzia de a face o augumentare de salarii micilor funcţionari acum cînd chiriile şi alimentele sunt foarte scumpe.

❑ **Statua lui Vodă-Cuza la Craiova.** In Craiova s'a luat iniţiativa de a se face o colectă naţională pentru rîdicarea unei statuia lui Cuza-Vodă în Craiova.

Primim următorul apel, care s'a lansat în acest scop:

Fraţi Romîni,

Prea mari şi multe sunt faptele bravului Domnitor Alexandru Cuza, pentru ca noi, generaţia urmaşă a luptătorilor de la 48, să trecem prin viaţă fără a aduce obolul nostru de recunoştinţă şi admiraţie bunului romîn Alexandru Cuza.

După cum în Capitala Moldovei s'a luat iniţiativa de a se ridica statuia întemeietorului Romîniei Alexandru Cuza, Craiova capitala Olteniei, nu trebue să rămîe mai în urmă; tărăgănirea ar fi o ingratitudine, faţă de memoria marelui erou, faţă de istoria Ţărei.

Fraţilor,

Nu poţi să pomeneşti cuvîntul Unirei, fără să te gîndeşti la Cuza.—Nu poţi să vorbeşti de Romînia noastră, de progresele ei, fără a-ţi întoarce gîndirea înapoi la anul 1859, epoca unde Ţara Romînească întreagă, intr'un singur gînd într'un singur grai, a ales pe acela care inspira încrederea, că visul dorit al Romînilor se va împlini şi cele două ţări surori se vor uni sub un singur sceptru sub un singur domn. Singurul zic şi fără el unirea nu s'ar fi putut face.

Imi permit a aduce la cunoştiinţa domniilor voastre, că iau iniţiativa unei colecte naţionale pentru ridicarea unei statui a lui Cuza- Vodă, în oraşul nostrn, pe care strada Unirei, în faţa noului palat al Prefecturei judeţului.

Contribuiţi cu ce inima vă va povăţui—Obolul d-voastră către Cuza vă va aduce cu prisosinţă recunoştiinţa istoriei—Bogaţi şi săraci, vă rog din adîncul inimiei mele a contribui, mai ales voi săraci, veţi avea o mîngăere mare cînd vă veţi gîndi mai tîrziu că o cărămidă din piedestalul pe care se înalţă marele domn, fostul protector al săracilor, este dat din punga voastră, unde poate în momentul subscripţiei se găsea numai acel singur gologan.

Craioveni, totdeauna aţi dat dovadă de patriostismul vostru, la toate faptele mari aţi fost printre cei dintăi—o faptă mare este şi aceasta de a recunoaşte marelui Domnitor Alex. Cuza, unirea şi întemeerea Romîniei.

Craiova pînă azi nu are nici o statue, nimerit va fi dar ca cea dintăi de a se ridica în oraşul nostru să fie a lui Cuza.

Bucureşti capitala Ţărei şi-a umplut bulevardele şi stradele cu statui (nu le discut meritele) nimeni însă nu s'a gîndit, că statuia care urma a se înalţa după acea a eroului de la Călugăreni, trebuia să fie a lui Cuza Vodă—Sunt sigur că nu va trece mult şi tinerimea universitară de azi, care este nutrită de sentimente mai patriotice, cînd va ajunge a fi printre conducătorii Ţărei, primul ei gînd va fi la ceea ce noi ne gîndim azi.

La lucru dar, fraţilor, ca în doi ani cel mai tîrziu să ne descoperim capetele cu recunoştiinţă către imaginea în bronz a marelui Domn.

Craiova, 24 Ianuarie 1909.

Misu N. Popp.

❑ **Din Huşi.**—Serbările jubileului Unirei au ţinut la noi timp de 3 zile. Vineri poliţia a rînduit să se aşeze luminări pe la toate dughenile, iar în piaţă în faţa lui Vasilski s'au pus poloboace cu păcură să se aprinză. Sara a fost retragere cu torţe.

Simbătă a fost Tedeum la Episcopie; defilare de trupe şi şcoli. La ora 2 serbare în sala Teatrului dată de elevii gimnaziului şi şcoala profesională de fete. Oratorul zilei a fost dr. N. Lupu, care a început şchiop a vorbi de la Traian încoace. D-sa a afirmat că Unirea Ţărilor romîne se datoreşte unei impulsiuni momentane, fără să fie plămădită de barbaţii noştri politici mai dinainte.

In încheere oratorul zice apocaliptic: „prin Unire vom fi tari, prin Unire va veni timpul cînd cerul se va întuneca, pămîntul se va cutremura şi *zidurile Erihonului se vor dărîma*". Lumea a apreciat în fel şi chip aceste vorbe de ameninţare şi de profeţie pentru o nouă mişcare socială, zidurile Erihonului fiind în mintea doctorului cercul de fer al marei proprietăţi.

Duminică 25 a fost serbarea şcolilor primare; cuvîntarea a ţinut'o institutorul I. Antonescu, fără dicţiune şi fără sentiment.

❑ **Modificarea legei pensiilor.**—După cum am anunţat, ministrul de finanţe lucrează la modificarea legei pensiilor.

Intă cîte-va puncte principale din acel proect:

Prima modificare se referă la limita de vîrstă pentru eşirea la pensie, care se reduce la 57 ani în loc de 60, limita prevăzută de actuala lege.

Minimum anilor de serviciu pentru a avea drept la pensie se va reduce la 15, în loc de 20 ca până acum. Quantumul de pensie va începe de la 25 la sută din salariul ultimului grad pentru 15 ani, adăogîndu-se apoi câte 3.75 la sută de fiecare an în plus peste 15. Se ştie în privinţa aceasta că un funcţionar, de şi ar fi avut 19 ani şi câte-va luni de serviciu, lua totuşi pensie ca pentru 15 ani, fiind diferite categorii din 5 în 5 ani de serviciu.

Modificările acestea privesc pe funţionarii civili.

Limita de vârstă pentru ofiţeri va fi acea prevăzută de legea poziţiei ofiţerilor.

Anteproectul ţine seamă şi de unele cereri ale funcţionarilor civili, cari au făcut campania de la 77-78. Am publicat la timp cererile formulate de funcţionarii veterani din războiul independenţei prin diferite memorii. Una dintre aceste cereri, şi anume aceea pentru socotirea dublă a timpului servit în campanie la anii de pensie, va fi satisfăcută prin noua lege.

DIVERSE

— Pe ziua de 1 Februarie 1909 expiră termenul de plată al acţiunilor subscrise ale societăţei cooperative romîne „Nicolina".

Dacă până la acea dată subscriitorii nu vor achita valoarea integrală a acţiunilor subscrise, vor perde ori ce drept asupra sumelor vărsate, care se vor trece la fondul de rezervă al societăţei, conf. dispositiilor cod. comercial şi art. 10 din statut.

— D. Gh. Mihailescu, elev gr. I de la oficiul poştal Iaşi, a fost transferat la Paşcani—gară.

D. Smanţuc Const., elev gr. II de la Fălticeni, a fost transferat la Paşcani—gară.

— Din Iaşi, la examenul de geometri arpentari, a reuşit d. Grigore Dabija.

— Ofiţerii din localitate vor organiza în salonul Cercului Militar un bal în beneficiul sergentului meseriaş Profiria, care a servit armatei timp de 20 ani.

De asemeni ofiţerii vor servi de naş plutonierului Ghiurtz a cărui căsătorie va avea loc în curînd.

— D. C. I. Grecea, copist la serviciul administrativ al Epitropiei Sf. Spiridon a demisionat pe ziua de 1 Februarie din acel post.

— La Societatea „Moldova" a avut loc eri alegerea noului preşedinte.

A fost ales d. C. N. Botez cu 26 voturi.

Cumparaţi Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 şi 4 Februarie 1909

de la Noua şi Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAŞI (Piaţa Unirei)

Dacă voiţi să fiţi CONŞTIINCIOS servit la toate clasele şi să primiţi plata cîştigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat şi până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-0 jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

Ultime informaţii

❑ **O provocare.**—Astăzi dimineaţă s'a prezentat la amicul şi colaboratorul nostru d. Em. Socor o delegaţiune de doi studenţi universitari, membri ai *Solidarităţei*, ca marturi ai d-lui E. Ionescu-Darzău, care s'a simţit ofensat de articolul amicului nostru publicat în numărul nostru de eri, semnat *Em.*, în scopul de a-i comunica, că presidentul *Solidarităţei* îi cere satisfacţie pe calea armelor.

D-nii I. Rang şi Mucenic, martorii d-lui Ionescu-Darzeu au motivat hotărîrea luată de clientul lor, prin faptul, că articolul amicului nostru i a atins atît de mult „susceptibilitatea" şi „onoarea" sa, în cît d-sa nu mai poate în asemenea împrejurare, să continue cu conducerea societăţii *Solidaritatea*.

Amicul nostru le-a răspuns, că d-sa este în contra unui asemenea mijloc de satisfacţie, pe care-l consideră copilăros şi reacţionar, pe lîngă împrejurarea specială, că d-sa nu se poate pune sub nici o formă în contact cu clientul lor. Totodată amicul nostru şi-a exprimat faţă de martorii d-lui Ionescu-Darzeu satisfacţiunea, că articolul său a avut un efect atît de bun, exprimîndu-şi speranţa, că prezidentul *Solidarităţii* va realiza hotărîrea luată, promiţînd în acelaş timp d-lor Rang şi Mucenic, că dat fiind bunul rezultat al articolului de ieri, va continua şi de acum înainte cu asemene articole.

Faţă cu răspunsul amicului nostru, care a crezut că e mai bine să-l dea el însuşi, spre a curma din capul locului acest incident, martorii d-lui Ionescu-Darzeu s'au înapoiat spre a comunica răspunsul clientului lor, adăogînd, că ei îşi degajează ori-ce răspundere pentrn cele ce se vor întîmpla.

Găsim, că degajarea aceasta de răspundere „pentru cele ce se vor întîmpla" a fost cu totul inutilă şi zădarnică. Amicul nostru va şti să ia măsuri, ca să evite sau să răspundă aşa cum trebue „celor ce se vor întîmpla".

Deocamdată atît.

❑ Studentul Ionescu-Darzeu, care a făcut cunoscuta necuviinţă la adresa M. S. Regelui, a fost învitat să se prezinte la rectorat, spre a da cuvenitele explicaţiuni.

Nu ne îndoim că şi de această dată deşi a fost insultat însuşi M. S. Regele, rectoratul nu va lua nici-o măsură contra celui vinovat.

❑ D. Take Ionescu, şeful partidului conservator-democrat, va sosi în ziua de 11 Februarie, în Iaşi, cînd va pleda la Curte, în importantul proces Milas-Violatos din Brăila, proces care a fost trimes la Iaşi prin casare.

❑ **Ordonanţele ofiţerilor.**—Iată instrucţiunile pe care le-a trimes ministerul de războiu cu privire la ordonanţele permanente ale ofiţerilor:

Drepturile ofiţerilor la ordonanţe permanente sunt acelea stabilite prin regul. serviciului interior, art. 479 şi 480, cu deosebire că ofiţerii inferiori neînsuraţi, cari nu locuesc cu familia lor, au dreptul la un soldat ca ordonanţă timporară, care să 'i servească numai pe timpul cît stau acasă; iar ofiţerii superiori neînsuraţi cari nu stau cu familia, au dreptul numai la o ordonanţă, iar a doua ordonanţă se va întrebuinţa pentru îngrijirea cailor ofiţerului. Ofiţerii neînsuraţi, care locuesc în şcoli sau în alte localuri ale statului, au dreptul la o ordonanţă permanentă pentru doi ofiţeri.

Pe lîngă soldă şi hrană, ordonanţele vor avea dreptul la un supliment de hrană de 15 bani pe zi.

❑ In întrunirea ţinută aseară de directorii şi directoarele şcoalelor primare din localitate, la şcoala Trei-Erarhi, sub preşedenţia inspectorului Dim. Sachelarescu, luînd cunoştinţă de propunerea pornită de la şcoala Carmen-Sylva ca să se ceară sala Teatrului pentru organizarea unui festival al şcoalei primare, cu ocazia aniversărei Unirei,—propunerea a fost respinsă. Singurul care şi-a dat avisul contra, a fost ilustrul institutor I. Dimitriu, avis care l'a dat în latineşte!

In cele din urmă directorii şi directoarele şcoalelor primare au decis să organizeze în primăvară o mare serbare, în scopul de a mări fondul destinat pentru a se rîdica o statue marelui domnitor Alexandru Ioan I Cuza.

Din partea noastră lăudăm aceste frumoase sentimente, cu atît mai mult, cu cît ele au fost manifestate şi iniţiativa luată faţă fiind şi inspectorul şcoalelor Sachelarescu.

❑ Alegerea membrilor consiliului comunal din Holboca, efectuată în ziua de 2 Noembrie, a fost validată.

❑ Consiliul general al judeţului Iaşi, a fost convocat pe ziua de 1 Februarie, în seziunea ordinară, spre a se ocupa cu următoarele chestiuni:

1) Să avizeze asupra chestiei dacă judeţul trebuie să contribuie cu suma de 35.000 lei pentru construirea unui nou local pentru penitenciar, 2) Idem asupra revizuirei tarifului pentru paza de zi şi noapte; 3) a aproba creditele deschise cu avizul delegaţiunii judeţiene; a modifica budgetele judeţului, în curs, precum şi a vota deschiderea creditelor ce mai sunt necesare.

❑ Pe ziua de 1 Februarie a. c., epitropia sf. Spiridon a făcut următoarele numiri şi schimbări printre administratorii de spitale:

D. Gh. Sion, administrator al spitalului „Profetul Samoil" din Focşani, a fost numit în aceiaşi calitate la ospiciul de la Socola, în locul d-lui Antoniade; d. Baltazar, administrator al spitalului din Galaţi, a fost transferat la Focşani; d. N. Pavelescu administratorul spitalului din Tg. Ocna, a fost transferat la Galaţi; d. Vasile Ştefănescu, fost cîrciumar la Copou, a fost numit administrator al spitalului din Tg. Ocna.

❑ P. S. S. Arhiereul Ghenadie Georgescu, locţiitorul de Mitropolit, s'a reîntors azi dimineaţă în localitate, venind din Capitală.

❑ Epidemia de scarlatină, care bîntuia la Ungheni, s'a atîns.

❑ După cum am anunţat, mîine se va oficia cu o deosebită solemnitate hramul monumentalei biserici Trei-Erarhi.

Serviciul divin va fi oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu, locţiitor de Mitropolit, asistat de mai mulţi preoţi.

Sf. Sa păr. Const. Dinescu, sub-protereu, va ţinea o predică.

❑ Aflăm cu părere de reu că amicul nostru d. Donici, senator de Vaslui, se află din nou grav bolnav.

Ii dorim o cît mai grabnică şi deplină însănătoşare.

❑ Proiectul de lege al domnului general Averescu, asupra modificărei statului major general al armatei, a fost adoptat de toate birourile senatului, cu oarecare mici modificări.

D. general Bădulescu a fost ales raportor al acestui proect de lege.

❑ Consiliul Băncilor Populare a hotărît să se ţină anul acesta trei congrese regionale ale băncilor populare.

Cel dintăiu se va ţine la 15 Martie la Craiova cu băncile din Oltenia, al doilea la Ploieşti, la 13 Aprilie cu băncile din Muntenia, iar al treilea la Botoşani la 3 Maiu.

❑ **De la Arhiva.**—Membrii societăţei ştiinţifico-literară „Arhiva" au ţinut obişnuita şedinţă săptămînală.

S'au citit nişte versuri tare drăguţe ale d-nului Bottez-Gordon, iar apoi dl. Gh. Ghibănescu a dat citire unui studiu al genezei idei de unire.

S'a discutat apoi asupra faptului că Liga Culturală n'a invitat şi societatea „Arhiva" la sărbările ce le-a organizat cu ocazia aniversărei a 50 de ani de la Unirea Principatelor.

D. Burada, preşedintele societăţei declară că n'a primit nici un fel de invitaţie.

Incă o dovadă deci că Liga n'a răspuns chemărei sale, invitînd numai acele societăţi care aderă la politica sa naţionalistă.

❑ Astăzi d. colonel Lauga a trămis cele 27 de tablouri în ulei, reprezentînd oamenii mari ai ţării, donate Universităţii şi care urmează a fi aşezate în nişele şi pe stîlpii din sala de intrare.

❑ Vineri, 30 Ianuarie a. c., orele 2 jumatate p. m., şcoala normală de învăţători „Vasile Lupu", îşi sărbătoreşte a 81 a aniversare de la înfiinţare, cum şi Patronii sei.

Direcţiunea şcoalei, nefăsînd invitaţii speciale pentru această solemnitate, îşi permite a ruga pe toţi cei cari se interesează de starea şcolilor romîneşti, şi în special pe membrii corpului dăscălesc de toate gradele, a participa la producţia şcolară ce se organizează cu acest prilej.

❑ Sîmbătă trupele regimentului 13 Ştefan cel Mare vor face marşuri pe companii în împrejurimile Iaşului.

❑ Comerciantul S. Zilberman a cerut declararea în stare de faliment a bacanului Anton Antoniade.

S'a fixat termin pentru Marţi 2 Februarie.

❑ Astă-zi la orele 3 şi jum. s'a început în saloanele camerei de comerţ adunarea generală a camerei de comerţ şi industrie circ. Iaşi, sub preşedenţia d-lui Gh. Şerban.

Asistă reprezentanţii camerilor din această circumscripţie. S'a început discuţia budgetului.

❑ Ministrul de resboiu a luat decizia de a amîna pentru două săptămîni operaţiunile de recrutare ale noului contigent al armatei.

Aceste operaţiuni vor reîncepe deci în anul acesta la 1 Martie şi vor dura până la 20 Aprilie viitor.

Această aminare a fost provocată de necesitatea de a modifica legea asupra recrutărilor.

Această lege va fi modificată astfel ca să fie pusă în concordanţă cu legea de reorganizarea armatei.

Proectul pentru reorganizarea legei recrutărei va fi depus zilele acestea în parlament.

❑ **Judiciare.**—Cererea pentru scoaterea de sub consiliul judiciar a principelui Grigore Sturza urmează să se judece mîine în camera de consiliu a tribunalului secţia. I-a.

Se va lua interogatorul prinţului, care însă n'a sosit până astă-zi din Paris. El este acela care acum vre-o două săptămîni s'a bătut la Paris în duel cu tînărul Alexis Catargi.

— La secţia II-a a Curţei se vor judeca la 27 Februarie apelurile făcute de prinsepele Mihai Sturdza şi de erezii Breabăn, în contra sentinţei tribunalului care a condemnat pe prinţ să plătească 10.000 lei despăgubiri familiei Breabăn, al cărei părinte a fost sfîşiat de urşii prinţului.

— La 7 Februarie, la aceiaşi secţie a Curţei, se va judeca apelurile procurorului şi fostului bancher Leff, care a fost condamnat de tribunal la 1500 lei, pentru bancrută simplă.

— La secţia I-a a curţei se judecă astăzi apelul cunoscutului antreprenor de lucrări publice N. Sberia, care a fost condamnat la un an închisoare de trib. Vaslui pentru falş în acte publice.

— Consiliul de răsboiu a judecat eri pe soldaţii V. Pelin, Teodor Teodor, C. Ţibuleă şi J. Bostan, toţi din reg. 4 artilerie, pentru furt de alimente ale Statului.

Consiliul a condemnat pe primii doi la câte 3 luni închisoare şi a achitat pe ceilalţi.

— La 9 Februarie se va judeca la s. II-a a Curţei apelurile direcţiei tramvaiului şi a d-nei Lelia Panuş, în contra sentinţei tribunalului, prin care direcţia a fost condamnată la 25,000 lei despăgubiri, pentru că soţul d-nei Panuş a fost omorît în cunoscuta deraiare de la 1905.

❑ Wilbur Wright, inventatorul aeroplanului, supra-numit la Paris regele aerului, figurează în programul reprezentaţiei Cinematografice de astă seară Joi 29 Ianuarie, ce are loc la Teatrul Circ Sidoli. Aparatele cinematografice au înregistrat întreaga maşină de sburat, concursurile aeronautice din 13 Noembre şi 18 Decembre d. spectatori vor putea vedea absolut exact ca şi în natură pe îndrăzneţul Wright străbătînd văzduhul şi cărmuind vehiculul său aerian cu cea mai mare siguranţă.

Noul program cinematografic din astă-seară cuprinde apoi frumuseţile oraşului Versailles, vechia reşedinţă a regilor Franţei, cu bogăţiile sale istorice şi jocurile de apă, vestite în lumea întreagă.

Peterhoful din Petersburg, Schonbrunnul din Viena şi Potsdamul din Berlin au căutat — cu mari Sacrificii, să imiteze jocurile acestea de apă, însă fără succes.

Scene sportive, comice etc. cu desăvîrşire nouă sunt cuprinse cu abondenţă în programul de astă-seară Joi 29 Ianuarie al reprezentaţiei cinematografice ce se dă la Teatrul Circ Sidoli.

ULTIMA ORA

— Serviciul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 29 Ianuarie.

Retragerea proiectului sinodal

Bucureşti.—Guvernul se va vedea silit să retragă proiectul de reformă sinodală, distribuit în Senat. Cauza este că proiectul conţine mai multe puncte anti-constituţionale, şi anume: al. V al art. 21 din Constituţie, prevede: „afacerile spirituale, canonice şi disciplinare ale Bisericei ortodoxe-romîne, se vor regula de o singură autoritate sinodală centrală, conform unei legi speciale".

Prin proectul d-lui Haret sunt prevăzute două autorităţi centrale, ceea ce este contrar dispoziţiilor Constituţiei.

Faptul a fost observat abia ieri şi proiectul va trebui retras.

In vederea alegerei Mitropoliţilor

Bucureşti.—P. S. S. Episcopul Pimen Georgescu al Dunărei de Jos, a declarat că nu va primi să fie ales ca Mitropolit Primat. P. S. S. a spus că se mulţumeşte a fi ales Mitropolit al Moldovei şi Sucevei.

Se mai afirmă că P. S. S. Episcopul Pimen ar fi recomandat ca la scaunul de Mitropolit Primat să fie ales P. S. S. Episcopul Atanasie al Rîmnicului.

Demisia generalului Averescu

Bucureşti.—Alegîndu-se preşedinte al Senatului d. General Budişteanu, a cărui candidatură n'a fost agreată de generalul Averescu, acesta, după informaţii culese în cercuri brătieniste, ar fi demisionat de la ministerul de rezboi.

Inregistrăm ştirea sub rezervă.

Alegerea de la Credit

Bucureşti.—D-uii Take Protopopescu şi Stoicescu vor candida la 2 din cele 4 locuri vacante din consiliul de administraţie de la Creditul rural.

Presa şi vizita Suveranilor Angliei la Berlin.

Londra. — „Daily Grafic" zice că vede în vizita Regelui Eduard la Berlin, o nouă garanţie a păcei. Relevă că este dorinţa cea mai serioasă a tuturor englejilor prudenţi de a se stabili relaţiile anglo-germane pe baza unei păci durabile.

„Daily Cronichle" „şi Daily Telegraph" declară că acordul franco-german nu va fi nicăeri primit mai cordial, de cît în Anglia.

Suprimarea pedepsei cu moarte din Rusia

Petersburg.—Duma a trimes în studiul unei comisiuni propunerea desfiinţărei pedepsei cu moarte.

Moţiunea cadeţilor invitînd comisiunea să'şi depună raportul de azi peste o lună a fost respinsă.

Camera turcească

Constantinopol.—Camera a respins cererea de interpelare în chestia Dobrogiei.

A respins de asemeni interpelarea privitoare la alegerea muftiului Rumeliei Orientale.

Suveranii Angliei la Berlin

Berlin.—Astă-seară s'a dat la Curte un bal la care au asistat Suveranii Angliei, Suveranii Germani, întreaga familie imperială, principele de Bülow, corpul diplomatic şi înalţii demnitari.

Sufragiul universal

Agram. — Toate partidele de opoziţie au hotărît să publice un manifest cerînd introducerea sufragiului universal şi protestînd contra regimului din Croaţia al banului Ranch.

Numiri

Constantinopol.—Nazim Paşa, comandantul corpului 2 de armată, a fost numit ministru de rezboiu.

Ali Riza a fost numit înalt comisar în Egipet. Exambasadorul Zia Paşa a fost numit ministru al instrucţiunei.

Accident

Drezda. — Regele a alunecat azi după amează pe scena castelului, scrintindu-şi un picior.

Noul cabinet austriac

Viena. — Noul cabinet a fost alcătuit precum urmează:

Preşedinte al consiliului d. de Bienerth; interne boronul de Haerdtl; finanţe d. Bilinschi guvernorul băncei austro-ungare; comerţul dr. Wedskirhner, fost preşedinte al camerei; justiţia exdeputatul Hochenburger; instrucţie publică contele Stuergk; căile ferate fostul şef de secţie Urba; agricultura profesorul Braf; lucrările publice Analic Ritt. Miniştri fără portofoliu d-nii: Zaczek, cavalerul David, dr. Abrahamovicz, dr. Schreiner.

Skupcina

Belgrad. — In skupcină, d. Perici progresist, întreabă pe preşedintele consiliului dacă guvernul aprobă invenţia principelui moştenitor Georges în chestiile de politică externă şi in special discursurile lui răsboinice.

Ministrul preşedinte Velimirovici a respuns d-lui Perici că poate depune în scris textul interpelărei, dacă atribuie acestei chestii o importanţă oare-care particulară.

CAMERA

D. Iulian Vrăbicscu depune o petiţie a podgorenilor din Dolj:

Se dă cuvîntul d-lui Diamandi, deputat de Tutova, în chestia corupţiei electorale. Lume foarte multă asistă.

Interpelatorul vorbeşte despre corupţia electorală din Anglia şi din America, făcînd aluzii indepărtate la lupta electorală de la col. II de Ilfov.

Insistă, în primul rînd, asupra luptelor politice de la noi, iar în al doilea rînd aduce oare-cari acuzaţii aleşilor col. II de Ilfov. D. Diamandi face apel la toate partidele politice ca să stărue pentru corecţionalizarea aleşilor, cînd aceştia vor fi dovediţi vinovaţi de conrupere.

Respunde d. T. Stelian, că desideratele d-lui Diamandi, pe lîngă că sunt irealizabile, mai sunt şi revoluţionare şi anti-constituţionale. Ar trebui revizuită constituţia, dar nu crede ca pentru asemenea reformă ar merita convocată constituanta.

După aceea d. Barbu Păltineanu, anunţă o interpelare în acelaşi senz ca şi d. Diamandi.

Ministrul justiţiei zice că este gata să respundă.

Condemnare senzaţională

Botoşani.—Tribunalul de aci s'a pronunţat în procesul în care Iorgu Cernavodeanu, fost primar de Dorohoi si misitul Segall, erau acuzaţi că au falşificat semnătura d-lor fraţi Stroict, emiţînd poliţi pe sume însemnate.

Cernavodeanu a fost condemnat la zece ani şi Segall la cinci ani închisoare.

Mulţumesc din inimă tuturor amicilor şi colegilor mei, cari cu ocazia nenorocirei ce m'a lovit prin perderea soţiei mele, au dat dovezi de cele mai bune sentimente, faţă de familia mea.

Le rămîn mult recunoscător.

I. C. APOSTOL.

Iaşi, 28 Ianuarie 1909

CABINETUL DENTISTIC

— CHIRURGICAL ŞI TECHNIC —

D-rii med. H. şi M. Pekelman

(2 săli de operaţie)

— Strada Alexandri No. 3 —

Se efectuează *ori ce operaţiuni privitoare la chirurgia dinţilor*: Vindecarea radicală a fistulelor dentare, regularea dinţilor strîmbi, extracţiuni absolut nedureroase; plombe de porcelană arsă; plombe de aur plastice şi turnate, etc. etc.

Precum şi *cele mai moderne lucrări de proteză dentară*: coroane şi punţi de aur fixe, piese cu plăci de aur, dinţi cu şurubi; etc.

Teatrul Naţional

Marţi 3, Mercuri 4 Februarie 1909

2 REPREZENTAŢIUNI 2

DATE DE

MAYOL

cel mai celebru cântăreţ comic al Franţei

— cu trupa sa Parisiană —

Marţi 3 Februarie 1909

Les Trois Sultanes

Mercuri 4 Februarie 1909

M'AMOUR

Comedie în 3 acte de Bilhaud şi Hennequin.

Biletele la agenţia „Thalia" (Maximovici)

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner

Se caută o damă franceză pentru conversaţie. A se adresa la Tip. H. Goldner.

Cu ocazia inventarului anual, a redus mai toate preţurile la Dantelerii, Furnituri şi Galanterii, Magazinul

„LA VULTUR"

Strada Stefan cel Mare, 21—Iaşi

Invită deci, onorata clientelă a profita de aceasta şi a pofti cât mai mult la cumpărat: Voil, Flori, Peteală pentru Nunţi, precum şi ultimile Noutăţi primite pentru Carnaval.

Avis! Centimetri de croitorie marcaţi de Minister cu autorizaţia specială „La Vultur".

Vindem şi în Previncie.

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi.—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

„CALUL"

Prima societate română de asigurări pentru animale
Reasigurări puternice la societăţi similare din străinatate

CAPITAL SOCIAL 200.000 LEI PRIMA EMISIUNE

Sediul principal BUCUREŞTI strada Enei 12.

Reprezentaţa Generală pentru toată Moldova în Iaşi

Consiliul de Administraţiei:

Preşedinte: Dl. **General Romulos Boteanu**
Vice-preşedinte: „ **Dr. I. Costinescu**

MEMBRII:

Dl. **Alex. Marghiloman** mare proprietar fost ministru
„ **N. Lahovari** mare proprietar, fost deputat
„ **C. Pariano** mare proprietar fost deputat
„ **M. Wachtel** mare industriaş, bancher şi proprietar
„ **N. Racotă** mare proprietar, fost deputat
„ **Gh. Darvari,** mare proprietar, fost deputat
Dl. **D. R. Rosetti** avocat
„ **Pavel Michiu** mare proprietar, fost prefect şi deputat
„ **Maior Miron Costin** profesor la marele stat major al armatei
„ **Veterinar Alexandrescu,** medic şef al judeţului Ilfov.
„ **Dr. Vet. G. Udritzki** profesor la şc. sup. veterinară

Directorul societăţei: Dl. **Mihail B. Brătianu**
Adm. delegat: **Dr. Vet. C. G. Starcovici** inspector veterinar
Sub director soc. Dl. **Edmond Flax**

Asigurări în ramura animală. Se asigură:

cai de ham, de călărie ş. a. contra morţei, accidentelor şi epizotiilor

Reprezentanţi generali pentru Iaşi şi toată Moldova:

D-nii G. FARRA şi J. KANNER

Biroul reprezentanţei Piata Unirei unde se fac şi subscrierile de acţiuni

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE

Asigurari generale şi Reasigurari

IN BUCUREŞTI

Direcţiunea generală: Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000

Intăia emisiune lei 1.000.000

Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de

INCENDIU şi EXPLOZII

ACCIDENTE

CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*

TRANSPORT

Terestru, Fluvial şi Maritim

REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la

MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care Joi, Vineri, Sâmbătă şi Dumineca la 9 ore

CINEMATOGRAF

Pathe Freres -- Paris

Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă la 3 ore ziua

MATINEU

cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Colectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti

NICOLAE EUSTATIU

Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd ştampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Audoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit acceseriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţiei Ad. Steinberg, Bucureşti,* pentru M. M. 107.

Dr. A. Steuerman

Medic al Societăţii *Fraternul Creştin* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Verdeului No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.

Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa

Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi

Cumpăraţi bilete de loterie

numai de la

NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA

Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romin"

oferă publicului cele mai

Mari Şanse de Bogăţie

BILETELE

Clasa II a Loteriei V

s'au pus în vânzare

Tragerea

la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz Norocos cu un singur Bilet suma de

Lei 70,000 lei

Iar căştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de

LEI 7.322.000 LEI

Şapte Milioane Trei sute douăzeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara

Lozuri Norocoase

de la

Noua şi Principala Colectură Romană

Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale:

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	loz întreg	20,00—lei

Comenzile se fac printr'o carte postală sau prin scriseare şi costul se trimite prin mandat poştal.

Se garantează servicul cel mai Prompt şi conştiincios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie su motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Primăriei 30 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul VI.—No. 642 — Sîmbătă 31 Ianuarie 1909

Interpelarea de ieri

In sfîrșit d. Diamandy și-a dezvoltat în ședința de eri a Camerei interpelarea sa asupra conrupțiunei electorale.

Se știe cît zgomot au făcut ziarele liberale în jurul acestei interpelări.

Se așteapta, că deputatul de Tutova, să arunce tunete și fulgere în potriva partidului nostru și să-l prezinte țării ca singurul vinovat de conrupțiunea ce se practică la noi în alegeri.

Dar deputatul socialist, care pe vremuri, alături ca Ion Nădejde, acuza în «Lumea Nouă», partidul liberal de venalitate și conrupțiune în alegeri, a fost prudent și bine a făcut.

Interpelarea sa, spre ciuda presei junimiste, care de ani de zile este pusă în serviciul partidului, liberal s'a referit la nenorocitul sistem pe care partidele noastre politice îl practică față de corpul electoral, și care corp electoral, din pricina modului cum este împărțit în cele trei colegii, provoacă partidele noastre la săvîrșirea celor mai deplorabile abuzuri sau mijloace de conrupțiune electorală.

Și d. Diamandy a mers și mai departe cu constatările sale și ca fost socialist, a trecut peste frontiera țării și ne-a amintit de conrupțiunile în alegeri practicate de clasele conducătoare în state cu o viață politică mult mai veche de cît a noastră, ca Franța, Anglia, etc.

De sigur că obiectivitatea pe care deputatul de Tutova a pus-o în interpelarea sa a privat Camera de o ședință furtunoasă și a împedicat desvălirea multor fapte, cari n'ar fi convenit de loc liberalilor. Căci dacă ar fi fost să se precizeze mijloacele de conrupțiune sau atingere a libertății în alegeri, partidul liberal care a guvernat cel mai mult timp această țară, ar fi fost dat ca inovatorul tuturor relelor practicate în alegeri.

Atît în opoziție cît și la guvern liberalii au adus cele mai grave atingeri liberei manifestări a voinței alegătorilor.

In opoziție ei au speculat în interes de partid, toate nevoile alegătorilor, cari constituesc corpul nostru electoral și întreaga lor acțiune politică și-au sprijinit-o pe făgăduieli nerealizabile.

La putere fiind, liberalii au întins sistemul de opresiune împotriva liberei voinți a alegătorilor, pînă la teroare și nu-i nevoie să amintim adevăratele orori sevîrșite pe timpul vestitului Radu Mihai.

Cine au dus, de cît liberalii, cea mai crîncenă luptă împotriva marelui guvern conservator din 1895, prezidat de neuitatul Lascar Catargiu și au combătut cu cea mai mare înverșunare cunoscutele legi a maximului și jendărmăriei rurale, promițînd desființarea lor, pentru ca apoi la guvern să sporească numărul jândarmilor și să dubleze, ba chiar să tripleze taxele legei maximului.

Nu este acesta oare sistemul cel conruptibil în alegeri de a specula interesele alegătorilor, promițîndu-le în opoziție desființări de taxe pe cari apoi la putere le extinzi pînă la maximul lor?

Dar la putere? A putut oare lumea să uite vestitele satrăpii ale Simuleștilor, Chiriițopurilor, Anastasiilor, etc., de pe timpul a tot puterniciei lui Ioan Brătianu.

Și'n definitiv, dacă o parte din venalitatea corpului nostru electoral se atribuie faptului că este împărțit în aceste trei colegii, cine de cît liberalii sunt autorii acestei legi electorale?

De două-zeci de ani, liberalii ne vorbesc de necesitatea lărgirei corpului nostru electoral și ne prezintă ca un ideal al lor realizarea reformei votului universal, și totuși, departe de a aduce cea mai mică modificare colegiilor noastre electorale, le-au utilizat și presat în chipul cel mai nedemn pentru a le da cunoscutele unanimități parlamentare.

Dar d. Diamandy a atins în treacăt și a doua parte a interpelării sale, cu mult mai delicată de cît cea dintîiu și asupra căreia presa liberală și cu codița ei presa junimistă, se așteptau la destăinuiri senzaționale, împotriva celor trei amici ai noștri, aleși ai Capitalei.

Insă și aci, deputatul generos a ocolit sau menajat, chestiunea căci vorbind prea mult de întrebuințarea influenței politice a deputaților și senatorilor pentru satisfacerea intereselor lor personale, ar fi pus la grea încercare pe numeroșii fruntași ai partidului, în cap cu membrii dinastiei brătieniste, care-și datoresc marile averi făcute numai influenței și situației lor politice.

Cu drept cuvînt s'a împotrivit d. Stelian ministrul de justiție la cererea d-lui Diamandy de a veni cu o lege pentru oprirea membrilor parlamentului de a contracta cu Statul tot felul de antreprize și exploatări, căci ce s'ar fi făcut cu Gîrleștenii, Maicanii, Porumbarii partidului dacă doamne ferește, s'ar fi luat în serios vorbele deputatului socialist.

Prin urmare ședința de eri a Camerei a fost o frumoasă ședință din punctul de vedere al teoriilor emise de d. Diamandy și la cari amicii noștrii din parlament s'au grăbit să se asocieze mai cu seamă că deputatul Bîrlădean a făcut apel la colaborarea tuturor partidelor pentru stîrpirea tuturor mijloacelor de conrupțiune electorală și care după d sa nu consistă de cît în lărgirea corpului nostru electoral și unificarea colegiilor.

Dacă aceasta este singura soluție eficace, e chestie de discutat, dar în tot cazul avem convingerea că nu liberalii vor fi aceia care vor avea curajul să iee taurul de coarne și să restoarne un întreg sistem, care constituie pentru ei suprema lor forță politică.

Vespasian I. Pella

Execuția la Cameră

D. N. Fleva a tras în ședința de eri a Camerei o sdravănă soponeală partidului liberal.

Vorbind despre libertatea alegerilor, fostul tribun a arătat că o singură dată au făcut liberalii alegeri cu adevarat libere și anume cînd d. N. Fleva a prezidat ca Ministru de Interno la efectuarea alegerilor legislative de 1895.

Și dovada de aceasta este faptul că însuși opoziția a recunoscut modul absolut liberal cum s'au făcut în acel timp alegerile. Iar d. V. G. Morțun, actualul Ministru de Lucrări publice și înfocat socialist și propagator al reformei votului Universal, l'a felicitat telegrafic de la Roman, căci datorită libertății alegerilor atît d. Morțun cît și V. Kogălniceanu au putut cuceri colegiul II și III de Cameră din acel județ.

Dar d. Fleva a fost și mai drastic cu d. Diamandy, și i-a citit în mijlocul curiozității majorității, articolele elogioase pe care deputatul de Tutova le scriea în organul oficial al partidului socialist la adrosa d-lui Fleva pentru lupta ce duce în contra gheșeftarilor colectiviști.

Dl. Diamandy s'a făcut mic, și din impetuositatea cu care și-a început interpelarea, să făcuse mic de tot, iar gheșeftarii partidului, cari alcătuesc majoritatea parlamentului liberal, dispăruseră într'o clipă din incinta Camerei.

Liberalii au vrut să facă prin glasul invulnerabilului d. Diamandy, pe grozavii vorbind de cinste electorală și s'au fript.

Ce bine e ca să-și cunoască cine-va lungul nasului și să nu vorbească de funie în casa spînzuratului.

STOCKERISMUL

In noaptea întunericului dispăruse partidul social-creștin, cu ani în urmă—și acum și șeful a urmat partidului său.

Adolf Stoecker, fostul șef al fostului partid social-creștin din Germania, a murit, zilele trecute, departe de Berlin, orașul operațiunilor sale politice.

Sub trei împarați, Wilhelm I, Frederic, și, doi ani, sub actualul împărat, Stocker fusese predicatorul curței. Demisionat—el deveni specialist în agitațiuni politico-bisericești și mai tîrziu cătă să dee viață unui partid antisemit, pe care Friederic l'a denumit „rușinea Germaniei".

Partidul antisemit Stockerian a fost desființat, de fapt, de actualul Impărat, care de multe ori l'a combătut, dar este neîndoelnic, că partidul a avut anii săi de glorie, ani de modă—și șeful d'asemenea.

Stoecker, după desfacerea partidului seu, trecu în partidul conservator și după aceea renunță la mandatul seu de deputat, pe care ar fi voit să-l treacă prietenului seu Mumm.

Cu diferință de fond—Stockerismul fusese un moment, în Germania, o manie în senzul bulangismului francez. Agitatori goi, oratori de mahala, stockeriștii n'aveau program bine determinat, dar aveau semne:

Unul din semne era floarea albă la butonieră, celelalte două, pe timpul alegerilor, erau tăblițe cu inscripțiile: „nu votați pe evrei, „moarte robilor evreilor".

Asemenea agitatori fără rost au, însă, darul d'a se pune în calea manifestațiunilor serioase. Și după cum, în Franța, bulangismul, cu calul generalului și cu ceasornicele sale, plictisise un moment republica, și stokerismul, cu flori și cu tăblițe, cu discursurile rostite în hala tonelor și cu celebra carte, trezește-te, popor evangelic"—formase un moment critic pentru partidul social-democrat german, care atunci dădea să se afirme.

E, pare-se, soarta tuturor statelor civilizate ca să fie plictisite de acest soi de guturai politic, care cată să se introneze prin fraze și anarhie.

Și România trece actualminte prin a semenea criză și ie, firește, treaba oamenilor teferi ca să caute, ca și în Franța și în Germania, să extirpeze boala, căci pretutindeni, după expresia Impăratului nobil, a fost o rușine.

Chestii locale

TREI SFETITELE

Trei Sfetitele!

Marii dascali ai lumei, Vasilie cel Mare, Ioan Gură de aur și Grigorie Cuvîntătorul de Dumnezeu și-au legat numele lor de cea mai frumoasă pagină în istoria bisericei.

Purtători ai cuvîntului luminat, amvonul bisericei a fost pe vremea lor în deplină desvoltare. Imbinînd în mod desăvîrșit cultura greacă și filosofia Elină cu doctrina mesianică, ei au dat cea mai deplină bază creștinismului; unul—Vasilie—dînd povețe pentru cetirea clasicilor greci pe care îi rezumă în Exaimeronul său—altul—Grigorie—compilînd pe Platon și Plotin, iar Ion Gură de aur desăvîrșind opera lui Origen în tălmăcirea textelor biblice.

Formularea doctrinei creștine era în prima ei fază; primele 2 concilii ecumenice întocmise *Crezul*, dar biserica avea de luptat cu mulți dușmani și scaunul Imperial încă nu era definitiv fixat pentru politica bisericei creștine.

Opera celor 3 luminători ai bisericei fu rodnică. Călugărismul luă temeiu supt asțiunea lui Vasilie cel Mare. Ritualul se complectă cu cele 3 liturgii ale marilor dascali, și biserica se puse pe temeinice baze.

Biserica întru proslăvirea acestor 3 mari luminători le-a orînduit o serbătoare comună, la 30 Ianuarie, serbătoare ce a devenit simbolul luminării minților prin carte.

In cinstea acestor 3 mari ierarhi, marele Voevod Vasile Lupul a rîdicat către 1639 în preajma Curții domnești, împrejmuind cu ziduri și unind toată isculința artei arhitecturii, cel mai frumos monument ce este azi în țară.

In alăturare a rîdicat sala Gotică, unde s'a ținut primul Sinod ecumenic ortodox în 1642, semn de preponderanță politică romînească în orient prin biserică.

Aici Vodă Lupu a deschis colegiu romînesc cu cărturari ruși aduși de la Chiev, apoi grecizat către 1650; a așezat tipografie, în care s'a tipărit *Cazania* lui Varlaam, iar ostașii lui Sobieski au întimpinat rezistența călugărașilor din biserică.

Iar eînd a fost vorba să deschidă cele dintăi școli secundare pentru cultura feciorilor de popă; marele Veniamin Costaki a luat pe călugărițele de la Socola, le-a dus la Agapia, în locul călugărilor duși la Neamț, și a așezat *Seminaria* cu profesori aduși de la Blaj, cu Ion Alboteanu bătrînul dascal de azbucoavnă a lui C. Negruți în ziua de 1 Sept. 1903.

Ce hram mai potrivit pentru prima școală romînească de cît numele celor 3 ierarhi!

De o sută ani învățătura publică din Moldova are ca emblemă figura celor 3 mari ierarhi, pildă vie a înălțării minții și inimei prin cultură.

Iar în 1828, după ce Asaki s'a întors de la Viena, a izbutit să deschidă în Iași cea întăiu școală primară publică, școala Trei Erarhi No. 1, cu profesori pe materii și cu direcția lui Gh. Săulescu, ilustrul filolog cu studiul limbei latine în ultima clasă;

Hramul ce i s'a dat acestei școale a fost tot cei 3 ierarhi, patron ce și azi a rămas școalei normale „Vasile Lupu", un derivativ al școalei primare de la Trei Ierarhi supt direcția primului pedagog romîn Anton Velini, herbartian.

Iată cum numele celor 3 mari ierarhi s'au legat de Iași prin cel mai frumos monument de artă—biserica Trei sfetitelor—prin cele mai vechi școli—Seminaria și școala normală „Vasile Lupu".

In serbătorirea de azi noi ne cetim traiul nostru ca popor cult într'un răstimp de peste două veacuri.

* * *

OAMENI ȘI LUCRURI

Gîndul călător

Ieri, întrînd numai din fugă în sala de redacție, am prins ecoul unei convorbiri între unul din colegii de redacție și un vizitator. Se vorbia de călătorie, iar colegul de abia reîntors din regiuni frumoase și calde, povestia epizoade și își spunea impresii din recenta călătorie.

Sunt amatori de muzică pe care-i oprește în loc un sunet melodios, reținîndu-le întreaga atențiune și întreg sufletul ca într'un ușor și scurt extaz; pe alții—în același chip—îi atrage cu o fascinantă putere de curiozitate și luare aminte, povestirea impresiilor de călătorie. Și cum fac parte din aceștia din urmă, puținele fraze prinse în treacăt mi-au redat puternice sensațiuni și mi-au reamintit nenumarate impresiuni, variate întîmplări din atîtea călătorii făcute începînd din anii tinereței universitare.

Voiajul este pentru anumite temperamente o senzație de—beție. Intocmai cum substanța alcoolică ori narcotică are puterea tainică de a învălui și de a stăpîni simțurile, de a le mrejui într'o rețea de infinite și stranii sensațiuni,—tot astfeliu asupra unor anumite creere și mentalități, călătoria, cu nespus de multele ei aspecte și imagini, exercită o putere de încîntare, iar cuvîntul fiziologiștilor de „transport" se aplică aci în modul cel mai plastic,—în înțelesul fizic și psihic în același timp.

M'am supus adeseori acestei slăbiciuni subjugătoare de a călători,—de a privi și a contempla. Iar din fiecare călătorie am izbutit a păstra nu numai imagini, peisagii, amintiri, impresiuni—dar și sensațiuni atît de adînci, încît în ori-ce ocaziune ele sunt evocate cu o putere a lor proprie și întocmai ca auzul unei melodii, ele inundă simțirea, vrăjesc sufletul, ținîndu-l sub stăpînirea lor și păzindu-l adeseori de neplăcerea impresiunilor urîte pe care la tot pasul ne-o produce viața din jurul nostru. Intr'aceasta stă—cred—marele folos al călătoriilor de tinerețe și printr'aceasta „beția" voiajului este senzațiunea cea mai etică și mai estetică din cîte putem primi: într'aceasta stă superioritatea și necesitatea ei. Și tot de aceea îți face bine, sufletește, cînd auzi pe alții vorbind despre senzațiuni de călătorie,—pentru că în momente de plictiseală ori de indispoziție e bine să poți da măcar gîndului drumul să rătăcească, să hoinărească, să te ducă departe, departe...

Rodion

Siluete teatrale în Rusia

Petersburgul posedă pe lîngă nenumărați directori de teatre, și două *directoare*.

Aceste cazuri au ceva tipic, ba prezintă chiar părți pline de învățăminte, de aceia merită să ne ocupăm de ele.

Una dintre aceste femei cea dintăi care și-a format propriul ei teatru este d-na Lydia Iaworskaja.

Principesa Bariatinskaja, care fusese o scurtă vreme la teatrul imperial Alexandru" apoi la „Micul teatru" al lui Suworin, pe care-l părăsi din cauza scandaloasei reprezentații a piesei „Contrabandiștii", ce'ace îi făcu multă reclamă și-i creia o mare popularitate între tinerimea progresistă a Rusiei și anumite alte cercuri.

Bazată pe aceasta ea se stabili în „Noul teatru" și devenită stăpînă, ea jucă în primul rînd toate mediocritățile „liberale" ale soțului ei, principele Bariatinski, fost redactor de gazetă de notat este însă, că ea apăruse incontinuu pe scenă.

Necontenit se auzea vocea ei răgușită peste tot apărea silueta ei înaltă, svelță ea juca tot și de toate.

*

Ea se îndreptă întăi spre Berlin sperînd în sbor să prindă o parte din laurii lui Stanislawskis, și apoi ademenită de strălucirea aurului, ca și alte trupe rusești, sa îmbarcă pentru America; unde naufragiă întocmai ca și celelalte pe mult periculoasa mare a favoare publicului. Nu-i rămase de cît foarte recunoscătoarea provincie rusă, unde obținuse cu ani înainte,—înconjurată de aureola martiriului politic succese strălucite.

Dar acum se schimbase vremurile!.....

Ea avea un talent specific care, condus în mod inteligent de o direcțiune capabilă, ar fi putut fi admirabil întrebuințat; dar curagiul îi era mai mare de cît forțele și ambiția și mai mare iar de disciplină—unul din cei mai importanți factori în ori se artă nici nu vroia să audă, și cînd pe lîngă aceste mai ești și femee atari daruri nu sunt suficiente pentru a putea fi suverană stăpînă a unei scene...

*

Gurile rele prenumesc și pe Savina puternica generală a teatrului imperial „Alexandru" directoarea.

Ea este cea mai renumită artistă rusă, dar nu și cea mai populară, neavînd tineretul de partea ei.

Ea n'a apărut nici odată în sensațiuni n'e combătut nici odată vre-o idee n'a reclamat vre-o modă, aa este și remîne conservatoare. Și ca și în politică, acolo unde încetează conservatismul ei ea este indiferentă, tot asemenea și în artă.

Nici o odată ea n'a apărut într'un rol modern, căci are o timiditate neexplicabilă față de dramă modernă.

De aceia publicul ei se compune din cercul curței, funcționărimea și vechea negustorime, adică din cercurile care nu contează în domeniul artei dramatice.

Ea aparține acelor oameni pe care Ulric Brendel îi numește cei mai tari—nu vrea nici odată mai mult de cît poate, și cine cunoaște pe puternicii scenei și slăbiciunele lor, știe cît de puțini sunt între dînșii oameni mari în acest sens.

Iar cine duce înțelepciunea mai departe, va pricepe, că tocmai acei, cari nu vor mai mult de cît pot—pot mai mult de cît vor.

Aceasta se poate aplica perfect de bine Savinei. Ea posedă calități, pe care mulți s'ar simți fericiți să le aibă, calități pe cari femeia modernă se silește a le întrupa.

Ochi cercuiți, în care lucește o căldură dureroasă, un glas nemelodios dar cu un timbru de un farmec nedescris, o elasticitate specială plină de vibrațiuni ale corpului, și gesturile sobre și grațioase, dînd dovada unei siguranțe neclintite.

Toată ființa ei respiră acel ceva special temperamentelor ruse, care ne dă *cheia* multor evenimente ce s'au perindat și se vor mai perinda în Rusia.

Acea expansivitate care pornește din lăuntru în afară este specialitatea Savinei.

Și astfel apare ea în piesele lui Ostrovski, unindu-ne prin creațiunile din „Inima nu este de piatră" unde se rîdică la înălțimi neînchipuite, încîntîndu-ne în „O lună la țară" a lui Turgheniew pe care-l pricepe și redă atît de bine...

Se spune că în fie-care actor zace comediantul, comicul; și actorul cel mai mare, ține să legitimeze această credință, să ne dee la iveală „comicul" acesta atît barbații cît și femeile scenei.

Ei bine nici această parte nu-i lipsește

Cumpărați Bilete pentru Loteria V Clasa 1 a Regatului Romîn

Cu tragerea la 3 și 4 Februarie 1909

de la Noua și Principala Colectură Romînă Th. P. Maximovici

IAȘI (Piața Unirei)

Dacă voiți să fiți CONȘTIINCIOS servit la toate clasele și să primiți plata cîștigurilor IMEDIAT după tragere cum am procedat și până acum.

Un Loz întreg Lei 32,-O jumatate loz Lei 16 - Un sfert de loz Lei 8. Una optime lei 4.

Savinei, ea posedă,—pe bătrîna plină de comicul străvechiu, de bunătate, cuminţenie şi grotesc.

Acessa este domeniul Savinei pe care-l stăpîneşte cu o disciplină şi auto-critică rară pentru care ar putea să-o invidieze cei mai puternici ai scenei şi care o păzeşte de alunecări. Ea nu s'ar lăsa nici odată ademenită de crearea unui teatru propriu să nu abuzeze de puterea şi influenţa sa de la Alexandru-teatru, — cel mult dacă obţine din cînd în cînd montarea unei piese unde are un rol de scenă pentru dînsa.

Savina care este prea inteligentă pentru a se supune nouilor gusturi, şi are prea mult conştiinţă şi putere dramatică pentru a lua parte la ori-ce, şi a deveni necredincioasă propriei şi adevăratei sale naturi, remîne păzitoarea tradiţiunilor artistice a scenei-model de la Alexandru-teatru şi de aceea nu contează acţiunile ei la bursa artei moderne. Dar o mică grupă de amici ai artei îi dau toi prinosul admiraţiei lor.

Publicul se interesa foarte mult de dînsa, dar din nefericire, nu de Iavorskaja pe scenă, ci de Iavorskaja afară din scenă.

Acolo încă juca ea de toate, dînd mereu subiect de vorbă, şi pe măsură ce umplea urechile tinerilor, începu să rămînă cu săli goale. Două sesoane continnă să apară dispreţuind golul din sală; pînă, ce, se hotărî să scuture de pe capul ei ceaţa din Petersburg.

Impachetă resturilo trupei sale, pe barbatu-seu împreună cu dramele lui scrise ori nescrise şi mijloacele lui princiare şi porni să cucerească lumea.

Conferinţa d-rei Eugenie Harnagea

Dăm loc cu plăcere în coloanele ziarului nostru frumoasei cuvîntări, ce d-ra Eugenie Harnagea, una din cele mai eminente studente ale facultăţei noastre de litere, a ţinut în Sala Teatrului Naţional din Iaşi în seara zilei de 25 Ianuarie, cu prilejul serbătoririei celor 50 de ani de la Unire.

Eminenta noastră studentă şi-a ales ca subiect potrivit serbătorirei zilei, *„Partea ce au avut domniţele şi jupînesele în promovarea ideii de Unire"*, subiect ce cadra de minune cu rolul ce are a juca în viitor în societatea romînă femeia cultă romînă.

Publicul din sală a primit cu aplauze pe tînăra conferinţiară, care a început precum urmează:

Doamnelor şi Domnilor.

In viaţă adesea, după momente de înaltă mulţumire, cînd cu tot sufletul luăm parte la fericirea clipei de faţă, fără să voim amintirea ne poartă in trecut la unele clipe trăite, aproape învăluite în negura uitărei; şi ni e drag să cercăm acele momente, căci ele au contribuit la fericirea clipei de faţă...

In această zi sfîntă cînd sărbătorim amintirea îndeplinirei celei mai scumpe dorinţe a Romînilor, ni e drag să răsfoim în cartea trecutului nostru, şi cu drag lăsăm să se desprindă unele icoane—uitate aproape—ce ne devin cu atît mai scump cu cît ele au ajutat mai mult, la îndeplinirea visului, săvîrşit şi sărbătorit azi de Romînii.

Din trecutul nostru istoric, atît de bogat în simţiri şi fapte eroice, mi-au provocat să arăt *partea ce au luat domniţele şi jupînesele în promovare ideei Unirei.*—

Ne întrebăm poate cu mirare: cum au putut atăte fiinţe blînde, delicate, pe cari cîteva notiţe din cronicarii şi scriitorii vechi, ni le arată trecînd o viaţă cu totul retrasă. Cum au putut ele influenţa asupra unei idei atît de mari—De sigur, influenţa lor n'a fost prin idee, căci erau aproape cu totul lipsite de haină intelectuală, prin voinţă e şi mai puţin de admis, căci o voinţă e călăuzită de idee; influenţa lor a fost pacinică, liniştită—dar cu atît mai durabilă, influenţa lor a fost prin sentiment.

Voi arată în ce constă această influenţă—Ideea unirei celor două ţări răsare numai atunci cînd prin cultură, se ajunse în mod clar şi conştient la ideia unităţei lor.

De fapt această unitate există. Avînd aceeaşi origine, aceiaşi soartă, aceleaşi dureri, legături strînse de simpatie trebuia să unească pe Romînii celor două ţări—Imprejurarea, ce joacă un rol aşa de mare, în viaţă, imvrăjbeşte şi desbină pe fraţi, şi în neştiinţa răului ce-şi fac, se luptă şir de secole, unindu-se doar în momente de grea cumpănă, ce le ameninţa peirea.

Şi cine ştie, dacă în prada împrejurărilor haine, ce împing pe fraţii Romîni în necontenite lupte unii cu alţii, acea scîntee de simpatie, ce a trebuit să iasă din comunitatra originei lor, nu s'ar fi stins, de n'ar fi existat o putere nevăzută, ce să strîngă din ce în ce mai mult pe fraţii învrăjbiţi.

Acea legătură trainică e menţinută prin căsătorii şi aici intervine rolul domniţelor din secolele trecute.

Istoria ne citează multe căsătorii între domnii şi domniţele celor două ţări. Ştefan cel Mare ia pe fata lui Radu cel Frumos, Mircea Ciobanul pe Doamna Kisjna, fata lui Petru Rareş, Constantin Duca pe fata lui Brîncoveanu şi alte multe încuscriri între Duculeşti, Cantacuzineşti, Brîncoveneşti şi Rosetişti.

Prin aceste căsătorii, o legătură din ce în ce mai strînsă, se face între cele două ţări.

In acele zile de veselie, Romînii celor două ţări uită de ura şi învrăjbirea lor trecută şi-şi dau mîna cu dragoste şi frăţie.

O influenţă puternică, exercită însă femeia.

Departe de sgomotul vieţei eterne, domniţele şi jupînesele îşi îndeplinesc cu sfinţenie datoria de soţie şi mamă. Ele ştiu a insufla copilului sentimentele cele mai pioase, dragoste şi frică de D-zeu—dragoste de neam. Ea însă-şi, prin firea ei, prin felul educaţiei primite, trăeşte mai mult prin sentiment. Adusă prin căsătorie din Muntenia în Moldova sau contrar, înlănţuită de una din ţări, prin iubirea soţie, de cealaltă prin iubirea de fiică, ea nu înţelege şi nu simte momentele de învrăjbire ce desbină cele două ţări.

Adesea în odaia ei de lucru, la sgomotul suveicei ce făureşte pînzeturi minunate, la sfîrşitul fusului ei mic de sidef, ea se duce cu gîndul şi dorul—departe—în cealaltă ţară unde şi-a petrecut anii frumoşi ai copilăriei.

Această dragoste pentru ţara sa o insuflă şi copilului. Din nenorocire, împrejurările sunt prea aprige, încît înăbuşă această scîntee de simpatie, de şi nu o stînge cu totul, devenind din ce în ce mai intensă prin moştenire, ea rupe zăgazul—devine flacără—din care isbucneşte idea ce ne duce la actul Unirei. (aplause).

Vine un moment în istorie, cînd o singură femee, cu o energie cum rar se vede, contribue în mod inconştient la zidirea ideei de unire—E Doamnu Kisjna, acea femee mîndră, severă—aşa cum ne-o descrie Odobescu, pe a cărui chip, în veci încruntat, nimeni nu putea dovedi păsurele inimei ei. Călăuzită nu atît de sentimentul sfînt de mamă, cît de dorinţa nebună de a-şi vedea pe fiii săi pe tron, o vedem la Şerpăteşti în lupta contra boerilor pribegi, partizani ai feciorului vornicului Socol, o vedem îmbărbătînd pe romîni cu vorbe linguşitoare, străbătînd calare rîndurile cu zale pe piept şi hanger în mînă.

Moldovancă, nepoată a lui Ştefan cel Mare, fiică a lui Petru Rareş, măritată cu Mircea Ciobanul al Munteniei, pentru ea nu există deosebire între cele două ţări, pentru eă e cu totul indiferent în care dintre cele două ţări va isbuti să aşeze pe fiii săi pe tron.

Prin daruri bogate făcute Turcilor, printr'o politică dibace, ea izbuteşte să aşeze pe tronul Munteniei pe fiul ei Alexandru, apoi pe nepotul ei Mihnea, iar pe fiul ei Petru Schiopul odată în Muntenia, de două ori în Moldova.

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Londra este actualmente, după cum reiesă din statistica morţilor unul din cele mai sănătoase oraşe din lume. Aceasta este cît se poate de surprinzător, dat fiind colosala sa mărime şi aglomeraţiunea populaţiei sale.

Mortalitatea Londonejilor a fost în 1907 de 14.5 la mie, pe cînd în celelalte oraşe mari ale Angliei mortalitatea oscila între 15.3 (Leeds), 19 (Liverpol), iar pe continent la Viena (17.3), Roma (18.2), Paris (13.5). iar Petersbuag (27.7). Iar dacă comparăm anul 1907 cu ultimii 10 ani, vedem că mortalitatea a scăzut de la 19.1 la 14.6.

Aceste frumoase rezultate se datoresc îmbunătăţirei serviciului sanitar, serviciului comunal şi mai ales imbunătăţirei condiţiilor de locuit şi hrană a maselor. Cea mai bună dovadă pentru accsta o avem în faptul constatat că mortalitatea variază între diferitele cuartiere ale Londrei în raport cu condiţiunile de locuit. Aşa bunăoară în Nampstead, numai 6.4 din locuitori, au locuinţi insuficiente, iar în Shoredith procentul este de 30. In Hampstead, mortalitatea este de 9, în Shoredith de 20.5 la mie.

Această ne poate convinge în deajuns că, cu cît locuinţele sunt în condiţiuni mai higienice, cu atît mortalitatea discreşte.

*

Ediţia a treia din interesantul şi instructivul studiu: *„Cauzele Criminalităţei"* datorit distinsului magistrat al tribunalului de Putna d. *Const. S. Ballan*, va apare în curînd în tiraj de 5000 exempl. din care 2000 ediţie populară a 30 bani exemplarul pentru preoţi, învăţători şi studenţi.

Lucrarea d-lui Ballan prezintă mult interes şi de aceea a fost atît de bine primită de publicul cetitor.

*

Ateneul Romîn din Botoşani. — Programa conferinţelor pentru anul 1909:

Duminică 1 Fevruarie, Păr. Al. Simionescu, „Un colţ de amintiri istorice din oraşul Botoşani."—Duminică 8 Fevruarie, d. C. A. Ionescu (Storeşti), „Curajul ca element al caracterului." — Duminică 15 Februarie, d. Eugen N. Giurgea, „Rolul învăţămîntului agricol în şcolile secundare." — Duminică 22 Februarie, d. M. Zorio, „Botoşanii industriali."—Duminică 1 Martie, d. D. Cosmoc, „Petreceri şi sindrofii." — Duminică 8 Martie, d. C. Tufescu, „Idealul în educaţie." — Duminică 15 Martie, d. Lt. Colonel C. Boureanu „Ceva despre noi."—Duminică 22 Martie d. Eugen N. Giurgea, „Omul preistoric şi apariţia lui."

Conferinţele se vor ţinea în Aula Liceului „Laurian" în zilele arătate şi vor începe precis la ora 2 p. m.

*

In fie-care an regia tutunurilor din Austria, publică un raport amănunţit asupra consumului de tabac din Austria.

Anul 1907, a dat ministrului de finanţe resultate foarte satisfăcătoare. S'a consumat în Austria în 1907 37 milioane kgr. de tutun, cari au adus statului venitul de 247,764,510 fr., deci 5 jum. milioane mai mult de cît în anul precedent.

In acelaşi timp se semnalează un fapt îmbucărător. Austriacii au fumat în 1901 mai bine de cît în alţi ani, adică cantitativ mai puţin dar calitativ cu mult mai fin. De unde ştocul de tutun vîndut s'a micşorat venitul regiei s-a mărit şi aceasta se observă cu mai multă preciziune la statistica ţigărilor: s'au vîndut 11 milioane de ţigări şi s'a încasat 130 mii lei în plus; de oare-ce s'au consumat calităţile mai fine şi mai scumpe.

La rîndul ei ţigarea este foarte mult concurată de ţigaretă. S'au fumat în anul raportului 4384 mil. ţigarete, aceasta însemnează mai mult de cît în anul precedent cu 900 milioane.

Recordul îl ţine deci ţigareta.

Informaţii

❑ Cea mai mare leafă d'intre toţi slujbaşii ţărei o are d. Lecca, faimosul director al teatrului din Iaşi.

D. Lecca a „condus" teatrul de la 1 Septembre 1908 pînă la 12 Ianuarie 1909, adică patru luni şi două-sprezece zile şi a luat 6000 lei, adică 1.500 lei în plus tantieme.

Scump şi nu face.

❑ O mare criză a isbucnit în comerţul neguţitorilor manufacturişti din Iaşi. La vamă au sosit cantităţi colosale de mărfuri, cari nu se pot scoate de adresanţi, neavînd cu ce achita taxele vămale.

❑ Intr'un număr trecut subliniasem un pasaj din discursul rostit la teatru, cu prilejul festivalului Alexandrescu, de societarul G. Cîrjă—în care era vorba „de cei nechemaţi cari au adus teatrul ieşan acolo unde se află".

Eri d. Cîrjă a fost convocat la comitet şi invitat să tălmăcească limpede înţelesul acelei fraze.

Artistul a explicat că s'a referit numai la d. Lecca a cărui nenorocită direcţie a înstrăinat teatrului simpatiile publicului.

D. Cîrjă, care a avut curajul să insiste asupra acestui rău, a fost amendat cu trei zeci lei.

❑ D. Mihai Haret, directorul general al creditelor agricole, şi-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

Cu retragerea acestui vechiu şi excelent funcţionar, iaşan de origină, ministerul de finanţe va pierde pe unul din slujbaşii sei cei mai de seamă.

Unul din actualii sub-directori ai creditului, va fi numit în locul ce va deveni vacant.

❑ Un incident... nostim s'a petrecut alaltăieri, la Tataraşi, cu prilejel unei înmormîntări: cînd s'ajungă convoiul aproape de cimitir, preutul P..., care oficia, îşi leapădă veşmintele şi fugi acasă nevoind să oficieze, fiind-că n'a fost plătit.

Rude de ale mortului se luară după popă 'i puseră veşmintele cu de-a sila, 'i puseră în mînă, o patacă de cinci lei—argument care a convins pe preut să reîntre în... drepturile sale.

❑ Ministerul cultelor şi instrucţiunei publice a dat următoarea circulară:

Dacă vre-unul din membrii comisiunilor examinatoare, pentru examenele particulare, se vor constata că examinează cu o vădită părtinire, în ori-ce sens ar fi potrivit noului regulament prezidentul este dator a-i atrage atenţia şi dacă nu se îndreptează va fi raportat telegrafic ministerului.

Acesta va putea dispune ancheta şi în caz de trebuinţă va lua negreşit măsurile necesare; la nevoie se va anula examenul rău făcut şi membrul în cauză se va înlocui cu altul, care va face examenul de a doua oară. Contra membrului ast-fel înlocuit se vor putea lua măsuri disciplinare.

❑ In prima vara anului acestuia se va construi la Belceşti un local propriu pentru şcoala elementară de agricultură din acea comună.

Lucrările vor costa 27.000 lei.

❑ Eri la orele 5 şi jumătate a avut loc în Capitală o nouă consfătuire a Episcopilor în chestia modificărei legei Sinodului.

Au luat parte d. Haret şi alţi miniştri.

❑ Se ştie că Iaşii, vor avea plăcerea să vadă şi să asculte în serile de 3 şi 4 Februarie la Teatrul Naţional, pe marele artist şi *„chanteur"* Parisian, care impreună cu excelenta sa trupă, a bine-voit a da şi în oraşul nostru 2 representaţiuni.

Pentru curiositatea publicului vom da aci părerea presei pariziene asupra marelui cîntăreţ.

Fie-care ţară, spune critica, îşi are copilul ei favorit, idolul printre cîntăreţi.

Franţa are pe Mayol!

Nu simple aplauze primesc auzul acestui nume, ci adevărate isbucniri de veselie.

❑ La hramul Mitropoliei, care va avea loe Luni 2 Februarie a. c., sărbătoarea „Intimpinarea Domnului", vor lua parte toţi protoereii din Eparchia Moldovei şi Sucevei.

Cu această ocazie se va oficia şi un parastas pentru pomenirea Mitropolitului Primat Iosif Gheorghian.

❑ După toate probabilităţile alegerea celor doui noui Mitropoliţi, precum şi a doui Episcopi, se va face Mercurea viitoare.

❑ Următorii candidaţi au reuşit la examenul de judecători ambulanţi:

D-nii Alexandrescu Traian, Arciarbiu Constantin, Antonescu I. Constantin, Antoniadi Constantin, Arghir C. Vasile, Atanasiu I. Octav, Băicoiu Alexandru şi Balaşiu Al. Ion.

❑ După toate probablităţile proctul de modificarea legei sanitare va fi depus pe biroul camerei, la 15 Februarie a. c.

❑ Sesiunea parlamentară va fi prelungită pănă la 15 Martie.

❑ D. Henri Iamandi a fost numit interpret la legaţiunea română din Odessa, în locul d-lui Samureanu, demisionat.

❑ D-na Charlotte Rotbard, soţia prietinului nostru I. Rotbard, a dat naştere unei fetiţe, căreia-i i-a dat numele Carola.

Să le trăiască!

DIVERSE

— Astă-noapte a încetat din viaţă în strada Rufeni No. 19 preotul Panaite Hotolniceanu, în etate de 70 ani.

— A fost adus şi internat la institutul antirabic locuitorul Vasile Curpănă din comuna Davideşti, judeţul Roman, care a fost muşcat de un cîne turbat.

— Eri a avut loc la Cimitirul Eternitatea înmormîntarea sub-comisarului Trifan.

Au asistat mai mulţi colegi ai defunctului.

— La Cameră s'a distribuit eri un proect de lege prin care Epitropia generală a casei sf. Spiridon din Iaşi este autorizată a ceda de veci şi în mod gratuit, comunei Roşieşti, plasa Roşieşti judeţul Fălciu, două terenuri, din care unul în suprafaţă de 1790 de m. p., situat în vatra satului Valea lui Darie, pe care o dată a fost cîrciumă şi care după posesiunea actuală acel teren are o suprafaţă numai de 1496 m. p., restul de 292 m. p. e ocupat de drumul de lîngă ograda locuitorului Chiriac Căpitanul, iar al doilea toren în suprafaţă de 1790 m. p. situat în vatra satului Roşieşti, proprietatea casei spitalelor şi ospiciilor sft. Spiridon din Iaşi, pentru a-i servi comunei Roşieşti de a construi pe el două localuri de şcoală în satele Roşieşti şi Valea lui Darie, din acoa comună, plasa Roşieşti, jud. Fălciu.

LEONIDE ANDREIEF

4

Tăcerea

II.

Din ziua înmormîntării tăcerea domni în casă. Nu era „liniştea" căci liniştea nu este decît lipsa ori-cărui sgomot; dar era tăcerea, care domneşte cînd toţi cari tac, ar putea să vorbească, dar nu o fac.

Iată ce gîndea preotul Ignace. Intră în odaia nevestii sale şi întîlni privirea ei fixă şi atît de nepăsătoare încît aerul parcă devenea de plumb şi cădea cu greutate pe capul şi umerii săi. Iată ce gîndea cînd răsfoia caetul de muzică al fiicei sale, în care se întipărise voacea ei; cînd examina cărţile şi portretul ei, cel mare, pe care-l aduse din Petersburg. Pentru a examina acest portret, părintele Ignace avea o oare-care ordine: întăiu privea partea feţei care era în plină lumină; îşi aducea aminte de o sgărietură pe faţa moartei, a cărei provenienţă nu şi-o putea explica. Intr'una se gîndea la cauza care a provocat acea sgîrietură: dacă trenul ar fi sgîriat faţa tinerii fete, atunci capul ei ar fi fost strivit, dar capul moartei rămăsese neatins.

Poate cineva a trecut cu piciorul peste ea, sau poate a sgîriat'o cu unghia, cînd a rîdicat cadavrul?

Dar era teribil lucru a se gîndi mai mult la amănunţimele morţii Verei şi preotul Ignace îşi aruncă privirea asupra ochilor de pe portret.

Erau negrii foarte frumoşi, cu gene lungi cari aruncau o umbră deasă şi făceau să iasă mai la iveală albul ochilor aşa că ei apăreau înconjuraţi cu un cadru cernit.

Pictorul necunoscut, dar talentat le dăduse o expresie ciudată: o pătură subţire şi transparentă părea că desparte aceşti ochi de ai acelora ce-i priveau, şi în ori-ce poziţiunea punea portretul, ochii de pe el îl urmăreau neîncetat, dar nu vorbeau, tăceau: şi această tăcere era aşa pronunţată încît i se părea că o aude.

Atunci încetul cu încetul părintele Ignace începu a crede că „aude tăcerea".

In fie-care dimineaţă după slujba bisericească, preotul venia în salon, arunca o privire asupra coliviei deşerte şi asupra mobilierului familiar al odăiei se aşează într'un fotoliu şi asculta „tăcerea". Era ceva curios. Colivia tăcea şi ea şi era în această tăcere, suparare, lacrimi şi ca un rîs îndepărtat şi lugubru.

Tăcerea nevestei sale era îndărătnică, grea ca plumbul şi teribilă—atît de teribilă încît părintele Ignace simţea o sensaţie de răceală chiar în zilele cele mai călduroase.

Lungă, rece ca mormîntul şi misterioasă ca moartea era tăcerea nevestei sale. Se părea că însu-şi această tăcere, suferia din cauză că nu putea să se exprime, s'ar fi dorit cu ardoare să se poată preface în cuvinte, dar că ceva puternic şi stupid, ca o maşină, o ţinea nemişcată.

— Ce prostie! zise preotul Ignace, furios; şi se sculă drept şi hotărît.

Prin fereastră vedea faţa pavată cu pietre mari rotunde şi mute, inundată de soare, şi în faţă zidul de piatră a unui şopron fără ferestre.

In colţ staţiona o trăsură, şi el nu putea înţelege de ce stătea ea acolo, cînd treceau oare întregi, fără ca să apară vre-un trecător.

III

In afară din casă părintele Ignace era nevoit să se întreţie cu multă lume: cu contraţi, cu enoriaşi, cîte odată cu cunoştinţele sale, unde juca, cărţile; însfărşit celebru serviciu religios; dar cînd se întorcea acasă avea impresia c'ar fi tăcut toată ziua. Aceasta din cauză că nu putea vorbi cu nimeni despre ceea ce-avea pentru dînsul cea mai mare importanţă, despre ceea ce făcea obiectul gîndurilor lui, în timpul nopţii: cauza morţii Verei.

Părintele Ignace nu voia să înţăleagă că acum era cu neputinţă să mai afle ceva; din contra, el credea că aceasta s'ar mai putea. In fie-care noapte—acum le trecea mai pe toate treaz fiind — el îşi aducea aminte de acea seară sinistră cînd el şi nevastă-sa erau lîngă patul Verei şi-i ziceau: Spune-ne! Şi cînd în amintirile sale ajungea la această vorbă îşi închipuia că sfîrşitul va fi alt-fel.

(Va urma)

De vînzare VIA „La doi peri" din comuna Galata, foastă proprietatea C. P. Constantiniu.

A se adresa d-lui Petru Vrînceanu strada Sfîntul Lazăr 75.

Lecţiuni de vioară

Predă la domiciliu un tînăr din ultimul an al Conservatorului de muzică. Informaţiuni la Tip. H. Goldner

Ultime informaţii

❑ D. Pekea Alexandrescu s'a retras de la Teatrul Naţional, pentru a'şi continua operaţiunile de samsarlîc, cu talentu-i cunoscut, samsarlîcuri ce le practica şi cînd era în Teatru.

O mare parte de vina scandalului de alaltă-eri de la Sidoli, cu pretinsa trupă de operetă, o are şi d. Pekea.

D-sa este organizatorul representaţiilor acelei trupe, al cărei impresariat îl are şi d-sa a fost acela care a fixat exageratele preţuri, desfidînd publicul. Uitasem să relevăm că alaltă-seară cînd s'a petrecut scandalul, d. Pekea după ce a avut grija să-şi încaseze tantiema, a şters'o acasă!

❑ Aduarea generală a membrilor clubului liberal din localitate, pentru alegerea a 7 membri în comitetul executiv, va avea loc în cursul săptămînei viitoare.

❑ Corpurile de armată au fost înştiinţate să trimeată cel mai tîrziu până la 1 Februarie a. c., cassei de economii şi ajutor a ofiţerilor, tablourile cu retragerea sau capitalizarea dobînzilor cuvenite capitalului permanent al ofiţerilor şi funcţionarilor civili, membri ai Cassei.

❑ La societatea de ştiinţi din Iaşi, în sala amfiteatrului laboratorului de electricitate, va fi şedinţă în seara de 31 lanuarie, ora 8 jum., cu următoarea ordine de zi:

I. Darea de samă a mersului Societăţei;

II. Comunicări ştiinţifice ce se vor face de către d-nii:

1). *Dr. L. Cosmovici.* Un caz de paraplegie unilaterală stîngă la broaşte.

2). *Dr. I. Simionescu.* Asupra jurasicului din Dobrogea.

3). *I. Borcea.* Crustacee Phylopode din împrejurimele Iaşilor.

4). *D. Cădere.* Quartitul de la Piatra Fetei.

5). *P. Bujor.* Cîteva cuvinte asupra lui Darwin, cu ocazia centenarului naşterei lui Darwin.

6). *Dr. Hurmuzescu.* Măsura rezistenţei electrostatice în valoare absolută.

❑ Zilele acestea se va depune pe biroul Camerei proectul de lege prin care se va hotărî ca toate fondurile în bugetele comunelor rurale pentru biserici şi şcoli, să se verse pe viitor, cu începere de la Aprilie ministerului cultelor şi instrucţiunei publice.

Aceste fonduri sunt cele prevăzute pentru întreţinerea şcoalelor şi bisericilor, iluminat, încălzit, plata servitorilor şi repararea localurilor, fonduri care astăzi se cheltuiau de comune.

Aceste fonduri, ministerul instrucţiunei, le trece, cele pentru biserici în bugetul administraţiunei Casei Bisericelor, iar cele patru şcoli, în bugetul administraţiei Casei şcoalelor, care vor ordononţa pe viitor toate cheltuelile necesare.

❑ **Companiile IX şi XI din regimentul 13 Ştefan cel mare, se mută cu începere de la 1 Februarie din cazarma din strada Bucşinescu în cazarma escadronului trei roşiori de la Copou.**

❑ **Un băiet cu numele Chitariu, în vrîstă de 12 ani, s-a făcut vinovat de un act bestial comis asupra unei fetiţe de şapte ani.**

Afacerea s-a judecat astăzi la s. I a tribunalului, care a condemnat pe Chitariu la trei luni închisoare.

❑ **Serbarea de la Seminar şi de la sc. Normală.** Astă-zi Seminarul „Veniamin Costache" şi şcoala normală «Vasile Lupu» şi-au serbătorit patroanele.

În paraclisul Seminarului un servicin divin fu oficiat dimineaţă de rectorul Economul P. Savin. După aceea a urmat o recepţie în aula şcoalei, la care au asistat profesorii, elevii, loştiitorul mitropolitului şi alţi prelaţi.

După ce corul intonă mai multe bucăţi, urmă frumoasa cuvîntare a d-nului profesor I. Popovici, mult aplăudată de asistenţă.

La şampanie s'a tuastat pentru pereshea regală.

La şcoala normală, la orele două jum. s'a făcut sfinţirea noului drapel al şcoalei, frumos lucrat şi brodat în fir.

Sfinţirea s'a făcut de părintele Andriescu. Apoi a început serbarea prin intonarea de fanfară, a «Deşteaptăte», iar corul, imnul regal.

Elevul Gh. Holban, din cl. VI, ţine o cuvîntare despre împlinirea unui jumătate de veac de la unira. Apoi au urmat bucăţi corale şi recitări.

D. I. Mitru, directorul şcoalei, vorbeşte despre „activitatea extra-şcolară a viitorilor şcolari.

Violonistul Barbu execută o Rapsodie, iar elevul Tiron Al., recitează poesia „Baruu Lăutarul".

Sorbarea se sfârşeşte cu dansuri naţionale.

❑ Cu prilejul judecărei procesului cîrciumarilor s'a discutat mult despre acidul salicilic şi proprietăţile sale.

Motivat de aceste discuţiuni d. doctor Riegler, profesorul ilustru, a făcut un important curs asupra acidului salicilic. Vom reproduce cursul după notele anume luate.

❑ Conferinţa liceului naţional se va întruni mîne, sîmbătă, ora patru, spre a se ocupa de chestia grevei elevilor.

Afacerea va fi muşamalizată.

❑ Creditorii firmei S. Guttman, proprietarul prăvăliei „La Parcul Regal" din Iaşi, se vor întruni mâine, 31 lanuarie, la secţia II-a a Curţei, spre a se pronunţa asupra moratorului cerut de Gutmann.

*

Mărcile jubilare de 40 şi 25 ani şi acelea de bine-facere, au fost vîndute de direcţia generală, cu 160.000 lei, d-lor L. Mendelsohn, Sol. luster, P. Lindemberg şi M. Rosembaum.

❑ **Pentru invitaţii la balul costumat.**— Un superb şi mare transport de capete şi măşti, fracuri roşii, coafure, deghizamente, nasuri, denture special comandate la Paris şi Geneva a sosit la societatea de gimnastică pentru balul costumat mascat ce l'a organizat numita societate pentru mîne sară Sămbătă 31 lanuarie. Persoanele invitate care doresc asemenea obiecte sunt rugate a se adresa la administraţia societăţei stradela şcoala de Arte.

❑ **Astă-zi s'a oficiat cu o mare solemnitate hramul bisericei Trei-Erarhi.**

Serviciul divin a fost oficiat de P. S. S. Archiereul Ghenadie Georgescu Băcăoanul, locţiitorul de Mitropolit, ssstat de mai mulţi preoţi de la Mitropolie şi de la bis. Trei-Erarchi.

Acompaniamentul a fost ţinut de corul ceremonial al Mitropoliei, de sub conducerea d-lui D. Dimitriu.

A asistat un mare număr de credincioşi.

❑ **Universitare.**—Cu începere din Ianuar c. Biblioteca Universităţii din Iaşi s'a abonat încă la următoarele reviste; „Studi Romanzi", »Deutsche Literaturzeitung", „Literaturblatt für germanische und romanische Philologie", „Kritischer fahresbericht über die Fortschritte der romanischen Philologie", „Archiv der neueren Sprachen und Literaturen", „Archiv für Slavische Philologie", „Romanische Forschungen", „Revue de traditions populaires".

Aceste reviste au fost comandate din iniţiativa noului subdirector al Bibliotecii, d. George Pascu.

Se vor mai comanda şi alte reviste, după trebuinţă.

— **Consiliul facultăţei juridice a fost convocat pentru Luni 2 lanuarie, orele 10 a. m. pentru a cerceta lucrările d-lor doctori în drept de la Paris: Aurică Zeuleanu, Grigore Demetrescu, V. Iamandy, Mihail Berceanu şi Eugeniu Melik, care au cerut de a fi recomandaţi ca conferenţiari pe lîngă acea facultate.**

— **Rezultatul examenelor parţiale de licenţe la facultatea juridică se vor da Marţia viitoare.**

— Marţi 3 Februarie încep licenţele la facultatea de liteee şi filosofie, şi anume a d-lor C. Stamboliu, avînd în comisiunea examinatoare pe d-nii profesori A. D. Xenopol, preşedinte şi P. Rîşcanu şi Teohar Antonescu, membri, Marţi orele 2 din zi.

— La orele 3. va trece în aceiaşi zi licenţa d-ra Sofia Ciucă, cu aceiaşi comisiune, A. D. Xenopol, P. Rîşcanu şi Teohar Antonescu.

— Iar Joi 5 Febr., orele 5 p. m., îşi va susţinea examenul oral de licenţa d-na Maria Revent. Comisiunea examinatoare vs fi formată din d-nii Xenopol, preşedinte şi Ioan Caragiani şi Xenophon Ghiorghiu, membri.

— Au trecut examenul de doctorat al V-lea, d-rele Elena Gavrilescu, Lucie Leon şi Adele Gross, iar d. Michiu examenul III, d-ra Gavrilescu a obţinut magna cum laude.

❑ **Adunarea camerei de comerţ.**— Eri după cum am anunţat a avut loc la camera de comerţ, adunarea generală a membrilor circ. Iaşi.

Adunarea a fost prezidată de d. Gh. D. Şerban, preşedintele camerei.

Au luat parte d-nii membrii: T. Jellea vice-preşedinte, C. D. Papana, I. Ermacov, Gustav Ulrihc, Ionescu, S. I. I. Motăş; din P. Neamtz d-nii: Ionescu-Pleşca şi Lazariu, din Roman d nii: V. Aronovici, C. C. Şufariu, T. B. Tatos şi St. Salchievici din Vaslui d-ni: Daniil Donciu şi P. Butunoi şi d. Marinescu comisarul guvernului.

S'a votat budgetul pe exerciţiul 1909—1910, aşa cum a fost prezentat.

După aceea s'a dat autorizare biroului camerei pentru a înlocui darea de samă pe anul trecut.

S'a început apoi discutarea chestiei modificărei legei camerilor de comerţ.

Şedinţa s'a terminat la orele 5 şi jumatate.

Astă-zi la orele 2 p. m. a început a doua şedinţă.

❑ Un cunoscut bacan din localitate, care se află în jenă de plăţi, ar fi dispărut după ce a vîndut toată marfa din prăvălie.

❑ Eri urma să se ţie licitaţie pentru arendarea mai multor moşii ale casei Sf. Spiridon.

In urma hotărîrei luate de a nu se arenda moşiile Spiridoniei de cît obştiilor săteşti, nu s'a presintat nici un concurent.

D-na şi d. farmacist I. Rotbard, fac cunoscut naşterea fiicei lor Carola.

Drept ori-ce altă inştiinţare.

❑ Wilbur Wright, inventatorul aeroplanului, supra-numit la Paris regele aerului, figurează în programul reprezentaţiei Cinematografice de astă seară Vineri 30 lanuarie, ce are loc la Teatrul Circ Sidoli. Aparatele cinematografice au înregistrat întreaga maşină de sburat, concursurile aeronautice din 13 Noembre şi 18 Decembre şi spectatorii vor putea vedea absolut exact ca şi în natură pe îndrăzneţul Wright străbătînd văzduhul şi cărmuind vehiculul său aerian cu cea mai mare siguranţă.

Noul program cinematografic din astă-seară cuprinde apoi frumuseţile oraşului Versailles, vechia reşedinţă a regilor Franţei, cu bogăţiile sale istorice şi jocurile de apă, vestite în lumea întreagă.

Peterhoful din Petersburg, Schoenbrunnul din Viena şi Potsdamul din Berlin au căutat — cu mari sacrificii, să imiteze jocurile acestea de apă, însă fără succes.

Scene sportive, comice etc. cu desăvîrşire noue sunt cuprinse cu abondenţă în programul de astă-seară Vineri 30 lanuarie al reprezentaţiei cinematografice ce se dă la Teatrul Circ Sidoli.

Mîne Sîmbătă are loc Matineu la 3 ore ziua şi seara reprezentaţie obişnuită.

Inserţii şi Reclame (*)

Onor Domnului Director al ziarului „Opinia".

Stimate Domnule Director,

In apreciatul d-voastre ziar No. 41 din 30 lanuarie c. apărînd o notiţă asupra reprezentaţiunei trupei de operetă de sub conducerez d-lor I. Băjenaru şi Al. Dan. „Farmecul Valsului" pentru restabilirea deplinului adevăr şi pentru a putea mulţumi publicului leşan de simpatia şi încurajarea ce ne-a acordat-o cu atita bună voinţă, Vă rugăm să bine voiţi a face loc în coloanele stimatului d-voastră ziar acestor cîte-va rînduri:

La reprezentaţia de Mercuri 28 lanuarie, în timpul actului al II-lea, pe cînd prima donă d-na Margareta Dan apărea în scenă, s'a simţit de odată rău şi în imposibilitate de a mai cînta, din pricina unei subite indispoziţii de voce, cauzată de curenţii scenei şi a frigului.

O parte din public, cerînd a se cînta duetul „Picollo" a apărut pe scenă d. Dan, rugînd publicul să-i acorde indulgenţa, sau în cazul cînd e nemulţumit, reprezentaţia să înceteze şi să se restitue banii la casă.

Publicul bine voitor, apreciind nenorocita întîmplare şi luînd cunoştinţă *de adevărata cauză pentru* care nu se cîntă duetul, a încuviinţat prin aplauze ca reprezentaţiunea să continue, strigînd continuaţi, continuaţi.

Acesta fiind purul adevăr, ţinem să aducem viile noastre mulţumiri, publicului leşan, care *apreciind nenorocita întîmplare,* ne-a acordat înaltul său sprijn, în aşa mod, că noi şi întreaga trupă îi vom purta o adîncă recunoştiuţă.

Mulţumindu-vă de ospitalitate, vă rugăm să primiţi asigurarea deosebite noastre stime.

I. Băjenaru
Primul tenor al operei romîne

Al. Dem. Dan.
Societar cl. I al Teatrului Naţional din Craiova

(*) **Redaeţia nu respunde de articolele publicate in această rubrică.**

ULTIMA ORA

— Serviclul telegrafic special al „Opiniei" —

Bucureşti, 30 Ianuarie.

Alegerea comunală din Tulcea

Bucureşti.—După cum se ştie alegerea la Tulcea are loc la 1 Februarie. Partidul conservator-democrat va prezinta următoarea listă: Mateescu-Buzău, Ioanide farmacist, Vasilian proprietar, Grădinariu, Dinu Minciu, şi H. Plugariu.

Alegătorii bulgari au făcut propunerea tuturor partidelor, de-a întroduce în liste trei candidaţi de ai lor.

Numai junimiştii au acceptat propunerea.

CAMERA

Bucureşti.—Din cauza că unele ziare au ameninţat că nici Camera nu va ţine şedinţă astă-zi, au venit foarte puţini deputaţi, cari au trecut în secţiuni înainte de deschiderea şedinţei.

S'a distribuit proiectul pentru modificarea legei învăţămîntului profesional şi asel pentru modificarea unor articole din legea băuturi spirtoase. Se mai distribue şi un proiect pentru prohobirea exportului de stejar.

Şedinţa publică se deschide de la orele trei.

D. Iarca—Buzeu face constatarea că deputaţii au trecut în secţiuni înainte de deschiderea şedinţei.

D. Gruiescu—T. Severin, anunţă o interpelare relativă la neregulele petrecute la regim. 17 infanterie.

Se începe apoi discuţia asupra proiectului prin care se declară de utilitate publică, construirea unei şosele R. Vîlcea—Govora.

Şedinţa urmează.

Camera franceză

Paris.—Camera discută proiectul de amnistie. D. Delahaye, din dreapta, atacă cu violenţă guvernul şi mai ales pe d. Briand. Acesta, aplaudat călduros de membrii stîngei, relevează cu vioiciune atacurile ce i se aduc, justifică în mod elocvent trecutul său şi onestitatea sa politică, negînd că s'ar sili pe ascuns a lua locul d-lui Clemenceau.

Pedeapsă

Belgrad.—Directorul Imonopolului statului Rascha Milosevici, a fost concediat, în urma unei reclamaţiuni făcute de către Curte în contra unei cheltueli de 60,000 dinari.

Chestia amnistiei în Franţa

Paris.—Camera discută amnistia pentru faptele petrecute în timpul grevei din Vigneux. Deputatul socialist Sembat, cere ca aministia să fie întinsă şi la delictele de presă şi la cele de anti-militarism şi antipatriotism. D. Clemenceau se opune în parte. Camera votează şi respinge cu 373 voturi contra 96 amendamentul d-lui Sembat, tinzînd la amnistierea antimilitariştilor şi antipatrioţilor şi a adoptat art. 1, prin care se amnistiază cei găsiţi culpabili în greva de la Wigneux şi în celelalte greve.

Suveranii Angliei la Berlin

Berlin.—După ce a dejunat ia cazarma regimentului de dragoni ai gardei, Regele Eduard s'a dus la muzeul Imparatului Frederic, unde se aflau de faţă şi Regina, Imparatul şi Impărateasa. La şapte seara a avut loc un prînz de familie la perechea principelui moştenitor, la care au luat parte Suveranii englezi şi cei germani.

Răspunsul Rusiei

Petersburg.— D. Iswolski a remis eri ambasadorului turc, răspunsul la nota propunerei guvernului turc cu privire la proectul financiar rus din Bulgaria şi Turcia. Răspunsul relevă că guvernul rus salută comunicarea făcută de guvernul turc, ca o expresiune a consimţirei în principiu la proiectul rus şi deschizînd drumul pentru regularea definitivă a despăgubirei de resboiu către Rusia; guvernul rus este însufleţit de cele mai amicale intenţiuni p. Turcia şi este gata în principiu de a lua în considerare această chestiune, fireşte sub condiţia garantării drepturilor şi intereselor ruse. Insă deocamdată este foarte necesar a se găsi mijloacele unei despăgubiri imediate a Turciei, pentru pagubele din spre partea Bulgariei. Toate puterile cari au exprimat simpatie pentru proiectul rus, ar putea cu greutate să favorizaze fixarea sumei despăgubirei de a fi mai mare de cît 120—125 milioane de franci.

Din cauza situaţiunei actuale a pieţei monetare, Bulgaria nu ar putea contracta un împrumut de cît în condiţiuni desavantagioase, ceea-ce ar pricinui o mare întârziere. Proiectul rusesc satisface pe ambele părţi şi face cu putinţă ca Turcia să'şi realizeze despăgubirea sa. De acea guvernul rus fără a refuza în principiu cercetarea lichidărei complecte despăgubiri de resboiu, propune guvernului turc să studieze din nou proiectul rus şi să ia în considerare imediată şi comuna condiţiunile executărei prompte a acestei operaţiuni financiare.

Se caută o casă de fer de ocazie. A se adresa la administraţia ziarului.

Organizaţiile Agenţiei „Thalia"

TEATRUL NAŢIONAL
— *Joi 5 Februarie 1909* —
orele 9 seara

UN MARE CONCERT
dat de celebrul
Quartet SEVCIK

Programul şi biletele se află la Agenţia Teatrală „Thalia".

PRIMARIA COMUNEI IASI

In ziua de 14 Februarie a. c., se va ţine în Camera acestei Primării, licitaţie prin oferte închise, pentru antrepriza furniturei materialelor necesare Serviciului Technic Comunal, pe timp de un an, cu începere de la data semnărei contractului.

Garanţia provizorie 500 lei în numerar sau efecte garantate de Stat.

Dispoziţiunile Art. 72—83 din legea comptabilităţei publice sunt aplicabile acestei licitaţiuni.

Seria de preţuri cu aratarea materialelor de care are nevoe Comuna, se poate vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul Administrativ.

No. 01425 28 Ianuarie 1909

Se caută o damă franceză pentru conversaţie. A se adresa la Tip. H. Goldner.

Casa de Scont si Imprumut din Iaşi

Societate anonimă. Capital 500000 lei

Strada Primăriei No. 17

CONVOCARE

A 33-a adunare generală a acţionarilor Casei de Scont şi Imprumut din Iaşi, va avea loc în ziua de Duminecă 8 Februarie 1909, oara 1 p. m., în localul Societăţei din Iaşi, Str. Primăriei No. 17.

Ordinea zilei este următoarea:

1) Raportul consiliului de administrăţie asupra mersului societăţei, în cursul anului 1908;

2) Raportul censorilor, conf. art. 186, alin. VI din codul com.;

3) Aprobarea conturilor exerciţiului închis la 31 Decembrie 1908 şi descărcarea consiliului de administraţie de gestiunea sa;

4) Distribuirea beneficiului net pe auul 1908;

5) Alegerea a 3 membri în consiliul de administraţie;

6) Alegerea a 3 censori şi tot atîţea supleanţi, pentru supravegherea operaţiunilor sociale în cursul anului 1909;

Se menţionează dispoziţiunile art. 30, 31 şi 32 din statute:

Art. 30.—Toţi societarii cari justifică posesiunea a cel puţin 10 acţiuni au dreptul de vot.

Acţionarul care posedă mai multe acţiuni, are un vot pentru fie-care 10 acţiuni, fără ca să poată avea mai mult de 10 voturi pentru sine şi 10 ca mandatar.

Art. 31.—Acţionarul, care voeşte să ia parte la adunarea generală, trebue să depună acţiunile sale la societate, conformîndu-se art. 157 alin. II şi III din codul comercial.

Posesiunea acţiunelor se poate justifica şi prin depunerea recipisei de depozit liber a Băncei Naţionale sau a Casei de Depuneri.

Art. 32.—Acţionarii nu pot fi reprezentaţi, de cît prin alţi acţionari cu dreptul de vot.

Minorii pot fi reprezentaţi prin tutorile sau procuratorul acestora; persoanele avînd un consiliu judiciar sau curator prin reprezentanţii lor legali; femeile măritate prin soţii lor, chiar dacă aceştia nu sunt acţionari, prezentînd o simplă scrisoare din partea femeei adresată preşedintelui; casele de comerţ, printr'unul din reprezentanţii lor, avînd semnătura socială, şi, în fine, societăţile printr'unul din administratorii lor.

Consiliul de Administraţie

De vinzare Orzoaică şi orz în şese rînduri, bun de sămînţă albă şi neîncolţită a se adresa la d. **B. Gutman, Str. Sf. Sava 5.**

Sanatoriul „S-ta MARIA"

Iaşi.—Str. Zmeu 3 (Beilic)

— TELEFON —

Instalat după ultimile cerinţi a higienei, cu tot confortul, Băi, Lumină electrică, etc.

Se primesc pacienţi atinşi de maladii interne, chirurgicale şi faceri.

Pensiunea de 8, 12, şi 15 lei pe zi.

Consultaţii cu toţi medicii. Prospecte la cerere.

Dr. I. Şeptilici Andrieş

FONDOIR divers
Prix..... 6f50
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
Abreuvoirs pour Poules et Faisans
RATELIERS A LAPINS
Envoi franco de l'Album sur demande

GRILLAGES 1m de haut. LE MÈTRE 0f30c

Raymd **GARIEL**, 2, quai de la Mégisserie, Paris
CLOTURES DE CHASSE, VOLIÈRES, POULAILLERS
BONCES ARTIFICIELLES, les 100 mèt. 5 f

PORTE-POTS
En FONTE INOXYDABLE
Prix : 0f50c.
Raymond GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco de l'Album sur demande

BROSSE A TAPIS
Prix : 14 fr.
R. GARIEL
2ter, quai de la Mégisserie
PARIS
Envoi franco du Catalogue

PILULE PURGATIVE

D'EXTRACT D'ELIXIR TONIC ANTI-VISICOSU A Dr GUILLIÉ
Preparat de catre PAUL GAGE, Farmacist, singurul Proprietar, 9, r. de Grenelle-St-Germain, PARIS

Actiunea ELIXIRULUI GUILLIÉ est tot d'auna binefăcătoare. Ca Purgatif, el este tonic in acelaşŭ timp ca şi răcoritorŭ; el ajutŭ şi corrige tote secreţiunele şi dă forţa organelorĭ. — Elŭ pote fi administrat cu acelaşŭ succesŭ capiilorĭ şi bătrânilorĭ fara téma de orŭ ce fel de accident.

Uă experienţă de mai mult de sése-deci ani a demonstrat că Elexirul Guillié este de na eficacitate incontestabile contra tutorĭ

FRIGURILORĬ EPIDEMICE, FRIGURILORĬ PALLUDEANE, DISSENTRIEI, HOLERIEI, BOLERORĬ DE FICAT SI DE STOMAC, AFFECTIUNELORĬ DE PODAGRA SI RHUMATISMALE şi in general ca depuratif in tote BOLELE CONGESTIVE.

DEPOSITU IN JAŞI : Farmacie FRATII KONYA.

„VICTORIA"

SOCIETATE ANONIMA DE
Asigurari generale şi Reasigurari
IN BUCUREŞTI
Direcţiunea generală : Str. DOAMNEI No. 10

Capital statuar 5.000.000
I-ţăia emisiune lei 1.000.000
Primul vărsământ Lei 300.000

Societatea este representată în toate localităţile mai principale din ţară prin Agenţii săi şi face *Asigurări* contra riscurilor de
INCENDIU şi EXPLOZII
ACCIDENTE
CORPORALE ŞI ASUPRA **VIEŢEI** *OMENEŞTI*
TRANSPORT
Terestru, Fluvial şi Maritim

—REPRESENTANŢA GENERALA PENTRU JUDEŢUL ŞI ORAŞUL IAŞI—
Strada Ştefan cel Mare No. 33

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspândit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inserţii la
MICA PUBLICITATE

A se adresa d-lui Gh. Calmuţchi administratorul ziarului, strada Primăriei No. 30

Teatru Circ Sidoli

In fie-care
Joi, Vineri,
Sâmbătă şi Dumineca
la 9 ore
CINEMATOGRAF
Pathe Freres -- Paris
Preţuri populare

In fiecare Sîmbătă şi Duminecă
la 3 ore ziua
MATJNEU
cu preţuri pe jumătate la toate locurile

ANUNCIU

Co'ectura Principală a Loteriei pe clase a Regatului Romîn din Bucureşti
NICOLAE EUSTATIU
Calea Victoriei 50 Bucureşti. Telef. 11|86

Aduce la cunoştiinţa Onor. Publicului **şi în special celui din judeţul şi oraşul Iaşi** care au cumpărat losuri din loteria V-a cl. I-a dela D-l **Albert Dichter** din Iaşi sub-colectorul meu, că cu D-sa rupînd orice relaţii, întru cît nu s'a ţinut de angajament pentru a-mi plăti lozurile cl. I-a ce i-am încredinţat, pentru care am reclamat justiţiei:

Aşa dar sunt rugaţi toţi D-nii sau D-nele care au cumpărat lozuri de cl. I-a loteria V purtînd stampila mea şi dorind reînoirea claselor următoare, să binevoiască a se adresa colecturei principale a D-lui

I. E. Andoniu de la Hotel Traian din oraşul Iaşi.

Casă de vinzare

Strada Cizmăriei No. 12

A se adresa la D-na *S. L. Schiller* strada Stefan cel Mare 49.

GRATIS
10.000 Lei
nu; — dar
oferim un f. mare şi lesnicios
Venit accesoriu
tuturor persoanelor cari ne comunică adresa lor prin o carte poştală scriind: *Agenţici Ad. Steinberg, Bucureşti*, pentru M. M. 107

Dr. A. Steuerman
Medic al Societăţii *Fraterna-Plăcuri* şi al Tramvayului electric
Str. Golia No. 13
Orele de cons., 8—10 a. m., 2—4 p. m.
Vaccinări şi revaccinări

Dim. G. Longinescu
AVOCAT
— Strada Golia 77 —
Consult. 8—9 jum. dim. şi 7—9 seara

D-r Alex. Lambrior
— Strada Vovideniei No. 1 —
primeşte consultaţie de la 1 la 4 p. m.

TITUS LAPTEŞ
AVOCAT
s'a mutat în str. Sf. Andrei No. 2.

Alfons Herovanu
AVOCAT
— Str. Bărbei No. 19 —
Consult. 7—9 a. m. şi 4—6 p. m.

Subsemnatul mă ofer a scrie cu ori ce maşina de scris acte, contracte şi ori ce documente, cu preţ modest.
Doritorii sunt rugaţi a scrie o carte postală pe adresa
Alexandru Stroian
— Strada Spinţi No. 8 —

Grăbiţivă şi
Cumpăraţi bilete de loterie
numai de la
NOUA ŞI PRINCIPALA COLECTURA ROMANA
Th. P. Maximovici IASI

„Loteria Regatului Romîn"
oferă publicului cele mai
Mari Şanse de Bogăţie
BILETELE
Clasa II a Loteriei V
s'au pus în vânzare

Tragerea
la 3 şi 4 Febr. 1909

Se poate cîştiga în caz fericos cu un singur Bilet suma de
Lei 70,000 lei
Iar cîştigurile totale reprezintă fabuloasa sumă de
LEI 7.322.000 LEI
Şapte Milioane Trei sute doua-zeci şi două Mii de Lei

Grăbiţivă a cumpara
Lozuri Norocoase
de la
Noua şi Principala Colectură Romană
Th. P. Maximovici.—Iaşi

Preţurile oficiale :

1/8	Una optime	Lei 4,00
1/4	Un sfert	Lei 8,00
1/2	Una jumătate	Lei 16,00
1	Loz întreg	Lei 32,00

Preţurile oficiale pentru preschimbare

1/8	Una optime	2,50 lei	1/4	Un sfert	5,00—lei
1/2	Una jumătate	10,00—lei	1/1	lox intreg	20,00—lei

Comenzile se fac pintr'o carte postala sau prin scrisoare şi costul se trimite prin mandat poştal
Se garanteazâ servicia cel mai Prompt şi o onţi ncios

PLATA CAŞTIGURILOR se face imediat după tragere.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Strada Primăriei No. 17.—Instalaţie cu motoare electrice, de la Ing. B. Diamant Comp.—Iaşi.